

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพในโรงเรียนอนุบาล
ตามแนวการเรียนรู้ภาษาอย่างธรรมชาติแบบองค์รวม

INTERIOR PHYSICAL ENVIRONMENT KINDERGARTEN
FOR WHOLE LANGUAGE

อภิชาติ ทวีวัฒน์

APICHART THAVEWAT

เลขหมู่.....60938
เลขทะเบียน.....
วัน,เดือน,ปี...-7...ค.ศ. 2549

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาสถาปัตยกรรมภายใน

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ.2548

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องยืมส่งถึงเจ้าของเอกสารทุก

ISBN 974-15-1757-2

b	115	11X
i		

**INTERIOR PHYSICAL ENVIRONMENT KINDERGARTEN
FOR WHOLE LANGUAGE**

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF ARCHITECTURE IN INTERIOR ARCHITECTURE
SCHOOL OF GRADUATE STUDIES
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG**

2005

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ISBN 974-15-1757-2
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

COPYRIGHT 2005

SCHOOL OF GRADUATE STUDIES

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในโรงเรียนอนุบาล
ตามแนวการเรียนรู้ภาษาอย่างธรรมชาติแบบองค์รวม

นักศึกษา

นายอภิชาติ ทวีวัฒน์

รหัสประจำตัว

43063315

ปริญญา

สถาปัตยกรรมมหาบัณฑิต

สาขาวิชา

สถาปัตยกรรมภายใน

พ.ศ.

2548

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์จันทน์ เพชรานนท์

บทคัดย่อ

การสอนภาษาโดยองค์รวม (Whole Language Approach) เป็นนวัตกรรมการศึกษาที่เสนอแนวคิดใหม่ในการสอนภาษา จากปัญหาการเรียนรู้ภาษาของเด็กซึ่งเกิดจากการสอนที่ครูมุ่งเน้นสาระทางภาษาเป็นหลักทำให้การเรียนรู้การสอนไม่น่าสนใจ ไม่เป็นไปตามธรรมชาติ ไม่เหมาะสมกับวัย ความสนใจ ความสามารถของเด็ก และไม่คำนึงถึงประโยชน์ที่เด็กจำเป็นต้องใช้ภาษาในการเรียนรู้ และสื่อสารในชีวิตจริง การออกแบบพื้นที่ใช้สอยภายในโรงเรียนอนุบาล จึงควรมีบรรยากาศที่จะช่วยให้เด็กปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมภายในได้ดี แต่โรงเรียนอนุบาลที่มีความเหมาะสมและมีการออกแบบสภาพแวดล้อมที่ดีนั้นยังไม่พัฒนาไปมากควบคู่ไปกับแผนการเรียนรู้ในเรื่องภาษาธรรมชาติแบบองค์รวม

การวิจัยนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในโรงเรียนอนุบาลที่มีการเรียนรู้ภาษาธรรมชาติแบบองค์รวม ตลอดจนกิจกรรมพฤติกรรม ความสัมพันธ์ของพื้นที่ใช้สอย นำมาวิเคราะห์เพื่อเสนอแนะแนวทางในการออกแบบการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนอนุบาลที่เหมาะสมตามแนวการเรียนรู้ภาษาธรรมชาติแบบองค์รวมในประเทศไทย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาจากข้อมูลเอกสารทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ร่วมกับข้อมูลจากการสำรวจจากโรงเรียนอนุบาลต้นแบบในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 6 แห่ง วิธีการเก็บข้อมูลใช้ การสังเกตสถานที่ตั้ง การจัดสภาพแวดล้อมภายใน องค์ประกอบการใช้พื้นที่ ศึกษาขนาดอุปกรณ์เครื่องใช้ต่างๆ การใช้วัสดุ และงานระบบ การสัมภาษณ์เกี่ยวกับประวัติ หลักสูตรการเรียน กิจกรรมการเรียนการสอน สภาพปัญหา ความต้องการของผู้ใช้งานในพื้นที่ และใช้แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในโรงเรียนอนุบาลในปัจจุบัน จำนวน 2 ชุด สำหรับผู้บริหารและครูผู้สอน 1 ชุด และสำหรับนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 1 ชุด กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการคัดเลือกตัวแทนในโรงเรียนอนุบาลระดับชั้นอนุบาล 1 – 3 ระดับชั้นละ 1 ห้องเรียน ให้นักเรียนในแต่ละระดับชั้นแสดงความคิดเห็น

ผ่านการเรียนในชั้นเรียน โดยครูเป็นผู้สรุปผล นำผลที่ได้มาวิเคราะห์ และเปรียบเทียบความแตกต่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของโรงเรียนอนุบาลแต่ละแห่งข้อมูลที่ได้ทั้งหมดนำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย เปรียบเทียบ และตีความ เพื่อให้ทราบถึงองค์ประกอบการใช้พื้นที่ สภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในที่เหมาะสม และตรงกับความต้องการของผู้ใช้พื้นที่

แต่อย่างไรก็ตามการวัดความพึงพอใจของผู้ใช้พื้นที่นั้น ได้มาเพียงเฉพาะนักเรียน และครูบางส่วน ซึ่งไม่ได้ครอบคลุมกลุ่มผู้ใช้ทั้งหมด และไม่ได้มีการแยกพฤติกรรมของนักเรียนออกตามระดับชั้นเรียน

ผลการวิจัยสามารถสรุปแนวทางในการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในโรงเรียนอนุบาล ตามแนวการเรียนรู้ภาษาธรรมชาติแบบองค์รวม โดยมีเงื่อนไขของเกณฑ์มาตรฐานของโรงเรียนอนุบาล จากระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ เป็นข้อกำหนดในภาพรวมของกายภาพ แต่มีความต่างของการจัดพื้นที่ในห้องเรียนที่เน้นการจัดมุมกิจกรรมหลัก 6 – 8 มุม จำนวนนักเรียนต่อหนึ่งมุมกิจกรรม 4 – 6 คน จัดให้พื้นที่ส่วนกลางห้องเรียนเป็นพื้นที่ว่าง ใช้งานแบบอเนกประสงค์ ไม่เน้นการจัดโต๊ะเรียนอย่างเป็นระบบ และใช้พื้นที่บริเวณระเบียง พื้นที่ทุกๆ ส่วนในโรงเรียน รวมถึงพื้นที่ส่วนอเนกประสงค์ต่างๆ ในการทำกิจกรรมการเรียนการสอน

Thesis Title	Interior Physical Environment Kindergarten for Whole Language
Student	Mr.Apichart Thavewat
Student ID.	43063315
Degree	Master of Architecture
Programme	Interior of Architecture
Year	2548
Thesis Advisor	Assoc.Prof.Jantanee Bejarananda

ABSTRACT

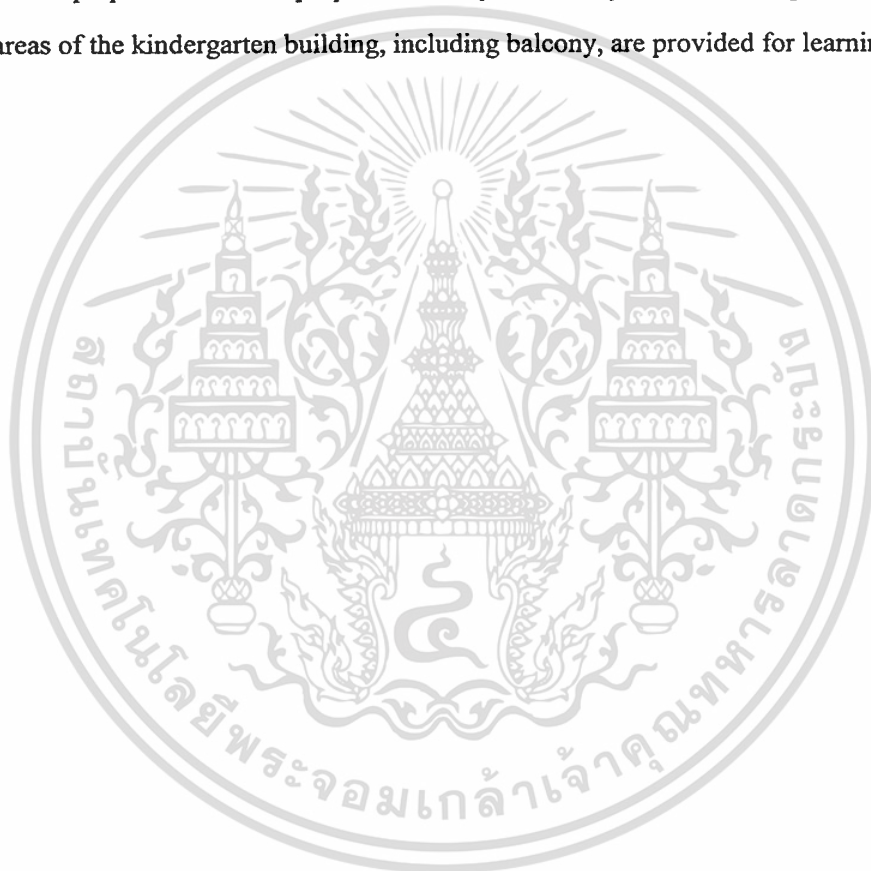
“The Whole Language Approach Teaching System” is an innovative education which conveys a new concept of language teaching. Resulted from teachers’ emphasis on the content of language, the problem of children’s language learning has gone through unattractive, unnatural way of teaching, inappropriateness to children’s age, interest and ability, and negligence of using language for the study and communication in real life. Kindergarten is the first place for children to learn the outside world – children’s second home. The design for its interior spaces should create a learning environment for children. The development of building design, however, has not gone so far as that of “The Whole Language Approach Teaching System”.

This research aims to study the physical interior environment of kindergartens which formulates “The Whole Language Approach Teaching System”. Through analyses of activities, behaviors and relationship of utilized area, the research proposes appropriate guidelines for interior environmental design of the kindergarten in Thailand.

This research is a study from theoretical documents and collecting data from six prototypical kindergartens under Office of The Private Education Commission. Methods of data collecting consist of site observation, interior spatial arrangement, area usage, and the studies of equipment size, material usage, and building systems, as well as in-dept interviews – history, curriculum, course activities, problems, and occupants’ needs. Two questionnaires are prepared to ask about users’ satisfaction of Kindergarten’s interior environment: one form for schools’ executives and teachers, the other for Kindergarten students. The sampling group is derived from one class of each level. Students’ opinions from each level are presented through classrooms. The outputs are summarized, analyzed and compared to those of other kindergartens by teachers. All data, finally, are being averaged and analyzed to propose the appropriate guidelines of physical interior environmental design, corresponding to the occupants’ requirements.

The evaluation of users' satisfaction, nevertheless, comes from some sampling groups of students and teachers. It does not cover all users and does not categorize students' behavior in disparate levels.

Complying to “The Whole Language Approach Teaching System”, the conclusion of this research proposes appropriate guidelines for interior environmental design of the kindergarten, following the standard criteria of kindergarten, established by the Ministry of Education. The distinction of spatial arrangement in the classroom is manifested in that of 6 – 8 main activity corners, and each corner is able to accommodate 4 – 6 students. The central space in the classroom is prepared for multi-purposed activity without systematic arrangement of desks. The entire areas of the kindergarten building, including balcony, are provided for learning activities.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เพราะได้รับความอนุเคราะห์จาก รองศาสตราจารย์ จันทน์ เพชรานนท์ ที่กรุณาชี้แนะ และให้คำปรึกษาโดยตลอด รวมถึงคณะกรรมการตรวจ วิทยานิพนธ์ อาจารย์ฉัตรชัย อินทรโชติ และรองศาสตราจารย์กฤษฎา อินทรสถิตย์ ที่กรุณาชี้แนะ แนวทางการวิจัยเสมอมา ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณผู้บริหาร ครู และเจ้าหน้าที่โรงเรียนอนุบาล ที่เกี่ยวข้องทุกท่าน ที่ให้ความรู้ ข้อมูล และคำแนะนำที่ดีอันเป็นประโยชน์ในการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณครอบครัวที่คอยสนับสนุน ให้กำลังใจ และให้ความช่วยเหลือในทุกๆ ด้านเสมอมา

สุดท้ายขอขอบพระคุณภาควิชาสถาปัตยกรรมภายใน เจ้าหน้าที่บัณฑิตศึกษาทุกท่าน ที่ได้ ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูล ข่าวสารอย่างดียิ่งมาโดยตลอด

อภิชาติ ทวีวัฒน์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	III
กิตติกรรมประกาศ.....	V
สารบัญ.....	VI
สารบัญตาราง.....	IX
สารบัญภาพ.....	X
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ในการวิจัย.....	2
1.3 สมมุติฐานในการวิจัย.....	3
1.4 ขอบเขตการวิจัย.....	3
1.5 ขั้นตอนของการศึกษา.....	3
1.6 คำนิยามศัพท์.....	4
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
บทที่ 2 วรรณกรรมและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	7
2.1 นโยบายและรูปแบบเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในโรงเรียนอนุบาล.....	7
2.1.1 แนวคิดของนักการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในโรงเรียนอนุบาล.....	7
2.1.2 นโยบายและรูปแบบการปฐมวัยศึกษาในประเทศไทย.....	9
2.1.3 แนวคิดและอุดมการณ์ของการอนุบาลศึกษาในประเทศไทย.....	10
2.1.4 รูปแบบการปฐมวัยศึกษาในประเทศไทย.....	11
2.2 รูปแบบของการอนุบาลศึกษาปัจจุบันและแผนในทศวรรษหน้าของประเทศไทย.....	11
2.2.1 สภาพทางกายภาพของโรงเรียนอนุบาลในปัจจุบัน.....	11
2.2.2 การจัดตั้งและลักษณะโรงเรียนอนุบาล.....	13
2.2.3 หลักสูตรสำหรับเด็กปฐมวัย.....	17
2.2.4 รูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยในทศวรรษหน้า.....	19
2.3 หลักเกณฑ์การจัดความสัมพันธ์ของพื้นที่กิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนอนุบาล.....	22
2.3.1 เกณฑ์การพิจารณาในการจัดสภาพแวดล้อมภายนอกและภายในอาคาร สถานศึกษา.....	22

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

2.3.2	หลักเกณฑ์ทั่วไปของการจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและ ภายนอกห้องเรียน.....	23
2.3.3	ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษาปฐมวัยกับสภาพแวดล้อมภายนอก.....	25
2.3.4	ความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่ส่วนต่าง ๆ ภายในอาคารสถานศึกษาปฐมวัย.....	29
2.4	หลักเกณฑ์ทั่วไปสำหรับการออกแบบโรงเรียนอนุบาล.....	31
2.4.1	หลักเกณฑ์ในการออกแบบสถานศึกษาปฐมวัย.....	31
2.4.2	แนวทางในการจัดสื่อการเรียน.....	46
2.4.3	ขอบข่ายของมุมความสนใจ มุมประสบการณ์ของเด็ก.....	46
2.4.4	ลักษณะและพัฒนาการของเด็กในระดับก่อนประถมศึกษา.....	54
2.4.5	จิตวิทยาสำหรับเด็กที่ใช้ในการออกแบบ.....	60
2.5	ปรัชญาและแนวทางในการจัดการเรียนรู้ภาษาโดยธรรมชาติแบบองค์รวม.....	62
2.5.1	ความเป็นมาของการสอนภาษาโดยธรรมชาติแบบองค์รวม.....	62
2.5.2	แนวความคิดของนักการศึกษาเกี่ยวกับการเรียนรู้ภาษาโดยธรรมชาติ แบบองค์รวม.....	62
2.5.3	นักทฤษฎีสำคัญที่ให้ความเข้าใจเรื่องภาษาธรรมชาติ.....	63
2.5.4	การวางแผนในการเรียนรู้.....	66
2.5.5	สรุปสาระสำคัญของกลุ่มแนวคิดต่างๆ.....	66
2.5.6	การปรับกระบวนการเรียนรู้และบทบาทครู.....	67
2.5.7	การนำนวัตกรรมไปปฏิบัติ.....	68
2.5.8	สถานการณ์ของนวัตกรรมภาษาธรรมชาติในประเทศไทยปัจจุบัน.....	69
2.5.9	บทสรุปของการเรียนรู้ภาษาธรรมชาติแบบองค์รวม.....	70
2.5.10	นโยบายและแนวทางการจัดการเรียนรู้ภาษาโดยธรรมชาติแบบองค์รวม.....	70
บทที่ 3	วิธีดำเนินการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	82
3.1	การสำรวจและการศึกษาข้อมูลเบื้องต้น.....	82
3.2	การวิจัยกลุ่มตัวอย่าง.....	84
3.3	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	85
3.4	การนำเสนอผลการวิจัย.....	85

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

3.5 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	85
3.6 การเชื่อมโยงระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม.....	87
บทที่ 4 การอภิปรายผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปและการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายใน โรงเรียนอนุบาลตามแนวการเรียนรู้ภาษาอย่างธรรมชาติแบบองค์รวม.....	89
4.1 กรณีศึกษาโรงเรียนอนุบาล.....	89
4.1.1 การศึกษาข้อมูลโรงเรียนอนุบาลฉัตรเฉลิม.....	89
4.1.2 การศึกษาข้อมูลโรงเรียนอนุบาลทอสี.....	110
4.1.3 การศึกษาข้อมูลโรงเรียนอนุบาลมณียา.....	128
4.1.4 การศึกษาข้อมูลโรงเรียนวรรณสว่างจิต.....	146
4.1.5 การศึกษาข้อมูลโรงเรียนอนุบาลหนูน้อย.....	161
4.1.6 การศึกษาข้อมูลโรงเรียนมีนประสาธวิทยา.....	181
4.2 วิเคราะห์ที่ตั้ง และสภาพแวดล้อมภายนอก.....	194
4.3 การวิเคราะห์การจัดผังองค์ประกอบของพื้นที่.....	196
4.4 วิเคราะห์การใช้พื้นที่ขององค์ประกอบภายในโรงเรียนอนุบาล.....	202
4.5 วิเคราะห์การจัดสภาพแวดล้อมภายใน.....	206
4.6 วิเคราะห์สรุปกิจกรรมการเรียนการสอนของนักเรียนชั้นอนุบาล 1 – 3.....	238
4.7 สรุปข้อมูลจากแบบสอบถาม.....	240
บทที่ 5 การสรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	251
5.1 ที่ตั้ง และสภาพแวดล้อมของโรงเรียนอนุบาล.....	251
5.2 การจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนอนุบาล.....	253
5.3 การใช้พื้นที่ขององค์ประกอบภายในโรงเรียนอนุบาล.....	256
5.4 การจัดผังองค์ประกอบของโรงเรียนอนุบาล.....	270
5.5 ข้อเสนอแนะ.....	276
บรรณานุกรม.....	277
ภาคผนวก.....	279
ประวัติผู้เขียน.....	309

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 แสดงแนวคิดในสาขาวิชาต่าง ๆ ซึ่งนำไปสู่จุดมุ่งหมายการอนุบาลศึกษา.....	10
2.2 แสดงการเปรียบเทียบระหว่างการจัดพื้นที่ห้องนอนในโรงเรียนอนุบาล.....	37
2.3 การเปรียบเทียบระหว่างการจัดการเรียนการสอนภาษารูปแบบเดิม และภาษาธรรมชาติ.....	78
3.1 แสดงปัจจัยตัวแปรในงานวิจัย.....	86
3.2 แสดงการเก็บข้อมูลและเครื่องมือการวิจัย.....	88
4.1 แสดงอุปกรณ์ และระบบในโรงเรียนอนุบาลจักรเฉลิม.....	108
4.2 แสดงการใช้วัสดุในโรงเรียนอนุบาลจักรเฉลิม.....	109
4.3 แสดงอุปกรณ์ และระบบในโรงเรียนอนุบาลทอสี.....	127
4.4 แสดงการใช้วัสดุในโรงเรียนอนุบาลทอสี.....	127
4.5 แสดงอุปกรณ์ และระบบในโรงเรียนอนุบาลมณีนยา.....	145
4.6 แสดงการใช้วัสดุในโรงเรียนอนุบาลมณีนยา.....	146
4.7 แสดงอุปกรณ์ และระบบในโรงเรียนวรรณสว่างจิต.....	159
4.8 แสดงการใช้วัสดุโรงเรียนวรรณสว่างจิต.....	160
4.9 แสดงอุปกรณ์ และระบบในโรงเรียนอนุบาลหนูน้อย.....	179
4.10 แสดงการใช้วัสดุในโรงเรียนอนุบาลหนูน้อย.....	180
4.11 แสดงอุปกรณ์ และระบบในโรงเรียนมินประสาธวิทยา.....	192
4.12 แสดงการใช้วัสดุในโรงเรียนมินประสาธวิทยา.....	193
4.13 แสดงการเปรียบเทียบลักษณะผังบริเวณภายในโรงเรียนอนุบาลทั้ง 6 แห่ง.....	195
4.14 แสดงการเปรียบเทียบการจัดผังองค์ประกอบของพื้นที่ภายในโรงเรียนอนุบาล.....	198
4.15 แสดงพื้นที่ช่องรับแสงต่อพื้นที่ห้อง.....	213
4.16 แสดงการเปรียบเทียบการใช้ชนิดของโคมไฟ และหลอดไฟฟ้าส่องสว่างต่อพื้นที่ภายในห้องเรียน.....	214
4.17 แสดงการเปรียบเทียบลักษณะสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนอนุบาลทั้ง 6 แห่ง.....	218
5.1 แสดงสรุปการใช้วัสดุของพื้นที่องค์ประกอบภายในโรงเรียนอนุบาล.....	255
5.2 แสดงสรุปกิจกรรมการใช้พื้นที่ของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาล.....	257
5.3 แสดงสรุปกิจกรรมการใช้พื้นที่ของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาล.....	260
5.4 แสดงสรุปกิจกรรมการใช้พื้นที่ของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาล.....	265
5.5 แสดงสรุปกิจกรรมการใช้พื้นที่ของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาล.....	266
5.6 แสดงสรุปกิจกรรมการใช้พื้นที่ของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาล.....	268
5.7 แสดงสรุปการใช้พื้นที่ขององค์ประกอบภายในโรงเรียนอนุบาล.....	270

เอกสารนี้เป็นเอกสารต้นฉบับที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 แสดงแผนผังวิธีดำเนินการวิจัย.....	6
2.1 แสดงลักษณะความสัมพันธ์ของพื้นที่ภายในและภายนอกอาคาร.....	22
2.2 แสดงตัวอย่างการจัดกลุ่มพื้นที่ให้สอดคล้องกับบริเวณที่ตั้งที่ติดกับชุมชน.....	26
2.3 แสดงตัวอย่างการจัดกลุ่มพื้นที่ให้สอดคล้องกับบริเวณที่ตั้งสถานศึกษาปฐมวัย ซึ่งอยู่ใกล้แหล่งเสียงดัง.....	27
2.4 แสดงตัวอย่างการจัดกลุ่มพื้นที่โดยไม่คำนึงถึงแหล่งเสียงดังแต่ปรับตารางกิจกรรม เพื่อแก้ปัญหาเสียงดัง.....	28
2.5 แสดงตัวอย่างการจัดกลุ่มพื้นที่ใช้สอยในสถานศึกษาปฐมวัยให้ได้รับประโยชน์จาก สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ.....	29
2.6 แสดงกระบวนการความคิดที่เป็นแกนสำคัญในการใช้ภาษาของเด็ก.....	70
2.7 แสดงองค์ประกอบการเรียนรู้ตามธรรมชาติของเด็ก.....	71
2.8 แสดงแผนผังการเรียนรู้และพัฒนาภาษาของเด็ก 2 แนวทาง ที่สวนทางกันอย่างชัดเจน.....	80
3.1 แสดงกลุ่มนักเรียนแสดงความคิดเห็นในการตอบข้อคำถามในแบบสอบถาม.....	83
3.2 แสดงการเชื่อมโยงตัวแปรในงานวิจัย.....	87
4.1 แสดงแผนที่ตั้งโรงเรียนอนุบาลฉัตรเฉลิม.....	89
4.2 แสดงทางเข้า – ออกโรงเรียนอนุบาลฉัตรเฉลิม.....	90
4.3 แสดงสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนอนุบาลฉัตรเฉลิม.....	90
4.4 แสดงการทำกิจกรรมร่วมกันของเด็กนักเรียน.....	91
4.5 แสดงแผนผังของโรงเรียนอนุบาลฉัตรเฉลิม.....	92
4.6 แสดงพื้นที่ส่วนต่างๆ ภายในโรงเรียนอนุบาลฉัตรเฉลิม.....	92
4.7 แสดงอาคารเรียนหลังที่ 1.....	93
4.8 แสดงแบบแปลนห้องเรียน ขนาด 7.00 x 8.50 ม. และห้องเรียนขนาด 7.00 x 6.00 ม.	94
4.9 แสดงแบบแปลนห้องเรียนขนาด 10.5 x 8.50 ม.....	94
4.10 แสดงสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน.....	95
4.11 แสดงสภาพห้องน้ำด้านหลังห้องเรียน.....	95
4.12 แสดงอาคารเรียนหลังที่ 2.....	96
4.13 แสดงแบบแปลนห้องเรียน ขนาด 7.00 x 6.00 ม.....	96
4.14 แสดงสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน.....	97

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
4.15 แสดงสภาพห้องน้ำภายในห้องเรียน.....	97
4.16 แสดงอาคารเรียนหลังที่ 3.....	98
4.17 แสดงแบบแปลนห้องเรียน ห้องเรียนขนาด 7.00 x 8.00 ม.....	98
4.18 แสดงสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน.....	99
4.19 แสดงสภาพห้องน้ำภายในห้องเรียน	99
4.20 แสดงอาคารเรียน 2 ชั้น.....	100
4.21 แสดงสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน.....	100
4.22 แสดงเครื่องเรือนภายในห้องเรียน ชั้นวางรองเท้า และชั้นใส่กระเป๋าของนักเรียน.....	101
4.23 แสดงกิจกรรมมุมบล็อกลูก.....	102
4.24 แสดงกิจกรรมมุมศิลปะ.....	102
4.25 แสดงกิจกรรมมุมคณิตศาสตร์.....	103
4.26 แสดงกิจกรรมมุมวิทยาศาสตร์.....	103
4.27 แสดงกิจกรรมมุมหนังสือ.....	104
4.28 แสดงกิจกรรมมุมเกมการศึกษา.....	104
4.29 แสดงเครื่องเรือนภายในห้องเรียน.....	105
4.30 แสดงส่วนพื้นที่นอน.....	105
4.31 แสดงแปลนส่วนรับประทานอาหาร.....	106
4.32 แสดงส่วนรับประทานอาหาร.....	106
4.33 แสดงอาคารอเนกประสงค์.....	107
4.34 แสดงสวน บ่อทราย และเครื่องเล่นสนาม.....	108
4.35 แสดงแผนที่ตั้งโรงเรียนอนุบาลทอสี.....	110
4.36 แสดงตัวอาคาร โรงเรียนอนุบาลทอสี จากมุมมองระยะไกล.....	110
4.37 แสดงทางเข้า – ออกหลักโรงเรียนอนุบาลทอสี.....	111
4.38 แสดงสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนอนุบาลทอสี.....	111
4.39 แสดงแผนผังของอาคาร โรงเรียนอนุบาลทอสี.....	113
4.40 แสดงพื้นที่ส่วนต่างๆ ชั้นล่าง ภายในโรงเรียนอนุบาลทอสี.....	113
4.41 แสดงพื้นที่ส่วนต่างๆ ชั้นบน ภายในโรงเรียนอนุบาลทอสี.....	114
4.42 แสดงอาคารเรียนระดับชั้นอนุบาล.....	115

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
4.43 แสดงแบบแปลนห้องเรียนระดับชั้นอนุบาล 1.....	116
4.44 แสดงสภาพแวดล้อมห้องเรียนระดับชั้นอนุบาล 1.....	116
4.45 แสดงแบบแปลนห้องน้ำระดับชั้นอนุบาล 1.....	117
4.46 แสดงสภาพแวดล้อมภายในห้องน้ำ พื้นที่ส่วนแห้ง.....	117
4.47 แสดงสภาพแวดล้อมภายในห้องน้ำ พื้นที่ส่วนเปียก.....	118
4.48 แสดงอุปกรณ์เครื่องใช้ของนักเรียนในระดับชั้นอนุบาล 1.....	118
4.49 แสดงแบบแปลนห้องเรียนระดับชั้นอนุบาล 2 และอนุบาล 3.....	119
4.50 แสดงแนวทางเดินหน้าห้องเรียนระดับชั้นอนุบาล 2 และอนุบาล 3.....	119
4.51 แสดงสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนระดับชั้นอนุบาล 2 และอนุบาล 3.....	120
4.52 แสดงแบบแปลนห้องน้ำของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 2 และอนุบาล 3.....	120
4.53 แสดงสภาพแวดล้อมภายในห้องน้ำ.....	121
4.54 แสดงกิจกรรมมุมหนังสือ.....	121
4.55 แสดงกิจกรรมมุมบล็อก.....	122
4.56 แสดงกิจกรรมมุมกลัมน้ำ.....	122
4.57 แสดงกิจกรรมมุมศิลปะ.....	123
4.58 แสดงกิจกรรมมุมภาษา.....	123
4.59 แสดงส่วนพื้นที่นอนของเด็กนักเรียน.....	124
4.60 แสดงแบบแปลนพื้นที่ลานอเนกประสงค์ และส่วนรับประทานอาหาร.....	124
4.61 แสดงสภาพแวดล้อมภายในส่วนพื้นที่รับประทานอาหาร.....	125
4.62 แสดงสภาพแวดล้อมภายในห้องสมุด.....	125
4.63 แสดงสภาพแวดล้อมบริเวณสนามเด็กเล่นที่มีหลากหลายรูปแบบ.....	126
4.64 แสดงสภาพสนามหญ้าหน้าอาคารเรียนอนุบาล.....	126
4.65 แสดงแผนที่ตั้งโรงเรียนอนุบาลมณียา.....	128
4.66 แสดงทางเข้า – ออกหลักโรงเรียนอนุบาลมณียา.....	128
4.67 แสดงสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนอนุบาลมณียา.....	129
4.68 แสดงแผนผังของอาคารโรงเรียนอนุบาลมณียา.....	130
4.69 แสดงพื้นที่ส่วนต่างๆ ชั้นล่าง และชั้นบน ภายในโรงเรียนอนุบาลมณียา.....	131
4.70 แสดงอาคารเรียนระดับชั้นอนุบาล 1.....	132

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
4.71 แสดงแบบแปลนห้องเรียนระดับชั้นอนุบาล 1 ขนาด 6.00 x 8.00 ม.....	133
4.72 แสดงสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนระดับชั้นอนุบาล 1.....	133
4.73 แสดงแบบแปลนห้องน้ำภายในอาคารเรียนระดับชั้นอนุบาล 1.....	134
4.74 แสดงสภาพแวดล้อมภายในห้องน้ำ.....	134
4.75 แสดงสุขภัณฑ์ต่างๆ ภายในห้องน้ำ.....	135
4.76 แสดงชั้นเก็บของของนักเรียน เก็บกระเป๋า ชุดเสื้อผ้า และอุปกรณ์เครื่องนอน.....	135
4.77 แสดงอาคารเรียน 2 ชั้น.....	136
4.78 แสดงแบบแปลนห้องเรียนระดับชั้นอนุบาล 2 และอนุบาล 3 ขนาด 6.00 x 8.00 ม.....	136
4.79 แสดงสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนระดับชั้นอนุบาล 2 และอนุบาล 3.....	137
4.80 แสดงแบบแปลนห้องน้ำของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 2 และอนุบาล 3.....	137
4.81 แสดงสภาพแวดล้อมภายในห้องน้ำ.....	138
4.82 แสดงชั้นเก็บกระเป๋าเรียนของนักเรียน.....	138
4.83 แสดงกิจกรรมมุมหนังสือ.....	139
4.84 แสดงกิจกรรมมุมแบบฝึกหัด.....	140
4.85 แสดงกิจกรรมมุมวิทยาศาสตร์.....	140
4.86 แสดงกิจกรรมมุมเกมการศึกษา.....	141
4.87 แสดงกิจกรรมมุมบทบาทสมมติ.....	141
4.88 แสดงกิจกรรมมุมศิลปะ.....	142
4.89 แสดงกิจกรรมมุมบล็อก.....	142
4.90 แสดงกิจกรรมมุมคอมพิวเตอร์.....	143
4.91 แสดงส่วนพื้นที่นอนของเด็กนักเรียน.....	143
4.92 แสดงแบบแปลนลานอเนกประสงค์ ส่วนพื้นที่รับประทานอาหารกลางวันสำหรับ นักเรียน.....	144
4.93 แสดงส่วนพื้นที่ลานอเนกประสงค์ที่จัดวางเป็นพื้นที่สำหรับรับประทานอาหารกลางวัน....	144
4.94 แสดงสภาพแวดล้อมภายในสนามเด็กเล่น มีอุปกรณ์เครื่องเล่นต่างๆ.....	145
4.95 แสดงแผนที่ตั้งโรงเรียนวรรณสว่างจิต.....	146
4.96 แสดงทางเข้า – ออกหลัก และภาพแสดงทางเข้า - ออกด้านหลังของโรงเรียน.....	147
4.97 แสดงอาคารเรียนอนุบาล.....	147

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
4.98 แสดงแผนผังโรงเรียนวรณสว่างจิต.....	149
4.99 แสดงพื้นที่ส่วนต่างๆ ภายในอาคารเรียนวรณสว่างจิต.....	150
4.100 แสดงแบบแปลนชั้นล่าง อาคารเรียนชั้นอนุบาล.....	150
4.101 แสดงแบบแปลนชั้นบน อาคารเรียนชั้นอนุบาล.....	151
4.102 แสดงสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน.....	151
4.103 แสดงเครื่องเรือน เครื่องใช้ ต่างๆ ในพื้นที่ห้องเรียน.....	152
4.104 แสดงกิจกรรมมุมหนังสือ.....	152
4.105 แสดงกิจกรรมมุมคอมพิวเตอร์.....	153
4.106 แสดงกิจกรรมมุมคณิตศาสตร์.....	153
4.107 แสดงกิจกรรมมุมศิลปะ.....	154
4.108 แสดงกิจกรรมมุมบล็อก.....	154
4.109 แสดงกิจกรรมมุมประสบการณ์.....	155
4.110 แสดงพื้นที่ห้องน้ำที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ห้องเรียน.....	156
4.111 แสดงลักษณะพื้นที่ส่วนนอนในห้องเรียน.....	156
4.112 แสดงพื้นที่ส่วนรับประทานอาหารชั้นล่าง และชั้นบนของอาคาร.....	157
4.113 แสดงแปลนพื้นที่ส่วนรับประทานอาหารชั้นล่าง และชั้นบนของอาคาร.....	158
4.114 แสดงพื้นที่ห้องสมุด.....	158
4.115 แสดงบริเวณสวน สนามเด็กเล่น และบ่อทราย.....	159
4.116 แสดงแผนที่ตั้งโรงเรียนอนุบาลหนูน้อย.....	161
4.117 แสดงทางเข้า – ออกหลักของโรงเรียน.....	161
4.118 แสดงสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนอนุบาล.....	162
4.119 แสดงแผนผังโรงเรียนอนุบาลหนูน้อย.....	163
4.120 แสดงพื้นที่ส่วนต่างๆ ชั้นล่าง และชั้นสอง ภายในอาคารเรียนอนุบาลหนูน้อย.....	164
4.121 แสดงแบบแปลนชั้นล่าง อาคารเรียนระดับชั้นอนุบาล 1 และระดับชั้นอนุบาล 3.....	165
4.122 แสดงแบบแปลนชั้นบน อาคารเรียนระดับชั้นอนุบาล 2.....	166
4.123 แสดงสภาพแวดล้อมห้องเรียน.....	166
4.124 แสดงสภาพแวดล้อมในส่วนพื้นที่ห้องน้ำที่อยู่หลังห้องเรียน.....	167
4.125 แสดงอาคารเรียนระดับชั้นอนุบาล 2 เป็นอาคารเรียน 2 ชั้น.....	168

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
4.126 แสดงส่วนทางเดินบนชั้น 2 ด้านหน้าห้องเรียนระดับชั้นอนุบาล 2.....	168
4.127 แสดงสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนระดับอนุบาล 2.....	168
4.128 แสดงสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนระดับอนุบาล 2 ห้องที่สอง.....	169
4.129 แสดงสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนระดับอนุบาล 2 ห้องที่สาม.....	169
4.130 แสดงสภาพแวดล้อมในส่วนพื้นที่ห้องน้ำที่อยู่บนอาคารเรียนชั้น 2.....	170
4.131 แสดงสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนระดับอนุบาล 3.....	170
4.132 แสดงสภาพห้องน้ำในห้องเรียนระดับชั้นอนุบาล 3 อยู่ภายในห้องเรียน.....	171
4.133 แสดงกิจกรรมมุมหนังสือ.....	172
4.134 แสดงกิจกรรมมุมวิทยาศาสตร์.....	172
4.135 แสดงกิจกรรมมุมศิลปะ.....	173
4.136 แสดงกิจกรรมมุมเกมการศึกษา.....	173
4.137 แสดงกิจกรรมมุมบล็อก.....	174
4.138 แสดงกิจกรรมมุมประสบการณ์.....	174
4.139 แสดงกิจกรรมมุมเวที.....	175
4.140 แสดงลักษณะพื้นที่ส่วนนอนในห้องเรียน.....	175
4.141 แสดงแบบแปลนพื้นที่ส่วนรับประทานอาหาร.....	176
4.142 แสดงพื้นที่ส่วนรับประทานอาหารอยู่ในพื้นที่อเนกประสงค์ได้อาคารเรียน 2 ชั้น.....	176
4.143 แสดงพื้นที่ห้องสมุดตั้งอยู่บริเวณชั้นบนของอาคารเรียน 2 ชั้น.....	177
4.144 แสดงสภาพแวดล้อมภายนอกโดยรอบบริเวณโรงเรียนบรรยากาศแบบบ้านพักอาศัย.....	178
4.145 แสดงสภาพแวดล้อมภายในสนามเด็กเล่น.....	178
4.146 แสดงพื้นที่ส่วนลานอเนกประสงค์ภายในบริเวณส่วนด้านในโรงเรียน.....	179
4.147 แสดงแผนที่ตั้งโรงเรียนมีนประสาทวิทยา.....	181
4.148 แสดงทางเข้า – ออกหลักโรงเรียนมีนประสาทวิทยา.....	181
4.149 แสดงสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนมีนประสาทวิทยา.....	182
4.150 แสดงพื้นที่ส่วนต่างๆ ภายในโรงเรียนมีนประสาทวิทยา.....	183
4.151 แสดงพื้นที่อาคารเรียนชั้นอนุบาลภายในโรงเรียนมีนประสาทวิทยา.....	184
4.152 แสดงแบบแปลนห้องเรียนชั้นอนุบาล ขนาด 7.00 x 9.00 ม.....	185
4.153 แสดงส่วนทางเดินเข้าไปอาคารเรียนชั้นอนุบาล.....	185

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
4.154 แสดงสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน.....	186
4.155 แสดงกิจกรรมมุมบล็อก.....	187
4.156 แสดงกิจกรรมมุมบ้าน.....	187
4.157 แสดงกิจกรรมมุมหนังสือ.....	188
4.158 แสดงกิจกรรมมุมศิลปะ.....	188
4.159 แสดงกิจกรรมมุมเกมการศึกษา.....	189
4.160 แสดงตู้โครงสร้างไม้้อยู่ภายในห้องเรียน มีขนาด 1.20 x 3.70 x 2.15 ม.....	189
4.161 แสดงสภาพแวดล้อมภายในห้องน้ำที่ตั้งอยู่ในห้องเรียน.....	190
4.162 แสดงลักษณะพื้นที่ส่วนนอนในห้องเรียน.....	190
4.163 แสดงแปลนส่วนรับประทานอาหาร.....	191
4.164 แสดงส่วนพื้นที่รับประทานอาหารของนักเรียน.....	191
4.165 แสดงสภาพแวดล้อมสนามเด็กเล่น.....	195
4.166 แสดงการจัดผังองค์ประกอบของพื้นที่ภายในโรงเรียนอนุบาล.....	201
4.167 แสดงภาพสรุปตารางกิจกรรมการเรียนในแต่ละวันของนักเรียนอนุบาล.....	239
4.168 แสดงทัศนคติของนักเรียนที่คิดว่าการจัดตู้ และชั้นเก็บของต่างๆ.....	240
4.169 แสดงทัศนคติของนักเรียนที่คิดว่าการจัดตู้ ชั้นเก็บของต่างๆ.....	241
4.170 แสดงทัศนคติของนักเรียนที่คิดว่าการจัดการเรียนแบบกลุ่มย่อย 4-6 คน.....	241
4.171 แสดงทัศนคติของนักเรียนที่คิดว่าการจัดการเรียนแบบกลุ่มย่อย 8-10 คน.....	242
4.172 แสดงทัศนคติของนักเรียนที่คิดว่าการจัดการเรียนแบบนั่งรวมกัน แบบเรียงแถวหน้ากระดาน.....	242
4.173 แสดงทัศนคติของนักเรียนที่คิดว่าในมุมกิจกรรมคุณครูต้องสามารถดูแลนักเรียนได้ง่าย นักเรียนได้ง่ายและทั่วถึง.....	243
4.174 แสดงทัศนคตินักเรียนที่คิดว่ามุมกิจกรรมต่างๆ ต้องสามารถปรับเปลี่ยน เคลื่อนย้ายได้ง่าย และสะดวก.....	243
4.175 แสดงตำแหน่งหน้าที่.....	244
4.176 แสดงระดับการศึกษาสูงสุด.....	244
4.177 แสดงทัศนคติของครูผู้สอนที่คิดว่าครุภัณฑ์ เครื่องใช้ที่ทำมาจากวัสดุธรรมชาติ มีความจำเป็น.....	245

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
4.178 แสดงทัศนคติของครูผู้สอนเกี่ยวกับลักษณะการจัดมุมกิจกรรม และทางสัญจร ในห้องเรียน ที่เหมาะสมกับการเรียนการสอนในระดับอนุบาล.....	245
4.179 แสดงทัศนคติของครูผู้สอนเกี่ยวกับลักษณะการจัดพื้นที่กิจกรรมภายในห้องเรียน ที่เหมาะสม.....	246
4.180 แสดงทัศนคติของครูผู้สอนเกี่ยวกับเกณฑ์สำคัญในการจัดพื้นที่กิจกรรม ภายในห้องเรียน.....	247
4.181 แสดงทัศนคติของครูผู้สอนทางด้านสภาพแวดล้อมโดยรอบอาคารเรียน.....	247
4.182 แสดงทัศนคติของครูผู้สอนทางด้านแสงสว่าง.....	248
4.183 แสดงทัศนคติของครูผู้สอนทางด้านสี.....	249
4.184 แสดงทัศนคติของครูผู้สอนทางด้านการระบายอากาศ.....	249
5.1 แสดงสรุปทางเข้าถึงพื้นที่ภายในโรงเรียนอนุบาล.....	252
5.2 แสดงสรุปการเลือกทิศทางที่ตั้งของอาคาร.....	252
5.3 แสดงสรุปจัดวางพื้นที่ต่างๆ ภายในโรงเรียนอนุบาล.....	253
5.4 แสดงสรุประดับความสูงของสุขภัณฑ์ในห้องน้ำ.....	254
5.5 แสดงสรุปงานระบบอุปกรณ์ปรับอากาศ และส่องสว่าง.....	255
5.6 แสดงพื้นที่ห้องเรียนบริเวณพื้นที่เก็บของ และพื้นที่กิจกรรมกลุ่มใหญ่.....	259
5.7 แสดงมุมกิจกรรมภายในห้องเรียน.....	262
5.8 แสดงขนาดพื้นที่มุมกิจกรรมภายในห้องเรียน.....	262
5.9 แสดงพื้นที่กิจกรรมบริเวณระเบียงทางเดินหน้าห้องเรียน.....	263
5.10 แสดงการจัดวางพื้นที่มุมกิจกรรมภายในห้องเรียน.....	264
5.11 แสดงพื้นที่ส่วนรับประทานอาหาร.....	265
5.12 แสดงพื้นที่การจัดส่วนรับประทานอาหารบริเวณระเบียงหน้าห้องเรียน.....	266
5.13 แสดงพื้นที่ห้องน้ำด้านหลังห้องเรียน.....	267
5.14 แสดงพื้นที่ส่วนนอน.....	268
5.15 แสดงสรุปขนาดพื้นที่ของห้องเรียนอนุบาล.....	269
5.16 แสดงการจัดผังองค์ประกอบของพื้นที่ภายในโรงเรียนอนุบาล.....	272
5.17 แสดงองค์ประกอบความสัมพันธ์ของพื้นที่ภายในโรงเรียนอนุบาล.....	273
5.18 แสดงองค์ประกอบของพื้นที่ใช้สอยภายในโรงเรียนอนุบาล.....	274
5.19 แสดงสรุปการจัดวางพื้นที่ใช้สอยภายในโรงเรียนอนุบาล.....	275

เอกสารนี้เป็นเอกสารต้นฉบับของงานวิจัยที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยเท่านั้น ไม่ควรนำเอกสารนี้ไปเผยแพร่หรือใช้ประโยชน์อื่นใดโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของเอกสาร

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา

ภาษานับได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการเรียนรู้โลกรอบตัวของเด็กตั้งแต่เกิด และเป็นสื่อในการเรียนรู้ให้ได้รับความรู้ ประสบการณ์ต่าง ๆ โดยเฉพาะในโรงเรียนอนุบาลซึ่งเป็นเสมือนจุดเริ่มต้นที่สำคัญหรือเป็นรากฐานของการเรียนในระบบการศึกษา จึงควรมีวิธีการเรียนรู้ภาษาเป็นประเด็นที่ต้องพิจารณาค้นหาหนทางที่เด็กเรียนรู้แล้วได้ผลดี มีความสุขในการเรียนรู้ จนสามารถใช้ภาษาได้อย่างมีความหมาย ใช้ภาษาสื่อความเชื่อมโยงกับคนที่เด็กอยู่ใกล้ชิด ได้ดีจนถึงระดับที่เด็กสามารถใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้

การสอนภาษาโดยองค์รวม (Whole Language Approach) เป็นนวัตกรรมการศึกษาที่เสนอแนวคิดใหม่ในการสอนภาษา เกิดจากความพยายามของนักการศึกษา และนักภาษาศาสตร์ ซึ่งมองเห็นปัญหาการเรียนรู้ภาษาของเด็ก ซึ่งเกิดจากการสอนที่เน้นการสอนโดยตรงจากครู มุ่งเน้นสาระทางภาษาเป็นหลักพูด – เขียนให้ถูกต้องเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องสร้างเป็นนิสัย สอนหนังสือเพียงอย่างเดียวทำให้การเรียนการสอนไม่น่าสนใจ ไม่เป็นไปตามธรรมชาติคือไม่เหมาะกับวัย ไม่น่าสนใจ และไม่สอดคล้องกับความสามารถของเด็ก

เมื่อคำนึงถึงประโยชน์ที่เด็กจำเป็นต้องใช้ภาษาในการเรียนรู้ และการสื่อสารในชีวิตจริง พบว่าการสอนภาษาแบบเดิม (Traditional Approaches) ไม่เน้นความสำคัญของประสบการณ์ และภาษาที่เด็กใช้ในชีวิตจริง จึงไม่ได้ให้โอกาสเด็กเรียนรู้ภาษา และใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารอย่างมีความหมายเท่าที่ควร (การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย, 2542 : 83)

การเรียนรู้ภาษาอย่างธรรมชาติ มีส่วนช่วยในการพลิกผันให้นักเรียนได้มีโอกาสเข้าสู่ระบบการศึกษาอย่างมีคุณค่า และมีความหมายก่อให้เกิดปัญญาของการเรียนรู้ในบริบทของสังคมหรือตามสภาพแวดล้อม การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรให้เหมาะกับพัฒนาการของเด็กทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ไม่จำเป็นต้องมีตำราเฉพาะตาตัวสำหรับเด็ก ดังนั้นโรงเรียนอนุบาลทุกวันนี้ไม่ควรถือว่าการให้ความรู้เนื้อหาวิชาการเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุด แต่ให้เครื่องมือแก่เด็กในการเรียนรู้เอง เด็กจะเรียนรู้จากชีวิตจริง จากสิ่งของจริงรอบตัว จากหนังสือเรียน และภาษาที่เขาได้ยินได้ฟัง ได้พูดได้เห็น รับรู้ และเข้าใจได้ทั้งในลักษณะที่เกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนการสอน และในลักษณะที่เป็นธรรมชาติที่ได้สัมผัสอยู่

โรงเรียนอนุบาล เป็นสถานที่แห่งแรกที่เด็กไปเพื่อการเรียนรู้โลกภายนอกเป็นครั้งแรกของชีวิต ซึ่งอาจเปรียบเหมือนบ้านหลังที่ 2 ของเด็ก ฉะนั้นสถานศึกษาจะมีลักษณะคาบเกี่ยวกัน

เอกสารระหว่างบ้านกับโรงเรียน และควรมีลักษณะของบ้านมากกว่าโรงเรียน เพราะเด็กปฐมวัยยังไม่
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พร้อมที่จะเรียน และระบบการศึกษาปฐมวัยนี้ก็เป็นเพียงการสอนเด็กให้รู้จักการใช้ชีวิตนอกบ้าน และเตรียมเด็กให้เข้าเรียนในโรงเรียนเมื่ออายุถึงเกณฑ์

เมื่อระบบการศึกษาและวิธีการบริหารจัดการจะต้องเป็นไปในรูปแบบการสอนภาษาธรรมชาติ โดยองค์รวม การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพในโรงเรียนอนุบาลให้สอดคล้องกับวิธีการเรียนการสอนจึงต้องมีความสอดคล้องกับการเป็นสถานศึกษาสำหรับเด็กเล็กอายุตั้งแต่ 3-6 ขวบ ในการเตรียมเด็กก่อนเข้าเรียนในระดับประถมศึกษา โดยเน้นการออกแบบที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนามนุษย์ในช่วงปฐมวัย แต่อาคารหรือสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่ในปัจจุบันส่วนใหญ่เป็นอาคารที่พัฒนาจากเกณฑ์ของมาตรฐานโรงเรียนโดยทั่วไป ซึ่งแสดงออกถึงสภาพแวดล้อมใหม่ที่ไม่สามารถสนองต่อความต้องการที่แท้จริง แม้ว่าความก้าวหน้าด้านการวางแผนการเรียนรู้สำหรับเด็กในสถานศึกษาปฐมวัยจะพัฒนาไปอย่างมากมาย ทั้งพัฒนาครูผู้สอนระดับอนุบาล การจัดหาสื่อ เครื่องเล่น และอุปกรณ์ การจัดกิจกรรมในมุมประสบการณ์ตามที่หลักสูตรกำหนดให้มี แต่ยังไม่พบการพัฒนามาตรฐานของโรงเรียนอนุบาลประเภทนี้

ดังนั้นเพื่อให้การศึกษาแนวการเรียนรู้ภาษาอย่างธรรมชาติแบบองค์รวมในโรงเรียนอนุบาล ในบริบทสังคมไทย และประสบความสำเร็จ สามารถนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงการปฏิรูปการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นสำคัญได้ โดยมีหน่วยงาน สถานศึกษา เครือข่ายในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เป็นกลุ่มต้นแบบที่นำไปใช้จริง จึงมีความจำเป็นต้องทำการศึกษา การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพในโรงเรียนอนุบาล ที่ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ภาษาอย่างธรรมชาติแบบองค์รวม ในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อให้ได้แนวทางรูปแบบมาตรฐาน เพื่อที่สามารถนำไปใช้ได้อย่างเหมาะสมตามแนวทฤษฎีการสอน และสนองต่อประโยชน์การใช้สอยของผู้ใช้ด้วย

1.2 วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. ศึกษาลักษณะสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในโรงเรียนอนุบาล ตามแนวการเรียนรู้ภาษาธรรมชาติแบบองค์รวม ของประเทศไทยในปัจจุบัน
2. ศึกษากิจกรรมพฤติกรรมกับความสัมพันธ์ของพื้นที่ใช้สอยที่แตกต่างกันในสถานศึกษาระดับอนุบาล ที่มีการเรียนรู้แบบการเรียนรู้ภาษาอย่างธรรมชาติแบบองค์รวม
3. ศึกษาความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมในโรงเรียนอนุบาล ตามแนวการเรียนรู้ภาษาธรรมชาติแบบองค์รวม
4. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการออกแบบ และการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในโรงเรียนอนุบาลที่เหมาะสมกับพฤติกรรมตามแนวการเรียนรู้ภาษาธรรมชาติแบบองค์รวม

1.3 สมมุติฐานในการวิจัย

การสร้างสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในโรงเรียนอนุบาลที่มีการเรียนรู้ภาษาธรรมชาติแบบองค์รวม จะต้องเน้นลักษณะให้เหมือนเป็นบ้านหลังที่ 2 ของเด็ก โดยจะต้องจัดสภาพแวดล้อมให้เป็นสื่อ และอุปกรณ์เพื่อใช้ในการเรียนการสอนทุกๆ พื้นที่ทั้งใน และนอกห้องเรียน

1.4 ขอบเขตการวิจัย

1. ศึกษาวิจัยโรงเรียนอนุบาลต้นแบบที่มีการเรียนรู้ภาษาธรรมชาติแบบองค์รวมในเขตกรุงเทพฯ ที่อยู่ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ตามแนวการเรียนรู้ภาษาธรรมชาติแบบองค์รวม โดยเน้นการศึกษาลักษณะสภาพแวดล้อมทางกายภาพ เช่น ลักษณะอาคารเรียนการจัดแบ่งพื้นที่ห้องเรียน มุมกิจกรรม ส่วนนอน ส่วนรับประทานอาหาร และห้องน้ำ ซึ่งจะเน้นทั้งลักษณะภายในห้องเรียน บริเวณโถงทางเชื่อมห้องเรียน และบริเวณรอบๆ อาคารที่ใช้ทำกิจกรรมต่างๆ
2. ศึกษาพฤติกรรม กิจกรรม และความสัมพันธ์ของพื้นที่ใช้สอยในโรงเรียนอนุบาลต้นแบบ โดยเน้นการศึกษาพฤติกรรมของนักเรียน และครูเป็นหลัก (ไม่ศึกษาถึงผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ และผู้ปกครอง)
3. การศึกษาความพึงพอใจผู้ใช้สภาพแวดล้อมทางกายภาพ จะเน้นกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียน โดยมีข้อจำกัดในการวิจัยที่ให้ครูเป็นผู้ซักถามความพึงพอใจผ่านระบบการเรียนการสอน

1.5 ขั้นตอนของการศึกษา

1. การศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ
 - ทบทวน ศึกษาและสรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งปรัชญาและแนวคิดของการเรียนรู้ภาษาธรรมชาติแบบองค์รวม

2. การศึกษาข้อมูลปฐมภูมิ

- ศึกษา วิเคราะห์ ข้อดี ข้อเสียของสภาพแวดล้อมทางกายภาพของสถานศึกษาตัวอย่างที่เป็นทั้งต้นแบบ และดั้งเดิม ที่ยกเป็นกรณีศึกษา เพื่อการเปรียบเทียบ ตามขั้นตอนการออกแบบโครงการทางสถาปัตยกรรมภายใน โดยการใช้การสังเกต และสำรวจในพื้นที่

- วิเคราะห์ สัมภาษณ์ และทำแบบสอบถามผู้ใช้อาคาร (นักเรียน และครู) เพื่อศึกษาความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในโรงเรียนอนุบาล ความเหมือน และความแตกต่างกันในแง่หลักสูตรกิจกรรมการเรียนรู้ โดยแบบสอบถามที่ออกแบบนั้นจะเป็นการสอบถามในเรื่อง ความคิดเห็นทัศนคติที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพเป็นหลัก และเป็นคำถามแบบปลายเปิด นอกจากนี้การ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เก็บข้อมูลจากการสังเกตกิจกรรม และพฤติกรรมของผู้เรียน ในสภาพแวดล้อมขณะที่สัมภาษณ์ก็จะถูกบันทึกเพื่อการวิเคราะห์ในภายหลัง

3. ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดโดยแยกออกเป็น พฤติกรรมของผู้ใช้พื้นที่กิจกรรม รายการกิจกรรม รายละเอียดของอุปกรณ์และครุภัณฑ์ และความสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆที่เกิดขึ้นในพื้นที่ต่างๆ

4. สรุปผลการศึกษาและประเมินผลการวิจัย เพื่อนำผลการวิเคราะห์มาปรับปรุง เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ของการออกแบบสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในโรงเรียนอนุบาล โดยวางรากฐานบนการเรียนรู้ภาษาตามธรรมชาติแบบองค์รวม

1.6 คำนิยามศัพท์

1. สภาพแวดล้อมทางกายภาพในโรงเรียน สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกอาคารที่ผลกระทบต่อผู้ใช้ห้องเรียนและการเรียน การสอนภายใน โรงเรียน

1.1 ห้องเรียน ห้องที่ใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน

1.2 มุมกิจกรรม แหล่งรวมสื่อต่าง ๆ ไว้เป็นหมู่พวก เป็นกลุ่ม เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้เลือกเล่นตามความสนใจ สามารถสร้างเสริมประสบการณ์ในการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยด้วย

1.3 ส่วนนอน พื้นที่นอนหลับพักผ่อนของนักเรียนในช่วงบ่ายหลังอาหารกลางวัน จัดให้เป็นห้องนอนโดยเฉพาะ หรือใช้ห้องเรียนเป็นห้องนอนได้

1.4 ห้องน้ำ พื้นที่ขับถ่าย อาบน้ำ ล้างหน้า แปรงฟัน ของนักเรียน อาจแบ่งพื้นที่กันส่วนชาย - หญิง ตั้งอยู่ภายในห้องเรียน หรือแยกเป็นห้องต่างหากก็ได้

1.5 ส่วนรับประทานอาหาร บริเวณพื้นที่ที่จัดไว้ให้นักเรียนรับประทานอาหารกลางวันร่วมกัน

1.6 แสงสว่างกับห้องเรียน แสงสว่างจากธรรมชาติและแสงสว่างจากหลอดไฟฟ้า สำหรับใช้ในพื้นที่ต่างๆ ของห้องเรียน

1.7 เสียงกับห้องเรียน การควบคุมเสียง การป้องกันเสียงโดยใช้วัสดุอุปกรณ์ป้องกัน และสภาพแวดล้อมที่ก่อให้เกิดเสียงรบกวน

1.8 การระบายอากาศ การหมุนเวียนถ่ายเทอากาศภายในห้องเรียน โดยวิธีธรรมชาติ และเครื่องปรับอากาศ

1.9 สีที่ใช้ในโรงเรียน สีที่ใช้ทาภายในโรงเรียนโดยเฉพาะอาคาร ได้แก่ พื้น ผนัง เพดาน

1.10 ส่วนประดับตกแต่งโรงเรียน การสร้างสิ่งตกแต่งประกอบตามพื้น ผนัง เพดาน และส่วนอื่นๆ ของอาคาร และสภาพภายในพื้นที่โรงเรียน ซึ่งมีอิทธิพลต่อการเรียนการสอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. การเรียนรู้ภาษาธรรมชาติแบบองค์รวม การฝึกสร้างความสามารถทางภาษาทั้ง การฟัง, พูด, อ่านและเขียน ในแต่ละด้านจะต้องสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน โดยไม่แยกออกจากกันโดยมี องค์ประกอบการเรียนรู้ 3 ส่วนคือ (สถาบันแห่งชาติเพื่อการศึกษาสำหรับเด็กประถมวัย)

1. การจัดสภาพแวดล้อมในรูปแบบของการสอนภาษาธรรมชาติ
2. กระบวนการเรียนรู้แบบธรรมชาติตามวัยวุฒิของเด็ก
3. การจัดการเรียนการสอนของครู

3. ระดับอนุบาล การจัดการศึกษาประเภทอนุบาล มี 2 หลักสูตร คือ อนุบาลหลักสูตร 2 ปี, อนุบาลหลักสูตร 3 ปี

4. นักเรียน นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาล 1-3 ของโรงเรียนอนุบาล ตามแนว การเรียนรู้ภาษาธรรมชาติแบบองค์รวม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาเอกชน

5. ครู, อาจารย์ ผู้ที่ทำการสอนในระดับอนุบาลตามแนวการเรียนรู้ภาษาธรรมชาติแบบ องค์รวม ในโรงเรียนอนุบาลดังกล่าว

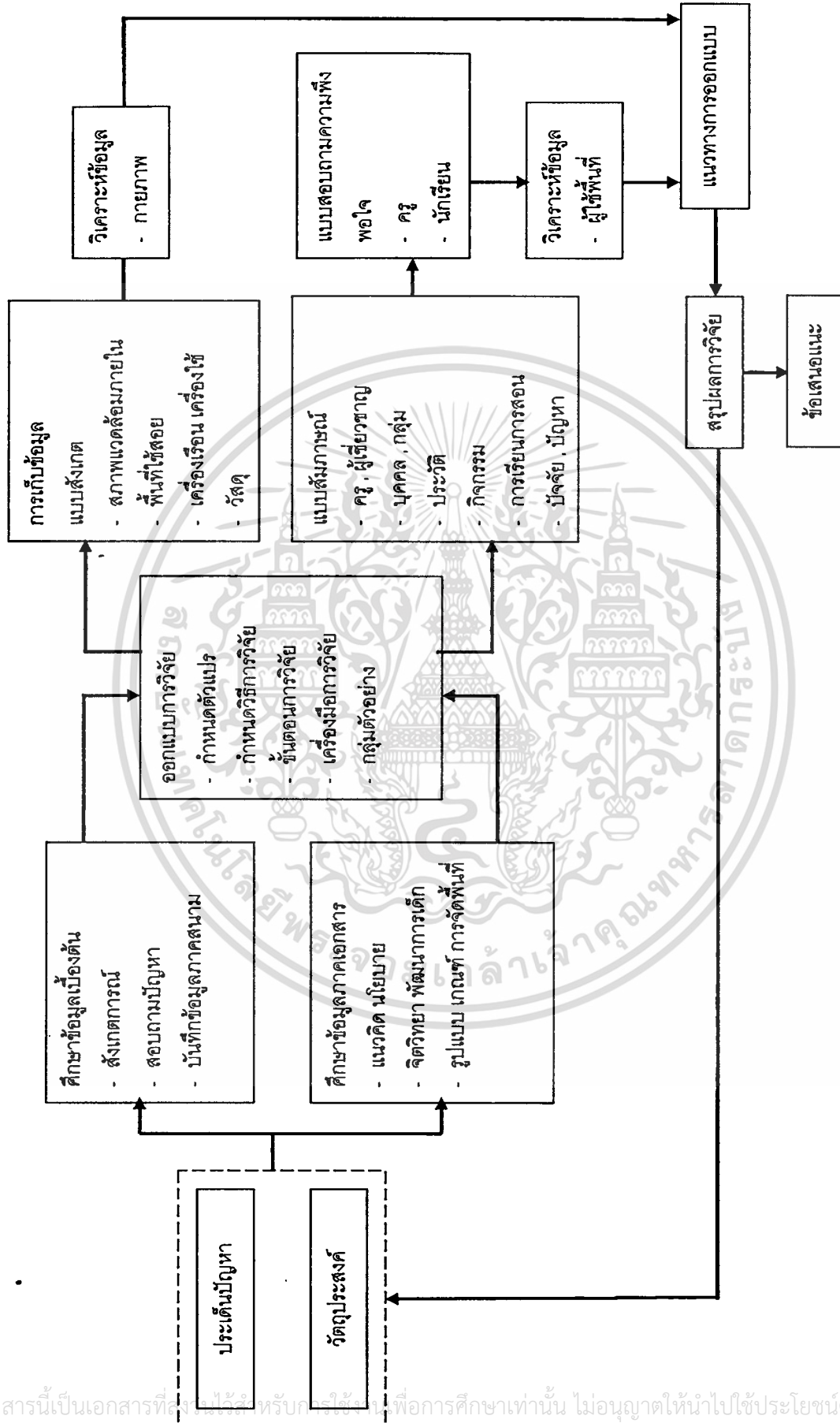
6. ผู้บริหาร ผู้อำนวยการ โรงเรียนและครูใหญ่ โรงเรียนอนุบาลตามแนวการเรียนรู้ภาษาธรรมชาติ แบบองค์รวม ในสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

7. ผู้ปกครอง ผู้ส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนอนุบาลตามแนวการเรียนรู้ภาษาธรรมชาติ แบบองค์รวม ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อเป็นแนวทางในการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในโรงเรียนอนุบาล ตามแนว การเรียนรู้ภาษาธรรมชาติแบบองค์รวม

2. เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานทางด้านสถาปัตยกรรม ซึ่งจะประโยชน์เป็นแนวทางในการ ออกแบบปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพในโรงเรียนอนุบาลในอนาคต ในการจัดการศึกษาที่ มุ่งหวังให้เด็กเป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข และเกิดผลดีต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิสัยทัศน์ที่ ต้องการ

ภาพที่ 1.1 แสดงแผนผังวิธีดำเนินการวิจัย

บทที่ 2

วรรณกรรมและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การออกแบบสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในโรงเรียนอนุบาล ตามแนวทางในการจัดการเรียนรู้ภาษาโดยธรรมชาติแบบองค์รวม ต้องออกแบบเพื่อให้บุคคลที่เข้ามาใช้งานภายในสภาพแวดล้อม สามารถตอบสนอง และใช้ประโยชน์ได้มากที่สุด แต่โรงเรียนอนุบาลที่มีการออกแบบสภาพแวดล้อม เพื่อการศึกษาแนวทางในการจัดการเรียนรู้ภาษาโดยธรรมชาติแบบองค์รวม นั้นมิให้เห็นได้ไม่มาก และไม่มีรูปแบบที่เป็นมาตรฐานในการออกแบบ ผู้วิจัยจึงต้องศึกษา วรรณกรรม และทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ที่สามารถนำมาเป็นเกณฑ์ และข้อมูลในการออกแบบ ดังนี้

- 2.1 นโยบายและรูปแบบเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในโรงเรียนอนุบาล
- 2.2 รูปแบบของการอนุบาลศึกษาปัจจุบันและแผนในทศวรรษหน้าของประเทศไทย
- 2.3 หลักเกณฑ์การจัดความสัมพันธ์ของพื้นที่กิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนอนุบาล
- 2.4 หลักเกณฑ์ทั่วไปสำหรับการออกแบบโรงเรียนอนุบาล
- 2.5 ปรัชญาและแนวทางในการจัดการเรียนรู้ภาษาโดยธรรมชาติแบบองค์รวม

2.1 นโยบายและรูปแบบเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในโรงเรียนอนุบาล

2.1.1 แนวคิดของนักการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในโรงเรียนอนุบาล

การอนุบาลศึกษา เป็นสาขาที่เกิดขึ้นและมีการพัฒนาอยู่เสมอมา เพื่อหาวิธีการช่วยเหลือเด็กให้เจริญงอกงามอย่างเต็มที่ เมื่อพิจารณาหลักการของนักการศึกษาในอดีตจะเห็นว่า ไม่แตกต่างไปจากหลักการในปัจจุบันมากนัก ทั้งนี้เนื่องจากธรรมชาติการเรียนรู้ของมนุษย์มีการเปลี่ยนแปลงไปเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ต่อไปนี้เป็นแนวคิดที่น่าสนใจเกี่ยวกับการจัดการอนุบาลศึกษา ของนักการศึกษาที่สำคัญ ดังนี้

คอมินีอุส (John Amos Comenius, ค.ศ. 1592-1670) ชาวเชกโกสโลวัก เน้นความสำคัญ ของระบบโรงเรียนสำหรับเด็ก โดยเชื่อว่า บ้านเป็นสถานศึกษาแห่งแรกสำหรับเด็ก และเด็กควร ได้รับการฝึกทางด้านจิตใจ ซึ่ง มีความสำคัญพอ ๆ กับการฝึกทางด้านสติปัญญา

รูสโซ (Jean Jacques Rousseau, ค.ศ. 1712-1778) ชาวฝรั่งเศส เน้นในเรื่องเด็กควรได้รับการพัฒนาไปตามธรรมชาติมากกว่าการจัดการเตรียมพร้อมเพื่ออนาคต การรับรู้จากการใช้ประสาทสัมผัสเป็นพื้นฐานที่แท้จริงในการแสวงหาวิชาความรู้ของมนุษย์ และการศึกษาต้องไม่เป็นการ ประหยัคเวลา แต่ต้องขอมเสียเวลา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เปสตาลอซซี (Johann Heinrich Pestalozzi, ค.ศ. 1746-1827) ชาวฝรั่งเศส แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาที่ดีต้องเป็นไปตามธรรมชาติและมีการพัฒนาตนเอง การสอนคนจะต้องมีความเมตตากรุณาซึ่งกันและกัน และมีคุณค่ามากกว่าการสอนให้คนมีความรู้ การสอนต้องคำนึงถึงความพร้อมของเด็กเป็นสำคัญ ให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง ได้ลงมือค้นคว้าด้วยตนเองและเรียนรู้จากการใช้ประสาทสัมผัส เน้นการกระทำซ้ำในสิ่งที่ฟังได้เรียนรู้ แต่ต้องกระทำโดยมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องโดยตรงกับประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรม

เฟรเดอริค (Friedrich Froebel, ค.ศ. 1782-1852) ชาวเยอรมัน ได้รับการยกย่องว่าเป็น “บิดาแห่งการศึกษาปฐมวัย” โดยแสดงแนวความคิดเกี่ยวกับการศึกษาระดับปฐมวัยที่มีความสำคัญที่สุดในการปฏิรูปการศึกษา ครูผู้สอนควรส่งเสริมเด็กให้มีพัฒนาการตามธรรมชาติและดูแลเอาใจใส่เด็ก การจัดกิจกรรมต่างๆ จะต้องเหมาะสมตามขั้นพัฒนาการของเด็ก และการสอนจะต้องอาศัยเครื่องมือที่สร้างขึ้น และมีสอนเกี่ยวกับวิชาชีพ

มอนเตสซอรี (Maria Montessori, ค.ศ. 1870-1952) แพทย์หญิงชาวอิตาลี ผู้ริเริ่มการจัดสถานที่เรียนให้เหมือนบ้าน และคิดค้นเครื่องเล่นแบบมอนเตสซอรีที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย โดยแสดงความคิดเห็นว่าเด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกัน จึงควรมีเสรีภาพที่จะเลือกทำกิจกรรมใดๆ ตามความพร้อมและความสนใจของตนเอง รับผิดชอบต่องานของตนเอง ครูเป็นเพียงผู้ชี้แนะในยามที่เด็กต้องการ และเรื่องของสุขภาพอนามัยเป็นเรื่องสำคัญที่ครูจะต้องตรวจตรา และให้คำชี้แนะ

ดิวอี้ (John Dewey, ค.ศ. 1859-1952) นักปฏิรูปการศึกษาชาวอเมริกัน ผู้คิดระบบการศึกษาแบบพิพัฒนาการ (Progressivism) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประสบการณ์การเรียนรู้ที่จัดให้เด็ก ควรจะเป็นการเรียนรู้โดยการกระทำ (Learning by Doing) เด็กควรมีเสรีภาพในการคิด การแสดงออก และการศึกษาจะต้องยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง (Child Center) ใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ในการแสวงหาความรู้มากกว่าจะใช้วิธีการนึกคิดเอาเอง

ฮิลล์ (Patty Smith Hill, ค.ศ. 1868-1946) ชาวอเมริกา เป็นผู้นำหลักการของเฟรเดอริค มาใช้ในอเมริกา โดยเชื่อว่าเด็กควรได้รับการพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ก่อนกลืนเนื้อเล็ก การส่งเสริมจินตนาการและการสร้างสรรค์จะต้องให้เวลาเด็กอย่างเพียงพอ กระบวนการ (Process) ที่เด็กทำงานมีความสำคัญยิ่งกว่าผลงาน (Product) ของเด็ก

อีริกสัน (Erik Erikson) นักจิตวิทยาในกลุ่มจิตวิเคราะห์เชื่อว่า สภาพแวดล้อมมีผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็กในอนาคต เนื่องจากวัยเด็กเป็นวัยที่กำลังเรียนรู้สิ่งแวดลอมรอบๆ ตัว ซึ่งเป็นสิ่งแปลกใหม่และน่าตื่นเต้น ถ้าสภาพแวดล้อมจะทำให้เด็กมองโลกในแง่ดี มีความเชื่อมั่นในตนเองจะเกิดความไว้วางใจในผู้อื่น

เปียเจต์ (Jean Piaget, ค.ศ. 1896-1980) ผู้เขียนทฤษฎีขั้นตอนพัฒนาการทางสติปัญญาซึ่งได้ถูกนำไปใช้อย่างแพร่หลาย ได้แสดงการจัดการศึกษาปฐมวัยโดยฝึกจากประสบการณ์ตามหลักพัฒนาการและเน้นการเรียนรู้ที่เกิดจากการกระทำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คามิท (Constant Kamit) เน้นเป้าหมายในการจัดการศึกษาคือ ความเป็นตัวเองของเด็กผู้ใหญ่ไม่ควรเป็นผู้บอกคำตอบ แต่ควรสอนให้เด็กเข้าใจในสิ่งที่เด็กกระทำด้วยตนเอง

เคทซ์ (Lilian Katz) เสนอแนวความคิดในเรื่องโรงเรียนเปรียบเสมือนแหล่งความรู้ ทศนคติ ทักษะ และอุปนิสัย ครูจะต้องคำนึงถึงผลที่เด็กจะได้รับจากการจัดประสบการณ์ เด็กควรได้รู้ว่าการกระทำเช่นใดทำให้เป็นผู้ที่รักใคร่ชอบพอ และทราบว่าการกระทำทุกกิจกรรมของเด็กมีความสำคัญต่อผู้อื่น

อัลไคนด์ (David Elkind) ได้แสดงให้เห็นถึงอันตราย ถ้าหากเร่งรัดเด็กให้เรียนวิชาการมากเกินไป ตั้งแต่เล็ก เขาสนับสนุนเด็กได้เล่นอย่างจริงจังและเลือกทำกิจกรรมด้วยตนเอง

2.1.2 นโยบายและรูปแบบการปฐมวัยศึกษาในประเทศไทย

รัฐบาลถือว่าการศึกษาคือ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับบุคคลทุกฝ่ายและทุกส่วนของสังคม การศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาคนมีตลอดช่วงชีวิต เพื่อให้เป็นมนุษย์ที่มีคุณภาพ เน้นการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กปฐมวัยในรูปแบบที่หลากหลาย แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) ซึ่งเป็นฉบับที่กำลังใช้ในปัจจุบัน ได้กำหนดวัตถุประสงค์และนโยบาย ดังนี้

1. เพื่อขยายและยกระดับความรู้พื้นฐานของประชาชนทั้งมวลให้กว้างขวางและสูงถึงระดับมัธยมศึกษาอย่างเสมอภาค
2. เพื่อพัฒนาการศึกษา ให้มีคุณภาพสอดคล้องกับ ความต้องการของบุคคล ชุมชน และประเทศ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีพัฒนาการอย่างเต็มศักยภาพ
3. เพื่อให้การศึกษาไทย สร้างศักยภาพของประเทศในการพึ่งพาตนเอง สร้างความก้าวหน้าและมั่นคงของเศรษฐกิจไทยในประชาคมโลกบนฐานแห่งความเป็นไทย

นโยบายการพัฒนาการศึกษาในช่วงแผนฯ 8 เป็นไปตาม วัตถุประสงค์ จึงกำหนดนโยบายการพัฒนาการศึกษาเป็น 5 ด้าน คือ

1. เร่งขยาย และยกระดับความรู้พื้นฐานของประชาชนทั้งมวล ให้กว้างขวางและสูงถึงระดับมัธยมศึกษา อย่างสม่ำเสมอ
2. ปฏิรูปการเรียนการสอนแต่ละระดับ โดยมีทั้งความรู้ ความสามารถ ทักษะพื้นฐานที่เข้มแข็ง รวมทั้งมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์
3. ปฏิรูประบบการผลิตและพัฒนาครู ให้ครูมีศักยภาพ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและอบรมสั่งสอนให้ผู้เรียนมีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตในสังคมที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างเป็นสุข รวมทั้งพัฒนาวิชาชีพครูให้เป็นวิชาชีพชั้นสูงที่เป็นที่ยอมรับในสังคม
4. เร่งผลิตและพัฒนากำลังคน ในระดับกลางและขั้นสูง เพื่อสร้างศักยภาพและความก้าวหน้า ความมั่นคงในเศรษฐกิจของประเทศในประชาคมโลกบนฐานแห่งความเป็นไทย และการพึ่งพาตนเอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. ปฏิรูประบบบริหารและการจัดการการศึกษาให้มีอิสระมากขึ้น กระจายอำนาจการจัดการศึกษา ให้ทุกส่วนของสังคมมีส่วนร่วม และรับผิดชอบการจัดการศึกษา ให้มีรูปแบบที่หลากหลาย มีคุณภาพ และสร้างความเป็นธรรมแก่ทุกคน และเพื่อให้มีแนวทางการจัดการศึกษาตามนโยบายที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรมขึ้น

2.1.3 แนวคิดและจุดมุ่งหมายการอนุบาลศึกษาในประเทศไทย

ตารางที่ 2.1 แสดงแนวคิดในสาขาวิชาต่าง ๆ ซึ่งนำไปสู่จุดมุ่งหมายการอนุบาลศึกษา

แนวคิดแยกตามสาขาวิชา	จุดมุ่งหมายการอนุบาลศึกษา
1. จิตวิทยาพัฒนาการ พัฒนาการเด็กแต่ละวัยเป็นอย่างไร มีความสามารถ มีความต้องการอย่างไร เพราะฉะนั้นจุดมุ่งหมายของการศึกษาในโรงเรียนอนุบาลจึงควรมุ่งส่งเสริมพัฒนาการตามวัยของเด็ก	1. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางกายของเด็กได้เต็มที่ เพื่อจะได้เป็นพลเมืองไทยที่มีอนามัยสมบูรณ์แข็งแรง
2. ทฤษฎีพฤติกรรมศาสตร์ ช่วยให้เข้าใจพฤติกรรมตลอดจนชี้แนะทางการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างมนุษย์ ช่วยในการที่ครูหรือผู้ดูแลเด็กจะสร้างประสบการณ์ ปฏิสัมพันธ์ที่เหมาะสม และสร้างเสริมพัฒนาการของเด็ก	2. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางบุคลิกภาพ อารมณ์ และสังคมของเด็ก เพื่อให้เป็นผู้ใหญ่ที่มีสุขภาพจิตสมบูรณ์ มีความเข้มแข็งทางจิตใจที่จะเผชิญอุปสรรคและอันตรายได้
3. แนวคิดทางปรัชญา ได้แก่ แนวคิดของนักการศึกษา ผู้บุกเบิกทางด้านอนุบาลศึกษา ที่เน้นถึงคุณค่าของชีวิตของเด็กแต่ละคน มีเสรีในการเรียนรู้	3. เพื่อฝึกให้เด็กมีนิสัยขยันขันแข็ง ซื่อสัตย์ มีระเบียบวินัย ประหยัด และรักสะอาด
4. แนวคิดจากวิทยาการด้านโภชนา ซึ่งชี้ให้เห็นถึงช่วงระยะสำคัญที่สุดของพัฒนาการของมนุษย์ คือ ในวัยเด็กการให้อาหารที่เหมาะสมจึงเป็นเรื่องสำคัญ และจำเป็น	4. เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ด้านต่างๆ ของเด็ก
5. แนวคิดจากความจำเป็นในการสร้างและส่งเสริมทรัพยากรมนุษย์ เพื่อการพัฒนาประเทศ ประเทศไทยจะพัฒนาได้ดี ถ้าพลเมืองขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ อดทน และมีความริเริ่มสร้างสรรค์	5. เพื่อเชื่อม โยงความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน ในการส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็กอย่างสมบูรณ์
	6. เพื่อตระหนักในปัญหาความเบี่ยงเบนของพัฒนาการเสียแต่แรกและดำเนินการแก้ไขโดยเหมาะสม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1.4 รูปแบบการปฐมวัยศึกษาในประเทศไทย

การปฐมวัยศึกษามีการจัดโดยหน่วยงานของรัฐบาล และเอกชน แนวคิดการจัดการศึกษา ยังอาศัยแนวคิดของต่างประเทศ

รูปแบบการปฐมวัยศึกษาที่นับเป็นจุดเด่นของไทย แบ่งการจัดเป็น 3 รูปแบบ คือ

1. รูปแบบชั้นอนุบาล รับเด็กอายุ 3-6 ปี เป็นรูปแบบที่จัดการศึกษาในระบบโรงเรียน หน่วยงานที่รับผิดชอบ ได้แก่ ทบวงมหาวิทยาลัย กรมการฝึกหัดครู สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กรมสามัญศึกษา กรมการศาสนา สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ กรมตำรวจ และกรุงเทพมหานคร
2. รูปแบบชั้นเตรียมประถมศึกษา 1 ปี เป็นการจัดการศึกษาเพื่อเตรียมเด็กเข้าการศึกษาภาคบังคับ ได้แก่ ชั้นเด็กเล็กที่จัดในโรงเรียนชั้นประถมศึกษา
3. รูปแบบการศึกษานอกระบบโรงเรียน มีหลากหลายตามวัตถุประสงค์ของหน่วยงานที่จัด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเด็กให้มีคุณภาพ

2.2 รูปแบบของการอนุบาลศึกษาปัจจุบันและแผนในทศวรรษหน้าของประเทศไทย

2.2.1 สภาพทางกายภาพของโรงเรียนอนุบาลในปัจจุบัน

โรงเรียนอนุบาลของรัฐบาลในประเทศไทยได้จัดตั้งขึ้นเป็นแห่งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2483 ที่กรุงเทพฯ เป็นแห่งแรก ชื่อ โรงเรียนอนุบาลละอออุทิศ และในปีต่อมาก็ได้ขยายไปตามจังหวัดต่างๆ ปรากฏว่าได้รับความสนใจจากประชาชนอย่างมากมาในการที่จะส่งบุตรหลานที่มีอายุระหว่าง $3\frac{1}{2}$ - 6 ขวบ เข้ามารับการอบรมเลี้ยงดู แต่รัฐบาลไม่มียกงบประมาณเพียงพอที่จะจัดตั้งโรงเรียนอนุบาลของรัฐบาล จึงได้สนับสนุนให้เอกชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับเด็กก่อนเกณฑ์บังคับเรียนด้วยเหตุนี้ โรงเรียนอนุบาลเอกชนจึงถูกจัดตั้งขึ้นหลายแห่งทั้งในกรุงเทพฯ และจังหวัดใหญ่ๆ โดยโรงเรียนอนุบาลของรัฐบาลทุกแห่งจะทำหน้าที่จัดการเรียนการสอนที่ใช้เป็นตัวอย่างของการศึกษาระดับเด็กอนุบาล และเป็นพี่เลี้ยงด้านวิชาการให้แก่สถานศึกษาระดับนี้ที่ต้องการความช่วยเหลือ

โรงเรียนอนุบาลคือสถานอบรมเลี้ยงดูเด็กชายหญิงอายุ 4 - 6 ขวบ มีจุดประสงค์เพื่อพัฒนาเด็กทั้งกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ทั้งเตรียมเด็กให้พร้อมที่จะศึกษาในขั้นต่อไป โรงเรียนอนุบาลเป็นสถานที่ซึ่งทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดูเด็กแทนพ่อแม่ในเวลากลางวัน ช่วยเหลือแม่ที่มีบุตรต้องดูแลหลายคนหรือที่ออกไปทำงานนอกบ้าน ปัจจุบันนี้โรงเรียนอนุบาลจึงกลายเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งในสังคม เนื่องจากเศรษฐกิจของครอบครัว สมัยก่อนพ่อเป็นผู้เลี้ยงครอบครัว แม่อยู่กับบ้านทำหน้าที่ดูแลบ้านและลูกทุกคนในบ้าน เมื่อแม่จำเป็นต้องทำงานนอกบ้าน หน้าที่อบรมเลี้ยงดูลูกจึงมอบให้โรงเรียนอนุบาล เด็ก ๆ ที่มาอยู่ในโรงเรียนอนุบาลก็เป็นเด็กเล็กที่ยังไม่ต้องการจากบ้าน ด้วยเหตุนี้โรงเรียนอนุบาลจึงควรจัดให้มีสภาพประหนึ่งบ้านและโรงเรียนรวมกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้ใช้ได้เห็นว่าเอกสารนี้มีความจำเป็น

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป็นสถานที่เด็ก ๆ หลายคนอยู่ร่วมกันอย่างสุขสบายแบบบ้าน และเป็นที่รวมเด็กที่มาจากครอบครัวต่าง ๆ ให้อยู่กันเป็นระเบียบแบบโรงเรียน ทำงานและเล่นด้วยกันอย่างสนุกสนาน

ในปัจจุบันโรงเรียนอนุบาลมักจัดตั้งขึ้นในแหล่งชุมชนที่มีประชาชนหนาแน่น และมีจำนวนมากที่กรุงเทพมหานคร จังหวัดที่มีพลเมืองมาก และอำเภอใหญ่ ๆ บางอำเภอ ส่วนในหมู่บ้านและตามตำบลมักไม่ค่อยมีการจัดตั้งโรงเรียนอนุบาล โรงเรียนอนุบาลแบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

โรงเรียนอนุบาลของรัฐ

1. โรงเรียนอนุบาลของรัฐที่อยู่ในความดูแลของกระทรวงศึกษาธิการ มีหลายหน่วยงานรับผิดชอบ ร.ร.อนุบาล ส่วนใหญ่ที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร และในทุกจังหวัดมักอยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ แต่ส่วนที่จัดเป็นโรงเรียนสาธิตอนุบาลของวิทยาลัยครู นั้นอยู่ในความรับผิดชอบของกรมการฝึกหัดครู โรงเรียนอนุบาลเหล่านี้รับชายหญิงอายุ 4 – 6 ขวบ เข้ารับการอบรมเลี้ยงดู เพื่อให้เด็กเจริญเติบโตพัฒนาทั้งกาย อารมณ์ และสติปัญญา และเตรียมเด็กเพื่อการศึกษาในชั้นที่สูงต่อไป ในปัจจุบันโรงเรียนเหล่านี้ต่างมีแนวโน้มที่จะทำการทดลองจึงสอนและวิจัยเกี่ยวกับเด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนสาธิตอนุบาลของวิทยาลัยครูได้เน้นเกี่ยวกับด้านนี้มาตั้งแต่ต้น ผู้บริหารงานในโรงเรียนอนุบาลและครูผู้สอนส่วนมากสำเร็จวิชาอนุบาลและเด็กเล็ก

2. โรงเรียนอนุบาลของรัฐที่อยู่ในความดูแลของทบวงมหาวิทยาลัย หน่วยงานที่รับผิดชอบ ก็คือ มหาวิทยาลัยซึ่งจัดโรงเรียนอนุบาลสาธิตขึ้น เช่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้จัดตั้งขึ้นเพื่อใช้สำหรับทดลองวิธีการสอน และวิจัยเกี่ยวกับเด็ก รับเด็กชายหญิงอายุ $3\frac{1}{2}$ - 6 ขวบ เข้ารับการอบรมเลี้ยงดูให้ถูกต้องตามหลักพัฒนาการ ผู้บริหาร และผู้สอนในโรงเรียนได้รับการศึกษาระดับปริญญาตรีทางการศึกษา

โรงเรียนอนุบาลของเอกชน

โรงเรียนอนุบาลของเอกชน อยู่ในความดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ เอกชนเป็นผู้รับผิดชอบ รับเด็กหญิงชายอายุ 3 – 6 ขวบ เข้าเรียนเพื่ออบรมเลี้ยงดูให้พัฒนาทั้งกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา แต่เนื่องจากเมื่อผู้ปกครองได้ส่งเด็กเข้ามาโรงเรียนแล้วผู้ปกครองปรารถนาอย่างยิ่งที่จะให้เด็กนั้นอ่านออกเขียนได้ จึงขอร้องให้โรงเรียนจัดสอนภาษาไทยและเลข โรงเรียนอนุบาลของเอกชนจึงมักเน้นหนักในการสอนเด็กให้อ่านออกเขียนได้ตามความประสงค์ของผู้ปกครอง และตามระเบียบของสำนักงานการศึกษาเอกชนนั้นทั้งผู้บริหารและผู้สอนโรงเรียนอนุบาลเอกชน ต้องได้รับการอบรมวิชาอนุบาลและเด็กเล็กหรือได้รับการศึกษาวิชาอนุบาล แต่ในปัจจุบันทั้งผู้บริหาร และผู้สอนโรงเรียนอนุบาลเอกชนส่วนมากก็ยังไม่ได้รับการ

อบรมวิชาอนุบาล เอกสารนี้เขียนขึ้นเพื่อใช้ในการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.2 การจัดตั้งและลักษณะโรงเรียนอนุบาล

1. ขนาดของโรงเรียนอนุบาล การอบรมดูแลเด็กเล็ก ๆ นั้น เป็นงานที่ละเอียดรอบคอบ และการดูแลเลี้ยงเด็กให้ได้คุณภาพนั้น จำนวนเด็กจึงมีความสัมพันธ์กับงานบริหารเป็นอย่างมาก โรงเรียนที่มีเด็กไม่มากนักจะสามารถจัดการอบรมเลี้ยงดูให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ ขนาดของโรงเรียนอนุบาลที่แบ่งตามจำนวนเด็ก ดังนี้คือ

1.1 โรงเรียนอนุบาลขนาดเล็กเด็กประมาณ 80 คน

1.2 โรงเรียนอนุบาลขนาดกลางเด็กประมาณ 100 คน

1.3 โรงเรียนอนุบาลขนาดใหญ่เด็กประมาณ 120 คน

2. สถานที่ตั้งควรอยู่ใกล้ชุมชน โรงเรียนอนุบาลที่จะจัดตั้งใหม่จะต้องอยู่ห่างจากโรงเรียนอนุบาลที่ตั้งอยู่เดิมไม่น้อยกว่า 300 เมตร ที่มีการคมนาคมที่สะดวกสบาย มีอากาศดี

3. ลักษณะอาคารในโรงเรียนอนุบาล อาคารเรียนที่มีห้องเรียนเกินกว่า 2 ห้อง ติดต่อกันช่องทางเดินภายในอาคาร หรือระเบียงทางเดินต้องกว้างไม่น้อยกว่า 1.50 ม. หรือถ้ามีม้านั่งระเบียงต้องกว้างไม่น้อยกว่า 1.75 ม. อาคารตั้งแต่ชั้น 2 ขึ้นไป ต้องมีลูกกั้นระเบียงสูงไม่น้อยกว่า 1.20 ม. และช่องห่างของลูกกั้นไม่มากกว่า 0.15 ม. อาคารเรียนต้องมีฝ้าเพดานได้หลังคา เว้นแต่หลังคาอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก ระยะความสูงจากพื้นถึงเพดานต้องไม่น้อยกว่า 2.40 ม. บันไดต้องแบ่งเป็นสองช่วง ช่วงหนึ่งสูงไม่เกิน 2.00 ม. ความกว้างของบันไดแต่ละช่วงต้องไม่น้อยกว่า 1.50 ม. ชานพักบันไดต้องไม่น้อยกว่าความกว้างของบันได ลูกตั้งบันไดต้องไม่สูงกว่า 0.175 ม. ลูกนอนต้องไม่น้อยกว่า 0.24 ม. บันไดทุกชั้นต้องมีราวบันได และลูกกั้นสูงไม่ต่ำกว่า 0.90 ม.

4. บริเวณโรงเรียน ควรมีเนื้อที่ไม่น้อยกว่า 90 ตารางวา (720 ตารางเมตร) สำหรับโรงเรียนอนุบาลขนาดเล็ก และเพิ่มเนื้อที่ตามจำนวนนักเรียนพื้นที่เรียบเป็นสนาม มีร่มไม้ใหญ่ ถ้ามีบ่อน้ำหรือสระน้ำอยู่ภายในบริเวณจะต้องทำรั้วล้อมให้ปลอดภัย รอบโรงเรียนมีรั้ว ประตูไม้ดอก ไม้ใบให้ร่มรื่นสวยงาม ต้องมีพื้นที่สำหรับนักเรียนเล่นไม่น้อยกว่า 1.2 ตร.ม. ต่อนักเรียน 1 คน

5. ห้องในโรงเรียน

5.1 ห้องครูใหญ่ สำหรับผู้บริหารทำงาน และใช้เป็นห้องรับแขกด้วยเมื่อมีผู้ปกครอง ติดต่อ

5.2 ห้องธุรการ เป็นห้องที่ครูทำงานด้านธุรการและใช้เป็นที่ครูทำงานร่วมกัน และพบปะกัน ถ้าเป็นโรงเรียนขนาดเล็กอาจรวมอยู่ในห้องครูใหญ่ และห้องธุรการได้

5.3 ห้องพยาบาล จัดไว้สำหรับเด็กที่ไม่สบายระหว่างมาและอยู่ที่โรงเรียน ถ้าเป็นโรงเรียนอนุบาลขนาดเล็กอาจจัดมุมพยาบาลไว้ในห้องครูใหญ่หรือห้องธุรการก็ได้

5.4 ห้องเรียน ขนาด 7×9 เมตร หรือ 6×8 เมตร หรือไม่น้อยกว่า 35 ตารางเมตร เป็นห้องโล่งไม่มีเสา หรือสิ่งกีดขวาง ห้องเรียนที่เป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าความกว้างของห้องต้องไม่น้อยกว่า 5.00 ม. ในกรณีเป็นรูปทรงอื่นส่วนที่แคบที่สุดของห้องเรียนต้องไม่น้อยกว่า 4.00 ม. ห้องเรียนกว้างมีประโยชน์มากเด็กใช้เป็นที่รับประทานอาหารด้วย หรือใช้เป็นที่นั่งนอนในตอน

กลางวัน โดยปกติโรงเรียนอนุบาลจะให้เด็กนอนพักในห้องเรียน หรืออาจจัดให้มีห้องนอนก็ได้ ขนาดของห้องเรียนจัดให้เหมาะกับจำนวนของเด็ก ถ้าเด็กกลุ่มน้อยใช้ห้องเล็กได้ ให้มีเนื้อที่พอเพียงเด็กเคลื่อนไหวได้สะดวก การระบายอากาศภายในห้องเรียนต้องถ่ายเทได้สะดวกโดยรวมพื้นที่หน้าต่าง ประตู และช่องลมแล้วไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของพื้นที่ห้อง ยกเว้นห้องเรียนที่ใช้เครื่องปรับอากาศ ห้องเรียนที่มีทางเข้าออก 2 ทาง แต่ละทางต้องกว้างไม่น้อยกว่า 0.80 ม. ถ้ามีประตูทางเข้าทางเดียว ต้องกว้างไม่น้อยกว่า 1.60 ม. สัดส่วนของพื้นที่ห้องเรียนต้องไม่น้อยกว่า 1.2 ตร.ม. ต่อนักเรียน 1 คน นักเรียนในแต่ละห้องต้องไม่เกิน 40 คน

5.5 ห้องอาหาร หรือ ที่รับประทานอาหาร ในกรณีที่โรงเรียนจัดให้เด็กพักผ่อน ในโรงเรียน ควรจัดที่รับประทานอาหารหรือห้องอาหารให้ เพราะอาหารไทยมีกลิ่น และมดชอบขึ้น แต่ถ้าใช้รับประทานอาหารในห้องเรียน และใช้พักผ่อนด้วย พอรับประทานเสร็จต้องรีบกวาดถู ให้สะอาดก่อนให้เด็กพักผ่อนในห้อง

5.6 ห้องพัสดุ โรงเรียนอนุบาลมีสิ่งของเครื่องใช้ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์สำหรับเด็กมีจำนวนมาก จำเป็นจะต้องมีห้องสำหรับเก็บของเหล่านี้ อยู่ภายในห้องเรียนควรทำชั้นวางของรอบ ๆ

5.7 ห้องครัว โรงเรียนอนุบาลจัดอาหารสำหรับเด็กทั้งอาหารว่างและอาหารกลางวันครัวอยู่ท้ายสุดอาคาร หรืออยู่ต่างหากก็ได้ แต่ต้องมีทางเดินมีหลังคาสะดวกต่อการขนอาหาร

5.8 ห้องน้ำห้องส้วม อยู่ท้ายสุดอาคาร มีที่ล้างมืออยู่ใกล้ ๆ ถ้าห้องน้ำห้องส้วมอยู่นอกอาคารต้องมีทางเดินมีหลังคาเชื่อมกับตัวอาคาร ห้องน้ำมีที่ขังน้ำสำหรับเด็กอาบหรือล้างหน้าสูงประมาณ 50 ซม. พื้นห้องน้ำไม่ลื่น ห้องส้วม ที่นั่งขนาดเล็กพอเหมาะกับเด็ก พื้นไม่ลื่น เด็ก 15 - 20 คน ต่อสุขภัณฑ์ 1 ที่

6. ครุภัณฑ์ เครื่องใช้เครื่องเล่นในโรงเรียนอนุบาล

ครุภัณฑ์

1. โต๊ะนักเรียนสูงจากพื้นถึงขอบโต๊ะ 45 – 50 ซม. จะเป็นโต๊ะหมู่โต๊ะเดี่ยวก็ได้
2. เก้าอี้นักเรียนใช้แบบเก้าอี้เดี่ยว สูง 25 – 30 ซม.
3. กระดานดำและกระดานป่าย สูงจากพื้นถึงขอบกระดานล่าง 60 ซม.

กว้างยาวพอสมควร

4. ตู้และชั้นเก็บของเครื่องใช้นักเรียน
5. โต๊ะเก้าอี้ครู
6. ตู้และชั้นเก็บสิ่งของเครื่องใช้ของโรงเรียน
7. เตียงพยาบาลอย่างน้อย 1 เตียง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เครื่องใช้

1. สำหรับห้องพยาบาล – ยาสามัญประจำบ้าน เครื่องเวชภัณฑ์ ได้แก่ ปากกิบกรรไกร กระเป๋าน้ำร้อน ขามรูปไต เครื่องชั่งน้ำหนัก ที่วัดส่วนสูง สายวัดรอบอก กระโถน เครื่องนอนพร้อมผ้าข้าง ตู้ยาสำหรับเก็บเวชภัณฑ์

2. เครื่องนอน – ที่นอน หรือที่นอนฟองน้ำ หมอนแบน หรือผ้ารองศีรษะ เสื้อผ้าพื้นเป็นไม้หรือกระเบื้องยางใช้เสื่อปูนอนได้ ถ้าพื้นเป็นซีเมนต์ปูเสื่อแล้วต้องมีผ้าปูรองนอน

3. เครื่องใช้ประจำตัว – หวี แป้ง สบู่ ขัน ผ้าเช็ดหน้าผืนเล็ก ผ้าเช็ดมือ ราวแขวนผ้า

4. เครื่องรับประทาน – ถาดหลุม จาน ชาม ช้อน ส้อม ถ้วยน้ำ กาน้ำ ผ้าปูโต๊ะ

5. เครื่องครัว - หม้อ ขนาดต่างๆ กระทะ เตา ถังถึง กระทง ถัง ครก เขียง มีด ถาด ชาม จาน อ่าง

6. เครื่องใช้อื่นๆ - กระชกเงา นาฬิกา แจกัน เครื่องเล่นเทป กระจก แปร่งต่างๆ เครื่องมือทำสวน เครื่องมือช่างไม้ ไม้กวาด ถังผง

นอกจากสิ่งต่างๆ ที่กล่าวมาแล้ว โรงเรียนอนุบาลควรมีสิ่งจำเป็นนี้ด้วย คือ เสาธงและธงชาติ พระพุทธรูป และพระบรมฉายาลักษณ์

เครื่องเล่น

1. เครื่องเล่นในร่ม – ลูกบอล ก้อนไม้ ตุ๊กตา หม้อข้าวหม้อแกง เครื่องเรือนจำลอง หุ่น รถลาก สิ่งของจำลอง ลูกปัดไม้ ก้อนไม้ และเครื่องตก เครื่องให้จังหวะ เช่น กลอง ฉิ่ง ฉาบ ของเล่นรูปเรขาคณิต ของเล่นชนิดต่อและสวม ภาพต่อหนังสือภาพห่วยๆ ฯลฯ

2. เครื่องเล่นในสนาม – กระดานหก สะพานเลื่อน ชิงช้า ม้าหมุน ราวโหน ราวไต่ โคร่งไม้ เรือไล่ บ่อทราย อ่างใส่น้ำ วัสดุ – กระดาษร่าง กระดาษวาดเขียน กระดาษสี สีฝุ่น ดินสอสี ดินสอเขียน พู่กัน แปรง กรรไกรหัตถ์ กาว แป้งเปียก ดินเหนียว ดินน้ำมัน แป้งผสม

บุคลากร

ครูใหญ่ เป็นผู้ที่บริหารงานโรงเรียนให้ดำเนินไปตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ มีความรู้การอนุบาลศึกษา ระดับประกาศนียบัตรชั้นสูงหรือปริญญา เฉพาะครูใหญ่ของโรงเรียนเอกชน ถ้าวุฒิทางการศึกษาไม่ใช่วิชาเอกทางการอนุบาลศึกษาแล้ว ต้องได้วุฒิทางครูและผ่านการอบรมวิชาการอนุบาล

ครูผู้สอน มีหน้าที่ดูแลและอบรมเด็กอย่างถูกต้องอย่างน้อยควรมีความรู้ด้านอนุบาลศึกษาระดับวุฒิประกาศนียบัตรวิชาอนุบาลหรือปริญญา

แม่ครัว มีสุขภาพดี ร่างกายแข็งแรง สะอาด มีความรู้ความสามารถในการประกอบอาหารเด็ก

พี่เลี้ยง หมายถึงผู้ทำหน้าที่ช่วยเหลือครูในการดูแลเลี้ยงดูเด็กให้ปลอดภัยและเรียบร้อย ได้ผ่านการอบรมเรื่องดูแลเลี้ยงดูเด็ก วุฒิไม่ต่ำกว่าการศึกษามัธยมศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คนงานการโรง มีสุขภาพดี – ร่างกายแข็งแรง สะอาดเรียบร้อย ขยัน ทำหน้าที่ตามที่
โรงเรียนกำหนดให้

8. หลักสูตร ระบบการเรียนการสอน

โรงเรียนอนุบาลของรัฐกำหนดหลักสูตรเรียนไว้ 2 ปี

ชั้นอนุบาลปีที่ 1 เด็กอายุ 4 – 5 ขวบ

ชั้นอนุบาลปีที่ 2 เด็กอายุ 5 – 6 ขวบ

โรงเรียนอนุบาลเอกชนกำหนดหลักสูตรเรียน ดังนี้ โรงเรียนจัด 2 ปี มีชั้นอนุบาล
ปีที่ 1 และอนุบาลปีที่ 2 ถ้าโรงเรียนจัด 3 ปี กำหนดหลักสูตรเรียน

ชั้นบริบาลหรือเตรียมอนุบาล เด็กอายุ 3 – 4 ขวบ

ชั้นอนุบาลปีที่ 1 เด็กอายุ 4 – 5 ขวบ

ชั้นอนุบาลปีที่ 2 เด็กอายุ 5 – 6 ขวบ

นักเรียนชั้นบริบาล ชั้นหนึ่งจำนวน 15 – 20 คน ครู 1 คน

นักเรียนชั้นอนุบาล ชั้นหนึ่งจำนวน 20 – 25 คน ครู 1 คน

ถ้ามีนักเรียนเกิน 25 คนในห้องเรียน แต่ไม่เกิน 35 คน ต้องมีพี่เลี้ยงคอยช่วยเหลือ
1 คน

การเรียนการสอน โรงเรียนอนุบาลจัดการอบรมเลี้ยงดูเด็กให้พัฒนาทั้งกาย อารมณ์สังคม
และสติปัญญา ด้วยการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการสอนใช้วิชาเล่นปนเรียน เน้นอุปถัมภ์ของจริง
รูปภาพ ของเล่น ฯลฯ ให้เด็กได้ร่วมกิจกรรมในกระบวนการเรียนการเล่นส่งเสริมความคิด
สร้างสรรค์ของเด็ก ใช้วิธีสอนเป็นกลุ่มและรายบุคคลและให้เด็กแสดงออกอย่างเสรี

การติดตามและประเมินผล ในโรงเรียนอนุบาลต้องติดตามผลการเรียนรู้และพฤติกรรม
ของเด็กอยู่เสมอตลอดเวลาที่เด็กอยู่ในโรงเรียน ครูที่สอนชั้นอนุบาลมักจะสอนตามเด็กตั้งแต่ปีที่ 1
จนจบชั้นอนุบาลปีที่ 2 การเปลี่ยนครูบ่อย ๆ มีส่วนทำให้เด็กเปลี่ยนพฤติกรรม เด็กย่อมคุ้นกับที่
ครูสอนเขา และเลียนแบบครูโดยครูเองก็ต้องเข้าใจเด็ก สามารถช่วยเหลือแก้ไขหรือส่งเสริมนิสัย
ของเด็กได้ การปลูกฝังลักษณะนิสัยที่ดีและเตรียมพร้อมเด็กในด้านต่างๆ เป็นจุดมุ่งหมายของการ
จัดการศึกษาระดับอนุบาล

การประเมินผล ให้ใช้วิธีการวัดผลประเมินผลความพร้อมของพัฒนาการด้านร่างกาย
อารมณ์ สังคมและสติปัญญา โดยการสังเกตพฤติกรรมของเด็ก การแสดงออกของเด็กต่อกิจกรรม
ผลงานของเด็ก ทดสอบจากการเล่น เครื่องมือ และสอบถามจากผู้ปกครอง

9. การร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง

โรงเรียนอนุบาลมีหน้าที่อบรมเลี้ยงดูเด็กเล็กๆ การที่จะให้เด็กได้พัฒนาทุกด้าน และมี
ลักษณะนิสัยที่ดีนั้นจำเป็นจะต้องได้รับความร่วมมือกับผู้ปกครองด้วย การอบรมเลี้ยงดูจึงจะเป็น
ผลสมบูรณ์ ผู้ปกครองต้องเข้าใจหลักการที่โรงเรียนพึงปฏิบัติต่อเด็ก ร่วมมือกับโรงเรียนในการ
แก้ไขสิ่งที่ไม่ดีงาม ส่งเสริมให้เด็กกระทำสิ่งที่ควร ผู้ปกครองและโรงเรียนจำต้องติดต่อ และ
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ขัดแย้งกับเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปรึกษาหารือกันอยู่เสมอ ครูของเด็กควรได้เยี่ยมเยียนเด็กที่บ้านเพื่อทราบพฤติกรรมทางบ้าน และผู้ปกครองควรจะเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน และโรงเรียนควรจะมีการประชุมชี้แจงระเบียบและจุดมุ่งหมายของโรงเรียนให้ผู้ปกครองทราบ อาจจัดบรรยายความรู้เกี่ยวกับเด็กในบางโอกาส ทั้งจัดสวัสดิการให้แก่เด็ก และผู้ปกครองด้วย

2.2.3 หลักสูตรสำหรับเด็กปฐมวัย

หลักสูตรสำหรับเด็กปฐมวัยเป็นหลักสูตรที่เน้นให้เด็กเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ (Child Centered) โดยเน้นการพัฒนาเด็กในทุกๆ ด้าน (Whole Child) และทุกๆ คน และเน้นการพัฒนาศักยภาพของเด็กไปตามความสามารถแห่งตน การอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข หลักสูตรควรสร้างขึ้นโดยมีพื้นฐานจากคุณลักษณะของสังคมไทย และคุณธรรมตามแนวของพุทธศาสนา และคำนึงถึงการนำเอาวัฒนธรรมทางการศึกษาปฐมวัยใหม่ๆ เข้ามาใช้ในการจัดหลักสูตร

จุดประสงค์ของหลักสูตร ควรเน้นการพัฒนาเด็กในทุกๆ ด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และด้านจิตใจ ไปพร้อมๆ กัน

ประเภทของหลักสูตร หลักสูตรสำหรับเด็กปฐมวัย ควรแบ่งออกเป็น 3 ประเภท เพื่อให้เอื้อต่อเด็กทุกๆ ประเภท ดังนี้

1. หลักสูตรสำหรับเด็กปกติ คือหลักสูตรที่จัดสำหรับเด็กที่มีความสามารถทางด้านร่างกาย และสติปัญญาปกติ ซึ่งจะเน้นการพัฒนาด้านทักษะในการดำรงชีวิต และความรู้พื้นฐาน
2. หลักสูตรสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ หรือหลักสูตรสำหรับเด็กที่มีความสามารถต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ คือ หลักสูตรที่จัดให้แก่ผู้ที่มีความบกพร่องอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือมีความล่าช้าในพัฒนาการทางใดทางหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็น ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม หรือสติปัญญา หรือที่มีความพิการต่างๆ ซึ่งจะเน้นทักษะในการดำรงชีวิตเป็นสำคัญ
3. หลักสูตรสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ หรือหลักสูตรสำหรับเด็กที่มีความสามารถสูงกว่าเกณฑ์ปกติ คือ หลักสูตรที่จัดให้แก่เด็กที่มีความสามารถสูงกว่าเกณฑ์ปกติ (High Ability) หรือเด็กที่มีความสามารถพิเศษ หรือมีพรสวรรค์ด้านใดด้านหนึ่ง (Talented) และเด็กที่มีความเป็นอัจฉริยะด้านใดด้านหนึ่ง (Giftedness) หลักสูตรสำหรับเด็กประเภทนี้จะเน้น ทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิต ความรู้พื้นฐาน และความรู้พิเศษเฉพาะบุคคล

แนวทางของการจัดหลักสูตร

1. หลักสูตรควรตอบสนองความต้องการของสังคม และเตรียมเด็กสำหรับการอยู่รอดในสังคม
2. หลักสูตรควรตอบสนองต่อศักยภาพของเด็ก ควรมีความหลากหลาย และแตกต่าง กันไปตามความสนใจ และศักยภาพของแต่ละบุคคล หลักสูตรทั้ง 3 ประเภท ที่กล่าวมาแล้วควรจะเป็นหลักสูตรเฉพาะคน หรือหลักสูตรรายบุคคล (Individualized Curriculum) ซึ่งให้เด็กเรียนตามลำพัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และเป็นกลุ่ม ทั้งนี้เพื่อตอบสนองต่อ ความต้องการ ความสามารถพิเศษ และพัฒนาศักยภาพของแต่ละบุคคล

3. การจัดหลักสูตรให้แก่เด็กทั้ง 3 ประเภทนี้ ควรยึดหลักการบูรณาการ หลักสูตรทั้ง 3 แบบนี้ เข้าด้วยกัน โดยมีหลักสูตรร่วมที่เน้นการฝึกทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิต

4. การบูรณาการในด้านการประเมินผล ได้แก่ การประเมินผลซึ่งจะทำให้เด็กทุกคนโดนประเมิน โดยประเมินในเรื่องพัฒนาการของเด็กแต่ละด้าน ในรูปการสังเกตพฤติกรรม การสัมภาษณ์เด็กและผู้ปกครอง การสนทนา การเก็บผลงานเด็ก เป็นต้น แต่สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ อาจจะมีการขอคำปรึกษาหารือจากแพทย์ หรือนักจิตวิทยา และครูพิเศษเป็นระยะๆ

แนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

1. มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบหน่วยสอน โดยไม่มีการแยกเป็นรายวิชา โดยเน้นการพัฒนาผู้เรียนทุกๆ ด้านเป็นสำคัญ โดยเน้นการเล่น เป็นหัวใจของการเรียนรู้ กิจกรรม ต่างๆ ที่ จะจัดเพื่อพัฒนาการเด็กแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคม และ ด้านสติปัญญา

2. มีการพิจารณานำเอานวัตกรรมทางการศึกษาไปจួយ มาใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรม และเลือกประสบการณ์ และการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมให้แก่เด็ก นวัตกรรมต่างๆ เหล่านี้ ได้แก่

- การจัดประสบการณ์แบบที่เน้นภาษาแบบองค์รวม (Whole Language Approach)
- การจัดประสบการณ์แบบที่เน้นวิทยาศาสตร์ (Science Program)
- การจัดประสบการณ์แบบที่เน้นการเสริมศักยภาพ และแก้ปัญหาพฤติกรรม (Enrichment Program)
- การจัดประสบการณ์ที่เน้นธรรมชาติและศิลปะแบบวาลดอร์ฟ (Waldorf)
- การจัดประสบการณ์แบบที่เน้นการแก้ปัญหา (Problem-Based)
- การจัดประสบการณ์แบบที่เน้นการพัฒนาสติปัญญาเชิงสร้างสรรค์
- การจัดประสบการณ์แบบให้เด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรม หรือแบบสหร่วมใจ (Cooperative Learning)

3. มีการจัดกิจกรรมการเล่นแบบต่างๆ บรรจุไว้ในกิจกรรมประจำวัน เช่น การเล่นทราย เล่นน้ำ เล่นบล็อก เล่นบทบาทสมมุติ เล่นเครื่องเล่นสนาม เล่นกลางแจ้ง เล่นเครื่องดนตรี เล่นละคร สร้างสรรค์ เล่นเกมการศึกษา ฯลฯ เพราะ “การเล่น” เป็นหัวใจของการเรียนรู้ของเด็กในวัยนี้ ซึ่งจะนำไปสู่การคิดแก้ปัญหา และการสร้างสิ่งต่างๆ อีกด้วย

4. กิจกรรมที่จัดควรเน้นการปฏิบัติจริง เช่น การทำอาหาร การไปทัศนศึกษา การเพาะปลูก เอกสาร การเลี้ยงสัตว์ การจัดโต๊ะอาหาร การไปเยี่ยมชมสถานที่ต่างๆ ใกล้โรงเรียน เป็นต้น ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. ให้เด็กเลือกกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง และตั้งเป้าหมาย ฝึกให้กล้าคิด กล้าทำ การคิดริเริ่ม และพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง

2.2.4 รูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยในทศวรรษหน้า

จากการศึกษาแนวคิดพื้นฐานจากเอกสารการประชุมหลายฉบับ ได้แก่

1. แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8

1. เอกสารประกอบการประชุมระดับโลก เรื่อง “การศึกษาเพื่อปวงชน” (WCEFA) จัดที่จอมเทียน เมืองพัทยา ระหว่างวันที่ 3-9 มีนาคม 2534 โดยมีสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัย ดังนี้คือ การเสนอนโยบายเกี่ยวกับการจัด “การศึกษาเพื่อปวงชน” ว่าภายในปี ค.ศ. 2000 ประเทศต่างๆ ทั่วโลกควรได้มีการส่งเสริมให้ประชากรรู้หนังสือให้มากที่สุด และยังระบุสาระในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย เอาไว้ดังนี้

1. การศึกษาเริ่มต้นตั้งแต่เกิด ดังนั้นจึงควรให้ผู้ปกครองและชุมชนร่วมมือกันในการเลี้ยงดู และให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัย

2. ควรมีการจัดการศึกษาปฐมวัยในรูปแบบต่างๆ เพิ่มขึ้น เพื่อให้เด็กทุกคนได้รับการบริการในด้านนี้

3. ควรมีการบูรณาการเด็กตั้งแต่ยังเล็ก (Early Intervention) เพื่อจะได้สามารถป้องกันความบกพร่องต่างๆ ของเด็กได้ (WCEFA)

2. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พุทธศักราช 2540-2544) ได้ระบุไว้ในเป้าหมายการดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย เอาไว้ดังนี้ “เพิ่มปริมาณการเตรียมความพร้อมทุกด้านของเด็กปฐมวัย (0-5 ปี) อย่างมีคุณภาพ” (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 : 11)

3. แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พุทธศักราช 2540-2544) ก็ได้ระบุเอาในเป้าหมายการดำเนินงานไว้ ดังนี้ แผนงานหลักที่ 1 : การยกระดับการศึกษาพื้นฐานของปวงชนว่า “เด็กปฐมวัยทุกคนได้รับการเตรียมความพร้อมอย่างน้อย 1 ปี ก่อนปี 2544 และเด็ก 3-5 ปี เข้าเรียนก่อนประถมศึกษาไม่ต่ำกว่าร้อยละ 90 ในปี 2544” (แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 : 28)

จากเอกสารดังกล่าวแสดงสาระสำคัญที่ตรงกัน กล่าวคือ มีการเน้นความสำคัญและความต้องการในการขยายการศึกษาปฐมวัยให้กับปวงชน โดยมีการบริการและจัดการศึกษาให้กับเด็กในวัยนี้มากยิ่งขึ้น

ปัจจุบันประเทศไทยอยู่ในระหว่างการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคม ระยะที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) ในแผนฯ ดังกล่าวถึงวิสัยทัศน์การพัฒนาที่พึงปรารถนาในอนาคตของสังคมไทย โดยอาศัยความก้าวหน้าด้านการสื่อสารและโทรคมนาคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นปัจจัยผลักดันอันสำคัญที่จะทำให้โลกอยู่ในภาวะที่ไร้พรมแดน มีการติดต่อ

เอกสารสัมพันธ์กันอย่างรวดเร็ว เปิดโอกาสให้คนในสังคมทุกคนสามารถแสวงหาข่าวสารความรู้ได้อย่างไม่จำกัดทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หลากหลายจากทุกทิศทาง ทำให้เกิดความตระหนักและความเข้าใจร่วมกันว่า การพัฒนาประเทศที่มุ่งเน้นแต่การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างเดียว และใช้ทรัพยากรโดยไม่มีขอบเขตจำกัดจะก่อให้เกิดการอยู่ร่วมกันระหว่างสังคมมนุษย์ และธรรมชาติอย่างยั่งยืนในระยะยาว ดังนั้นการพัฒนาศักยภาพของคนโดยยกระดับความคิดจากการพัฒนาเดิมที่เน้นการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นจุดมุ่งหมายหลักของการพัฒนาแต่เพียงอย่างเดียว มาเป็นการเน้น “คน” เป็นศูนย์กลางหรือจุดมุ่งหมายหลักของการพัฒนาประเทศ (แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 : 8-9)

ในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาในแผนฯ ยังได้ระบุแนวทางในการจัดการศึกษาเอาไว้ดังนี้ คือ มุ่งให้ “คนไทยทุกคนมีโอกาสและความเสมอภาคที่จะได้รับการพัฒนาให้เป็นไปตามศักยภาพอย่างเต็มที่ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และความสามารถ เพื่อเป็นคนที่มีความสุขดี มีคุณภาพ มีความสุข และมีคุณค่า ตลอดจนมีความรู้ รู้จักตนเอง และรู้เท่าทันโลก สามารถ ปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณค่า ตลอดจนทุกช่วงวัยของชีวิต” (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 8)

จากสารดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความต้องการ คนที่มีคุณภาพ ซึ่งมาช่วยกันพัฒนาประเทศในอนาคต การศึกษาจึงกลายเป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะช่วยในการพัฒนา “คน” ตามนโยบายดังกล่าว โดยเฉพาะการจัดการศึกษาดังแต่ระดับปฐมวัย ซึ่งเป็นวัยพื้นฐานของชีวิต ซึ่งบุคลิกภาพและพัฒนาการในด้านต่าง ๆ กำลังเจริญพัฒนาอย่างเต็มที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วง 5 ปีแรกของชีวิต ซึ่งเซลล์สมองพัฒนาไปแล้วถึง 80%

แนวทางการจัดการศึกษาปฐมวัยในทศวรรษหน้า

1. ควรประกาศนโยบายในการจัดการศึกษาปฐมวัยในรูปของกฎหมายที่ชัดเจนและมีการประสานความคิดระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ในการจัดดำเนินการศึกษาปฐมวัยทั้งภาครัฐและเอกชน
2. ควรมีการขยายการจัดบริการในระดับนี้ เพื่อให้เด็กทุกคนได้รับบริการและการศึกษาในด้านนี้อย่างทั่วถึง โดยจัดทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน ในระบบโรงเรียน ได้แก่ การจัดในรูปแบบของโรงเรียนอนุบาล การจัดนอกระบบโรงเรียน ได้แก่ ในรูปของศูนย์อนามัยแม่ และเด็ก สถานบริบาลทารก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บ้านรับเลี้ยงเด็กเล็ก บ้านรับเลี้ยงเด็ก เป็นต้น
3. ควรมีการให้การศึกษแก่พ่อแม่ พี่เลี้ยงเด็ก และหรือ ผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการอบรม เลี้ยงดูเด็ก ทั้งในด้านการตั้งครรภ์ การให้นมลูก การเล่นกับลูก อาหาร และโภชนาการ สุขภาพอนามัยสำหรับเด็ก การให้วัคซีน และการป้องกันโรค การส่งเสริมและสังเกตพัฒนาการเด็ก ฯลฯ ซึ่งอาจจะจัดโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านนี้ เช่น โรงพยาบาล สถานอนามัยแม่ และเด็ก เป็นต้น
4. ควรมีการให้การศึกษแก่ครู ผู้บริหารและศึกษานิเทศก์ ที่จะรับผิดชอบในการดูแลอบรม และให้การศึกษแก่เด็กในวัยนี้ โดยหน่วยงานที่รับผิดชอบมากขึ้น ทั้งนี้ อาจจะจัดในรูปแบบของศูนย์การศึกษาสำหรับครู (Pedagogic Center) หรือการให้การอบรมครูประจำการ การศึกษาต่อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระดับที่สูงขึ้นไป ฯลฯ จัดโดยหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบ หรือสถาบันที่มีหน้าที่ในการฝึกหัดครูต่างๆ ทั้งนี้เพื่อให้การพัฒนาเด็กเป็นไปอย่างถูกต้องเหมาะสมยิ่งขึ้น

5. ควรมีการนำเอานวัตกรรม และเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาใช้เป็นหลักในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กมากยิ่งขึ้น โดยเน้นการให้เด็กเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ และมุ่งพัฒนาเด็กทุกๆ ด้านไปพร้อมกัน โดยไม่มุ่งเน้นการสอนหนังสือแต่เพียงอย่างเดียว

6. ควรมีการส่งเสริมให้จัดตั้งหน่วยงานต่างๆ ที่เป็นการศึกษานอกโรงเรียนมากขึ้น เช่น แนวคิดของ “สวนหนังสือ” (Book Kindergarten) “สวนสัตว์สำหรับเด็ก” (Zoological Garden)

7. ควรมีการจัดกิจกรรมให้แก่เด็กโดยหน่วยงานต่างๆ ซึ่งเด็กจะมีโอกาสมาหาประสบการณ์ และทำกิจกรรมนอกเวลาเรียน เพื่อเพิ่มพูนศักยภาพ และความสนใจของตนมากขึ้น

8. ควรมีนโยบายในการพิจารณาคัด และตรวจสอบความบกพร่องของเด็ก (Early Identification) และมีการบูรณาการเด็กที่มีความสามารถพิเศษ และเด็กที่มีความต้องการพิเศษให้มาเรียนร่วมกับเด็กปกติมากขึ้น และเร็วขึ้น (Early Intervention)

9. ควรมีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน โดยมีการปฐมนิเทศผู้ปกครอง มีการรายงานพัฒนาการของเด็กให้ผู้ปกครองทราบเป็นระยะ มีการจัดวันพ่อแม่ ลูก และครู ขึ้นเพื่อให้พ่อแม่ลูก และครู ได้ทำกิจกรรมร่วมกัน เป็นต้น

10. ควรมีการนำเอาชุมชนเข้ามามีส่วนในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้วย โดยอาจจะจัดในรูปแบบของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การรวมกลุ่มของแม่บ้านเพื่อหาทุนให้โรงเรียน หรือทำอาหารให้เด็ก เป็นต้น

แนวทางการประเมินผลที่เหมาะสม ควรมีขั้นตอน ดังนี้

1. การประเมินโครงการ หรือโรงเรียนในด้านปรัชญา นโยบาย แนวการจัดกิจกรรม สื่อ และวัสดุอุปกรณ์ ความสัมพันธ์ บ้าน และชุมชน

2. การประเมินผลตัวครู อาจทำได้โดยการประเมินจากผู้บริหาร ผู้นิเทศก์ เพื่อนครู หรือให้ครูประเมินตัวเอง

3. การประเมินตัวเด็ก ซึ่งพ่อแม่ ครู และตัวเด็กเอง ร่วมกันประเมิน โดยอาจจะทำในรูปแบบของการสังเกต การสัมภาษณ์ การพูดคุยสนทนา และการเก็บแฟ้มผลงานของเด็ก (Portfolio) และการวัดพัฒนาการของเด็กโดยครู หรือนักจิตวิทยา หรือผู้เชี่ยวชาญ

กล่าวโดยสรุป การจัดการศึกษาปฐมวัยในทศวรรษหน้า น่าจะมีการเปลี่ยนแปลงในทางที่เหมาะสมขึ้น และเป็นการศึกษาที่ “มุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ปัญญา และจิตใจ”

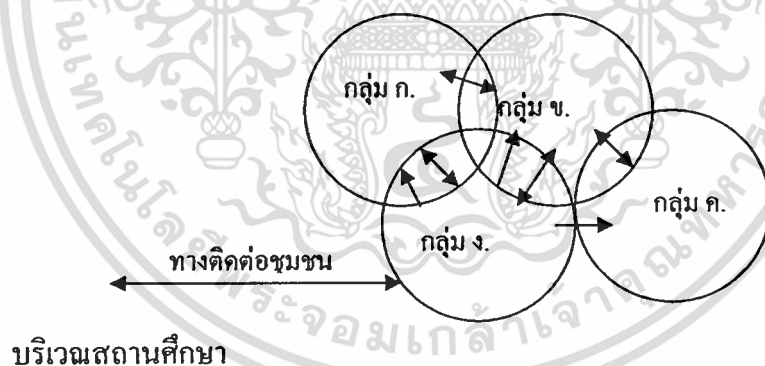
2.3 หลักเกณฑ์การจัดความสัมพันธ์ของพื้นที่กิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนอนุบาล

2.3.1 เกณฑ์การพิจารณาในการจัดสภาพแวดล้อมภายนอกและภายในอาคารสถานศึกษา

ความสัมพันธ์ของสถานศึกษาระหว่างการใช้พื้นที่ภายในและภายนอกอาคาร พื้นที่ภายในอาคารในที่นี้หมายถึงพื้นที่กลุ่ม ก. กลุ่มพื้นที่ที่ต้องการความเงียบ กลุ่ม ข. กลุ่มพื้นที่ให้บริการ และกลุ่ม ง. กลุ่มพื้นที่สำหรับครูและผู้ปกครอง ส่วนพื้นที่นอกอาคาร หมายถึง พื้นที่กลุ่ม ค. กลุ่มพื้นที่กิจกรรมกลางแจ้ง ไม่รวมสภาพแวดล้อมนอกสถานศึกษา

วัตถุประสงค์ในการจัดตำแหน่งพื้นที่ใช้สอยให้มีความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่ภายในอาคารและพื้นที่ภายนอกอาคาร เพื่อให้เกิดความคล่องตัว และสะดวกต่อการควบคุม และใช้สอย ในทางปฏิบัติไม่อาจจะแยกออกมาจากสภาพแวดล้อมนอกสถานศึกษาได้แต่นำไปกล่าวถึงผลกระทบ และความสัมพันธ์ในเรื่องต่อไป ในที่นี้จะมุ่งพิจารณาเฉพาะลักษณะสัมพันธ์ของบริเวณพื้นที่ในสถานศึกษาซึ่งเป็นลักษณะการจัดกลุ่มพื้นที่ใช้สอยต่างๆ ไป โดยพิจารณาเฉพาะประเภทของพื้นที่ใช้สอยประเภทกิจกรรม และประเภทของโปรแกรมดังต่อไปนี้

1. กลุ่มพื้นที่ที่ควรจัดให้เป็นศูนย์กลางของสถานศึกษา คือ กลุ่ม ง. กลุ่มพื้นที่สำหรับครูและผู้ปกครองเป็นส่วนที่จัดให้มีช่องทางติดต่อกับภายนอกได้สะดวก และสามารถติดต่อและมองเห็นกิจกรรมในกลุ่มเนื้อที่อื่นได้สะดวก โดยเฉพาะการมองเห็นกิจกรรมในกลุ่มพื้นที่ให้บริการคือ กลุ่มพื้นที่กลุ่ม ข.

- กลุ่ม ก. กลุ่มพื้นที่ที่ต้องการความเงียบ
- กลุ่ม ข. กลุ่มพื้นที่ให้บริการ
- กลุ่ม ค. กลุ่มพื้นที่กิจกรรมกลางแจ้ง
- กลุ่ม ง. กลุ่มพื้นที่สำหรับครูและผู้ปกครอง
- เครื่องหมาย $\longleftrightarrow$ ติดต่อกันได้โดยตรง
- เครื่องหมาย $\longleftarrow$ มองเห็นได้โดยตรง

ภาพที่ 2.1 แสดงลักษณะความสัมพันธ์ของพื้นที่ภายในและภายนอกอาคาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. กลุ่มพื้นที่ที่ต้องการความเงียบ ซึ่งประกอบด้วย ห้องของเล่น ห้องกิจกรรมในร่ม ห้องพักผ่อน ห้องนอน และห้องเด็กป่วย เป็นต้น ควรจะจัดให้อยู่ห่างจากแหล่งเสียง สามารถติดต่อได้โดยตรงกับกลุ่มพื้นที่สำหรับครูและผู้ปกครอง คือ พื้นที่กลุ่ม ง. จากกลุ่ม ง. ก็ควรจะสามารถมองเห็นกิจกรรมภายในกลุ่ม ก. นี้ได้โดยตรง และควรมีช่องทางติดต่อโดยตรงกับกลุ่ม ข. คือ กลุ่มเนื้อที่ให้บริการได้ด้วย

3. กลุ่มพื้นที่ให้บริการ คือกลุ่ม ข. ควรจัดให้มีทางติดต่อได้โดยตรงกับทุกกลุ่มจากบริเวณกลุ่ม ง. ควรจะมองเห็นกิจกรรมต่างๆ ในกลุ่มนี้ได้โดยตรง เพื่อครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจะได้ป้องกันอันตรายและความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากความไม่รู้ของเด็ก ตลอดจนสามารถเข้าไปแนะนำการปฏิบัติให้ถูกสุขอนามัยได้ทันทั่วทั้งด้วย

4. กลุ่มพื้นที่กิจกรรมกลางแจ้ง คือ กลุ่ม ค. ควรมีช่องทางติดต่อเข้า - ออก ผ่านกลุ่มพื้นที่กลุ่ม ข. และสามารถมองเห็นได้โดยตรงจากกลุ่ม ง. ทั้งนี้เพราะกิจกรรมกลางแจ้งเป็นกิจกรรมที่จะต้องมีการติดต่อไปนี้ คือ

4.1 การเล่นกับสิ่งของพื้นดินและสนามหญ้า

4.2 การเล่นที่เสี่ยงภัยในขอบเขตการเล่นของเด็ก หรือการเล่นในที่ซ่อน และที่หลบมุมต่าง ๆ

4.3 การเล่นกับน้ำ โคลน ดินเหนียว และทราย

4.4 การเล่นจินตนาการ และบทบาทสมมติต่าง ๆ

กิจกรรมต่างๆ ทั้ง 4 ประเภทที่กล่าวมานั้น ล้วนจะต้องเปลี่ยนเครื่องแต่งตัวก่อนเล่น และจะต้องมีการทำความสะอาด การล้างมือ ล้างเท้า หรือแม้แต่การอาบน้ำก่อนที่จะเข้ามาในอาคารเพื่อทำกิจกรรมอื่นต่อไปได้ จึงควรเปิดให้มีช่องทางติดต่อโดยตรงกับพื้นที่กลุ่มให้บริการโดยเฉพาะ ห้องน้ำ ห้องส้วม และห้องเก็บของ เป็นต้น

ความสัมพันธ์ระหว่างบริเวณภายในกับภายนอกอาคาร โดยเฉพาะลักษณะการมาทางเดิน เชื่อมถึงกัน และการมีที่อำนวยความสะดวกหรือผู้เกี่ยวข้องมองเห็นเด็กได้โดยตรงจากห้องพักหรือที่ทำงานของตน ควรจะให้มีลักษณะความสัมพันธ์ดังในภาพที่ 2 ไม่ว่าลักษณะการจัดกลุ่มจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรก็ตาม

2.3.2 หลักเกณฑ์ทั่วไปของการจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน

ควรเน้นความเป็นธรรมชาติให้มากที่สุด โดยเฉพาะโรงเรียนสำหรับเด็กปฐมวัย เปรียบเสมือนบ้านหลังที่สองของเด็ก สิ่งที่ต้องพิจารณามี 2 ประการ ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน ควรมีการจัดมุมประสบการณ์ให้กับเด็ก ให้อิสระเด็กในการเลือกทำกิจกรรมตามความสนใจและความถนัด และมีแหล่งค้นคว้าอ้างอิงให้เด็กสามารถ ค้นคว้าหาความรู้ได้เอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน ควรมีสวนเด็กเล่น เครื่องเล่นสนาม บ่อทราย กรงสำหรับเลี้ยงสัตว์ เครื่องเล่นอื่นๆ ที่เหมาะกับวัย

การจัดระบบการใช้พื้นที่ภายใน และภายนอกอาคารสถานศึกษาปฐมวัยจำเป็นต้องคำนึงถึงองค์ประกอบของระบบโดยส่วนรวม ซึ่งที่สำคัญ ได้แก่ ประเภทพื้นที่ใช้สอย ประเภทของกิจกรรม และประเภทของโปรแกรม กิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัยต่างๆ

1. ประเภทของพื้นที่ใช้สอย พื้นที่ใช้สอยในสถานศึกษาปฐมวัยที่ได้กล่าวมาโดยละเอียด สามารถรวมกลุ่มประเภทใหม่เพื่อความสะดวกในการพิจารณาจัดระบบการใช้ได้ ดังนี้

1.1 กลุ่มพื้นที่ที่ต้องการความเงียบ ประกอบด้วย

- ห้องกิจกรรมในร่ม
- ห้องพักผ่อน
- ห้องนอน
- ห้องเด็กป่วย

1.2 กลุ่มพื้นที่ให้บริการ ประกอบด้วย

- ห้องครัว
- ห้องบริการอาหาร
- ห้องน้ำ ห้องส้วม
- ห้องเก็บของส่วนตัว

1.3 กลุ่มพื้นที่กิจกรรมกลางแจ้ง ประกอบด้วย

- บริเวณกิจกรรมเฉพาะอย่าง
- สนามเด็กเล่น
- สวน กรงสัตว์ และแปลงพืช

1.4 กลุ่มพื้นที่สำหรับครูและผู้ปกครอง ประกอบด้วย

- ห้องต้อนรับผู้ปกครอง
- ห้องประชุม
- ห้องทำงานของครู

2. ประเภทของกิจกรรม ที่เกิดขึ้นในรอบหนึ่งวันของเด็กปฐมวัยมีมากมาย ตามเวลาและความพอใจซึ่งเป็นธรรมชาติของเด็ก การจัดระบบการใช้พื้นที่ต่าง ๆ ตลอดทั้งจังหวะเวลาที่กำหนดจะต้องสอดคล้องกับจังหวะความต้องการของเด็กด้วย ดังนั้น เพื่อความสะดวกในการพิจารณาจัดระยะเวลา จึงจำเป็นต้องจัดประเภทของกิจกรรมไว้เป็นกลุ่มใหญ่ ๆ ดังนี้

2.1 กิจกรรมกลุ่มที่ทำงานและเล่นเงียบ ๆ ในห้อง รวมทั้งการนอนและการพักผ่อน กิจกรรมกลุ่มนี้เกิดขึ้นในบริเวณพื้นที่กลุ่ม ก. คือ กลุ่มพื้นที่ที่ต้องการความเงียบ

2.2 กิจกรรมกลุ่มให้และรับบริการ รวมถึงการอาบน้ำ การเข้าห้องส้วม ทำความสะอาดของใช้ต่างๆ กิจกรรมกลุ่มนี้เกิดขึ้นในบริเวณพื้นที่กลุ่ม ข. คือกลุ่มพื้นที่ให้บริการ

2.3 กิจกรรมกลุ่มที่ทำงานและเล่นนอกอาคาร เป็นกิจกรรมกลุ่มที่ใช้บริเวณกว้างเด็กเคลื่อนที่เต็มที่และส่งเสริมศักยภาพ ในบางกิจกรรมเกิดขึ้นในบริเวณพื้นที่กลุ่ม ค. คือ กลุ่มพื้นที่กิจกรรมกลางแจ้ง

3. ประเภทของโปรแกรมปฐมวัยศึกษา แม้การปฐมวัยศึกษาจะมีหลายระดับและลักษณะของโปรแกรมแตกต่างกันไปตามหน่วยงานและวัตถุประสงค์ของการจัดการแต่ละแห่ง แต่ก็มีสิ่งที่จะต้องคำนึงร่วมกันอยู่สามอย่าง คือ

3.1 ความสัมพันธ์ของการใช้บริเวณเนื้อที่กลุ่มต่างๆ ในข้อ 1

3.2 การเปิดโอกาสให้เด็กได้เข้าถึงเครื่องมือและอุปกรณ์ต่างๆ ตามความเหมาะสม ตลอดจนสถานการณ์ให้เด็กได้ใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ด้วยตนเอง

3.3 การจัดประเภทและปริมาณของปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่ให้เหมาะสมกับเด็กแต่ละวัย

การจัดระบบตารางเวลาสำหรับสถานศึกษาปฐมวัยให้สอดคล้องกับธรรมชาติของเด็ก นอกจากจะต้องพิจารณากลุ่มพื้นที่ กลุ่มกิจกรรม และประเภทของโปรแกรมแล้ว ยังจะต้องคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมภายนอกของสถานศึกษาด้วย เช่น สถานศึกษาที่อยู่ติดกับถนนใหญ่ ช่วงเวลาเช้าที่มีรถวิ่งผ่านมากๆ เสียงดังไม่เหมาะสำหรับจัดให้เด็กทำกิจกรรมที่ต้องการความเงียบในห้อง เป็นต้น

ถึงอย่างไรก็ตาม ไม่ว่าจะเป็นสถานศึกษาปฐมวัยระดับใดหรือโปรแกรมอย่างไร กิจกรรมในหนึ่งวันจะมีลักษณะคล้ายๆ กัน ดังต่อไปนี้

1. กิจกรรมการเล่นนอกอาคาร
2. กิจกรรมที่ต้องการความเงียบในห้อง
3. กิจกรรมนันทนาการและการพักผ่อน
4. กิจกรรมการรักษาความสะอาดและการเข้าห้องน้ำห้องส้วม
5. กิจกรรมที่มีโอกาสให้สนใจคนอื่นนอกจากตนเอง เช่น การให้อาหารสัตว์ ดูแลสัตว์ เลี้ยง

ฯลฯ

กิจกรรมต่าง ๆ ในหนึ่งวันมีกลุ่มกิจกรรม 5 ประเภทนี้ จะต่างกันไปเฉพาะช่วงเวลา และการจัดลำดับให้เหมาะสมกับองค์ประกอบทั้งสามที่กล่าวมาแล้วและสิ่งแวดล้อมภายนอกสถานศึกษานั้น ๆ

2.3.3 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษาปฐมวัยกับสภาพแวดล้อมภายนอก

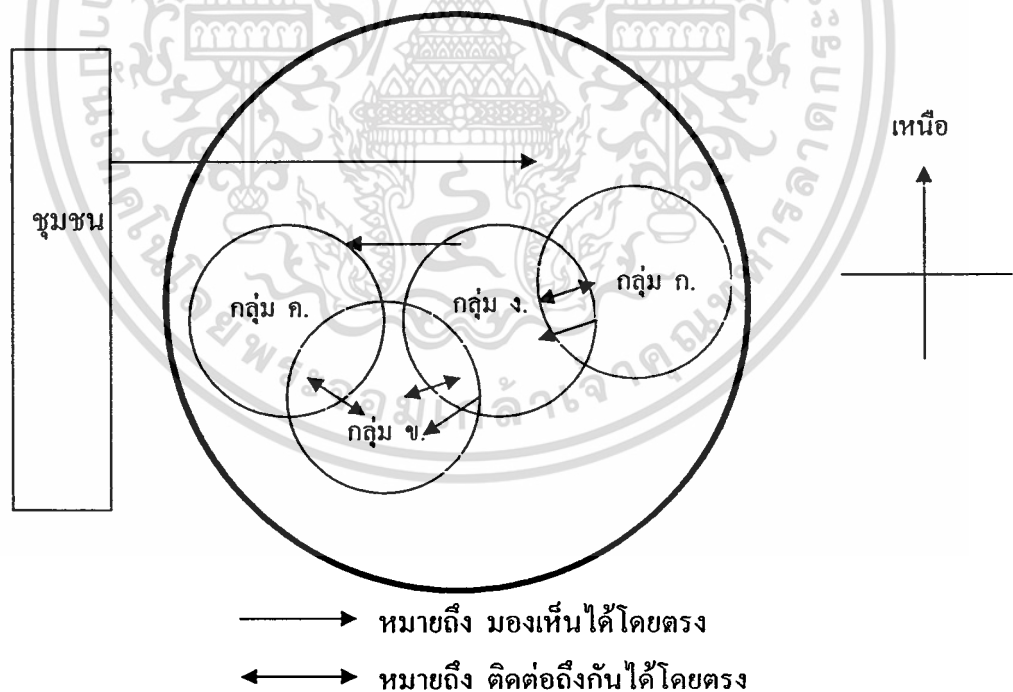
สถานศึกษาปฐมวัยเป็นสถานที่แห่งแรกที่เด็กๆ ได้ออกจากบ้านมาสู่โลกภายนอก ถ้าสภาพแวดล้อม ในสถานศึกษาแตกต่างจากทางบ้านโดยสิ้นเชิงก็จะทำให้เด็กปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ได้ยากหรือถ้าสภาพของสถานศึกษาเหมือนกับสภาพทางบ้านทุกอย่าง ไม่มีสิ่งใหม่เลย สภาพการมาสถานศึกษาก็จะไม่ต่างจากการอยู่บ้าน ไม่เป็นสภาพที่ช่วยให้เกิดความสนใจใคร่รู้ ไม่เป็นสภาพ

เอกสารที่จะช่วยเร่งอัตราของการพัฒนาในด้านต่างๆ ของเด็กตามเป้าหมายของการจัดสถานศึกษาปฐมวัย ไม่ว่าจะเป็นกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภายในบริเวณสถานศึกษาปฐมวัยนอกจากจะต้องจัดเตรียมบริเวณที่จะเปิดโอกาสให้เด็กได้มีประสบการณ์เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ เช่น แปลงดินสำหรับปลูกพืช สมุนไพร อ่างเลี้ยงปลา และกรงสัตว์เลี้ยง เป็นต้น โดยจัดให้อย่างเพียงพอแล้วก็ตาม สถานศึกษาก็ควรตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติล้อมรอบ หรืออย่างน้อยก็ควรอยู่ใกล้และมีช่องทางเข้าถึงแหล่งธรรมชาติได้ง่าย ทั้งนี้เพราะธรรมชาติเป็นสิ่งแปลกใหม่สำหรับเด็ก เป็นสถานการณ์ช่วยให้เกิดความสนใจใคร่รู้แก่เด็กได้อย่างดี

การที่สถานศึกษาจะได้รับประโยชน์จากธรรมชาติแวดล้อมดังกล่าวแล้วนั้น เกี่ยวข้องโดยตรงกับความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับสภาพแวดล้อมภายนอก ซึ่งมีองค์ประกอบต่างๆ ที่จะต้องพิจารณาเพื่อจัดโครงสร้างภายในให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมภายนอก เช่น แสง เสียง ทุ่งนา ป่าเขา และชุมชน เป็นต้น

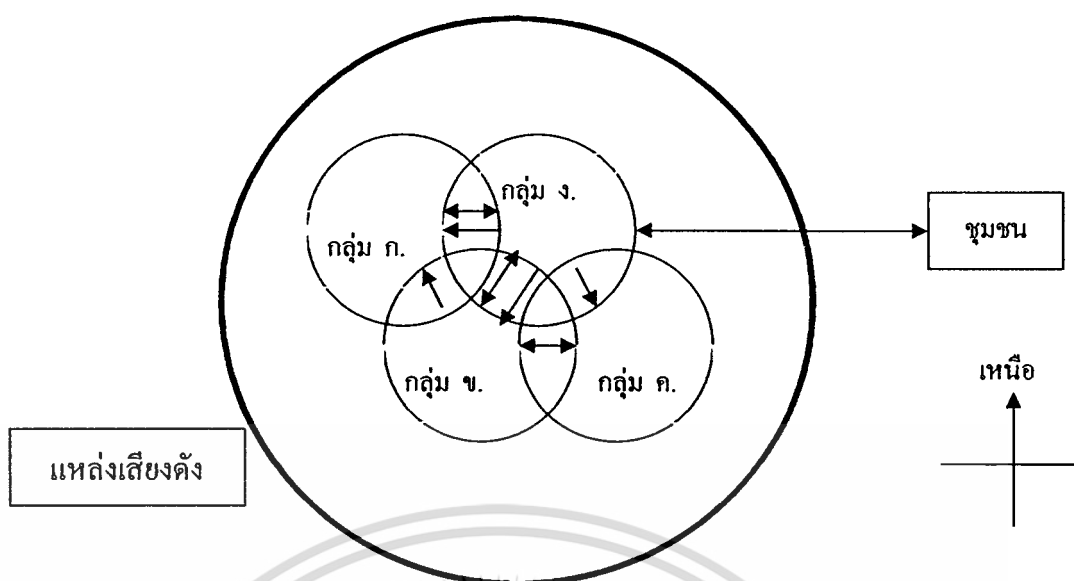
1. สถานศึกษาปฐมวัยที่มีบริเวณติดกับชุมชน ควรจัดพื้นที่กลุ่ม ค. (กลุ่มพื้นที่กิจกรรมกลางแจ้ง) ให้อยู่ด้านหน้าใกล้กับชุมชนกว่าบริเวณพื้นที่กลุ่มอื่น ถัดไปควรจะเป็นกลุ่ม ง. (กลุ่มพื้นที่สำหรับครูและผู้ปกครอง) กลุ่ม ข. (กลุ่มพื้นที่ให้บริการ) และกลุ่ม ก. (กลุ่มพื้นที่ที่ต้องการความเงียบ) ตามลำดับ ทั้งนี้เพื่อให้กลุ่ม ก. มีความสงบเงียบมากที่สุด

ภาพที่ 2.2 แสดงตัวอย่างการจัดกลุ่มพื้นที่ให้สอดคล้องกับบริเวณที่ตั้งที่ติดกับชุมชน

2. สถานศึกษาปฐมวัยที่มีบริเวณติดกับแหล่งเสียงดัง เช่น ถนนใหญ่ ทางด่วน หรือโรงงานอุตสาหกรรม อาจจัดกลุ่มพื้นที่ต่างๆ ในลักษณะคล้ายกับข้อ 1 หรือจัดให้กลุ่มพื้นที่ต่างๆ แยกสารบบเป็นเอกการหลวงเวลาสำหรับการเรียนเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไปรวมกันอยู่ในบริเวณตรงข้ามกับแหล่งเสียง

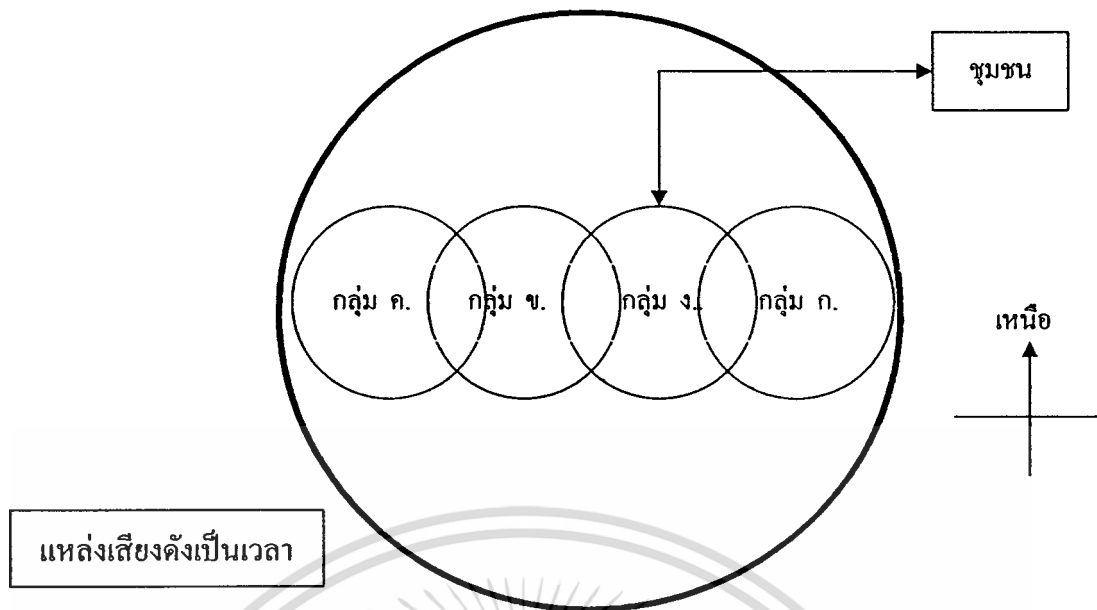
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

→ หมายถึง มองเห็นได้โดยตรง
 ↔ หมายถึง ติดต่อถึงกันได้โดยตรง

ภาพที่ 2.3 แสดงตัวอย่างการจัดกลุ่มพื้นที่ให้สอดคล้องกับบริเวณที่ตั้งสถานศึกษาปฐมวัย
 ซึ่งอยู่ใกล้แหล่งเสียงดัง

3. สถานศึกษาปฐมวัย ที่มีบริเวณติดต่อกับแหล่งเสียงดังมาก แต่มีกำหนดเวลาแน่นอน เช่น เสียงวูดพนักงานของโรงสีไฟหรือโรงงานใหญ่ ๆ กรณีเช่นนี้ยากที่จะจัดกลุ่มพื้นที่ใช้สอยให้ลดเสียงรบกวนได้ การจัดพื้นที่ใช้สอยจึงควรเน้นความเหมาะสมทางด้านทิศทางของแสงลม และธรรมชาติโดยไม่ต้องคำนึงถึงเรื่องเสียงเลย แต่พิจารณาแก้ไขโดยปรับตารางเวลากิจกรรมให้สอดคล้องกับเวลาของแหล่งเสียง เช่น เวลากิจกรรมกลางแจ้ง เวลาตื่นนอน เป็นต้น

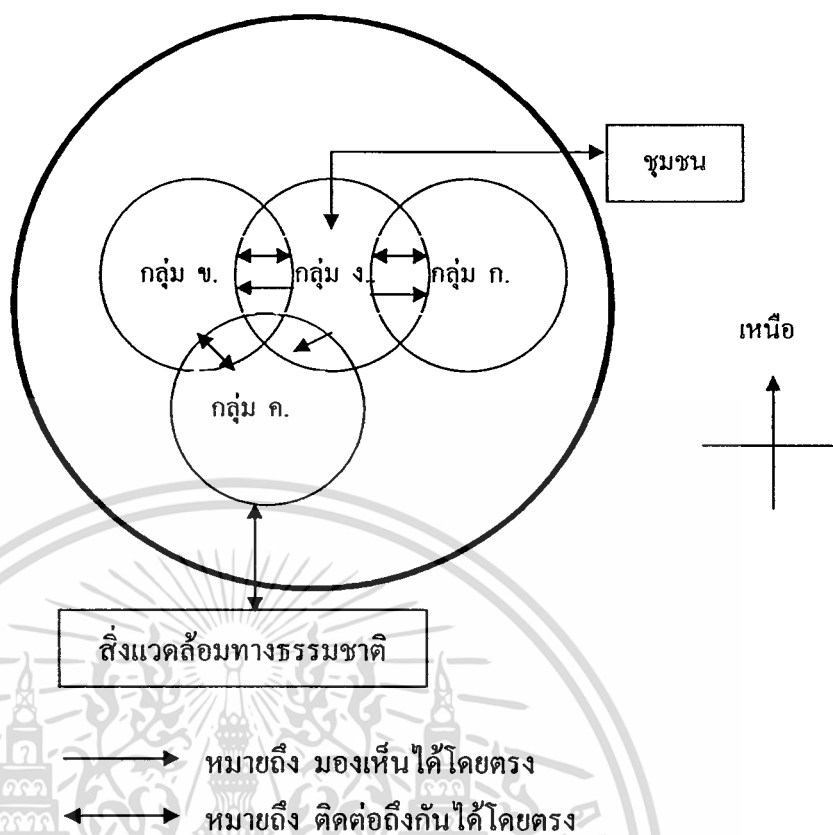

→ หมายถึง มองเห็น ได้โดยตรง
 ↔ หมายถึง ติดต่อกันได้โดยตรง

ภาพที่ 2.4 แสดงตัวอย่างการจัดกลุ่มพื้นที่โดยไม่คำนึงถึงแหล่งเสียงดังแต่ปรับตารางกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาเสียงดัง

4. การจัดกลุ่มพื้นที่ใช้สอยในสถานศึกษาปฐมวัยให้ได้รับประโยชน์จากธรรมชาติแวดล้อม ในกรณีที่บริเวณสถานศึกษามีบริเวณติดต่อกับธรรมชาติ เช่น ทุ่งนา ป่าเขา ฯลฯ นอกจากภายใน บริเวณสถานศึกษาจะจัดให้มีพื้นที่ที่เด็กจะได้สัมผัสกับธรรมชาติแล้ว พื้นที่กลุ่ม ก. (กลุ่มพื้นที่ กิจกรรมกลางแจ้ง) ควรจะมีช่องทางติดต่อได้โดยตรงถึงแวดล้อมทางธรรมชาติเพื่อให้เด็กได้มี ประสบการณ์กว้างขวาง และค้นพบสิ่งต่าง ๆ จากธรรมชาติได้อย่างเสรีมากขึ้นตามโอกาส และ สถานการณ์ที่เหมาะสม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.5 แสดงตัวอย่างการจัดกลุ่มพื้นที่ใช้สอยในสถานศึกษาปฐมวัยให้ได้รับประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ

2.3.4 ความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่ส่วนต่าง ๆ ภายในอาคารสถานศึกษาปฐมวัย

พื้นที่ภายในอาคารแต่ละส่วนจะมีความสัมพันธ์กันทั้งทางตรงและทางอ้อม มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับความต่อเนื่องของกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นในอาคาร ถ้าจัดการให้ความต่อเนื่องนั้นเป็นไปอย่างสะดวก ก็จะทำให้การสัญจรมีความคล่องตัวซึ่งหมายถึงความสำเร็จของการเชื่อมความสัมพันธ์ของการใช้พื้นที่ภายในอาคาร การออกแบบการใช้พื้นที่ภายในอาคารใดก็ตามควรหลีกเลี่ยงการตัดกันของการสัญจรให้มาก เพราะถ้าเกิดการตัดกันของการสัญจรมากเท่าไร ความยุ่งเหยิงและความสับสนของการใช้พื้นที่จะเกิดขึ้นมากเท่านั้น แต่ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่าในการออกแบบนั้นจะให้มีการตัดกันของการสัญจรเกิดขึ้นไม่ได้ เพราะในการใช้พื้นที่ในแต่ละอาคารนั้นมีผู้เกี่ยวข้องมากมาย และแต่ละคนต้องใช้พื้นที่หลาย ๆ บริเวณในอาคารนั้น ซึ่งย่อมทำให้เกิดการสัญจรขึ้นหลายเส้นทาง และการที่จะไม่ให้การสัญจรเหล่านั้นตัดกันเลยนั้นย่อมเป็นไปไม่ได้

สิ่งที่ควรทำคือลดการตัดกันของการสัญจรให้เหลือน้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้ และรวมกลุ่มของพื้นที่ระหว่างกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกันในทางประโยชน์ใช้สอยให้อยู่ด้วยกันก็จะทำให้การสัญจรสั้นลงได้ การทำให้เกิดความคล่องตัวของการสัญจรและลดระยะทางของการสัญจร จะทำให้ทางเดินเชื่อมพื้นที่ภายในอาคารสั้นลง ซึ่งมีผลพลอยได้ คือ ทำให้ลดพื้นที่ของอาคารให้น้อยลง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิเผยแพร่ลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งหากมีการนำไปใช้

เป็นการประหยัดในการลงทุนด้านอาคาร ในสถานศึกษาปฐมวัยควรคำนึงถึงการสนองประโยชน์ใช้สอยแก่เด็กเป็นสิ่งสำคัญอันดับแรก เพราะฉะนั้นการให้ความสะดวกแก่เด็กในการสัญจรภายในอาคารสถานศึกษาจากที่หนึ่งไปอีกที่หนึ่งได้โดยที่เด็กไม่ต้องอาศัยความช่วยเหลือของครู หรือ ผู้ดูแล ถือเป็นการออกแบบที่มีความคล่องตัวในการสัญจรและเพื่อความคล่องตัวของการสัญจรภายในอาคารทั้งสถานศึกษา ตามหลักการลดการตัดกันของการสัญจร โดยการรวมกลุ่มของพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกันในทางประโยชน์ใช้สอยเข้าด้วยกันทำให้สามารถแบ่งพื้นที่ภายในอาคารออกได้เป็น 3 กลุ่ม ตามประเภทของผู้ใช้พื้นที่ คือ กลุ่มพื้นที่สำหรับเด็ก กลุ่มพื้นที่สำหรับครูและผู้ปกครอง และกลุ่มพื้นที่สำหรับส่วนบริการ

พื้นที่ในแต่ละกลุ่มย่อมมีความสัมพันธ์กันโดยตรงภายในกลุ่ม และย่อมมีความสัมพันธ์กับพื้นที่กลุ่มอื่นภายในอาคารด้วย ซึ่งถือเป็นความสัมพันธ์อันดับรองหรือทางอ้อม ความสัมพันธ์กันระหว่างพื้นที่ย่อมจะโยงไปถึงการวางตำแหน่งของพื้นที่ใช้สอยเหล่านั้นให้พื้นที่ที่มีความสัมพันธ์กันโดยตรงในทางประโยชน์ใช้สอย ตำแหน่งของห้องหรือพื้นที่กลุ่มนั้นควรจะอยู่ติดกันหรือใกล้กัน และมีทางติดต่อถึงกันโดยตรง แต่ถ้าเป็นความสัมพันธ์อันดับรองหรือทางอ้อม ตำแหน่งของห้องหรือพื้นที่เหล่านั้นไม่จำเป็นต้องอยู่ติดกันหรือใกล้ชิดกัน แต่ควรติดต่อถึงกันสะดวก โดยถือหลักเกณฑ์ดังกล่าวเป็นที่ตั้ง การจัดการให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่ใช้สอยภายในแต่ละกลุ่มและความสัมพันธ์ระหว่าง 3 กลุ่มพื้นที่ดังกล่าวอาจจัดได้ ดังนี้

1. กลุ่มพื้นที่สำหรับเด็ก พื้นที่ภายในกลุ่มที่มีความสัมพันธ์กันโดยตรง ที่ควรอยู่ใกล้กันติดต่อถึงกันโดยตรง ประกอบด้วย ห้องเรียน ห้องรับประทานอาหาร ห้องนอน ห้องน้ำ ที่เก็บของใช้ส่วนตัวและบริเวณที่แต่งตัว ในสถานศึกษาที่ใช้ห้องเรียนเป็นห้องรับประทานอาหาร และห้องนอน พื้นที่กลุ่มนี้ก็จะจะมีห้องเรียน ห้องน้ำ ที่เก็บของใช้ส่วนตัว และบริเวณที่แต่งตัวเท่านั้น พื้นที่กลุ่มนี้ที่มีความสัมพันธ์ทางอ้อมกับพื้นที่กลุ่มอื่น คือ ห้องเรียน ห้องรับประทานอาหาร และห้องนอน ซึ่งมีความสัมพันธ์กับ โถงทางเข้า ครุฑ และที่ซักกรีด ตามลำดับ ถึงแม้ตำแหน่งห้องดังกล่าวจะอยู่ห่างกันก็ตาม ควรจัดเส้นทางติดต่อระหว่างพื้นที่นั้นให้มีเส้นทางที่สะดวกติดต่อถึงกันได้ง่าย

2. กลุ่มพื้นที่สำหรับครูและผู้ปกครอง พื้นที่ภายในกลุ่มที่มีความสัมพันธ์กันโดยตรงที่ควรอยู่ใกล้กันติดต่อถึงกันโดยตรง ประกอบด้วย บริเวณที่รับรอง ห้องพักผ่อนของครู และผู้ปกครอง ห้องทำงาน ห้องประชุม ห้องพยาบาล ห้องน้ำ พื้นที่กลุ่มนี้ที่มีความสัมพันธ์ทางอ้อมกับพื้นที่กลุ่มอื่นคือที่รับรอง ห้องพักผ่อน ห้องทำงาน สัมพันธ์กับโถงทางเข้า และห้องเรียนเด็กในกรณีที่มีห้องสังเกตการณ์ในห้องรับรอง

3. กลุ่มพื้นที่ส่วนบริการ พื้นที่ภายในกลุ่มที่มีความสัมพันธ์กันโดยตรง ที่ควรอยู่ใกล้กันติดต่อถึงกันโดยตรง ประกอบด้วย ครุฑ ที่ซักกรีด ห้องเก็บของ พื้นที่กลุ่มนี้ควรมีทางเข้าแยกต่างหากจากทางเข้าอาคารสถานศึกษา ส่วนพื้นที่ที่มีความสัมพันธ์ทางอ้อมกับพื้นที่ส่วนอื่น คือ ครุฑ และที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ซัก-ริด จะมีความสัมพันธ์กับพื้นที่สำหรับเด็ก คือ ห้องรับประทานอาหารและห้องนอน และห้องเก็บของก็จะมีสัมพันธ์กับพื้นที่สำหรับครูและผู้ปกครอง

จะเห็นได้ว่าพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารสถานศึกษาปฐมวัยนี้ จะมีความสัมพันธ์กันหมดทุกส่วน แต่เป็นความสัมพันธ์ที่มีการแยกประเภทว่าเป็นความสัมพันธ์ทางตรง หรือทางอ้อมการเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่ได้ถูกต้องตามหลักการย่อมทำให้กิจกรรมภายในอาคารดำเนินไปด้วยความคล่องตัว

2.4 หลักเกณฑ์ทั่วไปสำหรับการออกแบบโรงเรียนอนุบาล

2.4.1 หลักเกณฑ์ในการออกแบบสถานศึกษาปฐมวัย

1. ที่ตั้ง การวางอาคารให้เข้ากับสภาพแวดล้อมของที่ตั้งและถูกต้องตามทิศทางลม จะทำให้ภายในอาคารมีระบบระบายอากาศที่ดี มีลมพัดผ่านตลอดทั้งปี ภายในอาคารห้องเรียนเป็นห้องที่ควรจะได้รับประโยชน์จากธรรมชาติมากที่สุด เพราะเด็กจะอยู่ในห้องเรียนนานกว่าห้องอื่นๆ ดังนั้น ห้องเรียนควรอยู่ในตำแหน่งที่รับลมจากทิศใต้ และทิศตะวันตกเฉียงใต้ควรจะมีหน้าต่างรับลมทางด้านทิศใต้แล้วให้ระบายออกทางหน้าต่างด้านทิศเหนือ และไม่ควรจะมีห้องเรียนอยู่ทางทิศตะวันตกของอาคารเพราะเป็นด้านเป็นด้านที่รับแสงแดดตลอดบ่าย ถ้ามีผนังด้านใดด้านหนึ่งที่อยู่ทางทิศตะวันตก ผนังด้านนั้นควรจะทำเป็นผนังทึบ แต่ถ้าต้องการจะมีหน้าต่างด้านนี้ก็ควรจะมีจำนวนน้อยที่สุด

2. การจัดห้องเรียนของเด็กปฐมวัย ทำได้หลายลักษณะ ทั้งการเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ และกรรมวิธีในการจัดห้องเรียนแต่ละห้องจะให้ความรู้สึกแตกต่างกันตามลักษณะของการจัดการ ออกแบบการใช้พื้นที่ในห้องเรียนนั้นบางครั้งก็ทำให้ห้องนั้นดูเรียบ หรือในบางครั้งก็ทำให้ดูแล้วเกิดความตื่นเต้น การจัดสภาพแวดล้อมของห้องเรียนมีผลต่อการเรียนของเด็กมาก ถ้าเด็กอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่ดีหรือไม่สบาย เช่น การถูกบังคับให้นั่งเก้าอี้ใหญ่เกินสัดส่วนของร่างกายของเด็กเองก็จะมีผลทำให้การพัฒนาของเด็กไม่ดีเท่าที่ควร

เชิขรา และคาเลนเดอร์ กล่าวว่า การจัดห้องเรียนให้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีนั้นจะมีผลทำให้การศึกษาของเด็กบรรลุตามเป้าหมายแต่ถ้าจัดแวดล้อมได้ไม่ดีเท่าที่ควรก็จะเกิดผลเสียแก่เด็ก เช่น เด็กจะไม่ตั้งใจเรียนหรือไม่ทำตัวให้เรียบร้อยในห้องที่มีเสียงดังอีกที และเด็กอาจจะยับยั้งการพัฒนาความเชื่อมั่นในตัวเอง ถ้าสภาพแวดล้อมของห้องเรียนทำให้ครูต้องดูแลเด็กทุกๆ ฝีก้าว ดังนั้น ถ้าจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนที่ทำให้เด็กได้เคลื่อนไหวอย่างอิสระในห้องมีเครื่องเรือนที่ได้สัดส่วนกับร่างกายเด็ก มีความยืดหยุ่นในการจัดห้อง และสร้างพื้นที่ที่สนองประโยชน์ใช้สอยเด็กจะมีการพัฒนาและสร้างสรรค์ในทุกๆ ด้าน

การจัดห้องเรียนจะมีผลทางตรงต่อความประพฤติของเด็กด้วย เช่น ห้องที่จัดเครื่องเรือนให้จัดหมั่นหมดทุกด้าน จะทำให้เด็กเดินหรืออาจจะวิ่งไปรอบๆ ห้องนั้นโดยไม่ให้ความสนใจกับเอกสารที่วางบนโต๊ะวางเก้าอี้วางบนพื้น หรือวางบนเตียงนอนในห้องนั้นโดยไม่ให้ความสนใจกับไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิจกรรมเลย ถ้าในห้องเรียนนั้นมีการวางแผนรวบรวมวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ เข้าเป็นพวกเป็นกลุ่ม และวางอยู่ในพื้นที่ที่มีการจำกัดวงเอาไว้อย่างดีแล้ว จะช่วยให้เด็กได้เลือกและลงมือทำกิจกรรมที่เขาเลือกอย่างตั้งใจ การที่จัดพื้นที่ภายในห้องเรียนแบ่งออกเป็นมุมหรือศูนย์การเรียนรู้นั้นจะส่งเสริมให้เด็กได้ค้นหา ศึกษา และตั้งอกตั้งใจทำงานของเขามากขึ้น และทำให้เด็กได้เคลื่อนย้ายจากกิจกรรมหนึ่งไปยังกิจกรรมหนึ่งได้อย่างคล่องตัว และในขณะเดียวกันก็จะลดความขัดแย้งเรื่องพื้นที่และความรำคาญ ซึ่งเด็กอาจจะก่อขึ้นแก่เพื่อนเด็กข้างเคียงครูที่เป็นผู้สังเกตการณ์จะสามารถเข้าช่วยเหลือ หรือเกี่ยวข้องกับเด็กคนใดคนหนึ่งได้ง่าย และสามารถดูแลเด็กได้ทั่วถึง การใช้เครื่องเรือนแบบเคลื่อนที่ได้จะช่วยให้การจัดห้องใหม่ทำได้ง่ายขึ้น ครูสามารถจัดพื้นที่ของกลุ่มเด็กที่ให้ความสนใจกิจกรรมแต่ละประเภท พื้นที่จะใหญ่หรือเล็กขึ้นอยู่กับจำนวนเด็กที่เข้าร่วมกิจกรรม เครื่องเรือนที่ใช้ในการจัดแบ่งพื้นที่เป็นมุม หรือเป็นศูนย์การเรียนรู้ควรใช้ชั้นหนังสือหรือผนังที่มีล้อเลื่อน เครื่องเรือนเหล่านี้ควรจะสูงไม่เกิน 4 ฟุต (1.2 เมตร) หรือมีลักษณะโปร่งใส เพื่อครูจะได้เห็นเด็กได้ทั่วทั้งห้อง

การให้เด็กช่วยตัวเองในการเลือกกิจกรรม สภาพแวดล้อมของห้องเรียนควรจะได้สัดส่วนกับความสูงและความสามารถของเด็ก อุปกรณ์ต่างๆ ควรวางไว้ในที่เห็นได้ชัดและแยกประเภทไว้ไม่ปะปนกัน เด็กจะเดินไปมาเพื่อเลือกกิจกรรมที่เขาชอบได้อย่างคล่องตัว

การที่อนุญาตให้เด็กได้เดินไปรอบๆ ห้องเพื่อดูเพื่อ ๆ เล่นด้วย โดยที่ไม่ทำความรำคาญให้แก่เพื่อนๆ หรือไปรบกวนกิจกรรมที่กำลังดำเนินอยู่นั้นทำได้โดยให้เด็กมาใช้ทางผ่านระหว่างกิจกรรมเป็นเส้นทางสัญจร และทางผ่านนี้จะช่วยให้เด็กเคลื่อนย้ายตัวเองจากมุมหนึ่งไปยังอีกมุมหนึ่งของห้องได้อย่างรวดเร็ว

ถ้าใช้เครื่องเรือนกั้นเขตพื้นที่ของกิจกรรม เครื่องเรือนเหล่านี้จะเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดทางสัญจรระหว่างกิจกรรม แต่ถ้าไม่มีการกั้นเขตของพื้นที่ของกิจกรรม ครูจะเป็นผู้ชี้แนะและทำให้เด็กรู้จักใช้เส้นทางสัญจรอันนั้น

ในห้องเรียนเด็กควรจะมีการควบคุมระดับเสียง เพราะเสียงที่ดังเกินไปจะทำความรำคาญให้แก่เด็กและครู แต่เด็กก็มักจะทำเสียงดังทั้งในการทำกิจกรรมและเมื่อต้องการจะแสดงออก ดังนั้น ควรจะหาวิธีที่สามารถลดระดับของเสียงในห้องเรียนลงให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมสิ่งที่ช่วยลดระดับเสียงได้ คือ ฝ้าม่าน พรม และวัสดุนุ่มที่ปูบนผนัง หรือเพดาน วัสดุเหล่านี้จะมีคุณสมบัติในการดูดเสียง แต่การปูพรมนั้นจะไม่เหมาะสมกับสภาพอากาศ อีกทั้งราคาแพงและดูแลรักษายาก

เสียงที่พอจะลดระดับลงได้บ้างคือเสียงที่เกิดจากการเคลื่อนย้ายเครื่องเรือน การติดวัสดุ เช่น แผ่นผ้าหนา แผ่นสีกหลาด หรือเศษพรมบนเกรียนที่ขาเครื่องเรือนทุกชิ้น จะเป็นการลดเสียงดังที่เกิดขึ้นจาก ขาเครื่องเรือนครูดกับพื้น การปูผ้าปูโต๊ะอาหาร และปูผ้าบนโต๊ะที่มีการเล่นที่ทำให้เสียงดังจะช่วยลดระดับเสียงการกระทบของเครื่องใช้หรือของเล่นกับโต๊ะลงได้มากทีเดียว กิจกรรมที่ทำให้เสียงดังมากควรจะย้ายออกไปไว้ภายนอกอาคาร และควรวางตำแหน่งของกิจกรรมที่ทำให้เสียงดังแยก

นอกจากการวางแผนพื้นที่การใช้พื้นและเส้นทางสัญจรแล้ว ส่วนประกอบของห้อง เช่น พื้น เพดาน และผนังควรมีคุณสมบัติทั้งการสนองประโยชน์ใช้สอยและมีความทนทาน วัสดุที่เลือกใช้บุผิวพื้นส่วนประกอบเหล่านี้มีความกลมกลืนกัน เพื่อความสวยงาม และบรรยากาศของความสบายภายในห้อง

3. ขนาดของพื้นที่ของห้องเรียน การกำหนดขนาดห้องเรียนนั้นขึ้นอยู่กับแนวทางของโปรแกรมการศึกษาว่าต้องการให้เด็กได้ใกล้ชิดและมีความสัมพันธ์กันในระหว่างเด็กด้วยกัน และกับครูมากแค่ไหน แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าเด็กจะได้ใกล้ชิดกันมากในห้องเรียนที่มีขนาดเล็ก ถ้าห้องมีขนาดเล็กเกินไปจะเกิดการกระทบกระทั่งกันขึ้น ลิฟเปอร์ สกิปเปอร์ และวิทเทอร์สปูน (Leeper, Skipper and Witherspoon, 1979) กล่าวว่า เด็ก 1 คน จะใช้พื้นที่ในการเล่นหรือการทำกิจกรรมประมาณ 40-60 ตารางฟุต (3.72- 5.57 ตารางเมตร) เพื่อความปลอดภัยของเด็กควรจัดพื้นที่สำหรับกิจกรรมให้กว้างพอที่เด็กจะเล่นได้อย่างสะดวกสบาย เชียราและคาเลนเดอร์ (Chiara and Callender, 1980) กล่าวว่า ในห้องเรียนห้องหนึ่งควรมีเด็ก 15-20 คนต่อครู 1 คน และผู้ช่วยครูอีก 1 คน ให้ขนาดห้องเรียนอย่างน้อยที่สุดมีพื้นที่ 700 ตารางฟุต (65 ตารางเมตร) โดยที่ไม่รวมห้องสังเกตการณ์และที่ทำงานของครู และถ้าได้ห้องที่มีพื้นที่ถึง 1,000 ตารางฟุต (93 ตารางเมตร) จะเป็นห้องเรียนที่มีขนาดเหมาะสมที่สุด ตามมาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการ กำหนดขนาดของห้องเรียนแต่ละห้องต้องมีพื้นที่ไม่น้อยกว่า 35 ตารางเมตร (ประมาณ 380 ตารางฟุต) และมีขนาดกว้างยาวอยู่ในเกณฑ์อันเหมาะสมคือ 5.00 x 7.00 เมตร หรือ 6.00 x 6.00 เมตร หรือ 7.00 x 9.00 เมตร โดยที่กำหนดให้จำนวนนักเรียนในห้องเรียน 20-25 คน ต่อครู 1 คน ถ้ามีนักเรียน 35 คน ต้องมีพี่เลี้ยงอีกหนึ่งคน

การกำหนดขนาดของห้องเรียนจึงควรต้องพิจารณาถึงขนาดของพื้นที่กิจกรรมแต่ละประเภทจำนวนของกิจกรรม และจำนวนเด็กที่จะเข้ามาเล่น หรือทำกิจกรรมเหล่านั้น รวมทั้งทางสัญจรภายในห้องด้วย เมื่อเด็กเข้ามาเล่นในห้องนั้นพร้อมๆ กันก็จะไม่เกิดความขัดแย้งในการใช้พื้นที่ และไม่ทำความรำคาญหรืออันตรายให้แก่เพื่อนข้างเคียง การทำห้องเรียนให้กว้างใหญ่ และโล่งเกินไปไม่ใช่เป็นการแก้ปัญหาที่ถูกต้อง เพราะห้องใหญ่เกินไปจะทำให้การจัดพื้นที่ใช้สอยที่น่าสนใจได้ยาก และทำให้เด็กเกิดความสับสนในการใช้พื้นที่

4. พื้น ในห้องเรียนของเด็กปฐมวัย มักจะมีอุบัติเหตุการทำพื้นเปียกเกิดขึ้นเสมอไม่ว่าเป็นการทำน้ำหก หรืออุบัติเหตุจากการไปห้องน้ำไม่ทัน ดังนั้น การเลือกวัสดุบุผิวพื้นควรจะใช้วัสดุที่มีคุณสมบัติที่แห้งเร็ว ถูกสุขลักษณะ ทำความสะอาดง่าย ทนทาน และปลอดภัย โดยปกติเด็กจะชอบเล่นบนพื้น ดังนั้น ถ้ามีพื้นที่ดี และสะอาดอาจใช้พื้นที่เป็นบริเวณทำกิจกรรมจะเป็นการช่วยลดจำนวนของโต๊ะเก้าอี้ลงได้ พื้นที่ที่ดีควรจะมีคามยืดหยุ่นในตัววัสดุ เช่น พรม กระเบื้องยาง และพรมน้ำมัน พรมจะมีคุณสมบัติที่ดีที่สุดและมีความนุ่ม แต่มีปัญหาเรื่องการทำความสะอาดเมื่อเด็กทำน้ำหรือสิ่งอื่นหกรด และจะเป็นที่สะสมของกลิ่นและสิ่งสกปรก ดังนั้น การใช้พรมในบางพื้นที่ไม่เกิดการทำให้เปียกหรือในบริเวณที่ทำกิจกรรมที่ไม่อึกทึก จะดีกว่าการปูพรมทั้งห้อง ถ้าไม่ใช้พรมไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีเหตุผลเรื่องความปลอดภัย และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีกรนำไปใช้

กระเบื้องยาง และพรมน้ำมัน จะเป็นวัสดุที่มีคุณสมบัติเหมาะสมสำหรับการปูพื้นเช่นกัน วัสดุที่กล่าวมานี้เหมาะสำหรับบุบนพื้นคอนกรีต ถ้าห้องเรียนมีพื้นเป็นไม้ไม่มีความจำเป็นที่ต้องใช้วัสดุเหล่านี้ แต่ถ้าต้องการจะแบ่งพื้นที่ของกิจกรรมอาจใช้พรมน้ำมันปูเป็นบางส่วน พื้นไม้ควรจะทำน้ำมันและทำความสะอาดบ่อย ๆ

5. เพดาน เดคเกอร์และเดคเกอร์ (Decker and Decker, 1980) กล่าวว่า เพดานห้องควรสูงประมาณ 10 – 11 ฟุต (3.05- 3.35 เมตร) ถ้าเพดานสูงเพียง 7 ฟุต (2.13 เมตร) จะต่ำเกินไป และเมื่อเพดานต่ำไปย่อมทำให้เด็กเห็นผู้ใหญ่สูงกว่าปกติ เนื่องจากความสูงของผู้ใหญ่ใกล้เคียงกับเพดาน การลวงตาที่เกิดขึ้นจะทำให้เด็กเกิดความรู้สึกว่าผู้ใหญ่จะเข้าครอบงำพวกเขา เด็กๆ ดังนั้น เพดานห้องเรียนควรมีเพดานสูงเท่ากับความสูงของอาคารทั่วไป ซึ่งไม่ทำให้เกิดการลวงตา การดูแลเด็กทำได้ง่ายขึ้น อย่างไรก็ตามในพื้นที่เล่นบางส่วน ควรจัดให้มีบริเวณที่มีเพดานต่ำไว้บ้าง เพื่อเพิ่มความน่าสนใจภายในห้องเรียน แต่ต้องแยกผู้ใหญ่ออกจากบริเวณนั้น การจัดให้มีบริเวณเพดานต่ำสำหรับเด็กทำได้โดยการกระเบื้องติดผนัง และจัดศูนย์หรือมุมสนใจไว้ทั้งด้านบนและด้านล่างของกระเบื้อง

6. ผนัง ผนังถาวรจะช่วยในการควบคุมเสียง แต่จะทำให้ไม่มีความยืดหยุ่นในการจัดห้อง ควรใช้เครื่องเรือนกันห้องดังที่ได้กล่าวมาแล้วแทนการกันห้องด้วยผนังถาวรจากพื้นจรดเพดานสีที่ใช้ภายในห้องเรียนควรจะเป็นสีอ่อนๆ ความน่าสนใจของห้องเรียนนั้นจะถูกแต่งเติมด้วยสีสันของอุปกรณ์งานศิลปะและตัวเด็กเอง สีที่ใช้ควรมีคุณสมบัติที่ทำความสะอาดเช็ดรอยคราบเปื้อนออกได้ง่ายเพราะบนผนังมักเกิดรอยเปื้อนต่างๆ จากฝีมือของเด็กๆ เสมอ นอกจากการทาสีผนังแล้วผนังอาจวัสดุอื่นได้ เช่น ไม้ หรือใช้ติดแผ่นแสดงผลงานของเด็กซึ่งจะติดตำแหน่งไหนก็ได้

7. การวางตำแหน่งของประตูและหน้าต่าง จะทำแบบมีระบบที่ทำให้พื้นที่ผนังเหลือเป็นผืนใหญ่เพื่อประโยชน์ในการติดแผ่นกระดานแสดงผลงาน หรือแผงแจ้งข่าวสารต่างๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ควรจะต้องอยู่ในระดับสายตาเด็กคือไม่ควรสูงเกินกว่า 4 ฟุต 6 นิ้ว (1.37 เมตร) หลังตู้หรือชั้นเก็บของใช้เป็นี่แสดงผลงานเด็กได้ กระดานคำควรอยู่ในระดับเด็กเอื้อมถึงประมาณ 3 ฟุต 6 นิ้ว (1.06 เมตร) เลือกใช้กระดานคำแบบเคลื่อนที่ได้จะดีกว่าแบบที่ติดกับผนัง

ประตูควรจะมีเปิดออกและเปิดง่ายสำหรับเด็ก ในห้องเรียนแต่ละห้องควรมีประตู 2 ประตู มือจับควรอยู่ในระดับต่ำพอที่เด็กจะเปิดประตูเองได้ ถ้าใช้ประตูบานเลื่อนขนาดใหญ่จะทำให้ห้องสว่างขึ้นและดูน่าสนใจขึ้น กระงะกที่ใช้ควรเป็นกระงะกนิรภัย (Safety Glass) และควรมีราวกันระดับต่ำเพื่อป้องกันอันตรายจากการชนหรือกระแทกกับกระงะก เหนือบานประตูกระงะกควรขึ้นกันสาดหรือแผงกันแสงแดดให้มากกว่าปกติ เพราะบานกระงะกจะทำให้ภายในอาคารร้อนและทำให้แสงแดดส่องเข้ามามากในวันที่แสงแดดจัด ถ้าใช้ประตูกระงะกควรจะมีติดมู่ลี่ หรือม่านเพื่อให้ห้องมีดกลในช่วงที่ต้องการให้เด็กนอน

หน้าต่างควรอยู่ในระดับต่ำพอที่เด็กจะมองเห็นภายนอกอาคารได้ ขอบหน้าต่างสูงจากพื้นไม่เกิน 2 ฟุต ควรติดมู่ลี่ หรือม่านถ้าใช้หน้าต่างกระงะก

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนลิขสิทธิ์สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตให้เสียประโยชน์ทางกฎหมาย
ไม่ว่าการเผยแพร่ทางสื่อใดก็ตาม หากพบเห็นผิดแผกไปจากเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8. เครื่องเรือน ในห้องเรียนของสถานศึกษาปฐมวัยควรมีที่เก็บของมากพอ เพื่อเก็บอุปกรณ์ต่างๆ ของเด็กที่ใช้ประจำวันทั้งภายในและภายนอกอาคาร เก็บเครื่องมือต่างๆ อุปกรณ์สำหรับครูและอื่นๆ ที่เก็บของสำหรับเด็กควรจะมีควมสูงที่เด็กสามารถหยิบของได้เองอย่างปลอดภัย ชั้นวางของไม่ควรมีบานเปิดแต่ถ้ามีก็ควรเป็นแบบที่ยกบานเปิดออกได้ ความสูงของชั้นประมาณ 3 ฟุต (0.91 เมตร) ถ้าต้องการเก็บของให้พื้นมือเด็กควรวางบนชั้นที่สูงอย่างน้อย 4 ฟุต 6 นิ้ว (1.37 เมตร) หรือเก็บของนั้นในตู้ที่ปิดกุญแจได้ หรือติดมือจับของบานประตูคู่และประตูที่เก็บของในระดับที่สูงกว่าที่เด็กจะเอื้อมถึง ชั้นวางของควรอยู่ในบริเวณที่เด็กต้องการใช้ ไม่ควรให้เด็กเดินข้ามห้องเพื่อหยิบของเล่นหรืออุปกรณ์ การออกแบบที่เก็บของควรจะสนองประโยชน์ใช้สอย เช่น วัสดุที่ใช้ทำชั้นในบริเวณที่เล่นน้ำต้องทนทานต่อการเปียกน้ำ เป็นต้น การออกแบบที่เก็บของต่างๆ กันตามประโยชน์ใช้สอยจะช่วยให้การจัดของหรือการหาของทำได้ง่ายขึ้น ทำให้เกิดความงามและความมีระเบียบอีกด้วย อุปกรณ์และของเล่นต่างๆ ควรจะวางให้เด็กเห็นชัดเหมือนในร้านขายของเล่นเพื่อให้เด็กได้เลือกหยิบเล่นตามความต้องการ ชั้นวางของนี้ควรจะวางในตำแหน่งที่เข้าหยิบของได้ง่ายด้วย

นอกจากชั้นวางของแล้วเครื่องเรือนภายในห้องเรียนยังมีเก้าอี้ และโต๊ะที่ควรมีสัดส่วนเข้ากับร่างกายของเด็ก เครื่องเรือนควรมีความแข็งแรง ปลอดภัย และใช้ได้หลายหน้าที่

เก้าอี้ ต้องแข็งแรงและเก็บซ้อนกันได้ง่าย มีน้ำหนักเบา ควรมีหลายขนาดความสูงตั้งแต่ 9 - 14 นิ้ว (0.23-0.36 เมตร) เพื่อให้เด็กต่างวัยซึ่งมีความสูงต่างกันได้เลือกใช้ตามสัดส่วนของร่างกายของตน อาจมีเก้าอี้ยางสบายเตี้ยๆ และเบาะต่างแบบกันเพื่อให้เด็กใช้เพื่อให้เด็กใช้เพื่อวัตถุประสงค์ต่างๆ และเป็นการเสริมสร้างความน่าสนใจให้กับห้องเรียน ควรจัดให้เก้าอี้สำหรับครูหรือผู้ดูแลในห้องเรียนนี้ด้วยเก้าอี้ของครูควรสูง 16 นิ้ว (0.41 เมตร) เป็นเก้าอี้ขนาดปกติ

โต๊ะที่ใช้ควรจะเป็นโต๊ะเตี้ยๆ ที่มีความสูงต่างๆ กันจาก 12 - 20 นิ้ว (0.30-0.51 เมตร) ควรมีบางตัวที่ใช้กับเก้าอี้ บางตัวใช้นั่งกับพื้นหรือนั่งบนเบาะ โต๊ะกลมควรมีเส้นผ่าศูนย์กลาง 42 นิ้ว (1.07 เมตร) โต๊ะเหลี่ยมขนาดเล็กมีขนาด 30 x 22 ตารางนิ้ว (0.76 x 0.56 ตารางเมตร) โต๊ะขนาดใหญ่มีขนาด 60 x 30 ตารางนิ้ว (1.52 x 0.76 ตารางเมตร) บางตัวสามารถนำมาประกอบกันเป็นโต๊ะตัวใหญ่ได้ ซึ่งจะเป็นการช่วยให้มีความยืดหยุ่นในการจัดห้อง

ส่วนต่างๆ ที่ประกอบกันเป็นห้องเรียนดังที่กล่าวมาแล้วนั้น ควรออกแบบให้มีบรรยากาศและมีสภาพแวดล้อมที่ดี อีกทั้งสนองประโยชน์ใช้สอย และอำนวยความสะดวกสบายให้แก่เด็กปฐมวัย ตามแนวทางของนโยบายการศึกษาที่วางไว้

9. พื้นที่สำหรับการนอน การพักผ่อนมีความสำคัญและเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับเด็ก เพราะถ้าเด็กพักผ่อนหรือนอนไม่พอ จะทำให้เกิดผลเสียทั้งทางร่างกายและจิตใจ เด็กจะเจริญเติบโตช้า หงุดหงิด เจ้าอารมณ์และไม่ค่อยร่าเริงแจ่มใส แต่ส่วนมากเด็กจะไม่ยอมพักผ่อนหรือนอนไม่ว่าจะเป็นที่บ้าน หรือโรงเรียน เพราะเด็กมักหวั่นการเล่นมากกว่า เด็กจะรู้สึกว่าการนอนมาขัดความสุขความสนุกของเขา ผู้ดูแลเด็กมักหวั่นการเล่นมากกว่า เด็กจะรู้สึกว่าการนอนมาขัดความสุขความ

สนุก ผู้ดูแลเด็กควรพยายามสร้างบรรยากาศและชักนำให้เด็กเข้านอนในช่วงบ่าย ไม่ว่าจะเป็นการบอกกล่าวหรือการสร้างบรรยากาศของห้องนอนให้เด็กมีความรู้สึกอยากนอน ช่วงการนอนหลับพักผ่อนของเด็กจะเป็นช่วงบ่ายนานประมาณ 1 - 2 ชั่วโมง หลังจากอาหารกลางวัน

การกำหนดเวลาเข้านอนนั้นขึ้นอยู่กับความพร้อมของห้องนอน และผู้ดูแลเด็กในระหว่างที่เด็กหลับ ถ้าสามารถจัดห้องนอนเด็กแยกเป็นอีกห้องหนึ่งต่างหากได้ก็จะเป็นการดี แต่ก็ไม่จำเป็นต้องไป ในสถานศึกษาที่มีพื้นที่และทุนทรัพย์จำกัดอาจใช้ห้องเรียนเป็นห้องนอนได้ แต่ครูจะมีภาระในการเคลื่อนย้ายเครื่องเรือนในห้องเรียนและต้องมีที่เก็บเตียงหรือเครื่องนอนเด็ก ซึ่งทำให้ขนาดของห้องเรียนใหญ่ขึ้น และการให้เด็กนอนในห้องเรียนจะทำให้เด็กวอกแวกไม่อยากนอน เพราะในห้องเรียนมีของเล่นและบรรยากาศไม่อำนวยให้เด็กหลับได้ง่าย อย่างไรก็ตามไม่ว่าใช้ห้องไหนเป็นห้องนอนเด็ก ควรจัดให้เด็กนอนในห้องที่มีการระบายอากาศที่ดี สะอาดถูกสุขลักษณะมีบรรยากาศชวนให้หลับ เช่น แสงสว่างภายในห้องไม่จ้าจนเกินไป ถ้าเป็นไปได้การเปิดเพลงเบาๆ จะทำให้บรรยากาศดีขึ้น สิ่งที่สำคัญคือเด็กจะต้องได้นอนหรือพักผ่อนในที่ที่สบาย มีเครื่องอำนวยความสะดวกสบายให้ เช่น หมอน ผ้าห่ม ถ้าจัดหาเตียงให้เด็กนอนไม่ได้ก็ควรใช้เสื่อที่สะอาดปูพื้นให้เด็กนอน และพื้นนั้นต้องทำความสะอาดทุกวัน

9.1 ขนาดพื้นที่ของห้องนอน ที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับโรงเรียนราษฎร์ที่เปิดสอนระดับอนุบาลศึกษา พ.ศ. 2520 ในหัวข้อที่เกี่ยวกับห้องนอนไว้ว่า จัดให้มีห้องนอนโดยเฉพาะ แต่ถ้าห้องเรียนมีขนาดไม่ต่ำกว่า 7 x 9 ตารางเมตร จะใช้ห้องเรียนเป็นห้องนอนได้ แต่จะต้องจัดให้นักเรียนได้นอนราบกับพื้น และมีเครื่องนอนตามที่กำหนดซึ่งตามที่ทางกระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ใน 1 ห้องเรียนจนนักเรียนประมาณ 25 - 35 คน

9.2 ที่ตั้ง ห้องนอนควรอยู่ในตำแหน่งที่มีการถ่ายเทอากาศที่ดี มีลมพัดผ่านตลอดเวลา อยู่ห่างจากเสียงรบกวนจากภายนอกและบริเวณใกล้เคียง และควรอยู่ใกล้ห้องน้ำและบริเวณที่แต่งตัว

9.3 การจัดห้องนอนเด็ก มีอยู่ 2 แบบ คือ ห้องนอนแยกต่างหาก และใช้ห้องเรียนเป็นห้องนอน

ตารางที่ 2.2 แสดงการเปรียบเทียบระหว่างการจัดพื้นที่ห้องนอนในโรงเรียนอนุบาล

- การจัดห้องนอนแบบห้องนอนแยกมีผลดีคือ ไม่ต้องเหนื่อยกับการเคลื่อนย้ายเครื่องเรือน (ซึ่งหมายถึง การที่ต้องจัดเตียงและเก็บเตียงหลังจากเด็กตื่นแล้วทุกวัน) ได้ทำความสะอาดห้องเรียนเก็บของเข้าที่และอาจจะจัดมุมต่าง ๆ ใหม่ในขณะที่เด็กกำลังหลับอยู่ในห้องนอน ภายในห้องนอนควรจัดพื้นที่ให้เพียงพอเด็กนอนอย่างสบายไม่อึด และมีบรรยากาศเหมือนที่บ้าน ควบคุมแสงทั้งจากภายนอกและภายในห้อง การจัดเตียงเด็กต้องมีทางเดินให้ครูไว้เดินดูแลเด็กได้ทั่วถึง การแยกห้องนอนออกไปเป็นอีกห้องหนึ่งนั้นสามารถทำได้หลายวิธี - การใช้ห้องเรียนเป็นห้องนอน การใช้ห้อง ๆ เดียวเป็นห้องเรียนและห้องนอนนับเป็นการประหยัดทรัพยากรของสถานศึกษา ได้ใช้พื้นที่ของอาคารสนองประโยชน์ใช้สอยอย่างคุ้มค่า ถ้าใช้วิธีการนี้ต้องเตรียมที่ไว้สำหรับเก็บเตียงนอนหรือเครื่องนอนของเด็กด้วย ครูหรือผู้ดูแลเด็กต้องจัดเตียงและเก็บเตียงเป็นกิจวัตรประจำวัน การจัดเตียงนั้นพื้นที่ที่จัดไว้สำหรับเด็กหนึ่งคนขึ้นอยู่กับขนาดของเตียง พื้นที่ทางเดินโดยรอบเตียงและระยะระหว่างเตียง ถึงแม้ว่าจะให้เด็กนอนกับพื้นโดยใช้เสื่อหรือผ้าปูนอนก็ต้องใช้พื้นที่ขนาดใกล้เคียงกัน ควรมีพื้นที่สำหรับย้ายเครื่องเรือนในห้องเรียน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ ไปไว้ที่มุมใดมุมหนึ่งของห้องเรียนเพื่อที่จะทำให้ห้องมีที่ว่างพอสำหรับเด็กนอน การจัดที่ให้เด็กนอนควรให้มีระยะห่างระหว่างที่นอนเด็กไว้ให้ครูเดินดูแลเด็กและให้เด็กใช้เป็นทางเดินเข้า-ออกห้องน้ำด้วย	- การแยกโดยชั้นของอาคาร ในกรณีที่สถานศึกษามี 2 ชั้น ควรจะให้ห้องนอนอยู่ชั้นบนของอาคาร ข้อที่ควรระวังคืออุบัติเหตุที่อาจจะเกิดขึ้นที่บันได บันไดควรจะมีกรงกั้นเพื่อความปลอดภัยของเด็ก เช่น เพิ่มราวระดับต่ำไว้สำหรับเด็กและปรับขนาดของลูกตั้งและลูกนอนของบันไดให้เข้ากับสัดส่วนของร่างกายเด็ก นอกจากนี้ควรจะมีบันไดหนีไฟไว้ด้วย ถ้าต้องการลดอุบัติเหตุจากการขึ้นลงบันได แต่ยังต้องการแยกห้องนอนโดยใช้ระดับ การให้ห้องนอนเด็กอยู่บนชั้นลอยจะทำให้ระดับของชั้นต่างกันน้อยลง จำนวนชั้นของบันไดก็ลดลง ได้ผลพลอยได้คือครูสามารถดูแลเด็กได้ง่ายขึ้นและมองเห็นจากห้องเรียนเด็ก - การแยกห้องนอนโดยใช้วิธีกั้นห้อง ในสถานศึกษาที่เป็นอาคารชั้นเดียวและต้องการที่จะแยกห้องนอน ควรใช้วิธีกั้นห้องโดยใช้ผนังแบบเลื่อนได้หรือใช้เครื่องเรือนเป็นสิ่งช่วยแยกพื้นที่สำหรับการนอนจากพื้นที่อื่นๆ - การจัดเป็นพื้นที่เอนกประสงค์ ใช้ประโยชน์ได้ทั้งเป็นส่วนเพิ่มเติมของพื้นที่เล่นของเด็ก หรือเป็นพื้นที่นอนของเด็ก แต่ก็เป็นการเพิ่มเนื้อที่ห้องให้ใหญ่ขึ้นและจะต้องมีที่เก็บเตียงหรือเครื่องนอนของเด็กด้วย พื้นที่เอนกประสงค์ที่ใช้เป็นห้องนอนเด็กควรจะแยกออกจากพื้นที่ของห้องเรียน
---	--

การจัดเตียงเด็กมีวิธีการจัดได้หลายวิธีแตกต่างกันตามความคิดของแต่ละบุคคลแลนเดรทและมอยส์ (Landreth and Moisc, 1949) กล่าวถึงการจัดห้องแบบพูลแมน (Pullman) ว่าเป็นการจัดแบบให้เด็กนอนบนเตียงที่ติดอยู่ 2 ฝาห้องและเตียงนี้พับเก็บติดผนังได้ทำให้สะดวกเวลาทำความสะอาดพื้น การจัดแบบนี้ใช้พื้นที่ 22.5 ตารางฟุต (2.09 ตารางเมตร) ต่อเด็ก 1 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ออสมอน (Osmon, 1971) กล่าวว่า การจัดเตียงในห้องนอนจะเป็นแบบมีฉากกั้นระหว่างเตียงเด็กหรือไม่ก็ตาม ควรให้พื้นที่ประมาณ 30-40 ตารางฟุตต่อเด็ก 1 คน (2.79 -3.72 ตารางเมตร) ขนาดที่จะใช้จริง ๆ นั้นขึ้นอยู่กับความต้องการให้เด็กห่างกันมากน้อยแค่ไหน

9.4 ที่เก็บเตียง ถ้าใช้เตียงให้เด็กนอนควรใช้เตียงที่มีน้ำหนักเบา และเก็บโดยวิธีวางซ้อนกันต้องเก็บไว้ให้ห่างจากบริเวณที่เล่นในห้องเรียนเด็ก เพราะเด็กจะเกิดความอยากปีนป่ายบนขอบเตียงซึ่งอาจจะเป็นอันตรายได้ ที่เก็บเตียงจึงต้องทำที่เก็บไว้ต่างหาก และปิดมิดชิด ขนาดที่เก็บยัดถือนขนาดของเตียงเป็นหลัก ขนาดเล็กที่สุด คือ 3 x 6 ตารางฟุต (0.91 x 1.82 ตารางเมตร) ในสถานศึกษาที่ใช้เตียงผ้าใบแบบพับได้ที่มีโครงเป็นอะลูมิเนียมอาจจะพับเก็บไว้ในห้องเก็บของก็ได้ แต่การใช้เตียงประเภทนี้จะเปลืองแรงงาน และเวลาในการจัด และเก็บเตียงมากกว่าการใช้เตียงแบบซ้อนกันได้

10. พื้นที่สำหรับส่วนบริการ พื้นที่ส่วนบริการนี้หมายถึง พื้นที่ส่วนประกอบอื่น ๆ ที่สำคัญในสถานศึกษาปฐมวัย การฝึกให้เด็กรู้จักประโยชน์ใช้สอยของพื้นที่เหล่านี้จะช่วยให้เด็กพัฒนาทางด้านความมั่นใจในตัวเอง และรู้จักการใช้พื้นที่เหล่านี้เมื่อเขาต้องการ พื้นที่ส่วนบริการประกอบด้วย ครัว บริเวณที่รับประทานอาหาร ห้องน้ำ ที่เก็บของใช้ส่วนตัว และที่แต่งตัวของเด็ก และห้องพยาบาล

1. ครัว ในสถานศึกษาปฐมวัยแต่ละแห่ง จะมีครัวที่มีลักษณะแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะการจัดบริการอาหารของแต่ละสถานศึกษา บางแห่งจัดเลี้ยงเฉพาะอาหารว่าง เครื่องดื่มบางแห่งก็จัดเลี้ยงอาหารกลางวันด้วย ลักษณะและขนาดของพื้นที่ใช้สอยจึงมีความแตกต่างกันตามการใช้งาน

1.1 ขนาดพื้นที่ของครัว ในสถานศึกษาที่มีการจัดเลี้ยง เฉพาะอาหารว่างตอนช่วงเช้าและช่วงบ่าย ครัวจะมีขนาดเล็ก และมีลักษณะเหมือนที่เตรียมอาหาร ควรมีขนาดพื้นที่อย่างน้อยประมาณ 8 x 11 ฟุต (2.44 x 3.35 ตารางเมตร) อุปกรณ์ที่ควรจะมี คือ เตาอุ่นอาหาร 2 เตา ตู้เย็น 1 เครื่อง อ่างล้างภาชนะที่เตรียมอาหารพร้อมที่เก็บอาหาร และภาชนะต่างๆ ซึ่งควรมีความสูง 3 ฟุตจากพื้น ในการเลี้ยงอาหารนั้น ควรให้เด็กได้ช่วยตัวเองบ้าง ซึ่งจะเป็นการฝึกให้เด็กมีความมั่นใจในตัวเอง เพื่อความสะดวกและปลอดภัย ที่วางอาหารให้เด็กหยิบเองนั้นควรสูงประมาณ 22 นิ้ว (0.56 เมตร) จากพื้นเท่านั้น และควรอยู่ในตำแหน่งใกล้ที่เตรียมอาหาร และบริเวณที่รับประทานอาหาร ในสถานศึกษาที่มีที่เตรียมอาหารว่างแบบนี้ บางครั้งครูจะเป็นผู้เตรียมอาหารว่างให้เด็กเอง เพราะฉะนั้นการออกแบบบริเวณที่เตรียมอาหารจึงควรให้ครูได้มองเห็นเด็กๆ ที่กำลังเล่นอยู่ในห้องในขณะที่ครูกำลังเตรียมอาหาร

ที่เตรียมอาหาร ที่สูง 3 ฟุต (0.91 เมตร) จะมีเฉพาะบริเวณที่ครูหรือผู้ใหญ่ใช้เท่านั้น เพราะที่เตรียมอาหารที่สูงขนาดนี้เด็กหยิบของที่วางบนนั้นได้แต่จะ ไม่เห็นว่าของนั้นเป็นอะไร

อาจจะทำให้เกิดอุบัติเหตุขึ้นได้ เช่น ของร้อนหกรดตัวเอง เพราะฉะนั้นถ้าบริเวณที่เตรียมอาหารนี้ อยู่บริเวณที่เปิดออกสู่ห้องเรียน เด็กควรจะคิดป้องกันอุบัติเหตุต่างๆ เหล่านี้ไว้ด้วย วิธีที่จะขจัดไม่ให้เกิดอันตรายขึ้นอีกทั้งยังมีเหตุผลป้องกันเหตุต่างๆ เหล่านี้ไว้ด้วย วิธีที่จะขจัด

ปัญหานี้ออกไป คือ การแยกบริเวณเตรียมอาหารออกไปจากบริเวณที่เด็กเล่นหรือห้องเรียนเด็กได้ก็จะเป็นวิธีที่ปลอดภัยที่สุด

ในสถานศึกษาที่มีการจัดเลี้ยงอาหารกลางวันแก่เด็ก คราวจะต้องมีพื้นที่กว้างขึ้นเพราะต้องการพื้นที่ใช้สอยมากขึ้น อุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ก็ต้องเพิ่มจำนวนมากขึ้น และการปรุงอาหารควรจะเป็นหน้าที่ของคนครัวไม่ใช่ครู ครัวแบบนี้ควรมีขนาดพื้นที่อย่างน้อยประมาณ 12 x 15 ตารางฟุต (3.66 x 4.57 ตารางเมตร) อุปกรณ์ที่จำเป็นควรมีเตา ตู้เย็น ตู้เก็บของแห้ง ที่เก็บภาชนะ อ่างล้างภาชนะที่เตรียมอาหาร ควรมีบริเวณที่ทำอาหารที่กว้างพอ และควรมีที่วางภาชนะพักไว้ก่อนจะเก็บเข้าตู้หลังจากล้างแล้วเพื่อสุขลักษณะที่ดีอาหารที่ขมมาจากครัวจะใส่ในภาชนะที่เก็บความร้อนเหมือนที่ใช้ในโรงพยาบาลโดยอาศัยรถเข็นช่วยขนส่ง ขนอาหารจากครัวไปยังห้องรับประทานอาหารในกรณีนี้ควรจัดให้มีพื้นที่เก็บรถเข็นด้วย ในเมื่อมีครัวแล้วในห้องที่เลี้ยงอาหารนั้นจะมีเฉพาะที่เตรียมอาหารที่มีแต่อ่างล้างภาชนะ ตู้เก็บของ และบริเวณที่เตรียมของเท่านั้นไม่จำเป็นต้องมีเตา ตู้เย็น และควรมีที่วางอาหารที่สูงได้สัดส่วนกับความสูงของเด็ก คือประมาณ 22 นิ้ว (0.56 เมตร) และไม่เกิน 2 ฟุต (0.61 เมตร) ถึงแม้ว่าจะเป็นารรับประทานอาหารกลางวันซึ่งมีความยุ่งยากมากกว่าการรับประทานอาหารว่างก็ตาม เด็กก็ควรจะได้ฝึกการช่วยตัวเองบ้างเพื่อพัฒนาความสามารถ และความเป็นตัวของตัวเองในกิจกรรมดังกล่าว

1.2 ที่ตั้ง ตำแหน่งของครัวหรือที่เตรียมอาหาร ควรอยู่ในบริเวณที่มีการระบายอากาศที่ดี อยู่ใกล้บริเวณที่รับประทานอาหาร และควรแยกครัวออกจากบริเวณที่เล่นหรือห้องเรียนเด็ก เพราะกิจกรรมภายในครัวย่อมทำเสียงดัง และอาจมีอันตรายถ้าเด็กเข้าไปในบริเวณนั้น

1.3 พื้น และผนัง ควรใช้วัสดุที่ทำความสะอาดง่าย พื้นครัวอย่างน้อยที่สุดควรจะเป็นพื้นซีเมนต์ขัดมัน ผนังอาจบุกระเบื้องเคลือบหรือวัสดุอื่นที่สามารถทำความสะอาดคราบไขมันออกได้ง่าย

1.4 เพดาน ควรมีความสูงไม่ต่ำกว่า 11 ฟุต (3.35 เมตร) เพื่อการระบายอากาศที่ดี และทำให้ความอับภายในครัวที่เกิดจากการปรุงอาหารลดลง

ลักษณะ ขนาด การจัด รวมทั้งการเลือกใช้อุปกรณ์ต่างๆ ในครัวของแต่ละสถานศึกษาย่อมแตกต่างกัน ตามลักษณะขนาด และการจัดครัวดังที่กล่าวมาข้างต้นนั้นเพื่อให้สถานศึกษานำไปใช้เป็นแนวทางในการจัด ส่วนในทางปฏิบัตินั้นย่อมขึ้นอยู่กับการพิจารณา และการตัดสินใจของแต่ละสถานศึกษา สิ่งที่ควรคำนึงในการจัดครัว ไม่ว่าจะเป็นสถานศึกษาที่อยู่ในเมือง หรือชนบทคือ ความถูกสุขลักษณะ ครัวควรจะไปรกรุงอากาศถ่ายเทสะดวก สะอาด มีประตูหน้าต่างปิดมิดชิดเมื่อไม่ใช้งานเพื่อกันสิ่งไม่พึงปรารถนาเข้าไปในครัว มีขนาดพื้นที่ที่ทำงานได้สะดวกสบาย และวัสดุที่ใช้ภายในครัวควรจะทำมาสะอาดง่าย

2. บริเวณรับประทานอาหาร อาจแบ่งได้ 2 ลักษณะ คือ ลักษณะที่แยกเป็นห้องรับประทานอาหาร และลักษณะที่ใช้ห้องเรียนเป็นห้องอาหารในกรณีที่ต้องประหยัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้ใช้เห็นประโยชน์ในการนำเอกสารนี้ไปใช้
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1 ขนาดพื้นที่ของบริเวณรับประทานอาหาร สลีย์เปอร์ (Sleeper, 1955) กำหนดให้เด็ก 1 คน ใช้พื้นที่รับประทานอาหารประมาณ 12 - 14 ตารางฟุต (1.11-1.30 ตารางเมตร) ดังนั้นขนาดของพื้นที่ข้อมขึ้นอยู่กัจำนวนเด็กที่จะใช้บริเวณที่รับประทานอาหาร ขนาดพื้นที่นี้กำหนดโดยให้เด็กได้เคลื่อนไหวอย่างคล่องตัวในขณะที่ถือถาด ไม่ว่าจะเดินไปยังที่จัดเลี้ยงอาหารหรือเดินกลับมานั่งที่โต๊ะอาหาร โดยไม่ทำความรำคาญให้กับเด็กข้างเคียง

2.2 ที่ตั้ง ตำแหน่งของบริเวณที่รับประทานอาหาร ควรจะอยู่ใกล้ครัวหรืออยู่ติดต่อกับครัว เพราะจะสะดวกในการขนอาหารจากครัวมาเลี้ยงเด็ก ควรอยู่ในที่มีการระบายอากาศที่ดีมีลมพัดผ่านด้านหนึ่งของผนังควรจะมีเปิดออกสู่ส่วนภายนอกอาคารได้

2.3 การจัดบริเวณรับประทานอาหาร ควรจัดให้มีบรรยากาศของการผ่อนคลายมีความสดใสและน่ารื่นรมย์ ในสถานศึกษาที่ใช้ห้องเรียนเป็นห้องอาหารควรเก็บของเล่นและสิ่งที่ทำความวอกแวกให้พ้นสายตาเด็ก ควรทำความสะอาดโต๊ะก่อน ถ้าจำเป็นที่จะต้องปูโต๊ะควรปูด้วยพลาสติกหรือผ้าปูโต๊ะ การจัดโต๊ะและเก้าอี้ควรจัดให้มีลักษณะน่าสนใจ ควรจัดให้เด็กได้นั่งรับประทานอาหารเป็นกลุ่ม กลุ่มละประมาณ 8-12 คน

บริเวณที่รับประทานอาหารควรมีหน้าต่างเปิดออกเห็นสวนหรือทิวทัศน์ที่สวยงามของภูมิสถาปัตยกรรมภายนอกอาคาร วัสดุบุผิวพื้น ผนัง อุปกรณ์ เครื่องเรือนที่ใช้ในบริเวณรับประทานอาหารนี้ควรใช้วัสดุที่ทำความสะอาดง่าย และมีความทนทานต่อการถูกน้ำหรือทำความสะอาดบ่อย ๆ

2.4 เครื่องเรือน ขนาดของโต๊ะอาหาร และเก้าอี้ควรจะใช้ที่ได้สัดส่วนกับร่างกายของเด็ก

3. ห้องน้ำ เป็นส่วนหนึ่งของสถานศึกษาที่ฝึกและพัฒนาเด็กในช่วงปฐมวัย เพราะการฝึกการใช้ห้องน้ำมีผลหลายอย่างต่อพฤติกรรมของเด็ก รีด และแพทเตอร์สัน (Reed and Patterson, 1980) กล่าวว่า เด็กที่ได้รับการฝึกฝนจากบ้านว่าต้องไม่ทำเปียก และต้องสะอาดมากเกินไบนั้นจะไม่สามารถที่จะใช้อุปกรณ์และของเล่นในทางสร้างสรรค์ได้ และเด็กจะไม่เข้าร่วมในกิจกรรมที่จะทำให้ตัวเขาเลอะเทอะ เช่น การเล่นโคลน การเล่นระบายสีด้วยมือ ซึ่งทำให้เป็นเด็กที่ไม่มีลักษณะของความแจ่มใส ความสนุกสนานของเด็กปฐมวัย เด็กจะมีปัญหาการพัฒนาทางสังคมในช่วงนี้และอาจจะสูญเสียความเชื่อมั่นในตัวเองด้วย เพราะฉะนั้นจะเห็นได้ว่าการออกแบบหรือการวางตำแหน่งของห้องน้ำเป็นเรื่องที่ต้องพิจารณาให้สนองประโยชน์ใช้สอยให้ครบถ้วน

3.1 ขนาดพื้นที่ของห้องน้ำ ควรจะกว้างพอเพราะเด็กจะใช้ห้องน้ำพร้อม ๆ กันทีเดียวหลายๆ คน และในห้องน้ำหนึ่งห้องอย่างน้อยควรมีเครื่องสุขภัณฑ์ คือ อ่างล้างหน้า 2 ที่ และโถส้วม 2 ที่ ถ้าเด็กในสถานศึกษามีคละกันหลายวัยควรจัดคล่องไม้ไว้ให้เด็กเล็กยืนเมื่อต้องใช้อ่างล้างหน้าที่ติดตัวไว้ในระดับของเด็กโตกว่า และอ่างล้างหน้าควรจะอยู่ในตำแหน่งที่ใกล้กับทางเข้าและอยู่นอกส้วม เพื่อเป็นลัคคยเตือนเด็กให้ล้างมือหลังจากการใช้ห้องน้ำทุกครั้ง ในบางสถานศึกษาจะจัดให้มีที่อาบน้ำด้วย และควรจะเป็นบริเวณที่ครูจะดูแลเด็กได้ง่าย และทั่วถึง ซึ่งใน

บางครั้งครูก็ต้องเข้าช่วยตัวเอง แต่การดูแลบางครั้งก็จำเป็นเพื่อป้องกันการเล่นภายในห้องน้ำที่อาจทำให้เกิดอันตรายต่อเด็กได้

3.2 ที่ตั้ง เด็กในช่วงปฐมวัยจะต้องใช้ห้องน้ำบ่อยถ้าห้องน้ำอยู่ไกลจากห้องเรียนจะทำให้เสียเวลาในการพาเด็กไปห้องน้ำ ดังนั้น การวางตำแหน่งห้องน้ำให้อยู่ใกล้ห้องเรียนหรือเป็นส่วนหนึ่งของห้องเรียน จะทำให้เด็กไปห้องน้ำได้เองโดยไม่ต้องอาศัยครูหรือผู้ดูแลเด็กพาไปทำให้เด็กได้เรียนรู้การช่วยตัวเอง ห้องน้ำควรอยู่ในที่เข้าถึงง่ายจากบริเวณที่เด็กเล่นทั้งภายนอก และภายในอาคาร ควรจะมีทางเข้า 2 ทาง ทางหนึ่งเปิดออกสู่บริเวณที่เล่นภายนอกอาคาร และอีกทางหนึ่งเปิดเข้าห้องเรียนภายในอาคาร การเข้าห้องน้ำจากภายนอกอาคารต้องไม่รบกวนกิจกรรมภายในอาคาร

3.3 การจัดห้องน้ำ จำนวนของห้องน้ำต้องมีให้เพียงพอกับจำนวนเด็ก ถ้าสถานศึกษาที่มีเด็กมากกว่า 35 คน ควรจะจัดให้มีห้องน้ำหลายๆ จุด โดยทั่วๆ ไปจะไม่แบ่งห้องน้ำชาย - หญิงในสถานศึกษาปฐมวัย ซึ่งอาจจะมีปัญหาสำหรับเด็กบางคน เพราะเด็กบางคนอาจจะขี้อาย แต่บางคนก็ไม่ต้องการที่จะเปิดประตูตอนเข้าห้องน้ำ ดังนั้น การที่จะประนีประนอมในการแก้ปัญหานี้ทำได้โดยการกั้นผนังเตี้ยๆ ระหว่างห้องส้วมแต่ละห้อง ซึ่งทำให้ครูดูแลเด็กได้ง่ายขึ้น ห้องน้ำควรมีลักษณะสะอาด สดชื่นมีหน้าต่างรับแสงแดด มีช่องระบายอากาศเพื่อให้ถูกสุขลักษณะและห้องน้ำควรจะเป็นห้องที่มีแสงสว่างมากพอ ไม่ควรอยู่ในมุมที่อับชื้น วัสดุที่ใช้ปูพื้น และผนังห้องควรเป็นวัสดุที่ทำความสะอาดง่ายและแห้งเร็วเมื่อเปียกน้ำ เช่น กระเบื้องโมเสกสำหรับปูพื้น และใช้กระเบื้องเคลือบที่มีสีสดใสบุผนัง นอกจากนี้อาจจะเพิ่มความสดชื่นแจ่มใสในบรรยากาศด้วยการประดับด้วยต้นไม้กระถาง

3.4 เครื่องสุขภัณฑ์ เดคเกอร์ และเดคเกอร์ (Decker and Decker, 1980) ให้อัตราส่วนของจำนวนเครื่องสุขภัณฑ์ต่อจำนวนเด็กไว้ต่างๆ กันดังนี้ 1 : 10, 1 : 8 และถึง 1 : 15 (จำนวนเครื่องสุขภัณฑ์ : จำนวนเด็ก) ซึ่งอัตราส่วน 1 : 15 ถือเป็นอัตราส่วนเหมาะสมที่ควรจะใช้เลือกใช้เพราะประหยัดที่สุด ขนาดของเครื่องสุขภัณฑ์ในบางทฤษฎีกล่าวว่า ควรจะให้เด็กใช้แบบที่เด็กเคยใช้ที่บ้านเพื่อเด็กจะเกิดความสบาย และคุ้นเคย ทำให้ช่วยลดปัญหาการใช้ห้องน้ำไม่ได้ แต่อย่างไรก็ตามทางที่ดีที่สุดถ้าทำได้ควรจะต้องคิดถึงการใช้ประโยชน์ และความสะอาดความสบายของเด็กเป็นหลักเพราะฉะนั้นขนาด และการติดตั้งเครื่องสุขภัณฑ์ควรจะเข้ากับสัดส่วนร่างกายของเด็กโดยส้วมแบบนั่งราบควรมีระดับ สูงจากพื้น 10 นิ้ว ถึง 13 นิ้ว อ่างล้างหน้าควรสูงจากพื้นเพียงฟุตครึ่งถึง 2 ฟุต กระโถนควรจะต้องติดตั้งในระดับสายตาของเด็กประมาณ 3 ฟุต ถึง 3 ฟุต 6 นิ้ว การติดตั้งเครื่องสุขภัณฑ์ที่ได้ขนาดกับสัดส่วนของร่างกายเด็กนั้นจะช่วย让孩子พัฒนาตนเองให้เป็นคนที่มีความสม่ำเสมอ ส่งเสริมความรู้สึกให้มีความมั่นใจในตัวเอง และมีความเป็นตัวของตัวเอง

4. ที่เก็บของใช้ส่วนตัวและบริเวณที่แต่งตัว ในสถานศึกษาปฐมวัยควรจัดที่เก็บของ ให้เด็กแต่ละคนได้มีที่เก็บของใช้ส่วนตัว เช่น ชุดนอน ผ้าเช็ดตัว รองเท้าแตะ แปรงสีฟัน เครื่องนอน ผลานจากโรงเรียนที่เด็กจะเอากลับบ้าน และของส่วนตัวอื่นๆ การจัดให้มีที่เก็บของให้เด็กนั้นเป็นการช่วยให้เด็กรู้จักการใช้ของส่วนตัวไม่ปะปนกับเพื่อนๆ ช่วยให้เด็กเรียนรู้การเก็บรักษาของไม่ว่ากรณีใดๆ เช่น อีกทั้งห้ามมีเหตุดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คน มีความรับผิดชอบไม่ยุ่งเกี่ยวกับสิ่งของของผู้อื่น และจะเป็นการลดอันตรายจากการเผยแพร่เชื้อโรคติดต่อในเด็กที่อาจจะติดได้จากการใช้เสื้อผ้าหรือสิ่งของร่วมกัน

4.1 ขนาดพื้นที่ของที่เก็บของใช้ส่วนตัวและบริเวณที่แต่งตัว สลิปเปอร์ กำหนดให้เด็ก 1 คน ใช้พื้นที่ในการแต่งตัวประมาณ 6 – 7 ตารางฟุต (0.56 – 0.65 ตารางเมตร) แต่การหาขนาดของพื้นที่จะไม่ใช้จำนวนเด็กทั้งหมดคำนวณ เพราะไม่จำเป็นต้องให้เด็กเข้าเปลี่ยนเครื่องแต่งตัวพร้อมกันทั้งหมด ควรใช้วิธีจัดเด็กทยอยเข้าใช้บริเวณที่แต่งตัวทีละกลุ่ม กลุ่มละประมาณ 15 – 20 คน หรือตามความเหมาะสมที่ทางสถานศึกษาเห็นสมควร

4.2 ที่ตั้ง ที่เก็บของ และบริเวณที่แต่งตัวนี้ไม่ควรจะอยู่ใกล้ทางเข้า-ออกของอาคาร เพราะจะเกิดความซุกซุนเมื่อเด็กกลับบ้านพร้อมๆ กัน ตำแหน่งที่เหมาะสมควรจะอยู่ใกล้ห้องนอนและห้องน้ำ เพราะโดยปกติสถานศึกษาปฐมวัยที่มีโปแกรมเต็มวันนั้น ในช่วงบ่ายเด็กจะต้องนอนกลางวัน กิจกรรมที่ต้องใช้ตู้เก็บของบริเวณแต่งตัวมักจะเกิดขึ้นในช่วงก่อนเข้านอน และหลังตื่นนอนเสมอ คือ เด็กจะเปลี่ยนเสื้อผ้า แปรงฟัน และอาจจะมีการอาบน้ำในบางสถานศึกษาด้วย บริเวณนี้จึงควรจะมีพื้นที่กว้างขวางพอที่ทั้งเด็ก และครูมีพื้นที่เพียงพอในการช่วยเด็กแต่งตัว และทำกิจกรรมต่างๆ โดยที่ไม่เกิดความแออัดคับแคบ รวมทั้งมีพื้นที่สำหรับการสัญจรที่สะดวก

4.3 การจัดที่เก็บของใช้ส่วนตัวและบริเวณที่แต่งตัว ประเภทที่เก็บของนั้นทำได้หลายแบบแตกต่างกันไปตามวิธีการแยกสมบัติส่วนตัวของเด็ก เช่น

1. แยกที่เก็บไว้ต่างที่กันหมดทั้งเสื้อผ้า
2. เก็บเสื้อผ้าไว้กับของใช้ส่วนตัวและเครื่องนอนไว้ด้วยกันแยกสมบัติส่วนตัวไว้ต่างหาก
3. เก็บเสื้อผ้าและเครื่องนอนไว้ด้วยกันแยกสมบัติส่วนตัวไว้อีกแห่งหนึ่ง
4. เก็บของทุกอย่างไว้ที่เดียวกันหมดซึ่งจะเป็นวิธีที่ประหยัดการใช้พื้นที่ที่สุด

การเลือกใช้ที่เก็บของแบบไหนย่อมขึ้นอยู่กับการใช้เนื้อที่ภายในอาคาร โดยเฉพาะการใช้ห้องเรียนและห้องนอนว่าจะแบบแยกกันหรือใช้ห้องเดียวกัน เพราะที่เก็บของและบริเวณที่แต่งตัวนั้นสนองประโยชน์ใช้สอยในกิจกรรมที่เกิดขึ้นในห้องเรียนและห้องนอนเด็ก ถ้าบางสถานศึกษาแยกห้องนอนและห้องเรียนจากกันก็ย่อมใช้ที่เก็บของแบบแยกกัน แต่ถ้าใช้ห้องเดียวกันคือ ใช้ห้องเรียนจัดเป็นห้องนอนด้วยก็ควรใช้ที่เก็บของแบบเก็บรวมทั้งหมดทุกอย่าง ถ้าสถานศึกษาใช้พื้นที่เอนกประสงค์เป็นบริเวณที่นอนของเด็ก ที่เก็บของนี้อาจจะใช้เป็นเครื่องกั้นบริเวณได้ด้วย ลักษณะของที่เก็บของนั้นจะเป็นแบบตู้ เป็นหิ้งหรือเป็นชั้นแล้วแต่การดัดแปลงของแต่ละสถานศึกษา วิธีการวางที่เก็บของนั้นจะอยู่ใน 3 ลักษณะ คือ วางติดผนัง วางแบบลอยตัว (free standing) และวางในบริเวณที่จัดเป็นที่แต่งตัว

4.4 พื้น บริเวณนี้ควรทำความสะอาดและมีการระบายน้ำที่ดีควรใช้วัสดุที่ทนทานต่อการทำความสะอาดและทนน้ำเพราะบริเวณนี้จะเปียกน้ำอยู่เสมอ วัสดุปูพื้นควรใช้กระเบื้องโมเสก ไม่ควรใช้กระเบื้องเคลือบเพราะกระเบื้องเคลือบจะลื่นเมื่อเปียกน้ำ ซึ่งจะทำให้เกิดอุบัติเหตุ

4.5 เครื่องเรือน ที่เก็บของที่ทำในลักษณะของชั้นหรือตู้ชั้นจะมีขนาดความลึกประมาณ 10 - 15 นิ้ว (0.25-0.38 เมตร) ความกว้างประมาณ 10 - 12 นิ้ว (0.25-0.30 เมตร) สำหรับ เด็ก 1 คน ใช้เก็บของความสูงทั้งหมดอย่างน้อย 35 นิ้ว - 4 ฟุต 8 นิ้ว (0.89-1.42 เมตร) โดยมีตะขอแขวนเสื้อหรือแขวนผ้าเช็ดตัว รวมทั้งชั้นเก็บของด้านบนของตู้ ชั้นกว้าง 7 นิ้ว (0.18 เมตร) และมีที่วางรองเท้าอยู่ช่วงใต้สุดของตู้เป็นช่องกว้าง 10 นิ้ว (0.25 เมตร) ที่เก็บของแบบนี้ส่วนมากจะนิยมทำแบบเปิด คือ ไม่มีประตูปิดเพราะบานประตูอาจจะก่อให้เกิดอุบัติเหตุต่อเด็กและสร้างความเกะกะตอนเด็กเปลี่ยนเครื่องแต่งตัว ที่เก็บของแบบเปิดนี้ ทำให้การระบายอากาศของตู้และของบริเวณนี้ดีขึ้น แต่ถ้าจะให้ที่เก็บของดูเรียบร้อยขึ้น ด้านหลังควรจะมีเปิดด้วยฝาโปร่งทำเป็นช่องๆ หรือใช้วัสดุที่มีรูเพื่อระบายอากาศ ทำให้ที่เก็บของไม่มีกลิ่นอับและเป็นการกันของตกทางด้านหลังตู้ด้วย นอกจากนี้ควรจะมีม้านั่งเล็กๆ ไว้สำหรับให้เด็กใช้ในตอนสวมเท้า ม้านั่งนี้อาจใช้เป็นแบบลอยตัววางไว้ทั่วบริเวณหรือใช้เป็นแบบถาวรหล่อเป็นชั้นคอนกรีต ความสูงประมาณ 6 - 10 นิ้ว (0.15-0.25 เมตร) จากพื้น

เนื่องจากเด็กปฐมวัยไม่มีโต๊ะเป็นของตนเอง ดังนั้น ถ้าสถานศึกษาใช้ระบบแยกของใช้ส่วนตัว เช่น เครื่องหมายประจำตัวเด็ก งานของเด็ก สีเทียน และอื่นๆ เก็บไว้อีกที่หนึ่งโดยไม่รวมกับเสื้อผ้า ทางสถานศึกษาต้องจัดที่เก็บของเหล่านี้ให้เด็กไว้ในห้องเรียน หรือในบริเวณใกล้กับห้องเรียน โดยให้เด็กแต่ละคนมีที่เก็บของของตัวเอง ทำเครื่องหมายหรือติดชื่อไว้ตามช่องเก็บของนั้น เพื่อช่วยให้เด็กจำช่องเก็บของของเขาได้ โลฟเฟอร์ (Loeffler, 1968) แนะนำให้ใช้กล่องพลาสติกขนาด 7 x 8 x 5 ลูกบาศก์นิ้ว (0.18 x 0.20 x 0.13 ลูกบาศก์เมตร) เป็นที่เก็บของเด็กแต่ละคนแล้ววางซ้อนกัน ในสถานศึกษาที่มีทุนทรัพย์จำกัดอาจใช้กล่องกระดาษหรือกล่องรองเท้าแทนได้ แต่ความเบาของกล่องอาจทำให้กล่องพลิกง่าย ดังนั้น ควรจะหาวิธีที่ทำให้ที่เก็บของนี้ตรึงติดอยู่กับที่ ปัญหาของหล่นก็จะหมดไป

การเก็บเครื่องนอนแยกต่างหากนั้น จะแยกเก็บไว้เป็นสัดส่วนในระดับที่เด็กหยิบถึงทำให้เด็กสามารถช่วยเหลือครูในการเตรียมที่นอนได้ แต่ถ้าเก็บเครื่องนอนซึ่ง หมายถึง หมอนผ้าห่ม ผ้าปูนอน หรือเสื่อ รวมกับตู้เก็บของอื่นๆ ก็ให้เพิ่มชั้นวางของเพิ่มขึ้นด้านบนตู้อีกหนึ่งชั้น

5. ห้องพยาบาล ทางสถานศึกษาปฐมวัยต้องจัดเตรียมห้องเด็กป่วยเอาไว้ เพื่อใช้ในกรณีที่มีเด็กป่วยเกิดขึ้นในสถานศึกษา ตามปกติทางสถานศึกษาควรจะต้องให้ผู้ปกครองมารับเด็กกลับบ้าน ในช่วงที่เด็กรอผู้ปกครองควรแยกเด็กป่วยออกจากกลุ่มเพื่อป้องกันการแพร่โรคให้กับเด็กอื่นๆ

5.1 ขนาดพื้นที่ของห้องพยาบาล เคลล็อกก์ (Kellogg, 1949) แนะนำให้จัดเตียงเด็กป่วยไว้ 1 เตียงต่อเด็ก 25 คน หรือ 50 ตารางฟุต 4.65 ตารางเมตร) ต่อเด็ก 30 คน แต่จำนวนเตียงและขนาดของพื้นที่นี้จะใช้เฉพาะในกรณีที่แยกเด็กไว้เพียงชั่วคราว ถ้าเป็นกรณีที่เด็กจะต้องนอนในสถานศึกษาที่มีโปรแกรมเต็มวัน ควรจะจัดให้มีเตียงเด็กป่วย 1 เตียงต่อเด็ก 10 คน ส่วนสลีปเปอร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กำหนดพื้นที่ของห้องนี้ไว้ 65 – 80 ตารางฟุตเท่านั้น (6.04-7.43 ตารางเมตร) แต่จะต้องมีห้องตรวจสุขภาพด้วย

5.2 ที่ตั้ง ห้องพยาบาลควรอยู่ในตำแหน่งที่มีการถ่ายเทอากาศที่ดี มีหน้าต่างเปิดออกสู่ภายนอกอาคารได้ ควรอยู่ติดกับห้องน้ำ และอาจอยู่ในบริเวณที่อยู่ใกล้ผู้ดูแลหรือห้องเรียน

5.3 การจัดห้องพยาบาล ในบางครั้งเด็กอาจจะต้องรอผู้ปกครองทั้งวัน ดังนั้น ในการจัดห้องนี้ ควรจะจัดห้องให้กว้าง และมีพื้นที่สำหรับเด็กทำกิจกรรมได้บ้าง เพื่อขัดความรูสึกว่าตนถูกกักบริเวณ ภายในห้องมีเตียงให้เด็ก และมีบริเวณให้เด็กเล่นได้ ดังนั้น พื้นจะต้องสะอาด มีโต๊ะ เก้าอี้และของเล่น ให้เด็กได้เพลิดเพลินในขณะที่เด็กไม่สบาย การตกแต่งห้องนี้โดยทั่วไป ควรจะจัดให้มีบรรยากาศคล้ายบ้านให้มากที่สุด ควรจะรักษาความสะอาดอยู่เสมอ ขจัดลักษณะของโรงพยาบาลหรือห้องผู้ป่วย แก่บรรยากาศที่ให้ความรู้สึกละกอกกับบริเวณโดยให้เด็กได้เห็นการเล่นหรือทำกิจกรรมต่างๆ ของเพื่อนๆ ร่วมกับครูในห้องเรียน หรือในบริเวณรอบสถานศึกษา

11. พื้นที่สำหรับครูและผู้ปกครอง แม้ว่าสถานศึกษาปฐมวัยจัดไว้เพื่อสนองประโยชน์ใช้สอยของเด็กเล็ก แต่ในสถานศึกษาก็ต้องมีผู้ใหญ่เข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ผู้ใหญ่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมากที่สุด คือครูและผู้ปกครอง

เนื่องจากการดำเนินงานของสถานศึกษาต้องอาศัยความร่วมมือจากทั้งสองฝ่าย ดังนั้นเพื่อความสะดวกของการประสานงาน ควรจะรวมพื้นที่ใช้สอยของผู้ใหญ่ทั้ง 2 กลุ่มเข้าด้วยกัน ซึ่งจะเป็นการประหยัดการใช้พื้นที่ของสถานศึกษา การออกแบบการใช้พื้นที่ และเครื่องเรือนในส่วนนี้จึงควรถือการสนองประโยชน์ใช้สอยของครู และผู้ปกครองเป็นหลักสำคัญ พื้นที่ส่วนนี้อาจแบ่งได้ดังต่อไปนี้

1. บริเวณที่รับรองผู้ปกครอง ควรจะจัดให้มีบรรยากาศที่ดีเพื่อให้ผู้ปกครองมีความรู้สึกเป็นกันเองและต้องการจะแลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรือปรึกษาปัญหาเกี่ยวกับเด็กของตน

1.1 ที่ตั้ง เดคเกอร์ และ เดคเกอร์ (Decker and Decker, 1980) กล่าวว่า ถ้าส่วนนี้เป็นพื้นที่แยกออกไปเป็นเอกเทศก็ควรจะอยู่ใกล้กับห้องเรียนเด็ก เพราะจะมีข้อดี คือ

1. ผู้ปกครองจะมีที่นั่งคอยเด็กจนกว่าเด็กเสร็จจากกิจกรรมและพร้อมที่จะกลับบ้าน
2. ผู้ปกครองจะไม่รู้สึกวุ่นวายตนเองเป็นส่วนเกินท่ามกลางเด็ก ๆ ในห้องเรียน
3. จะไม่เป็นการรบกวนเด็กในขณะที่อยู่ในระหว่างทำกิจกรรม
4. ผู้ปกครองสามารถคุยกับขณะที่ทำงานร่วมกับครูเป็นการส่วนตัวได้

ถ้าต้องการให้มีห้องสังเกตการณ์ไว้สำหรับผู้ปกครองได้เห็นพฤติกรรมของเด็กของตน ตำแหน่งของห้องสังเกตการณ์นั้นอยู่ได้หลายๆ ตำแหน่ง เช่น อยู่ใกล้กับบริเวณที่รับรองหรือเป็นส่วนหนึ่งของบริเวณที่รับรองก็ได้ หรืออยู่ในห้องพักครูและผู้ปกครอง หรือห้องทำงานครู ถ้าห้องสังเกตการณ์อยู่ในบริเวณที่รับรองผู้ปกครองควรใช้แบบเป็นช่องหน้าต่างที่ติดกระจกที่มองผ่านได้ด้านเดียว (One Way Glass) และห้องนี้อาจใช้เป็นห้องฉายภาพยนตร์ได้ถ้าติด màn ที่ช่องหน้าต่างดังกล่าว นอกจากนี้การสังเกตการณ์ยังทำได้หลายลักษณะ เช่น สังเกตการณ์โดยเข้าไปอยู่ใน

ท่ามกลางกลุ่มเด็ก การใช้ระเบียบเป็นที่สังเกตการณ์ หรือการใช้วิธีบันทึกเทปโทรทัศน์แล้วนำมาฉายให้ผู้ปกครองที่ไม่มีเวลามาสถานศึกษาในช่วงกลางวันได้มาดูพฤติกรรมของเด็กในช่วงหลังเลิกเรียนแล้ว หรือในวันหยุด แต่วิธีหลังนี้จะเสียค่าใช้จ่ายสูงในห้องสังเกตการณ์ควรจัดโต๊ะไว้เพื่อใช้ในการจดหรือบันทึกส่วนสำคัญของการสังเกตการณ์

1.2 การจัดบริเวณที่รับรองผู้ปกครอง ควรจัดให้สบายและมีลักษณะเชื้อเชิญ ควรมีส่วนที่แสดงผลงาน วัสดุ อุปกรณ์การสอนที่น่าสนใจไว้ด้วย

2. ห้องพักผ่อนของครูและผู้ปกครอง การจัดห้องพักผ่อนสำหรับครูและผู้ปกครองนั้นมีทั้งแบบที่แยกห้องกัน แบบที่จัดให้ครู และผู้ปกครองใช้ห้องพักร่วมกัน แบบห้องพักร่วมนี้มีข้อดีคือเป็นการประหยัดการใช้พื้นที่ของสถานศึกษาและทำให้ครูและผู้ปกครองมีความใกล้ชิดสนิทสนมกันมากขึ้น

2.1 ขนาดพื้นที่ของห้องพักผ่อนของครูและผู้ปกครอง สลิปเปอร์ กำหนดพื้นที่ของห้องพักผ่อนไว้ 40 ตารางฟุต (3.72 ตารางเมตร) ต่อครู 1 คน ห้องพักผ่อนนี้อาจใช้เป็นห้องประชุมสำหรับครูและผู้ปกครองได้ แต่ควรเพิ่มพื้นที่ของห้องให้มากขึ้น ในกรณีที่แยกห้องประชุมออกไปเป็นอีกห้องหนึ่ง สลิปเปอร์ กำหนดให้ห้องประชุมมีพื้นที่ 25 ตารางฟุต (2.32 ตารางเมตร) ต่อ 1 คน แต่จำนวนไม่ควรเกิน 30 คน

2.2 ที่ตั้ง ห้องนี้ควรอยู่ห่างห้องเรียนพอสมควร แต่ใกล้พอที่ครูจะเดินมาได้ในช่วงการพักสั้นๆ การแยกบริเวณนั้น ไม่จำเป็นต้องใช้ความห่างไกลเป็นสิ่งช่วย อาจทำได้โดยการควบคุมเสียงรบกวนที่เกิดจากเด็กเข้าไปในห้องพักผ่อนนี้

2.3 การจัดห้องพักผ่อนของครูและผู้ปกครอง ในห้องนี้ควรจัดให้มีบรรยากาศของห้องสำหรับการพักผ่อน เพราะครูจะใช้ห้องนี้ในช่วงที่ต้องการผ่อนคลายความเครียดและพักผ่อนเนื่องจากงานในห้องเรียนเด็ก และควรช่วยให้ครูได้พักสายตาจากเด็กโดยจัดให้ด้านหนึ่งของห้องเปิดออกสู่สวนภายนอก

2.4 เครื่องเรือน ควรเป็นแบบที่อำนวยความสะดวก จัดมุมหนึ่งไว้สำหรับเป็นที่เตรียมเครื่องดื่มหรือของว่าง

3. ห้องน้ำ ห้องน้ำสำหรับครูควรอยู่ใกล้ๆ กับห้องพักผ่อน แต่ไม่ควรอยู่ในห้องพักผ่อน ทางเข้าห้องน้ำควรเข้าจากทางสัญจรภายในอาคาร เพื่อผู้ปกครองและแขกของสถานศึกษาได้ใช้ห้องน้ำนั้นด้วย การจัดห้องน้ำแบบนี้จะไม่ทำความรำคาญให้กับคนที่อยู่ในห้องพักผ่อน และเป็นการประหยัดทุนทรัพย์ของสถานศึกษาด้วย

4. ห้องทำงาน ถ้าสถานศึกษา ไม่ได้ขึ้นกับสถาบันใด ก็ต้องมีพื้นที่ที่ใช้สำหรับการบริหารงานของตนเอง พื้นที่ที่ใช้สำหรับเป็นที่ทำงานนั้น ก็เหมือนกับห้องทำงานทั่วๆ ไป คือ มีโต๊ะเก้าอี้ ตู้เก็บเอกสารและอุปกรณ์อื่นๆ ที่จำเป็นสำหรับการทำงาน ขนาดของพื้นที่ห้องทำงานนั้นขึ้นอยู่กับจำนวนบุคลากร โดยทั่วๆ ไปกำหนดให้ บุคลากร 1 คน ใช้พื้นที่ประมาณ 160 ตารางฟุต (14.86 ตารางเมตร) สำหรับการทำงานโดยพื้นที่สำหรับวางโต๊ะ เก้าอี้ ตู้เอกสารและอุปกรณ์ที่

จำเป็น ถ้ามีบุคลากรมากกว่า 1 คน ต้องเพิ่มพื้นที่อีก 80 ตารางฟุต (7.43 ตารางเมตร) ต่อบุคลากรที่เพิ่มขึ้น 1 คน

2.4.2 แนวทางในการจัดสื่อการเรียนรู้

1. จัดอุปกรณ์ทั้งที่เป็นกระดาษ สี เครื่องเล่น และวัสดุธรรมชาติ เอาไว้ให้เด็กหยิบใช้ได้เองตามความเหมาะสม
2. อุปกรณ์ควรทำทาบความสามารถ เหมาะกับอายุ เหมาะกับท้องถิ่น และสภาพเศรษฐกิจ
3. อุปกรณ์ควรเป็นสื่อผสม (Multi Media) แต่ต้องคงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของความเป็นไทยและไม่เป็นอันตรายกับเด็ก
4. อุปกรณ์ที่เป็นเทคโนโลยีสมัยใหม่ต่างๆ เช่น คอมพิวเตอร์ วิทยุ เครื่องเล่นเทป กล้องถ่ายภาพ ฯลฯ ก็สามารถนำมาใช้ในห้องเรียนได้ตามความเหมาะสม
5. เครื่องเล่นสนามไม่ควรมีราคาแพง และเป็นอุปกรณ์ที่หาได้ง่ายในท้องถิ่น แต่ควรมีความหลากหลาย

2.4.3 ขอบข่ายของมุมความสนใจ มุมประสบการณ์ของเด็ก

มุมความสนใจ หมายถึง แหล่งรวมสื่อต่างๆ ไว้เป็นหมู่พวก เป็นกลุ่ม เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้เลือกเล่นตามความสนใจ มุมความสนใจสามารถสร้างเสริมประสบการณ์ในการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยด้วย การเล่นตามมุมต่างๆ เหล่านี้ช่วยให้เด็กได้มีประสบการณ์ซ้ำ มีพัฒนาการทางกล้ามเนื้อเล็ก และกล้ามเนื้อใหญ่ บางครั้งเป็นการแสดงออกด้านจินตนาการของเด็กๆ การเล่นจะนำไปสู่การค้นพบ การหาเหตุผล การคิด การเล่นจะเป็นสะพานไปสู่การสร้างความสัมพันธ์ทางสังคม การสร้างความสมดุลทางอารมณ์ เป็นการเลียนแบบการกระทำของผู้ใหญ่ เป็นการแสดงออกถึงความต้องการของเด็ก เป็นกระจกของพัฒนาการ และเป็นการเตรียมการเพื่อชีวิตและความพร้อมที่จะเรียนในระดับประถมศึกษา การจัดมุมดังกล่าวแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. มุมความสนใจในห้องเรียน
2. มุมความสนใจนอกห้องเรียน

องค์ประกอบ 2 กระบวนการเรียนรู้แบบธรรมชาติตามวัยของเด็ก ครูต้องมีความเชื่อมั่นและไว้วางใจในตัวเด็กว่าเขาสามารถทำงานต่างๆ ได้ ถ้ามีความสนใจ มีฉันทะเกิดขึ้นแล้ว พฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กจะเกิดขึ้นเอง ซึ่งครูทุกคนต้องสังเกตตลอดเวลาให้เกิดเป็นประสบการณ์ตรงของครู และเป็นองค์ความรู้ด้านพัฒนาการของเด็กที่เป็นความรู้ประจำมืออยู่ในงานของครูเอง ไม่ต้องไปแสวงหาความรู้ นวัตกรรมใด นี่ก็คือคุณสมบัติแท้จริงของครู ซึ่งพบว่าหาได้น้อยมากในเมืองไทย

โดยครูต้องระลึกว่าธรรมชาติของเด็กจะเกิดมาพร้อมกับความสามารถในการเรียนรู้ มีสมองไว้คิดและมีประสาทสัมผัสทั้ง 5 เพื่อการรับรู้ผ่านผัสสะ คือ ตา หู จมูก ลิ้น ผิวกาย ทำให้สามารถเรียนรู้ ซึมซับสิ่งต่างๆ โดยธรรมชาติ และโดยการดำเนินชีวิตจริงร่วมกับพ่อแม่ พี่น้อง สิ่งแวดล้อมรอบตัวทุกขณะ ทุกเวลา ทุกสถานที่

ราเคิล (Rachel Keider) ได้กล่าวถึงการจัดกิจกรรมภาษาสำหรับเด็กปฐมวัยในการประชุมเรื่อง “การศึกษาปฐมวัยสร้างคนสร้างชาติ” (สถาบันแห่งชาติเพื่อการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย: พ.ศ.2542) ได้อธิบายทักษะความสามารถทางภาษาทั้ง 4 ด้าน ฟัง – พูด – อ่าน – เขียน

1. มุมความสนใจในห้องเรียน

มุมความสนใจในห้องเรียน คือ มุมความสนใจต่างๆ ที่จัดไว้ในห้องเป็นหย่อมๆ หรือกลุ่มๆ เพื่อเชิญชวนให้เด็กเลือกเล่นตามความสนใจ เช่น

1.1 จัดมุมความสนใจ โดยวางสื่อที่เป็นของเล่นไว้บนโต๊ะให้เพียงพอกับจำนวนเด็กที่จะสนใจมานั่งตามจำนวนเก้าอี้ที่จัดวางไว้

1.2 จัดมุมความสนใจ โดยวางสื่อที่เป็นของเล่นไว้กลางเสื่อผืนเล็กๆ ซึ่งจะมีจำนวนพอที่เด็กจะนั่งบนเสื่อ ประมาณ 3-4 คน

1.3 จัดมุมความสนใจ โดยวางสื่อที่เป็นของเล่นไว้ในชั้นหรือตู้ เพื่อให้เด็กๆ เลือกหยิบมาใช้ในการเล่นโดยสะดวกในบริเวณที่กำหนด

1.4 จัดมุมความสนใจ โดยใช้ซอหลักขีดเป็นวงลงที่พื้น หรือใช้กระดาษกาวปิดที่พื้นเป็นวงกลมหรือสี่เหลี่ยม ไว้ให้เด็กเลือกของเล่นที่กำหนดให้มาเล่นในวงนั้น

1.5 จัดมุมความสนใจ โดยจัดเป็นเวทีเล็กๆ สำหรับการแสดง ซึ่งมีทั้งผู้แสดงและผู้ดู

2. มุมความสนใจนอกห้องเรียน

มุมความสนใจบางชนิดไม่เหมาะที่จะจัดได้ในห้องเรียนด้วยประการต่างๆ เช่น มีเครื่องประกอบที่ใหญ่โตเกินกว่าจะอยู่ในห้องได้ หรืออาจจะทำให้ห้องสกปรก และไม่สะดวกแก่การเล่น จึงจัดไว้นอกห้อง มุมดังกล่าวจะต้องตั้งหรือวางอยู่ในสายตาของครู มุมความสนใจนอก ห้องเรียน แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

2.1 มุมความสนใจนอกห้องเรียนซึ่งจัดเฉพาะเด็กแต่ละห้อง

2.2 มุมความสนใจนอกห้องเรียนสำหรับเด็กทั้งหมด

2.1 มุมความสนใจนอกห้องเรียนซึ่งจัดเฉพาะเด็กแต่ละห้อง หมายถึง มุมต่างๆ ที่ครูกับเด็กจะรับผิดชอบร่วมกันในการดูแลรักษาการเล่น การเก็บเข้าที่เมื่อเล่นเสร็จแล้ว และเด็กๆ ที่จะออกมาเล่นมุมความสนใจนอกห้องจะต้องได้รับอนุญาตจากครูประจำกลุ่มของตนก่อน มุมดังกล่าว จะอยู่นอกห้องตามระเบียบ ซึ่งไม่ห่างจากสายตาของครู ซึ่งมี ดังต่อไปนี้

1. จัดมุมความสนใจด้วยทราย โดยจัดทรายใส่กระบะสี่เหลี่ยมหรืออ่างมีขาตั้ง ตั้งความสูงให้อยู่ประมาณไม่เกินราวนมของเด็กๆ มีเครื่องประกอบเพื่อให้เด็กเล่นจัดเป็นสวน จัดเป็นสถานที่เลี้ยงสัตว์ หมู่บ้าน หรือบ้านทรายให้เป็นรูปร่างต่างๆ ตามใจชอบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. จัดมุมความสนใจด้วยน้ำ ซึ่งอาจใช้ภาชนะแบบเดียวกับกระบะทราย ได้มีเครื่องเล่นประกอบ เช่น ที่ตักน้ำ ที่กรองน้ำ สายยาง หัวรดน้ำ ฯลฯ

3. จัดมุมความสนใจที่เป็นการเพาะปลูกต่างๆ ในห้องๆ หนึ่งจะต้องมีมุมความสนใจที่เป็นการเพาะปลูกเพื่อให้เด็กได้สังเกตการเจริญเติบโต โดยการทำร่วมกันและช่วยกันดูแล ช่วยกันบันทึกหรือทำเครื่องหมายแสดงความเจริญเติบโตของพืช

4. จัดมุมความสนใจที่เป็นสัตว์เลี้ยง มีสัตว์เลี้ยงหลายชนิดซึ่งเด็กๆ สนใจร่วมกันจะจัดหาเอาไว้เพื่อดูแล เช่น เต่า นก ฯลฯ

2.2 มุมความสนใจนอกห้องเรียน สำหรับเด็กทั้งหมด มุมความสนใจนอกห้องเรียนสำหรับเด็กทั้งหมด เหมาะสำหรับสถานศึกษาปฐมวัยที่มีบริเวณกว้างขวาง สามารถสร้างมุมความสนใจต่างๆ ไว้ในบริเวณสนามของศูนย์ เพื่อให้เด็กๆ หลายห้องลงมาเล่นร่วมกันได้ ซึ่งมีดังนี้

1. จัดมุมความสนใจด้วยทราย เป็นการสร้างบ่อทรายขนาดใหญ่ ปากบ่อเป็นรูปวงกลมสี่เหลี่ยม หรือครึ่งวงกลม ไว้ริมสนามด้านใดด้านหนึ่ง ซึ่งจะบังเงาพระอาทิตย์จากอาคารหรือต้นไม้ช่วงเช้า และช่วงบ่าย

2. จัดมุมความสนใจด้วยวัสดุก่อสร้าง เป็นบริเวณซึ่งมีของเล่นสำหรับการก่อสร้างไว้ให้เด็กๆ เล่น เช่น ลังไม้ ขากรรณต์ แท่งไม้กลวงขนาดต่างๆ

3. จัดมุมความสนใจเพื่อการ เล่นเลียนแบบชีวิต โดยสร้างบ้านพักจำลองหลังเล็กๆ ศาลาพักร้อน กระโจมหรือเต็นท์จำลอง ให้เด็กได้เล่นบทบาทสมมติตามใจชอบ

4. จัดมุมความสนใจที่เป็นการเลี้ยงสัตว์ สถานปฐมวัยศึกษาอาจจัดสถานที่เป็นกรงหลายๆ ช่อง สำหรับสัตว์เลี้ยงหลายประเภทได้อย่างดี เพื่อให้เด็กๆ ได้มีโอกาสสังเกตรูปร่างลักษณะ ความเป็นอยู่ตลอดจนการช่วยให้อาหารแก่สัตว์เลี้ยงส่งเสริมความมีใจเมตตา กรุณาต่อสัตว์เป็นต้น

ความสำคัญของมุมความสนใจ

มุมความสนใจที่จัดไว้ให้เด็ก ๆ เกิดความสนใจเลือกเล่นหรือทำกิจกรรมในมุมใดมุมหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นในห้องหรือนอกห้องเรียนก็ตาม มีความสำคัญต่อเด็กเป็นอันมาก ดังต่อไปนี้

1. มุมความสนใจสนองความต้องการในการเล่นของเด็ก
2. มุมความสนใจสร้างเสริมพัฒนาการทางสังคม
3. มุมความสนใจเสริมพัฒนาการทางสังคม
4. มุมความสนใจช่วยปรับอารมณ์และระบายกำลังเหลือของเด็ก
5. มุมความสนใจส่งเสริมทักษะความพร้อมที่จะเรียนต่อในชั้นประถมศึกษา

1. มุมความสนใจสนองความต้องการในการเล่นของเด็ก ตามปกติเด็กปฐมวัยนั้นมีความต้องการในการเล่นพอๆ กับเรื่องการกินและการนอน ตลอดเวลาตั้งแต่เด็กลืมตาตื่นเด็กต้องการเล่น มุมความสนใจที่จัดไว้มากมายหลายมุมทั้งในห้องและนอกห้องนั้น เป็นการสนองความต้องการของเด็กได้เป็นอย่างดี เมื่อเด็กเบื่อจากมุมที่กำลังเล่นอยู่แล้ว เด็กๆ ยังสามารถเลือกหามุมสนใจอื่นๆ ได้ตลอดเวลา และกิจกรรมในแต่ละมุมนั้นจะแตกต่างกัน ไม่ทำให้เด็กรู้สึกว่ารำคาญหรือเบื่อหน่าย

2. มุมความสนใจสร้างเสริมความคุ้นเคยกับสถานที่ การเข้ามาอยู่ในสถานปฐมวัยศึกษานับเป็นการพراقจากบ้านเป็นครั้งแรกในชีวิตของเด็กปฐมวัย เป็นหน้าที่ของครูปฐมวัยจะต้องทำให้เด็กคุ้นเคยกับสถานที่ใหม่นี้ให้เร็วที่สุดที่จะสามารถทำได้ เช่น ถ้าครูปฐมวัยจัดมุมที่มีตุ๊กตาสวยงามหลายๆ ตัว ตัวหนึ่งวางนอนอยู่ในเปลเด็ก มีผ้าปิดหน้าอกให้อีก 2-3 ตัว จัดวางนั่งบนเก้าอี้รับแขกเล็กๆ เหมือนกับคนกำลังนั่งสนทนากัน ในตู้ข้างๆ ชูครึ่งแขนนั้นมีหมวกเล็กๆ หลายใบ และมีเสื้อผ้าชุดเล็กๆ สำหรับเปลี่ยนให้ตุ๊กตาตัวอื่นๆ ได้ด้วย ตุ๊กตาเป็นของเล่นที่เด็กๆ ชอบ ถ้าเราอนุญาตให้เด็กมาเล่นกันที่มุมดังกล่าว 2-3 คน เด็กๆ จะพอใจและเพลิดเพลินมาก เด็กบางคนอาจไกวเปลตุ๊กตาและคิดว่าตนกำลังช่วยดูแลน้อง หรือจับน้องลุกขึ้นมาอุ้ม และนำตุ๊กตาอีกตัวหนึ่งไปนอนแทนที่และไกวต่อไป กิจกรรมทั้งหลายนี้นอกจากจะทำให้เด็กมีความเพลิดเพลินและเป็นสุขใจแล้วยังทำให้เด็กมีความคุ้นเคยกับสถานปฐมวัยศึกษา ซึ่งเป็นสถานที่ใหม่สำหรับเด็กๆ ได้เร็วขึ้น

3. มุมความสนใจสร้างเสริมพัฒนาการทางสังคม เด็กปฐมวัยที่เข้ามารวมกันอยู่ในชั้นหนึ่งหรือกลุ่มหนึ่งนั้น ย่อมมาจากครอบครัวที่มีความแตกต่างกันในทางเศรษฐกิจและสังคม เมื่อเด็กเข้ามาอยู่ร่วมกันแต่ละคนก็就会有ความเคยชินแตกต่างกันในความเข้าใจภาษา และกิริยามารยาท เด็กบางคนถูกตามใจจนเป็นคนเห็นแก่ตัว บางคนเป็นโรคประจำตัว เป็นต้น เด็กๆ เหล่านี้จะต้องปรับตัวเข้าหากัน ช่วยเหลือน้อง และคนอ่อนแอ รู้จักการจัดลำดับตัวเองก่อนหลังในกิจกรรม รู้จักการคิดด้วยกัน และยอมรับความคิดเห็นของคนอื่น กิจกรรมในมุมความสนใจต่างๆ นั้น นับเป็นการวางรากฐานทางสังคมที่เหมาะสมกับวัย

4. มุมความสนใจช่วยระบายอารมณ์และกำลังเหลือของเด็ก มุมความสนใจที่เป็นการเล่นเลียนแบบชีวิตส่วนมากช่วยระบายอารมณ์และกำลังเหลือได้เป็นอย่างดี เช่น เด็กที่มีความปรารถนาจะได้รับการทะนุถนอมจากผู้ใหญ่ จะแสดงออกโดยการกอดหรืออุ้มตุ๊กตาไว้แนบตัว และปลอบโยนโดยน้ำเสียงที่แสดงถึงความปรานี หรือเด็กที่ถูกผู้ใหญ่ดุเสมอ จะปรับอารมณ์กับตุ๊กตาโดยการว่ากล่าวตักเตือนและทำโทษตุ๊กตานั้นแทบทุกวัน เด็กที่มีกำลังเหลือจะใช้กำลังในการทุบแป้ง ตีแป้งปั้นอย่างสนุกสนาน หรือชอบเป็นแผนกอาสาสมัครวิ่งไปเก็บของ หรือช่วยยกของหนักๆ ได้ในเวลาทำกิจกรรมร่วมกัน

5. มุมความสนใจส่งเสริมทักษะความพร้อมที่จะเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา ความพร้อมที่เป็นทักษะสำหรับเด็กปฐมวัย คือ ความพร้อมทางภาษาและคณิตศาสตร์ ครูปฐมวัยสามารถส่งเสริมทักษะให้เด็กได้ เช่น เมื่อครูให้ความรู้โดยสาริตเกี่ยวกับค่าของตัวเลขแล้ว ครูอาจใช้มุม ก่อสร้างด้วยไม้แท่งเป็นมุมฝึกทักษะ จะต้องนำไม้แท่งมาจัดวางต่อกัน หรือวางเรียงกันเป็นกลุ่มๆ แต่ละไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กลุ่มมีจำนวนไม้แท่งเท่ากับค่าของตัวเลขในบัตรซึ่งเด็กวางไว้ใกล้ๆ เพื่อให้ครูเดินตรวจว่าถูกต้องหรือไม่ และในการวางไม้แท่งแต่ละกองเด็กๆ จะหาไม้แท่งที่มีรูปร่างขนาดต่างๆ กันเพื่อสามารถจัดได้หลายๆ แบบ เป็นต้น

ตัวอย่างการจัดสภาพแวดล้อมในมุมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการใช้ภาษาอย่างมีความหมายต่อเด็ก เช่น

มุมบ้าน เด็กจะเข้ามาในบ้าน พูดคุยเล่นกัน มีการสื่อสารระหว่างกันระหว่งทำกิจกรรมต่างๆ เช่น ริดเสื้อผ้า ถ้างามในครัว ทำครัว ช่วยให้เด็กพัฒนาตนเอง ได้เรียนรู้จากเพื่อน มีกระดานดินสอไปบันทึกข้อความจากโทรศัพท์ถึงคุณแม่ คุณพ่อ มีการจกรายการไปจ่ายตลาดกับคุณแม่

มุมหมอ เด็กจะได้เล่นบทบาทสมมติเป็นหมอ เป็นคนไข้ เด็กจะได้ฝึกการใช้ภาษาของการป่วยไข้ ภาษาของคุณหมอ พยาบาล ต้องมีการนัดหมายกับหมอ โดยจดการนัดหมายลงในสมุดนัดคนไข้ คุณหมอมือเขียนในวินิจฉัยโรค และเขียนใบสั่งยาให้คนไข้ แม้เด็กจะยังไม่เขียนไม่เป็น แต่ก็ชอบหัดเขียน

มุมตลาด เด็กได้ฝึกหัดการสนทนาสื่อสาร ได้ตอบระหว่างผู้ซื้อ ผู้ขาย ชั่ง ตวงน้ำหนัก ปริมาณ คำนวณเงินใช้จ่าย เงินทอน

มุมจราจร เด็กได้เรียนรู้สัญลักษณ์จราจร การปฏิบัติตามสัญลักษณ์ป้ายบอกทางต่างๆ รู้จักทิศทาง ซ้าย ขวา การแสดงบทบาทต่างๆ นี้ จำเป็นในการใช้ชีวิตจริง ของจริงบนท้องถนน เมื่อเด็กออกจากห้องเรียนไป

ในมุมต่างๆ อาจมีนอกเหนือจากที่นำเสนอ แต่ให้เด็กสามารถเข้าไปเรียนรู้ได้เอง มุมที่ดีคือมุมที่ครูจัดสภาพแวดล้อม จัดวางกระดาน ดินสอ สื่ออุปกรณ์ หนังสือ ขั้นตอนการทำงานไว้ชัดเจนแล้ว เด็กจะเข้าไปเล่นเรียนรู้ได้เองทั้งที่ต้องการ และไม่ต้องการความช่วยเหลือจากครู เด็กจะสนทนาหรือขีดเขียนในสิ่งที่ ผู้ใหญ่อาจไม่เข้าใจได้

ประเภทของมุมความสนใจ

มุมความสนใจของในสถานปฐมวัยศึกษา แบ่งออกตามลักษณะกิจกรรมที่เด็กทำเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. มุมความสนใจเลียนแบบชีวิต
2. มุมความสนใจที่เด็กทำกิจกรรมโดยอิสระ
3. มุมความสนใจที่ส่งเสริมความรู้ที่เหมาะสมกับวัย

1. มุมความสนใจเลียนแบบชีวิตจริง มุมความสนใจเลียนแบบชีวิตจริง หมายถึง มุมความสนใจที่จัดเตรียมไว้ให้เด็กได้ทำกิจกรรม ซึ่งเป็นการเลียนแบบชีวิตในครอบครัว ซึ่งเด็กมีประสบการณ์มาก่อน เช่น มุมกิจกรรมเลี้ยงน้อง ริดผ้า ฯลฯ และกิจกรรมเลียนแบบชีวิตในสังคมรอบตัวเด็ก ซึ่งเด็กเคยพบเห็นมาแล้ว เช่น มุมหมอ - พยาบาล มุมจราจร ฯลฯ มุมความสนใจเลียนแบบชีวิตจริงนี้โดยทั่วไปแล้ว จะเรียกร่องความสนใจให้เด็กๆ เข้าไปทำกิจกรรมได้โดยไม่ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต้องมีคำแนะนำวิธีการแก่เด็ก นอกจากเสนอแนะการเก็บของเข้าที่ให้เรียบร้อยเมื่อเลิกกิจกรรม มุมกิจกรรมดังกล่าวนอกจากจะทำให้เด็กมีความพอใจ ความเพลิดเพลิน และมีความคุ้นเคยกับสถานปฐมนิเทศได้เร็วขึ้นแล้ว ยังส่งเสริมพัฒนาการทางสังคมสำหรับเด็กด้วย มุมความสนใจเลียนแบบชีวิตซึ่งสมควรจะได้รับเลือกนำมาจัดมี ดังต่อไปนี้

1. มุมทำครัว

2. มุมรับแขก

3. มุมเลี้ยงน้อง

4. มุมรีดผ้า

5. มุมแต่งตัว

6. มุมซักล้าง

7. มุมครูนักเรียน

8. มุมช่างทำผม

9. มุมช่างตัดเสื้อ

10. มุมอาสาสมัคร

11. มุมพ่อแม่ลูก

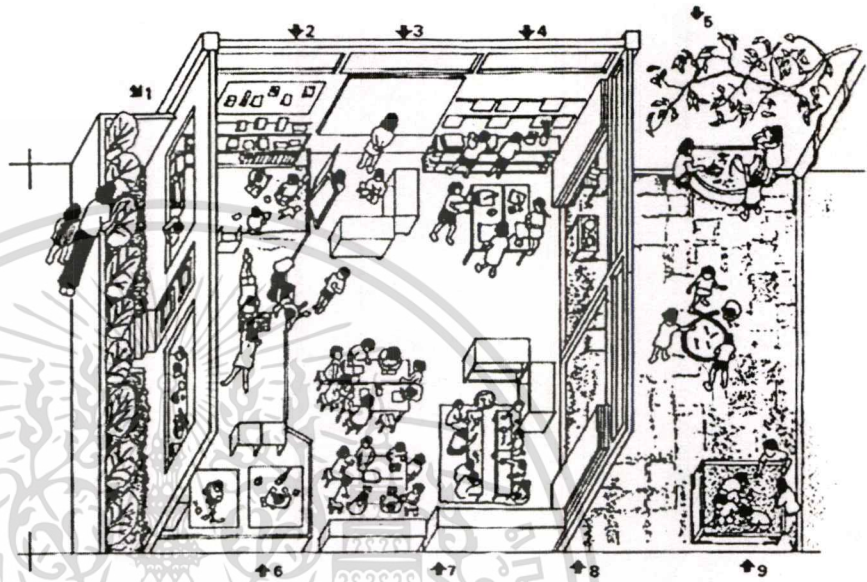
12. มุมหมอ พยาบาล

13. มุมตำรวจจราจร

14. มุมตำรวจปราบปราม

15. มุมดนตรี

16. มุมการแสดง ฯลฯ

2. มุมความสนใจที่เด็กทำกิจกรรมโดยอิสระ มุมความสนใจที่เด็กทำกิจกรรมโดยอิสระนั้นมีความแตกต่างจากมุมความสนใจเลียนแบบชีวิต กล่าวคือ เด็กทุกคนทำกิจกรรมอยู่ในมุมเดียวกัน แต่ทุกคนมีอิสระที่จะทำกิจกรรมนั้นๆ ด้วยความคิด ความเข้าใจ และความต้องการของตนเอง เช่น มุมวาดรูป มุมปั้น เป็นต้น เมื่อเด็กมีทักษะในการทำกิจกรรมโดยอิสระแล้ว ครูปฐมนิเทศจะส่งเสริมให้ทำกิจกรรมร่วมกันได้ มุมความสนใจที่เด็กทำกิจกรรมโดยอิสระ มี ดังต่อไปนี้

1. มุมเล่นกับน้ำ

2. มุมเล่นกับทราย

3. มุมก่อสร้างด้วยแท่งไม้

4. มุมพลาสติกสร้างสรรค์

5. มุมร้อยด้วยเส้นด้าย เส้นพลาสติก ลวด ฯลฯ

6. มุมวาดรูปด้วยน้ำเปล่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับครูใช้เท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. มุมวาดรูปด้วยสีน้ำ
8. มุมวาดรูปด้วยแป้งเปียกใส่สี
9. มุมวาดรูปด้วยดินสอสี
10. มุมแป้งปั้นหรือดินน้ำมัน หรือดินเหนียว
11. มุมละเลงสี เป่าสี
12. มุมหนังสือ
13. มุมการฝีมือ (สานทอ)
14. มุมประดิษฐ์ด้วยวัสดุเหลือใช้
15. มุมประดิษฐ์ด้วยกระดาษหรือจี๋เลื้อยผสมแป้งเปียก ฯลฯ

3. มุมความสนใจเพื่อสร้างเสริมความรู้ที่เหมาะสมกับวัย การจัดมุมความสนใจอีกแบบหนึ่งที่ช่วยเด็กให้เกิดความอยากรู้อยากเห็น คือ มุมวิทยาศาสตร์ อาจจะเป็นการเลี้ยงปลาบ้าง เลี้ยงแมลง สังเกตความเจริญเติบโตของมัน เช่น ผีเสื้อ เด็กๆ จะเริ่มสังเกตการเปลี่ยนแปลงของมัน ได้ตั้งแต่เป็นตัวหนอน เป็นต้น นอกจากนั้นเด็กๆ อาจจะทดลองปลูกหรือเพาะเมล็ดพืชต่างๆ ที่เด็กๆ รู้จัก เช่น เมล็ดถั่ว เมล็ดข้าวโพด และต้นหอม เป็นต้น มุมดังกล่าวจะเรียกร้องความสนใจเด็กตลอดเวลา เพราะมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นทุก 1 วัน ทำให้เด็กได้รับความรู้และความเข้าใจ สิ่งแวดล้อมรอบตัวโดยไม่รู้สึกตัว มุมความสนใจดังกล่าวมี ดังต่อไปนี้

1. มุมสัตว์เลี้ยง (สัตว์น้ำ ครึ่งบกครึ่งน้ำ)
2. มุมสะสมซากสัตว์ทะเล
3. มุมสะสมแมลงทำแห้ง
4. มุมเลี้ยงแมลง
5. มุมเพาะเมล็ด
6. มุมสะสมเมล็ดแห้ง
7. มุมสวนครัว
8. มุมเลี้ยงพืชในน้ำ
9. มุมสะสมวัสดุจำลอง
10. มุมส่งเสริมวัฒนธรรมไทย
11. มุมเทศกาลวันสำคัญ
12. มุมเกมการศึกษา
13. มุมนิทรรศการภาษาไทย
14. มุมนิทรรศการคณิตศาสตร์
15. มุมร้านค้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้สำหรับครูใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

16. มุมพ่อค้า-แม่ค้า ฯลฯ

· ลักษณะของมุมมองความสนใจ

การจัดมุมมองความสนใจสำหรับเด็กปฐมวัยไม่ว่าจะเป็นช่วงใดหรือระยะใดก็ตาม สิ่งที่ครูปฐมวัยจะคำนึงถึงอยู่ตลอดเวลา คือ

1. การดึงดูดความสนใจ
2. ความสะดวกในการทำกิจกรรม
3. ความเป็นระเบียบสวยงาม
4. สถานที่เก็บ
5. ความปลอดภัย

1. การดึงดูดความสนใจ การจัดมุมมองความสนใจให้ดึงดูดความสนใจของเด็กปฐมวัยเป็นสิ่งสำคัญที่สุด สิ่งดึงดูดความสนใจไว้นั้นจะต้องสะดุดตาของเด็ก การจัดมุมมองความสนใจให้สะดุดตาของเด็กนั้นอาจทำได้หลายวิธี ดังตัวอย่างต่อไปนี้

1.1 การจัดแสดงไว้ให้ดู เช่น มุมแต่งตัวตุ๊กตา ครูแต่งตัวให้ตุ๊กตาดูหนึ่งวางไว้ ตุ๊กตาที่สวยงามนี้เป็นเครื่องดึงดูดใจให้เด็กเข้ามาเล่น

1.2 การใช้สีสะดุดตาเป็นสื่อ เช่น มุมเล่นรับแขก ครูปฐมวัยอาจหาผ้าปูโต๊ะสีสวยงามหรือขาวสะอาดปูบนโต๊ะรับแขกเล็กๆ นั้น จะเป็นส่วนเด่นในการเชื้อเชิญเด็กให้เข้ามาเล่น

2. ความสะดวกในการทำกิจกรรม ความสะดวกในการทำกิจกรรม หมายถึง ที่ว่างซึ่งกำหนดไว้ในมุมนั้นเพียงพอที่เด็กกลุ่มนั้นจะเคลื่อนไหว หรือทำกิจกรรมนั้นๆ พอสะดวกและหมายถึง สถานที่สำหรับวางของต่างๆ ที่จะใช้ประกอบกิจกรรมนั้นๆ ว่าสะดวกต่อการหยิบจับค้นหา หรือเลือกใช้เพียงใด

3. ความเป็นระเบียบสวยงาม หมายถึง การจัดวางตั้งของต่างๆ ที่ใช้ประกอบในแต่ละมุมให้มีระเบียบสวยงาม เช่น การจัดดินสอสีสำหรับระบายสี ควรจะแยกออกเป็นกล่องหรือกระป๋องละสี เมื่อเด็กต้องการใช้สีใดก็สามารถหยิบไปใช้ได้และเมื่อไม่ต้องการแล้วก็ใส่ไว้ที่เดิม เมื่อต้องการกระดาษก็หยิบได้ถูกที่ และนำมาเก็บที่เดิมเมื่อเสร็จกิจกรรม นอกจากความเป็นระเบียบแล้ว ยังต้องมีความประณีตสวยงามด้วย

4. สถานที่เก็บ หมายถึง สถานที่เก็บเครื่องเล่นหรือสิ่งของประกอบมุมนั้นๆ ทั้งหมดไว้ เมื่อเด็กคลายความสนใจ อาจจะเป็นกล่องกระดาษ หรือลังไม้ หรือตู้ ซึ่งสามารถบรรจุของทั้งหมดไว้รวมกันได้แห่งเดียวแล้วนำไปเก็บไว้ในห้องพัสดุของโรงเรียน ด้านข้างของกล่องอาจต้องเขียนรายละเอียดบอก เช่น บอกชื่อมุม และรายการของทั้งหมด มุมความสนใจนี้จะผลัดเปลี่ยนกันนำออกจัดตั้งอยู่ได้เสมอตลอดปี

5. ความปลอดภัย ความปลอดภัยที่จะต้องคำนึงถึงในเวลาจัดมุมมองความสนใจของเด็ก คือ การเลือกวัสดุเพื่อได้ประกอบมุม เช่น กรรไกรต้องเลือกชนิดปลายมน เนื้อวัสดุที่เป็นแก้วไม่ควรใช้

เพราะเมื่อแตกแล้วจะเป็นอันตรายต่อเด็ก ควรเลือกใช้วัสดุที่ทำด้วยพลาสติกแทน พื้นห้องที่เป็นไม้ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กระดานพลอตกบกว่าที่เป็นพื้นซีเมนต์ หรือโต๊ะกลมพลอตกบกว่าโต๊ะเหลี่ยม ถ้าเป็นโต๊ะเหลี่ยม ต้องลบมุมให้มนเล็กน้อย

ลักษณะของมุมความสนใจที่ดี ควรเป็นดังนี้

1. จัดตั้งในที่เหมาะสม
2. มีสิ่งของครบชุดและจำนวนเพียงพอ
3. สอดคล้องกับบทเรียน

1. จัดตั้งในที่เหมาะสม การจัดตั้งมุมโดยทั่วไปแล้ว ครูปฐมวัยจะเลือกตั้งตามมุมห้องหรือส่วนใกล้กับฝาผนังแทบทุกด้าน และจะเว้นส่วนกลางของห้องไว้เพื่อให้เด็กๆ ได้ยืนในที่ว่างสำหรับมองดูรอบๆ ตรวจสอบมุมสนใจอื่นๆ เพื่อทำกิจกรรมอีก มุมความสนใจบางมุมมีกิจกรรมซึ่งทำให้เกิดเสียง เช่น มุมดนตรี มุมการแสดง และมุมครู - นักเรียน เป็นต้น มุมดังกล่าวควรอยู่ห่างจากมุมที่มีกิจกรรมต้องการความสงบ เช่น มุมหนังสือ มุมเลี่ยมหนังสือ เป็นต้น

2. มีสิ่งของครบชุดและจำนวนเพียงพอ มีสิ่งของครบชุด หมายถึง ชนิดของที่จะเล่นด้วยกัน เช่น การเล่นแป้งปั้นจะต้องมีไม้คัลึงแป้ง พิมพ์รูปต่างๆ ไม้ตัดแป้ง แป้งสำหรับโรย รองพื้น ภาชนะใส่เมื่อทำสำเร็จแล้ว นอกจากจะมีของครบชุดสำหรับกิจกรรมในมุมนั้นๆ แล้วจะต้องจัดของเล่นนั้นให้มีจำนวนเพียงพอกับจำนวนของเด็กที่จะอนุญาตให้เล่นได้ในแต่ละครั้ง เช่น ถ้าโต๊ะแป้งปั้นนี้ครูจัดเก้าอี้ให้นั่งรอบๆ สี่ตัว หมายถึงว่า ครูจะจัดให้เด็กเล่นได้ครั้งละ 4 คน ดังนั้นควรจะมีภาชนะใส่แป้งปั้นที่เด็กๆ แต่ละคนทำให้จำนวนของเด็กที่อนุญาตให้เล่นได้ในแต่ละครั้ง

3. สอดคล้องกับบทเรียน การจัดมุมความสนใจให้สอดคล้องกับบทเรียนจะทำให้เด็กมีทักษะเพิ่มพูนขึ้นโดยไม่รู้สีกตัว เช่น บทเรียนเรื่อง “ผลไม้” มีกิจกรรมกลุ่ม คือ การสนทนามีของจริงประกอบมีเพลงและนิทานเกี่ยวกับผลไม้ ในช่วงเวลากิจกรรมเสรีเด็กๆ ก็ยังสามารถทำกิจกรรมในมุมความสนใจซึ่งสอดคล้องกันหลายมุมได้ เช่น

- มุมร้านค้า (จัดผลไม้วางให้สวยงาม บอกชื่อและราคา)
- มุมพ่อค้า - แม่ค้าหาบเร่ (ขายผลไม้) ฯลฯ

2.4.4 ลักษณะและพัฒนาการของเด็กในระดับก่อนประถมศึกษา

ลักษณะของเด็กวัย 4 ขวบ

เด็กวัย 4 ขวบนี้เป็นวัยที่มีความกระตือรือร้น และความกระตือรือร้นของเด็กในวัยนี้ทำให้ดูเหมือนว่าเขามีความริบเร่งที่จะทำทุกสิ่งทุกอย่าง เด็กในวัยนี้รักที่จะมีเพื่อน แม้ว่าบ่อยครั้งที่เขาทะเลาะกับเพื่อน เพื่อที่จะครอบครองสิ่งของบางอย่าง และการแข่งของเล่นกัน เป็นต้น เด็กวัยนี้มีความเป็นอิสระจากผู้ใหญ่มากกว่าเด็กวัย 3 ขวบ เขาสามารถทำหลายสิ่งหลายอย่างได้ด้วยตนเอง สติปัญญา และร่างกายของเด็กในวัยนี้ได้พัฒนาไปอย่างมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเทียบกับวัย 3

ขวบ โรงเรียนนับว่าเริ่มมีส่วนสำคัญในชีวิตประจำวันของเด็กในวัยนี้ ทั้งนี้เมื่อเด็กได้มีโอกาสเข้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ไปอยู่ในสถานศึกษา สถานศึกษาจะเริ่มมีอิทธิพลต่อเด็กเป็นอย่างยิ่ง เด็กวัยนี้เป็นเด็กที่คูมีชีวิตชีวาและเป็นสิ่งที่ท้าทายอย่างมากในการที่สถานศึกษาจะจัดประสบการณ์ให้กับเขา เด็กวัยนี้มีลักษณะในด้านต่างๆ ดังนี้

1. ลักษณะทางด้านร่างกาย เด็กในวัย 4 ขวบนี้มีความกระฉับกระเฉงมาก และเริ่มใช้กล้ามเนื้อใหญ่ในการเข่ง ก้าว กระโดด ปาลูกบอล ปีนป่าย และวิ่งควบได้ดีขึ้น และเริ่มควบคุมการทรงตัว เด็กในวัยนี้ชอบที่จะแสดงความสามารถในการใช้ทักษะทางด้านร่างกายที่แปลกใหม่อยู่เสมอ เด็กในวัยนี้มักชอบเล่นประเภทที่ต้องใช้กำลังทางร่างกายอย่างแรง และกล้าที่จะแสดงออกบ่อยครั้งที่เดียวที่เด็กวัยนี้มักจะแก้ปัญหาในการโต้แย้ง หรือการไม่เห็นด้วยโดยการชกต่อยมากกว่าการใช้คำพูด เด็กวัยนี้สามารถที่จะแต่งตัวได้ด้วยตนเอง สำหรับกล้ามเนื้อเล็กของเด็กวัยนี้ได้พัฒนาเพียงพอที่จะใช้ในการหยิบจับใช้เครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ เช่น การจัดดินสอ พู่กัน ขนาดที่ค่อนข้างใหญ่ได้ เป็นต้น

2. ลักษณะทางด้านสติปัญญา เด็กวัย 4 ขวบ นี้ได้เริ่มพัฒนาความสามารถทางด้านการนามธรรม สรุปภาพลงไปถึงสิ่งอื่น และเริ่มค้นที่จะใช้เหตุผล แต่การคิดและการตีความนั้นมักจะยังไม่ถูกต้องนัก เช่น เด็กคนหนึ่งสังเกตหัวล้านของพ่อ และถามพ่อว่า “ทำไมพ่อจึงไม่มีผมล่ะ” สำหรับอีกตัวอย่างหนึ่งคือ เด็กรู้สึกปวดศีรษะ คุณแม่ของเขาก็ให้กินยาแอสไพริน เพื่อแก้การปวดศีรษะหลังจากที่เขากินยาแล้วเขาบอกว่าการปวดศีรษะของเขาจะรู้สึกดีขึ้น ทันทีที่ยาแอสไพรินเริ่มทำงานอีกสองสามนาทีต่อมาเด็กยังไม่หายปวดศีรษะ เขาถามว่าเมื่อไรที่ยาแอสไพรินจะเข้าไปในศีรษะของเขาล่ะ “จากตัว อย่างนี้แสดงให้เห็นว่าเด็กยังไม่สามารถคิด และตีความได้ถูกต้อง”

เด็กในวัยนี้รักที่จะเรียนรู้คำใหม่ๆ และบ่อยครั้งที่ชอบเล่นกับคำและเสียง และชอบใช้คำที่ฟังแล้วรู้สึกตลกๆ หรือคำที่ฟังแล้วรู้สึกเซซๆ เด็กวัยนี้มักจะสนุกสนานกับการกระทำที่เลวเลว และมักจะมียารมณณ์ขึ้น เด็กในวัย 4 ขวบ เป็นจำนวนมากสามารถพูดเป็นประโยคได้รู้เรื่องและบางคนก็สามารถที่จะเล่าเรื่องยาวๆ ได้แต่บางคำที่ใช้มักไม่ถูกต้องนัก หรือผิดพลาดไวยากรณ์ไปบ้าง และเด็กวัยนี้ยังชอบซักถามคำถาม และมีช่วงความสนใจสั้น เด็กในวัยนี้ยังไม่สามารถที่จะแยกแยะความจริงออกจากจินตนาการได้ นอกจากนี้เด็กในวัย 4 ขวบ ยังเป็นคนช่วงสงสัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับเรื่องคน ประสบการณ์ใหม่ๆ สถานที่ เหตุการณ์ วิทยาศาสตร์ และโลก เขามักจะมีคำถามเกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้อยู่เสมอ สำหรับผลงานทางด้านศิลปะของเด็กในวัยนี้จะแสดงออกถึงชีวิตความเป็นอยู่ของเขา และเริ่มที่จะมีความเป็นสัญลักษณ์มากขึ้นเด็กในวัยนี้ชอบฟังนิทาน และเพลง และเกิดความสนุกสนานในการที่จะได้พูดคุยเกี่ยวกับสิ่งที่อยู่ในนิทานและเพลงนั้นๆ ในการที่จะสนองความต้องการทางสติปัญญาของเด็กในวัยนี้นั้น สิ่งที่จะให้กับเด็ก ควรจะเป็นรูปธรรม การรับรู้ และประสบการณ์ตรง เด็กในวัยนี้ต้องการที่จะมีโอกาสในการสำรวจ ตรวจสอบ และพูดคุย

3. ลักษณะทางสังคม เด็กในวัย 4 ขวบนี้จะสนใจเด็กที่อยู่ในวัยเดียวกับเขาเป็นอันเอกสารถนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับคนใช้รวมเพื่อการสื่อสารเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านอื่นๆ มากและชอบเล่นเป็นกลุ่มมากขึ้น อีกทั้งชอบเล่นกับเพื่อนต่างเพศด้วย เด็กผู้ชายส่วนมากมักจะไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชอบเล่นกับเพศเดียวกันมากกว่าเด็กผู้หญิง เด็กวัยนี้จะสนุกสนานกับการเล่นละคร หรือการเล่นบทบาทสมมติ ถ้าเราสังเกตหรือได้ทำงานในสถานศึกษาปฐมวัยนี้ เรามักที่จะพบสถานที่ที่เด็กชอบเล่นละครหรือบทบาทสมมติ เช่น บริเวณที่เก็บของ หรือมุมห้อง สำหรับละครหรือบทบาทสมมติที่เด็กเล่น มักจะเกี่ยวข้องกับตัวของเด็กเอง เช่น เด็กที่มีพ่อเป็นหมอ ก็จะชอบแสดงบทบาทของหมอ สำหรับอุปกรณ์ที่เล่นนั้น เขาไม่จำเป็นต้องมีอุปกรณ์ทางการแพทย์ที่เป็นของจริง ในการที่จะเล่นเป็นหมอ เขาสามารถที่จะหาวัตถุอื่นๆ มาใช้แทนอุปกรณ์นั้นๆ ได้ เช่น เอาดินสอใช้แทนเข็มฉีดยา เป็นต้น

เด็กในวัย 4 ขวบนั้น เวลาเล่นด้วยกันมักจะให้ความร่วมมือกันมากขึ้น และเริ่มต้นที่จะใช้การพูดมากกว่าการชกต่อย เมื่อเกิดขัดแย้งกัน แต่บ่อยครั้งที่เดียวการทำเช่นนี้จะไปสู่การชกต่อยได้ และมักที่จะไม่ระมัดระวังทางด้านร่างกายมากนัก เด็กในวัยนี้ชอบทำตัวเป็นเจ้านาย มักแสดงความเป็นผู้นำแต่ขณะเดียวกันเด็กวัยนี้ก็สามารถที่จะให้ความร่วมมือ เป็นมิตรและเกิดความสบายใจที่จะทำงานด้วย เด็กวัย 4 ขวบ ส่วนใหญ่สามารถที่จะยอมรับในการรอคอยการผลัดเปลี่ยน การแข่งขัน และการยอมรับกฎเกณฑ์ แต่อย่างไรก็ตามผู้ใหญ่ก็ยังคงจะต้องคอยตักเตือนอยู่ด้วยเสมอ

4. ลักษณะทางอารมณ์ เด็กในวัย 4 ขวบนี้ เริ่มมีความมั่นใจมากขึ้น และเมื่อจะต้องมีการถกเถียงกัน เด็กวัยนี้มักจะชอบกล่าวถึงตนเอง และเรื่องของครอบครัว บ่อยครั้งที่เด็กขาดความอดทนอดกลั้น และเป็นการยากทีเดียวที่จะให้เด็กพวกนี้รอคอย อารมณ์ของเด็กวัยนี้เปลี่ยนไปเปลี่ยนมาเสมอ อาจจะเห็นคิ้วขมวดในระยะตอนต้น พออีกไม่กี่นาทีต่อมา ก็เริ่มทะเลาะหรือไม่เห็นด้วยขึ้นมา ซึ่งความจริงแล้วเด็กวัยนี้ต้องการความเข้าใจ การรับรู้ทางอารมณ์ และความเมตตาจากจากผู้ใหญ่ ซึ่งเด็กวัย 4 ขวบส่วนใหญ่ มักจะมีความมั่นใจในตนเอง และมั่นใจในโลกของเขา

เด็กในวัยนี้เริ่มที่จะพัฒนาความกลัว ความวิตกกังวลบางอย่าง ซึ่งบางอย่างก็เกิดจากการจินตนาการ เด็กต้องการความมั่นคง และการรับรู้ของผู้ใหญ่เพื่อที่จะจัดการกับความวิตกกังวล

ลักษณะของเด็กวัย 5 ขวบ

เด็กวัย 5 ขวบนี้ เป็นเด็กที่มีความร่าเริงและเป็นการง่ายที่จะอยู่และทำงานด้วย เด็กวัยนี้มีลักษณะเป็นสนใจเย็นขึ้น เด็กวัยนี้ดูเหมือนว่าจะมีวุฒิภาวะสูงกว่าเด็กที่โตกว่า บางทีอาจจะเป็นเพราะว่าเด็กพยายามอย่างมากที่จะเลือกทำสิ่งที่ถูกต้อง และทำให้ผู้อื่นเกิดความพอใจ เด็กวัยนี้ยอมรับความจริงมากขึ้น แม้ว่าเขายังสนุกสนานกับการเล่นบทบาทสมมติอยู่ แต่อย่างไรก็ตามเด็กวัยนี้ยังชอบโลกแห่งความเป็นจริงมากกว่า ลักษณะในด้านต่างๆ ของเด็กวัย 5 ขวบ มีดังนี้

1. ลักษณะทางด้านร่างกาย กล้ามเนื้อเล็กและใหญ่ของเด็กในวัยนี้เริ่มที่จะประสานงานกันมากขึ้น ซึ่งช่วยทำให้เด็กมีความสามารถทำหลายสิ่งหลายอย่างได้ด้วยตัวของเขาเอง เด็กวัยนี้ชอบการ

เคลื่อนไหว ส่งเสียง และสนุกสนานกับการเล่นเกมต่างๆ นอกจากนี้เด็กในวัยนี้ยังสามารถเรียนรู้
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การผูกเชือกรองเท้า ติดกระดุม และรูศับได้ด้วยตนเอง และเด็กวัยนี้ยังสามารถใช้เวลาเล่นกับเครื่องเขียนเป็นระยะเวลายาวนานขึ้น ดูเหมือนว่าเด็กในวัยนี้มีความภูมิใจในทักษะใหม่ๆ ของเขา จะเรียนรู้ในการเคลื่อนไหวของการทำงานของส่วนต่างๆ ของร่างกายได้มากขึ้นเขามีการทรงตัวได้ดีขึ้น ทำให้เขาสามารถเตะลูกบอลได้ เดินเป็นเส้นตรง สนใจการเล่น สเก็ตกระโดด และการขี่จักรยาน

2. ลักษณะทางสติปัญญา ช่วงเวลาของความสนใจของเด็กในวัย 5 ขวบนี้เพิ่มมากขึ้นกว่าเด็ก วัย 4 ขวบ แต่เขาก็ยังเรียกว่ามีความสนใจเป็นช่วงสั้นอยู่ เด็กวัยนี้มักเป็นเด็กช่างพูดสามารถพูดเป็นประโยคที่ยาวขึ้น ใช้ส่วนต่างๆ ของประโยคได้มากขึ้น การเปลี่ยนแปลงที่น่าสนใจของเด็กในวัยนี้ก็คือ เด็กเริ่มต้นที่จะตั้งคำถาม เพื่อให้ได้ข้อมูลมิใช่เพื่อการสนทนา แต่เพื่อให้เกิดความเข้าใจมากขึ้น เช่น เด็กอาจถามว่า “รากของผมต้องการน้ำเหมือนกับรากของพืชไหม” การใช้คำถามการวิจารณ์ และการตอบคำถามเด็กวัยนี้มีความเหมาะสมกับสภาพการณ์มากขึ้นเด็กในวัยนี้สามารถจดจำตัวอักษร ตัวเลข และคำได้ดีขึ้น และชอบสร้างทำเป็นอ่านและเขียนให้เหมือนกับผู้ใหญ่ เด็กวัยนี้มีความกระตือรือร้นที่จะรู้ความจริง และสามารถที่จะแยกแยะความจริงออกจากจินตนาการได้บ้างแล้ว

เด็กในวัยนี้สามารถที่จะแสดงออกถึงความรู้สึกที่เปิดเผยมากขึ้น เช่น การที่สังเกตเห็นฝนตกหนักเด็กอาจพูดว่า “ฝนตกหนักเดี๋ยวน้ำก็จะท่วมอีกแล้ว”

เด็กในวัยนี้จะรับรู้เกี่ยวกับเรื่องการจัดลำดับ สามารถที่จะแก้ปัญหาได้ดีขึ้น รู้จักคิดก่อนที่จะพูด ผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กวัยนี้ควรให้เด็กได้ทำงานอย่างง่ายๆ และควรให้เขาได้มีโอกาสดแสดงความรับผิดชอบ และมีโอกาสในการแก้ปัญหาด้วยตนเอง เด็กในวัยนี้ยังคงชอบสนุกสนานกับการเล่นตลก แต่ไม่สามารถที่จะหัวเราะเยาะตนเองได้ เด็กวัยนี้มักที่จะสามารถวาดภาพและระบายสีจากความคิดของตนเองได้ และยังคงชอบฟังนิทาน ร้องเพลง และคำกลอน

3. ลักษณะทางสังคม เด็กในวัยนี้มักจะมีความเป็นมิตร ให้ความร่วมมือและชอบกระทำสิ่งต่างๆ ให้ผู้อื่นพอใจ และเริ่มที่จะชอบการมีเพื่อนฝูงเป็นกลุ่มเล็กๆ ประมาณ 2-5 คน และชอบมีเพื่อนสนิท เด็กวัยนี้สนุกสนานกับการแสดงบทบาทสมมติการแสดงละคร การแสดงความขัดแย้งในกลุ่ม ตลอดจนเด็กวัยนี้เริ่มที่จะสนใจสิ่งต่างๆ และสนใจผู้อื่นมากกว่าที่จะสนใจตนเองนั่นคือ แสดงว่าเด็กเริ่มลดการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางลง เด็กวัยนี้เป็นวัยยอมรับกฎเกณฑ์ของกลุ่ม ซึ่งขณะเดียวกันก็จัดได้ว่าเป็นช่วงวิกฤติของเด็กบางคนที่อยู่ในกลุ่มและไม่ยอมรับกฎเกณฑ์ของกลุ่ม

4. ลักษณะทางอารมณ์ เด็กวัย 5 ขวบนี้ มักจะยึดบ้านเป็นศูนย์กลาง และให้ความสนใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ในครอบครัวมาก ดังจะเห็นได้จากเมื่อเด็กไปอยู่ในสถานศึกษา เขามักจะชอบเล่าเรื่องเกี่ยวกับครอบครัวของเขาให้ครู และเพื่อนๆ ฟัง นอกจากนี้เขาก็ชอบสนุกสนานกับการไปอยู่ที่โรงเรียนด้วย โดยเมื่อกลับบ้านก็จะนำเอาเรื่องที่โรงเรียนมาเล่าให้กับผู้ปกครองฟัง

เด็กวัยนี้เริ่มที่จะตระหนักเกี่ยวกับเอกลักษณ์ของตนเองมากขึ้น และมักที่จะเกิดความรู้สึกอายได้ง่ายโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อทำความคิด เด็กวัยนี้มักจะไม่นิยมทำอะไรที่ซ้ำๆ เพราะเขาคิดว่าการทำซ้ำหมายถึงว่าเขาได้ทำความคิด เขาเริ่มตระหนักเกี่ยวกับความถูกต้องและความผิดมากขึ้นเด็กวัย 5 ขวบนี้ ส่วนใหญ่รักความเป็นอิสระ มั่นใจตนเอง เชื่อฟัง และวางใจได้ มีความสุขและภูมิใจในตนเอง เด็กวัยนี้จะแสดงความผูกพันกับผู้ใหญ่มาก และพยายามอย่างมากที่จะทำให้ผู้ใหญ่พอใจ เด็กวัยนี้จะแสดงความผูกพันกับผู้ใหญ่มาก และพยายามอย่างมากที่จะทำให้ผู้ใหญ่พอใจ เด็กวัยนี้มักจะมองครูเป็นผู้ที่ความรู้มากที่สุดในโลก และภูมิใจในผลงานของตนเองสำหรับในเรื่องอารมณ์โกรธ เด็กวัยนี้มักจะแสดงออกโดยทางคำพูดมากกว่าการแสดงความรู้สึกทางร่างกาย

ลักษณะของเด็กวัย 6 ขวบ

เด็กวัย 6 ขวบนี้เป็นวัยกระตือรือร้น กล้าแสดงออก รักการผจญภัย มีน้ำใจ ปรารถนาชัยชนะ และต้องการเป็นคนที่ดีที่สุด และบางครั้งชอบการทำลาย เด็กวัยนี้ต้องการกระตือรือร้น ความเป็นอิสระของตนเองมากขึ้น คือ ต้องการแสดงให้ผู้อื่นเห็นว่า เขาไม่ต้องการพึ่งผู้อื่น เด็กในวัยนี้จะมีภูมิใจในความสามารถและทักษะใหม่ๆ ของเขาโดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถในการอ่าน เด็กในวัยนี้จะมีมีความก้าวร้าวมากกว่าเด็กวัย 5 ขวบ และต้องการมี ความเป็นอิสระของตนเอง ซึ่งบางครั้งทำให้เขาแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เด็กต้องการที่จะเป็นนายของตนเอง และมักจะทำเหมือนว่าเขารู้ไปเสียทุกอย่าง ลักษณะทางด้านต่าง ๆ ของเด็กวัย 6 ขวบ มีดังนี้

1. ลักษณะทางร่างกาย เด็กวัย 6 ขวบ ชอบการสำรวจ ผจญภัย เด็กในวัยนี้จะมีพลังงานมหาศาล ชอบส่งเสียงดัง ไม่ชอบการพักผ่อน มีนิสัยร่าเริง ชอบเล่นกันอย่างเสียงดัง ซึ่งมักจะชอบเล่นมวยปล้ำ เล่นเหวี่ยงหอคะเมไปมา กระโดด เล่นฟุตบอล เล่นวิ่ง ขี่จักรยาน และเล่นเกมต่าง ๆ เป็นต้น เด็กในวัยนี้กล้ามเนื้อเล็กพัฒนาได้ดีขึ้นมาก ซึ่งช่วยทำให้การเคลื่อนไหวได้ดีขึ้น และเด็กวัยนี้มักไม่ชอบเป็นผู้สังเกตการณ์ แต่จะชอบเป็นผู้เล่นที่กระตือรือร้น

2. ลักษณะทางสติปัญญา การรับรู้และความคิดของเด็กในวัยนี้เริ่มที่จะเป็นนามธรรมมากขึ้น ความคิดซับซ้อนมากขึ้น อย่างไรก็ตามการเรียนรู้แนวคิดของเด็กยังคงที่จะต้องสอนด้วยรูปธรรม เด็กมีความจำดีขึ้น คุยเก่งขึ้น ถามคำถามมากขึ้น และเข้าใจความหมายของคำได้มากขึ้น ด้วย ถ้าได้พาเด็กออกไปนอกสถานที่เด็กมักจะชอบส่งเสียงดัง ชักถามอยู่ตลอดเวลา

เด็กในวัยนี้ยังไม่สามารถตัดสินใจอะไรได้ แต่เด็กก็พยายามเรียนรู้ที่จะหาทางเลือกที่ดีที่สุด เขาต้องการที่จะได้รับโอกาสในการตัดสินใจ แต่ทว่าตัวเลือกในการที่จะให้เขาทำการตัดสินใจจะต้องอยู่ในวงจำกัด ต้องไม่ให้มีมากนัก เด็กในวัยนี้มีความตั้งใจที่จะทำงาน แต่ก็ถูกชักจูงไปในทางอื่นได้ง่ายด้วย ช่วงแห่งความสนใจของเด็กในวัยนี้เพิ่มมากขึ้น เขามีความสามารถอ่านและเขียนได้และยังคงสนุกสนานกับการร้องเพลง และการฟังนิทานเช่นเดียวกับวัย 4 และ 5 ขวบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ลักษณะทางสังคม เด็กในวัยนี้มักจะมีการแลกเปลี่ยนของเล่น และทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน การเข้าร่วมเล่นกับเพื่อนในวัยนี้มักจะเล่นกับเพศเดียวกัน แต่อย่างไรก็ตามเด็กในวัยนี้ก็ยังจัดว่าเป็นเด็กที่ยังยึดตัวเองเป็นศูนย์กลาง ซึ่งเขามักจะสนใจเกี่ยวกับตนเอง และสิ่งที่ผู้อื่นทำกับเขา กิจกรรมกลุ่มได้รับความนิยมมากสำหรับเด็กวัยนี้ เด็กมักจะต้องการได้รับการยอมรับจากเพื่อน และมักจะแบ่งปันสิ่งของให้เพื่อน เพื่อต้องการให้เพื่อนยอมรับ เช่น การที่เด็กมีของใช้ของกินก็มักจะแบ่งให้เพื่อนอยู่เสมอ เด็กบางคนที่ต้องการยอมรับมาก ก็อาจจะเอาขนมของตนเองให้กับเพื่อนจนหมด แต่ทว่ามิตรภาพของเด็กในวัยนี้ไม่มั่นคงและเลือนหายไปได้ง่าย นั่นก็คือเขาจะเปลี่ยนเพื่อนเล่นที่ดีที่สุดของเขาอยู่เรื่อยๆ เด็กในวัยนี้กล้าที่จะแสดงออกและเล่นอย่างรุนแรง และพยายามที่จะแข่งขันกันอยู่เสมอ มีอยู่บ่อยครั้งที่เด็กต้องการเอาชนะมากๆ จนบางครั้ง ถ้ากฎเกณฑ์บางอย่างไม่ทำให้เขาได้รับชัยชนะ เขาก็อาจจะเปลี่ยนแปลงกฎเกณฑ์เพื่อให้เขาได้มีโอกาสนะ เด็กในวัยนี้ต้องการการชี้แนะในการเรียนรู้ที่จะเป็นผู้ชนะที่ดี ซึ่งพบว่าเด็กที่เป็นผู้ชนะนั้น มักจะชอบเข้าเหย้าหรือเข้าผู้แพ้อย่างไม่สุภาพอยู่เสมอ แต่อย่างไรก็ตามเด็กในวัยนี้ส่วนมากก็ยังคงเคารพกฎเกณฑ์ของกลุ่ม และพยายามทำให้กลุ่มพอใจ เด็กในวัยนี้ยังคงสนุกสนานกับการเล่นละคร แสดงบทบาทสมมติ แต่ก็สนุกสนานกับการเล่นบทบาทจริง ๆ ด้วยเช่นกัน

4. ลักษณะทางอารมณ์ เด็กในวัยนี้ชอบคุยโอ้อวดซึ่งบางครั้งก็ดูมากเกินไป ทำเหมือนว่าเขารู้ไปเสียทุกอย่าง เขาชอบวิเคราะห์วิจารณ์ผู้อื่น มักจะตื่นตื้นง่าย จนกระทั่งดูเหมือนกับว่าเป็นคนที่ไม่เอาไหน และมักที่จะชอบแสดงออก เด็กวัยนี้เริ่มพัฒนาความกลัวมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นความกลัวที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ของครอบครัวและโรงเรียน วุฒิภาวะทางอารมณ์ของเด็กในวัยนี้มีลักษณะที่ไม่คงที่ดูเหมือนว่าเขาอาจมีวุฒิภาวะที่โรงเรียนมากกว่าที่บ้านหรือกับเพื่อนมากกว่าพ่อแม่ เด็กวัยนี้ชอบการชมเชย และการยอมรับ แต่เนื่องจากลักษณะความไม่คงที่ของวุฒิภาวะทางอารมณ์ของเด็กจะพบว่าเด็กในขณะหนึ่งนั้นอาจจะมีความรักความผูกพัน ความอบอุ่นและความเป็นมิตร และในอีกช่วงขณะหนึ่งเด็กจะร้องไห้อย่างรุนแรงมีความคับข้องใจ มีความริษยา และมีความก้าวร้าวทางร่างกายเกิดขึ้นมาได้ด้วย

จากการที่เราได้ศึกษาและเข้าใจถึงลักษณะของเด็กวัย 4 - 6 ขวบ ไปแล้วนั้น จะเป็นแนวทางที่จะช่วยให้เขาสามารถจัดโปรแกรมการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการ และพัฒนาของเด็กได้เป็นอย่างดีตัวอย่าง เช่น เด็กวัย 6 ขวบ เขามีความสนใจเกี่ยวกับเรื่องปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ ผู้วัดหลักสูตรจัดโปรแกรมการศึกษาก็ความจะได้จัดเนื้อหาเกี่ยวกับปรากฏการณ์ธรรมชาติไว้ในหลักสูตรด้วย หรือเมื่อเราทราบว่าเด็กวัย 5 ขวบต้องการความสนใจ ความรักและการยอมรับ บุคคลที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับเด็กวัยนี้ควรจะได้ปฏิบัติต่อเด็กให้ถูกต้อง เช่น เมื่อเด็กทำงานเสร็จแล้วก็ควรจะได้มีการชมเชย หรือนำผลงานของเขาไปติดไว้บนป้ายประกาศ เพื่อแสดงให้เขาได้เห็น ว่าผลงานของเขานั้นเป็นที่ยอมรับของคุณครู และจากเพื่อน

จากลักษณะของเด็กวัย 4 –6 ขวบที่เราได้ศึกษาไปแล้วนั้น จะทำให้เราทราบอีกประการหนึ่งได้ว่า เด็กวัยนี้พร้อมที่จะเข้าไปสู่สถานศึกษาในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งได้ แต่การเข้าไปอยู่ในสถานศึกษาของเขานั้น ยังไม่เหมาะสมกับการที่จะเข้าไปนั่งเรียนอย่างเป็นทางการ เหมือนกับเด็กโตกล่าว คือ การเข้าไปนั่งฟังครูบรรยายนั่นเอง เด็กในวัยนี้พร้อมที่จะเรียนรู้จากประสาทสัมผัสของเขาจากการได้รับประสบการณ์ตรง จากการเล่น การแสดงละคร และจากการทำกิจกรรมนี้เป็นรูปธรรม เป็นต้น

2.4.5 จิตวิทยาสำหรับเด็กที่ใช้ในการออกแบบ

1. สัมผัสกับความสนใจของเด็ก

ในระยะแรกเด็กจะมีความประสงค์ที่ต้องการจัดการสิ่งต่างๆ ตามลักษณะก่อน เช่น วงกลม สี่เหลี่ยม ความสามารถในการแยกสีต่างๆ ของเด็ก และเมื่อจัดเช่นนั้นได้จึงหันความสนใจมาสู่สิ่งที่อยู่ภายในวัตถุ คือ “สี” จากนั้นเด็กจะเริ่มเรียนรู้เรื่องความแตกต่างของสี เด็กจะเริ่มเลือกสิ่งของ โดยขึ้นอยู่กับความเข้มหรือขนาดใหญ่โต เด็กสามารถแยกสีที่ปนกันได้ถูกต้อง แต่ต้องเป็นสีที่มีความเข้มตัดกันหรือมีความตรงกันข้าม

ดังนั้นเกณฑ์กำหนด ในการเลือกสี จึงมุ่งไปในเรื่องที่ว่าสีอะไรบ้างที่จะช่วยเร่งเร้าหรือกระตุ้นอารมณ์ให้เกิดความรู้สึกสนุกสนาน ตื่นเต้น น่าสนใจมากที่สุดแทน อันเนื่องจากเหตุว่าการเล่นเป็นกิจกรรมที่ต้องการความสนุกสนาน ดังนั้นบรรยากาศของสีที่ใช้จึงควรเป็นสีที่ให้ความรู้สึกสนุกสนานด้วย

2. ลวดลายกับความสนใจของเด็ก

ประเภทของลวดลาย

2.1 ลายธรรมชาติ

- ลายดอกไม้ รวมถึงส่วนอื่นของพืช เช่น ใบ ผล และราก
- สัตว์ ได้แก่ สัตว์ทุกประเภท เช่น นก ผีเสื้อ ปลา และสุนัข เป็นต้น

2.2 ลวดลายเรขาคณิต ได้แก่ ลวดลายที่นำเอารูปร่างในหลักวิชาเรขาคณิตทั้งหมด เช่น เส้นรูปทรงกลม สามเหลี่ยม สี่เหลี่ยม มาจัดรวมกันให้เป็นรูปต่าง ๆ

2.3 ลายสมัยใหม่ เน้นลวดลายซึ่งมีลักษณะคล้ายกับลายเรขาคณิตมาก แต่มิได้เป็นทรงเรขาคณิต บางครั้งอาจชักจูงให้เกิดแนวความคิดอย่างอื่นขึ้นมาได้

สรุป ลวดลายเป็นสิ่งที่เกิดจากการออกแบบ ที่จะดึงดูดความสนใจของผู้พบเห็นได้ ไม่น้อยไปกว่าสีเลย ลวดลายช่วยให้เกิดความน่าสนใจ น่าดึงดูดใจ โดยอาจนำเอารูปร่างตามธรรมชาติ รูปทรงเรขาคณิต หรือรูปร่างอิสระมาเป็นพื้นฐานในการประยุกต์การออกแบบลวดลาย

1. เด็กมักจะสนใจลวดลายที่ดูแล้วเกิดความสนุกสนาน น่าตื่นเต้น เร้าใจ เช่น ลายการ์ตูน คน และสัตว์ เป็นต้น

2. ลวดลายที่ดูแล้วเกิดความเคลื่อนไหว อ่อนช้อย ดูไม่หยุดนิ่ง มักจะกระตุ้นความสนใจของเด็กได้ดี

3. เด็กมักจะสนใจลวดลายที่ก่อให้เกิดความเข้าใจได้ง่ายไม่ซับซ้อนยุ่งยาก เพราะอาจทำให้เด็กเกิดความสับสนได้ง่าย

4. เด็กมักสนใจลวดลายที่มีลักษณะที่ใกล้เคียงความเป็นจริง หรือเป็นเรื่องใกล้ตัวมากกว่าเรื่องไกลตัว

5. นอกจากการนำลวดลายมาใช้ให้เกิดความสะดุดตาแก่เด็ก มักจะต้องการนำสีสันทมาใช้ประกอบด้วย จึงจะดูน่าสนใจยิ่งขึ้น

3. การรับรู้เรื่องที่ว่าและมาตราส่วนของเด็ก

ในการศึกษาของ Jean Piaget นักจิตวิทยาชาวสวิส เรื่องการรับรู้ของเด็กเกี่ยวกับเรื่องของ Space and Scale สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ในระยะแรกของการรับรู้ (First Stage) วัย 5-9 ปี เด็กจะเรียนรู้และหาความสัมพันธ์ของระยะใกล้และไกล

- การแยกแยะวัตถุ และเนื้อที่รอบวัตถุ
- การจัดลำดับ และแยกความสำคัญ เช่น สิ่งเร้าจะเป็นสิ่งที่สนใจก่อน
- การปิดล้อมของที่ว่า และสิ่งที่แวดล้อมที่ว่า

เด็กวัยนี้มีความสามารถในการจดจำทิศทาง โดยใช้การอ้างอิงต่างๆ เช่น ทางแยก บันได ใต้ต้นไม้ แต่ไม่สามารถหาความสัมพันธ์เทียบเคียงสิ่งอื่น เช่น สามารถหาทางไปได้แต่จะกลับไม่ได้ เพราะการคิดย้อนกลับยังไม่ดีนัก ดังนั้นการมีจุดอ้างอิงจะช่วยให้เด็กสามารถใช้อาคารใต้ต้นไม้ยิ่งขึ้น

2. ในระยะที่ 2 (Pre-Operational Space)

- ความสามารถในการรับรู้ Space มีมากขึ้น เด็กมีความสามารถในการจัดการความสัมพันธ์แบบ planning เด็กสามารถหาความสัมพันธ์ในลำดับของวัตถุ และสถานที่ตั้งสามารถหาความสัมพันธ์ย้อนกลับ และเลือกกลับทางใหม่ได้โดยใช้ประสบการณ์เทียบเคียง

- การรับรู้ Scale จะสามารถเทียบได้ค่อนข้างตรงกับความเป็นจริง และใกล้เคียงกับผู้ใหญ่มากขึ้น

สรุป การจัดแปลนอาคารสำหรับเด็ก ควรมีลักษณะที่ตรงไปตรงมา และง่ายต่อการจัดสัมพันธ์ ควรมีจุดอ้างอิงที่เด่นชัด ไม่ควรมีทางแยกซับซ้อนมากไป

4. อิทธิพลของสิ่งต่างๆ ที่มีผลต่อเด็ก

อิทธิพลของสิ่งเร้าที่มีผลต่อเด็ก ช่วยในการกระตุ้นการเรียนรู้ และการรับรู้ลักษณะของสิ่งเร้าที่น่าสนใจ

- การเปลี่ยนแปลง เช่น ค้าง-ค้อย มีด-สว่าน
- ขนาด
- การเคลื่อนไหว
- น้ำหนัก
- อาการทำเกิดขึ้นซ้ำ ๆ กัน
- รูปร่าง
- แสง สี เสียง
- ผิวสัมผัส

อิทธิพลของเวลาที่มีผลต่อเด็ก ความสัมพันธ์ของเวลากับความสนใจ

- เด็ก 3 ขวบ มีระยะความตั้งใจ 3.9 นาที
- เด็ก 4 ขวบ มีระยะความตั้งใจ 12.3 นาที
- เด็ก 5 ขวบ มีระยะความตั้งใจ 13.6 นาที

อิทธิพลของประเภทของกิจกรรมที่มีผลต่อเด็ก เด็กในวัยต่างๆ มีลำดับพัฒนาการในด้านต่าง ๆ แตกต่างกัน

- เด็ก 3 ขวบ ชอบกิจกรรมที่จับด้วยตนเอง
- เด็ก 4 ขวบ ชอบกิจกรรมที่เห็นผลงาน
- เด็ก 5 ขวบ ชอบกิจกรรมในรูปแบบที่มีการเปลี่ยนแปลง, มีความคิดคำนึงสูง

2.5 ปรัชญาและแนวทางในการจัดการเรียนรู้ภาษาโดยธรรมชาติแบบองค์รวม

2.5.1 ความเป็นมาของการสอนภาษาโดยธรรมชาติแบบองค์รวม

การสอนภาษาโดยธรรมชาติแบบองค์รวม (Whole Language Approach) เป็นนวัตกรรมการศึกษาที่เสนอแนวคิดใหม่ในการสอนภาษาเกิดจากความพยายามของนักการศึกษา และนักภาษาศาสตร์ ซึ่งมองเห็นปัญหาการเรียนรู้ภาษาของเด็ก ซึ่งเกิดจากการสอนที่ครูมุ่งเน้นสาระทางภาษาเป็นหลัก ทำให้การเรียนการสอนไม่น่าสนใจ ไม่เป็นไปตามธรรมชาติคือไม่เหมาะกับวัย ความสนใจและความสามารถของเด็กและเมื่อคำนึงถึงประโยชน์ที่เด็กจำเป็นต้องใช้ภาษาในการเรียนรู้ และการสื่อสารในชีวิตจริง พบว่าการสอนภาษาแบบเดิม (Traditional Approaches) ไม่เน้นความสำคัญ of ประสพการณ์และภาษาที่เด็กใช้ในชีวิตจริง จึงไม่ได้ให้โอกาสเด็กเรียนรู้ภาษาและใช้ภาษาเพื่อสื่อสารอย่างมีความหมายเท่าที่ควร

2.5.2 แนวความคิดของนักการศึกษาเกี่ยวกับการเรียนรู้ภาษาโดยธรรมชาติแบบองค์รวม

ความเป็นมาของภาษาโดยธรรมชาติแบบองค์รวม (Whole Language) พบครั้งแรกในหนังสือภาพของเด็กเขียน โดย จอห์น อามอส โคมินิอุส ในยุคคริสต์ศตวรรษที่ 17 (กู๊ดแมน : 2513) ซึ่งเป็นหนังสือเล่มเล็กๆ ที่เหมือนย่อโลกไว้ และภาษาธรรมชาตินั้นเต็มไปด้วยภาพสิ่งต่างๆ - ชื่อ - คำอธิบายสิ่งเหล่านั้น

ส่วนความหมายของภาษาธรรมชาติของโคมินิอุส จะไม่เหมือนความหมายในปัจจุบันเสียทั้งหมด แต่ก็ได้ชี้ให้เห็นลักษณะเด่นสำคัญที่คำนึงถึงวิธีการเรียนรู้แบบเด็กๆ ด้วยการใชภาษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้ใช้ได้ใช้ประโยชน์จากเอกสารนี้แล้ว กรุณาแจ้งให้เจ้าของลิขสิทธิ์ทราบเพื่อจะได้ปรับปรุงแก้ไขต่อไป

เช่นเดียวกับปัจจุบันที่เราใช้นี้เอง โคมินิอุสเชื่อว่าเด็กสามารถค้นพบข้อมูลใหม่ๆ ได้ด้วยการนำเสนอด้วยสิ่งที่เด็กคุ้นเคยในชีวิตอยู่แล้ว เด็กจะเข้าใจสิ่งของที่เป็นรูปธรรมได้โดยการใช้ภาษาถิ่นหรือภาษาในชีวิตประจำวันของเด็ก

นักศึกษาในช่วงระหว่างคริสต์ศตวรรษที่ 17 – 20 ได้ระบุว่าหลักการของการเรียนรู้ภาษาอย่างธรรมชาติแบบองค์รวมในยุคนี้คล้ายกันกับแนวของโคมินิอุส ความรู้จะเกิดขึ้นอย่างพร่างพรั่งจากกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาภาษาพูด ภาษาเขียน ซึ่งครูจะเห็นได้ชัดเจนว่าเด็กๆ นั้นอาศัยภาษาเป็นสื่อในการแก้ปัญหาต่างๆ อย่างมีความหมายในกระบวนการเรียนรู้ทุกๆ ไปของเด็กในโรงเรียน (กู๊ดแมน สมิธ เมอร์ริตซ์ และกู๊ดแมน : 2530) ส่วนครูก็เช่นกัน ครูใช้ภาษาทุกทักษะ ทุกด้าน ฟัง พูด อ่าน เขียน แบบองค์รวมในทุกกิจกรรมในห้องเรียน เช่น การวิเคราะห์เรื่องราวต่างๆ การแนะนำแนวหลักสูตร การทำความเข้าใจ การเขียนบทความ การเขียนหนังสือต่างๆ ฯลฯ ครูบางกลุ่มได้อธิบายการพัฒนาปรับเปลี่ยนการอ่านของเด็กจนเกิดแนวทางใหม่ของการอ่านแบบภาษาธรรมชาติได้

ในปี พ.ศ. 2521 โคโรธี วัดสัน และคณะในเมืองโคลัมเบีย รัฐมิสซูรี ได้ก่อตั้งกลุ่มครูกลุ่มแรก มีชื่อว่ากลุ่มครูประยุกต์ใช้แนวภาษาธรรมชาติ (TAWL) ที่ร่วมมือกันปรับเปลี่ยนแนวทางเข้าสู่ภาษาธรรมชาติ (Teacher Support Group) บทความเกี่ยวกับภาษาธรรมชาติเริ่มปรากฏมากขึ้น และในปี พ.ศ. 2523 มีการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการการเรียนการสอนภาษาธรรมชาติ เพื่อนำแนวทางนี้ไปใช้ในชั้นเรียน

2.5.3 นักทฤษฎีสำคัญที่ให้ความเข้าใจเรื่องภาษาธรรมชาติ

แนวการสอนภาษาโดยองค์รวมเกิดจากหลักการ และแนวทฤษฎีของนักการศึกษา และนักภาษาศาสตร์ที่มีชื่อเสียง อาทิ ดิวอี้ (Dewey) เปียเจต์ (Piaget) ไวโกตสกี (Vygotsky) ฮอลลิเดย์ (Halliday) และโรเซนแบลตต์ (Rosenblatt) ที่ชี้ให้เห็นความสำคัญของการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาการคิด และภาษาของเด็กในบริบททางสังคมวัฒนธรรม การสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับเด็ก ตลอดจนการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ตอบสนองธรรมชาติ และเหมาะสมกับขั้นพัฒนาการของเด็กแต่ละวัย หลักการเหล่านี้เมื่อนำมาเป็นแนวคิดในการปรับเปลี่ยนการสอนภาษา จะทำให้เด็กมีความสนใจเกิดแรงจูงใจที่จะเรียนรู้ภาษาได้ดีขึ้นเพราะสิ่งที่เรียนมีความหมาย และไม่เกิดความรู้สึกว่าการเรียนภาษาเป็นเรื่องยากลำบาก

ดิวอี้ (2481, 2486) ได้กล่าวถึงการเรียนรู้ภาษาของเด็กก่อนการพัฒนาเข้าสู่การใช้ภาษาอย่างถูกต้องตามหลักภาษา (อารี สันทรวี : 2535) ว่าเกิดจากประสบการณ์ตรงโดยการลงมือกระทำด้วยตนเอง (Learning by Doing) และได้สร้างทฤษฎีที่เป็นกุญแจสำคัญของความคิดเรื่อง พลังของการสะท้อนความคิดต่อการสอนของครู (Reflective Teaching) ที่ผู้เรียนต้องเป็นศูนย์กลางของกระบวนการเรียนรู้ ครูผู้สอนควรบูรณาการด้านภาษาให้กลมกลืนไปกับการเรียนรู้ทุกเรื่องใน

หลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป็ยเจต์ (2498) ที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการภาษาธรรมชาติ โดยกล่าวว่า เด็กจะเรียนรู้จากกิจกรรมโดยการเคลื่อนไหวของตนเอง จากการได้สัมผัสกับสิ่งแวดล้อมและสร้างองค์ความรู้ขึ้นภายในตน กระบวนการเรียนรู้มีใช้เกิดจากการรับเข้า (Passive) แต่เพียงอย่างเดียวเด็กจะเป็นผู้กระทำการเรียนรู้ (Active) ในการคิดด้วยตนเอง การเรียนรู้ของเด็กเกิดขึ้นจากการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมผ่านการเล่น จะช่วยให้เด็กได้เรียนรู้ภาษาจากกิจกรรมที่ทำร่วมกันและ เป็นรายบุคคล

ไวท้อตสกี (2521, 2529) ได้กล่าวถึงการเรียนรู้ภาษาของเด็กว่า เกิดขึ้นได้จากการ ปฏิสัมพันธ์กับบุคคลใกล้เคียง เช่น พ่อ แม่ เพื่อน ครู และอิทธิพลของบริบทสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก การช่วยเหลือและลงมือทำเป็นขั้นตอน ผ่านการเล่นและกิจกรรม ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ภาษาผ่านการใช้สัญลักษณ์

ฮอลลิเคย์ (2518) ได้กล่าวถึงพลังของบริบทที่แวดล้อมในสถานการณ์ที่หลากหลายมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ และการใช้ภาษาของเด็ก การปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้คนที่เกี่ยวข้อง เด็กจะเป็นผู้ใช้ภาษาจากการเรียนรู้ทุกสิ่งผ่านภาษา และเรียนเกี่ยวกับภาษาไปพร้อมๆ กัน

เคนเนท กู๊ดแมน (Kenneth Goodman) (2513) ได้รับการยกย่องในฐานะผู้บุกเบิกแนวการสอนภาษาแบบองค์รวมจนมีผู้ให้ความสนใจนำความคิดไปใช้ในประเทศต่างๆ และมีผู้ให้ความสนใจนำความคิดไปใช้ในประเทศต่างๆ และมีผู้ให้การสนับสนุนเผยแผ่ออกไปอย่างกว้างขวาง ในช่วงปี พ.ศ. 2513 (ค.ศ.1970) เป็นต้นมา เขากล่าวว่า ภาษาเป็นเรื่องสำคัญสำหรับชีวิตเด็ก เด็กต้องเรียนรู้ภาษา และต้องใช้ภาษาเพื่อการเรียนรู้ ครูต้องตระหนักในความสำคัญนี้ และเชื่อว่าการสอนภาษาเป็นเรื่องสำคัญสำหรับชีวิตเด็ก และโดยที่เด็กต้องเรียนรู้ภาษา และต้องใช้ภาษาเพื่อการเรียนรู้ ครูจะต้องตระหนักในความสำคัญ ดังกล่าว และจากการศึกษาภาษาศาสตร์เชิงจิตวิทยา สังคมวิทยา มานุษยวิทยา ปรัชญา การรู้หนังสือ และการจัดหลักสูตร

จูดิท นิวแมน (Judith Newman) กล่าวไว้ในหนังสือ Whole Language Theory in Use ว่า การสอนภาษาโดยแนวคิดองค์รวมมีลักษณะเป็นปรัชญา (Philosophical Stance) ความคิดของผู้สอน จะก่อตัวขึ้นจากหลักการสอนที่ผู้สอนนำมาประสานกัน

วัตสัน (Watson) อธิบายว่าผู้สอนจะประสานแนวการสอนของตนกับองค์ประกอบทางทฤษฎี (Theory) ความเชื่อ (Belief) และการนำความรู้ทางทฤษฎีและความเชื่อไปปฏิบัติจริง (Practice) องค์ประกอบทั้ง 3 มีความสัมพันธ์สนับสนุนกันและกันเป็นวงจรที่ช่วยให้ผู้สอนเกิดการพัฒนาการสอนด้วยตนเอง โดยใช้ข้อมูลจากการสังเกตเด็กเพื่อทำความเข้าใจในความสามารถ และการแสดงออกของเด็กแต่ละคน บันทึกความก้าวหน้าของเด็กเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาของเด็กได้อย่างเหมาะสม ครูจะสามารถสร้างแนวคิดเชิงปรัชญาการสอนจากการแสวงหาคำตอบ (Inquiry) โดยพยายามนำทฤษฎีไปใช้ในการสอนจริง (Inactive Theory Active) พิสูจน์ความเชื่อของตนให้ปรากฏ (Unexamined Belief Examined) และพัฒนาการสอนขึ้นเอง (Borrowed Practice Owned)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การสอนภาษาแบบธรรมชาติ (Whole Language Approach) มีวิวัฒนาการมาจากหลายศาสตร์ และหลายแนวคิด ในกลุ่มนักภาษาศาสตร์ นักสังคมวิทยา นักจิตวิทยาพัฒนาการเรียนรู้ “แนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติเป็นปรัชญาแนวคิด ไม่ใช่วิธีการสอนภาษาอย่างที่เราเข้าใจผิดกัน” เพราะจากแนวคิดนี้ ครู พ่อแม่ หรือผู้ใหญ่สามารถนำไปสู่การสอนด้วยวิธีการต่าง ๆ ได้อย่างหลากหลาย

นักการศึกษาได้ชี้ให้เห็นพัฒนาการทางด้านการคิด และการใช้ภาษาของเด็กโดยการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรงจากสิ่งที่เรียนอย่างมีความหมาย เด็กจะรับและซึมซับข้อมูลทางภาษาจากสภาพแวดล้อมในบริบททางสังคม วัฒนธรรมและการใช้ภาษาร่วมกันกับผู้อื่นที่อยู่แวดล้อมใกล้ชิด ซึ่งจะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ภาษาได้ดีโดยเด็กจะไม่เกิดความรู้สึกลำบากในการเรียนรู้เหมือนแนวการสอนภาษาในระบบโรงเรียนแบบเดิม แนวทางการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาทางภาษาของเด็กในโรงเรียน จึงควรให้ตอบสนองธรรมชาติการเรียนรู้ของเด็ก และเหมาะสมกับขั้นพัฒนาการของเด็กแต่ละวัย หลักการ แนวคิดแบบภาษาธรรมชาตินี้ สามารถใช้เป็นวิธีการเรียนการสอนภาษาในโรงเรียน เพื่อให้เด็กเกิดความสนใจในการเรียนรู้ภาษาอย่างมีความหมายต่อชีวิต

จากบทสัมภาษณ์ ศ.ดร.อาร์ สัมหลวี ในโครงการวิจัยและพัฒนา ท่านให้ความรู้ว่า ภาษาธรรมชาติไม่ใช่วิธีการ ไม่ใช่ข้อกำหนดใดๆ ที่จะชี้ความสำเร็จที่มีรูปแบบตายตัว แต่เป็นเรื่องของปรัชญาแนวคิดที่จะให้เด็กๆ เรียนรู้ให้อ่านออกเขียนได้ พัฒนาการเรียนการสอนภาษาของเด็กๆ ที่พบว่าแตกต่างจากวิธีที่สอนกันอยู่แบบเดิมในโรงเรียน ทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน ความสำคัญของนวัตกรรมนี้เกิดมาจากการได้แนวความคิดที่ค้นพบโดยการสังเกต การเรียนรู้ภาษาที่เป็นธรรมชาติของมนุษย์ตัวเล็กๆ จึงเหมาะสมกับพัฒนาการ และความสามารถของเด็กตั้งแต่แรกเกิดไปจนโต มีความชัดเจนอยู่สองแนว คือ การที่ผู้เรียนได้อยู่ท่ามกลางสิ่งแวดล้อมที่อบอุ่นเสมือนบ้าน และอาบเอิบ (Immersion) ไปด้วยโลกของภาษาและหนังสือ คือ คล้ายว่า ชุ่มฉ่ำ จนซึมซับเข้าไปทุกขณะที่ได้ฟังพ่อแม่ ครู อ่านหนังสือให้ฟังทุกวันด้วยนั้นแนวหนึ่ง อีกแนวหนึ่ง คือ นักวิจัยเริ่มไปศึกษาการเรียนรู้ภาษาของเด็ก สังเกต ติดตามดูเด็กอายุขวบกว่า ๆ ถึงระดับประถม พบว่า การเรียนรู้ที่แท้จริงของเด็กนั้นเป็นการเรียนรู้ที่เป็นไปอย่างธรรมชาติ (Naturally) ซึ่งความรู้ที่พบสองทางนี้ก่อให้เกิดการพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอย่างกว้างขวางในเวลาต่อมา ที่สำคัญเหนือไปกว่าการเรียนรู้ภาษาอ่านออกเขียนได้ของเด็กนั้น นวัตกรรมการเรียนรู้ตามแนวภาษาธรรมชาติของเด็กนี้ เป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่จะนำพาเด็กเข้าถึงความจริงโดยการฝึกเชื่อมโยงให้ผู้เรียนมองชีวิต และสรรพสิ่งจากภาพรวมไปสู่ส่วนย่อย ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้อย่างเป็นธรรมชาติ และเปิดนำความสามารถของเขา เพื่อการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้อย่างไม่มีขีดจำกัด ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการไปสู่ขั้นสูงสุดของศักยภาพที่มนุษย์พึงจะเป็นได้

2.5.4 การวางแผนในการเรียนรู้

บรรยาการการเรียนรู้ภาษาในชั้นเรียนมีลักษณะเป็นการร่วมมือกันระหว่างครูและเด็กๆ ตั้งแต่การวางแผนก็คิดด้วยกันว่าจะทำอะไร ทำเมื่อไร ทำอย่างไร จำเป็นต้องใช้วัสดุอุปกรณ์อะไร จะหาสิ่งที่ต้องการมาได้อย่างไร ใครจะช่วยทำงานในส่วนใด การวางแผนจะมีทั้งแผนระยะยาว (Long-Range Plans) เพื่อวางกรอบความคิดกว้างๆ และแผนระยะสั้น (Short-Range Plans) ซึ่งเด็กและครูจะใช้เวลาพูดคุยปรึกษากันเพื่อหารายละเอียดและขั้นตอนในการทำกิจกรรม

บทบาทของครูจะเป็นผู้หาวิธีการที่จะเชื่อมโยงประสบการณ์ที่เด็กมีอยู่เดิมให้สัมพันธ์กับกิจกรรมที่จัดขึ้น ซึ่งอาจเป็นการเล่าเรื่องที่เด็กเคยพบเห็น การเปิดโอกาสให้เด็กพูดจากความคิดหรือประสบการณ์ในขณะฟังเรื่องจากหนังสือที่ครูเลือกมาอ่านให้ฟัง การจัดหาหนังสือที่เหมาะสมกับวัยไว้ในชั้นเรียน เพื่อให้เด็กมีโอกาสหยิบมาอ่านหรือพลิกดูเสมอเพื่อเป็นการสร้างความคุ้นเคยกับภาพความคิดและตัวหนังสือ ซึ่งครูไม่จำเป็นต้องสอนให้เด็กอ่านออก เช่น การอ่านแบบเรียนเล่ม 1 เล่ม 2 ที่เคยนิยมใช้มาแต่เดิม

การเขียนก็เช่นกัน เด็กไม่ควรถูกบังคับให้เขียนตัวพยัญชนะ คำ ประโยคตามที่ครูสั่ง แต่ในบรรยาการการสอนแนวใหม่นี้ เด็กจะแสดงความต้องการให้ครูเห็นว่า เขาต้องการเขียนสิ่งที่มีความหมายสิ่งที่เขาอยากบอกให้ผู้อื่นเข้าใจ การเขียนในระยะแรกจึงเป็นการที่เด็กสร้างความคิด ซึ่งเกิดจากประสบการณ์ของเด็กและความต้องการสื่อความหมายให้ผู้อื่นทราบ จะเห็นว่าในระยะแรกเด็กจะเขียนเส้นขยุกขยิกคล้ายตัวหนังสือหรือเขียนสะกดบางคำได้ แต่ยังไม่ถูกต้อง ครูที่เข้าใจแนวการสอนภาษาโดยองค์รวม จะค่อยๆ ส่งเสริมความคิดความต้องการเขียนหนังสือของเด็ก โดยไม่ดำเนินให้เด็กแก้ไขสิ่งที่เขียนผิดในทันทีแต่จะแนะนำให้เด็กสังเกตจากตัวอย่างต่างๆ ที่เด็กพบเห็นได้บ่อยๆ การสังเกตจะช่วยให้เด็กปรับการเขียนให้ถูกต้องได้โดยไม่เกิดความรู้สึกผิดหรือถูกลงโทษ ซึ่งอาจจะมีผลทางทัศนคติของเด็กได้มาก ดังนั้นการสังเกตเด็กเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่งที่ครูจะต้องเฝ้าดูว่าเด็กแต่ละคนแสดงออกอย่างไร ครูจึงต้องมีบทบาทในการเฝ้าดูเด็ก (Kid-Watcher) เพื่อประเมินความสามารถและเรียนรู้ และจัดประสบการณ์ที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาภาษาของเด็กด้วยตัวครูเองตลอดเวลา

การประเมินผลที่ครูพิจารณาจากการสังเกต การบันทึก การเก็บร่องรอยทางภาษาของเด็กขณะทำกิจกรรมต่างๆ และการสะสมชิ้นงานถือว่าสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นการประเมินการเรียนรู้ภาษาจากสภาพจริง (Authentic Forms of Assessment) และมีประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็กมากกว่าการใช้แบบทดสอบทางภาษา

2.5.5 ฐานสาระสำคัญของกลุ่มแนวคิดต่างๆ (Schools of Thoughts)

ประเด็นของ การให้ความสำคัญกับตัวเด็กและวิธีการเรียนรู้ของเด็กโดยหลักแห่งองค์รวม เอกสารนี้มีความสำคัญอย่างยิ่ง และเป็นเรื่องที่ผู้คิดค้นนวัตกรรมได้ให้ความสำคัญในธรรมชาติ ความสามารถไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และความสนใจของเด็กแต่ละวัย เกิดเป็นความเชื่อว่าความรู้มิได้เกิดจากการที่ครูสอนเนื้อหาวิชาให้เด็กโดยตรง แต่แนวคิดของกลุ่มนักการศึกษาแนวใหม่ได้ให้เหตุผลและอธิบายว่า การที่เด็กจะเกิดการเรียนรู้ได้เด็กต้องมีปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มคนและประสบการณ์ทางสังคม ความคิด ความรู้ของเด็กจึงต้องอาศัยฐานความคิด เกิดจากประสบการณ์ในชีวิตจริงของเด็ก ประสบการณ์ที่มีอยู่เดิมเมื่อได้รับการสนับสนุนให้ทำกิจกรรมที่หลากหลายและเป็นกระบวนการ ขั้นตอนก็จะเกิดการขยายความคิด สร้างความรู้ โดยความรู้ใหม่และความรู้เดิม มีความเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ ครูจึงมีบทบาทในการจัดประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมเพื่อช่วยให้เด็กแต่ละคนสร้างองค์ความรู้ด้วยตัวเอง จึงอาจกล่าวได้ว่าในการสอนนั้นครูจะต้องมีการบูรณาการ แนวคิดทฤษฎีพัฒนาการและทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้เข้าด้วยกัน นอกจากนี้นักการศึกษายังได้นำความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาสมองที่ว่า สมองส่วนที่ไม่ได้ถูกใช้งานจะถูกกำจัดทำลายไปไม่ใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ของเด็กเพื่อพัฒนาศักยภาพของเด็กแต่ละวัยทางด้านสติปัญญาให้เต็มที่

การที่เด็กจะเกิดการเรียนรู้ในช่วงแรกเกิดจนถึงอายุ 5 ปี อย่างง่ายโดยไม่รู้ตัวและเรียนรู้ด้วยความเพลิดเพลิน สนุกสนานเป็นหลักการของกระแสการเรียนรู้แนวใหม่ คือ การส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Child Centred) เด็กจะเรียนรู้ได้ดีที่สุดเมื่อได้ทำกิจกรรมด้วยตัวเอง (Authentic Activity) ทั้งนี้จะต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้แบบค้นหาและการมีปฏิสัมพันธ์ การใช้สื่อและการปรับบทบาทของครูและเด็ก ตามหลักทฤษฎีของกลุ่มแนวคิดสร้างองค์ความรู้ (Constructivist Principles) อนึ่งการเรียนรู้หมายถึงการที่เด็กสามารถปรับความคิด เพื่อใช้ในชีวิตจริง การเรียนรู้จึงมิใช่การสะสมความรู้ จากแหล่งภายนอกเพียงเท่านั้น ครูจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับสิ่งที่เด็กจะต้องนำไปใช้ในชีวิตไปในขณะเดียวกันด้วย (Useful Personal Knowledge) หลักการดังกล่าวทำให้มีแนวโน้มในการใช้ตามแนวคิดพฤติกรรมนิยมน้อยลง ข้อสมมติฐานเดิมในการสอนเด็กมองว่าสมองหรือความคิดของเด็กไม่มีพลังกระตุ้นในตัวเอง เด็กแต่ละคนจะรับความรู้จากการถ่ายทอดและการฝึกทักษะเป็นสำคัญ ครูจึงมีบทบาทในฐานะเป็นผู้ชี้นำ และมีอำนาจในการจัดการสอนฝ่ายเดียว แต่การศึกษาตามแนวคิดใหม่เน้นการพัฒนาด้านสังคมและจิตใจ จึงเกิดการจัดโปรแกรมที่เสริมให้เด็กเกิดความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง (Self-Esteem) โดยจัดกิจกรรมให้เด็กเลือกทำกิจกรรมตามความสามารถและความสนใจ จัดกิจกรรมที่เปิดกว้าง ให้อิสระในการเลือก ให้เด็กได้รับความสนุกสนาน เสริมสร้างพัฒนาการทุกด้าน ทำให้เด็กเกิดความไว้วางใจในตัวครู กล้าคิด กล้าแสดงออก ทำให้เด็กมีความรู้และทักษะทางสังคมควบคู่กันไป (Social Competence)

5.5.6 การปรับกระบวนการเรียนรู้และบทบาทครู

ปัจจุบันได้มีการนำแนวคิดใหม่ที่เรียกว่า นวัตกรรมการศึกษาเข้ามาใช้ในการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Child Centred) พื้นฐานแนวคิดการสร้างนวัตกรรมที่ส่งเสริมการศึกษาปฐมวัย เกิดจากความพยายามของนักการศึกษาหลายท่าน ซึ่งใช้หลักในการจัดสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับเด็ก และเด็กกับครูให้เด็กทำกิจกรรมที่มี

เอกสาร: สิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับเด็ก และเด็กกับครูให้เด็กทำกิจกรรมที่มี
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การวางแผน ลงมือปฏิบัติและสรุปบทวน เปิดโอกาสให้เด็กทำกิจกรรมกลุ่มและกิจกรรมรายบุคคล ใช้ทักษะการสื่อสาร ได้ทำงานที่ตนริเริ่ม ตัวอย่างเช่น หลักสูตรไฮ/สโคป (High/Scope) การสอนแบบโครงการ (Project Approach) การสอนภาษาโดยองค์รวม (Whole Language) นักการศึกษาเชื่อว่าการเรียนรู้โดยการทำที่เด็กได้เล่น สัมผัส ลงมือกระทำด้วยตนเอง (Active Learning) เป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาเด็กให้เรียนรู้เต็มตามศักยภาพ และตอบสนองความแตกต่างของเด็กแต่ละคน บทบาทครูจะเปลี่ยนจากการสอนเพื่อให้กับเด็กโดยตรง เป็นผู้อำนวยความสะดวก สนับสนุนการเรียนรู้ของเด็ก เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออก เชื่อมโยงความคิด และสังเกตเด็กตามสภาพจริงเพื่อการประเมินผล

5.5.7 การนำนวัตกรรมไปปฏิบัติ

การนำแนวคิดของนักการศึกษาหรือนำนวัตกรรมไปใช้ในการปฏิรูปการจัดการเรียนการสอนต้องอาศัยหลักมนุษยปรัชญา และกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ไปพร้อมๆ กัน (Humanistic and Scientific Bases) ผู้ใช้นวัตกรรมต้องมีความรู้ความเข้าใจในปัจจัย 3 ประการ คือ ความเชื่อ ความเข้าใจในทฤษฎี และความสามารถในการปรับการสอน ซึ่งปัจจัยทั้ง 3 ประการนี้มีความสำคัญเท่าเทียมกัน การนำนวัตกรรมไปใช้ขึ้นอยู่กับคนที่บุคคลต้องการสร้างความเชื่อให้กับตนเองด้วยการนำนวัตกรรมไปปฏิบัติ โดยมีการศึกษาทฤษฎีเพื่อให้เหตุผล และคำอธิบายกับตนเองในสิ่งที่ปฏิบัติได้

การเลือกนวัตกรรมต้องเลือกตามความเหมาะสม ไม่จำเป็นต้องใช้แนวเดียวกันทุกโรงเรียน ในต่างประเทศโรงเรียนมีอิสระและมีเหตุผลในการเลือกใช้แนวคิด สามารถที่จะนำข้อดีของแนวคิดต่างๆ มาประยุกต์ใช้ที่สำคัญต้องพิจารณาปรับตามสภาพการณ์ของโรงเรียนแต่ละแห่ง โดยอาจเริ่มทีละส่วนจากกิจกรรมขยายไปสู่หลักสูตร ครูผู้สอนจำเป็นต้องมีความสนใจอยากทดลองผู้บริหารต้องสนับสนุน ไม่ให้เกิดแรงกดดันจากกระบวนศึกษาหรือผู้ปกครอง เหตุผลสำคัญอีกประการหนึ่ง คือการติดตามผลที่ชี้ให้เห็นว่า เด็กที่เรียนตามแนวใหม่มีทักษะกระบวนการเรียนรู้ภายในตัวเอง มากกว่าเด็กที่เรียนโดยเน้นเนื้อหาการท่องจำ ซึ่งทำให้เกิดวิกฤตทางการศึกษาของเราในปัจจุบัน

ปัจจุบันนี้โรงเรียนหลายแห่งได้นำนวัตกรรม High/Scope, Whole Language, Waldorf, Project Approach มาทดลองใช้ด้วยผู้บริหารโรงเรียนเหล่านี้ได้ศึกษาคิดตามแนวคิดใหม่ๆ และมีความเชื่อว่าแนวคิดต่างๆ ที่เลือกใช้นั้นจะส่งผลตามที่ได้ตั้งเป้าหมายการจัดการศึกษาเพื่อให้เกิดเป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข จึงควรมีการสนับสนุนให้นำแนวคิดมาปฏิบัติ และมีการติดตามผลอย่างเป็นระบบเป็นในลักษณะการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน (Class-Room Research) วิธีดังกล่าวทำให้ครูมีแนวคิด และแนวปฏิบัติของตนเอง เกิดการพัฒนาวิชาชีพได้อย่างต่อเนื่อง เกิดผลดีต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิสัยทัศน์ที่ต้องการ

2.5.8 สถานการณ์ของนวัตกรรมภาษาธรรมชาติในประเทศไทยปัจจุบัน

ในประเทศไทยมีนักการศึกษา และคณาจารย์จากมหาวิทยาลัยที่ทรงคุณวุฒิหลายท่านได้ให้ความสนใจเรื่ององค์ความรู้ของนวัตกรรมแนวทางภาษาธรรมชาติ (Whole Language) และนำมาทดลองใช้ในโรงเรียน เท่าที่ปรากฏชัด คือ ตั้งแต่ปี 2526 จนถึงปัจจุบัน อาทิ เช่น ศ.ดร.อารี สัมหลวี ผศ.ดร.ฉันทนา ภาคบงกช รศ.ดร.ภรณ์ กุรุรัตน์ ผศ.ดร.บุษบง ดันติวงศ์ ดร.วรรณาท รักสกุลไทย ดร.พัชรี ผลโพธิ์น คร.พวงเล็ก วรกุล ดร.हरรรษา นิลวิเชียร ดร.พิกฤ เหวระกุล ผศ.พิทยาภรณ์ มานะจุติ ผศ.อัญชลี ไสยวรรณ อาจารย์ณัฏฐมด เนียมหอม และอาจารย์อีกจำนวนมากที่ไม่สามารถกล่าวอ้างนามได้อย่างทั่วถึง

การเรียนรู้ภาษาแบบธรรมชาติเป็นนวัตกรรมที่มีส่วนช่วยในการพลิกผันให้นักเรียนได้มีโอกาสเข้าสู่ระบบการศึกษาอย่างมีคุณค่าและมีความหมาย ก่อให้เกิดปัญญาของการเรียนรู้ในบริบทของสังคมหรือตามสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นนั้นๆ แม้ว่าองค์ความรู้และที่มาของนวัตกรรมนี้จะเริ่มจากต่างประเทศ

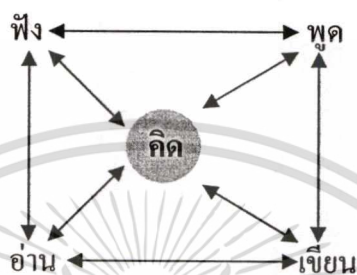
เมื่อปี พ.ศ. 2536 คณะทำงานฝ่ายการศึกษามูลนิธิชมรมไทย - อิสราเอล ในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีฯ ได้เห็นความสำคัญของการพัฒนาภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย จึงได้ศึกษาองค์ความรู้นี้อย่างต่อเนื่อง จนเห็นความสามารถทางภาษาของเด็กที่เกิดขึ้นจริงในโรงเรียนอนุบาลของไทย

ในปี พ.ศ. 2542 ฝ่ายการศึกษามูลนิธิฯ ได้เชิญชวนเพื่อนจากโครงการเพื่อนร่วมทางสู่การศึกษาที่มีคุณค่าก่อให้เกิดปัญญา จากโรงเรียนต่างๆ ซึ่งมีความทุ่มเทให้กับการศึกษาและการพลิกเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้ในโรงเรียน มาศึกษาแนวคิดภาษาธรรมชาติโดยการจัดอบรมเชิงวิชาการและปฏิบัติการ โดยผู้เชี่ยวชาญชาวอิสราเอล ราเคล เคดาร์ และเจเน็ต เอิร์ชแมน จากศูนย์ฝึกอบรมนานาชาติ โกลดา แมร์ มาห์ คาร์เมล เมืองไฮฟา การศึกษาดูงานการนำแนวคิดเข้าสู่การปฏิบัติจริงในโรงเรียน ผลสำเร็จที่เกิดขึ้นส่วนสำคัญคือการทำงานช่วยเหลือวิเคราะห์การศึกษาร่วมกันเป็นกลุ่มย่อย เรียกว่า กลุ่มพลังหนุน (Support Group) เพื่อการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ให้กำลังใจ มีการอภิปรายเชิงวิเคราะห์และสะท้อนกลับ และการจัดนิทรรศการ แสดงผลงานเด็ก และครูแลกเปลี่ยนกัน

กระบวนการเรียนการสอนแนวภาษาธรรมชาติสร้างความสุขให้กับผู้เรียน และครูผู้สอนขอเพียงครูและผู้ปกครองต้องทำใจยอมรับความเปลี่ยนแปลง ยินดีทำงานเพิ่มขึ้นเพื่อส่งเสริมความสามารถในการสอนและนำลูกศิษย์ หากท่านเป็นครูหรือผู้ปกครองที่ต้องการความท้าทายในสิ่งที่ได้มีประโยชน์ก็สามารถศึกษาแนวทางนวัตกรรมการเรียนการสอนภาษาธรรมชาตินี้ แล้วทดลองใช้วิธีการที่ตนเองมั่นใจที่สุดก่อน แล้วท่านจะเห็นผลงานภาษาที่เกิดขึ้น แตกต่างจากแนวการสอนแบบเดิมด้วยตัวของท่านเอง

2.5.9 บทสรุปของการเรียนรู้ภาษาธรรมชาติแบบองค์รวม

การสอนภาษาอย่างธรรมชาติแบบองค์รวมนั้น เริ่มจากครูต้องเข้าใจจุดเน้นของการเรียนรู้ภาษาแนวธรรมชาติ คือ ต้องเข้าใจพัฒนาการทางภาษาของเด็ก ซึ่งประกอบไปด้วยความสามารถทางภาษา 4 ด้าน คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ซึ่งมีกระบวนการคิดเป็นแกนสำคัญ เพราะการใช้ภาษาของเด็กในรูปแบบต่างๆ ล้วนแล้วแต่มาจากความคิดทั้งสิ้นดังจะเห็นได้จากแผนภูมิที่แสดงข้างล่างนี้

ภาพที่ 2.6 แสดงกระบวนการความคิดที่เป็นแกนสำคัญในการใช้ภาษาของเด็ก

ดังนั้นในความหมายของภาษาธรรมชาติ การพัฒนามนุษย์จึงควรเริ่มต้นด้วยการพัฒนาความคิดก่อน โดยมีภาษาเป็นหน่วยสำคัญในการช่วยให้เราได้พัฒนาความคิดอย่างต่อเนื่อง ดังแสดงให้เห็นด้วยลักษณะของภาษา และการใช้ภาษานั้น มีหลายรูปแบบเป็นเอกลักษณ์เฉพาะบุคคลก็เนื่องมาจากความคิดที่ไม่เหมือนกันนั่นเอง และการเรียนรู้ภาษาธรรมชาตินั้นหมายถึงการฝึกสร้างความสามารถทางภาษา ทั้งฟัง – พูด – อ่าน – เขียนในแต่ละด้านจะต้องสัมพันธ์เชื่อมโยงกันโดยไม่แยกออกจากกัน จึงเรียกว่าการเรียนรู้ภาษาแบบองค์รวม ผู้สนใจต้องเข้าใจลักษณะการเรียนรู้แบบนี้ให้ถูกต้อง แล้วฝึกสังเกตวิเคราะห์ร่วมกัน โดยเฉพาะในเรื่องลำดับขั้นตอนพัฒนาการทางภาษาของเด็ก

การพัฒนาภาษาโดยองค์รวมต้องอาศัยการพัฒนาการเรียนรู้ทั้งระบบ จึงทำให้เกิดการพลิกผันหรือเปลี่ยนแปลงขึ้นภายในโรงเรียนได้ คือ เริ่มด้วยนโยบายของโรงเรียนควรเปลี่ยนแปลงไปก่อน ต่อมาจึงเปลี่ยนแปลงบทบาทพฤติกรรมกรรมการเรียนการสอน ครู เด็ก

ในขณะเดียวกันต้องจัดสภาพแวดล้อมทั้งใน และนอกห้องเรียนให้เต็มไปด้วยโลกของภาษาเพื่อให้เด็กเข้าไปเรียนรู้ ค้นคว้า และซึมซับพัฒนาทางภาษา และการเรียนรู้ทุกด้านได้จากสภาพแวดล้อมนั่นเอง

2.5.10 นโยบายและแนวทางการจัดการเรียนรู้ภาษาโดยธรรมชาติแบบองค์รวม

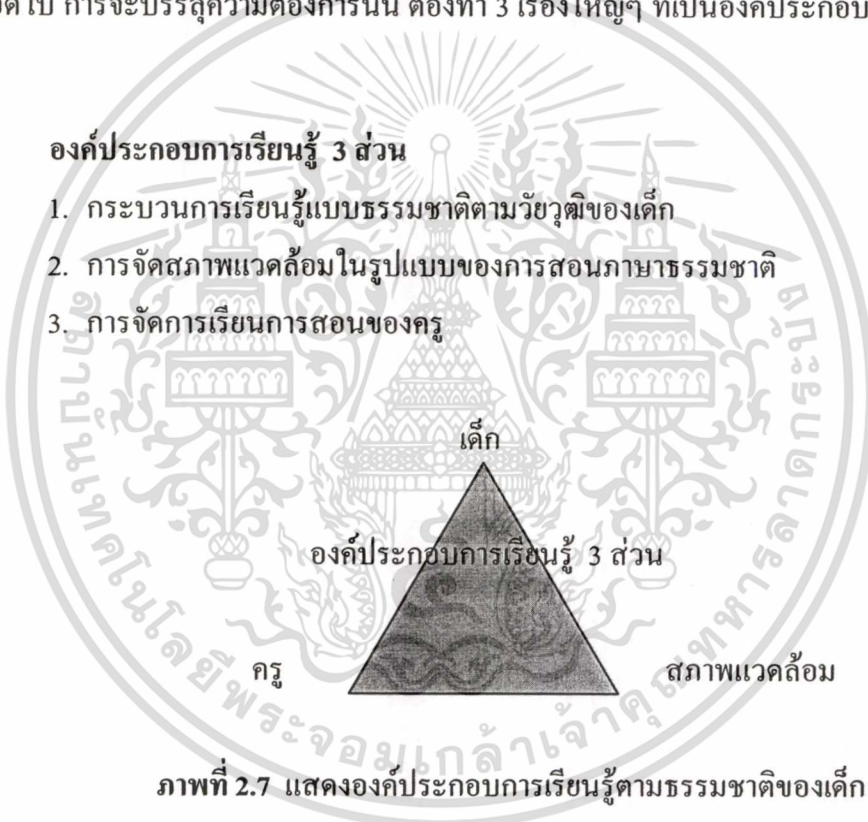
โรงเรียนเป็นหน่วยงานสำคัญในการจัดการศึกษาให้แก่ชุมชน ตามทัศนะของการสอนภาษาแบบธรรมชาติเห็นว่า โรงเรียนควรจัดการเรียนการสอนตามความเชื่อที่ว่าจัดหลักสูตรให้เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ไม่จำเป็นต้องมีตำรา ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เฉพาะตายตัวสำหรับเด็ก แต่สามารถใช้หนังสือที่พบเห็นในชีวิต หนังสือที่เด็กชอบ จัดตำราเรียนที่มีคุณภาพ หนังสืออ่านนอกเวลา เป็นหนังสือที่เด็กสนใจ

หลักสูตรการศึกษาสำหรับเด็กแต่ละคนควรจะแตกต่างออกไปตามความแตกต่างของเด็ก เป็นรายบุคคล ครูต้องพัฒนาการทำงานเป็นทีม เพราะในโลกของเทคโนโลยีสมัยใหม่ต้องทำงานเป็นทีม ครูต้องสอนเด็กให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างมีความสุข โรงเรียนต้องปลูกฝังความรัก การเรียนรู้ และการพัฒนาความสามารถทางภาษาให้เด็กเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ตลอดชีวิต และในความหมายของการรู้ภาษา ทำให้มองเห็นแนวทาง หลักสูตรการจัดการเรียนรู้ภาษาที่เป็นองค์รวม โดยผ่านกระบวนการคิดได้ชัดเจน ดังนั้นโรงเรียนอนุบาลทุกวันนี้ ไม่ควรถือว่าการให้ความรู้เนื้อหาวิชาการเป็นเรื่องที่มีความสำคัญที่สุดแต่ควร ให้เครื่องมือแก่เด็กในการเรียนรู้เองตลอดไป การจะบรรลุความต้องการนั้น ต้องทำ 3 เรื่องใหญ่ๆ ที่เป็นองค์ประกอบการเรียนรู้ 3 ส่วน คือ

องค์ประกอบการเรียนรู้ 3 ส่วน

1. กระบวนการเรียนรู้แบบธรรมชาติตามวัยวุฒิของเด็ก
2. การจัดสภาพแวดล้อมในรูปแบบของการสอนภาษาธรรมชาติ
3. การจัดการเรียนการสอนของครู

ภาพที่ 2.7 แสดงองค์ประกอบการเรียนรู้ตามธรรมชาติของเด็ก

องค์ประกอบ 1 กระบวนการเรียนรู้แบบธรรมชาติตามวัยวุฒิของเด็ก

ครูต้องมีความเชื่อมั่น และไว้วางใจในตัวเด็กว่าเขาสามารถทำงานต่างๆ ได้ ถ้ามีความสนใจ มีฉันทะเกิดขึ้นแล้ว พฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กจะเกิดขึ้นเอง ซึ่งครูทุกคนต้องสังเกตตลอดเวลา ให้เกิดเป็นประสบการณ์ตรงของครู และเป็นองค์ความรู้ด้านพัฒนาการของเด็กที่เป็นความรู้ ประจักษ์อยู่ในงานของครูเอง ไม่ต้องไปแสวงหาความรู้ นวัตกรรมใด นี่ก็คือคุณสมบัติแท้จริงของครู ซึ่งพบว่าหาได้น้อยมากในเมืองไทย

โดยครูต้องระลึกว่าธรรมชาติของเด็กจะเกิดมาพร้อมกับความสามารถในการเรียนรู้ มี
เอกสารนี้เพื่อ... และมีประสาทสัมผัสทั้ง 5 เพื่อการรับรู้ผ่านผัสสะ คือ ตา หู จมูก ลิ้น ผิวกาย ทำให้
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สามารถเรียนรู้ ซึมซับสิ่งต่างๆ โดยธรรมชาติ และโดยการดำเนินชีวิตจริงร่วมกับพ่อแม่ พี่น้อง สิ่งแวดล้อมรอบตัวทุกขณะ ทุกเวลาทุกสถานที่

ราเคิล (Rachel Keider) ได้กล่าวถึงการจัดกิจกรรมภาษาสำหรับเด็กปฐมวัยในการประชุม เรื่อง “การศึกษาปฐมวัยสร้างคนสร้างชาติ” (สถาบันแห่งชาติเพื่อการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย : พ.ศ. 2542) ได้อธิบายทักษะความสามารถทางภาษาทั้ง 4 ด้าน ฟัง – พูด – อ่าน – เขียน ไว้ คือ

การฟังและการพูด

เมื่อเด็กมีโอกาสดำเนินเสียงแม่พูด แม้ว่ายังพูดไม่ได้ แต่จะเกิดการเรียนรู้ภาษาพูดเพราะการ สอนเด็กให้พูดนั้น เด็กจำเป็นต้องได้ยินได้ฟังภาษาพูดก่อน ยิ่งได้ฟังมากจะเข้าใจชัดเจน ยิ่งเรียนรู้ คำศัพท์ต่างๆ มาก การเรียนรู้วิธีพูดเป็นประโยชน์ยาวๆ ทำให้เด็กมีพัฒนาการด้านภาษาอย่างรวดเร็ว ยิ่งขึ้น ในเด็กวัย 2 – 3 ขวบ การพูดของแม่จะช่วยให้อีกมีพัฒนาการทางภาษาที่ดี การสนทนา การ ชักถามเกี่ยวกับกิจวัตรประจำวัน เป็นสิ่งจำเป็นในการพัฒนาการเรียนรู้ในด้านการเข้าใจความหมาย ของภาษา จากเรื่องง่ายไปจนถึงเรื่องที่ยากขึ้นสลับซับซ้อนขึ้น เห็นบทบาทของภาษาในการสื่อ ความคิดหรือแม้แต่จินตนาการ เพื่อตอบสนองความต้องการของตนได้เป็นอย่างดี

การอ่านและการเขียน

เราใช้ชีวิตอยู่ในท่ามกลางภาษา ทั้งภาษาเขียนและภาษาพูด ผู้ใหญ่จำเป็นต้องสื่อ ความหมายกันด้วยภาษาเขียน การอ่านหนังสือให้เด็กฟังทุกวันจึงเป็นสิ่งจำเป็นในการให้โอกาส เด็กเรียนรู้เพื่อพัฒนาภาษาเขียน ขณะที่อ่านควรชี้นิ้วตามตัวหนังสือประกอบไปด้วย ทำให้เด็ก เรียนรู้กฎเกณฑ์ทุกชั้นตอนวรรค สิ่งสำคัญ คือ ให้เรียนรู้ที่จะเข้าใจประเด็นในเรื่องที่อ่านว่าสิ่ง ประกอบกันขึ้นทั้งหมดคือองค์รวมที่เนื้อหาที่นำเสนอระบบการคิดด้วยไวยากรณ์ของภาษา ดังนั้น ทุกครั้งในระหว่างการอ่านควรสนทนากับเด็กเกี่ยวกับกฎเกณฑ์ทางภาษาอย่างง่ายๆ เนื้อหาที่อ่าน ควรสัมพันธ์กับสิ่งต่างๆ รอบตัว และพยายามเชื่อมโยงกับประสบการณ์เดิมของเด็กตลอดเวลา เพื่อให้เห็นประโยชน์ และความเกี่ยวพันของภาษาเขียนกับชีวิตจริง

การเขียน หมายถึง การสื่อสาร การแสดงความคิด ความรู้สึกออกมาอย่างมีความหมาย ดังนั้น การเขียน และการอ่านจะดำเนินไปพร้อมกัน เนื่องจากการเป็น นักเขียนที่ดีได้นั้นต้องอาศัย การอ่านที่แตกฉานในเรื่องนั้นๆ ส่วนการฝึกฝนให้เด็ก เขียนหนังสือได้นั้น ครูต้องตระหนักว่าการ ฝึกเขียนที่ลอกเลียนแบบ โดยเด็กไม่ได้ใช้ความคิด แต่เป็นการฝึกกล้ามเนื้อมือ หรือฝึกเฉพาะความ สวยงามของลายมือที่แตกต่างโดยสิ้นเชิง กับการเขียนที่มาจากความคิด ซึ่งเกิดขึ้นจากการฝึกคิด และถ่ายทอดความคิดออกมาเป็นภาษาสัญลักษณ์ คือ ตัวอักษรอย่างธรรมชาติจากการได้ฟังมามาก ได้อ่านมากจนสามารถถ่ายทอดเองได้ และมาฝึกฝนความถูกต้องสวยงามภายหลัง

ส่วนการอ่านนั้นสามารถทำได้ตลอดเวลา อ่านจากหนังสือ จากถนน จากสิ่งรอบตัว จาก ป้ายโฆษณา จากถุงขนม ความรู้ของเด็กจะเพิ่มพูนขึ้นเมื่อเด็กได้รับ โอกาสในการทำกิจกรรมที่ เกี่ยวกับการอ่านร่วมกับผู้ใหญ่ และกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้อ่านจับตามคำฟัง การอ่านกับเพื่อนเป็น

คู่ เป็นกลุ่มย่อย เพื่ออภิปรายร่วมกัน เพื่อรับฟังและตรวจสอบความคิด ความเข้าใจซึ่งกัน และกัน โดยเฉพาะการอ่านจากสิ่งที่ครู – เด็กเขียนร่วมกัน และสิ่งที่เด็กเขียนขึ้นเอง นับได้ว่าเป็นการอ่านที่ดีที่สุดของเด็ก

ลักษณะสำคัญและกิจกรรมทางภาษาแบบองค์รวม โดยเฉพาะการอ่าน – เขียน คือ

- เน้นความเข้าใจเนื้อเรื่องมากกว่าการท่องจำตัวหนังสือผ่านการฟังนิทาน เรื่องราว สนทนาโต้ตอบ คิดวิเคราะห์ร่วมกับครูหรือผู้ใหญ่

- การคาดคะเนโดยการเดาในขณะที่อ่าน เขียน และสะกด เป็นสิ่งที่ยอมรับได้ในการ เรียนรู้ภาษาธรรมชาติ โดยไม่จำเป็นต้องอ่านหรือสะกดต้องทั้งหมด

- มีหนังสือ วัสดุสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ให้เด็กเป็นผู้เลือก เพื่อได้รับประสบการณ์ทางภาษา อย่างหลากหลาย

- ครูแนะนำสอนการอ่านในกลุ่มใหญ่ มักใช้หนังสือเล่มใหญ่เห็นชัดเจนทั่วกัน

- ครูสอนการอ่านอย่างมีความหมาย สนุกในกลุ่มย่อย และรู้จักวิธีการใช้หนังสือเปิด หนังสืออย่างถูกต้อง เปิดโอกาสให้เด็กพูดคุย ชักถามจากประสบการณ์เดิม ซึ่งครูสามารถประเมิน ความสามารถในการอ่านเด็กแต่ละคนไปด้วยพร้อมกัน

- ให้เด็กกลุ่มย่อยผลัดกันอ่าน แลกเปลี่ยนกัน ออกเสียงดัง

- ให้เด็กแต่ละคนมีโอกาเลือกอ่านหนังสือที่ชอบ ไปอ่านเงียบ ๆ

- ให้เด็กได้เขียน จดเขียน วาดภาพ ถ่ายทอดสิ่งที่เรียนรู้ ประสบการณ์ ความประทับใจ

อย่างอิสระ

- ครูตรวจสอบสภาพเขียนของเด็กแต่ละคน โดยการให้เด็กเล่าสิ่งที่เขียนให้ฟังและครู แนะนำการเขียนที่ถูกต้อง เพื่อให้เด็กพัฒนาการเขียนได้ด้วยตัวเองทุกวัน โดยไม่มุ่งแก้คำผิด ทำลายความอยากเขียนของเด็กลงไป

ความเชื่อมโยงภาษาพูดกับภาษาเขียน

ภาษาพูดกับภาษาเขียนมีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน ความรู้เกี่ยวกับคำจะเพิ่มพูนมากขึ้นเมื่อ เราพูด เล่า สนทนาโต้ตอบกัน เราอ่านหนังสือจากหนังสือประเภทต่างๆ ที่สนใจจากป้ายจาก ทุกหนทุกแห่ง เด็กจะได้โอกาสในการเรียนรู้เรื่องราวต่างๆ ไปด้วยกัน ความรู้ของเด็กจะเพิ่มพูนขึ้น ทักษะการสนทนาจะพัฒนามากขึ้น จากการพูดคุยกับพ่อแม่ เพื่อน ครู ในสถานการณ์หรือเรื่องราวที่มีความสัมพันธ์กับตัวเด็ก

เมื่อเด็กได้รับโอกาสในการแสดงออกโดยการพูด ได้เรียนรู้จากสิ่งที่ได้ยิน ได้ฟัง จากสิ่งที่ ผู้ใหญ่อ่านภาษาหนังสือให้ฟัง ทั้งหมดนี้จะทำให้เด็กเรียนรู้บทบาทของภาษา ทั้งที่เป็นภาษาพูด และภาษาเขียน ซึ่งใช้เพื่อการสื่อสาร เพื่อการแสดงความรู้สึกรักใคร่ออกมาในการดำเนิน ชีวิตประจำวัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนการรู้ความหมายของภาษาเขียนนั้น อีลานา ซิลเลอร์ อธิบายไว้ในหนังสืออักษรร์ยภาษาของเด็กๆ เล่มที่ 2 (2542) ไว้ว่า จุดสำคัญคือการที่ผู้ใหญ่อ่านหนังสือให้เด็กฟัง ในขณะที่ครูอ่านไป เด็กจะมองตามตัวหนังสือไป และมักจะพยายามหาความหมายไปด้วยจากภาพหรือจากตัวหนังสือ ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของพฤติกรรมการรู้หนังสือ

ขั้นของพัฒนาการในการอ่าน (กู๊ดแมน, 1984 การอ่านออกเขียนได้สภาพแวดล้อมของเด็กปฐมวัย เอกสารประกอบการสัมมนา 6 – 22 ธ.ค. 37 ณ สถาบันราชภัฏเชียงใหม่)

ขั้นแรก คำแรกที่เด็กอ่านเป็นคำที่มีความหมายต่อชีวิตเด็ก เช่น ชื่อ อาหาร ถนน ในขั้นพัฒนาการนี้ กู๊ดแมน เรียกว่า เป็น “รากเหง้าของการอ่าน เขียน”

ขั้นที่สอง ผู้เรียนจะผูกพันกับตัวอักษรเพิ่มขึ้น เรียกชื่อได้หรืออ่านได้ถูก และเรียนรู้ที่อยู่ (ตำแหน่ง) ของตัวอักษร

ขั้นที่สาม เด็กแยกแยะได้ว่าการใช้ตัวอักษร ระเบียบแบบแผนของตัวอักษรจะเริ่มอ่านเขียนจากซ้ายไปขวา เป็นพื้นฐานพัฒนาการอ่านในเด็กปฐมวัย ในขณะเดียวกันเด็กรู้จักรูปร่างและระบบของตัวอักษรอีกด้วย

ขั้นสุดท้าย ระบบของตัวอักษร ถือเป็นเป้าหมายปลายทางสุดท้ายของการอ่าน

การรับรู้และพัฒนาการด้านภาษาเขียนของเด็กก่อนวัยเรียน (แอนนา แซนแมงค์, ในหนังสือเล่มเดียวกัน) จากผลงานของเด็กแบ่งออกเป็น 3 ระยะ พบในภาษาฮิบรู และภาษาอื่นๆ

ระยะแรก เป็นระยะที่เด็กเริ่มแยกแยะความแตกต่างระหว่างสัญลักษณ์ที่ใช้แทนอักษรและที่ไม่ใช่อักษร เขาจะใช้สัญลักษณ์ที่เขาคิดขึ้นมาเองแทนอักษร มีการจัดเรียงอักษรเป็นเส้นตรง บางครั้งจะเขียนโดยใช้ทิศทางคงที่ บางครั้งจะใช้ 1 สัญลักษณ์แทนคำ 1 คำ แต่ละอักษรมีลักษณะที่แตกต่างกัน เด็กรู้ดีว่าการเขียนจะสัมพันธ์กับอักษรมากกว่ารูปร่างของวัตถุ เราสามารถมองเห็นความแตกต่างอย่างชัดเจนระหว่างส่วนที่เด็กวาด และส่วนที่เด็กเขียน

เราค้นพบว่าประสบการณ์ในการเขียนขั้นต้นมักเขียนชื่อของตนเองเสมอ

ในระยะที่สอง ลักษณะสำคัญ คือ การเขียนตัวอักษรที่ต่างกันสำหรับคำพูดแต่ละคำพูดเด็กจะเริ่มแสดงความแตกต่างของข้อความแต่ละข้อโดยเขียนอักษรที่ต่างกัน โดยมีลำดับและจำนวนอักษรตามที่เขาคิดว่าเหมาะสม คือ เด็กเริ่มรู้จักเขียนแสดงความแตกต่างของถ้อยคำนั้นเอง

เด็กคนหนึ่งเขียนจดหมายถึงบิดา โดยใช้อักษรที่ใช้เขียนชื่อของเธอเท่านั้น แต่ขอใช้อักษรจำนวนจำกัดนี้เขียนทุกสิ่งที่เธอต้องการ เพียงแต่จัดเรียงอักษรเหล่านั้นให้มีลักษณะต่างกันแล้วเธอบอกว่า “หนูไม่รู้วิธีอ่าน แต่คุณพ่อหนูรู้ค่ะ”

เด็กบางคนเขียนโดยผูกเค้าโครงจากเรื่องที่ฟังจากซ้ายไปขวา แล้วอ่านให้ฟังจากความจำ เรื่องที่เขียนไม่ได้เป็นเพียงผลผลิตของการเขียนเท่านั้น แต่เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดในสมองเด็ก

ในระหว่างที่เด็กเริ่มเขียนเรียงถ้อยคำนั้น เด็กจะเริ่มตระหนักเกี่ยวกับเกณฑ์ที่ใช้ในการ

เขียนกับคำ และความหมาย โดยเด็กยังไม่แยกความแตกต่างระหว่างเสียงและตัวอักษร เช่น เด็ก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
สองคนตกลงจะใช้ตัวอักษรเพียง 2 – 3 ตัวในการเขียนคำว่า “Stop” เพราะคำนี้มีความหมายว่า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หยุดนิ่ง และเด็กทั้งสองจะใช้อักษรจำนวนมากที่สุดสำหรับคำว่า “move forward” เพราะหมายถึง การเคลื่อนที่ไปข้างหน้า กรณีนี้ จำนวนอักษรที่ต่างกันมีความสัมพันธ์กับความหมายที่เด็กเข้าใจ นั่นเอง ไม่เกี่ยวกับเสียงของคำ

ในระยะที่สาม เป็นระยะที่เด็กเริ่มใช้ลักษณะการออกเสียงในการเขียน เด็กพัฒนาการเขียน มาถึงขั้นที่การเขียนของเขาจะใกล้เคียงกับการเขียนตามแบบแผนยิ่งขึ้น ในที่สุดเด็กจะสามารถ เข้าใจหลักการเขียนหนังสือในภาษาของตนเองได้ เช่น เด็กเขียนอธิบายลักษณะบ้านแม่มด โดย เขียนคำว่า “House” ได้ถูกต้อง และหลังจากนั้นก็ใช้พยัญชนะขึ้นต้นคำแทนคำต่างๆ

ตัวอย่างที่กล่าวมาทั้งหมดแสดงให้เห็นว่า “เด็กๆ รู้ดีว่าการเขียนเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับภาษา กระนั้นก็ดี ต้องใช้ความพยายามพอสมควรที่เด็กจะค้นพบลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างภาษาและการเขียน”

องค์ประกอบที่ 2 การจัดสภาพแวดล้อมในรูปแบบของการสอนภาษาธรรมชาติ

การเปลี่ยนสภาพแวดล้อมให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ และกิจกรรมตามแนวการสอน ภาษาอย่างธรรมชาติแบบองค์รวม เริ่มต้นโดยการจัดพื้นที่ภายในห้องเรียนที่สามารถตอบสนอง ความต้องการในการเรียนรู้ของเด็กที่มีความแตกต่างหลากหลายได้ ในเรื่องของประสบการณ์และความพร้อมในการเรียนของแต่ละบุคคล หรือแต่ละกลุ่มตามความสนใจ ดังนั้นการจัดห้องเรียนจึง ควรเป็นสถานที่ที่เด็กได้อยู่ในโลกของภาษา ตัวหนังสือ สัญลักษณ์ที่มีความหมายต่อเรื่องที่เรียน มุมที่เด็กสนใจ โดยเด็กสามารถเข้าไปเรียนรู้ ซึมซับอย่างเอนกอบไปด้วยภาษาได้ตลอดเวลา

ตัวอย่างการจัดสภาพแวดล้อมในมุมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการใช้ภาษาอย่างมีความหมายต่อ เด็ก เช่น

มุมบ้าน เด็กจะเข้ามาในบ้าน พุดคุยเล่นกัน มีการสื่อสารระหว่างกันระหว่งทำกิจกรรม ต่างๆ เช่น ริดเสื้อผ้า ล้างชามในครัว ทำครัว ช่วยให้เด็กพัฒนาตนเอง ได้เรียนรู้จากเพื่อ มีกระดาด ดินสอไปบันทึกข้อความจากโทรศัพท์ถึงคุณแม่ คุณพ่อ มีการจดยรายการไปจ่ายตลาดกับคุณแม่

มุมหมอ เด็กจะได้เล่นบทบาทสมมติเป็นหมอ เป็นคนไข้ เด็กจะได้ฝึกการใช้ภาษาของการ ป่วยไข้ ภาษาของคุณหมอ พยาบาล ต้องมีการนัดหมายกับหมอ โดยจดยการนัดหมายลงในสมุดนัด คนไข้ คุณหมอมักเขียนในวินิจฉัยโรค และเขียนใบสั่งยาให้คนไข้ แม้เด็กจะยังไม่เขียนไม่เป็น แต่ก็ จะชอบหัดเขียน

มุมตลาด เด็กได้ฝึกหัดการสนทนาสื่อสาร ได้ตอบระหว่างผู้ซื้อ ผู้ขาย ชั่ง ตวงน้ำหนัก ปริมาณ คำนวณเงินใช้จ่าย เงินทอน

มุมจราจร เด็กได้เรียนรู้สัญลักษณ์จราจร การปฏิบัติตามสัญลักษณ์ป้ายบอกทางต่างๆ รู้จัก ทิศทาง ซ้าย ขวา การแสดงบทบาทต่างๆ นี้ จำเป็นในการใช้ชีวิตจริง ของจริงบนท้องถนน เมื่อเด็ก ออกจากห้องเรียนไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในมุมต่างๆ อาจมีนอกเหนือจากที่นำเสนอ แต่ให้เด็กสามารถเข้าไปเรียนรู้ได้เอง มุมที่ดี คือ มุมที่ครูจัดสภาพแวดล้อม จัดวางกระดาน ดินสอ สื่ออุปกรณ์ หนังสือ ขั้นตอนการทำงานไว้ชัดเจนแล้ว เด็กจะเข้าไปเล่นเรียนรู้ได้เองทั้งที่ต้องการ และไม่ต้องการความช่วยเหลือจากครู เด็กจะสนทนาหรือขีดเขียนในสิ่งที่ ผู้ใหญ่อาจไม่เข้าใจได้

องค์ประกอบที่ 3 การจัดการเรียนการสอนของครู

บทบาทของครูอนุบาลที่ถูกต้อง กระตุ้นและส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก โดยการพัฒนาเด็กต้องเริ่มจากตัวครูก่อน ครูต้องเข้าใจพัฒนาการหรือวัยวุฒิ รวมถึงกระบวนการอบรมเลี้ยงดูให้ถูกต้อง มีความเชื่อมั่นและกล้าที่จะเปลี่ยนแปลงแนวคิดไปในทางที่ดีขึ้น เพราะครูมีบทบาทสำคัญ มีอิทธิพลต่อความรู้สึก ความคิด และการแสดงออกของเด็ก ครูสามารถทำให้เด็กเรียนรู้ภาษา เข้าใจความหมายเห็นโครงสร้างของภาษาอย่างองค์รวมก่อน เช่น การเรียนรู้จากนิทานทั้งเรื่องเด็กๆ จะเรียนรู้ว่าในหนึ่งเรื่องนี้มีหลายหน้าที่ครูเปิดอ่าน แต่ละหน้าจะประกอบด้วยกลุ่มคำ ย่อหน้า ประโยค คำ และอักษร ซึ่งค่อยแยกย่อยลงไป เห็นวิธีการเรียงร้อยกันของประโยคในภาษาของเรา ที่ครูอ่านหรือพูดให้ฟัง ซึ่งจะช่วยให้เด็กสามารถเรียนรู้ภาษาได้อย่างราบรื่น

การจัดการเรียนการสอนที่สร้างให้เข้าใจการเรียนรู้โดยไม่เกิดอุปสรรค หรือความคับข้องใจ จะทำให้ครูและเด็กมีปฏิสัมพันธ์กันในเชิงสร้างสรรค์มากขึ้น ต่างเปิดประตูการสื่อสารที่ดีต่อกัน และช่วยให้เกิดความสุข ความสำเร็จในการเรียนภาษา ซึ่งในทางปฏิบัติแล้วครูจะจัดให้เกิดขึ้นในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมเป็นแบบเป็นแผน ในรูปแบบของกิจกรรมทางภาษาในกิจวัตรประจำวัน ดังตัวอย่างหนึ่งของการจัดการทางกิจวัตรแนวภาษาธรรมชาติใน “โรงเรียน แมร์คาวิม” ของราเคล เกลาร์ คือ

- 8.00 ถึงโรงเรียน
- 8.05 อ่านหนังสือที่ตนชอบ แม้ว่าจะอ่านไม่ออกก็ได้หลายวิธี
อ่านคนเดียวเงียบๆ อ่านร่วมกัน 2 คน ครูอ่านกับเด็ก ครูเข้าไปคุยกับเด็กที่อ่านหนังสืออยู่แล้วสนทนา ครูชักชวนเด็กที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรมให้เริ่มความสนใจ
- 8.30 สนทนาสิ่งที่พบในชีวิตประจำวัน เหตุการณ์บ้านเมือง วันสำคัญ อากาศ วันนี้เราเรียนอะไร คิดด้วยกัน วางแผนด้วยกัน เขียนหนังสือตัวใหญ่ขึ้นให้เห็น
- 8.45 ร้องเพลง กิจกรรมเคลื่อนไหว
- 9.00 แบ่งกลุ่มย่อย กลุ่มละ 4 – 6 คน เด็กทั้งหมดในห้องประมาณ 40 คน แบ่งครึ่งกลุ่มแรก ครึ่งหนึ่งทำกิจกรรมเรียนรู้ในมุมร่วมกับครูตามเนื้อหาหลักสูตรและกลุ่มที่สอง เลือกกิจกรรมที่ต้องการเองเป็นกิจกรรมอิสระในหรือนอกห้องกลุ่มแรก ครูมอบหมายงานแล้วปล่อยให้เด็กทำงานเดี่ยวหรือกลุ่ม แต่ละกลุ่มจะทำงานเป็นทีม แต่ละคนมีหน้าที่รับผิดชอบ มุมที่สำคัญ คือ 1. มุมอ่าน – ฟัง –

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนเขียน 2. มุมคณิตศาสตร์ 3. มุมวิทยาศาสตร์ 4. มุมฝึกกล้ามเนื้อเล็ก ครูเป็นผู้เลือกไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สิ่งที่สำคัญกับเด็กตามหลักสูตร ครูติดตาม ช่วยเหลือการทำงานของเด็ก และดูความก้าวหน้าของเด็ก

10.30 พัก

10.45 สลับกลุ่มกิจกรรมร่วมกับครู และกลุ่มกิจกรรมอิสระ

12.00 พักกลางวัน

13.00 ครูนำ ฟังเด็กพูดสรุป นำเสนอสิ่งที่เรียนรู้ในวันนั้น เช่น ชอบหนังสือที่อ่านในวันนี้ไหม ให้เด็กออกมาเล่าเกี่ยวกับเรื่องที่ตนอ่านให้เพื่อนฟัง หรือถามว่าอยากอ่านหนังสือให้เพื่อนไหม หรือเด็กค้นพบเรื่องที่น่าสนใจ ครูตั้งคำถามว่าค้นพบอย่างในมุมวิทยาศาสตร์ ครูให้การบ้านจากสิ่งที่เด็กยังมีความสนใจ อยากรู้มากไปกว่าวันนี้ ใครวาดภาพหรือเขียนอะไรให้แสดงงานเขียน แล้วเล่าสิ่งที่เขียนไว้

กิจกรรมที่ดำเนินไปประจำวันตามตาราง เป็นประสบการณ์การเรียนรู้ที่เด็กจะเรียนรู้ได้มากครูต้องรู้ว่าเด็กมีวิธีการเรียนรู้อย่างไร ครูเป็นผู้จัดประสบการณ์ – จัดกิจกรรม – จัดสื่อ อุปกรณ์ สภาพแวดล้อมให้เด็ก ให้เหมาะสมกับบริบทของสังคม ท้องถิ่นนั้นๆ โดยเฉพาะการดำเนินกิจกรรมและมอบหมายงานเด็กไปตามเนื้อหาหลักสูตรต่างๆ อย่างบูรณาการ สังเกต ติดตาม ทักษะ ความสามารถความสำเร็จ ปัญหา อุปสรรค เพื่อให้เด็กพัฒนาก้าวหน้าไปทุกๆ วัน

มีตัวอย่างของโรนัลด์ บี กิลแลม (Ronald B. Gillam) จากหนังสือ Whole Language Catalog โดย Kenneth G. Goodman, ค.ศ. 1991 ซึ่งเป็นอาจารย์สอนภาษาให้กับเด็กพิเศษ ที่มหาวิทยาลัยมิชิแกน รัฐมิชิแกน สหรัฐอเมริกา ที่ได้พบปัญหาในการสอนภาษาอังกฤษ กับเด็กที่เรียนด้วย แต่เมื่อได้สนทนากับครูที่ใช้แนวภาษาธรรมชาติ และลองใช้ในชั้นของเขาบ้าง ก็ได้เกิดผลดีโดยตรงกับเด็ก และตัวเขาเอง

ครูจึงต้องมีความเชื่อมั่น และวิเคราะห์ประเมินตนเองออกมา ตนเองมีทัศนคติหรือมีการสอนแบบใด สิ่งสำคัญกว่านั้น คือ อ่านให้ออกกว่าผู้เรียนรู้ในเรื่องนั้นๆ ได้มากน้อยเพียงใด กล่าวอีกนัยหนึ่งคือความสำคัญในการศึกษาที่เกิดขึ้นในโรงเรียนคือการเรียนรู้ (Learning) ไม่ใช่การสอน (Teaching) ดังนั้นครูต้องยอมรับบทบาทว่า “ฉันเป็นผู้ที่จะต้องฝึกตนเองให้เรียนรู้เท่าๆ กับที่จะต้องฝึกให้เด็กเรียนรู้ได้เอง” แต่ในระดับที่แตกต่างกัน

ราเคลกล่าวสรุปไว้ว่า การเรียนรู้ภาษาแนวธรรมชาติจึงเป็นเรื่องราวของชีวิต เป็นวิธีการเรียนรู้ที่ดูธรรมดาสามัญ จนเหมือนไม่มีการเรียนรู้ เพราะไม่มีการสอนของครูอย่างชัดเจน แต่เป็นการจัดการชั้นเรียนอย่างมีอาชีพ และด้วยเหตุนี้จึงดีเยี่ยม เพราะเป็นเรื่องธรรมชาติ ธรรมชาติที่ทุกคนสามารถทำได้ แต่ทำไมบางคนจึงบอกว่าปฏิบัติได้ยากเหลือเกิน คำตอบเพราะครูต้องเปลี่ยนพฤติกรรมไม่ว่าผลคุณค่าจะดีเพียงไรก็ตาม

ครูยากที่จะยอมรับการเปลี่ยนแปลง ดังนั้นของเพียงมีความตั้งใจ พร้อมทั้งจะเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาตามแนวภาษาธรรมชาติ ตามแนวรูปแบบองค์ประกอบการเรียนรู้ทั้ง 3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อการเรียนการสอนเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
สภาพแวดล้อม ครู และเด็ก แล้วจะพบว่าไม่ยากอะไรเลย
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปความแตกต่างการเรียนรู้ภาษาทั้ง 2 รูปแบบ

เมื่อมีการเปลี่ยนแปลง เกิดการเรียนรู้ภาษาธรรมชาติขึ้นในห้องเรียนใดแล้ว จะเห็นความแตกต่างในการจัดการเรียนการสอนภาษารูปแบบเดิมและแบบภาษาธรรมชาติตามตาราง ซึ่งได้ถอดความมาจากหนังสือ “Whole Language Catalog” โดย Kenneth S. Goodman และคณะ พ.ศ. 2534 ขอนำเสนอเพื่อให้เห็นแนวคิด และแนวทางการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ดังนี้

ตารางที่ 2.3 แสดงการเปรียบเทียบระหว่างการจัดการเรียนการสอนภาษารูปแบบเดิม และภาษาธรรมชาติ

รูปแบบเรียนรู้ ภาษาแบบเดิม	รูปแบบเรียนรู้ ภาษาตามธรรมชาติ
- เน้นการสอนโดยตรงจากครู ซึ่งถูกควบคุมโดยหลักสูตรโปรแกรมการสอนที่กำกวมอยู่ - มีพฤติกรรมที่เป็นต้นแบบของการเรียนรู้ (สกินเนอร์) - การเรียนรู้เป็นแนวทางที่ต้องเริ่มต้นจากง่ายไปหายากและซับซ้อน จากทักษะย่อยไปสู่ทักษะใหญ่ขึ้น - การเรียนรู้พูด – เขียน ให้ถูกต้อง เป็นสิ่ง จำเป็นที่ต้องสร้างนิสัย ดังนั้น หากพูดหรือเขียนผิด ต้องแก้ไขให้ถูกต้องถือว่าคำผิดเป็นสิ่งร้ายแรง - เมื่อถือว่าความถูกต้องเป็นสิ่งสำคัญ ดังนั้นการปล่อยให้เด็กทดลอง กล้าทำอะไรนอกกรอบแบบจึงเป็นสิ่งไม่พึงประสงค์ - ผู้เรียนทุกคนต้องเรียน และทำสิ่งที่ครูสอนให้ได้ เหตุนี้เองเด็กจำนวนมากจึงต้องประสบกับความล้มเหลวอยู่เสมอ	- เน้นการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งได้รับการแนะนำช่วยเหลือ โดยครูแต่ไม่ใช่ถูกควบคุม แต่ครูเป็นผู้เรียนรู้ร่วมกันไปพร้อมกับเด็ก - การเรียนรู้ด้านสติปัญญาจะเป็นรูปแบบควบคู่ไปกับด้านสังคม (ไวโกตสกี และ ซอลลิเคย์) - ทุกสิ่งเล็กๆ น้อยๆ มองว่าเป็นการเรียนรู้ ที่อยู่ภายใต้องค์รวมที่มีความหมายต่อเด็กทั้งหมดที่เด็กซึมซับประสบการณ์ไว้ - การเรียนรู้ถูกมองว่าเป็นผลของกระบวนการทางสติปัญญาที่น่าจะได้รับการช่วยเหลือ สนับสนุนจากครูและเพื่อนๆ ร่วมกัน - การกล้าทดลอง กล้าเสี่ยง ซึ่งอาจทำให้เกิดข้อผิดพลาดขึ้นบ้าง ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญสูงสุดต่อการเรียนรู้ของเด็ก เพื่อสร้างกำลังใจและความมั่นใจ - ผู้เรียนแต่ละคนถูกมองว่ามีความแตกต่างก็ในการเรียนรู้ และมีระดับการพัฒนาได้ไม่เท่ากันแต่ละคนมี
ความสามารถในการทำงานให้ถูกต้อง ทั้งการพูดและการเขียนจะใช้เป็นหลักฐานเครื่องวัดผลคะแนนการเรียนรู้	- วิถีทางของตนเอง ดังนั้น จึงไม่มีคำว่า “ความล้มเหลว” เกิดขึ้น - ความสามารถที่จะเข้าใจ และประยุกต์ นำความรู้ไปใช้ และสามารถคิดได้อย่างผู้รู้ จะใช้เป็นรากฐานการเรียนรู้ เช่นเดียวกับการความสามารถในการใช้วิธีการต่างๆ ในการทำงานในสถานการณ์ต่างๆ

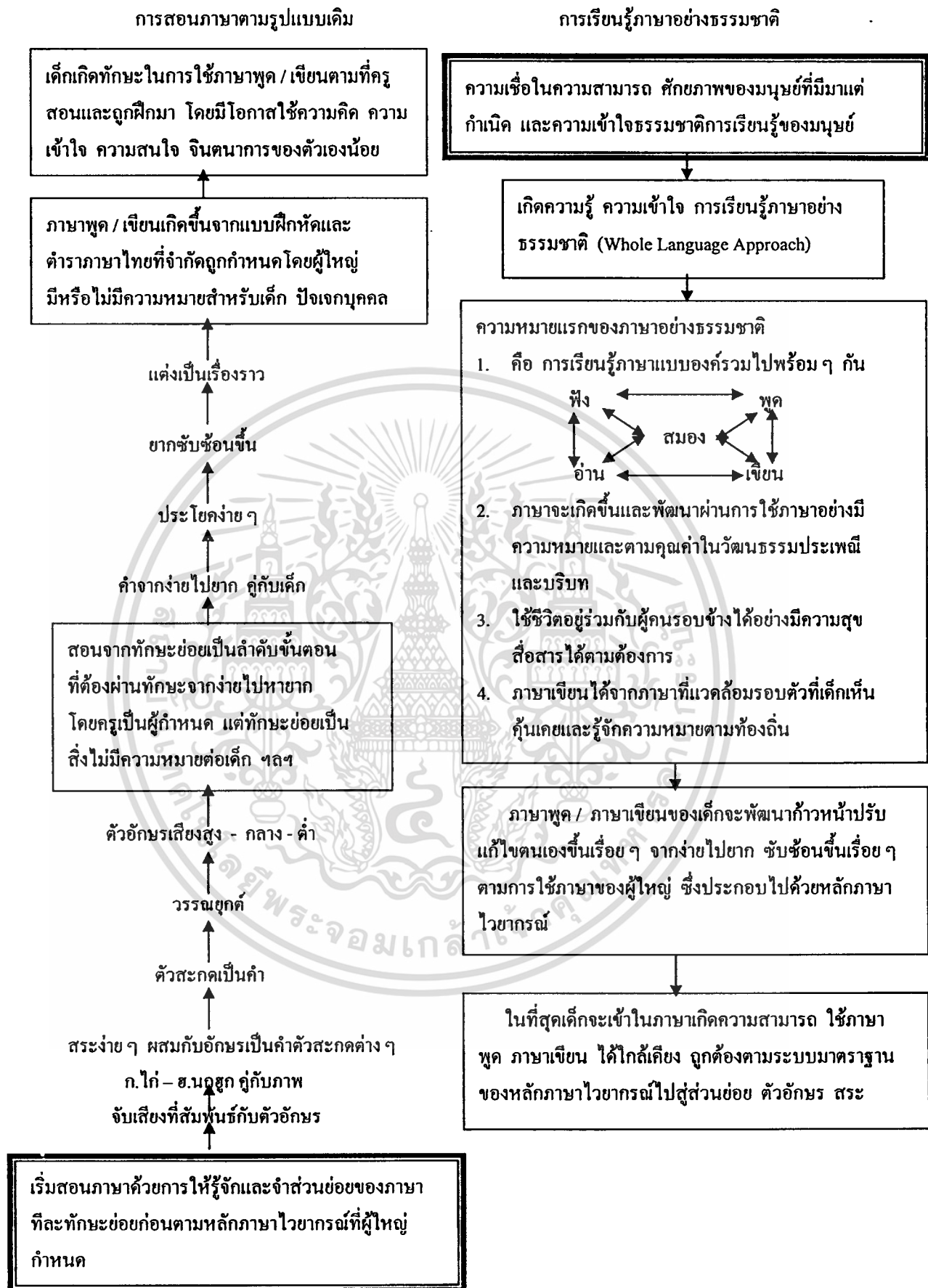
จากตารางเปรียบเทียบการเรียนรู้ภาษารูปแบบนี้ ทำให้เห็นภาพสังเขปของพฤติกรรมการสอนของครู และการเรียนรู้ของเด็กที่เกิดขึ้นในโรงเรียน ซึ่งมีความแตกต่างกันมากชนิดที่เรียกว่า

เอกสารนี้เป็นชิ้นส่วนทางกันเลยทีเดียวที่เดียวการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ดังนั้นคณะผู้วิจัย ซึ่งผ่านประสบการณ์การนำปรัชญา แนวคิดของภาษาธรรมชาติลง ปฏิบัติจริงในโรงเรียน ได้มีโอกาสสังเกต ติดตาม กระบวนการเรียนการสอนภาษา ได้เห็นภาษา ของเด็กปรากฏขึ้น และพัฒนาไปอย่างเป็นธรรมชาติ มาตั้งแต่ปี 2536 จนสามารถสรุปแนวทางการ เรียนรู้ และพัฒนาภาษาของเด็กตามองค์ความรู้นี้ ดังขอเสนอเป็นแผนผังการเรียนรู้ภาษาของเด็ก 2 แนวทาง ที่สวนทางกันอย่างชัดเจน โดยการสร้างผังขึ้นจากฐานการมองเด็กในฐานะมนุษย์ที่เกิด มาเป็นสัตว์ประเสริฐ เพราะมีสมองไวคิด ต่างจากสัตว์อื่นนั่นเอง เหตุผลเช่นนี้จึงสมควรที่เด็กจะได้ มีโอกาสศึกษาเรียนรู้ตนเองและโลกรอบตัว โดยการใช้กระบวนการคิดเป็นแกนการเรียนรู้ของเขา ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้ภายในเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่ควรเอาไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต

ภาพที่ 2.8 แสดงแผนผังการเรียนรู้และพัฒนาภาษาของเด็ก 2 แนวทาง ที่สวนทางกันอย่างชัดเจน

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากแผนผังการเรียนรู้และพัฒนาภาษาของเด็กนี้ แสดงให้เห็นการเริ่มต้นสอน หรือสัมผัสภาษาของเด็กไปจนเกิดทักษะ ความสามารถทางภาษาไปทีละขั้นตอนทั้ง 2 แนวทาง จนในที่สุด 2 แนวทางนี้ได้ทำให้เด็กรู้และใช้ภาษาที่สมบูรณ์ คือ ถูกต้องตามหลักภาษา และไวยากรณ์

แต่ในระหว่างทางของทุกขั้นตอนนั้นแตกต่างกันที่การมองเด็กว่าเป็นเพียงผู้ปฏิบัติฝึกฝนทักษะ หรือจะมองเด็กอย่างเชื่อมั่นในการเกิดมาเป็นมนุษย์ที่มีสมองๆ ไว้วัด อันมีผลต่อการจัดการศึกษาให้เด็กในวัยเริ่มต้นเข้าโรงเรียน

กระบวนการเรียนรู้และพัฒนาทางภาษาแบบธรรมชาตินี้จึงเห็นภาพชัดว่า เด็กจะเรียนรู้ภาษาจากชีวิตจริง จากสิ่งของจริงๆ รอบตัว จากหนังสือเรียนและภาษาที่เขาได้ยินได้ฟัง ได้พูดได้เห็น รับรู้และเข้าใจได้ทั้งในลักษณะที่เกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมให้เป็นเงื่อนไขในการเรียนการสอน และในลักษณะที่เป็นธรรมชาติไม่มีการจัดสภาพการเรียนการสอนคือที่ได้สัมผัสอยู่ทุกวัน จนกระทั่งเด็กเกิดความมั่นใจ จึงเปล่งเสียงเพื่อสื่อสารให้ผู้รับรู้ เข้าใจความหมายที่ต้องการ เมื่อเขาได้รับการตอบสนองก็เกิดความมั่นใจ กระบวนการพัฒนาความคิดจึงเกิดขึ้นตามลำดับ ภาษาก็จะเข้ามาช่วยความคิดและก็จะช่วยสร้างภาษาให้ก้าวหน้ามากขึ้น เจริญงอกงามควบคู่กันไปตามลำดับ จนกระทั่งพร้อมอยากที่จะเขียนแบบผู้ใหญ่บ้าง ในที่สุดการเขียนของเด็กก็จะปรากฏชัดขึ้นเอง ภายใน เป็นความต้องการที่เกิดจากภายใน ที่จะส่งสัญญาณความคิด ถ่ายทอดออกมาเป็นสัญลักษณ์ รูปวาด หรือตัวอักษรตามลำดับอายุ และความสามารถเป็นการผุดขึ้นของภาษา (Emergent Literacy) การรู้ภาษานี้เกิดจากการที่เด็กได้สัมผัสประสบการณ์ในทุกด้านจากการเห็น การฟัง การอ่านภาษาเขียนในหนังสือ การแปลความหมายจากการเรียนรู้ และเข้าใจภาษาที่เกี่ยวข้องกับคำพูดที่ได้เก็บข้อมูลไว้ในสมองแล้วพัฒนาทางภาษาพร้อมไปกับการเรียนรู้โลกรอบตัว

แม้แนวทางการเรียนรู้ภาษาแบบธรรมชาติจะเดินสวนทางกับรูปแบบการสอนภาษาแบบเดิม แต่ความสามารถของครู ในการผสมผสานจุดดีของแนวคิดมาใช้ประโยชน์ คือ คุณค่าสูงสุดที่ผู้เรียนทุกคนควรจะได้รับ ดังความเห็นของ ศ.ดร.อารี สัมหลวี ที่กล่าวว่าให้สัมผัสภาษาไว้ว่า “ถ้าเปรียบเทียบกับแนวการสอนภาษาแบบเดิม Whole Language เป็นการทำเอาของดีๆ มาใช้ ของเราก็มีกันอยู่แล้ว การอ่านหนังสือให้ลูกฟังก่อนนอน ปู่ย่าตายายเล่านิทานให้ลูกหลานฟัง การอุ้มชูเด็กและออกเสียง เรียนรู้ภาษา ทำไมคุณเนาวรัตน์จึงเป็นกวี เพราะพ่อชอบบทกลอนและเขียนคิดข้างฝาไว้ เด็กจึงชินกับคำกลอนภาษาธรรมชาติจึงเป็นแนวของการค้นพบการเรียนรู้อย่างธรรมชาติของเด็ก ไม่ใช่แนวทางที่สร้างขึ้นแต่อย่างใด”

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูล

เนื่องจากในวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัยนี้ เพื่อศึกษาลักษณะการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในโรงเรียนอนุบาลตามแนวทางการเรียนรู้ภาษาอย่างธรรมชาติแบบองค์รวม โดยมีขั้นตอนในการดำเนินงานวิจัยดังนี้

3.1 การสำรวจและการศึกษาข้อมูลเบื้องต้น

ในการวิจัยนี้ แบ่งเป็นขั้นตอนของการศึกษาวิจัยออกเป็นขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลเอกสาร หรือการทบทวนวรรณกรรม โดยการศึกษาจากข้อมูลทุติยภูมิ เอกสารที่เกี่ยวข้อง ตำรา รายงานการวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเด็กโรงเรียนอนุบาล ตลอดจนแนวคิด ทฤษฎีต่างๆ เพื่อให้ทราบถึงหลายข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่

- แนวคิด หลักการ และนโยบายการจัดการศึกษาในโรงเรียนอนุบาล ที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานโรงเรียนอนุบาล

- พัฒนาการ และจิตวิทยาของเด็กวัย 4 – 6 ขวบ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ และการจัดพื้นที่ในการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาล

- ลักษณะโดยทั่วไปของโรงเรียนอนุบาลในปัจจุบัน เสนอความสัมพันธ์ของพื้นที่ที่กำหนด ขนาดมาตรฐาน องค์ประกอบต่างๆ ในโรงเรียนอนุบาล ข้อมูลสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เกี่ยวข้อง เช่น ตำแหน่งพื้นที่ ขนาด วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องเรือน เครื่องใช้ ฯลฯ

2. เครื่องมือในการวิจัย นำข้อมูลเบื้องต้นมารวมทำการสรุป สร้างเป็นแบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม เพื่อเป็นข้อมูลรายละเอียดของแต่ละสถานศึกษา

1. แบบสังเกตสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายใน

- สำรวจขนาดพื้นที่ใช้สอย เครื่องเรือน เครื่องใช้ อุปกรณ์อำนวยความสะดวกต่างๆ การใช้วัสดุพื้น ผนัง เพดาน สีส้น

- ศึกษาพฤติกรรม และกิจกรรมต่างๆ ในการใช้พื้นที่ และความสัมพันธ์ของพื้นที่ที่เกิดขึ้นในโรงเรียนอนุบาลที่นำมาเป็นกรณีศึกษา เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย การถ่ายรูป การวัดพื้นที่ การเขียนผัง นำมาประกอบการวิเคราะห์ (ดูแบบสังเกตสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในภาคผนวก)

2. แบบสัมภาษณ์ สัมภาษณ์นักการศึกษาผู้เชี่ยวชาญในทฤษฎีการเรียนการสอนตามแนวทางการเรียนรู้ภาษาอย่างธรรมชาติแบบองค์รวม ผู้เกี่ยวข้องภายในพื้นที่กรณีศึกษา ได้แก่ ครู

เอกสารนี้ผู้ปกครองและผู้บริหารใช้วิธีการสัมภาษณ์ทั้งแบบรายบุคคล และแบบกลุ่ม สัมภาษณ์ตามถึง

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

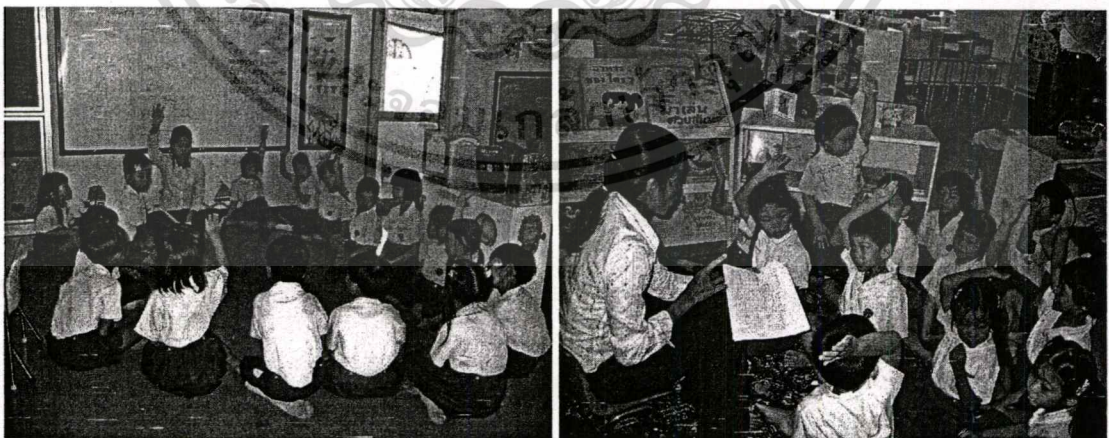
ประวัติความเป็นมาของสถานศึกษา , จำนวนระดับชั้นเรียนที่เปิดสอน จำนวนนักเรียน จำนวนครู , การดำเนินการเรียนการสอนแนวทางการเรียนรู้ภาษาธรรมชาติแบบองค์รวม เปรียบเทียบกับแนวการสอนแบบเดิมที่เคยดำเนินการ , กิจกรรมการเรียนการสอน , สภาพแวดล้อมที่มีอยู่ ปัจจัย หรือปัญหาที่มีผลกับการเรียนการสอน , ปัญหาที่ได้รับจากการใช้งานเกี่ยวกับเครื่องเรือน เครื่องใช้ วัสดุ และอุปกรณ์ต่างๆ และความต้องการต่างๆ ที่ต้องการให้มีเพิ่ม หรือไม่ต้องการในสภาพแวดล้อม

3. แบบสอบถาม นำข้อมูลที่ได้จากการสังเกต และการสัมภาษณ์ มาประมวลออกมาเป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในโรงเรียนอนุบาลในปัจจุบัน ความคิดเห็นที่มีความต้องการ หรือควรให้มีการปรับปรุงอย่างไร เน้นสอบถามถึงพื้นที่กิจกรรมที่นักเรียนใช้งาน ห้องเรียน มุมกิจกรรมในห้องเรียน ส่วนนอน ส่วนทานอาหาร ห้องน้ำ สวนสนามเด็กเล่น และบ่อทราย เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด โดยนำไปสอบถามความคิดเห็นของบุคคลที่เกี่ยวข้อง (ดูแบบสอบถาม ภาคผนวก)

- ผู้บริหารสถานศึกษา

- ครูผู้สอนในระดับชั้นอนุบาล

- นักเรียน ในการสอบถามความคิดเห็นนักเรียน ได้กำหนดให้เป็นการศึกษาแบบกลุ่มตัวอย่างจากนักเรียนทั้งหมด โดยกำหนดตัวแทนในหนึ่งสถานศึกษาจะคัดเลือกนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 1 จำนวน 1 ห้อง (จำนวน 25 – 30 คน) , นักเรียนระดับชั้นอนุบาล 2 จำนวน 1 ห้อง (จำนวน 25 – 30 คน), และนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 3 จำนวน 1 ห้อง (จำนวน 25 – 30 คน) นักเรียนตอบแบบสอบถามโดยครูจะทำหน้าที่ในการถามคำถาม ให้นักเรียนในแต่ละระดับชั้นแสดงความคิดเห็นแล้วทำการนับจำนวนนักเรียนที่แสดงความคิดเห็นในแต่ละข้อคำถาม

ภาพที่ 3.1 แสดงกลุ่มนักเรียนแสดงความคิดเห็นในการตอบข้อคำถามในแบบสอบถาม

รวบรวมแบบสอบถามที่ได้นำมาวิเคราะห์ผล โดยวิธีการหาค่าร้อยละ การวิเคราะห์ผลข้อมูล เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า มุ่งเน้นแสดงถึงทัศนคติ และความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในโรงเรียนอนุบาล ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2 การวิจัยกลุ่มตัวอย่าง

การเลือกโรงเรียนอนุบาลที่นำมาใช้ในการวิจัยได้พิจารณาโดย ใช้กลุ่มโรงเรียนอนุบาล
ต้นแบบ ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในกรุงเทพฯ ที่มีการริเริ่มทดลองใช้
แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ภาษาอย่างธรรมชาติแบบองค์รวม ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 20 โรงเรียน ดังนี้

1. โรงเรียนอนุบาลหนูน้อย
2. โรงเรียนอนุบาลมณีนียา
3. โรงเรียนอนุบาลมณีนีรัตน์
4. โรงเรียนอนุบาลวรรณสว่างจิต
5. โรงเรียนมินประสาธวิทยา
6. โรงเรียนทอสี
7. โรงเรียนพลโทอุดมศึกษา
8. โรงเรียนเกษมพิทยา
9. โรงเรียนจักรเฉลิม
10. โรงเรียนสาธิตบางนา
11. โรงเรียน โชนออฟอาร์ค
12. โรงเรียนพิชญศึกษา
13. โรงเรียนจิตตเมตต์
14. โรงเรียนวัฒนานิเวศน์
15. โรงเรียนอนุบาลสร้างสรรค์
16. โรงเรียนอนุบาลชัยพฤกษ์
17. โรงเรียนอนุบาลนิรมล
18. โรงเรียนอนุบาลวัดไตรรัตนาราม
19. โรงเรียนอนุบาลรังรอง
20. โรงเรียนอนุบาล สุดารัตน์บางเขน

จากโรงเรียนในกลุ่มต้นแบบ ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ทั้งหมดที่
ดำเนินการจัดการเรียนการสอนแนวทางการเรียนรู้ภาษาธรรมชาติแบบองค์รวม ในปัจจุบัน ทาง
ผู้วิจัยได้ติดต่อขอข้อมูลเพื่อนำมาเป็นกรณีศึกษา โดยได้สถานศึกษาที่ตอบรับให้ข้อมูล เป็นกรณีศึกษา
เปรียบเทียบกับจำนวน 6 แห่ง เป็นสถานศึกษากลุ่มแรกๆที่เริ่มทดลองปรับใช้แนวทางการเรียนการสอน
แนวทางการเรียนรู้ภาษาธรรมชาติแบบองค์รวม ร่วมกับคณะทำงานฝ่ายการศึกษามูลนิธิชมรมไทย-
อิสราเอล ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีฯ ได้แก่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. โรงเรียนอนุบาลหนูน้อย ถนนสุขุมวิท เขตพระโขนง กรุงเทพฯ
2. โรงเรียนอนุบาลทอสี ถนนสุขุมวิท71 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ
3. โรงเรียนอนุบาลมณีธา ถนนรัตนวิบูลย์ อำเภอเมือง นนทบุรี
4. โรงเรียนอนุบาลจักรเฉลิม ถนนงามวงศ์วาน เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ
5. โรงเรียนอนุบาลวรรณสว่างจิต ถนนพระราม2 เขตบางขุนเทียน กรุงเทพฯ
6. โรงเรียนมีนประสาทวิทยา ถนนรามคำแหง เขตมีนบุรี กรุงเทพฯ

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาทางด้านเอกสาร ดำรง ผลงานการวิจัย รวมถึงการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ และบุคคลที่เกี่ยวข้อง นำมาวิเคราะห์ในเชิงพรรณนาโดยใช้หลักแนวความคิดทฤษฎีมาสนับสนุนให้มากที่สุด
2. นำข้อมูลจากการสำรวจ และการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นมาประมวลออกเป็นแบบสอบถาม และแบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์ พร้อมทั้งมีรูปประกอบเป็นบางตอน เพื่อความเข้าใจต่อผู้ใช้พื้นที่ และเพื่อให้เข้าใจในกิจกรรมการเรียนการสอนรวมทั้งความต้องการ หรือสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น ทดสอบผลแบบสอบถามก่อน เพื่อให้ทราบถึงข้อบกพร่อง โดยส่งตัวอย่างแบบสอบถามให้กับผู้บริหาร ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องในโรงเรียนอนุบาล เพื่อพิจารณา ทราบถึงข้อผิดพลาดต่างๆ ในแบบสอบถาม ในส่วนที่ไม่ชัดเจน ข้อคำถามที่นักเรียนไม่เข้าใจความหมาย ข้อคำถามที่ยืดยาว ปรับปรุงให้กระชับ และชัดเจนขึ้น ก่อนที่จะนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่แท้จริง รวบรวมข้อมูลที่ได้มาโดยใช้การวิเคราะห์เสนอเป็นคำร้อยละ นำมาทำเป็นตารางเปรียบเทียบมีคำอธิบายประกอบ มุ่งแสดงถึงสภาพความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในโรงเรียนอนุบาล

3.4 การนำเสนอผลการวิจัย

เสนอแนวทางในการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในโรงเรียนอนุบาล เพื่อสนองตอบตามแนวการเรียนรู้ภาษาธรรมชาติแบบองค์รวม แนวทางในการนำเสนอการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพในโครงการวิจัยนี้จะแบ่งออกเป็น การจัดวางพื้นที่ ขนาด การใช้พื้นที่ในส่วนต่างๆ ของนักเรียน และรูปแบบการจัดวางครุภัณฑ์ต่างๆ ที่เหมาะสม เพื่อแสดงรูปแบบของโครงการที่สมบูรณ์

3.5 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

นิยามด้านมโนทัศน์ (Conceptual Definitions) และนิยามด้านการปฏิบัติการ (Operational Definitions)

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

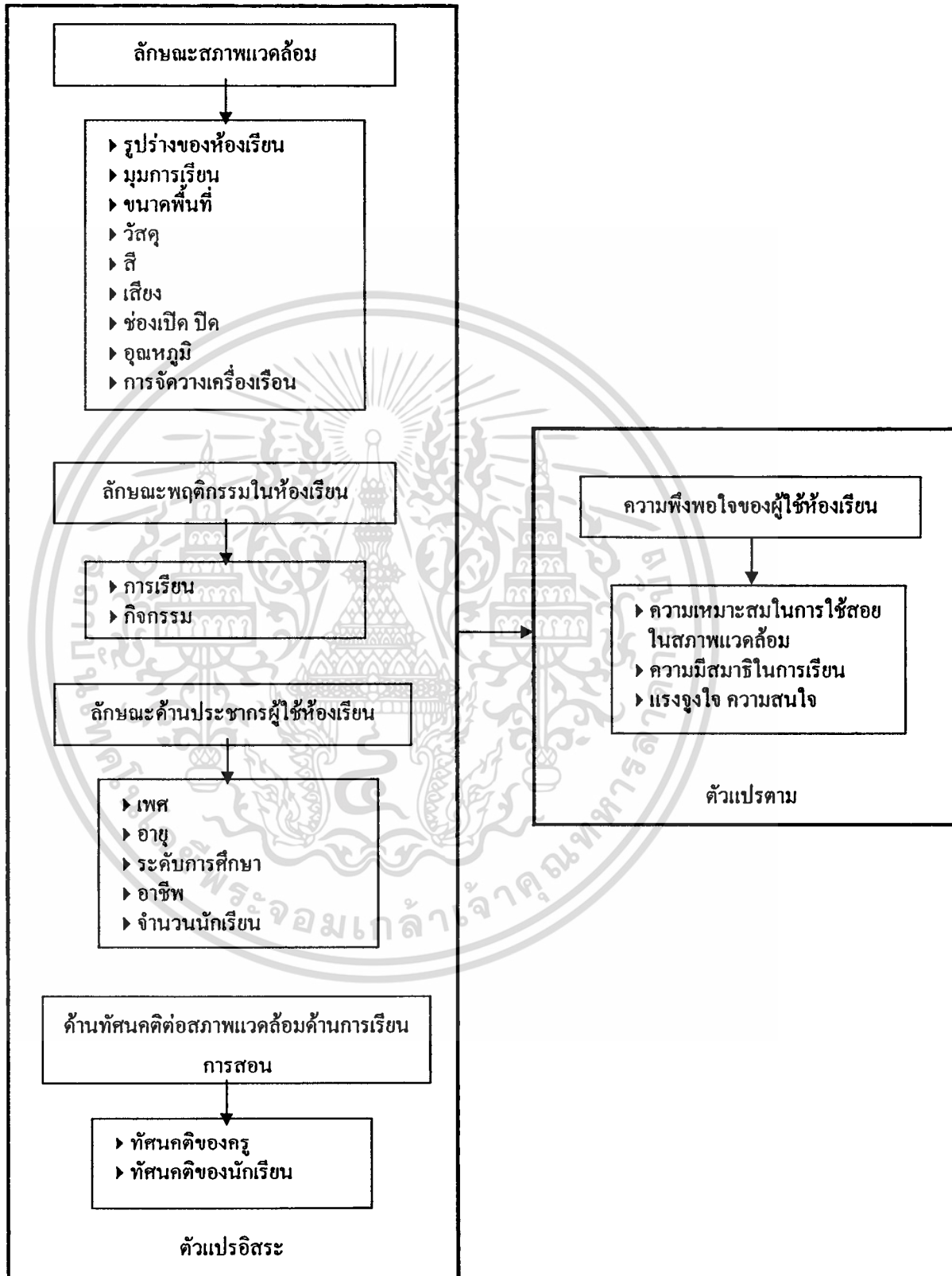
- 1. นิยมด้านมโนทัศน์ คือ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ พฤติกรรม และกิจกรรมที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียนอนุบาล
- 2. นิยมด้านปฏิบัติการ คือ ปัจจัยต่างๆ ที่มีผลสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในโรงเรียนอนุบาล

ตารางที่ 3.1 แสดงปัจจัยตัวแปรในงานวิจัย

ตัวแปร	Conceptual	Operational
ตัวแปรอิสระ	● ลักษณะสภาพแวดล้อมทางกายภาพ	- รูปร่างของห้องเรียน - นु้มการเรียน - ขนาดพื้นที่ - วัสดุ - สี - เสียง - ช่องเปิด ปิด - อุณหภูมิ - การจัดวางเครื่องเรือน
	● ลักษณะพฤติกรรมในห้องเรียน	- การเรียน - กิจกรรม
	● ลักษณะด้านประชากรผู้ใช้พื้นที่	- เพศ - อายุ - ระดับการศึกษา - อาชีพ - จำนวนนักเรียน
	● ด้านทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน	- ทัศนคติของครู - นักเรียน
ตัวแปรตาม	● ความพึงพอใจของผู้ใช้ห้องเรียน	- ความเหมาะสมต่อการใช้อยู่ในสภาพแวดล้อม - ความมีสมาธิในการเรียน - แรงจูงใจ ความสนใจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.6 การเชื่อมโยงระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

ภาพที่ 3.2 แสดงการเชื่อมโยงตัวแปรในงานวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.2 แสดงการเก็บข้อมูลและเครื่องมือการวิจัย

Conceptual	Operational	Literature Research	Structured Observation	Structured Interview	Questionnaire
ลักษณะสภาพแวดล้อม	- รูปร่างของห้องเรียน - มุมห้องเรียน - ขนาดพื้นที่ - วัสดุ - สี - เสียง - ช่องเปิด ปิด - อุณหภูมิ - การจัดวางเครื่องเรือน	● ● ● ● ● ● ● ● ●	● ● ● ● ● ● ● ● ●	● ● ● ● ● ● ● ● ●	
ลักษณะพฤติกรรมในห้องเรียน	- การเรียน - กิจกรรม	● ●	● ●	● ●	● ●
ลักษณะด้านประชากรผู้ใช้ห้องเรียน	- เพศ - อายุ - ระดับการศึกษา - อาชีพ - จำนวนนักเรียน		● ● ● ● ●	● ● ● ● ●	● ● ● ● ●
ด้านทัศนคติ	- ทัศนคติของครู - ทัศนคติของนักเรียน			● ●	● ●
ความพึงพอใจของผู้ใช้ห้องเรียน	- การจัดสภาพแวดล้อมภายใน	●	●	●	●

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

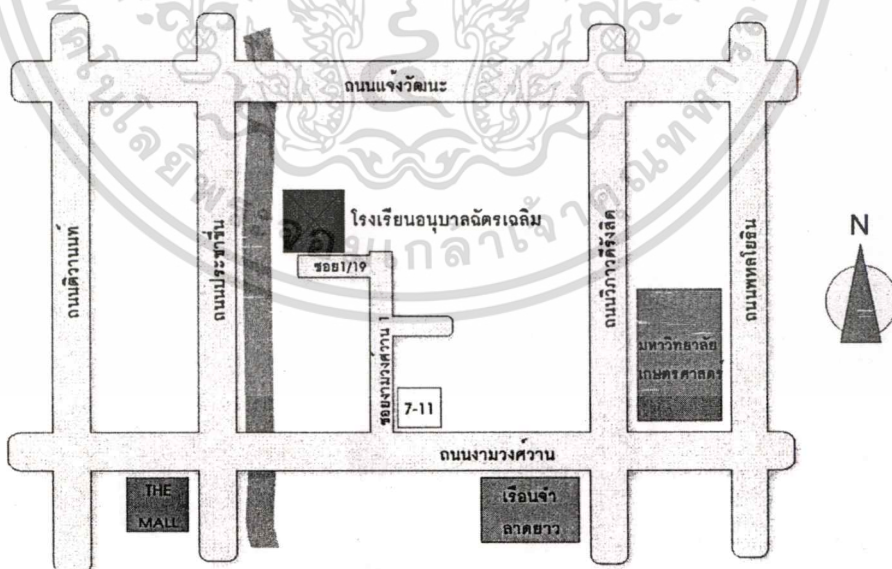
บทที่ 4

การอภิปรายผลการศึกษาข้อมูลทั่วไป และการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในโรงเรียนอนุบาลตามแนวการเรียนรู้ภาษาอย่างธรรมชาติแบบองค์รวม

การอภิปรายผลข้อมูลทั่วไปของโรงเรียนอนุบาลที่ใช้รูปแบบการเรียนการสอน ตามแนวการเรียนรู้ภาษาธรรมชาติแบบองค์รวม ศึกษาโดยการสำรวจ สัมภาษณ์ ใช้แบบสอบถามความรู้สึกและความพึงพอใจ ในสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในโรงเรียนอนุบาล ผู้วิจัยได้ทำการแบ่งการศึกษาออกเป็น ข้อมูลทั่วไป ลักษณะทางกายภาพภายในโรงเรียนอนุบาล กิจกรรมการเรียน การจัดพื้นที่ นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล มาเรียบเรียงความสัมพันธ์ให้เป็นเนื้อหาสาระเดียวกัน เพื่อสรุปผลการวิจัย และเสนอแนะแนวทางซึ่งเป็นแนวทางในการออกแบบสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในโรงเรียนอนุบาลตามแนวการเรียนรู้ภาษาธรรมชาติแบบองค์รวม

4.1 กรณีศึกษาโรงเรียนอนุบาล

4.1.1 การศึกษาข้อมูลโรงเรียนอนุบาลฉัตรเฉลิม

ภาพที่ 4.1 แสดงแผนที่ตั้งโรงเรียนอนุบาลฉัตรเฉลิม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ตั้ง 1/101 หมู่บ้านจีนเขต ซอย1/19 หมู่ที่ 6 ถนนงามวงศ์วาน ท้องสองห้อง หลักสี่
กรุงเทพฯ

เปิดดำเนินการมาแล้ว 30 ปี

ระดับที่เปิดสอน ชั้นอนุบาล 1-3 ชั้นละ 5 ห้องเรียน

จำนวนนักเรียนห้องละ 20 คน ต่อคุณครู 2 คน

ภาพที่ 4.2 แสดงทางเข้า – ออกโรงเรียนอนุบาลจักรพลิน

ภาพที่ 4.3 แสดงสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนอนุบาลจักรพลิน

แนวการเรียนการสอน จากที่เปิดดำเนินการมาตั้งแต่แรก โรงเรียนสอนให้นักเรียนอ่าน
เรียน เขียน ครูผู้สอนโดยเน้นที่การใช้ตำรา ให้เด็กสามารถอ่านหนังสือได้ แต่แท้ที่จริงเด็กไม่
เอกสารนี้สามารถคิดเป็นได้ ว่างทางโรงเรียนอนุบาลจักรพลิน จึงนำรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวการ
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรียนรู้ภาษาธรรมชาติแบบองค์รวม (Whole Language) เข้ามาใช้ เมื่อ 7 ปีที่แล้วจนถึงปัจจุบัน แนวการเรียนการสอนที่นำเข้ามาใช้ใหม่นี้จากการสัมภาษณ์คุณครูให้ความเห็นว่า เด็กมีความเฉลียวฉลาดมากขึ้นกล้าคิดกล้าแสดงออก มีการตอบสนอง ได้ตอบ กับคุณครู เพื่อน หรือบุคคลอื่นได้ดี การเรียนการสอนทางโรงเรียนได้แบ่งกลุ่มห้องเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม แยกออกตามไอเดียเรื่องสี 5 สี ในหนึ่งกลุ่มสีเด็กนักเรียน 3 ห้องเรียน ประกอบไปด้วยระดับชั้นอนุบาล 1, 2 และ 3 กลุ่มละหนึ่งห้อง เพื่อให้เป็นเหมือนองค์กรย่อยๆ ให้ปกครองกันเอง และส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกัน

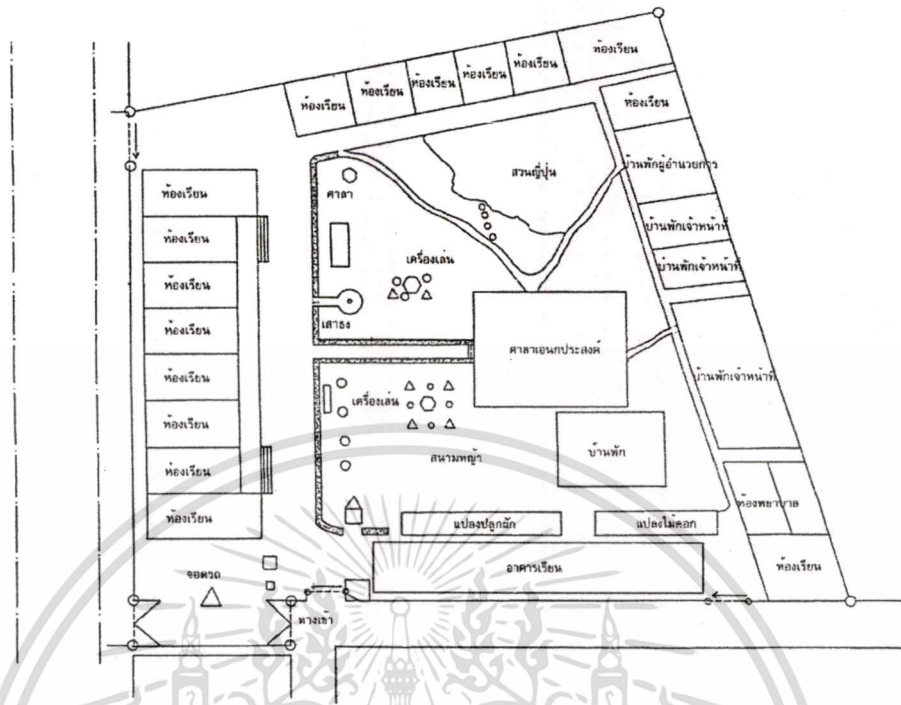
ภาพที่ 4.4 แสดงการทำกิจกรรมร่วมกันของเด็กนักเรียน

กิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละวันของนักเรียนอนุบาล

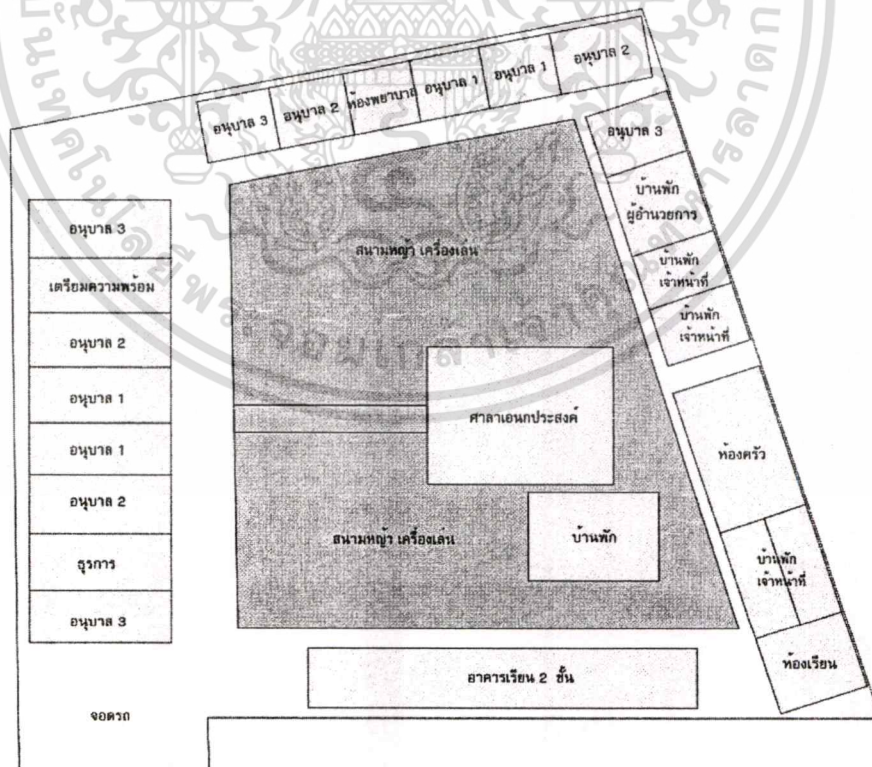
- 8.30 เข้าแถวเคารพธงชาติ สวดมนต์ กิจกรรมเข้าจังหวะ
- 8.45 คึ๊มนม ล้างหน้า ทาแป้ง
- 9.00 กิจกรรมเสริมประสบการณ์เคลื่อนไหว สร้างสรรค์เสรี เกมการศึกษากลางแจ้ง
- 11.20 รับประทานอาหารกลางวัน
- 12.00 แปร่งฟัน อาบน้ำ นอนพักผ่อน
- 13.30 ตื่นนอน ล้างหน้า ทาแป้ง
- 13.45 ทานอาหารว่าง
- 14.00 ทบทวนบทเรียน วางแผนในการเรียนวันต่อไป
- 14.30 เตรียมตัวกลับบ้าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนอนุบาล

ภาพที่ 4.5 แสดงแผนผังของโรงเรียนอนุบาลนัครเฉลิม

ภาพที่ 4.6 แสดงพื้นที่ส่วนต่างๆ ภายในโรงเรียนอนุบาลนัครเฉลิม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. อาคารเรียนหลังที่ 1 ประกอบด้วยห้องเรียนระดับชั้นอนุบาล 6 ห้อง ห้องธุรการ-การเงิน 1 ห้อง และห้องเตรียมความพร้อม 1 ห้อง
2. อาคารหลังที่ 2 ประกอบด้วยห้องเรียนระดับชั้นอนุบาล 2 ห้อง และห้องพยาบาล
3. อาคารหลังที่ 3 ประกอบด้วยห้องเรียนระดับชั้นอนุบาล 3 ห้อง
4. อาคารเรียนสองชั้น 1 หลัง ประกอบด้วย ชั้นล่างแบ่งออกเป็นห้องเรียนระดับชั้นอนุบาล 3 ห้อง ห้องรับประทานอาหาร 1 ห้อง ชั้นบนเป็นห้องสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน
5. อาคารอเนกประสงค์ 1 หลัง
6. สวน บ่อทราย และสนามเด็กเล่น
7. อาคารผู้อำนวยการ
8. ห้องครัว

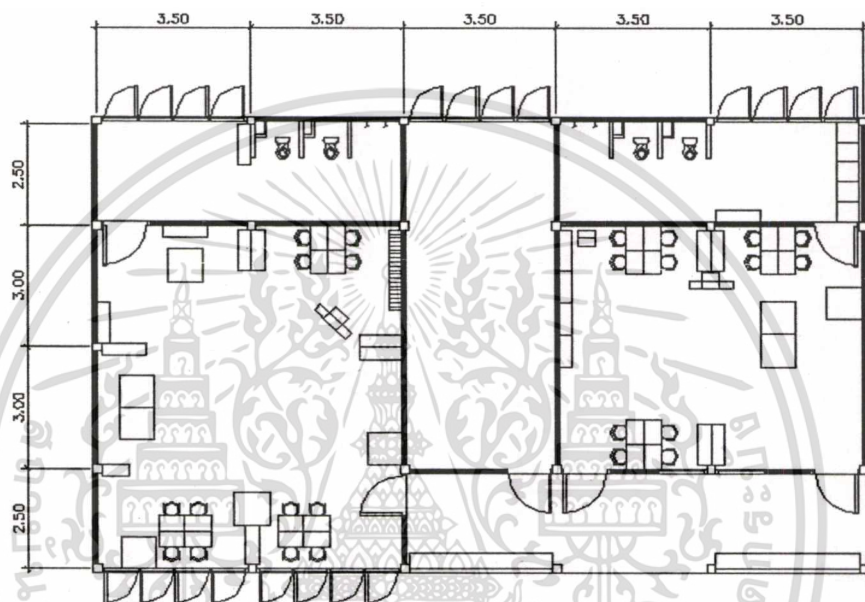
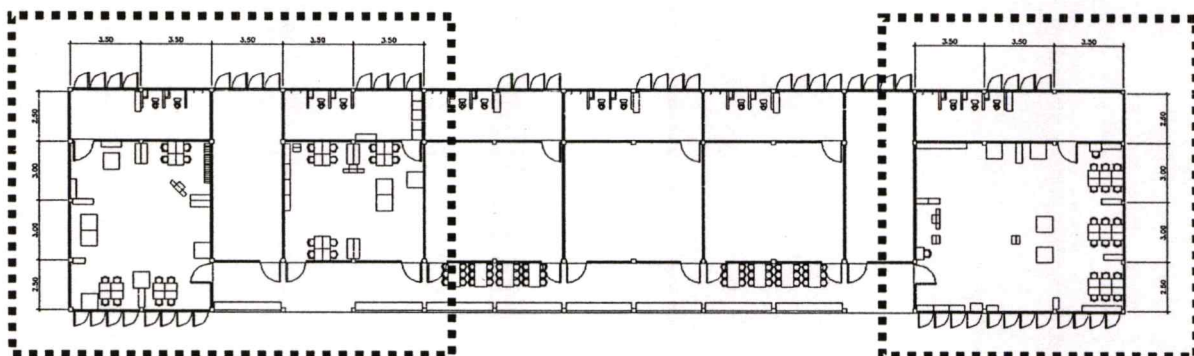
ลักษณะของห้องเรียนระดับชั้นอนุบาล

ห้องเรียนอนุบาล อาคารเรียนหลังที่ 1 ประกอบด้วยห้องเรียนขนาด 7.00 x 6.00 ม. คิดเป็นพื้นที่ 42 ตร.ม. จำนวน 4 ห้อง ห้องเรียนขนาด 7.00 x 8.50 ม. คิดเป็นพื้นที่ 59.5 ตร.ม. จำนวน 1 ห้อง และห้องเรียนขนาด 10.5 x 8.50 ม. คิดเป็นพื้นที่ 89.25 ตร.ม. จำนวน 1 ห้อง ห้องเรียนทั้งหมดมีความสูง 3.00 ม. เป็นห้องโล่ง ผนังก่ออิฐทึบ 3 ด้าน ในด้านหนึ่งของผนังทึบที่อยู่ด้านหลังห้องเรียน ก่อสลับด้วยกลีบบล็อก ผนังด้านหน้าห้องเรียนเป็นประตูทางเข้า-ออก และหน้าต่างบานเลื่อนกระจกใส ผนังห้องถูกระเบียงด้านตอนล่าง ตอนบนทาสีขาว พื้นห้องเรียนปูกระเบื้องยาง

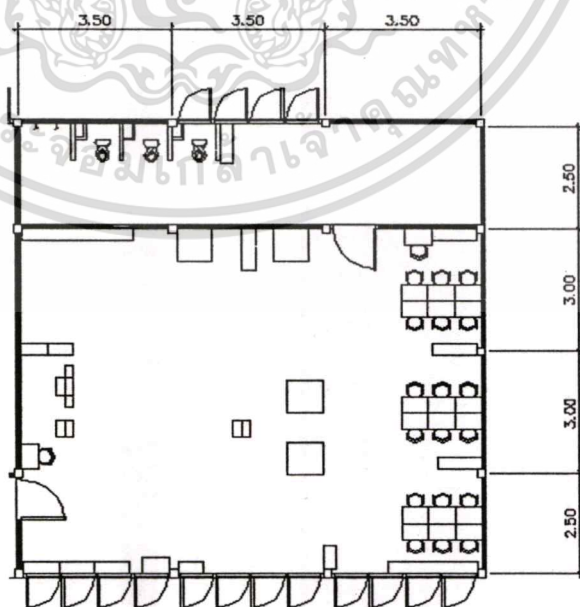

ภาพที่ 4.7 แสดงอาคารเรียนหลังที่ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.8 แสดงแบบแปลนห้องเรียน ขนาด 7.00 x 8.50 ม. และห้องเรียนขนาด 7.00 x 6.00 ม.

ภาพที่ 4.9 แสดงแบบแปลนห้องเรียนขนาด 10.5 x 8.50 ม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.10 แสดงสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน

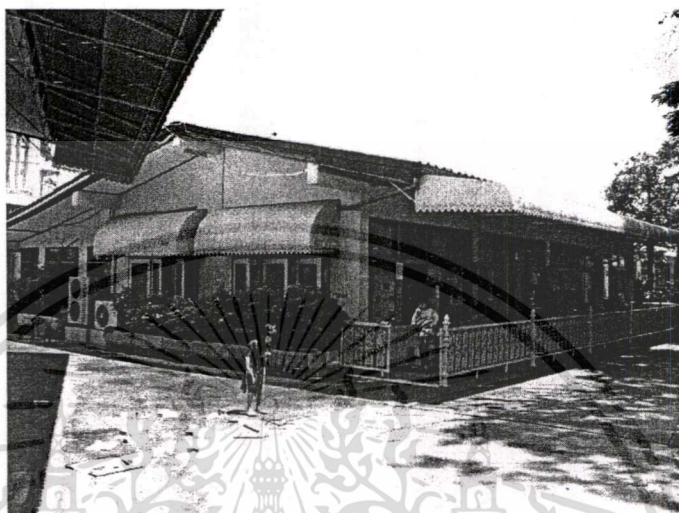
ห้องน้ำอยู่ด้านหลังห้องเรียนขนาด 2.50×7.00 ม. คิดเป็นพื้นที่ 17.5 ตร.ม. มีความสูง 3.00 ม. มีประตูทางเข้า-ออก อยู่ด้านผนังด้านหลังห้องเรียน ผนังด้านข้างห้องน้ำสองด้านเป็นผนังทึบ ผนังอีกด้านซึ่งเป็นผนังด้านหลังอาคารเป็นหน้าต่างบานเปิด และบล็อกร่องระบายอากาศพื้นปูกระเบื้อง ผนังกรุกระเบื้อง ภายในห้องน้ำมีตู้วางรองเท้า ราวแขวนเสื้อติดผนัง พื้นที่สำหรับเก็บเบาะที่นอน กั้นล๊อควางสุขภัณฑ์ขนาด 1.00×0.90 ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.9 ตร.ม. ทั้งหมด 3 ล๊อคผนังกั้นก้ออิฐกรุกระเบื้องมีความสูง 1.00 ม. เป็นโถส้วม 2 ชุด และล๊อคอาบนํ้า 1 ล๊อค

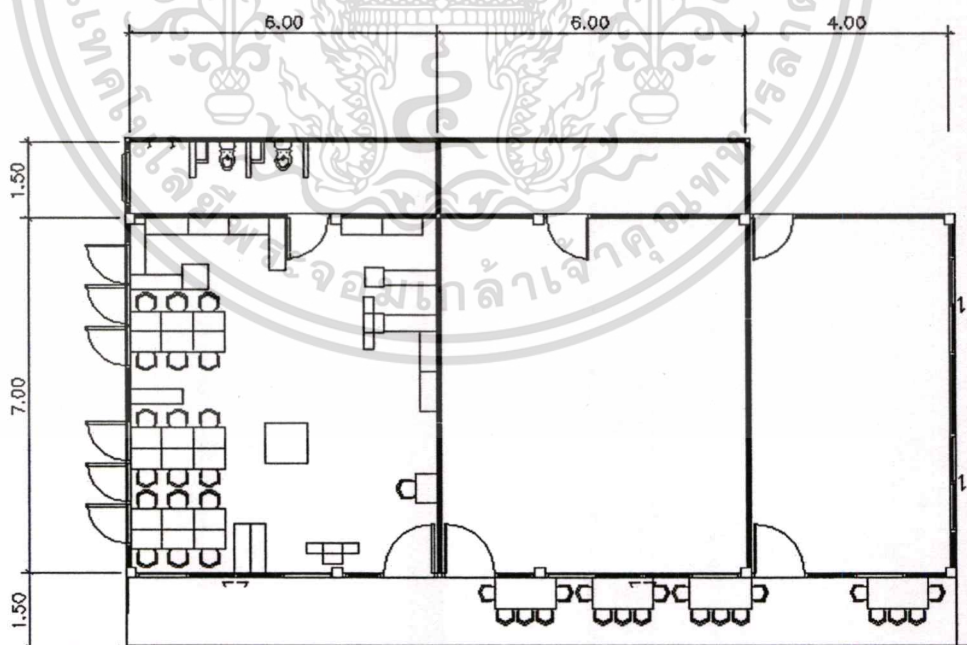
ภาพที่ 4.11 แสดงสภาพห้องน้ำด้านหลังห้องเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้องเรียนอนุบาล อาคารเรียนหลังที่ 2 ห้องเรียนขนาด 7.00 x 6.00 ม. คิดเป็นพื้นที่ 42 ตร.ม. ความสูงของห้องเรียน 3.00 ม. เป็นห้องโล่ง ผนังก่ออิฐทึบ 3 ด้าน ผนังด้านหน้าห้องเรียนเป็น ประตูทางเข้า – ออก และหน้าต่างบานเลื่อนกระจกใส ผนังห้องทาสีขาว พื้นห้องเรียนปูกระเบื้องเคลือบ

ภาพที่ 4.12 แสดงอาคารเรียนหลังที่ 2

ภาพที่ 4.13 แสดงแบบแปลนห้องเรียน ขนาด 7.00 x 6.00 ม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.14 แสดงสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน

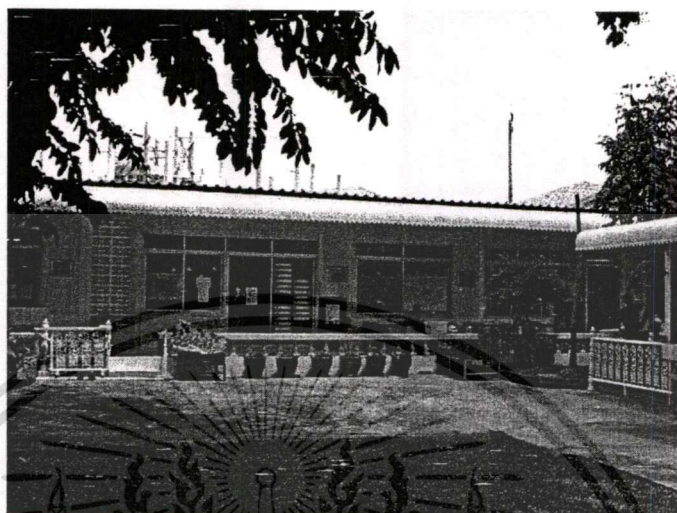
ห้องน้ำ อยู่ด้านหลังห้องเรียนขนาด 1.50 x 6.00 ม. คิดเป็นพื้นที่ 9 ตร.ม. มีความสูง 3.00 ม. มีประตูทางเข้า-ออก อยู่ด้านผนังด้านหลังห้องเรียน ผนังห้องน้ำสามด้านเป็นผนังทึบ พื้นปูกระเบื้อง ผนังกรุกระเบื้อง ภายในห้องน้ำมีราวแขวนเสื้อยัดติดผนัง พื้นที่สำหรับเก็บเบาะที่นอน กั้นล๊อควางสุขภัณฑ์ ขนาด 1.00 x 0.60 ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.60 ตร.ม. แบ่งออกเป็น 3 ล๊อค ผนังกันก่ออิฐกรุกระเบื้องมีความสูง 1.00 ม. เป็นโถส้วม 2 ชุด และล๊อคอาบน้ำ 1 ล๊อค

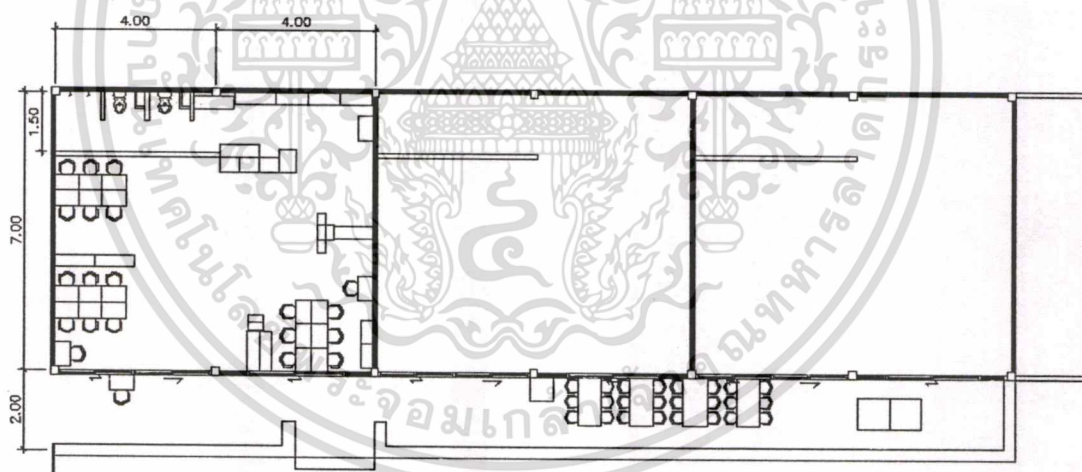
ภาพที่ 4.15 แสดงสภาพห้องน้ำภายในห้องเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้องเรียนอนุบาล อาคารเรียนหลังที่ 3 ห้องเรียนขนาด 7.00 x 8.00 ม. คิดเป็นพื้นที่ 56 ตร.ม. ความสูงของห้องเรียน 3.00 ม. เป็นห้องโล่ง ผนังก่ออิฐทึบ 3 ด้าน ผนังด้านหน้าห้องเรียนเป็น ประตูทางเข้า-ออก และหน้าต่างบานเลื่อนกระจกใส ผนังห้องทาสีขาว พื้นห้องเรียนปูกระเบื้องเคลือบ

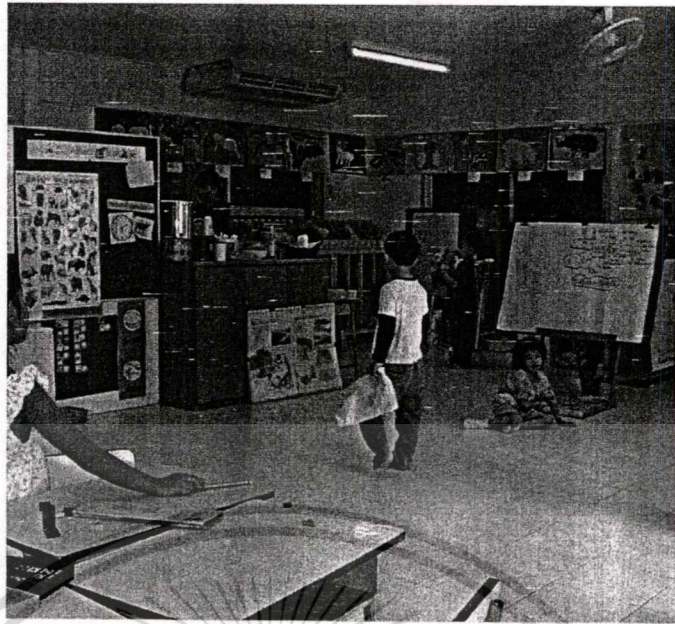

ภาพที่ 4.16 แสดงอาคารเรียนหลังที่ 3

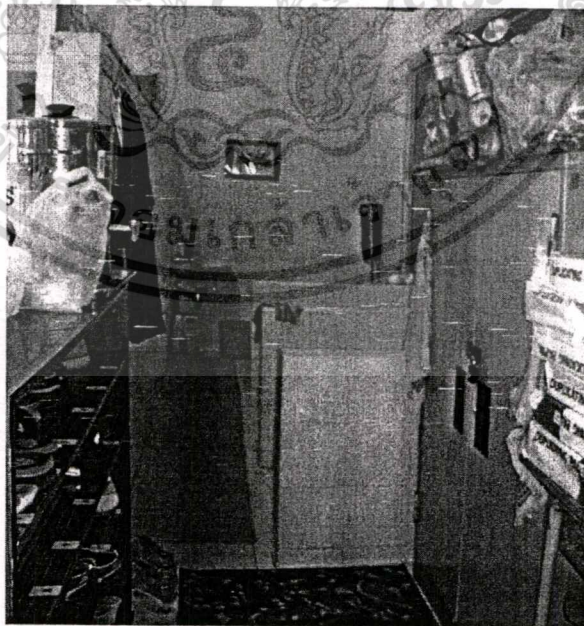
ภาพที่ 4.17 แสดงแบบแปลนห้องเรียน ห้องเรียนขนาด 7.00 x 8.00 ม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.18 แสดงสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน

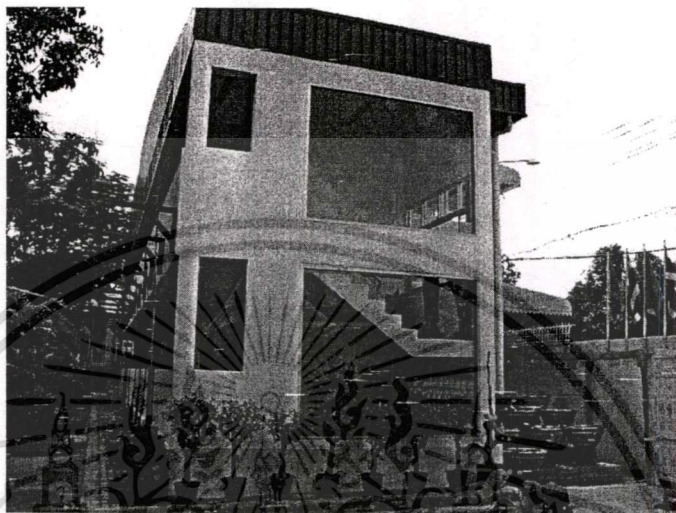
ห้องน้ำอยู่ด้านหลังห้องเรียนขนาด 1.50 x 4.00 ม. คิดเป็นพื้นที่ 6 ตร.ม. มีความสูง 3.00 ม. โดยกั้นแบ่งอยู่ภายในห้องเรียนด้วยผนังก่ออิฐสูง 2.00 ม. พื้นปูกระเบื้อง ผนังกรุกระเบื้อง กั้นลือควาสุขภัณฑ์ขนาด 1.00 x 1.00 ม. คิดเป็นพื้นที่ 1 ตร.ม. แบ่งออกเป็น 3 ล็อกผนังกั้นก่ออิฐกรุกระเบื้องมีความสูง 1.00 ม. เป็นโถส้วม 2 ชุด และล็อกอาบนํ้า 1 ล็อก อ่างล้างหน้า 1 ชุด

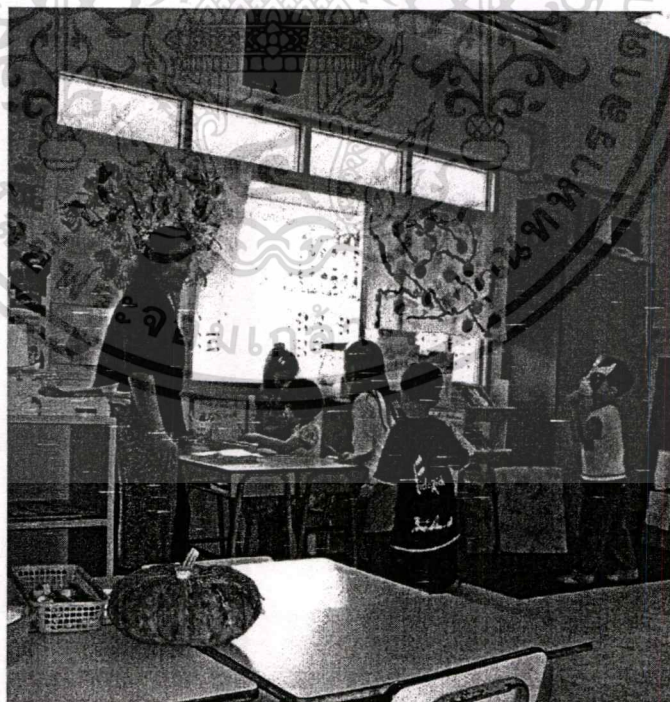
ภาพที่ 4.19 แสดงสภาพห้องน้ำภายในห้องเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้องเรียนอนุบาล อาคารเรียนสองชั้น ห้องเรียนขนาด 5.00 x 4.50 ม. คิดเป็นพื้นที่ 22.5 ตร.ม. ความสูงของห้องเรียน 3.00 ม. เป็นห้องโล่ง ผนังก่ออิฐทึบ 2 ด้าน ผนังด้านหน้าห้องเรียนเป็น ประตูทางเข้า-ออก และหน้าต่างบานเลื่อนกระจกใส ผนังห้องด้านหลังเป็นประตูทางออกด้านหลัง อาคาร และหน้าต่างบานเลื่อนกระจกใส ผนังห้องทาสีขาว พื้นห้องเรียนปูกระเบื้องเคลือบ

ภาพที่ 4.20 แสดงอาคารเรียน 2 ชั้น

ภาพที่ 4.21 แสดงสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.22 แสดงเครื่องเรือนภายในห้องเรียน ชั้นวางรองเท้า และชั้นใส่กระเป๋าของนักเรียน

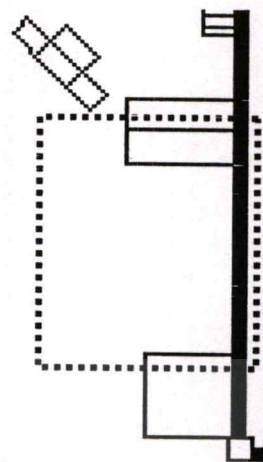
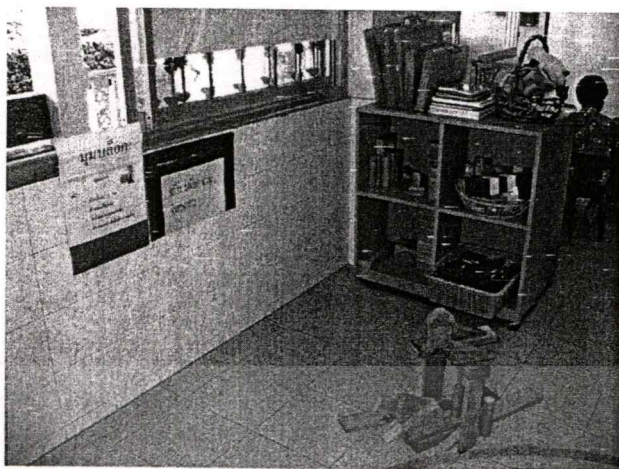
ในภายในห้องเรียนติดตั้งเครื่องปรับอากาศ พัดลมระบายอากาศ และกล้องวงจรปิด ติดตั้งอยู่ทุกห้องเรียน เครื่องเรือนส่วนใหญ่จัดวางชิดผนังห้อง ทำเป็นลักษณะตู้เตี้ยด้านหน้าเป็นช่องสำหรับใส่ หรือวางของเป็นเครื่องเรือนที่น้ำหนักเบาสามารถเคลื่อนย้ายปรับเปลี่ยนตำแหน่งจัดวางได้ สะดวกประกอบด้วย ตู้ใส่รองเท้าทำจากโครงสร้างไม้ ฐานตู้ติดล้อเลื่อน ขนาด $1.20 \times 0.30 \times 1.00$ ม. จำนวน 1 ตู้ คิดเป็นพื้นที่ 0.36 ตร.ม. ชั้นสำหรับเก็บกระเป๋าเรียนทำจากโครงสร้างไม้ ทำเป็นช่องสำหรับเก็บกระเป๋า ขนาด $0.80 \times 0.30 \times 1.00$ ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.24 ตร.ม. มีจำนวน 3 ตู้ ต่อหนึ่งห้องเรียน กระดานสอนหน้าชั้นเรียน แวนติเนตผนังห้อง แต่พบพฤติกรรมการใช้จริง ในห้องเรียนคุณครูใช้กระดานสอนแบบวางบนขาตั้ง สามารถติดกระดาษเขียน ติดอุปกรณ์สื่อการสอน รูปภาพต่างๆ ที่สามารถสอนได้โดยเคลื่อนย้ายไปสอนได้ตามมุมกิจกรรมต่างๆ ภายในห้องเรียนได้สะดวก

ภายในห้องเรียนจะจัดแบ่งมุมกิจกรรมออกเป็นอย่างน้อยห้องละ 6 มุมกิจกรรม นักเรียนจะผลัดกันเข้ามุมกิจกรรมต่างๆ มุมกิจกรรมละไม่เกิน 4-6 คน มุมกิจกรรมต่างๆ ในแต่ละปีการศึกษาอาจไม่เหมือนกัน อยู่ที่ความสนใจของนักเรียนและครูผู้สอนที่จะเป็นผู้นำร่วมกันกำหนดว่าจะให้มีมุมกิจกรรมใดๆ เพิ่มเข้ามาในกิจกรรมการเรียนการสอน โดยมุมหลักๆ ที่ทุกห้องเรียนกำหนดให้มี คือ

มุมบล็อกริ้ว จัดพื้นที่ประมาณ 3.5 ตร.ม. กิจกรรมนักเรียนนั่งที่พื้นห้องเรียน นำบล็อกไม้จากตู้เพื่อนำมาต่อเรียงกันเป็นรูปร่างรูปทรงต่างๆ ภายในมุมบล็อกริ้วจะประกอบไปด้วยตู้เตี้ยโครงสร้าง

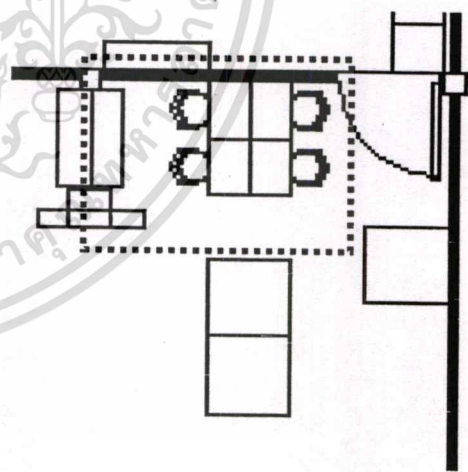
ไม้ 1 ใบ ขนาด $0.30 \times 0.80 \times 1.00$ ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.24 ตร.ม. ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.23 แสดงกิจกรรมมุมบดล็อก

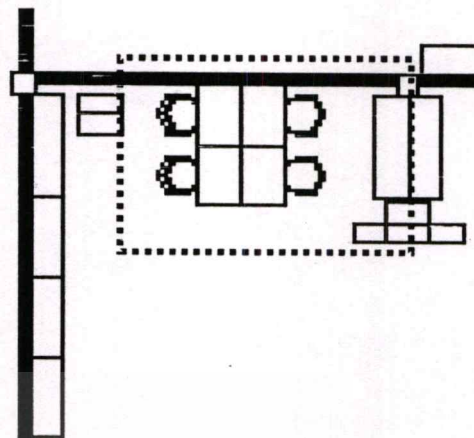
มุมศิลปะ จัดพื้นที่ประมาณ 3.6 ตร.ม. นักเรียนนั่งวาดภาพระบายสี บนโต๊ะขนาด $0.30 \times 0.45 \times 0.50$ ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.135 ตร.ม. เก้าอี้นั่ง ขนาด $0.30 \times 0.30 \times 0.40$ ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.09 ตร.ม. จัดเป็นชุดจำนวนมุมละ 4-6 ชุด ภายในมุมศิลปะยังมีตู้เดียวโครงสร้างไม้ 1 ใบ ขนาด $0.30 \times 0.80 \times 1.00$ ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.24 ตร.ม. ใช้เก็บอุปกรณ์เครื่องใช้ ดินสอสี สีเทียน ที่นักเรียนใช้ในงานศิลปะ

ภาพที่ 4.24 แสดงกิจกรรมมุมศิลปะ

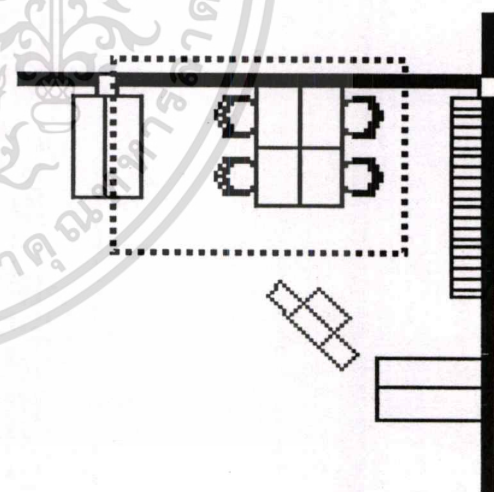
มุมคณิตศาสตร์ จัดพื้นที่ประมาณ 3.6 ตร.ม. นักเรียนนั่งทำงาน บนโต๊ะขนาด $0.30 \times 0.45 \times 0.50$ ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.135 ตร.ม. เก้าอี้นั่ง ขนาด $0.30 \times 0.30 \times 0.40$ ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.09 ตร.ม. จัดเป็นชุดจำนวนมุมละ 4-6 ชุด ภายในมุมคณิตศาสตร์ยังมีตู้เดียวโครงสร้างไม้ 1 ใบ ขนาด $0.30 \times 0.80 \times 1.00$ ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.24 ตร.ม. ใช้เก็บอุปกรณ์ประกอบการสอน

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.25 แสดงกิจกรรมมุมคณิตศาสตร์

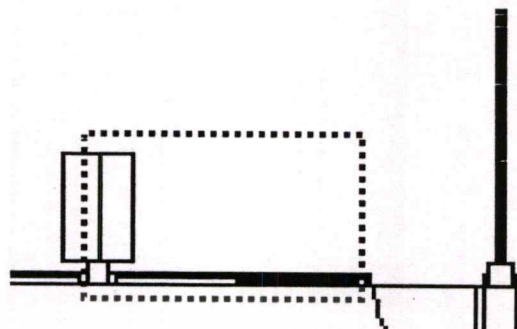
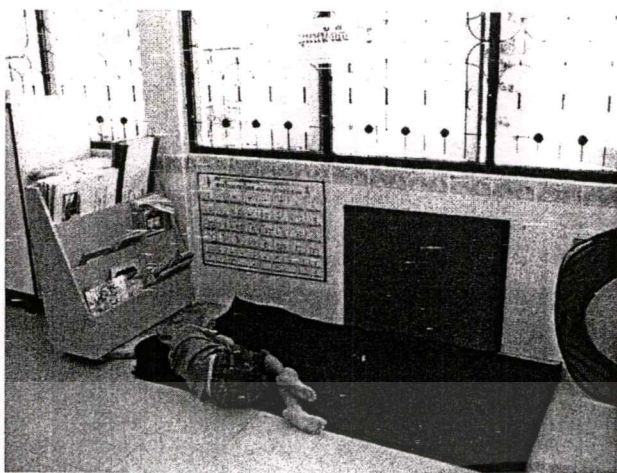
มุมวิทยาศาสตร์ จัดพื้นที่ประมาณ 4.0 ตร.ม. นักเรียนเรียนรู้ถึงวิถีชีวิต วงจรชีวิตสัตว์ต่างๆ สิ่งของต่างๆ ที่อยู่รอบๆ ตัว นักเรียนนั่งทำงาน บนโต๊ะขนาด $0.30 \times 0.45 \times 0.60$ ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.135 ตร.ม. เก้าอี้นั่ง ขนาด $0.30 \times 0.30 \times 0.40$ ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.09 ตร.ม. จัดเป็นชุดจำนวนมุมละ 4-6 ชุด ภายในมุมวิทยาศาสตร์ยังมีตู้เดียวโครงสร้างไม้ 1 ใบ ขนาด $0.30 \times 0.80 \times 1.00$ ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.24 ตร.ม. ใช้เก็บอุปกรณ์ประกอบการสอน

ภาพที่ 4.26 แสดงกิจกรรมมุมวิทยาศาสตร์

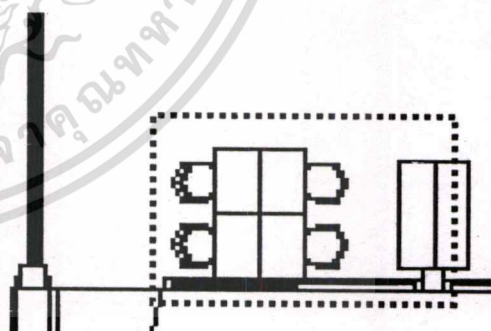
มุมหนังสือ จัดพื้นที่ประมาณ 2.0 ตร.ม. นักเรียนนั่งอ่านหนังสือบนพื้นห้องเรียน โดยหยิบหนังสือจากชั้น ตู้เดียวโครงสร้างไม้ 1 ใบ ขนาด $0.30 \times 0.80 \times 1.00$ ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.24 ตร.ม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

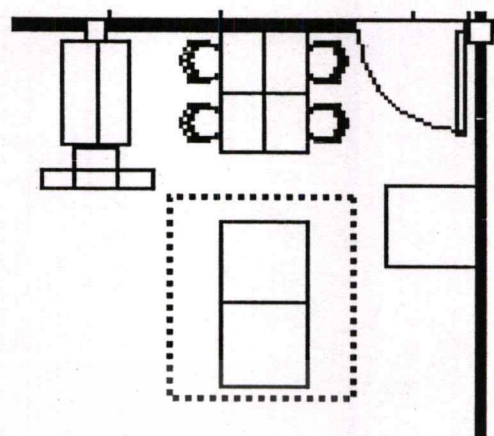
ภาพที่ 4.27 แสดงกิจกรรมมุมหนังสือ

มุมเกมการศึกษา จัดพื้นที่ประมาณ 3.5 ตร.ม. เกมกิจกรรมที่ช่วยเสริมทักษะ และช่วยพัฒนาความคิดให้เด็กนักเรียนมากขึ้น นักเรียนนั่งทำงาน บนโต๊ะขนาด 0.30 x 0.45 x 0.60 ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.135 ตร.ม. เก้าอี้นั่ง ขนาด 0.30 x 0.30 x 0.40 ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.09 ตร.ม. จัดเป็นชุดจำนวนมุมละ 4-6 ชุด ภายในมุมเกมการศึกษายังมีตู้เดี่ยวโครงสร้างไม้ 1 ใบ ขนาด 0.30 x 0.80 x 1.00 ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.24 ตร.ม. ใช้เก็บอุปกรณ์ประกอบการสอน

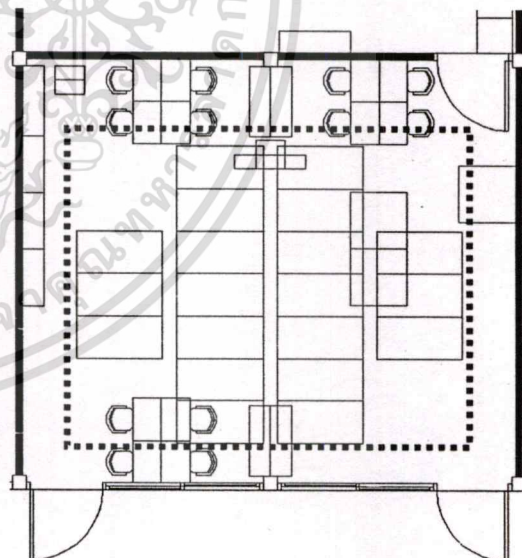
ภาพที่ 4.28 แสดงกิจกรรมมุมเกมการศึกษา

นอกจากนี้ภายในห้องเรียนจะเห็นได้ว่ามีโต๊ะให้นักเรียนได้นั่งทำงานบนพื้นห้องเรียน โครงสร้างไม้ขนาด 0.80 x 0.80 x 0.30 ม. พื้นที่ต่อตัว 0.64 ตร.ม. อีกจำนวนห้องละ 3-4 ตัว เพื่อที่เอกสารจะสามารถเคลื่อนย้ายปรับเปลี่ยนไปใช้กับมุมกิจกรรมต่างๆ ได้ มอนูญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.29 แสดงเครื่องเรือนภายในห้องเรียน

ในส่วนพื้นที่นอน ของเด็กอนุบาล 1 จะใช้พื้นที่ภายในห้องเรียน มาจัดเป็นพื้นที่นอนในช่วงบ่าย โดยจะนำเบาะนอนมาปูเรียงกันเพื่อให้นักเรียนได้นอน ขนาดของฟูกที่นอนมีขนาด 0.60×1.20 ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.72 ตร.ม. ต่อนักเรียนหนึ่งคน ปูนอนเรียงในลักษณะศีรษะหันมาในทิศทางเดียวกัน

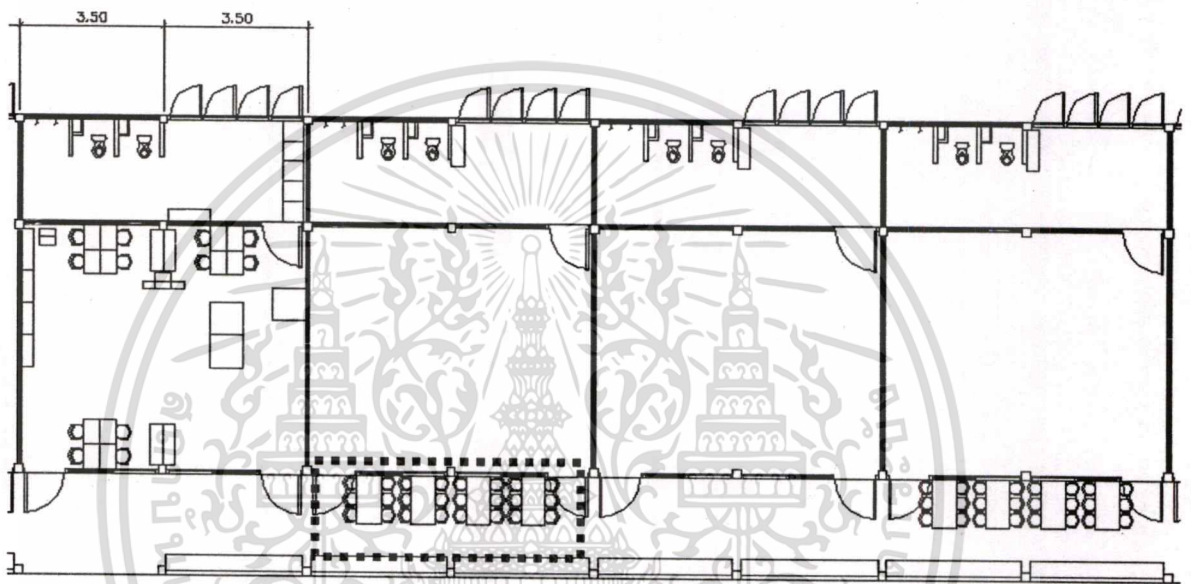

ภาพที่ 4.30 แสดงส่วนพื้นที่นอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะส่วนรับประทานอาหาร

ส่วนรับประทานอาหารจัดพื้นที่ไว้ที่ระเบียงทางเดินหน้าห้องเรียน คิดเป็นพื้นที่ 11.4 ตร.ม. เป็นโต๊ะรับประทานอาหาร 6 ที่นั่ง ขนาด $0.60 \times 1.20 \times 0.60$ ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.72 ตร.ม. เก้าอี้นั่ง ขนาด $0.30 \times 0.30 \times 0.40$ ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.09 ตร.ม. จัดให้นักเรียนนั่งรับประทานอาหารเป็นชุด ชุดละ 4 โต๊ะ รวม 24 ที่นั่ง รวมใช้พื้นที่รับประทานอาหารทั้งหมดในโรงเรียน 47 ตร.ม. โดยช่วงเวลารับประทานอาหารของเด็กนักเรียนจะเหลื่อมเวลากัน เพื่อที่จะได้สลับกันมารับประทานอาหาร

ภาพที่ 4.31 แสดงแปลนส่วนรับประทานอาหาร

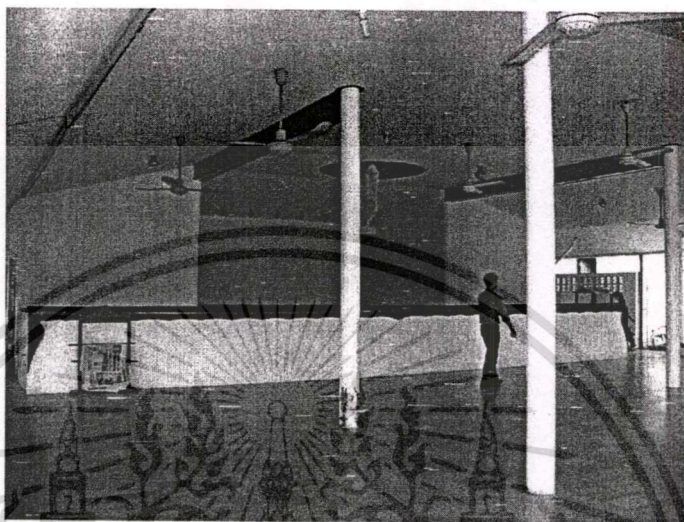

ภาพที่ 4.32 แสดงส่วนรับประทานอาหาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะอาคารอเนกประสงค์

อาคารอเนกประสงค์ ตั้งอยู่บริเวณกลางพื้นที่ภายในโรงเรียน รอมรอบด้วยสนามเด็กเล่น และสวน เป็นอาคารชั้นเดียวได้ดูโล่ง มีผนังทึบหนึ่งด้านจัดเป็นพื้นที่เวที ใช้เพื่อให้นักเรียนทำกิจกรรมต่างๆ เช่น มีการประชุม งานกิจกรรมเทศกาลต่างๆ หรือการแสดงการละเล่นต่างๆ

ภาพที่ 4.33 แสดงอาคารอเนกประสงค์

ลักษณะสวน บ่อทราย และสนามเด็กเล่น

ทางโรงเรียนจัดให้มีพื้นที่ของสวน มีต้นไม้เป็นจำนวนมาก มีการจัดสวนญี่ปุ่น สวนสมุนไพร ไว้บริเวณส่วนกลางของพื้นที่โรงเรียน ล้อมรอบสวนด้วยถนนโดยรอบ และอาคารเรียน ภายในสวนมีการจัดตกแต่งด้วยพันธุ์ไม้ต่างๆ เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาและรู้จักพันธุ์ไม้ต่างๆ ภายในสนามเด็กเล่นยังตั้งอุปกรณ์เครื่องเล่นต่างๆ สำหรับกิจกรรมกลางแจ้ง และที่แนวการเรียนรู้ ภาษาธรรมชาติแบบองค์รวม ให้ความสำคัญอีกส่วนหนึ่งก็คือ บ่อทราย ก็จัดให้อยู่ในส่วนของสนามเด็กเล่นเช่นกัน จัดรูปแบบ บ่อทรายในลักษณะฟรีฟอร์ม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.34 แสดงสวน บ่อทราย และเครื่องเล่นสนาม

ตารางที่ 4.1 แสดงอุปกรณ์และระบบในโรงเรียนอนุบาลนครเฉลิม

บริเวณ	แสงสว่าง		เครื่องปรับอากาศ	พัดลมระบายอากาศ
	แสงธรรมชาติ	แสงไฟฟ้า		
1. ห้องเรียน	●	●	●	●
2. ส่วนนอน	●	●	●	●
3. ห้องน้ำ	●	●		
4. ส่วนรับประทานอาหาร	●			
5. อาคารเอนกประสงค์	●	●		●
6. สวนสนามเด็กเล่น	●			

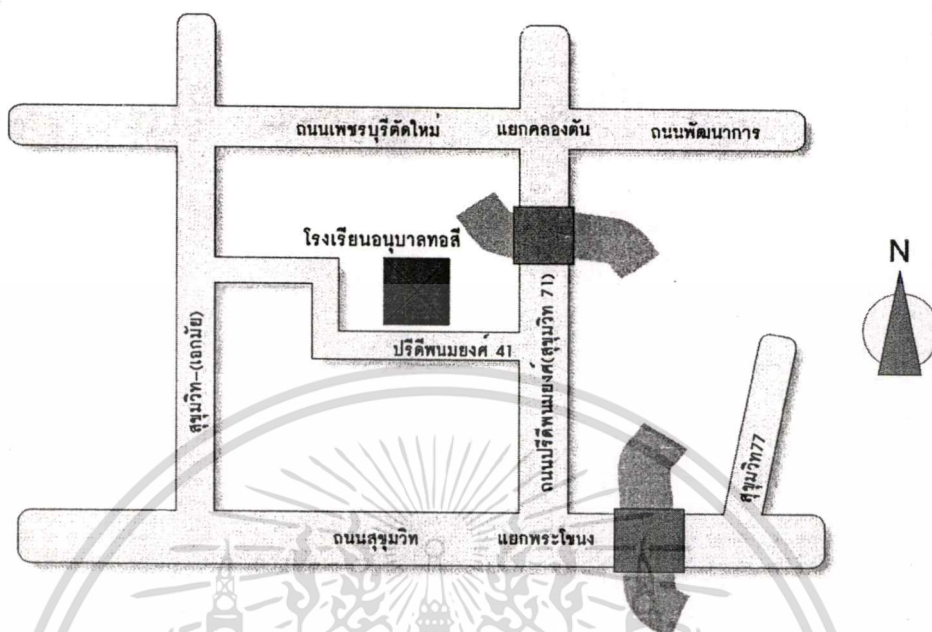
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.2 แสดงการใช้วัสดุในโรงเรียนอนุบาลจักรเฉลิม

บริเวณ	วัสดุ					
	พื้น	ผนัง	เพดาน	หน้าต่าง	ประตู	ช่องแสง
1. ห้องเรียนอาคาร 1	กระเบื้อง ยางสีครีม	ก่ออิฐกรุ กระเบื้องสี ขาว คอนกรีต ทาสีขาว	ยิปซัมฉาบ เรียบ	บานเลื่อน กระจกใส	บานเปิด ไม้อัด	กระจกใส
2. ห้องน้ำอาคาร 1	กระเบื้องสี เทา	ก่ออิฐกรุ กระเบื้องสี ขาว คอนกรีต ทาสีขาว	ยิปซัมฉาบ เรียบ	หน้าต่าง บานเปิด กระจกฝ้า	บานเปิด ไม้อัด	กระจกฝ้า ช่องลม ระบาย อากาศ
3. ห้องเรียนอาคาร 2	กระเบื้องสี เทา	ก่ออิฐทาสี ขาว	ยิปซัมฉาบ เรียบ	บานเลื่อน กระจกใส	บานเปิด ไม้อัด	กระจกใส
4. ห้องน้ำอาคาร 2	กระเบื้องสี ฟ้า	กระเบื้องสี ฟ้า	ยิปซัมฉาบ เรียบ	หน้าต่าง บานเกล็ด	บานเปิด ไม้อัด	-
5. ห้องเรียนอาคาร 3	กระเบื้องสี เทา	ก่ออิฐทาสี ขาว	ยิปซัมฉาบ เรียบ	บานเลื่อน กระจกใส	บานเปิด ไม้อัด	กระจกใส
6. ห้องน้ำอาคาร 3	กระเบื้องสี ขาว	กระเบื้องสี ขาว	ยิปซัมฉาบ เรียบ	-	-	-
7. ห้องเรียนอาคาร 2 ชั้น	กระเบื้องสี น้ำตาล อ่อน	กระเบื้องสี เทา	ยิปซัมฉาบ เรียบ	บานเลื่อน กระจกใส	บานเปิด ไม้อัด	กระจกใส
8. ห้องน้ำอาคาร 2 ชั้น	กระเบื้องสี ขาว	กระเบื้องสี เทา	ยิปซัมฉาบ เรียบ	กระจกฝ้า เกล็ดติด ตาย	บานเปิด ไม้อัด	-
9. ส่วนรับประทานอาหาร	แกรนิตสี เทา กระเบื้องสี ฟ้า	-	ยิปซัมฉาบ เรียบ	-	-	-
10. อาคารเอนกประสงค์	หินขัดสี เทา	-	ยิปซัมฉาบ เรียบ	-	-	-
11. สวนสนามเด็กเล่น	-	-	-	-	-	-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.1.2 การศึกษาข้อมูลโรงเรียนอนุบาลทอสี

ภาพที่ 4.35 แสดงแผนที่ตั้งโรงเรียนอนุบาลทอสี

ที่ตั้ง 1023/42 ซอยประดิพัทธ์ 41 สุขุมวิท 71 คลองตันเหนือ วัฒนา กรุงเทพฯ

เปิดดำเนินการ ปี พ.ศ. 2534

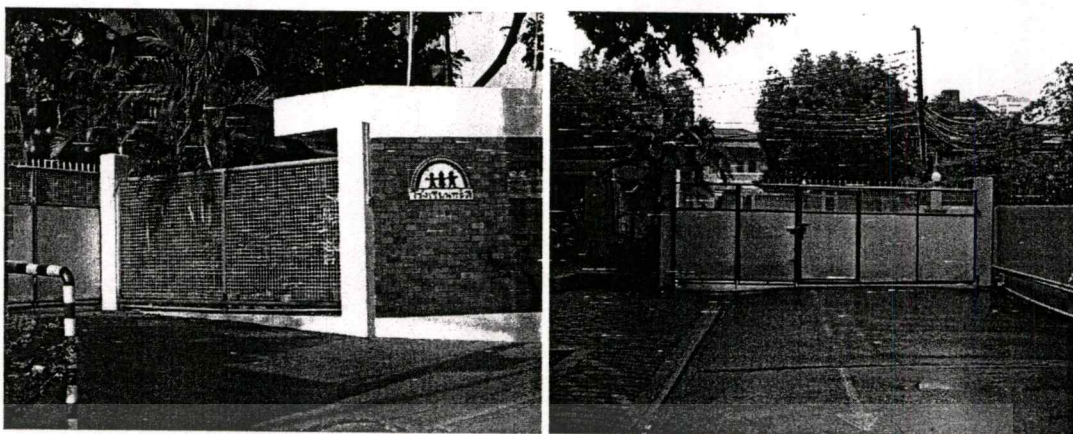
ระดับที่เปิดสอน ระดับชั้นเด็กเล็ก ระดับชั้นอนุบาล 1-3 และระดับชั้นประถมศึกษาที่ 1 - 6

จำนวนระดับชั้นอนุบาล 1 มีจำนวน 3 ห้อง ระดับชั้นอนุบาล 2 และอนุบาล 3 มีจำนวน 2 ห้อง จำนวนนักเรียนห้องละ 25 คน ต่อครู 2 คน

ภาพที่ 4.36 แสดงตัวอาคาร โรงเรียนอนุบาลทอสี จากมุมมองระยะไกล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.37 แสดงทางเข้า – ออกหลักโรงเรียนอนุบาลทอสี

ภาพที่ 4.38 แสดงสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนอนุบาลทอสี

แนวการเรียนการสอน พัฒนาระบบการศึกษา โดยเปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอนจาก
 เดิมที่ยึดผู้สอนเป็นศูนย์กลางคอยหยิบยื่นความรู้ให้แก่เด็ก เป็นการศึกษาที่เน้นถึงกระบวนการ
 เรียนรู้โดยเด็กเป็นผู้ตั้งคำถาม ค้นคว้า ปฏิบัติ และหาคำตอบให้กับตนเอง เป็นการมองมนุษย์เป็น
 ชีวิต เป็นองค์รวมพัฒนามนุษย์ให้มีชีวิตที่ดีงามในตัวของเขาเอง มีความสุขในตัวเอง และสามารถ
 นำโลกสู่ทางโพธิ์ (สัมมาทิฐิ) การพัฒนามนุษย์ต้องอาศัยองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ หลักแห่งไตร
 สีชา กล่าวคือ

1. อริสัทธิศึกษา (ศีล)

- กาย การดูแลพัฒนากาย และสิ่งแวดล้อม
- พุทธกรรม กฏ กติกา มีวินัยต่อตนเอง และสิ่งแวดล้อม

2. ขา (จิต)

- สุขภาพจิต มีความสุข แจ่มใส เบิกบาน

- สมรรถภาพจิต มั่นคง มุ่งมั่น อดทน

- คุณธรรมทางจิตใจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. อธิปัญญาศึกษา (ปัญญา)

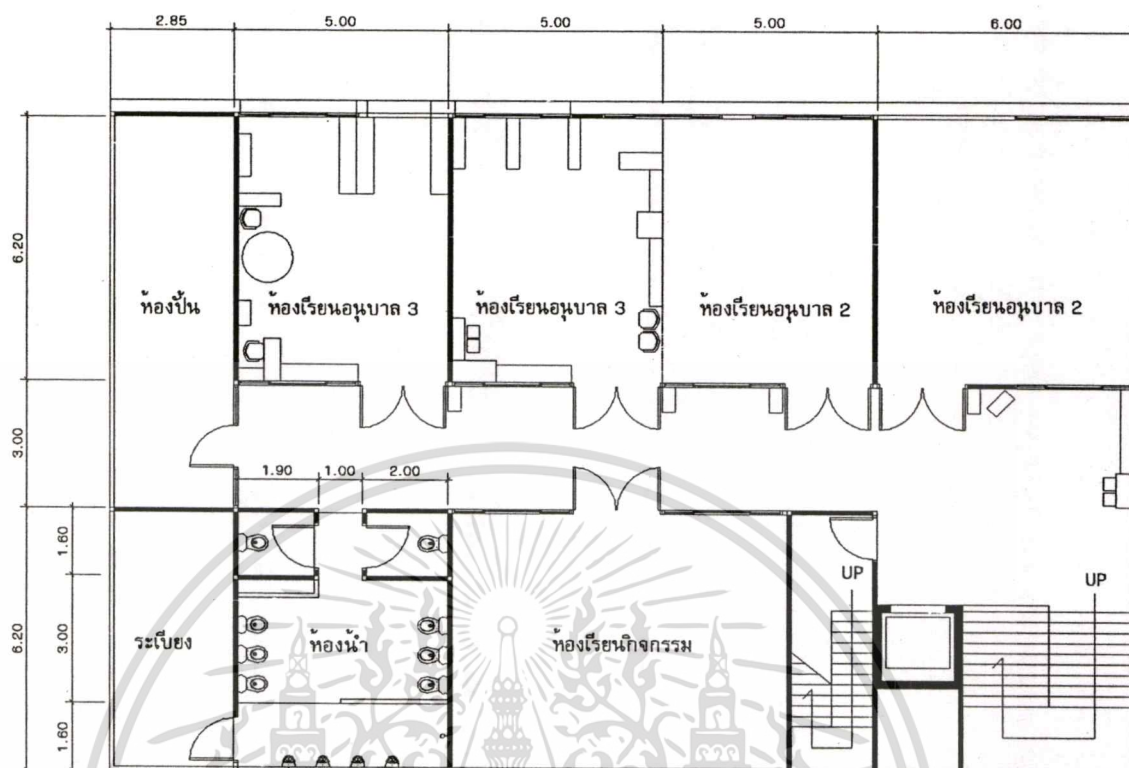
- ศึกษาตนเอง ผู้อื่น สิ่งแวดล้อม โดยใช้กระบวนการ โยนิโสมนสการ รู้จักเหตุปัจจัย คติวิเคราะห์อย่างแยบยล และมีความใฝ่รู้เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

สำหรับด้านวิชาการนั้นทางโรงเรียนตระหนักดีว่าการจัดการศึกษาด้านวิชาการเป็นส่วนหนึ่ง ในการพัฒนาเด็กโดยแบ่งออกเป็น เนื้อหา ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ เป็น 8 สาระ และ ปรับให้เชื่อมโยงมีความหมายต่อชีวิตจริงเน้นการเรียนรู้สาระวิชาต่างๆ ให้เข้าใจถึงเป้าหมายที่ แท้จริงของวิชา นำเอาสาระวิชามาจัดเพื่อการนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน พร้อมทั้งให้เนื้อหา ของวิชาในแบบ บูรณาการกับชีวิตควบคู่กันไปด้วย ในอีกด้านเป็นเรื่องทักษะต่างๆ พัฒนาทักษะ ต่างๆ จากพัฒนาการตามวัย พัฒนาการรายบุคคล และจัดกิจกรรมตามแนวของพหุปัญญา เพื่อ ส่งเสริมการพัฒนาทักษะในด้านต่างๆ ให้มีความหลากหลาย ในรูปแบบของฐานกิจกรรม ชมรม หรือกิจกรรมพิเศษต่างๆ

กิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละวันของนักเรียนอนุบาล

- ก่อน 8.30 น. ครูรับนักเรียนเป็นรายบุคคล ตรวจเช็คสุขภาพ นักเรียนเก็บของใช้ ส่วนตัวเข้าที่ เล่นอิสระ เข้าห้องน้ำ
- 8.30 น. เข้าแถวเคารพธงชาติ กิจกรรมหน้าแถว
- 9.00 น. เข้าห้องเรียน สวดมนต์ไหว้พระ นั่งสมาธิ แผ่เมตตา ทักทาย เล่าสู่กัน ฟัง คูยแผนการเรียนรู้วันนี้
- 9.15 น. กิจกรรมกลุ่มใหญ่ในห้องเรียน เกมนำปัญญา ร้องเพลง กิจกรรม เคลื่อนไหว
- 9.35 น. กิจกรรมกลุ่มย่อย เข้ามุมการเรียนรู้ กิจกรรมกลางแจ้ง
- 10.15 น. รับประทานของว่าง
- 10.30 น. กิจกรรมกลุ่มย่อย เข้ามุมการเรียนรู้ กิจกรรมกลางแจ้ง (สลับกลุ่ม)
- 11.30 น. รับประทานอาหารกลางวัน อาบน้ำ แปรงฟัน เปลี่ยนชุดนอน
- 12.00 น. นอนกลางวัน สวดมนต์ก่อนนอน ฟังเพลงเบาๆ
- 13.15 น. ตื่นนอน เข้าห้องน้ำ ล้างหน้า เปลี่ยนชุด รับประทานของว่าง
- 14.15 น. ทบทวน สรุปสิ่งที่เรียนมา พรุ่งนี้เราจะทำอะไรดี
- 15.30 น. ผู้ปกครองรับนักเรียนกลับบ้าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.41 แสดงพื้นที่ส่วนต่างๆ ชั้นบน ภายในโรงเรียนอนุบาลทอสี

1. อาคารเรียนระดับชั้นอนุบาล 1
2. อาคารเรียน 2 ชั้น เป็นอาคารเรียนระดับชั้นอนุบาล 1 และอนุบาล 2
3. อาคารประชาสัมพันธ์ ธุรการ บัญชี การเงิน
4. ห้องสมุด สื่อการสอน
5. ห้องคอมพิวเตอร์
6. ห้องกิจกรรม
7. ห้องเรียนดนตรี
8. ห้องประชุมใหญ่
9. โรงเอนกประสงค์ ส่วนรับประทานอาหาร
10. สระว่ายน้ำ
11. ห้องครัว
12. สวน สนามเด็กเล่น บ่อทราย
13. อาคารเนอสเซอรี่
14. อาคารระดับชั้นประถมศึกษา

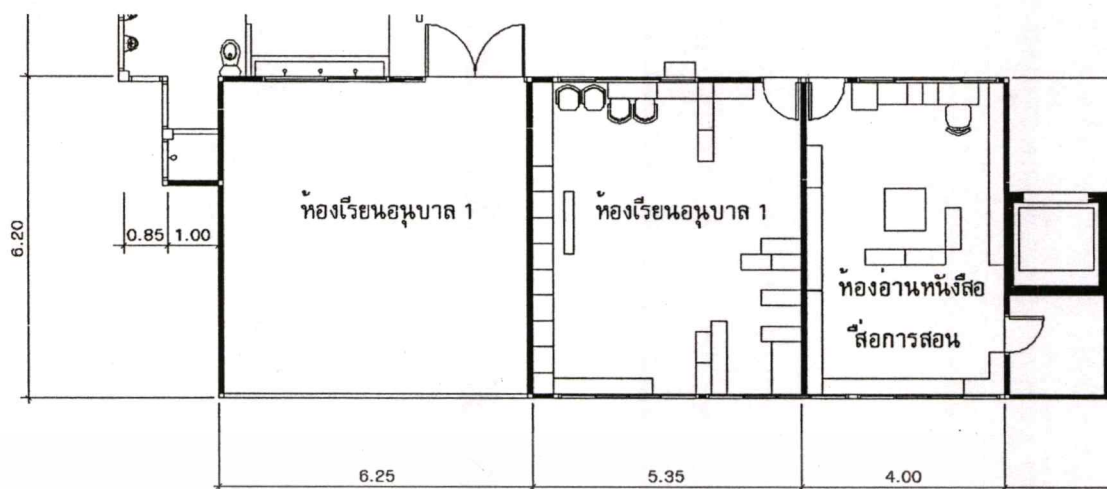
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะของห้องเรียนระดับชั้นอนุบาล

ห้องเรียนระดับชั้นอนุบาล 1 ตั้งอยู่ที่ชั้นล่างของอาคาร มีห้องเรียนทั้งหมด 3 ห้องเรียน ขนาดห้อง 6.00 x 6.50 ม. คิดเป็นพื้นที่ 39 ตร.ม. ขนาดห้อง 6.00 x 6.20 ม. คิดเป็นพื้นที่ 37.2 ตร.ม. และขนาดห้อง 6.00 x 5.35 ม. คิดเป็นพื้นที่ 32.1 ตร.ม. ความสูงของห้องเรียน 3.00 ม. เป็นห้องเรียนก่ออิฐทั้ง 4 ด้าน ด้านหน้าห้องเป็นแนวทางเดิน กว้าง 2.20 ม. ผนังด้านหน้าเป็น ประตูทางเข้า – ออก บานกรอบอลูมิเนียมกระจกใส และหน้าต่างบานเลื่อนกระจกใส ผนังด้านข้างในห้องเรียนเป็นผนังทึบ ผนังด้านหลังห้องเป็นหน้าต่างบานเลื่อนกระจกใส พื้นห้องเรียนปูกระเบื้องผนังทาสี ฝ้าเพดานจะโชว์เห็นแนวคาน และสูงถึงระดับพื้นของชั้นสอง

ภาพที่ 4.42 แสดงอาคารเรียนระดับชั้นอนุบาล

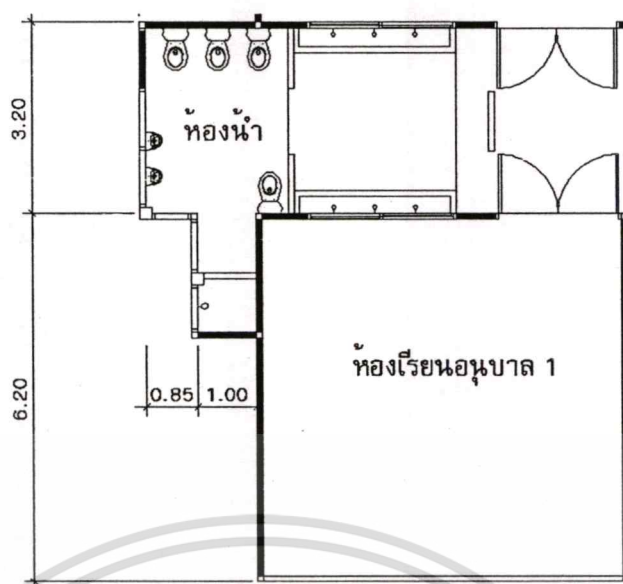
ภาพที่ 4.43 แสดงแบบแปลนห้องเรียนระดับชั้นอนุบาล 1

ภาพที่ 4.44 แสดงสภาพแวดล้อมห้องเรียนระดับชั้นอนุบาล 1

ห้องน้ำของนักเรียนในระดับชั้นอนุบาล 1 ขนาด 2.00 x 4.73 ม. คิดเป็นพื้นที่ 18 ตร.ม. มีความสูง 3.00 ม. ตั้งอยู่ชั้นล่างด้านในสุดของอาคารเรียน ก่อผนังเตี้ยขึ้นมาก่อนทางเข้าห้องน้ำเพื่อบังสายตา แบ่งพื้นที่ใช้งานในห้องน้ำออกเป็นสองส่วน ในพื้นที่ด้านหน้าจัดเป็นอ่างล้างหน้าสูง 0.45 ม. ก่อด้วยอิฐขึ้นมาเป็นอ่างรองน้ำ มีอยู่ขนานกันสองด้าน ส่วนด้านในก่ออิฐเป็นแผงช่องทางเข้าสู่ส่วนที่เป็นส่วนสุขภัณฑ์ โถส้วม โถปัสสาวะชาย และส่วนพื้นที่อาบน้ำ พื้นห้องน้ำปูกระเบื้อง ผนังกรุกระเบื้องสลับทาสี ในแนวผนังด้านหลังห้องน้ำ มีช่องหน้าต่างเปิดโล่ง ระดับสูงจากพื้น 1.20 ม. เป็นกรอบวงกบไม่มีกระจกกัน ระบายอากาศได้ดี ภายในห้องน้ำไม่อับชื้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.45 แสดงแบบแปลนห้องน้ำระดับชั้นอนุบาล 1

ภาพที่ 4.46 แสดงสภาพแวดล้อมภายในห้องน้ำ พื้นที่ส่วนแห้ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

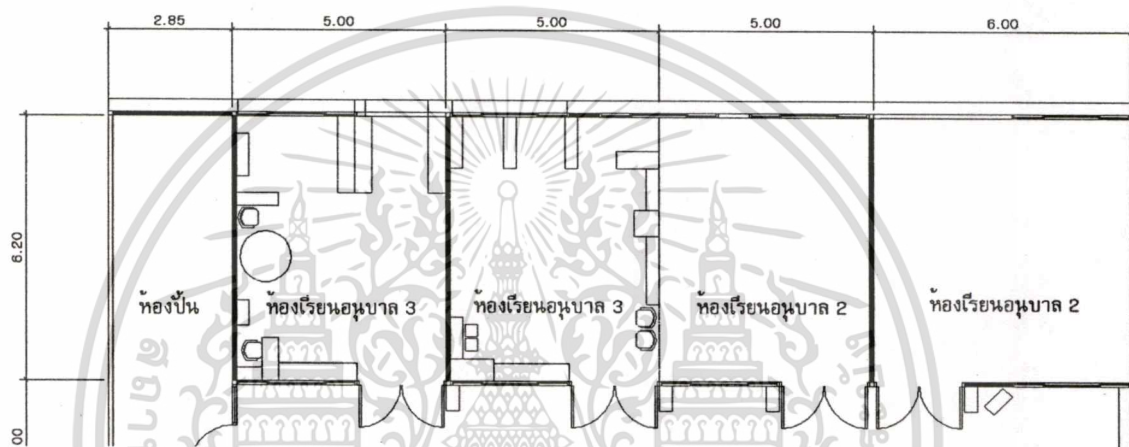
ภาพที่ 4.47 แสดงสภาพแวดล้อมภายในห้องน้ำ พื้นที่ส่วนเปียก

ภายในห้องเรียนมีการติดตั้งพัดลมระบายอากาศ และเครื่องปรับอากาศ ระบบส่องสว่างใช้ชุดกล่องไฟหลอดฟลูออเรสเซนต์ รางตะ 2 หลอด ติดตั้งในห้องเรียนห้องละ 4 ชุด เครื่องเรือนภายในห้องเรียน ทำเป็นตู้ วางกระเป๋านักเรียน ชั้นเก็บงาน และตู้เก็บอุปกรณ์ ต่างๆ มีขนาด 0.30 x 2.00 x 1.00 ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.6 ตร.ม.

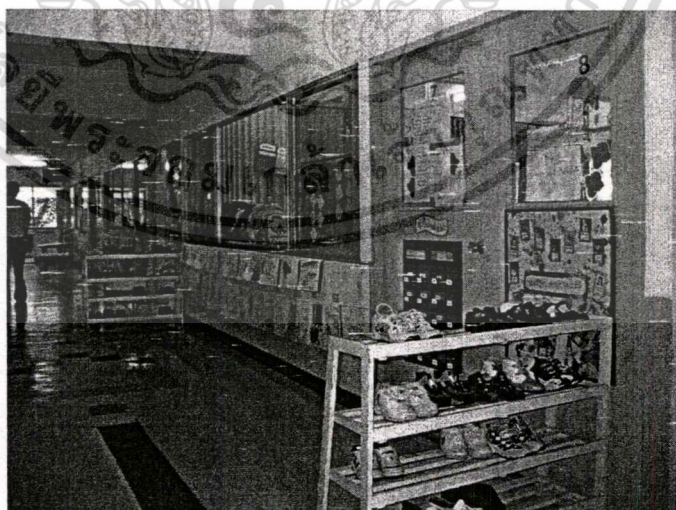

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ **ภาพที่ 4.48** แสดงอุปกรณ์เครื่องใช้ของนักเรียนในระดับชั้นอนุบาล 1 ынด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้องเรียนระดับชั้นอนุบาล 2 และอนุบาล 3 ตั้งอยู่ที่ชั้น 2 ของอาคาร มีห้องเรียนทั้งหมด 4 ห้องเรียน ขนาดห้อง 6.20 x 5.00 ม. คิดเป็นพื้นที่ 31 ตร.ม. และขนาดห้อง 6.20 x 6.00 ม. คิดเป็นพื้นที่ 37.2 ตร.ม. ความสูงของห้องเรียน 3.00 ม. เป็นห้องเรียนก่ออิฐ ด้านหน้าห้องเป็นแนวทางเดิน กว้าง 2.20 ม. ผนังด้านหน้าเป็น ประตูทางเข้า – ออก บานเปิดถูกรอบไม้ มีช่องลูกฟักกระฉกใส และหน้าต่างบานเลื่อนกระฉกใส ผนังด้านข้างในห้องเรียนเป็นผนังทึบ แต่จะมีเฉพาะห้องเรียนสองห้องตรงกลางของอาคาร แนวผนังจะกันด้วยม่านเป็นตัวแบ่งห้อง ผนังด้านหลังห้องเป็นหน้าต่างบานเลื่อนกระฉกใส พื้นห้องเรียนปูกระเบื้องยาง ผนังทาสี ฝ้าเพดานจะโชว์เห็นแนวคาน และระดับพื้นของชั้นสาม

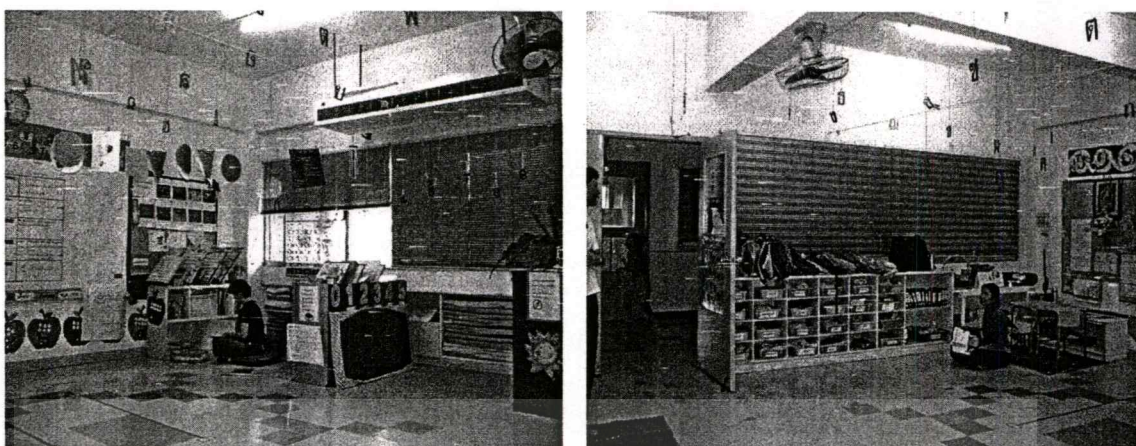

ภาพที่ 4.49 แสดงแบบแปลนห้องเรียนระดับชั้นอนุบาล 2 และอนุบาล 3

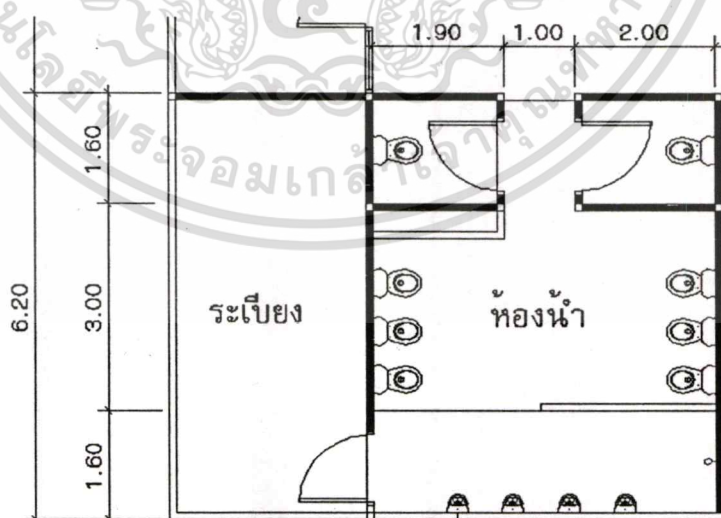
ภาพที่ 4.50 แสดงแนวทางเดินหน้าห้องเรียนระดับชั้นอนุบาล 2 และอนุบาล 3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.51 แสดงสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนระดับชั้นอนุบาล 2 และอนุบาล 3

ห้องน้ำของนักเรียนในระดับชั้นอนุบาล 2 และอนุบาล 3 ขนาด 5.00 x 6.20 ม. คิดเป็นพื้นที่ 31 ตร.ม. มีความสูง 3.00 ม. อยู่ด้านในปลายสุดของชั้น 2 ของอาคาร ตรงข้ามห้องเรียน ติดกับห้องเรียนกิจกรรม ทางเข้าเปิดโล่ง มีห้องน้ำสองห้องอยู่ด้านหน้า ขนาด 1.60 x 2.00 ม. ต่อห้อง สำหรับครู ด้านในเป็นห้องน้ำนักเรียน รวมชาย - หญิง ส่วนแรกเป็นโถส้วม จำนวน 6 ชุด ส่วนด้านในเป็นโถปัสสาวะชาย และพื้นที่อาบน้ำนักเรียน มีประตูช่องทางออกไประเบียงด้านนอกอาคาร พื้น ผนัง ปู และกรุกระเบื้อง ผนังด้านหลังห้องน้ำ มีหน้าต่างกรอบอลูมิเนียมบานเลื่อน กระดาษผ้า

ภาพที่ 4.52 แสดงแบบแปลนห้องน้ำของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 2 และอนุบาล 3

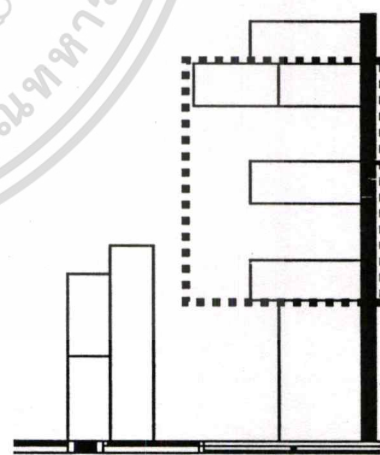
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.53 แสดงสภาพแวดล้อมภายในห้องน้ำ

มุขกิจกรรมต่างๆ ภายในห้องเรียน จะจัดไว้อย่างเป็นระเบียบ เครื่องใช้ของมุขกิจกรรม สามารถเคลื่อนย้ายตำแหน่งในการใช้งานได้โดยสะดวก มุขกิจกรรมหลักที่มีอยู่ในแต่ละห้องเรียน จะมี 5 มุขหลัก ได้แก่

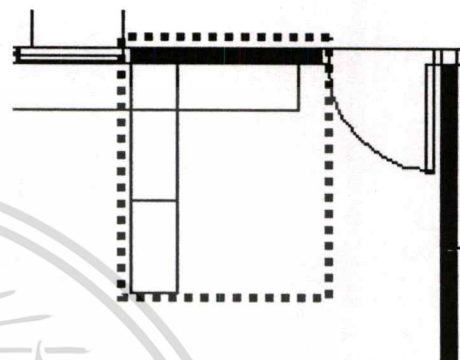
มุขหนังสือ จัดพื้นที่ประมาณ 2.0 ตร.ม. นักเรียนนั่งอ่านหนังสือบนพื้นห้องเรียน โดยหยิบหนังสือจากชั้นโครงไม้ ขนาด $0.30 \times 0.80 \times 1.00$ ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.24 ตร.ม. ตู้เตี้ยโครงสร้างไม้ 1 ใบ ขนาด $0.30 \times 0.60 \times 0.60$ ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.18 ตร.ม.

ภาพที่ 4.54 แสดงกิจกรรมมุขหนังสือ

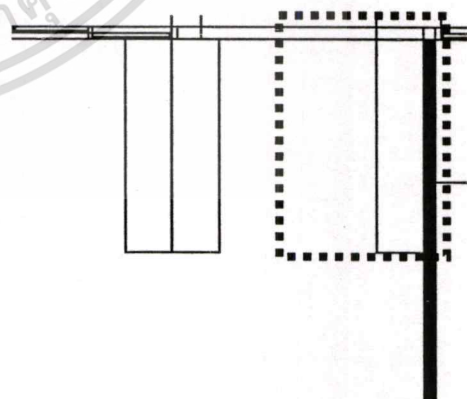
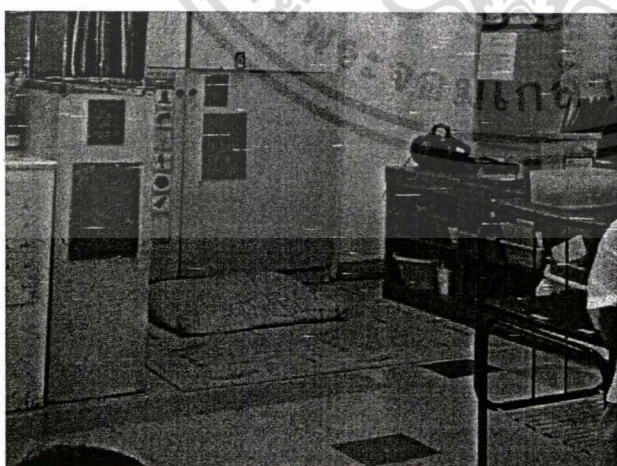
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มุมบล็อกลูกของเล่น จัดพื้นที่ประมาณ 2.4 ตร.ม. กิจกรรมนักเรียนนั่งที่พื้นห้องเรียน นำบล็อกไม้ และของเล่นจากตู้ เพื่อนำมาต่อเรียงกันเป็นรูปร่างรูปทรงต่างๆ ภายในมุมบล็อกลูกจะ ประกอบไปด้วยตู้เดี่ยวโครงสร้างไม้ 2 ใบ ขนาด $0.30 \times 0.60 \times 0.80$ ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.18 ตร.ม. และ ตู้ขนาด $0.30 \times 0.80 \times 0.60$ ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.24 ตร.ม.

ภาพที่ 4.55 แสดงกิจกรรมมุมบล็อกลูก

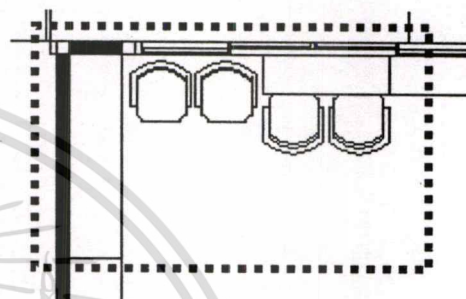
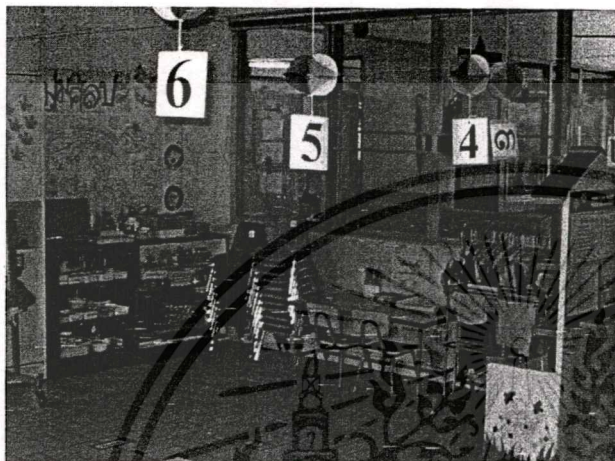
มุมกล้ำมเนื้อ เป็นมุมกิจกรรมเดิน หรือเคลื่อนไหวตามจังหวะเพลง หรือใช้อุปกรณ์เครื่องเล่นต่างๆ ที่ช่วยฝึกพัฒนาการทางกล้ำมเนื้อร่างกาย จัดพื้นที่ประมาณ 1.6 ตร.ม. เป็นมุมจัดวางของ ตู้เดี่ยวโครงสร้างไม้ 1 ใบ ขนาด $0.30 \times 0.80 \times 0.80$ ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.24 ตร.ม. กิจกรรมจริงๆ อาจใช้พื้นที่บริเวณกลางห้องเรียน

ภาพที่ 4.56 แสดงกิจกรรมมุมกล้ำมเนื้อ

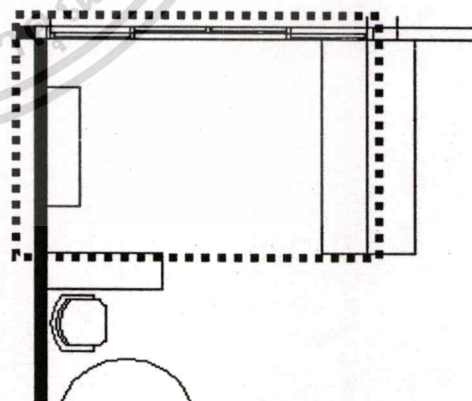
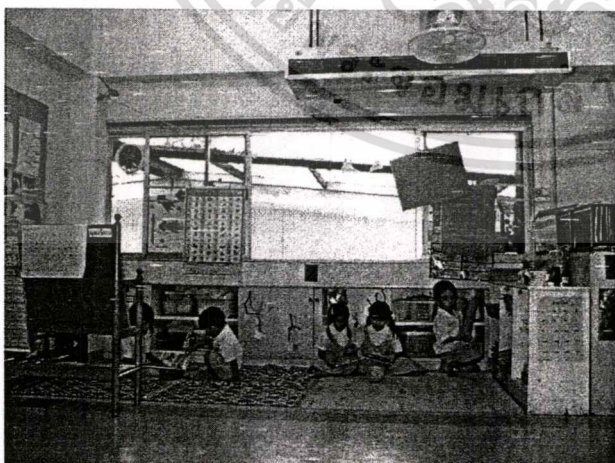
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มุมศิลปะ จัดพื้นที่ประมาณ 3.9 ตร.ม. นักเรียนนั่งวาดภาพระบายสีบนพื้นห้องเรียน หรือบนโต๊ะขนาด $0.30 \times 0.45 \times 0.50$ ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.135 ตร.ม. เก้าอี้นั่ง ขนาด $0.30 \times 0.30 \times 0.30$ ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.09 ตร.ม. จัดเป็นชุดจำนวนมุมละ 2-4 ชุด ภายในมุมศิลปะยังมีตู้เตี้ยโครงสร้างไม้ 1 ใบ ขนาด $0.30 \times 0.80 \times 0.80$ ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.24 ตร.ม. ใช้เก็บอุปกรณ์เครื่องใช้ ดินสอสี สีเทียน ที่นักเรียนใช้ทำงานศิลปะ

ภาพที่ 4.57 แสดงกิจกรรมมุมศิลปะ

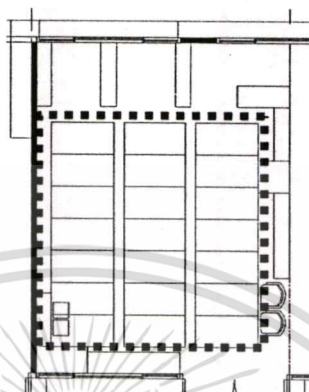
มุมภาษา จัดพื้นที่ประมาณ 5.7 ตร.ม. นักเรียนนั่งอ่านหนังสือบนพื้นห้องเรียนรวมกันเป็นกลุ่มใหญ่ โดยหยิบหนังสือจากชั้น ตู้เตี้ยโครงสร้างไม้ 1 ใบ ขนาด $0.30 \times 0.80 \times 1.00$ ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.24 ตร.ม. หรือเรียนรู้จากแผ่นภาพสื่อการสอนที่มีอยู่โดยครูเป็นผู้สอน

ภาพที่ 4.58 แสดงกิจกรรมมุมภาษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

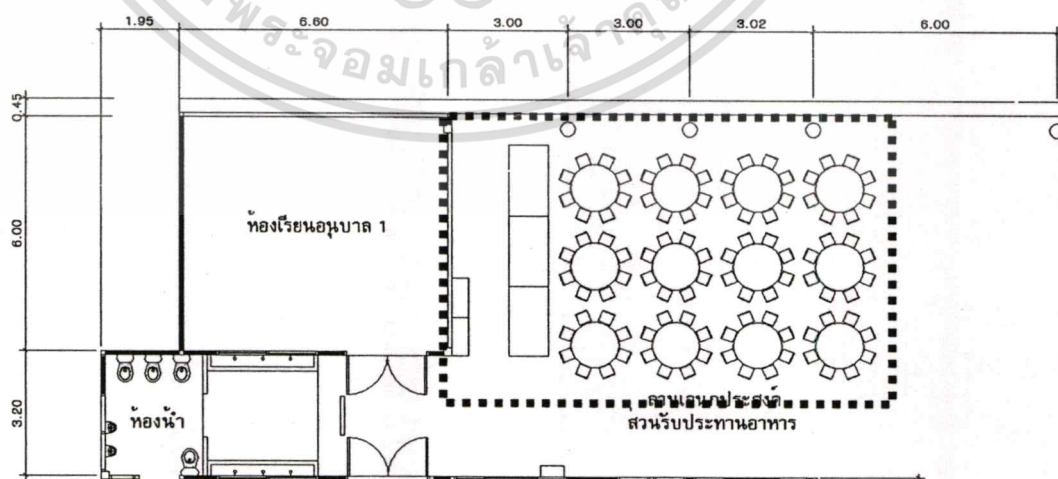
ส่วนพื้นที่นอนของเด็กนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 1 และระดับชั้นอนุบาล 2 จะอาบน้ำ แต่งตัวเปลี่ยนชุดนอนแล้วนอนพักผ่อนในช่วงเวลาหลังรับประทานอาหารกลางวัน จัดพื้นที่นอนไว้ในห้องเรียนที่นอนเป็นเบาะนำมาปู ขนาดเบาะที่นอนต่อนักเรียน 1 คน 0.60×1.20 ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.72 ตร.ม. นอนเรียงแถวตรงกลางห้องปูในลักษณะศีรษะหันมาในทิศทางเดียวกัน

ภาพที่ 4.59 แสดงส่วนพื้นที่นอนของเด็กนักเรียน

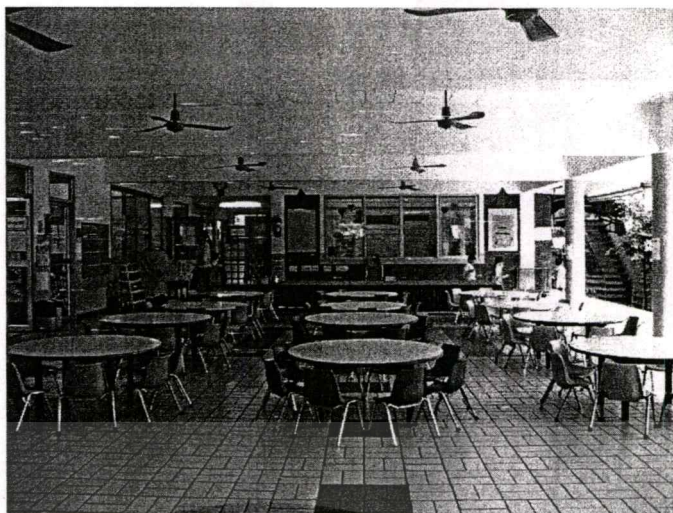
ลักษณะส่วนรับประทานอาหาร

ส่วนรับประทานอาหารของนักเรียนอยู่ที่ชั้นล่างของอาคารเรียน บริเวณลานนอกประสงค์ จัดโต๊ะรับประทานอาหารเป็นแบบ นักเรียนนั่งร่วมรับประทานอาหารได้ 8 คน ต่อหนึ่งชุด ขนาดโต๊ะรับประทานอาหารทรงกลมเส้นผ่านศูนย์กลาง 1.20 ม. สูง 0.35 ม. เก้าอี้นั่งรับประทานอาหาร ขนาด $0.30 \times 0.30 \times 0.35$ ม. จัดวางชุดโต๊ะรับประทานอาหารทั้งหมด 12 ชุด คิดเป็นพื้นที่ 52 ตร.ม. พื้นส่วนลานนอกประสงค์ปูกระเบื้อง โดยรอบเป็นพื้นที่โล่ง ระดับฝ้าเพดานสูง ม. ระบายอากาศด้วยการติดพัดลมระบายอากาศบนเพดาน

ภาพที่ 4.60 แสดงแบบแปลนพื้นที่ลานนอกประสงค์ และส่วนรับประทานอาหาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.61 แสดงสภาพแวดล้อมภายในส่วนพื้นที่รับประทานอาหาร

ลักษณะห้องสมุด

ห้องสมุด อ่านหนังสือ และสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน ตั้งอยู่ที่ชั้นล่างของอาคารเรียนอนุบาล เป็นห้อง ขนาด 4.00 x 6.20 ม. คิดเป็นพื้นที่ 24.8 ตร.ม. เครื่องเรือนภายในห้อง ด้านผนังฝั่งหน้าห้องมีโต๊ะเก้าอี้ที่ และตู้เก็บเอกสารของเจ้าหน้าที่ ผนังอีก 3 ด้านในห้องจะมีตู้โครงสร้างไม้ มีขนาดความกว้างที่ใกล้เคียงกันที่ 0.30 – 0.40 ม. แต่จะมีความสูงที่ระดับแตกต่างกัน บริเวณกลางห้องจัดเป็นพื้นที่นั่งอ่านหนังสือบนพื้นห้องมีโต๊ะเดี่ยว 1 ตัว ขนาด 0.80 x 0.80 x 0.35 ม. และมีตู้ชั้นที่ใช้วางหนังสืออยู่ 3 ตู้ พื้นห้องปูกระเบื้อง ผนังห้องทาสี ระบบระบายอากาศภายในมีพัดลมระบายอากาศ และเครื่องปรับอากาศ

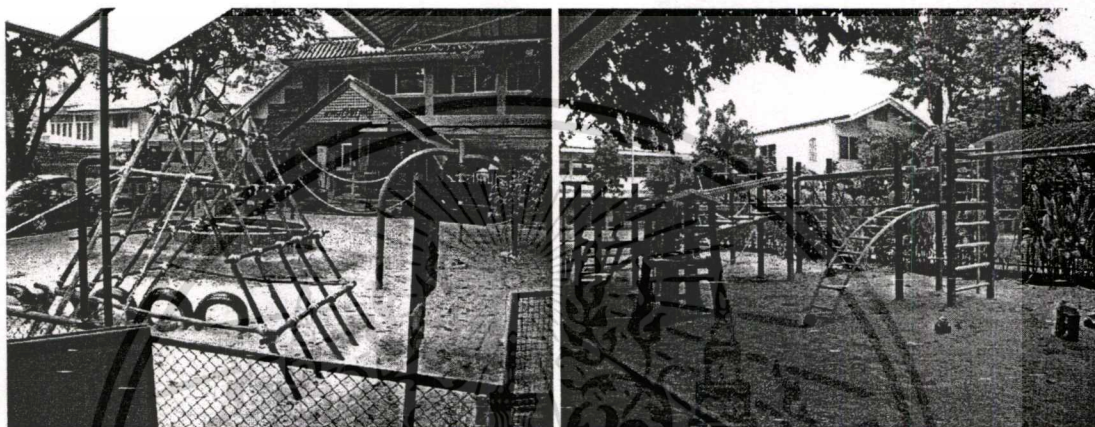

ภาพที่ 4.62 แสดงสภาพแวดล้อมภายในห้องสมุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะสวน สนามเด็กเล่น บ่อทราย

สนามเด็กเล่น และบ่อทรายจะอยู่ในพื้นที่เดียวกัน แบ่งออกเป็นสองฝั่ง มีอุปกรณ์ เครื่องเล่นที่ให้นักเรียนได้เล่นฝึกพัฒนาการด้านร่างกายอยู่มากมายหลายชิ้น พื้นสนามเป็นทราย ตั้งอยู่ระหว่างทางเดินไปอาคารเรียนอนุบาล และด้านข้างของอาคารเรียนอนุบาล พื้นที่สวนเป็นสนามหญ้าพร้อมแนวทางเดินแบบลักษณะฟรีฟอร์ม ตรงกลางมีเสาธงชาติ ตอนเช้านักเรียนจะเคารพธงชาติที่บริเวณสนามหญ้า

ภาพที่ 4.63 แสดงสภาพแวดล้อมบริเวณสนามเด็กเล่นที่มีหลากหลายรูปแบบ

ภาพที่ 4.64 แสดงสภาพสนามหญ้าหน้าอาคารเรียนอนุบาล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.3 แสดงอุปกรณ์ และระบบในโรงเรียนอนุบาลทอสี

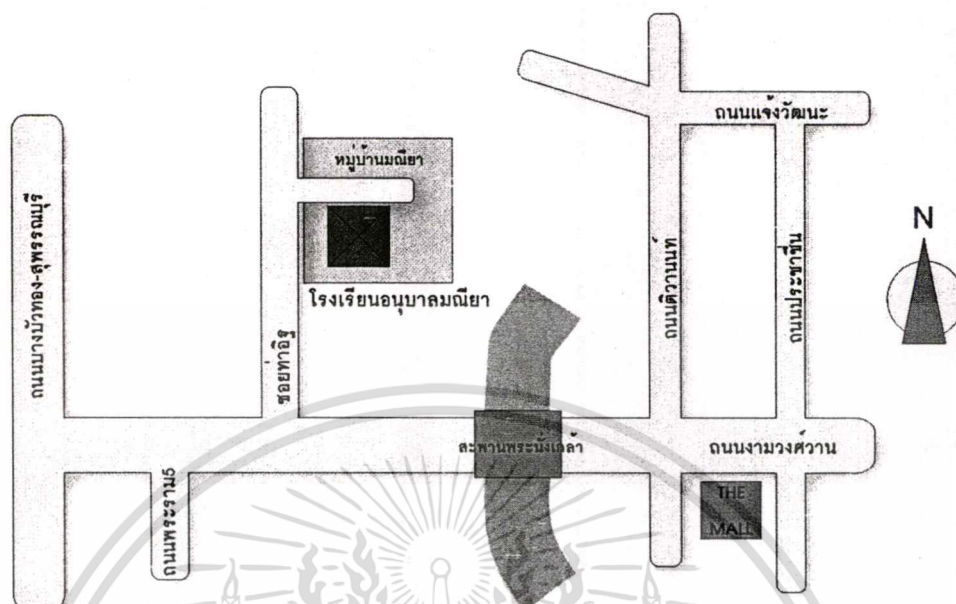
บริเวณ	แสงสว่าง		เครื่องปรับอากาศ	พัดลมระบายอากาศ
	แสงธรรมชาติ	แสงไฟฟ้า		
1. ห้องเรียนอนุบาล	●	●	●	●
2. ห้องน้ำ	●	●		
3. ส่วนนอน	●	●	●	●
4. ห้องสมุดเพื่อการเรียน การสอน	●	●	●	●
5. ส่วนรับประทานอาหาร	●	●		●
6. สนามเด็กเล่น บ่อทราย	●			

ตารางที่ 4.4 แสดงการใช้วัสดุในโรงเรียนอนุบาลทอสี

บริเวณ	วัสดุ					
	พื้น	ผนัง	เพดาน	หน้าต่าง	ประตู	ช่องแสง
1. ห้องเรียน	กระเบื้องสีเทา และ กระเบื้องยางสลับสี	ก่ออิฐทาสีขาว	เปิดเห็นแนวคาน	บานเลื่อนกระจกใส	บานเปิดไม้ และ บานปิดกระจกใส	เหนือประตูกระจกใส
2. ห้องน้ำ	กระเบื้องสีเทา	กระเบื้องสีขาว	เปิดเห็นแนวคาน	เปิดโล่งและบานเลื่อนกระจกใส	-	-
3. ส่วนนอน	กระเบื้องสีเทา และ กระเบื้องยางสลับสี	ก่ออิฐทาสีขาว	เปิดเห็นแนวคาน	บานเลื่อนกระจกใส	บานเปิดไม้ และ บานปิดกระจกใส	เหนือประตูกระจกใส
4. ห้องสมุดเพื่อการเรียน การสอน	กระเบื้องสีเทา	ก่ออิฐทาสีขาว	เปิดเห็นแนวคาน	บานเลื่อนกระจกใส	บานเลื่อนกระจกใส	-
5. ส่วนรับประทานอาหาร	กระเบื้องสีเทา	ก่ออิฐทาสีขาว	เปิดเห็นแนวคาน	-	-	-
6. สนามเด็กเล่น บ่อทราย	-	-	-	-	-	-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.1.3 การศึกษาข้อมูลโรงเรียนอนุบาลมณียา

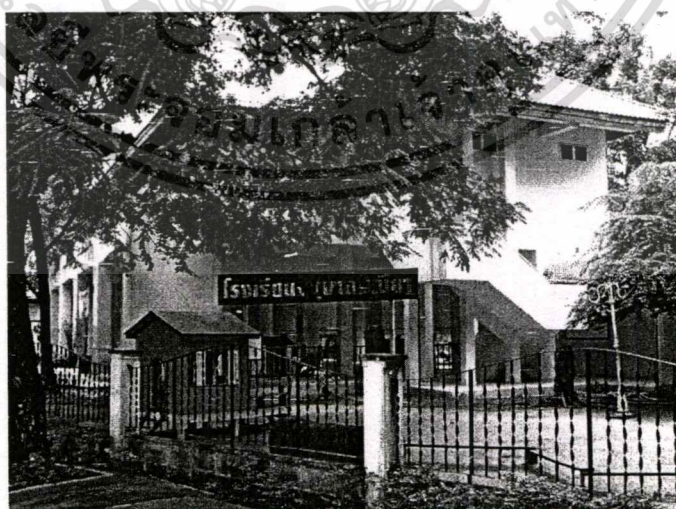
ภาพที่ 4.65 แสดงแผนที่ที่ตั้งโรงเรียนอนุบาลมณียา

ที่ตั้ง 100/321 หมู่ 3 ซอยท่าอิฐ ถนนรัตนธิเบศร์ ไทรมา อำเภอมือง นนทบุรี

เปิดดำเนินการ ปี พ.ศ. 2537

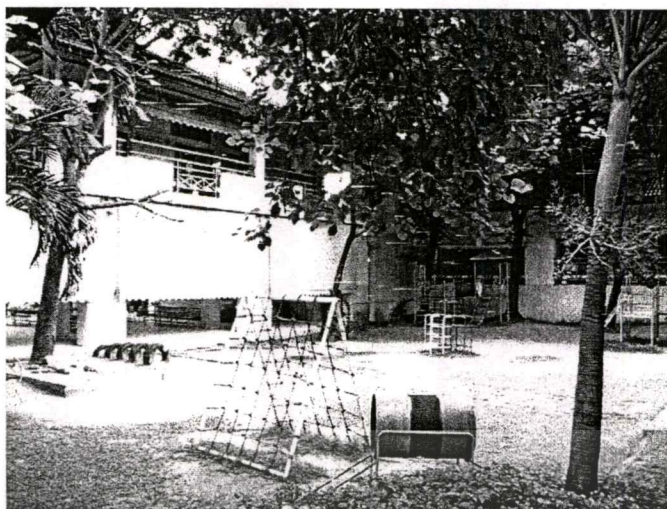
ระดับที่เปิดสอน ชั้นเด็กเล็ก และระดับชั้นอนุบาล 1-3 ชั้นละ 2 ห้องเรียน

จำนวนระดับชั้นอนุบาลมีนักเรียนห้องละ 30 คน ต่อคุณครู 2 คน

ภาพที่ 4.66 แสดงทางเข้า – ออกหลักโรงเรียนอนุบาลมณียา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.67 แสดงสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนอนุบาลฉะเชิงเทรา

แนวทางการเรียนการสอน ได้นำนวัตกรรมต่างๆ หลากหลายนวัตกรรม ผสมผสานกันเข้าโดย มีทฤษฎีการเรียนรู้และทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นบรรทัดฐานในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ เด็กนักเรียนอายุระหว่าง 3 - 6 ปี ได้รับการพัฒนาครบทุกด้าน ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยมีความสมดุลระหว่างการเรียนรู้กับพัฒนาการตามวัยของเด็ก ทั้งนี้ พัฒนาการจะเป็นไปตามศักยภาพของเด็กแต่ละคน ซึ่งแตกต่างกัน

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย นั้นหลากหลายและครอบคลุมองค์ความรู้ ทางด้านต่างๆ หลาย ด้าน กิจกรรมต่าง ๆ จึงมีลักษณะเป็นการบูรณาการและหัวข้อเรื่องที่น่าสนใจจัดการเรียน การสอน นั้นก็จะเป็นไปในลักษณะของการปฏิสัมพันธ์ กิจกรรมการเรียนรู้ทั้งหลายล้วนมีจุดมุ่งหมายอยู่ที่การ พัฒนาความสามารถ ตลอดจนทักษะทางด้านต่างๆ อย่างไรก็ตามเนื้อหาของความรู้ จะต้องตรง และเหมาะสมกับความต้องการของเด็กและตรงต่อพัฒนาการของเด็ก

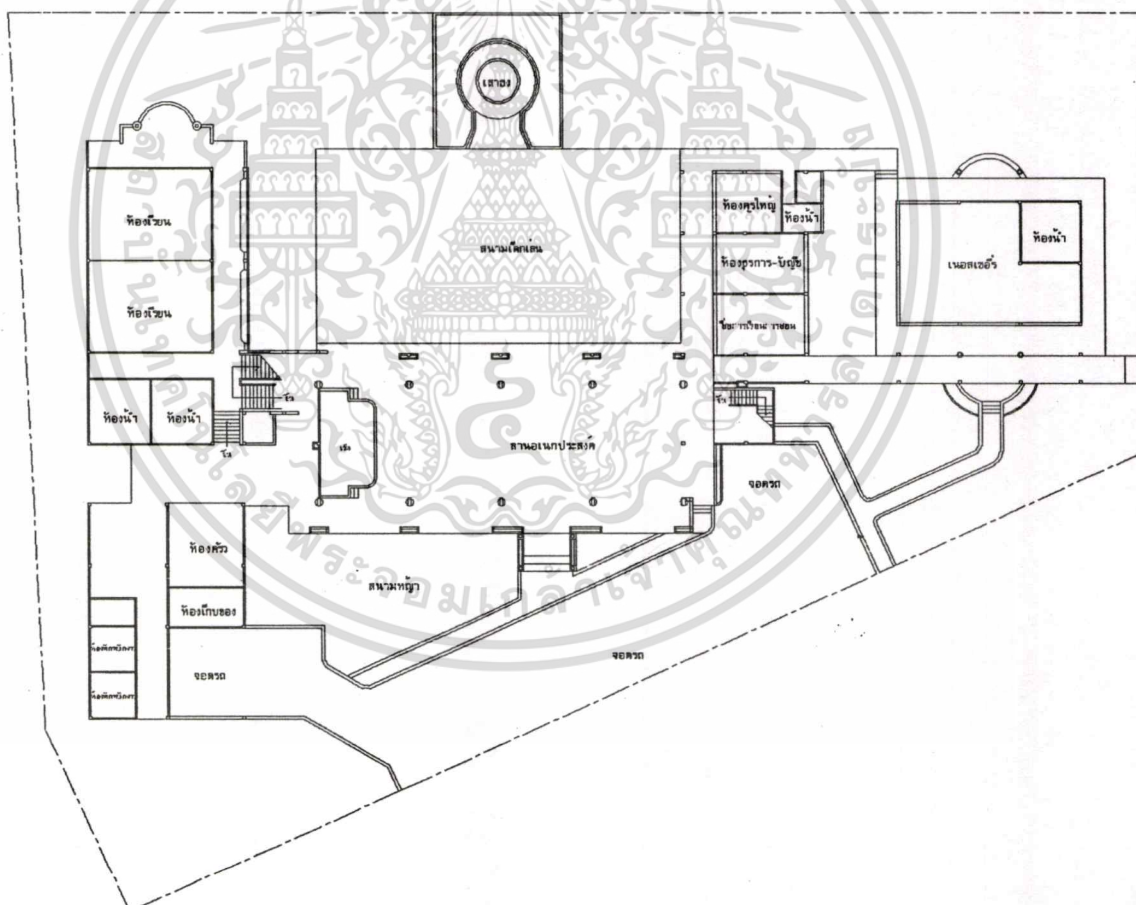
โรงเรียนอนุบาลฉะเชิงเทราได้ทำการศึกษาแนวการจัดประสบการณ์ของหลักสูตรก่อน ประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 นำมาวิเคราะห์ ศึกษาโครงสร้างของหลักสูตรและนำมากำหนดเวลาใน การจัดหน่วยให้เหมาะกับในแต่ละภาคการเรียนของปีการศึกษา จัดทำกำหนด การสอน แผนการ สอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีความยืดหยุ่นตามสภาพเหตุการณ์ปัจจุบันแ ละความต้องการ ของเด็กโดยเน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงมากที่สุด พร้อมทั้งมีการวิเคราะห์และประเมินหลักสูตร และผู้เรียนในแต่ละหน่วยการเรียน โรงเรียนอนุบาลฉะเชิงเทรา จัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง เปิดโอกาสให้เด็กได้เลือกตัดสินใจทำ กิจกรรมตามความสนใจและความสามารถของตนโดยจัดให้มีความสมดุลระหว่างกิจกรรมกลุ่ม และกิจกรรมเดี่ยว กิจกรรมเกิดศักยภาพในการเรียนรู้สูงสุดแก่ผู้เรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละวันของนักเรียนอนุบาล

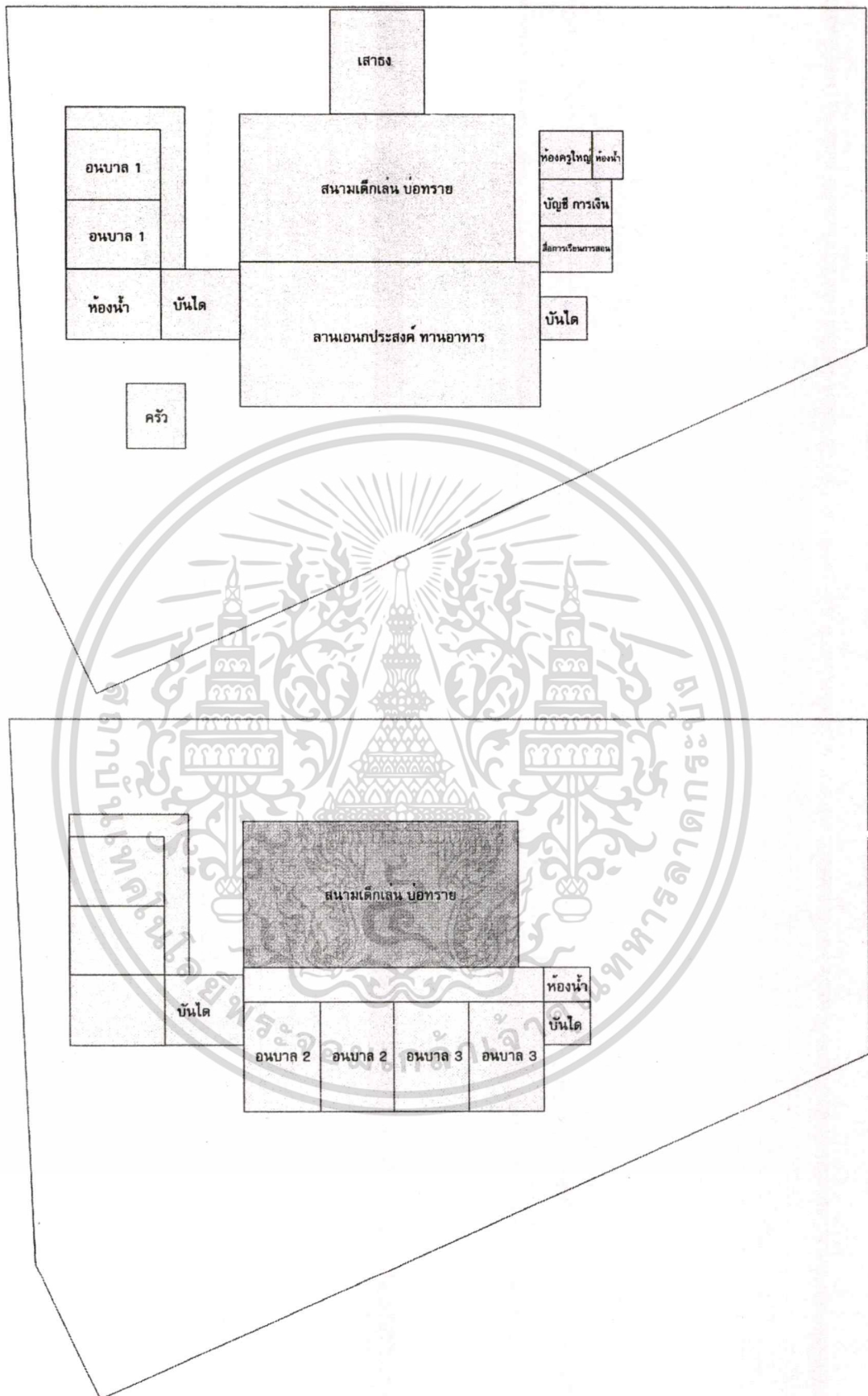
8.30 - 9.00 น.	เข้าแถวเคารพธงชาติ สวดมนต์
9.00 – 11.30 น.	กิจกรรมเสริมประสบการณ์เคลื่อนไหว เกมการศึกษา กิจกรรม กลางแจ้ง
11.30 – 12.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
12.00 – 14.00 น.	แปรงฟัน อาบน้ำ นอนพักผ่อน
14.00 – 14.30 น.	ทานอาหารว่าง
14.30 – 15.30 น.	ทบทวนบทเรียน วางแผนในการเรียนวันต่อไป
15.30 – 16.00 น.	เตรียมตัวกลับบ้าน

สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนอนุบาล

ภาพที่ 4.68 แสดงแผนผังของอาคารโรงเรียนอนุบาลมณีเยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

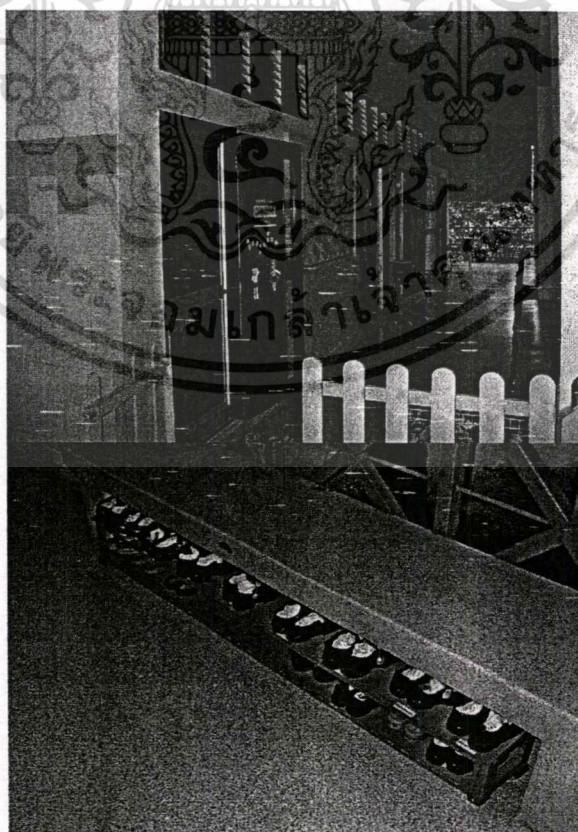
ภาพที่ 4.69 แสดงพื้นที่ส่วนต่างๆ ชั้นล่าง และชั้นบน ภายในโรงเรียนอนุบาลมณียา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

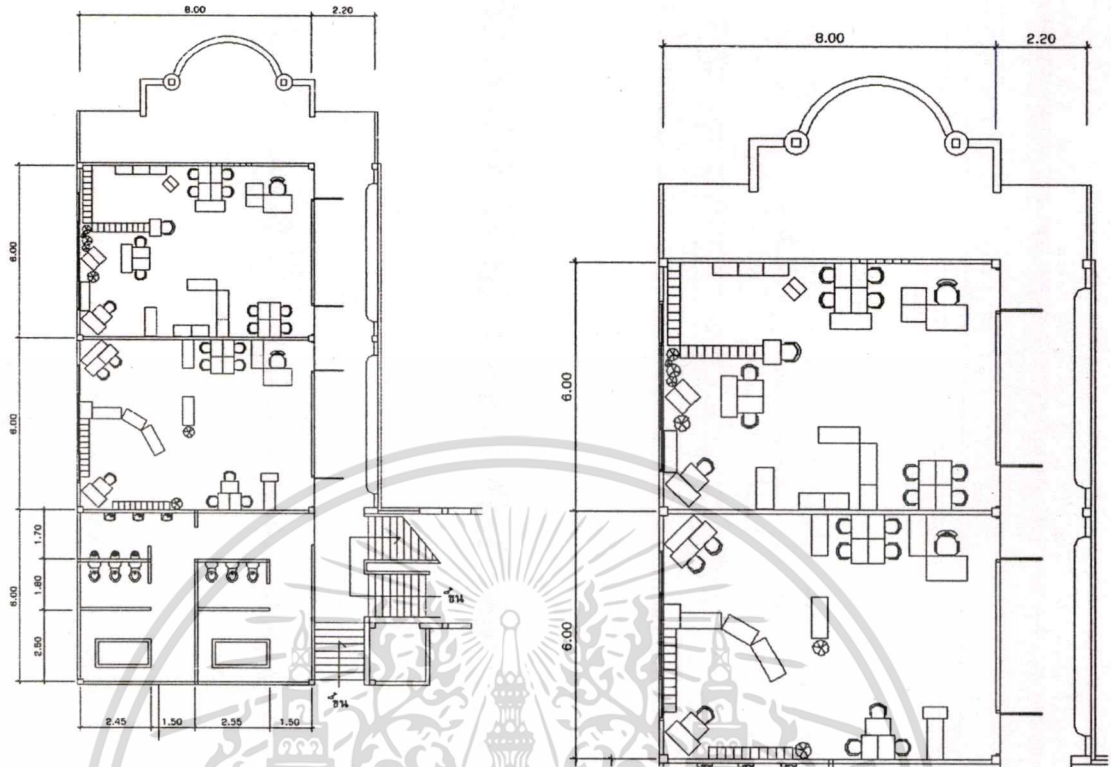
1. อาคารเรียนระดับชั้นอนุบาล 1
2. อาคารเรียน 2 ชั้น เป็นอาคารเรียนระดับชั้นอนุบาล 1 และอนุบาล 2
3. อาคารสำนักงาน ประกอบด้วย ห้องพยาบาล ห้องครูใหญ่ ห้องธุรการ บัญชี การเงิน ห้องสื่อการสอน
4. ห้องครัว
5. สวน สนามเด็กเล่น บ่อทราย
6. อาคารเนอสเซอรี่

ลักษณะของห้องเรียนระดับชั้นอนุบาล

ห้องเรียนระดับชั้นอนุบาล 1 มีขนาดห้อง 6.00 x 8.00 ม. คิดเป็นพื้นที่ 48 ตร.ม. ความสูงของห้องเรียน 3.00 ม. รวมทั้งหมด 2 ห้อง เป็นห้องก่ออิฐทั้ง 4 ด้าน ด้านหน้าห้องเป็นระเบียงทางเดิน กว้าง 2.20 ม. ผนังด้านหน้าห้องเรียนด้านนอกทำบอร์ดที่ติดผลงานนักเรียน ประตูทางเข้า – ออก บานไม้ ติดตั้งซิดขอบผนัง 2 บาน เหนือระดับประตูเป็นช่องระบายอากาศบานเกล็ดติดตาย กระงกใส ผนังด้านข้างในห้องเรียนเป็นผนังทึบ ผนังด้านหลังห้องเป็นหน้าต่างบานเลื่อนกระงกใส เหนือระดับหน้าต่างเป็นช่องระบายอากาศบานเกล็ดติดตายกระงกใส พื้นห้องเรียนปูกระเบื้องยาง ผนังทาสี ฝ้าเพดาน T – BAR ขีบขั้มบอร์ด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ภาพที่ 4.70 แสดงอาคารเรียนระดับชั้นอนุบาล 1
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.71 แสดงแบบแปลนห้องเรียนระดับชั้นอนุบาล 1 ขนาด 6.00 x 8.00 ม.

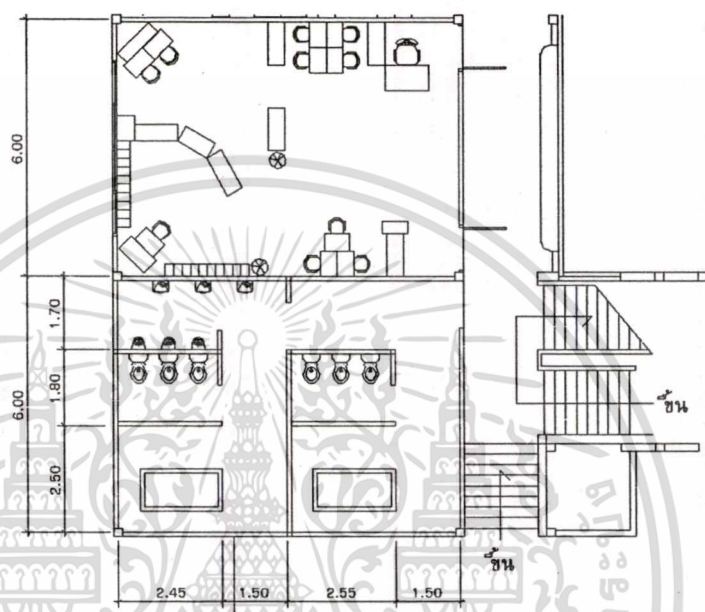

ภาพที่ 4.72 แสดงสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนระดับชั้นอนุบาล 1

ห้องน้ำจัดเป็นส่วนแยกออกมาจากห้องเรียน ขนาด 6.00 x 8.00 ม. คิดเป็นพื้นที่ 48 ตร.ม. มีความสูง 3.00 ม. เป็นลักษณะห้องน้ำแบบเปิดโล่ง อยู่ภายในอาคารเรียนระดับชั้นอนุบาล 1 ภายในห้องน้ำจัดแบ่งพื้นที่แยกออกเป็นส่วนตัวอ่างล้างหน้า 3 ชุด และปัสสาวะชาย 3 ชุด ส่วนโถส้วมเอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แยกออกเป็น 2 มุม มุมละ 3 ชุด และส่วนพื้นที่อาบน้ำอีก 2 มุม โดยก่ออิฐเป็นอ่างใส่น้ำขนาด $1.00 \times 2.00 \times 0.60$ ม. โดยพื้นที่ส่วนมุมต่างๆ แบ่งกันพื้นที่โดยก่ออิฐเป็นผนังกันสูง 1.20 ม.

ส่วนของพื้นห้องน้ำปูกระเบื้อง แล้วปูทับด้วยแผ่นยางกันลื่นปูต่อกันเต็มพื้นที่ภายใน ห้องน้ำ ผนังห้องน้ำกรุกระเบื้องสูงถึงระดับ 2.00 ม. เหนือขึ้นไปเป็นผนังทาสี ด้านบนผนัง 2 ด้านมี ช่องแสงบานเกล็ดกระจุกฝ้า ด้านละ 2 ชุด ชุดละ 4 บาน ฝ้าเพดาน T – BAR ยิบซัมบอร์ด

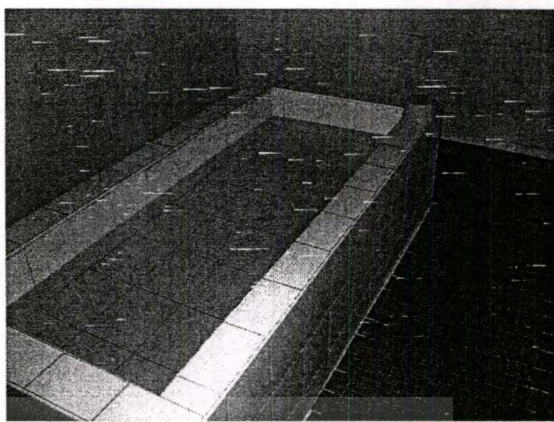

ภาพที่ 4.73 แสดงแบบแปลนห้องน้ำภายในอาคารเรียนระดับชั้นอนุบาล 1

ภาพที่ 4.74 แสดงสภาพแวดล้อมภายในห้องน้ำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.75 แสดงสุขภัณฑ์ต่างๆ ภายในห้องน้ำ

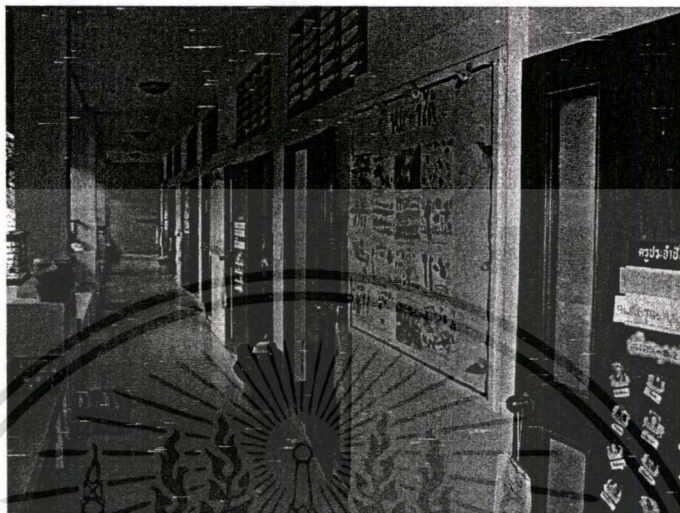
ภายในห้องเรียนมีการติดตั้งพัฒนาระบายอากาศ ระบบส่องสว่างใช้หลอดฟลูออเรสเซนต์ กล่องละ 2 หลอด ติดตั้งในห้องเรียนห้องละ 4 ชุด เครื่องเรือนภายในห้องเรียน มีตู้เก็บกระเป๋า นักเรียน ชั้นเก็บงาน และตู้เก็บอุปกรณ์ ต่างๆ มีขนาด $0.30 \times 2.00 \times 1.20$ ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.6 ตร.ม. โต๊ะทำงาน ตรวจงานของครู ขนาด $0.60 \times 1.00 \times 0.75$ ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.6 ตร.ม. และตู้เก็บเอกสาร ของครูซึ่งวางอยู่กับ โต๊ะทำงานครู ขนาด $0.40 \times 1.00 \times 1.00$ ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.4 ตร.ม

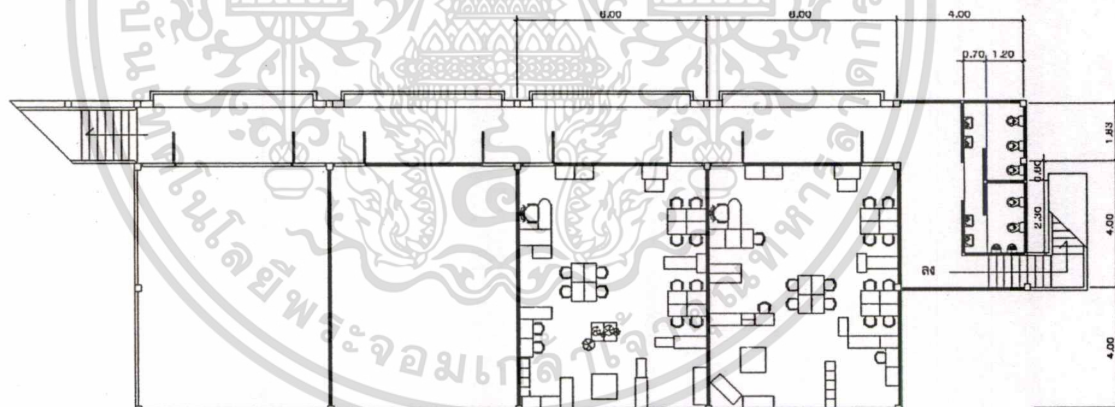
ภาพที่ 4.76 แสดงชั้นเก็บของของนักเรียน เก็บกระเป๋า ชุดเสื้อผ้า และอุปกรณ์เครื่องนอน

ห้องเรียนระดับชั้นอนุบาล 2 และระดับชั้นอนุบาล 3 มีขนาดห้อง 6.00×8.00 ม. คิดเป็นพื้นที่ 48 ตร.ม. ความสูงของห้องเรียน 3.00 ม. รวมทั้งหมด 4 ห้อง เป็นห้องก่ออิฐทั้ง 4 ด้าน ด้านหน้าห้องเป็นระเบียงทางเดิน กว้าง 2.20 ม. พนักด้านหน้าห้องเรียนด้านนอกทำบอร์คที่ติดเอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมาไว้สำหรับอาจารย์ใช้งานเพื่อการศึกษานาน ไม่อนุญาตให้นักเรียนไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ผลงานนักเรียน ประตูทางเข้า - ออก บานไม้ ติดตั้งชิดขอบผนัง 2 บาน เหนือระดับประตูเป็นช่องไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระบายอากาศบานเกล็ดติดตายกระจกใส ผนังด้านข้างในห้องเรียนเป็นผนังทึบ ผนังด้านหลังห้องเป็นหน้าต่างบานเลื่อนกระจกใส เหนือระดับหน้าต่างเป็นช่องระบายอากาศบานเกล็ดติดตายกระจกใส พื้นห้องเรียนปูกระเบื้องยาง ผนังทาสี ฝ้าเพดาน T-BAR ยิปซัมบอร์ด

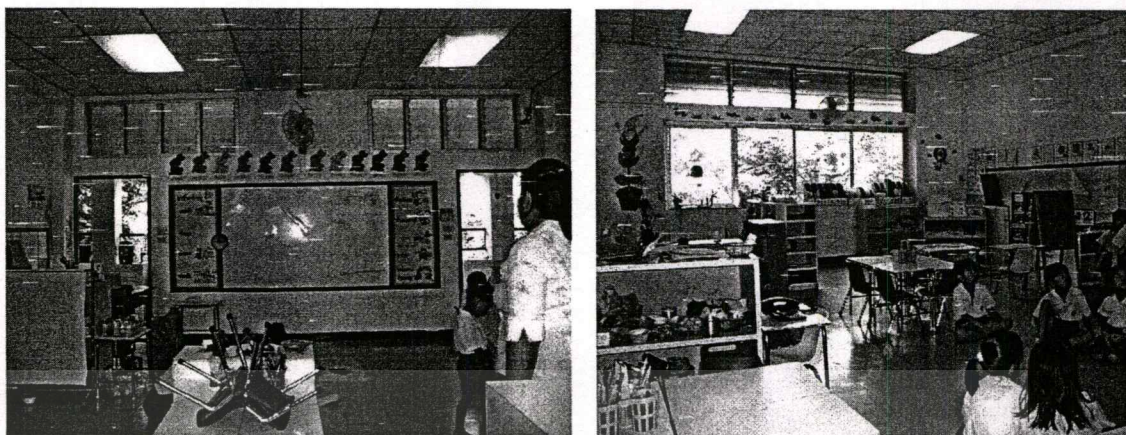

ภาพที่ 4.77 แสดงอาคารเรียน 2 ชั้น

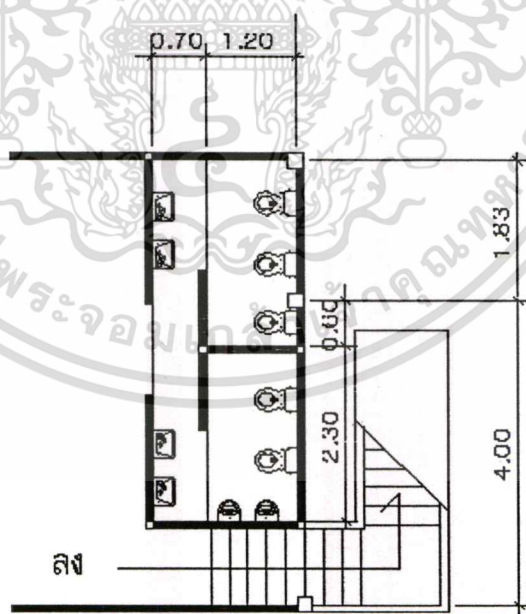
ภาพที่ 4.78 แสดงแบบแปลนห้องเรียนระดับชั้นอนุบาล 2 และอนุบาล 3 ขนาด 6.00 x 8.00 ม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

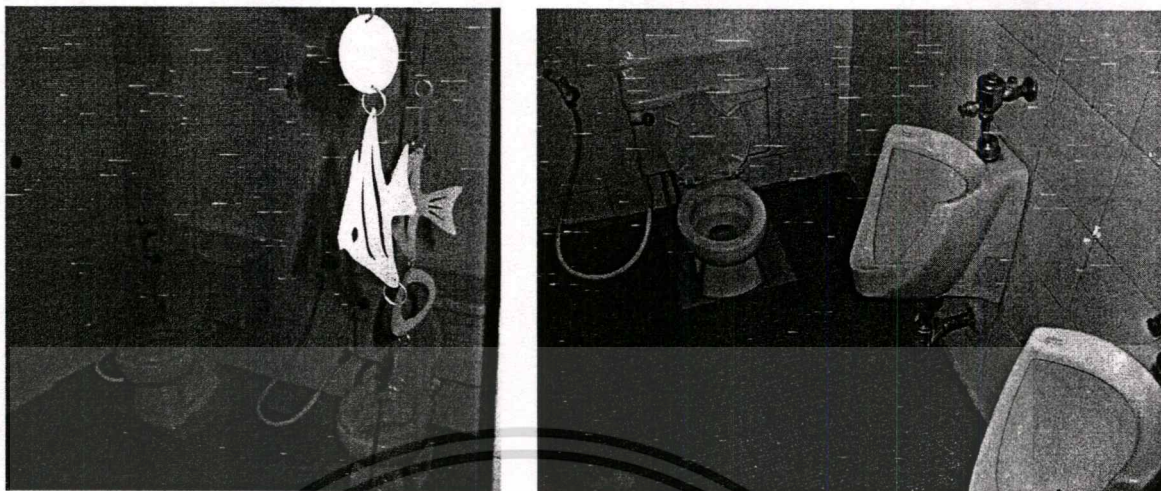
ภาพที่ 4.79 แสดงสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนระดับชั้นอนุบาล 2 และอนุบาล 3

ห้องน้ำของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 2 และอนุบาล 3 ตั้งอยู่ทางปลายสุดของอาคารติดกับบันไดทางลงด้านหลัง ขนาด 2.00 x 4.73 ม. กิตเป็นพื้นที่ 9.46 ตร.ม. มีความสูง 3.00 ม. ภายในห้องน้ำแบ่งออกเป็น 2 ฟัง แยกชาย – หญิง ส่วนของพื้นห้องน้ำปูกระเบื้อง แล้วปูทับด้วยแผ่นยางกันลื่นปูต่อกันเต็มพื้นที่ภายในห้องน้ำ ผนังห้องน้ำกรุกระเบื้องสูงถึงระดับ 2.00 ม. เหนือขึ้นไปเป็นผนังทาสี ด้านบนผนัง มีช่องแสงบานเกล็ดกระจกฝ้า ฝ้าเพดาน T-BAR ยิบซัมบอร์ด

ภาพที่ 4.80 แสดงแบบแปลนห้องน้ำของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 2 และอนุบาล 3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.81 แสดงสภาพแวดล้อมภายในห้องน้ำ

ภายในห้องเรียนมีการติดตั้งพัดลมระบายอากาศ ระบบส่องสว่างใช้ชุดกล่องไฟหลอดฟลูออเรสเซนต์ กล่องละ 2 หลอด ติดตั้งในห้องเรียนห้องละ 4 ชุด เครื่องเรือนภายในห้องเรียนที่มีอยู่ในทุกๆ ห้องเรียน เป็นตู้โครงไม้ใช้เก็บกระเป๋านักเรียน เก้าอี้มีขนาด $0.60 \times 0.30 \times 1.00$ ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.18 ตร.ม. จำนวน 2 ตู้ โต๊ะทำงาน ตรวจงานของครู ขนาด $0.60 \times 1.00 \times 0.75$ ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.6 ตร.ม. และตู้เก็บเอกสารของครูซึ่งวางอยู่กับโต๊ะทำงานครู ขนาด $0.40 \times 1.00 \times 1.00$ ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.4 ตร.ม

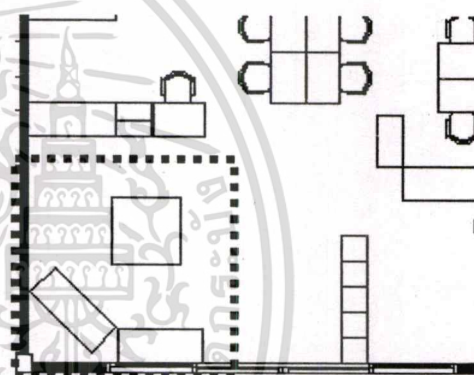
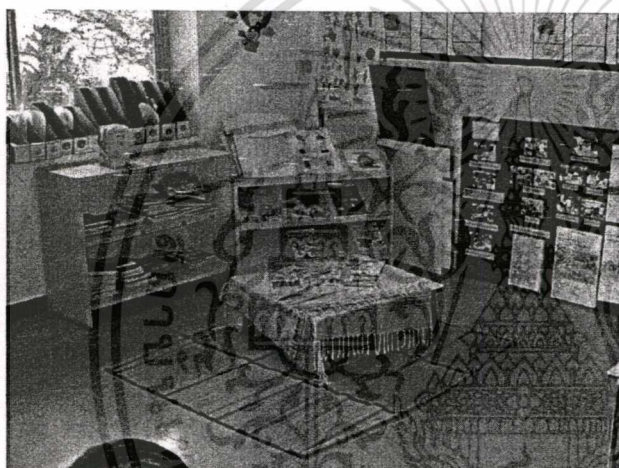

ภาพที่ 4.82 แสดงชั้นเก็บกระเป๋าเรียนของนักเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

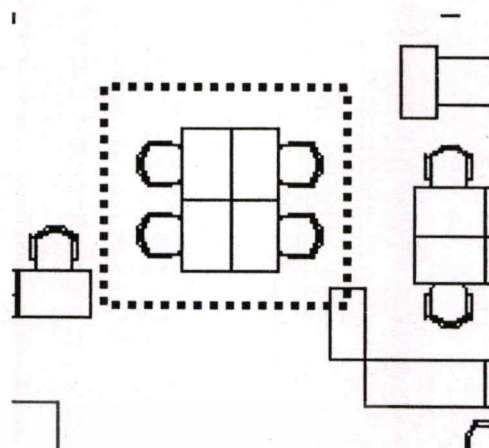
มุมกิจกรรมต่างๆ ภายในห้องเรียน จะจัดไว้เป็นมุมๆ กระจายอยู่ทั่วทั้งห้องเรียน เครื่องใช้ของมุมกิจกรรมต่างๆ สามารถเคลื่อนย้ายตำแหน่งในการใช้งานได้โดยสะดวก มุมหลักที่มีอยู่ในแต่ละห้องเรียนจะมี 8 มุมเป็นหลัก ส่วนกิจกรรมการเรียนนอกจากนี้ก็จะขึ้นอยู่กับนักเรียนที่มีความสนใจเรื่องใด หรือคุณครูจะนำการเรียนการสอนเรื่องใดมาสอนให้นักเรียน มุมหลักๆ ที่มีในห้องเรียน คือ

มุมหนังสือ จัดพื้นที่ประมาณ 3.9 ตร.ม. ภายในมุมหนังสือ ประกอบด้วยชั้นหนังสือ เป็นตู้โครงไม้ ขนาด $0.80 \times 0.30 \times 0.80$ ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.24 ตร.ม. และชั้นวางหนังสือ ขนาด $0.30 \times 0.80 \times 0.80$ ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.24 ตร.ม. ส่วนพื้นที่อ่านหนังสือมีโต๊ะเดี่ยว สำหรับนักเรียนนั่งอ่านหนังสือบนพื้นห้องเรียน ขนาด $0.60 \times 0.60 \times 0.30$ ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.36 ตร.ม.

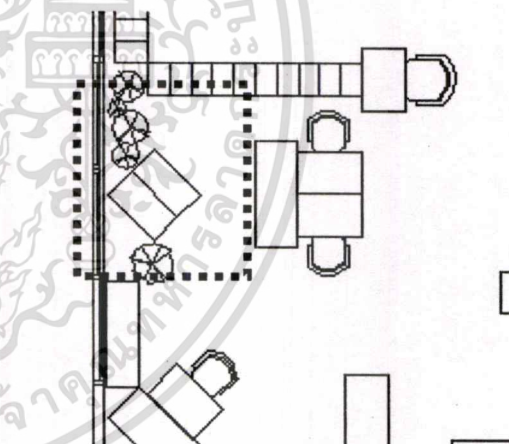
ภาพที่ 4.83 แสดงกิจกรรมมุมหนังสือ

มุมแบบฝึกหัด จัดพื้นที่ประมาณ 1.8 ตร.ม. ลักษณะกิจกรรม ให้นักเรียนนั่งทำงานที่ครูมอบหมายให้บนโต๊ะเรียน โต๊ะเรียน ขนาด $0.25 \times 0.40 \times 0.50$ ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.1 ตร.ม. และเก้าอี้นั่ง ขนาด $0.30 \times 0.30 \times 0.30$ ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.09 ตร.ม. มีทั้งหมด 4 ชุด

ภาพที่ 4.84 แสดงกิจกรรมมุมแบบฝึกหัด

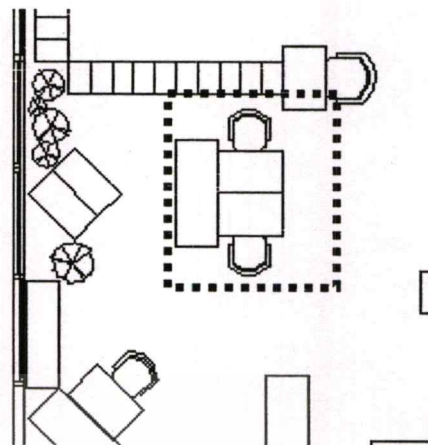
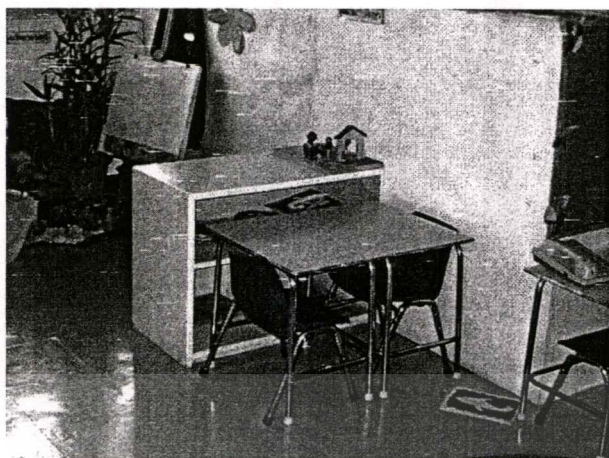
มุมวิทยาศาสตร์ จัดพื้นที่ประมาณ 2.4 ตร.ม. เป็นมุมกิจกรรม เสริมสร้างความรู้ด้านต่างๆ เช่น การปลูกต้นไม้ ให้นักเรียนได้สังเกตการเจริญเติบโตของต้นไม้ การเรียนรู้ถึงเรื่องราววงจรชีวิตของสัตว์ รู้จักสิ่งมีชีวิตต่างๆ เป็นต้น

ภาพที่ 4.85 แสดงกิจกรรมมุมวิทยาศาสตร์

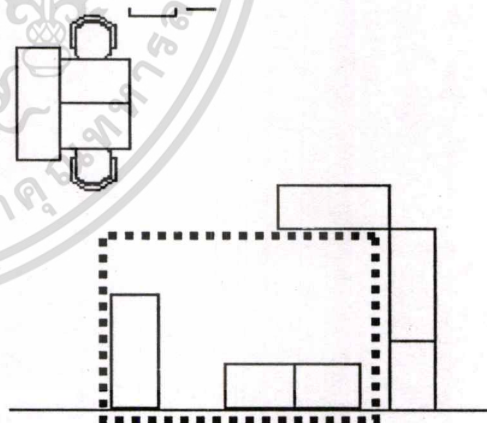
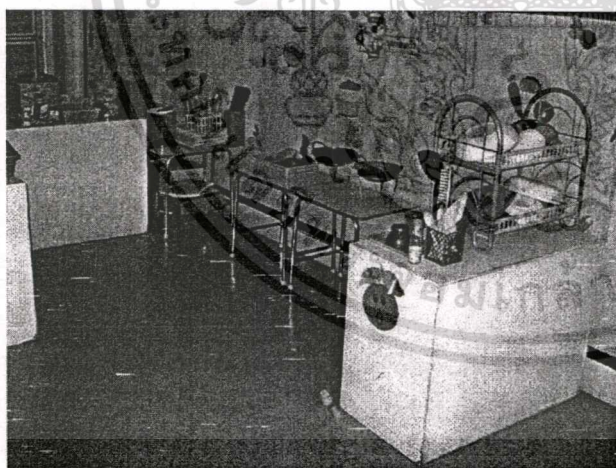
มุมเกมการศึกษา จัดพื้นที่ประมาณ 1.7 ตร.ม. เป็นมุมกิจกรรมให้นักเรียน เล่นเกม หรือตัวต่อต่างๆ ที่เสริมสร้างให้นักเรียนได้ใช้ความคิดไปพร้อมๆ กับการเล่นเกมสนุกสนาน ในมุมมีตู้โครงไม้ที่แบ่งเป็นชั้นสำหรับเก็บอุปกรณ์ เกมเครื่องเล่นต่างๆ ขนาด 0.60 x 0.30 x 0.60 ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.18 ตร.ม. และโต๊ะสำหรับนักเรียนสามารถเล่นเกมได้บนโต๊ะ โต๊ะเรียน ขนาด 0.25 x 0.40 x 0.50 ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.1 ตร.ม. และเก้าอี้หนัง ขนาด 0.30 x 0.30 x 0.30 ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.09 ตร.ม. มีทั้งหมด 2 ชุด หรือนักเรียนจะเล่นเกมต่างๆ บนพื้นห้องเรียนก็ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

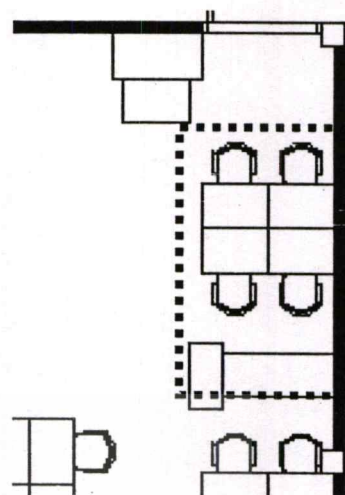
ภาพที่ 4.86 แสดงกิจกรรมมุมเกมการศึกษา

มุมประสบการณ์ และบทบาทสมมุติ จัดพื้นที่ประมาณ 3.9 ตร.ม. เป็นมุมที่ให้นักเรียนได้รู้จักอาชีพต่างๆ ที่นักเรียนต้องพบเจอ อุปกรณ์สิ่งของต่างๆ รอบตัวที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น การทำครัว อุปกรณ์เครื่องใช้ในครัว การติดต่อสื่อสาร การใช้โทรศัพท์ อาชีพหมอ เป็นต้น ในมุมกิจกรรมมีเครื่องเรือน ตู้โครงไม้ ขนาด $0.60 \times 0.30 \times 0.60$ ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.18 ตร.ม. และโต๊ะเรียน ขนาด $0.25 \times 0.40 \times 0.50$ ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.1 ตร.ม. จำนวน 2 ตัว

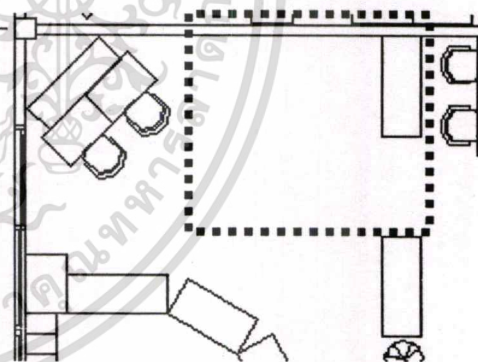
ภาพที่ 4.87 แสดงกิจกรรมมุมบทบาทสมมุติ

มุมศิลปะ จัดพื้นที่ประมาณ 2.45 ตร.ม. กิจกรรมนักเรียนนั่งทำงานศิลปะบนโต๊ะเรียน โต๊ะเรียน ขนาด $0.25 \times 0.40 \times 0.50$ ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.1 ตร.ม. และเก้าอี้นั่ง ขนาด $0.30 \times 0.30 \times 0.30$ ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.09 ตร.ม. มีทั้งหมด 4 ชุด อุปกรณ์เครื่องเขียน วาดภาพ เก็บไว้ในตู้โครงไม้ ขนาด $0.60 \times 0.30 \times 0.60$ ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.18 ตร.ม. ศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.88 แสดงกิจกรรมมุมศิลปะ

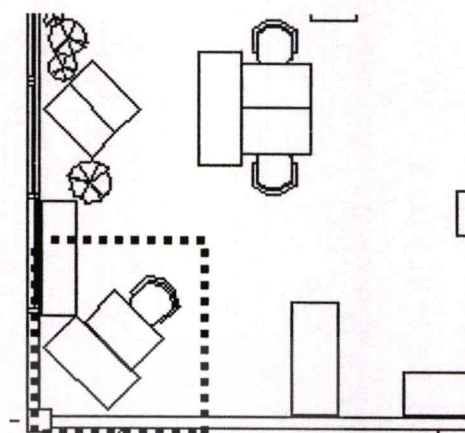
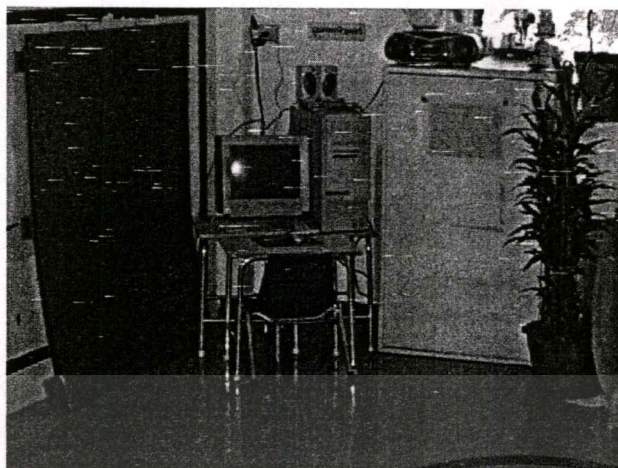
มุมบล็อก จัดพื้นที่ประมาณ 4 ตร.ม. นักเรียนนำบล็อกไม้ และบล็อกพลาสติก ที่เก็บไว้ในตู้โครงไม้ ขนาด $0.60 \times 0.30 \times 0.60$ ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.18 ตร.ม. ออกมาเล่นเรียงต่อกันตามจินตนาการของนักเรียนบนพื้นห้องเรียน

ภาพที่ 4.89 แสดงกิจกรรมมุมบล็อก

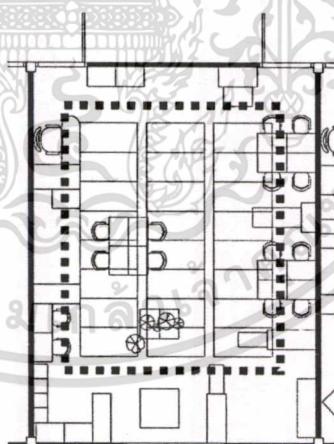
มุมคอมพิวเตอร์ จัดพื้นที่ประมาณ 1 ตร.ม. เป็นมุมกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้เล่นกับคอมพิวเตอร์เป็นโปรแกรมที่มีภาพเคลื่อนไหวได้ตอบกับนักเรียน และเสริมสร้างความรู้ในด้านต่างๆ ให้นักเรียนคอมพิวเตอร์ วางอยู่บนโต๊ะ ขนาด $0.30 \times 0.60 \times 0.50$ ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.18 ตร.ม. โต๊ะเรียน ขนาด $0.25 \times 0.40 \times 0.50$ ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.1 ตร.ม. และเก้าอี้นั่ง ขนาด $0.30 \times 0.30 \times 0.30$ ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.09 ตร.ม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.90 แสดงกิจกรรมมุมคอมพิวเตอร์

ส่วนพื้นที่นอนของเด็กนักเรียนอนุบาล 1 จะอาบน้ำ แต่งตัวชุดนอนแล้วนอนพักผ่อนในช่วงเวลาหลังรับประทานอาหารกลางวัน จัดพื้นที่นอนไว้ภายในห้องเรียนเป็นเบาะที่นอนนำมาปูขนาดเบาะ ที่นอนต่อนักเรียน 1 คน 0.60×1.20 ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.72 ตร.ม. ปูนอนเรียงแถวตรงกลางห้องปูในลักษณะสี่ระยะหันมาในทิศทางเดียวกัน โดยจะเคลื่อนย้ายเครื่องเรือน เครื่องใช้ในมุมกิจกรรมต่างๆ ไว้ชิดผนังห้องเรียน

ภาพที่ 4.91 แสดงส่วนพื้นที่นอนของเด็กนักเรียน

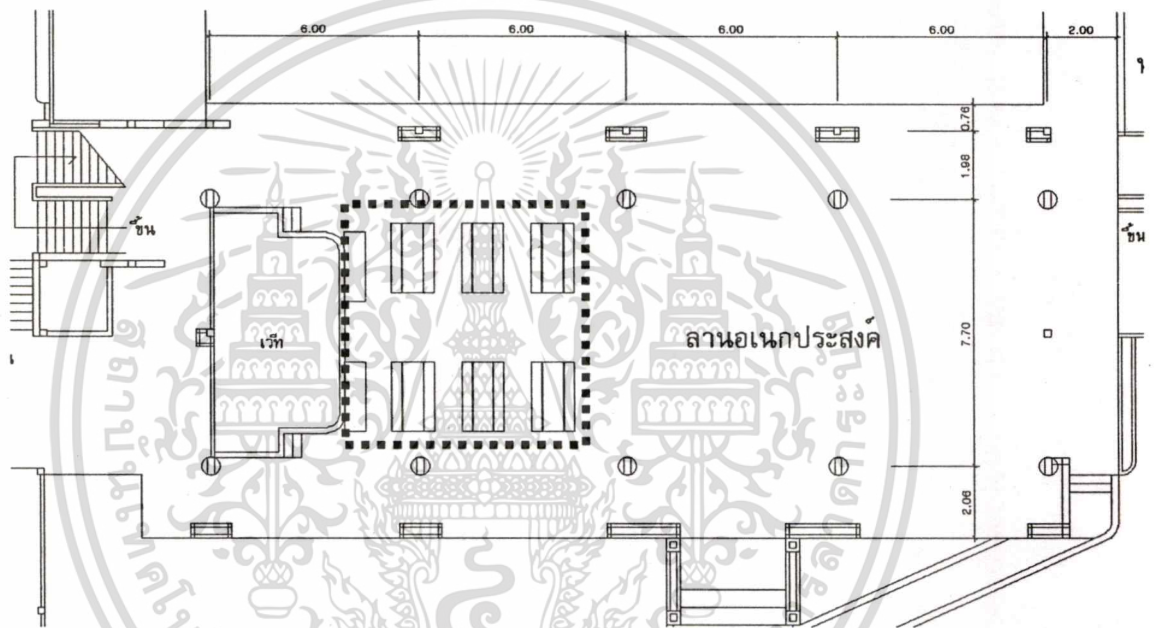
ลักษณะส่วนรับประทานอาหาร

ส่วนรับประทานอาหารของนักเรียนอยู่ที่ลานอเนกประสงค์ของชั้นล่างของอาคารเรียน 2 ชั้น คิดเป็นพื้นที่ 39.6 ตร.ม. จัดเป็นพื้นที่รับประทานอาหารกลางวัน โดยนักเรียนในแต่ละระดับชั้น

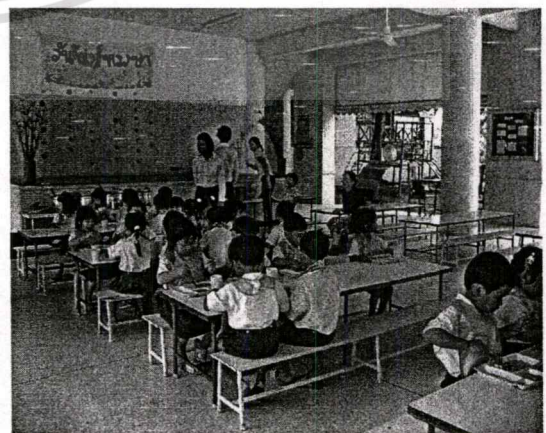
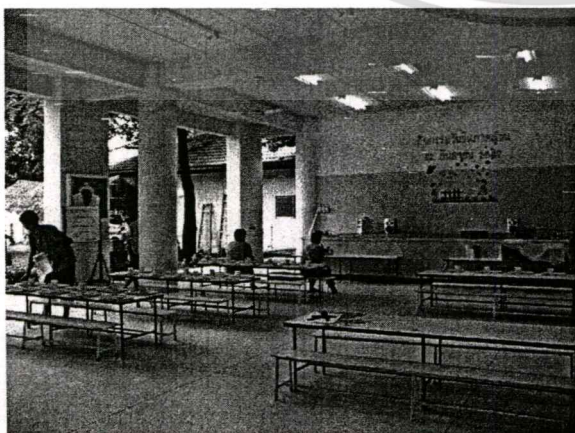
เรียนจะสลับเวลากันมาใช้พื้นที่ในการรับประทานอาหาร ร่วมในพื้นที่เดียวกัน อาหารจะใส่ภาชนะเอกสารเป็นเอกสารที่ส่งงานไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า นำมาจัดวาง เพื่อแบ่งอาหารใส่จานให้นักเรียนรับประทานที่ได้สะอาด ภาชนะของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำใบเข้า

เป็นพื้นหินขัด ผนังโล่ง 3 ด้าน ด้านหน้าจัดเป็นพื้นที่เวทีสำหรับจัดงานกิจกรรม พื้นที่ส่วนทานอาหารถูกจัดวางไว้ชิดกับส่วนเวที

โต๊ะรับประทานอาหารเป็นโต๊ะยาว ขนาด $0.60 \times 2.00 \times 0.50$ ม. คิดเป็นพื้นที่ 1.2 ตร.ม. มีเก้าอี้นั่งยาวสองฝั่งของโต๊ะ ขนาด $0.30 \times 2.00 \times 0.30$ ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.6 ตร.ม. คิดเป็น 1 ชุด ให้นักเรียน 8 คน นั่งรับประทานอาหาร จัดวางชุดโต๊ะรับประทานอาหารทั้งหมด 6 ชุด คิดเป็นพื้นที่ 14.4 ตร.ม. โต๊ะวางอุปกรณ์ภาชนะ และเครื่องใช้ต่างๆ ขนาด $0.60 \times 2.00 \times 0.50$ ม. คิดเป็นพื้นที่ 1.2 ตร.ม. จำนวน 2 ตัว

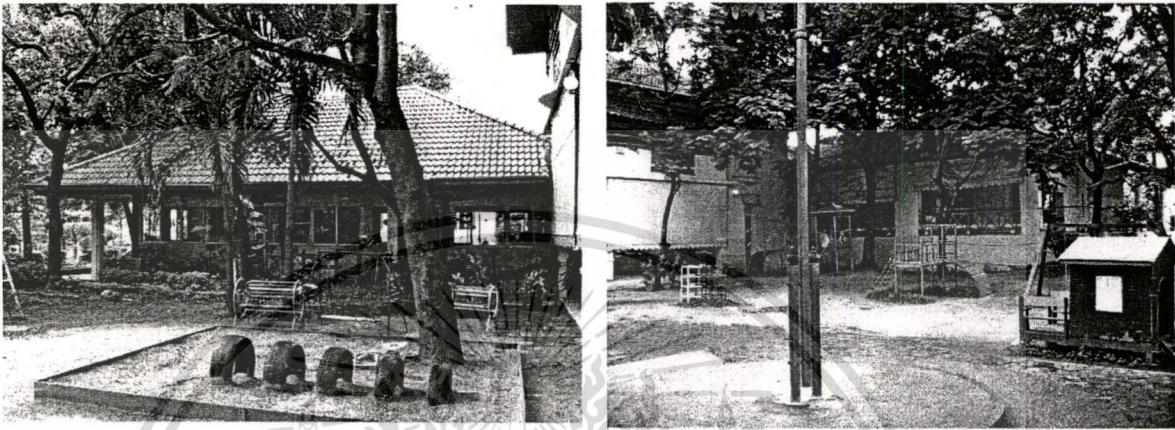
ภาพที่ 4.92 แสดงแบบแปลนลานอเนกประสงค์ ส่วนพื้นที่รับประทานอาหารกลางวันสำหรับนักเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ภาพที่ 4.93 แสดงส่วนพื้นที่ลานอเนกประสงค์ที่จัดวางเป็นพื้นที่สำหรับรับประทานอาหารกลางวัน
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามเผยแพร่ลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งหากมีการนำไปใช้

ลักษณะสวน สนามเด็กเล่น บ่อทราย

พื้นที่ส่วนตรงกลางภายในโรงเรียน ล้อมรอบด้วยอาคาร 3 อาคาร เป็นพื้นที่ สวน สนามเด็กเล่น บ่อทราย พื้นที่สำหรับกิจกรรมกลางแจ้งของนักเรียน มีเสาธงชาติอยู่ตรงกลางสนาม เด็กๆ เข้าแถวรวมกันเคารพธงชาติ ในตอนเช้าที่กลางสนาม

ภาพที่ 4.94 แสดงสภาพแวดล้อมภายในสนามเด็กเล่น มีอุปกรณ์เครื่องเล่นต่างๆ

ตารางที่ 4.5 แสดงอุปกรณ์ และระบบในโรงเรียนอนุบาลฉะเชิงเทรา

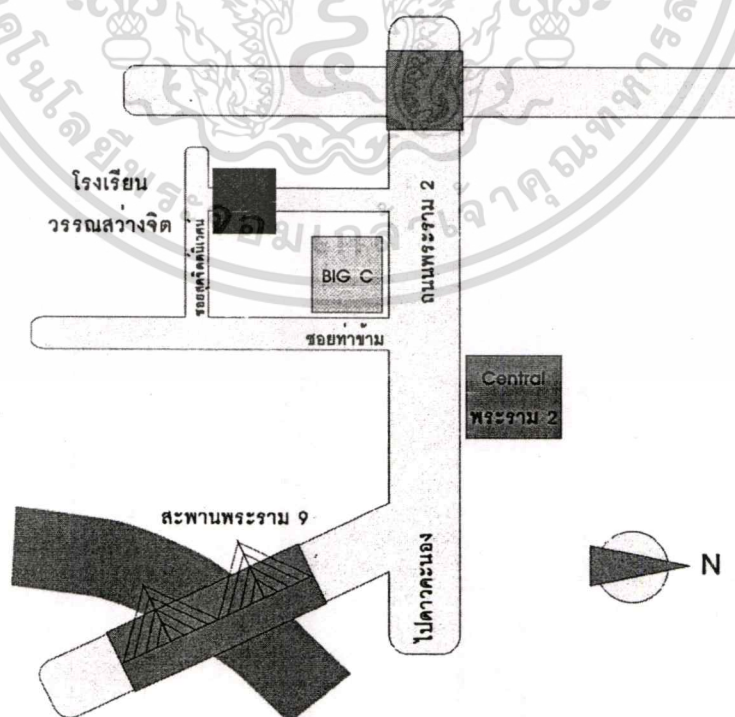
บริเวณ	แสงสว่าง		เครื่องปรับอากาศ	พัดลมระบายอากาศ
	แสงธรรมชาติ	แสงไฟฟ้า		
1. ห้องเรียนอาคารอนุบาล 1	●	●		●
2. ห้องเรียนอาคารอนุบาล 1 และ 2	●	●		●
3. ห้องน้ำ		●		
4. ส่วนนอน	●	●		●
5. ส่วนรับประทานอาหาร	●	●		●
6. สนามเด็กเล่น บ่อทราย	●			

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.6 แสดงการใช้วัสดุในโรงเรียนอนุบาลมณียา

บริเวณ	วัสดุ					
	พื้น	ผนัง	เพดาน	หน้าต่าง	ประตู	ช่องแสง
1. ห้องเรียน	กระเบื้องสี ขาว	ก่ออิฐทาสี ขาว	T-BAR ยิบซัม บอร์ด	บานเลื่อน กระจกใส	บานเปิด ไม้	บานเกล็ด ติดตาย กระจกใส
2. ห้องน้ำ	กระเบื้องสี เทา ปูแผ่น ยางกันลื่น	กระเบื้องสี ขาว	T-BAR ยิบซัม บอร์ด	-	-	บานเกล็ด ติดตาย กระจกใส
3. ส่วนนอน	กระเบื้องสี ขาว	ก่ออิฐทาสี ขาว	T-BAR ยิบซัม บอร์ด	บานเลื่อน กระจกใส	บานเปิด ไม้	บานเกล็ด ติดตาย กระจกใส
4. ส่วนรับประทานอาหาร	หินขัดสี ขาว	-	เปิดเห็น แนวคาน และพื้นชั้น บน	-	-	-
5. สนามเด็กเล่น ทราย	บ่อ -	-	-	-	-	-

4.1.4 การศึกษาข้อมูลโรงเรียนวรรณสว่างจิต

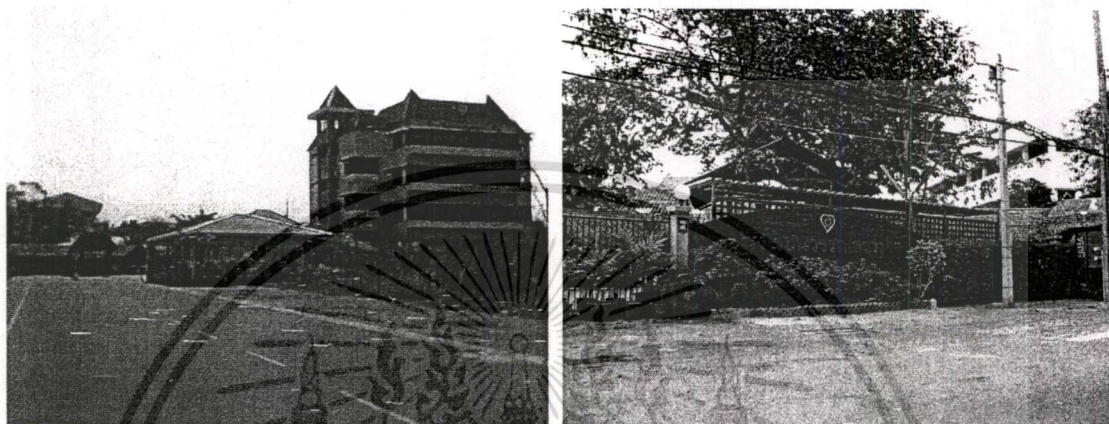

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับภาพที่ 4.95 แสดงแผนที่ตั้งโรงเรียนวรรณสว่างจิตไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ตั้ง 45/285 สดุดิตันวีศวร ถนนพระราม2 แขวงสามก่า เขตบางขุนเทียน กรุงเทพฯ
เปิดดำเนินการมาแล้ว 19 ปี

ระดับที่เปิดสอน ระดับเด็กเล็ก จำนวน 3 ห้องเรียน ระดับอนุบาล 1- 3 ชั้นละ 3 ห้องเรียน
ประถมศึกษา 1-4 ชั้นละ 2 ห้องเรียน

จำนวนนักเรียนชั้นอนุบาลห้องละ 25 คน ต่อคุณครู 2 คน

ภาพที่ 4.96 แสดงทางเข้า – ออกหลัก และภาพแสดงทางเข้า – ออกด้านหลังของโรงเรียน

ภาพที่ 4.97 แสดงอาคารเรียนอนุบาล

แนวทางการเรียนการสอน โรงเรียนได้เขียนหลักสูตรขึ้นมาเองทั้งหมด ในทุก ๆ ระดับชั้น โดยยึดโครงสร้าง สัดส่วนสาระการเรียนรู้ของกระทรวงศึกษาธิการ การจัดการเรียนการสอนมีการบูรณาการเนื้อหาวิชาผ่านกิจกรรมอันหลากหลาย โรงเรียน ได้นำเทคโนโลยีทางการศึกษาใหม่ๆ มาใช้ในกระบวนการเรียนการสอน เช่น กระบวนการเรียนการสอนแบบโครงการ (Project Approach) เอกสารนี้การเรียนรู้ภาษาธรรมชาติแบบองค์รวม (Whole Language) กระบวนการเรียนการสอนที่มีผู้เรียนไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป็นศูนย์กลาง (Child Center) และ กระบวนการเรียนรู้เพื่อเข้าถึงและรู้เท่าทันสื่อต่าง ๆ (Media Literacy)

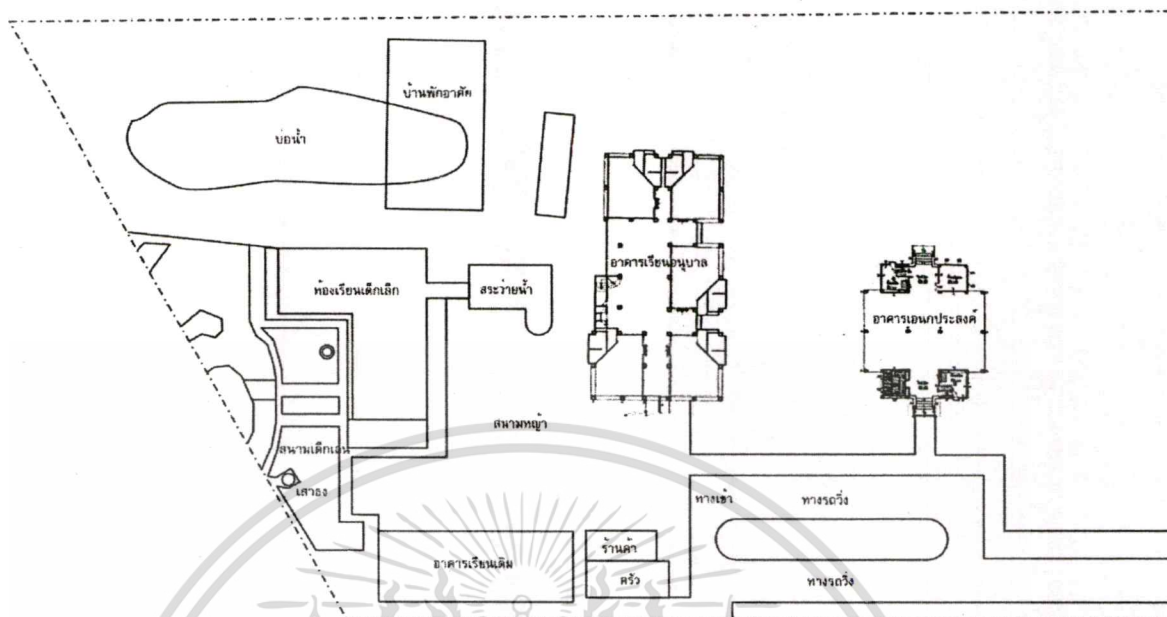
การนำหลักการเรียนการสอน การเรียนรู้ภาษาธรรมชาติแบบองค์รวม (Whole Language) เข้ามาปรับใช้ในการเรียนการสอน เด็กมีความพัฒนาไปได้อย่างมาก เห็นผลได้จากเด็กประถมที่ขึ้นชั้นมาจาก เด็กอนุบาลที่เรียนมาในแนวทางการเรียนรู้ภาษาธรรมชาติแบบองค์รวม (Whole Language) เด็กนักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ มีจินตนาการ ไม่โดนล่อลวงด้วยภาษา ของภาพ และ พยัญชนะต่างๆ

กิจกรรมการเรียนในแต่ละวันของนักเรียนอนุบาล

7.00 – 8.30 น.	มาโรงเรียน สวัสดิ์ทักทายกัน
8.30 – 8.50 น.	กิจกรรมรวม 3 ระดับชั้น เคารพธงชาติ สวดมนต์ ทำสมาธิ กายบริหาร (ทุกวันจันทร์ นิทานหุ่น)
8.50 – 9.20 น.	สัมผัสธรรมชาติ สนุกกับเกม และการละเล่นยามเช้า
9.20 – 9.30 น.	ทานอาหารว่าง
9.30 – 10.00 น.	แลกเปลี่ยน เรียนรู้
10.00 – 11.30 น.	เรียน เล่นอย่างสร้างสรรค์
11.30 – 12.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
12.00 – 12.30 น.	จัดการธุรกิจส่วนตัว ฝึกการดูแลช่วยตนเอง และผู้อื่น กายสงบ ใจสงบ สวดมนต์ สร้างสมาธิ
12.30 – 14.15 น.	พักกาย นอน
14.15 – 14.30 น.	นิทานแสนสนุก จากหนังสือนิทาน
14.30 – 14.45 น.	สรุปกิจกรรม นัดหมายพบกันในวันพรุ่งนี้
14.45 – 15.00 น.	อาหารว่าง เตรียมตัวกลับบ้าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนอนุบาล

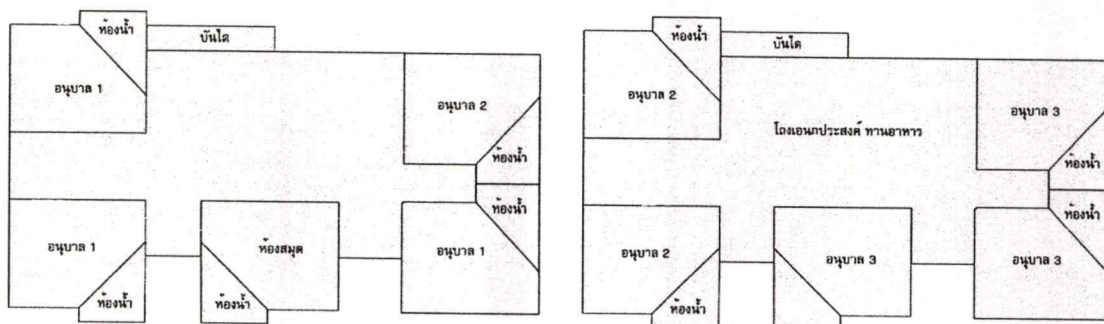

ภาพที่ 4.98 แสดงแผนผังโรงเรียนวรรณสว่างจิต

1. อาคารเรียนเด็กเล็ก
2. อาคารเรียนเดิม 3 ชั้น ปัจจุบันเป็นห้องสมุด สื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน และห้องพักครู
3. อาคารเรียนระดับชั้นอนุบาล 2 ชั้น
4. อาคารเอนกประสงค์ 4 ชั้น ชั้นบนเป็นห้องเรียนระดับชั้นประถม
5. สวน และสนามเด็กเล่น
6. อาคารกิจกรรม
7. ห้องพยาบาล
8. ห้องครัว
9. สระว่ายน้ำ

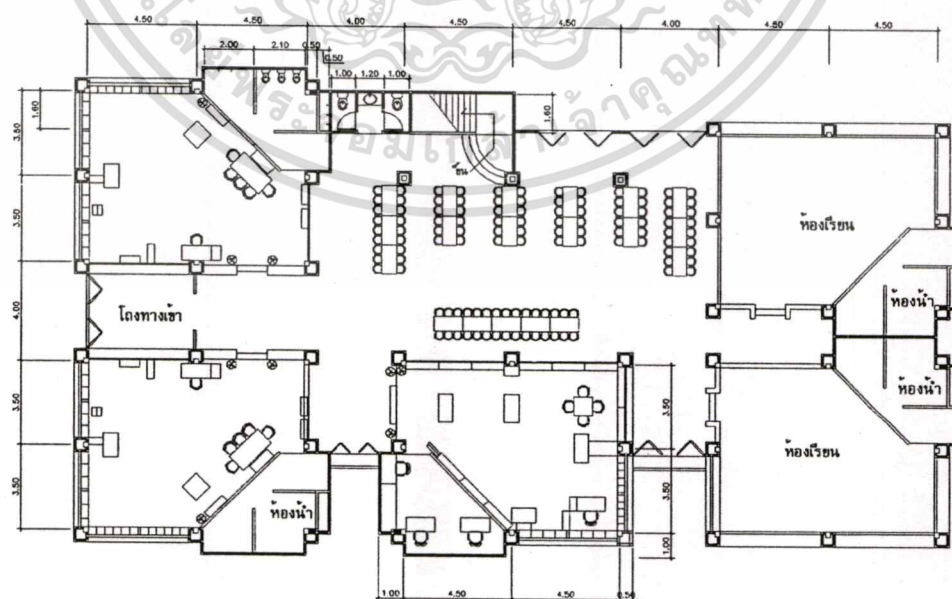
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะของห้องเรียนระดับชั้นอนุบาล

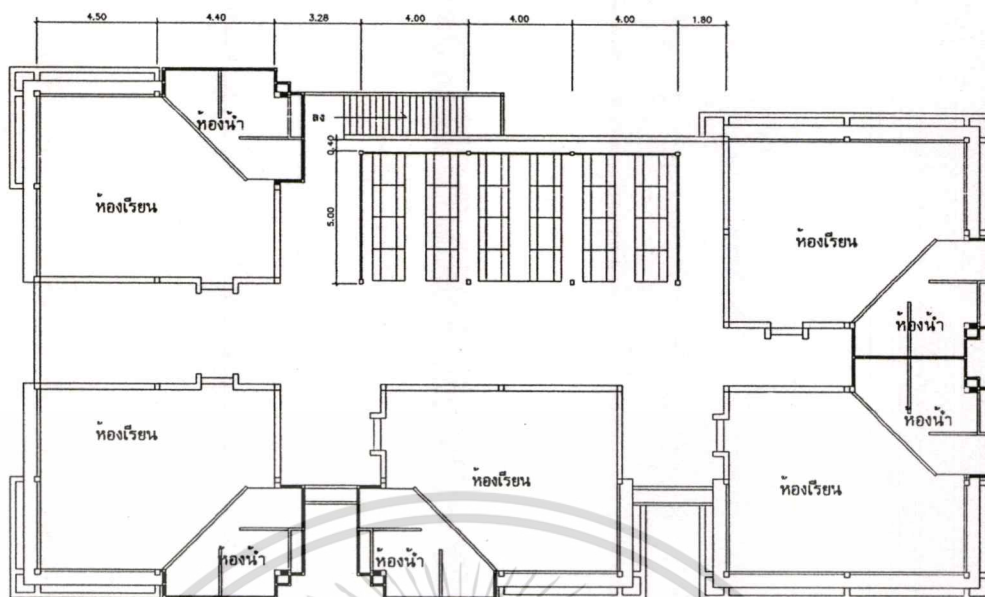
ภาพที่ 4.99 แสดงพื้นที่ส่วนต่างๆ ภายในอาคารเรียนวรรณสว่างจิต

ห้องเรียนระดับชั้นอนุบาล มีขนาดห้อง 7.00 x 9.00 ม. คิดเป็นพื้นที่ 63 ตร.ม. ความสูงของห้องเรียน 3.00 ม. รวมทั้งหมด 9 ห้อง เป็นห้องเรียนแบบเปิดโล่งไม่มีผนังกั้นห้องเรียน ด้านที่เป็นผนังของตัวอาคาร 2 ด้านเป็นหน้าต่างบานเปิดกระจกใส ที่ห้องเรียนบนชั้นที่ 2 ของอาคารเรียนเหนือบานหน้าต่างจะมีช่องแสงบานกระจกใสเพื่อช่วยเพิ่มแสงสว่าง ผนังอีก 2 ด้าน เป็นเปิดโล่งกั้นด้วยราวไม้ สูง 0.70 ม. เว้นช่องสำหรับเป็นทางเดินเข้าห้องเรียน ก่อนเข้าห้องเรียนนักเรียนต้องถอดรองเท้า โดยทำชั้นวางรองเท้าไว้บริเวณก่อนทางเข้าห้องเรียนจำนวนห้องละ 2 ชั้น เป็นชั้นโครงไม้ ขนาด 0.30 x 1.20 x 0.90 ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.36 ตร.ม. แบ่งวางรองเท้าได้ 4 ชั้น ภายในห้องเรียนพื้นปูด้วยไม้ ผนังก่ออิฐ ทาสีขาว ราวลูกกรงทาสีน้ำตาล ผ้าเพดานห้องด้านชั้นล่างไม่มีผ้า ห้องเรียนชั้นบน เป็นผ้ายิบซั่ม

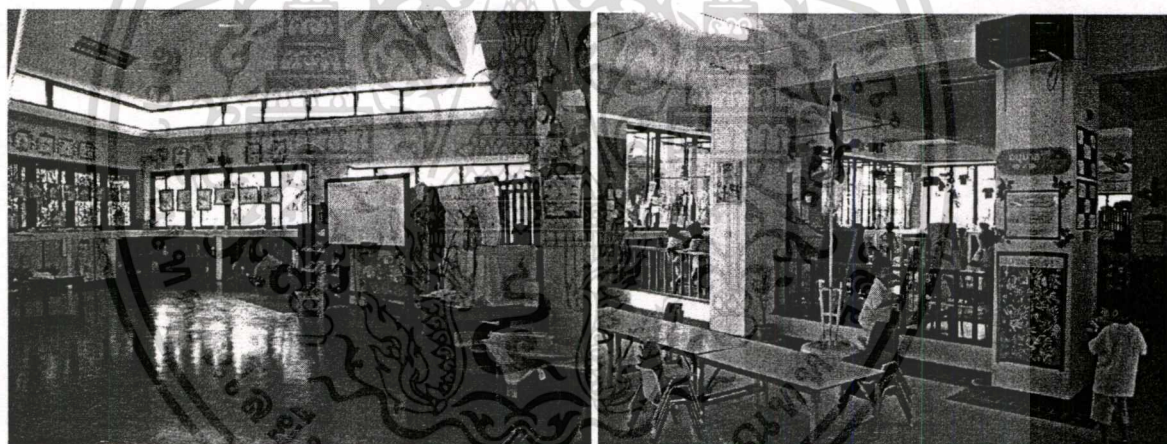

ภาพที่ 4.100 แสดงแบบแปลนชั้นล่าง อาคารเรียนชั้นอนุบาล ประโยชน์ด้านการค้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ภายใต้พระราชบัญญัติว่าด้วยการสงวนลิขสิทธิ์และป้องกันการคัดลอก
ภาพที่ 4.100 แสดงแบบแปลนชั้นล่าง อาคารเรียนชั้นอนุบาล ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.101 แสดงแบบแปลนชั้นบน อาคารเรียนชั้นอนุบาล

ภาพที่ 4.102 แสดงสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน

ภายในห้องเรียนมีการติดตั้งพัฒนาระบายอากาศ ระบบส่องสว่างใช้หลอดฟลูออเรสเซนต์ กล่องละ 2 หลอด ติดตั้งในห้องเรียนห้องละ 4 ชุด เครื่องเรือนภายในห้องเรียน ทำเป็นตู้เก็บกระเป๋านักเรียน ชั้นเก็บงาน และตู้เก็บอุปกรณ์ ต่างๆยึดติดตายชิดผนัง 2 ด้าน มีขนาด 4.10 x 0.30 ม. มีความสูง 0.90 ม. หนึ่งด้าน กิดเป็นพื้นที่ 1.23 ตร.ม. และมีขนาด 3.10 x 0.30 ม. มีความสูง 0.90 ม. อีกหนึ่งด้าน กิดเป็นพื้นที่ 0.93 ตร.ม. กระดานสำหรับครูสอนใช้รูปแบบกระดานแบบกระดานที่มีขาเป็นล้อเลื่อน ขนาดประมาณ 0.30 x 1.20 x 1.60 ม. กิดเป็นพื้นที่ 0.36 ตร.ม. และพับเก็บได้ ขนาดประมาณ 0.60 x 0.60 x 1.20 ม. กิดเป็นพื้นที่ 0.36 ตร.ม. สามารถเคลื่อนย้ายไปสอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

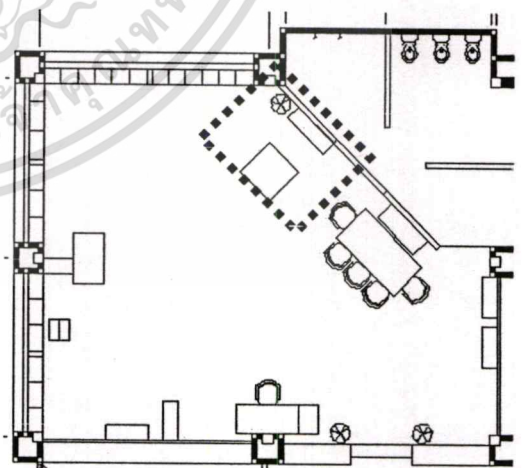
ตามตำแหน่งต่างๆ ภายในห้องเรียนได้ โต๊ะทำงานครู เป็นแบบโต๊ะเดี๋ยนั่งทำงานกับพื้นห้องเรียน ขนาด $0.60 \times 0.80 \times 0.35$ ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.48 ตร.ม.

ภาพที่ 4.103 แสดงเครื่องเรือน เครื่องใช้ ต่างๆ ในพื้นที่ห้องเรียน

มุมกิจกรรมต่างๆ ภายในห้องเรียน จะจัดไว้ชัดเจน เน้นใช้งานโดยรวมที่พื้นที่ตรงกลางห้องเรียน เครื่องใช้ของมุมกิจกรรมต่างๆ สามารถเคลื่อนย้ายตำแหน่งในการใช้งานได้โดยสะดวก มุมหลักที่มีอยู่ในแต่ละห้องเรียนจะมี 6 มุมเป็นหลัก ส่วนกิจกรรมการเรียนนอกจากนี้ก็จะขึ้นอยู่กับนักเรียนที่มีความสนใจเรื่องใด หรือคุณครูจะนำการเรียนการสอนเรื่องใดมาสอนให้กับนักเรียน มุมหลักๆ ที่มีในห้องเรียน คือ

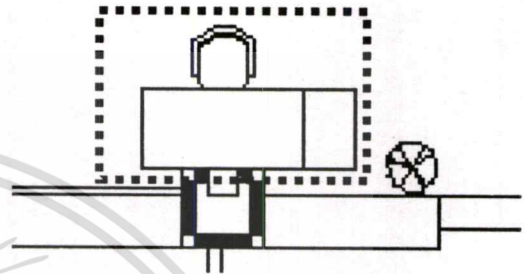
มุมหนังสือ จัดพื้นที่ประมาณ 2 ตร.ม. นักเรียนนั่งอ่านหนังสือบนพื้นห้องเรียน โดยนักเรียนหยิบหนังสือจากชั้นวางโครงไม้แบ่งเป็นชั้นวางหนังสือได้ 4 ชั้น มีขนาด $0.30 \times 1.40 \times 1.20$ ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.42 ตร.ม.

ภาพที่ 4.104 แสดงกิจกรรมมุมหนังสือ

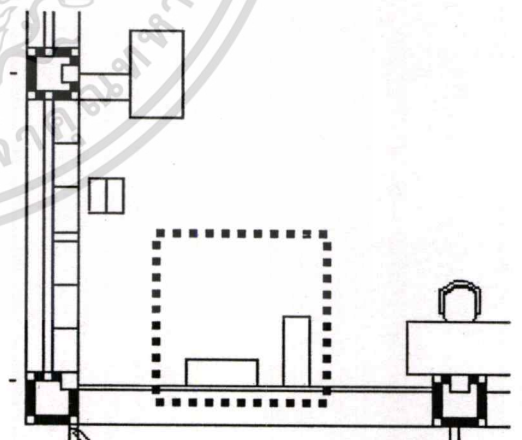
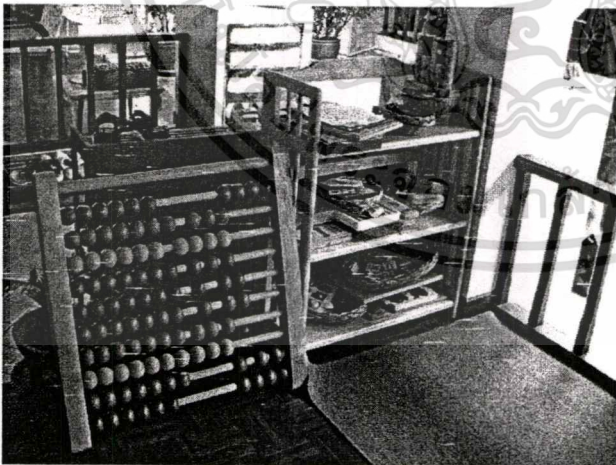
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มุมคอมพิวเตอร์ จัดพื้นที่ประมาณ 1.8 ตร.ม. วางโต๊ะไม้หนึ่งตัวใช้วางเครื่องคอมพิวเตอร์ หนึ่งชุด เด็กนักเรียนนั่งทำงานบนพื้นห้องเรียน ขนาด 0.60 x 1.00 x 0.35 ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.6 ตร.ม.

ภาพที่ 4.105 แสดงกิจกรรมมุมคอมพิวเตอร์

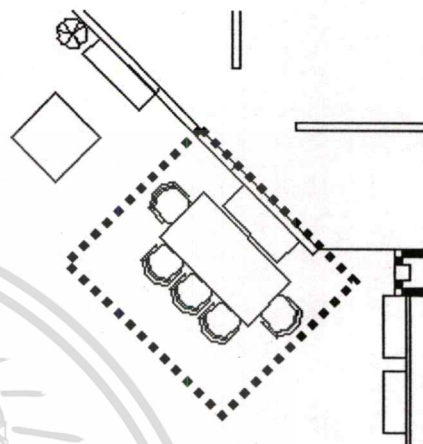
มุมคณิตศาสตร์ จัดพื้นที่ประมาณ 2.2 ตร.ม. นักเรียนนั่งเรียนบนพื้นห้องเรียน โดยใช้ อุปกรณ์สื่อการเรียนการสอนแบบต่างๆ นำมาให้นักเรียนได้เล่นเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการด้านการคิดให้กับนักเรียน ในมุมจะมีชั้นไม้ 1 ชั้น ใช้สำหรับเก็บอุปกรณ์สื่อการเรียนการสอน ทำจากไม้ ขนาด 0.30 x 0.80 x 1.20 ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.24 ตร.ม.

ภาพที่ 4.106 แสดงกิจกรรมมุมคณิตศาสตร์

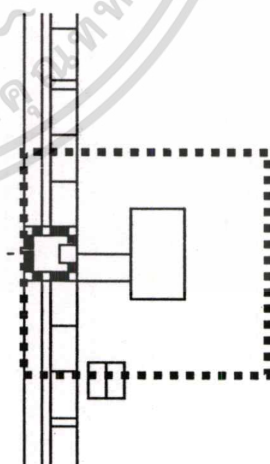
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มุมศิลปะ จัดพื้นที่ประมาณ 4.5 ตร.ม. นักเรียนนั่งทำงานศิลปะบนโต๊ะขนาด 0.80 x 1.60 x 0.60 ม. เก้าอี้ขนาด 0.30 x 0.30 x 0.30 ม. จำนวน 6 ตัว รวมโต๊ะทำงานศิลปะหนึ่งชุด คิดเป็นพื้นที่ 1.82 ตร.ม. ชั้นไม้ 1 ชั้น ใช้สำหรับวางเก็บอุปกรณ์งานศิลปะ ทำจากไม้ ขนาด 0.30 x 0.80 x 1.20 ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.24 ตร.ม.

ภาพที่ 4.107 แสดงกิจกรรมมุมศิลปะ

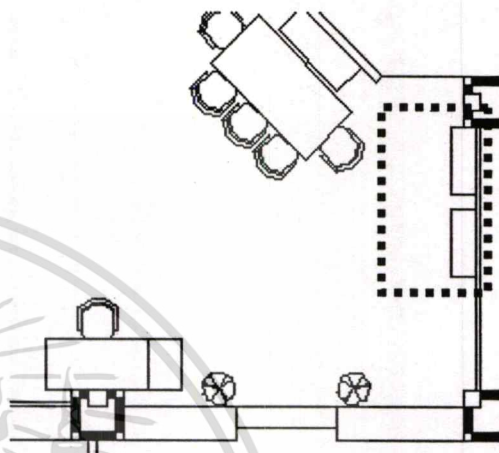
มุมบล็อก จัดพื้นที่ประมาณ 3.8 ตร.ม. นักเรียนทำกิจกรรมบนพื้นห้องเรียนโดยการนำบล็อกไม้มาต่อ หรือเรียงเป็นรูปร่าง รูปทรงต่างๆ ตามจินตนาการของนักเรียน บล็อกต่างๆ จัดเก็บในตู้ไม้แบ่งออกเป็น 3 ชั้น ขนาด 0.30 x 0.60 x 1.00 ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.18 ตร.ม.

ภาพที่ 4.108 แสดงกิจกรรมมุมบล็อก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

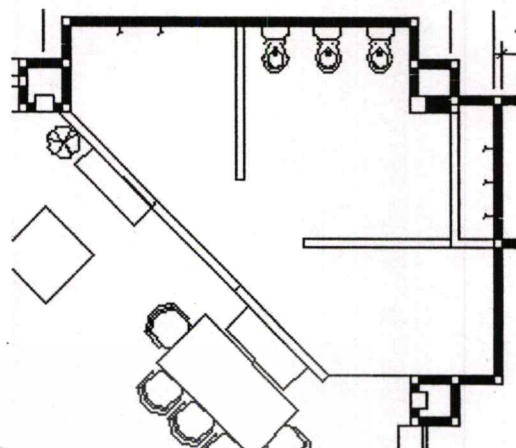
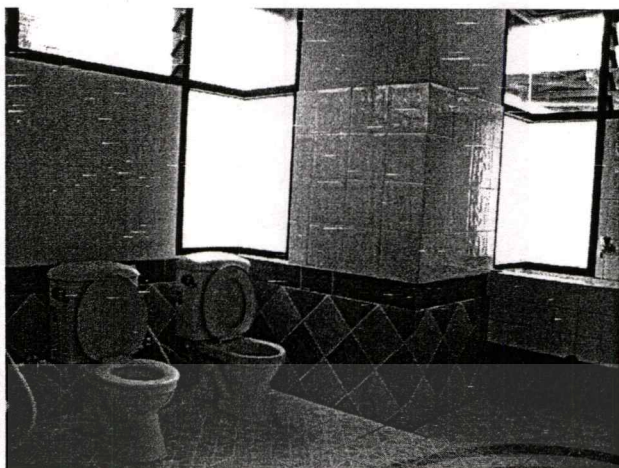
มุมประสบการณ์ จัดพื้นที่ประมาณ 2 ตร.ม. ในมุมประกอบด้วยชั้นไม้สำหรับวางของเล่น หรือสิ่งของเครื่องใช้ในการประกอบการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนได้รู้จักการใช้งาน และประโยชน์ของเครื่องใช้ต่างๆ ชั้นไม้ขนาด 0.30 x 0.80 x 1.00 ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.24 ตร.ม. จำนวน 2 ชุด

ภาพที่ 4.109 แสดงกิจกรรมมุมประสบการณ์

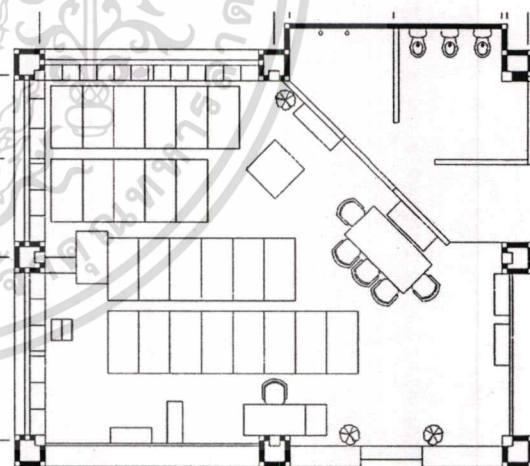
ห้องน้ำอยู่ภายในห้องเรียนขนาด 2.50 x 4.60 ม. คิดเป็นพื้นที่ 11.5 ตร.ม. มีความสูง 3.00 ม. เป็นลักษณะห้องน้ำแบบเปิดโล่ง กั้นพื้นที่ระหว่างห้องเรียน และส่วนห้องน้ำด้วยผนัง ลักษณะคล้ายราวลูกกรง สูง 1.50 ม. ทางเข้าออกเปิดโล่ง ช่องแสงภายในเป็นกระจกฝ้ากับบานเกล็ดกระจกใสติดตาย พื้นห้องน้ำปูกระเบื้องลวดลายสีขาว - สีฟ้า ผนังกั้นส่วนภายในห้องน้ำเป็นผนัง สูง 1.50 ม. กรูกระเบื้องสีเขียว - สีเหลืองตอนล่าง ตอนบนเป็นกระจกฝ้าติดตาย ส่วนผนังทั่วไปในห้องน้ำกรูกระเบื้องสีเขียว - สีเหลืองตอนล่าง ตอนบนกรูกระเบื้องสีขาว พื้นที่การใช้งานภายในห้องน้ำ กั้นส่วนการใช้งานออกเป็น 3 ส่วนส่วนแรกที่เข้ามาภายในห้องน้ำจะเป็นมุมโต๊ะ ขนาด 0.60 x 1.40 x 0.75 ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.84 ตร.ม. ใช้งานของทั่วไป เช่น ถังน้ำดื่ม ที่วางถ้วย แก้วน้ำ ที่เก็บแปรงสีฟันของนักเรียน ส่วนที่สอง เป็นส่วนของอ่างล้างมือ และโถส้วม จำนวน 3 ชุด คิดเป็นพื้นที่ 6.6 ตร.ม. ส่วนสุดท้ายเป็นพื้นที่อาบน้ำนักเรียน ประกอบด้วย ฝักบัวอาบน้ำ 2 ชุด ราวแขวนเสื้อ และแผงไม้มีตะขอไว้เกี่ยวแขวน คิดเป็นพื้นที่ 4 ตร.ม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.110 แสดงพื้นที่ห้องน้ำที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ห้องเรียน

ส่วนพื้นที่นอน ของเด็กนักเรียนอนุบาล 1 และอนุบาล 2 จะอาบน้ำ แต่งตัวชุดนอนแล้วนอนพักผ่อนในช่วงเวลาหลังรับประทานอาหารเที่ยง จัดพื้นที่นอนไว้ภายในห้องเรียนเป็นเบาะที่นอนนำมาปูให้นักเรียนนอน ขนาดเบาะที่นอนต่อนักเรียน 1 คน 0.60×1.20 ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.72 ตร.ม. ปูนอนเรียงชิดผนัง และตรงกลางห้องปูในลักษณะสลับหันมาในทิศทางเดียวกัน

ภาพที่ 4.111 แสดงลักษณะพื้นที่ส่วนนอนในห้องเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะส่วนรับประทานอาหาร

อาคารเรียนเป็นอาคาร 2 ชั้น พื้นที่ส่วนรับประทานอาหารถูกจัดไว้บริเวณที่ว่างเอนกประสงค์ เปิดโล่งบริเวณกลางอาคารเรียนของแต่ละชั้น เพื่อที่นักเรียนทั้งหมดในแต่ละชั้นของอาคารสามารถรับประทานอาหารพร้อมกันได้ เป็นส่วนหนึ่งในหลักการเรียนการสอน เพื่อที่จะให้นักเรียนทุกคนสามารถใช้ชีวิตร่วมกัน รู้จักกันมากขึ้น ไม่ใช่รู้จักแต่เฉพาะเพื่อนในห้องเรียนเดียวกัน พื้นที่ส่วนเอนกประสงค์ปูกระเบื้อง เพดานติดตั้งพัดลมเพื่อระบายอากาศ

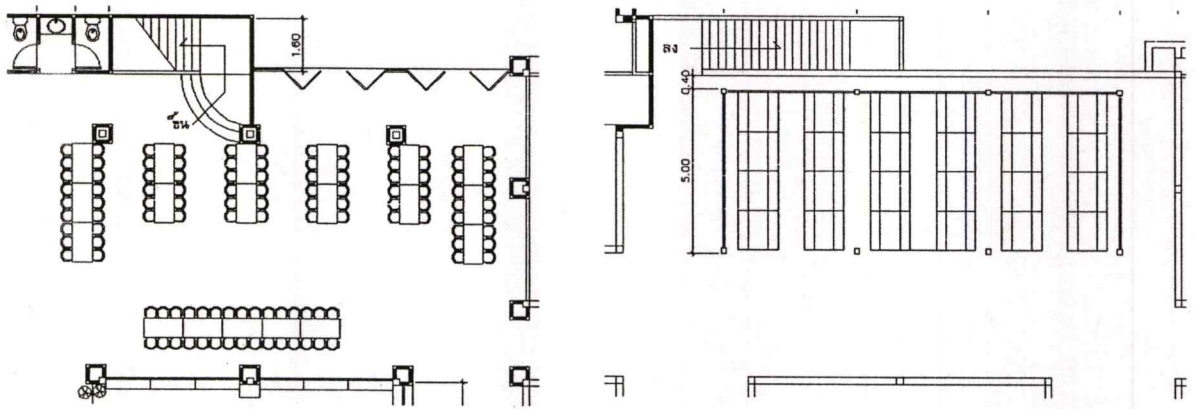
ในส่วนรับประทานอาหารชั้นล่าง คิดเป็นพื้นที่ 62.4 ตร.ม. เป็นโต๊ะแบบขาพับ Top โต๊ะเป็นแผ่นไม้กรุแผ่นลามิเนต จัดวางยาวเรียงต่อกัน โต๊ะรับประทานอาหาร 1 ตัว ขนาด $0.60 \times 1.20 \times 0.55$ ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.72 ตร.ม. เก้าอี้นั่งรับประทานอาหาร ขนาด $0.30 \times 0.30 \times 0.30$ ม. โต๊ะรับประทานอาหาร 1 ชุดนักเรียนนั่งรวมกัน 6 คน คิดเป็นพื้นที่ 1.6 ตร.ม. ในชั้นล่างจัดชุดรับประทานอาหารไว้รวม 19 ชุด คิดเป็นพื้นที่ 30.4 ตร.ม.

ส่วนพื้นที่รับประทานอาหารชั้นสอง คิดเป็นพื้นที่ 56.7 ตร.ม. เป็นลานโล่ง สร้างหลังคาคลุมกันแดด โต๊ะรับประทานอาหารเป็นขาเหล็กทาสี Top โต๊ะเป็นแผ่นไม้กรุแผ่นลามิเนต ขนาด $0.60 \times 1.20 \times 0.60$ ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.72 ตร.ม. เก้าอี้นั่งรับประทานอาหารแบบที่นั่งยาว ขนาด $0.30 \times 1.20 \times 0.30$ ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.36 ตร.ม. ตั้งประกบสองด้านของโต๊ะรับประทานอาหาร โต๊ะรับประทานอาหาร 1 ชุด นั่งได้ 6 คน คิดเป็นพื้นที่ 1.44 ตร.ม. จำนวนโต๊ะทั้งหมด 22 ชุด คิดเป็นพื้นที่ 31.68 ตร.ม.

ภาพที่ 4.112 แสดงพื้นที่ส่วนรับประทานอาหารชั้นล่าง และชั้นบนของอาคาร

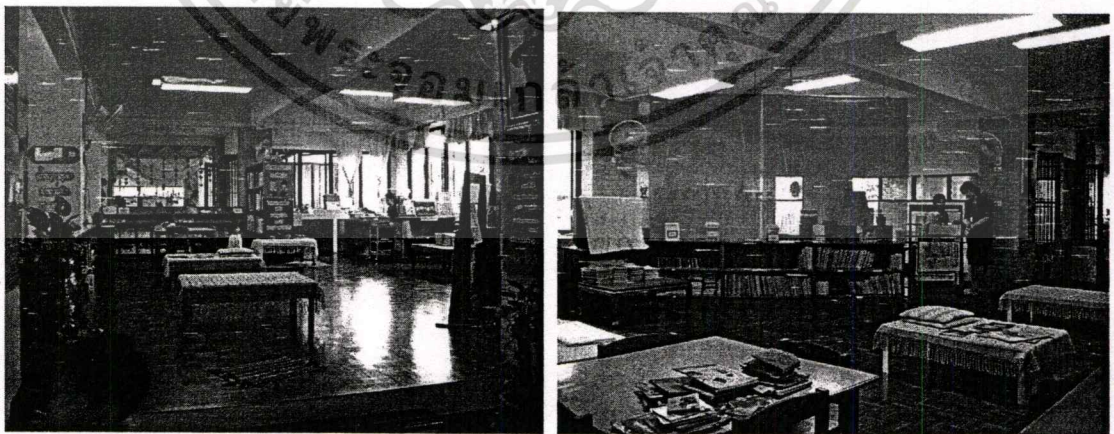
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.113 แสดงแปลนพื้นที่ส่วนรับประทานอาหารชั้นล่าง และชั้นบนของอาคาร

ลักษณะห้องสมุด

อยู่บริเวณชั้นล่าง มีขนาดห้อง 7.00 x 9.00 ม. คิดเป็นพื้นที่ 63 ตร.ม. ความสูงของห้องเรียน 3.00 ม. เป็นห้องสมุดที่ให้นักเรียนสามารถเข้ามานั่งอ่านหนังสือต่างๆ ที่นักเรียนสนใจได้ ครูในห้องเรียนสามารถนำนักเรียนเข้ามาใช้ห้องสมุดในการเรียนการสอนได้ ครู หรือผู้ปกครองที่สนใจก็สามารถเข้ามาใช้ห้องสมุดได้ ในห้องสมุดพื้นปูไม้ปาเก้ ลักษณะเดียวกันห้องเรียน ผนังเปิดโล่ง 3 ด้าน กันด้วยราวลูกกรง ด้านที่เป็นผนังของตัวอาคารเป็นช่องหน้าต่างบานเปิด เครื่องเรือนส่วนใหญ่ใช้วัสดุที่ทำด้วยไม้ ชันวาว และใส่เรียงหนังสือจัดเรียงชิดแนวผนังทั้งหมด บริเวณกลางห้องจัดเป็นโต๊ะเตี้ยให้นั่งอ่านหนังสือบนพื้นห้อง 2 ชุด เป็นโต๊ะนั่งอ่านหนังสือประกอบด้วยเก้าอี้นั่ง 4 ที่นั่ง 1 ชุด มีมุมทำงานของครูที่ดูแลในห้องสมุด ประกอบด้วยโต๊ะทำงาน และชั้นวางเอกสารต่างๆ ในส่วนพื้นที่ภายในกันเป็นส่วนของพื้นที่ทำงาน และรวบรวมจัดเก็บเอกสารงานต่างๆ

ภาพที่ 4.114 แสดงพื้นที่ห้องสมุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะสวน สนามเด็กเล่น และบ่อทราย

จัดเป็นพื้นที่อยู่ทางด้านหน้า และด้านข้างของอาคารเรียนอนุบาล เป็นส่วนหนึ่งของพื้นที่ทั้งหมดภายในโรงเรียน ในสวนมีเสาธง ตอนเช้าเด็กนักเรียนจะมารวมกันเพื่อเข้าแถวเคารพธงชาติ ในบริเวณนี้ ส่วนเครื่องเล่นจะอยู่ถัดห่างออกไป เนื่องจากอาคารเรียนอนุบาลหลังนี้เป็นอาคารเรียนที่สร้างขึ้นใหม่แทนอาคารเดิม จุดของเครื่องเล่นต่างๆจึงอยู่ใกล้กับอาคารเดิมมากกว่า ในโรงเรียนจะแบ่งส่วนการใช้พื้นที่ของนักเรียนในระดับชั้นต่างๆ ไว้ เป็นพื้นที่ที่นักเรียนจะรู้ว่าบริเวณที่จะสามารถใช้งาน หรือเข้าไปในพื้นที่ได้นั้นมีขอบเขตอยู่แค่ไหน

ภาพที่ 4.115 แสดงบริเวณสวน สนามเด็กเล่น และบ่อทราย

ตารางที่ 4.7 แสดงอุปกรณ์ และระบบใน โรงเรียนวรรณสว่างจิต

บริเวณ	แสงสว่าง		เครื่องปรับอากาศ	พัดลมระบายอากาศ
	แสงธรรมชาติ	แสงไฟฟ้า		
1. ห้องเรียน	●	●		●
2. ส่วนนอน	●	●		●
3. ห้องน้ำ	●	●		
4. ส่วนรับประทานอาหาร	●	●		●
5. ห้องสมุด	●	●		●
6. สวน สนามเด็กเล่น	●			

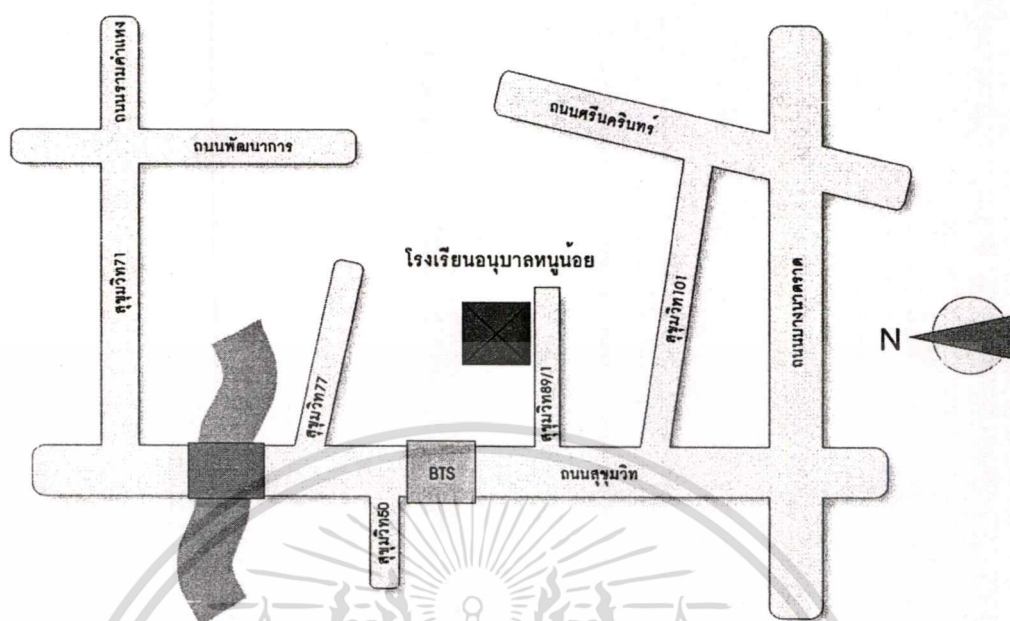
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.8 แสดงการใช้วัสดุในโรงเรียนวรรณสว่างจิต

บริเวณ	วัสดุ					
	พื้น	ผนัง	เพดาน	หน้าต่าง	ประตู	ช่องแสง
1. ห้องเรียน	ไม้ปาเก้	ก่ออิฐทาสีขาว	เปิดเห็นแนวคานและพื้นชั้นบนและยิบซั่มฉาบเรียบ	บานเปิดกระจกใส	-	กระจกใส
2. ส่วนนอน	ไม้ปาเก้	ก่ออิฐทาสีขาว	เปิดเห็นแนวคานและพื้นชั้นบนและยิบซั่มฉาบเรียบ	บานเลื่อนกระจกใส	-	กระจกใส
3. ห้องน้ำ	กระเบื้องสีเทา - ฟ้า	ก่ออิฐทาสีขาว, เหลือง, เขียว	-	กระจกฝ้าติดตาย	-	บานเกล็ดติดตายกระจกใส
4. ส่วนรับประทานอาหาร	กระเบื้องสีขาวและกระเบื้องดินเผาสลับลวดลายสี	-	เปิดเห็นแนวคานและพื้นชั้นบน	-	-	-
5. ห้องสมุด	ไม้ปาเก้	ก่ออิฐทาสีขาว	เปิดเห็นแนวคานและพื้นชั้นบน	บานเปิดกระจกใส	-	บานเกล็ดติดตายกระจกใส
6. สวนสนามเด็กเล่น	-	-	-	-	-	-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.1.5 การศึกษาข้อมูลโรงเรียนอนุบาลหนูน้อย

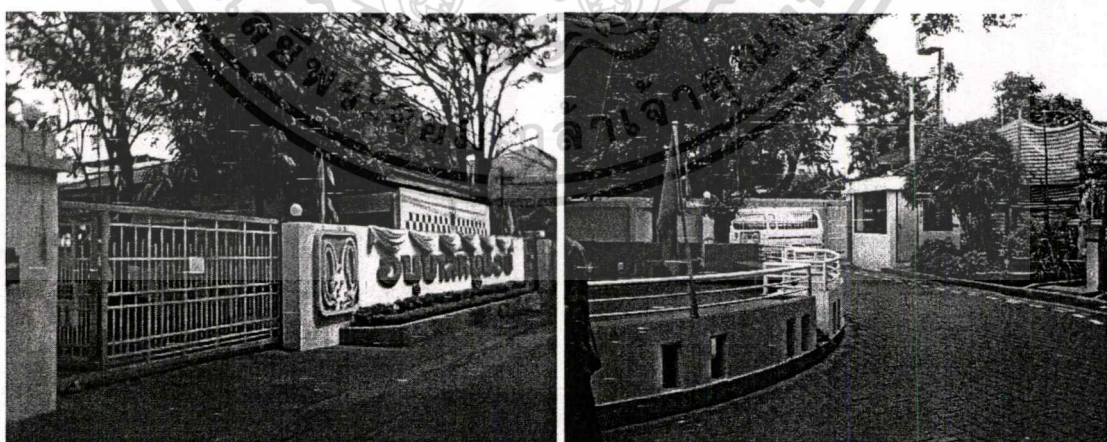
ภาพที่ 4.116 แสดงแผนที่ตั้งโรงเรียนอนุบาลหนูน้อย

ที่ตั้ง 87 สุขุมวิท 89/1 บางจาก พระโขนง กรุงเทพฯ

เปิดดำเนินการมาแล้ว 24 ปี

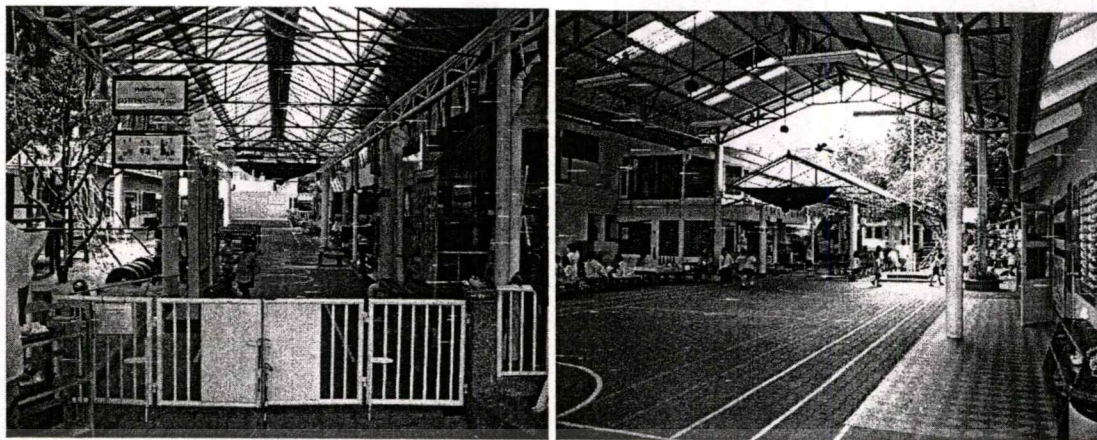
ระดับที่เปิดสอน ระดับเด็กเล็ก จำนวน 2 ห้องเรียน ระดับชั้นอนุบาล 1- 3 ชั้นละ 3 ห้องเรียน ประถมศึกษา 1-2 ชั้นละ 1 ห้องเรียน

จำนวนนักเรียนชั้นอนุบาลห้องละ 25 คน ต่อคุณครู 2 คน

ภาพที่ 4.117 แสดงทางเข้า – ออกหลักของโรงเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.118 แสดงสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนอนุบาล

แนวทางการเรียนการสอน การเรียนรู้ภาษาแนวธรรมชาติโรงเรียนอนุบาลหนูน้อย ค้นพบความสามารถในการรู้ภาษาของเด็กมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 เริ่มต้นปรากฏแนวทางนี้ขึ้นในห้องเรียนห้องหนึ่ง แล้วจึงเริ่มสนใจศึกษาปรัชญา ทฤษฎี เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนแบบ Whole Language จนมาถึงปัจจุบันนี้ใส่ใจในการศึกษาหาคำตอบที่จะปรากฏ ผู้บริหาร คุณครูและโรงเรียนอนุบาลหนูน้อย ได้พัฒนากระบวนการเรียนรู้ภาษาขึ้นมาอย่างธรรมชาติ มีความชำนาญขึ้นมาจากการเรียนรู้ร่วมกันในสถานการณ์จริง ผลจากการปฏิบัติได้นำมาวิเคราะห์ พัฒนาองค์ความรู้ภาษาธรรมชาติจากปรัชญา ทฤษฎีที่เรียนรู้มาจนเกิดความเข้าใจเป็นความรู้ที่แท้ ไม่ใช่ความรู้ที่ปรากฏเพียงตัวหนังสือตามตำราเท่านั้น โรงเรียนแสวงหาการเรียนรู้ที่ให้เห็นเด็กมีความสุข สนุกในการเรียนรู้ตามวิถีแบบธรรมชาติ เพราะในรูปแบบการเรียนปกติในโรงเรียนทั่วไปที่เด็กต้องเสียเวลาไปมากกับการนั่งคัด เขียน แต่กลับไม่เห็นจะได้ประโยชน์คุ้มค่าต่อชีวิตเด็กเลย การพัฒนาด้านอื่น โดยเฉพาะกระบวนการคิดเสียไปหมด เรารู้ว่าภาษาเป็นเรื่องใหญ่ ในขณะที่เด็กในหนูน้อยเรียนรู้แบบ Active Learning ผ่านการลงมือปฏิบัติ แบบคิดสนุกด้วยตัวเองอยู่แล้ว เด็กสนใจเรียนรู้ ไปทุกที่ เพราะ Active Learning ที่ดีที่สุดก็ต้องเรียนรู้ในสภาพแวดล้อมจริง

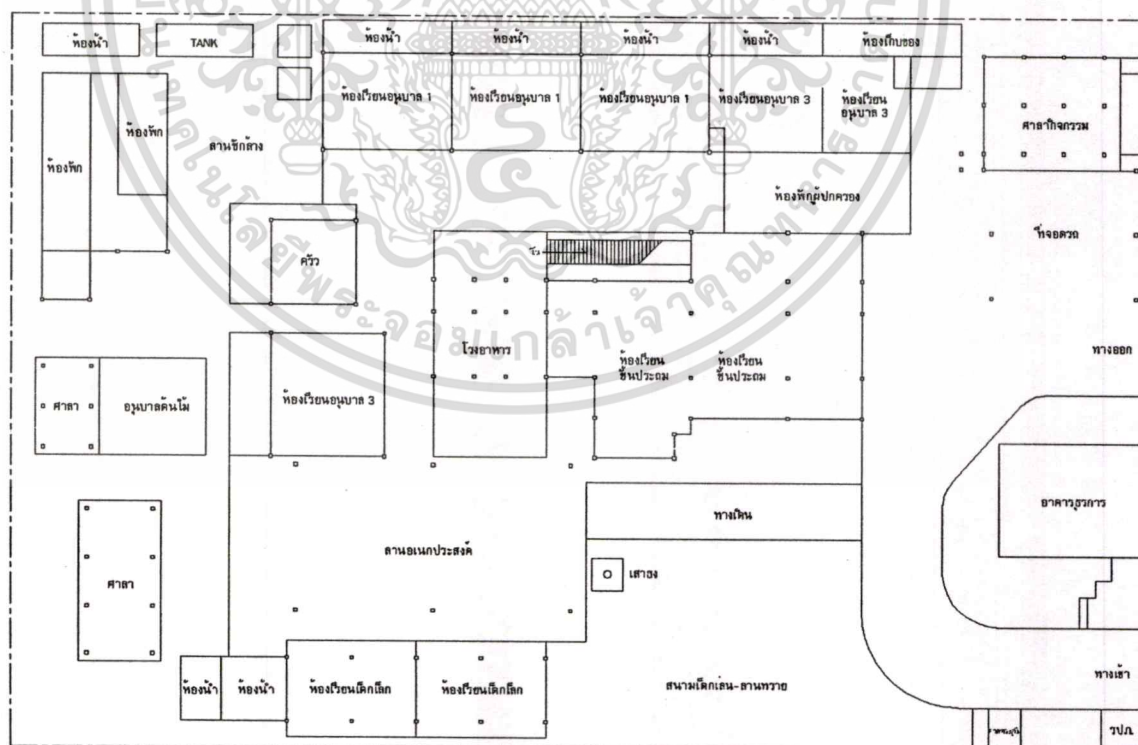
อนุบาลหนูน้อย ยังนำการศึกษาแนวพุทธ ใช้หลักไตรสิกขา คือ สีลสิกขา จิตตสิกขา ปัญญาสิกขา มาเป็นแกนของการศึกษา โดยใช้วัตรกรรมการศึกษามาเป็นฐานของกระบวนการเรียนรู้ สามารถนำไปใช้ชีวิตเป็นอยู่ได้อย่างดี เกิดความรู้ในความจริงตามธรรมชาติ จนเกิดเป็นวิถีชีวิตที่มีองค์ประกอบ 8 ประการ นั่นคือ มรรคมืองค์แปด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละวันของนักเรียนอนุบาล

- 7.30 น. มาโรงเรียน สวัสดิ์ทักทายกัน ใส่ป้ายชื่อ ลงชื่อมาโรงเรียน จัดเก็บของใช้ส่วนตัว เล่นอิสระ
- 8.30 น. เคารพธงชาติ สวดมนต์ ทำสมาธิ กิจกรรมประกอบเพลงเช้าจังหวั
- 9.00 น. กิจกรรมกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย ฟังนิทาน วางแผนประจำวัน กิจกรรมเคลื่อนไหว พุดคุยเรื่องราวต่างๆ รอบตัว ระดมสมอง ใช้กระบวนการเรียนรู้ต่างๆ Whole language สำนวจ สาริต ทดลอง บันทึก
- 11.30 น. รับประทานอาหารกลางวัน
- 12.00 น. จัดการธุรกิจส่วนตัว อาบน้ำ แปรงฟัน สำนวจร่างกาย
- 12.30 น. พักกาย นอนกลางวัน
- 14.00 น. ตื่นนอน แต่งตัว เก็บที่นอน เข้ามุมเสรี เช่น อ่านหนังสือ เล่นต่อบล็อก
- 15.00 น. กิจกรรมคลายเครียด ทบทวน สนทนา อภิปราย สรุป กล่าวลาเพื่อน สวัสดิ์คุณครู เตรียมตัวกลับบ้าน
- 15.30 น. เดินทางกลับบ้าน

สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนอนุบาล

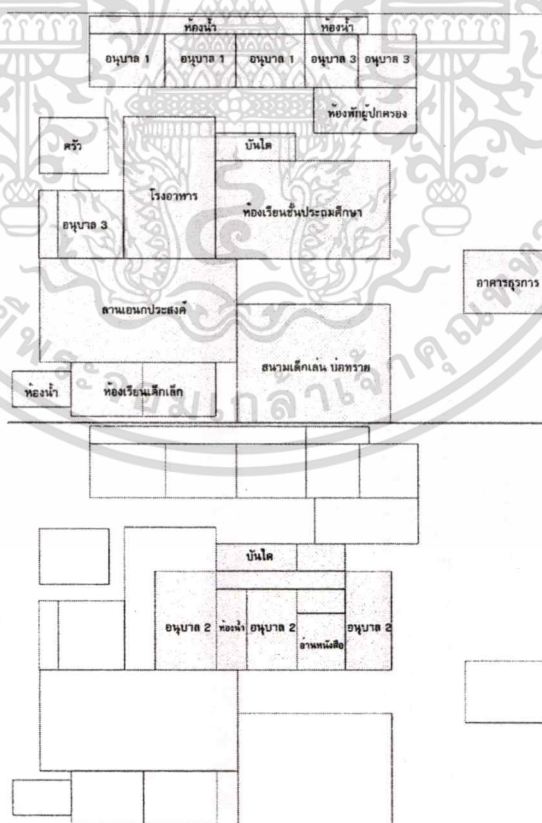

ภาพที่ 4.119 แสดงแผนผังโรงเรียนอนุบาลหนูน้อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. อาคารธุรการ
2. ห้องเรียนระดับชั้นอนุบาล
3. ส่วนนอน
4. ห้องน้ำ
5. ส่วนรับประทานอาหาร
6. ห้องผู้ปกครอง
7. ห้องสมุด
8. อาคารกิจกรรม
9. สวน สนามเด็กเล่น
10. ห้องครัว
11. ลานเอนกประสงค์
12. อาคารเรียนเด็กเล็ก
13. ห้องเรียนระดับชั้นประถมศึกษา

ลักษณะของห้องเรียนระดับชั้นอนุบาล

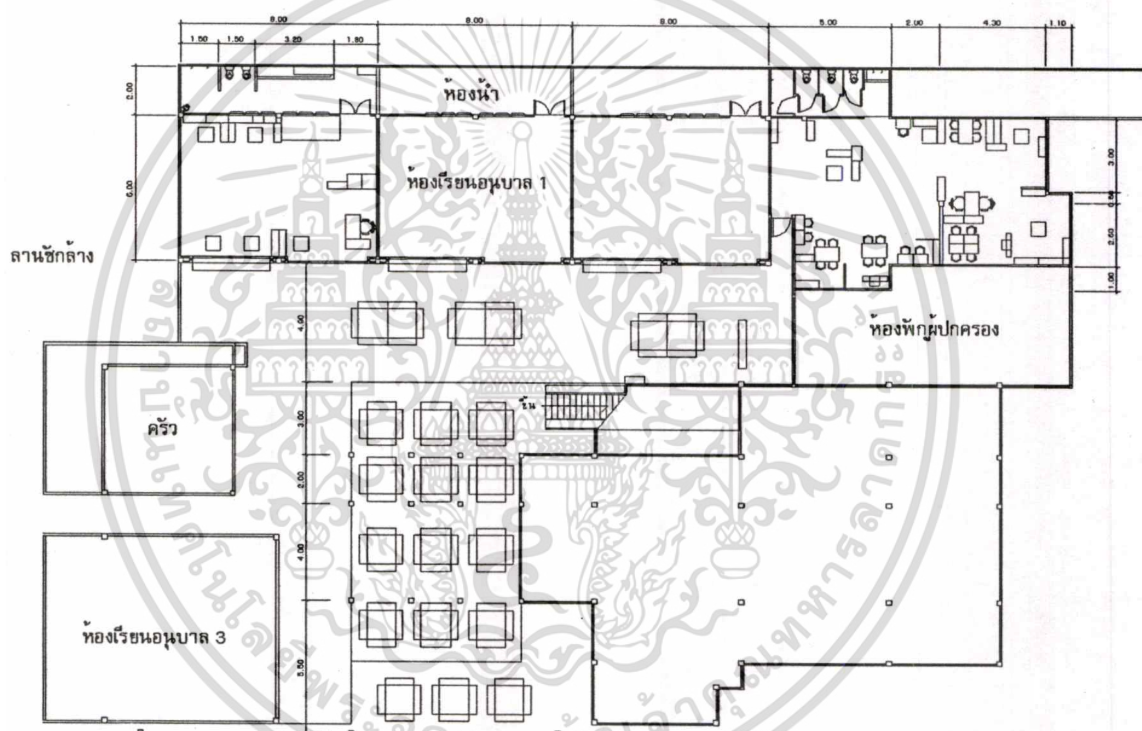
ภาพที่ 4.120 แสดงพื้นที่ส่วนต่างๆ ชั้นล่าง และชั้นสอง ภายในอาคารเรียนอนุบาลหนูน้อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

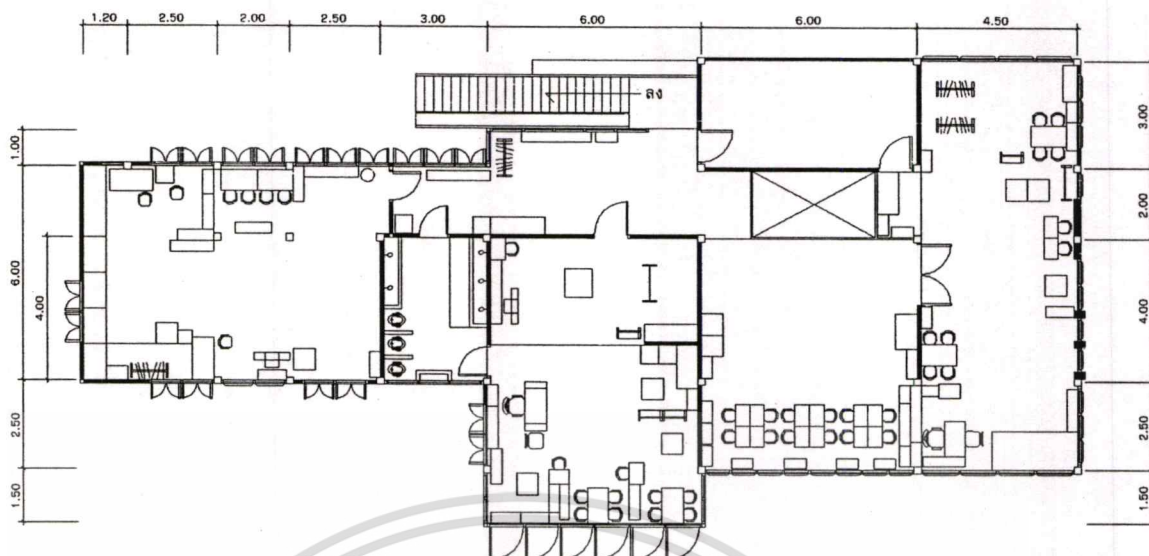
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อาคารโดยส่วนใหญ่ในโรงเรียนอนุบาลหนูน้อย จะเป็นการนำบ้านพักอาศัยเดิมมาทำการปรับปรุงเพื่อนำมาใช้เป็นห้องเรียน หรือห้องต่างๆ โดยจะมีการสร้างอาคารเพิ่มเติมจากที่มีอยู่เดิมด้วย แต่สภาพแวดล้อมโดยรวมภายในโรงเรียนจะเน้นให้บรรยากาศเหมือนบ้านพักอาศัย

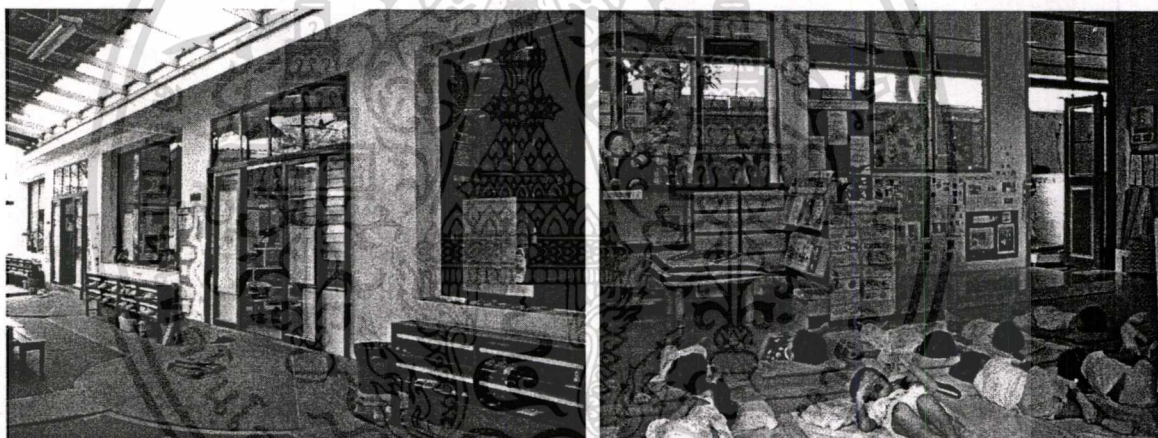
ห้องเรียนระดับชั้นอนุบาล 1 ตั้งอยู่ชั้นล่างของอาคาร เป็นอาคารชั้นเดียว มีขนาดห้องเรียน 6.00 x 8.00 ม. คิดเป็นพื้นที่ 48 ตร.ม. ความสูงของห้องเรียน 3.00 ม. รวมทั้งหมด 3 ห้อง เป็นห้องเรียนก่ออิฐทั้ง 4 ด้าน ด้านหน้าห้องเป็นพื้นที่ลานกิจกรรม ผนังด้านหน้าเป็น หน้าต่าง และประตูทางเข้า - ออก บานเลื่อนกรอบอลูมิเนียมกระจกใส ผนังด้านข้างในห้องเรียนเป็นผนังทึบ ผนังด้านหลังห้องเป็นหน้าต่างบานเกล็ดกระจกใส พื้นห้องเรียนปูกระเบื้องยาง ผนังทาสี ฝ้าเพดานยิปซัมบอร์ด

ภาพที่ 4.121 แสดงแบบแปลนชั้นล่าง อาคารเรียนระดับชั้นอนุบาล 1 และระดับชั้นอนุบาล 3

ภาพที่ 4.122 แสดงแบบแปลนชั้นบน อาคารเรียนระดับชั้นอนุบาล 2

ภาพที่ 4.123 แสดงสภาพแวดล้อมห้องเรียน

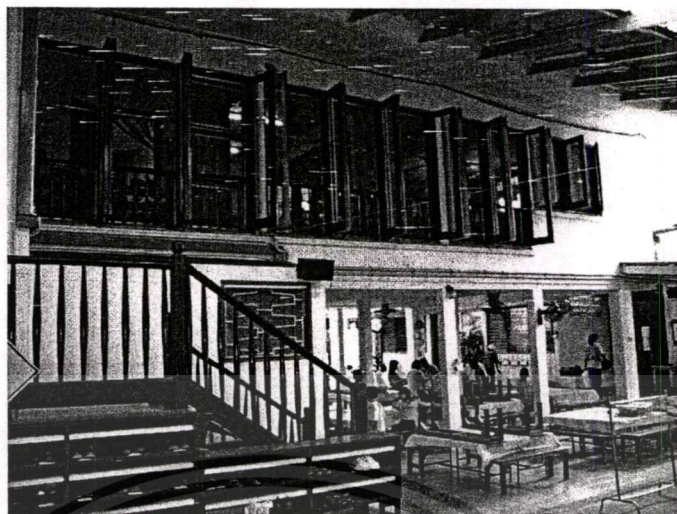
ห้องน้ำของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 1 ตั้งอยู่ด้านหลังภายในห้องเรียน ขนาด 2.00 x 8.00 ม. คิดเป็นพื้นที่ 16 ตร.ม. มีความสูง 3.00 ม. เป็นลักษณะห้องน้ำแบบเปิดโล่ง กั้นกันระหว่างห้อง และแบ่งส่วนพื้นที่ใช้งานด้วยผนังก่ออิฐ สูง 1.00 ม. กรอด้วยกระเบื้อง พื้นห้องน้ำปูด้วยกระเบื้อง ฝาเพดานเป็นส่วนแนวชายคาของอาคาร ที่มาสุดที่แนวของเขตเนื้อที่บริเวณโรงเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.124 แสดงสภาพแวดล้อมในส่วนพื้นที่ห้องน้ำที่อยู่หลังห้องเรียน

ห้องเรียนระดับชั้นอนุบาล 2 ตั้งอยู่ชั้น 2 ของอาคารเรียนสองชั้น มีขนาดห้องเรียนที่แตกต่างกัน มีรวมทั้งหมด 3 ห้อง ได้แก่ ห้องเรียนแรกขนาด 6.00 x 8.20 ม. คิดเป็นพื้นที่ 49.2 ตร.ม. ห้องเรียนที่สองขนาด 6.00 x 8.00 ม. คิดเป็นพื้นที่ 48 ตร.ม. และห้องเรียนที่สามขนาด 4.50 x 11.50 ม. คิดเป็นพื้นที่ 51.75 ตร.ม. ความสูงของห้องเรียน 3.00 ม. เป็นห้องเรียนที่ปรับปรุงมาจากห้องในบ้านพักอาศัย ผนังก่ออิฐทั้ง 4 ด้าน ด้านหน้าห้องเรียนเป็นพื้นที่โถงทางเดิน กว้าง 3.00 ม. พื้นทางเดินด้วยไม้ จั๊กวาง เครื่องเรือน ที่วางรองเท้า ราวแขวนเสื้อ ชั้นเก็บงาน และตู้ไม้ค้ำหน้าต่างที่ผนังด้านข้างโถงทางเดินเป็น บานเปิดกระฉากใสสูงจรดพื้น ผนังห้องเรียนเป็นผนังก่ออิฐหน้าต่างเป็นบานเปิดกระฉากใส ส่วนห้องเรียนห้องที่สามเป็นหน้าต่างบานเกล็ดกระฉากใส พร้อมช่องแสงกระฉากใสติดตาย พื้นห้องเรียนสองห้องแรกเป็นพื้นไม้ ส่วนห้องที่สามเป็นพื้นกระเบื้องโมเสก ผนังทาสี ฝ้าเพดานยิบซัมบอร์ด ดีแนวเดียวกับ โครงหลังคาอาคาร

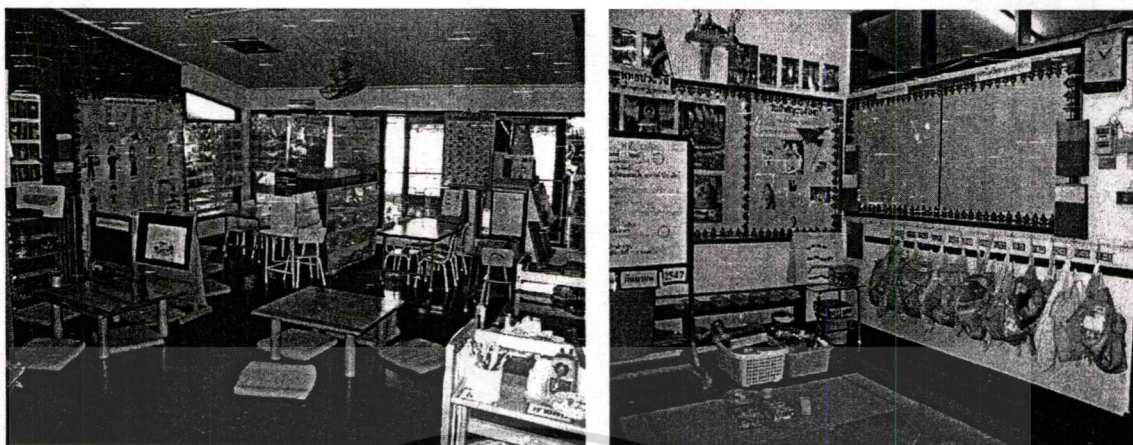
ภาพที่ 4.125 แสดงอาคารเรียนระดับชั้นอนุบาล 2 เป็นอาคารเรียน 2 ชั้น

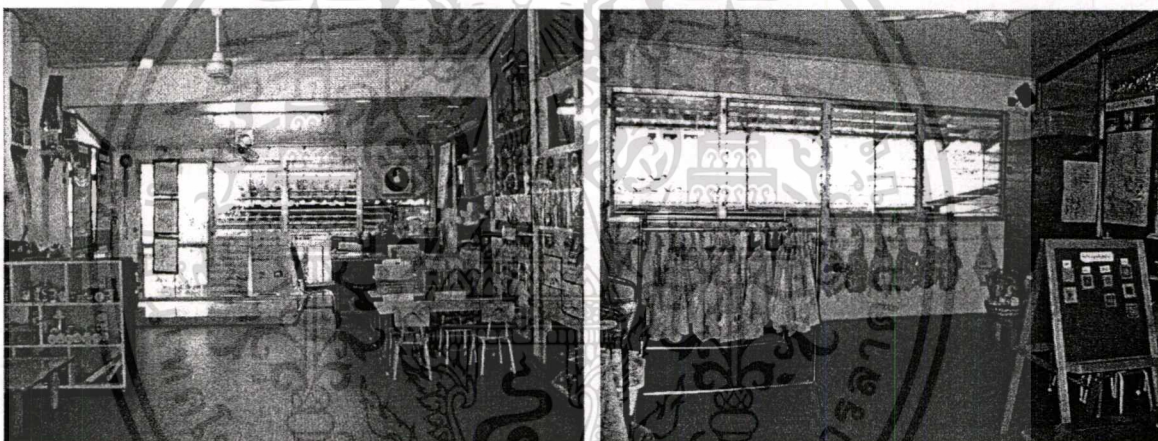
ภาพที่ 4.126 แสดงส่วนทางเดินบนชั้น 2 ด้านหน้าห้องเรียนระดับชั้นอนุบาล 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ภาพที่ 4.127 แสดงสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนระดับอนุบาล 2
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุดเบี่ยงเบนเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

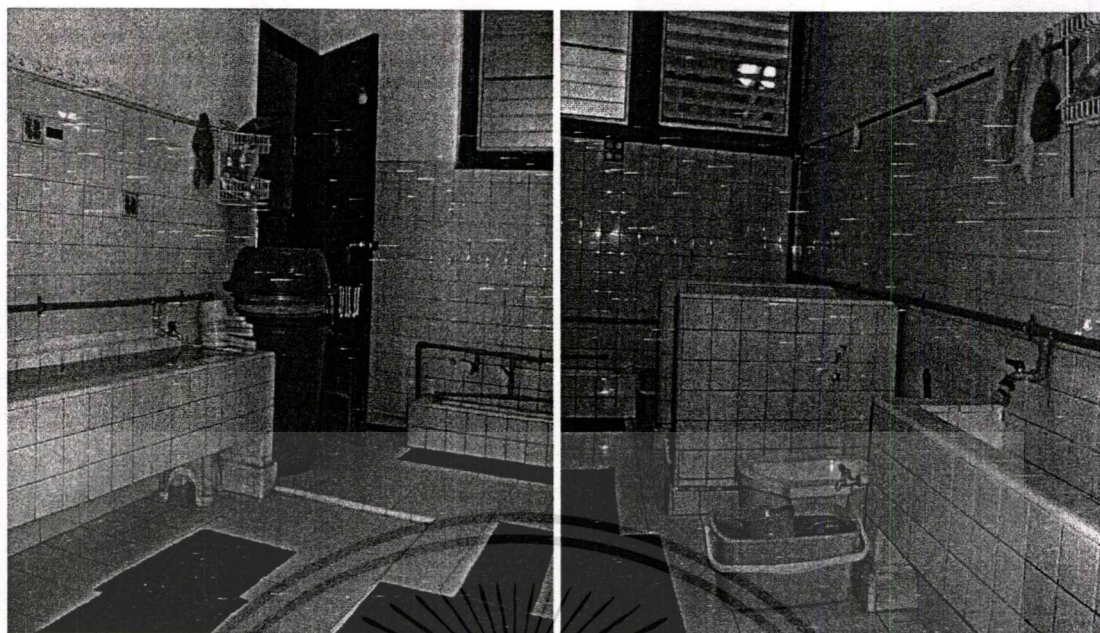
ภาพที่ 4.128 แสดงสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนระดับอนุบาล 2 ห้องที่สอง

ภาพที่ 4.129 แสดงสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนระดับอนุบาล 2 ห้องที่สาม

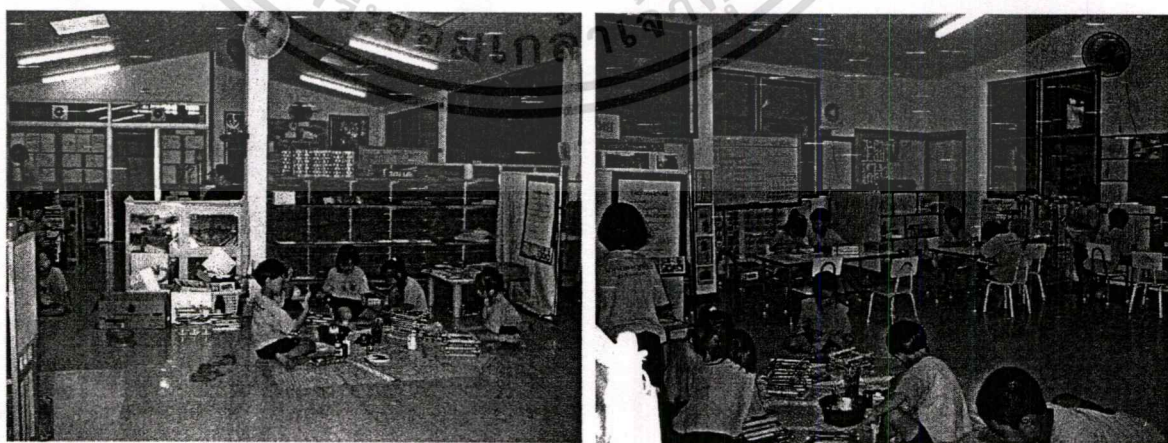
ห้องน้ำของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 2 ขนาด 3.00 x 4.00 ม. คิดเป็นพื้นที่ 12 ตร.ม. มีความสูง 3.00 ม. เป็นลักษณะห้องน้ำรวมห้องเดียว มีผนังทึบทั้ง 4 ด้าน มีประตูทางเข้า - ออก ด้านหน้า และประตูทาง - เข้าออก จากทางห้องเรียนระดับชั้นอนุบาล 2 ห้องที่สอง ภายในแบ่งพื้นที่ออกเป็นสามอংশล่างหน้า ส่วนอ่างอาบน้ำ และส่วนพื้นที่โถส้วม พื้นห้องน้ำปูกระเบื้องสีขาว พร้อมปูแผ่นยางกันลื่นบนพื้นที่บางส่วน ผนัง อ่างล้างหน้า อ่างอาบน้ำ และผนังกันแบ่งพื้นที่โถส้วม กรุกระเบื้อง ผนังตอนบนทาสี ฟ้าเพดานยิปซัมบอร์ด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.130 แสดงสภาพแวดล้อมในส่วนพื้นที่ห้องน้ำที่อยู่บนอาคารเรียนชั้น 2

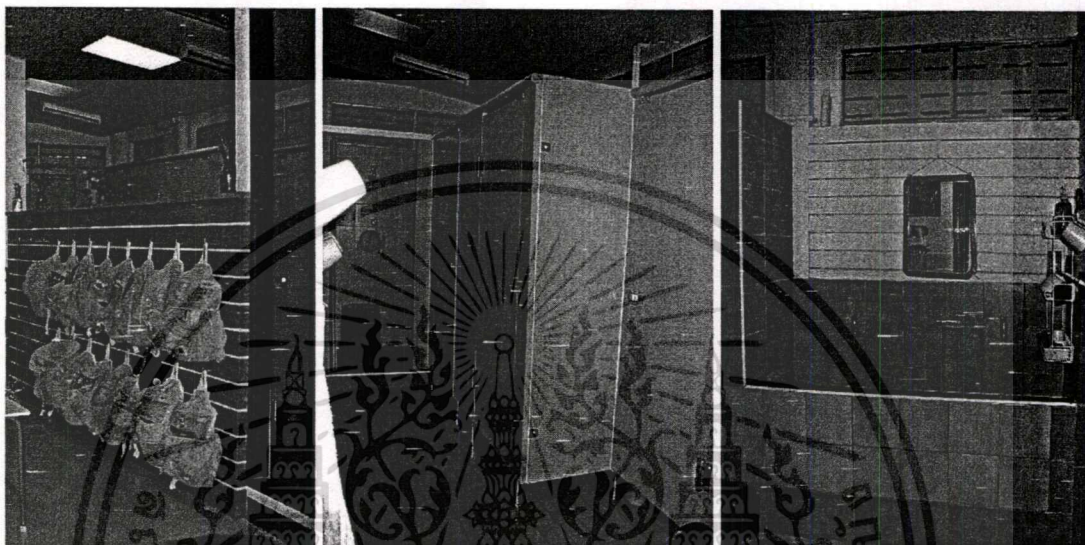
ห้องเรียนระดับชั้นอนุบาล 3 ตั้งอยู่ชั้นล่างของอาคาร เป็นอาคารชั้นเดียว ต่อจากห้องเรียนระดับชั้นอนุบาล 1 มีขนาดห้องเรียน 7.00 x 12.00 ม. คิดเป็นพื้นที่ 84 ตร.ม. ความสูงของห้องเรียน 3.00 ม. ในหนึ่งห้องแบ่งแยกออกเป็น 2 ห้องเรียน เรียนร่วมกัน ส่วนห้องเรียนระดับชั้นอนุบาล 3 อีกห้องขนาดห้องเรียน 9.40 x 7.60 ม. คิดเป็นพื้นที่ 71.44 ตร.ม. ตั้งอยู่ใกล้ลานอเนกประสงค์ ผนังห้องเรียนก่ออิฐทั้ง 4 ด้าน ประตูทางเข้า – ออก บานเปิดกรอบอลูมิเนียมกระจกใส ผนังด้านข้างในห้องเรียนเป็นผนังก่ออิฐ มีหน้าต่างบานเปิดกระจกใส และหน้าต่างบานเกล็ดกระจกใส พื้นห้องเรียนปูกระเบื้องยาง ผนังทาสี ฝ้าเพดานยิบซัมบอร์ด

ภาพที่ 4.131 แสดงสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนระดับอนุบาล 3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้องน้ำของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 3 ตั้งอยู่ภายในห้องเรียน ขนาด 2.00×4.80 ม. คิดเป็นพื้นที่ 9.6 ตร.ม. มีความสูง 3.00 ม. เป็นลักษณะห้องน้ำแบบเปิดโล่ง นักเรียนระดับชั้นอนุบาล 3 ห้องสองห้องเรียนที่เรียนอยู่ร่วมกันในห้องจะใช้พื้นที่ห้องน้ำนี้ร่วมกัน พื้นห้องน้ำปูด้วยกระเบื้องผนังกรุกระเบื้อง ฝ้าเพดานเป็นยิปซัมบอร์ด มีส่วนที่เจาะช่องเพื่อให้แสงธรรมชาติสามารถส่องลงมายังพื้นที่ภายในห้องน้ำได้ ลดปัญหาการอับชื้นภายในห้องน้ำ

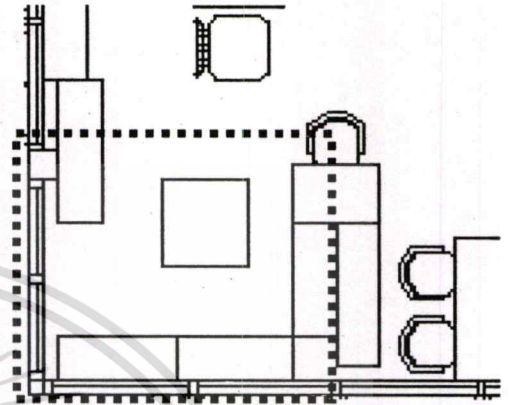
ภาพที่ 4.132 แสดงสภาพห้องน้ำในห้องเรียนระดับชั้นอนุบาล 3 อยู่ภายในห้องเรียน

ภายในห้องเรียนมีการติดตั้งพัดลมระบายอากาศ ระบบส่องสว่างใช้ไฟหลอดฟลูออเรสเซนต์ เครื่องเรือนภายในห้องเรียน โต๊ะทำงานครู ขนาด $0.60 \times 1.20 \times 0.75$ ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.72 ตร.ม. ชั้นวางรองเท้าโครงสร้างไม้ที่วางอยู่ด้านหน้าห้องเรียน ขนาด $0.30 \times 1.20 \times 0.80$ ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.36 ตร.ม. จูโครวแขวนเสื้อผ้า ขนาด $0.30 \times 1.00 \times 1.20$ ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.3 ตร.ม. และแนวตะขอแขวนกระเป๋านักเรียนที่ยึดติดอยู่กับผนังในห้องเรียน

มุขกิจกรรมต่างๆ ภายในห้องเรียน จะจัดไว้ชัดเจน เน้นใช้งานโดยรวมที่พื้นที่ตรงกลางห้องเรียน เครื่องใช้ของมุขกิจกรรมต่างๆ สามารถเคลื่อนย้ายตำแหน่งในการใช้งานได้โดยสะดวก มุขหลักที่มีอยู่ในแต่ละห้องเรียนจะมี 6 มุขเป็นหลัก ส่วนกิจกรรมการเรียนนอกจากนี้ก็จะขึ้นอยู่กับนักเรียนที่มีความสนใจเรื่องใด หรือคุณครูจะนำการเรียนการสอนเรื่องใดมาสอนให้กับนักเรียน มุขหลักๆ ที่มีในห้องเรียน คือ

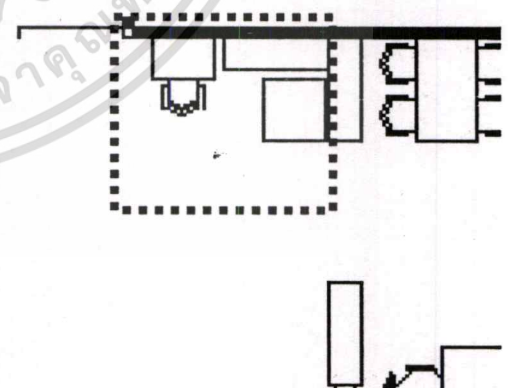
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มุมหนังสือ จัดพื้นที่ประมาณ 4.2 ตร.ม. นักเรียนนั่งอ่านหนังสือบนโต๊ะไม้ ขนาด 0.60 x 0.60 x 0.30 ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.36 ตร.ม. โดยนักเรียนหยิบหนังสือจากชั้นวางโครงไม้แบ่งเป็นชั้นวางหนังสือได้ 3 ชั้น มีขนาด 0.30 x 0.80 x 1.20 ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.24 ตร.ม.

ภาพที่ 4.133 แสดงกิจกรรมมุมหนังสือ

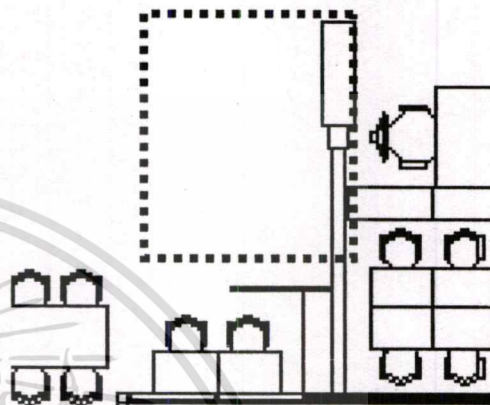
มุมวิทยาศาสตร์ จัดพื้นที่ประมาณ 3.4 ตร.ม. นักเรียนนั่งเรียนบนโต๊ะไม้ ขนาด 0.60 x 0.60 x 0.30 ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.36 ตร.ม. โดยใช้อุปกรณ์สื่อการเรียนการสอนแบบต่างๆ นามานักเรียนได้เล่น และทดลองสิ่งต่างๆ ในมุมจะมีชั้นไม้ 1 ชั้น ใช้สำหรับเก็บอุปกรณ์สื่อการเรียนการสอนทำจากไม้ ขนาด 0.30 x 1.00 x 0.60 ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.3 ตร.ม.

ภาพที่ 4.134 แสดงกิจกรรมมุมวิทยาศาสตร์

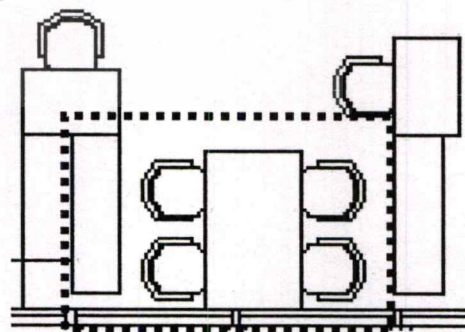
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มุมศิลปะ จัดพื้นที่ประมาณ 3.3 ตร.ม. นักเรียนนั่งทำงานศิลปะบนโต๊ะไม้ ขนาด 0.60 x 0.60 x 0.30 ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.36 ตร.ม. และใช้พื้นที่บนพื้นห้องในการทำงานศิลปะด้วย ชั้นไม้ 1 ชั้น ใช้สำหรับวางเก็บอุปกรณ์งานศิลปะ ทำจากไม้ ขนาด 0.30 x 0.80 x 1.20 ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.24 ตร.ม.

ภาพที่ 4.135 แสดงกิจกรรมมุมศิลปะ

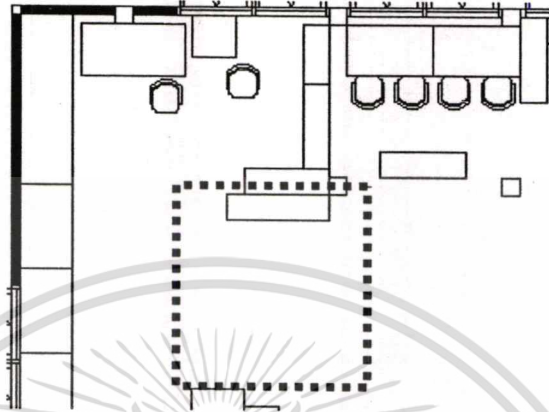
มุมเกมการศึกษา จัดพื้นที่ประมาณ 3 ตร.ม. นักเรียนทำกิจกรรมบนโต๊ะไม้ นั่งได้ 4 คน ขนาด 0.60 x 1.00 x 0.50 ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.6 ตร.ม. เก้าอี้นั่งขนาด 0.30 x 0.30 x 0.30 ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.09 ตร.ม. ตู้ไม้ใช้เก็บอุปกรณ์เกมต่างๆ แบ่งออกเป็น 3 ชั้น ขนาด 0.30 x 1.20 x 1.20 ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.36 ตร.ม.

ภาพที่ 4.136 แสดงกิจกรรมมุมเกมการศึกษา

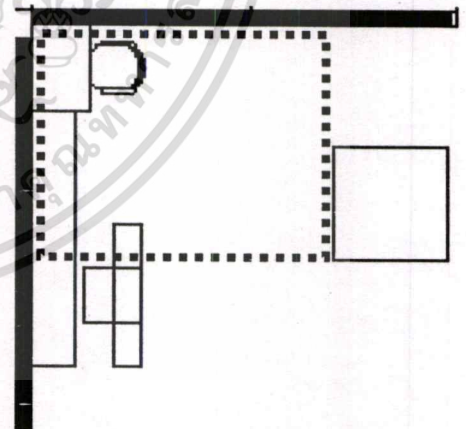
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มุมบล็อก จัดพื้นที่ประมาณ 3.4 ตร.ม. นักเรียนทำกิจกรรมบนพื้นห้องเรียนโดยการนำบล็อกไม้มาต่อ หรือเรียงเป็นรูปร่าง รูปทรงต่างๆ ตามจินตนาการของนักเรียน บล็อกต่างๆ จัดเก็บในตู้ไม้ ขนาด $0.30 \times 0.80 \times 1.20$ ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.24 ตร.ม.

ภาพที่ 4.137 แสดงกิจกรรมมุมบล็อก

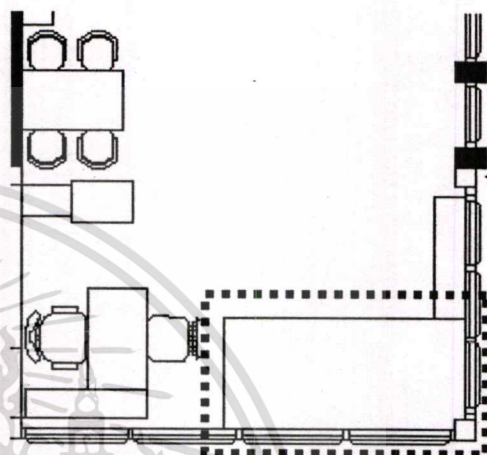
มุมประสบการณ์ จัดพื้นที่ประมาณ 3.7 ตร.ม. ในมุมประกอบด้วยชั้นไม้สำหรับวางของเล่น หรือสิ่งของเครื่องใช้ในการประกอบการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนได้รู้จักการใช้งาน และประโยชน์ของเครื่องใช้ต่างๆ ชั้นไม้ขนาด $0.30 \times 0.80 \times 1.00$ ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.24 ตร.ม.

ภาพที่ 4.138 แสดงกิจกรรมมุมประสบการณ์

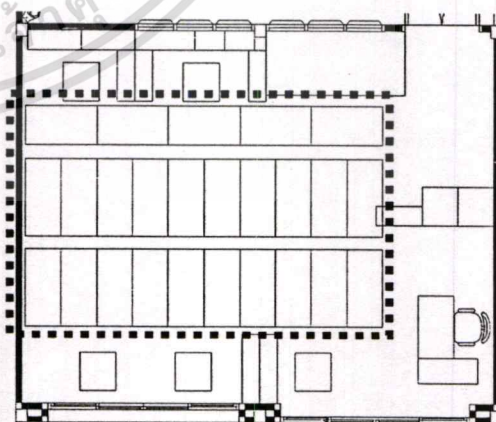
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มุมเวทีเป็นอีกมุมหนึ่งที่มีอยู่ในทุกห้องเรียน ขนาด $1.20 \times 2.40 \times 0.10$ ม. คิดเป็นพื้นที่ 2.28 ตร.ม. เป็นเหมือนเวทีที่จะให้นักเรียนทุกคนได้ขึ้นไปใช้งาน ทางโรงเรียนจะเน้นในการที่นักเรียนทำงานผลงาน หรือเขียนสิ่งใดๆ ที่ครูกำหนดงานให้มาส่ง นักเรียนทุกคนต้องมีการออกมานำเสนอความคิดในสิ่งที่นักเรียนเขียนมาส่ง บนเวทีที่จัดให้ เพื่อฝึกให้นักเรียนกล้าแสดงออก และทุกคนได้ทราบถึงความคิดที่นักเรียนต้องการสื่อให้ทราบ

ภาพที่ 4.139 แสดงกิจกรรมมุมเวที

ส่วนพื้นที่นอน ของเด็กนักเรียนอนุบาล 1 และอนุบาล 2 จะอาบน้ำ แต่งตัวชุดนอนแล้วนอนพักผ่อนในช่วงเวลาหลังรับประทานอาหารเที่ยง จัดพื้นที่นอนไว้ภายในห้องเรียนเป็นเบาะที่นอนนำมาปูให้นักเรียนนอน ขนาดเบาะที่นอนต่อนักเรียน 1 คน 0.60×1.20 ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.72 ตร.ม. ปูนอนเรียงตรงกลางห้อง ปูเบาะนอนในลักษณะศีรษะหันมาในทิศทางเดียวกัน

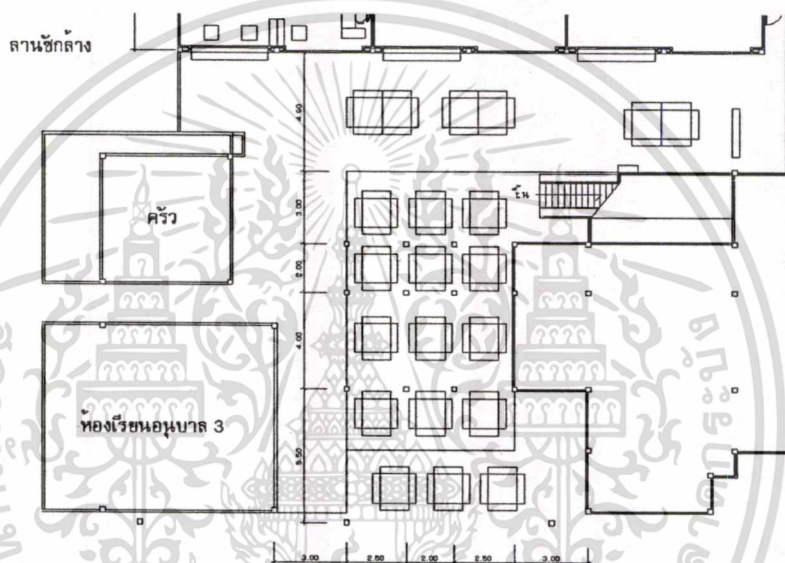

ภาพที่ 4.140 แสดงลักษณะพื้นที่ส่วนนอนในห้องเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะส่วนรับประทานอาหาร

พื้นที่ส่วนรับประทานอาหารถูกจัดไว้บริเวณที่ว่างชั้นล่างใต้อาคารเรียน 2 ชั้น โถงใต้ถุนพื้นที่ครัว จัดเป็นพื้นที่รับประทานอาหารรวมกันของนักเรียนทั้งหมด คิดเป็นพื้นที่ 122 ตร.ม. โต๊ะรับประทานอาหารเป็นโต๊ะโครงสร้างไม้ที่นักเรียนสามารถนั่งได้ 8 คน ขนาด $1.20 \times 1.20 \times 0.50$ ม. เก้าอี้เป็นแบบเก้าอี้ยาวโครงสร้างไม้ ขนาด $0.30 \times 1.20 \times 0.30$ ม. จัดวางเรียงอยู่รอบโต๊ะอาหาร โต๊ะรับประทานอาหาร 1 ชุด คิดเป็นพื้นที่ 3.24 ตร.ม. จำนวนโต๊ะอาหารที่จัดวางอยู่ในพื้นที่รับประทานอาหารทั้งหมดมี 19 โต๊ะ นักเรียนนั่งรับประทานอาหารได้รวมทั้งหมด 152 คน พื้นที่ในส่วนรับประทานอาหารปูกระเบื้อง ระบายอากาศด้วยพัดลมระบายอากาศ แวนติดบนเพดาน

ภาพที่ 4.141 แสดงแบบแปลนพื้นที่ส่วนรับประทานอาหาร

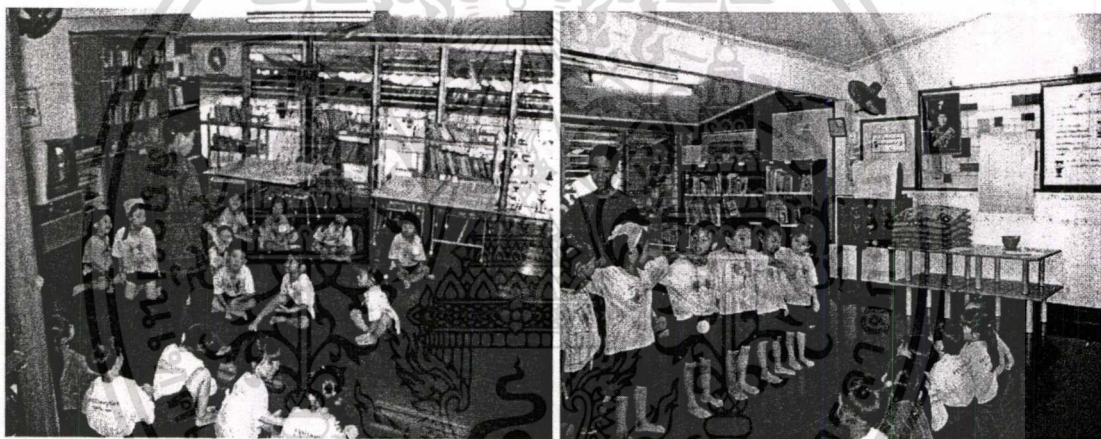

ภาพที่ 4.142 แสดงพื้นที่ส่วนรับประทานอาหารอยู่ในพื้นที่อเนกประสงค์ใต้อาคารเรียน 2 ชั้น

ลักษณะห้องสมุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อยู่บริเวณชั้นบนของอาคารเรียน 2 ชั้น ตั้งอยู่ระหว่างห้องเรียนระดับชั้นอนุบาล 2 มีขนาดห้อง 6.00×4.50 ม. คิดเป็นพื้นที่ 27 ตร.ม. ความสูงของห้องเรียน 3.00 ม. เป็นส่วนของพื้นที่ที่จะเดินผ่านไปห้องเรียนระดับชั้นอนุบาล 2 ห้องที่สาม เป็นห้องสมุดที่ให้นักเรียนสามารถเข้ามานั่งอ่านหนังสือต่างๆ ที่นักเรียนสนใจได้ ครูในห้องเรียนสามารถนำนักเรียนเข้ามาใช้ห้องสมุดในการเรียนการสอนได้ นำนักเรียนเข้ามาทำกิจกรรมต่างๆ ในห้องสมุดพื้นปูพื้นไม้ ลักษณะเดียวกันกับห้องเรียน มีผนังทึบ 2 ด้าน ผนังด้านหลังทั้งหมดเป็นหน้าต่างบานเกล็ดกระจกใส เครื่องเรือนส่วนใหญ่ใช้วัสดุที่ทำด้วยไม้ ชั้นวาง และใส่เรียงหนังสือจัดเรียงชิดแนวผนังทั้งหมด ขนาด $0.30 \times 0.60 \times 1.00$ ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.18 ตร.ม. โต๊ะนั่งอ่านหนังสือประกอบด้วยเก้าอี้นั่ง 4 ที่นั่ง ขนาด $0.60 \times 1.00 \times 0.50$ ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.6 ตร.ม. จำนวน ชุด มีชั้นวางโทรทัศน์ ขนาด $0.30 \times 0.80 \times 0.40$ ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.24 ตร.ม. และชั้นวางเอกสารต่างๆ ขนาด $0.30 \times 0.80 \times 1.60$ ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.24 ตร.ม. ระบายอากาศด้วยพัดลมระบายอากาศ แวนติดบนเพดาน

ภาพที่ 4.143 แสดงพื้นที่ห้องสมุดตั้งอยู่บริเวณชั้นบนของอาคารเรียน 2 ชั้น

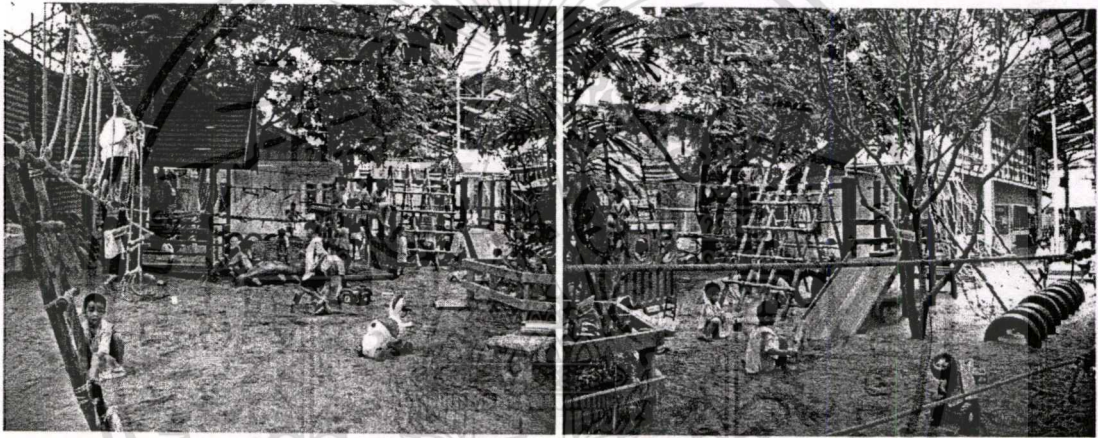
ลักษณะสวน สนามเด็กเล่น และบ่อทราย

สวน สนามเด็กเล่น และบ่อทรายจัดพื้นที่อยู่ทางด้านหน้า ของบริเวณโรงเรียน ครูดูแลได้ง่าย จัดสวน และปลูกต้นไม้ใหญ่อยู่โดยรอบพื้นที่ในส่วนด้านหน้า มีพื้นที่สนามเด็กเล่นกว้างขวาง มีอุปกรณ์เครื่องเล่นทำจากวัสดุธรรมชาติ มากมายหลากหลายเพื่อฝึกพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อของนักเรียน ตั้งอยู่บริเวณด้านข้างของทางเดิน ก่อนที่จะเข้าส่วนพื้นที่อาคารเรียนทั้งหมด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.144 แสดงสภาพแวดล้อมภายนอกโดยรอบบริเวณโรงเรียนบรรยากาศแบบบ้านพักอาศัย

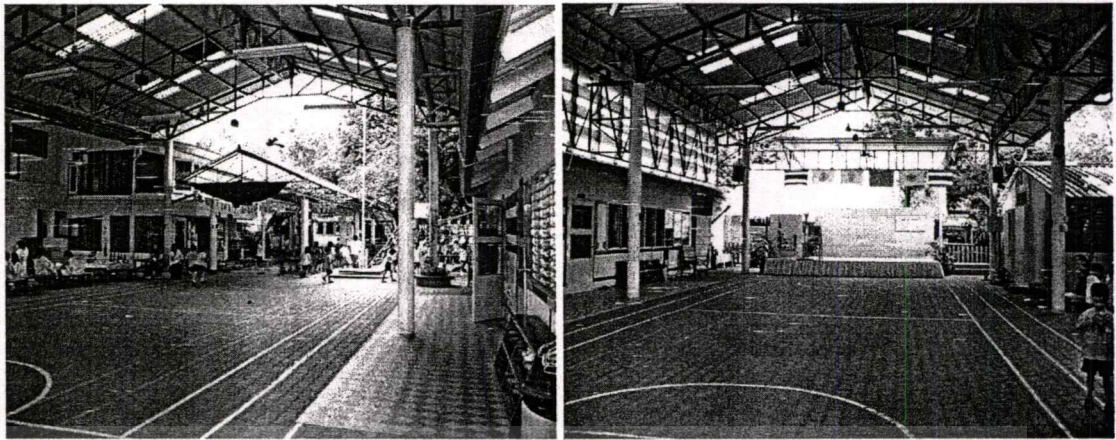

ภาพที่ 4.145 แสดงสภาพแวดล้อมภายในสนามเด็กเล่น

ลักษณะลานเอนกประสงค์

ลานเอนกประสงค์ ตั้งอยู่พื้นที่ด้านในของส่วนพื้นที่เรียน ระหว่างอาคารเด็กเล็ก และอาคารเรียน 2 ชั้น ใช้สำหรับนักเรียนเข้าแถวเคารพธงชาติ เล่นพละ กิจกรรมต่างๆ เป็นลานโล่งคลุมด้วยหลังคาโครงสร้างเหล็ก พื้นที่ด้านในสุด จัดพื้นที่เป็นเวทีสำหรับงานแสดง หรือใช้ในงานกิจกรรมต่างๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.146 แสดงพื้นที่ส่วนลานเอนกประสงค์ภายในบริเวณส่วนด้านในโรงเรียน

ตารางที่ 4.9 แสดงอุปกรณ์ และระบบในโรงเรียนอนุบาลหนูน้อย

บริเวณ	แสงสว่าง		เครื่องปรับอากาศ	พัฒนาระบายอากาศ
	แสงธรรมชาติ	แสงไฟฟ้า		
1. ห้องเรียนระดับชั้นอนุบาล	●	●		●
2. ส่วนนอน	●	●		●
3. ห้องน้ำ	●	●		
4. ส่วนรับประทานอาหาร	●			●
5. ห้องสมุด	●	●		●
6. สวน สนามเด็กเล่น	●			
7. ลานเอนกประสงค์	●			●

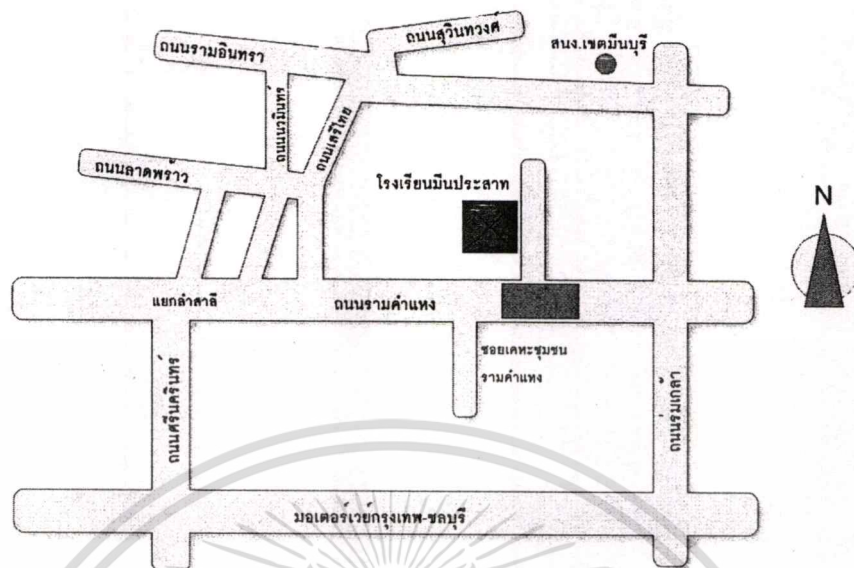
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.10 แสดงการใช้วัสดุในโรงเรียนอนุบาลหนูน้อย

บริเวณ	วัสดุ					
	พื้น	ผนัง	เพดาน	หน้าต่าง	ประตู	ช่องแสง
1. ห้องเรียน	กระเบื้อง ยางสีครีม พื้นไม้ และ โมเสค	ก่ออิฐทาสี ขาว	ยิบซัมฉาบ เรียบ	บานเปิด กระจกใส	บานเปิด ไม้อัด และ บานเลื่อน กระจกใส	กระจกใส
2. ส่วนนอน	กระเบื้อง ยางสีครีม พื้นไม้ และ โมเสค	ก่ออิฐทาสี ขาว	ยิบซัมฉาบ เรียบ	บานเปิด กระจกใส	บานเปิด ไม้อัด และ บานเลื่อน กระจกใส	กระจกใส
3. ห้องน้ำ	กระเบื้องสี เทาและสี ขาว	ก่ออิฐกรุ กระเบื้องสี ขาวและสี เหลือง ตอนบน ทาสีขาว	ยิบซัมฉาบ เรียบ	-	บานเปิด ไม้อัด	บานเกล็ด กระจกฝ้า และช่องลม ระบาย อากาศ
4. ส่วนรับประทานอาหาร	กระเบื้องสี ส้ม	-	-	-	-	-
5. ห้องสมุด	พื้นไม้	ก่ออิฐทาสี ขาว	ยิบซัมฉาบ เรียบ	บานเกล็ด กระจกใส	-	-
6. สวนสนามเด็กเล่น	-	-	-	-	-	-
7. ลานเอนกประสงค์	บล็อกผิว หอนอน	-	-	-	-	-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.1.6 การศึกษาข้อมูลโรงเรียนมีนประสาทวิทยา

ภาพที่ 4.147 แสดงแผนที่ตั้ง โรงเรียนมีนประสาทวิทยา

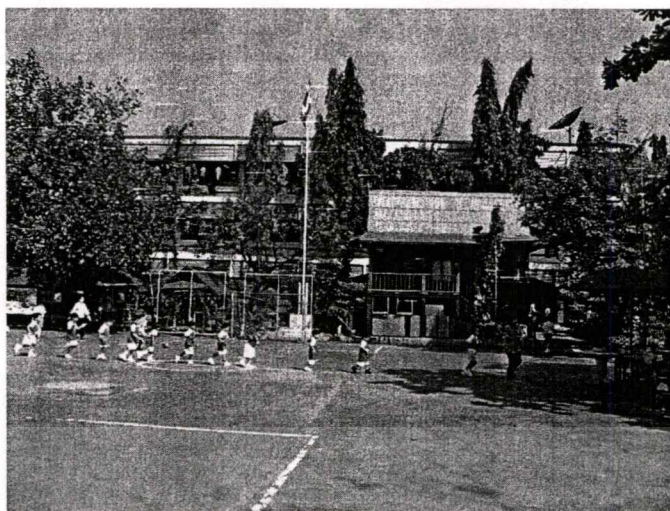
ที่ตั้ง 104 หมู่ 9 ซอยรามคำแหง 207 ถนนรามคำแหง แขวงมีนบุรี เขตมีนบุรี กรุงเทพฯ
เปิดดำเนินการ ปี พ.ศ. 2493

ระดับที่เปิดสอน ชั้นอนุบาล ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระดับชั้นอนุบาลมีห้องเรียน จำนวน 9 ห้อง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีห้องเรียน จำนวน 4 ห้อง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2-6 มีห้องเรียน จำนวน 20 ห้อง ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 มีห้องเรียน จำนวน 6 ห้อง
จำนวนระดับชั้นอนุบาลมีนักเรียนห้องละ 30 คน ต่อคุณครู 2 คน

ภาพที่ 4.148 แสดงทางเข้า - ออกหลักโรงเรียนมีนประสาทวิทยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ของโรงเรียนมีนประสาทวิทยา ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.149 แสดงสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนมินประสาธวิทยา

แนวทางการเรียนการสอน โรงเรียนจัดการศึกษาในระดับอนุบาลจัดแบบคละอายุ นักเรียนชั้นอนุบาล 1-3 เรียนรวมอยู่ในชั้นเดียวกัน มีการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนการสอนเป็นแบบบูรณาการมาตั้งแต่ปี 2537 เริ่มนำแนวคิดปรัชญา และเทคนิคการสอนจากประเทศต่างๆ ในยุโรป สหรัฐอเมริกา เอเชีย การเรียนรู้ภาษาธรรมชาติแบบองค์รวม (Whole Language) เป็นแนวคิดหนึ่งที่โรงเรียนนำมาประยุกต์ใช้จัดการเรียนการสอนของโรงเรียนมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเชื่อมโยงกับทุกกลุ่มประสบการณ์ นอกจากนี้ได้รับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนร่วมกับเด็กปกติ เพื่อเป็นการปลูกฝังการอยู่ร่วมกัน ไม่ให้เกิดการเหลื่อมล้ำทางสังคมกับผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา

กิจกรรมการเรียนในแต่ละวันของนักเรียนอนุบาล

7.30 – 8.30 น.	แบบสันทิโกลัทธิธรรมชาติ โลกสวยด้วยมือเรา บำเพ็ญประโยชน์ ทำความสะอาด ดูแลธรรมชาติ เล่นอิสระ
8.30 – 8.30 น.	เคารพธงชาติ สวดมนต์ ทำสมาธิ
8.30 – 8.50 น.	ห้องเรียนแห่งธรรมชาติ บริหารกาย
9.00 – 9.30 น.	สู่โลกแห่งความฝันด้วยนิทานชาดก และเทพนิยาย
9.50 – 10.30 น.	เติมพลังให้ชีวิต ทักทายในชีวิตประจำวัน (วิถีชีวิต) โดยผ่าน กระบวนการบูรณาการ
10.30 – 11.30 น.	สู่โลกแห่งจินตนาการ และการสร้างสรรค์เสรี (วางแผน สร้าง งาน ทบทวน เก็บงาน)
11.30 – 12.30 น.	รับประทานอาหารกลางวัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้แบบเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
12.30 – 14.00 น. นิทรา สุขสันต์
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หลังที่ 1 เป็นห้องธุรการ ธนาคารโรงเรียน และห้องประชาสัมพันธ์

หลังที่ 2 เป็นพิพิธภัณฑ์ตุ๊กตาไทยอยู่ชั้นบน ชั้นล่างเป็นร้านจำหน่ายอุปกรณ์การเรียน และห้องวิชาการภาษาอังกฤษ มีได้ดูแลใช้ทำกิจกรรมต่างๆ ของนักเรียน ผู้ปกครอง หรือต้อนรับผู้มาเยือน

หลังที่ 3 เป็นอาคารชมรมผู้ปกครอง

พื้นที่ในโรงเรียนมีต้นไม้ใหญ่ให้ร่มเงา บริเวณโดยรอบเป็นสวน รอบๆ สนามมีศาลาไทยสำหรับพักผ่อน หรือใช้เป็นสถานที่เรียนได้ มีสระว่ายน้ำ สนามเด็กเล่นในร่ม และกลางแจ้ง

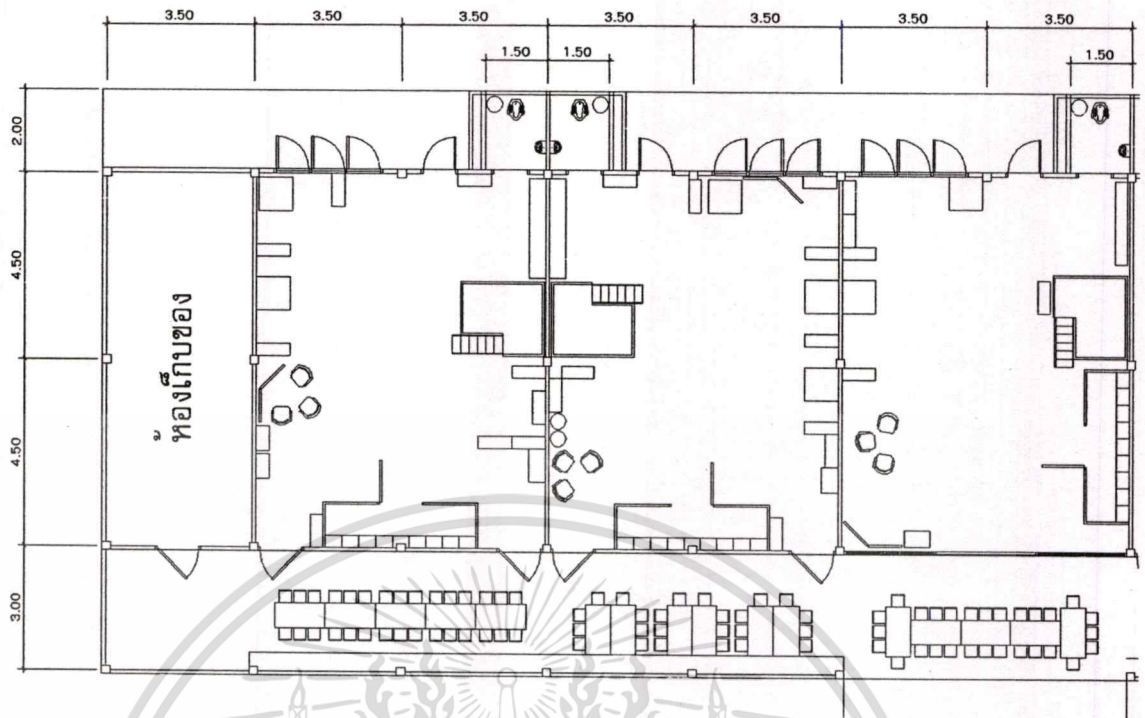
ลักษณะของห้องเรียนระดับชั้นอนุบาล

ห้องเรียนระดับชั้นอนุบาล มีขนาดห้อง 7.00 x 9.00 ม. คิดเป็นพื้นที่ 63 ตร.ม. ความสูงของห้องเรียน 3.45 ม. รวมทั้งหมด 9 ห้อง เป็นห้องก่ออิฐทั้ง 4 ด้าน ด้านหน้าห้องเป็นระเบียงทางเดินกว้าง 3 ม. ผนังด้านหน้าห้องเรียนเป็นประตูทางเข้า – ออก บานไม้ เหนือระดับประตูเป็นช่องระบายอากาศ ติดตั้งซี่ดขอบผนัง 2 บาน ผนังด้านข้างในห้องเรียนเป็นผนังทึบ ด้านหนึ่งติดกระดานดำใช้สอนนักเรียน ปัจจุบันไม่ได้นำมาใช้งาน ผนังด้านหลังห้องเป็นหน้าต่างบานเปิด และประตูทางออกไปลานซักล้างด้านหลัง พื้นห้องเรียนปูกระเบื้อง ผนังกรุไม้ ในแนวความสูงจากพื้นห้อง 0.90 ม. เหนือขึ้นไปเป็นผนังทาสี ฝ้าเพดานยิปซัมบอร์ด

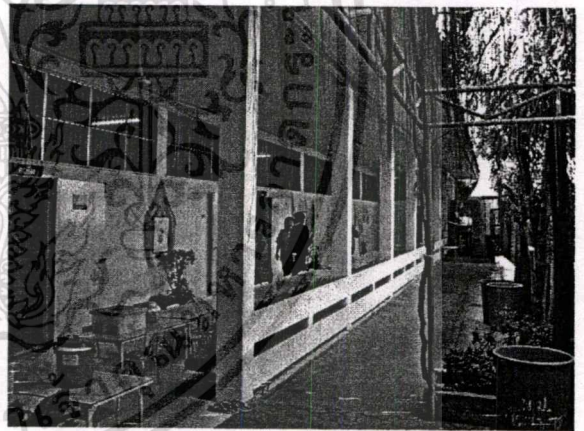
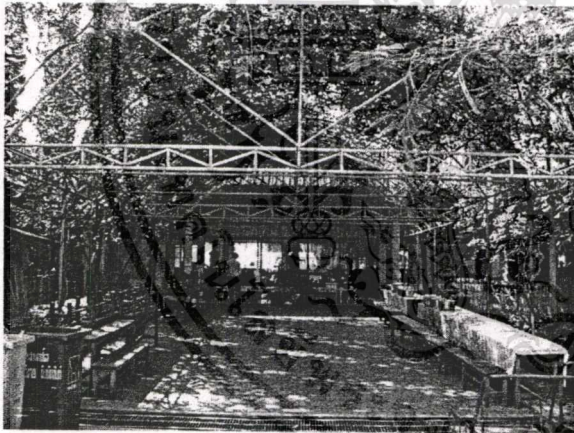
ห้องน้ำ	ห้องน้ำ	ห้องน้ำ	ห้องน้ำ	ห้องน้ำ	ห้องน้ำ	ห้องน้ำ	ห้องน้ำ
ห้องเรียน	ห้องเรียน	ห้องเรียน	ห้องเรียน	ห้องเรียน	ห้องเรียน	ห้องเรียน	ห้องเรียน
ทางเดิน							

ภาพที่ 4.151 แสดงพื้นที่อาคารเรียนชั้นอนุบาลภายในโรงเรียนมินประสาทวิทยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

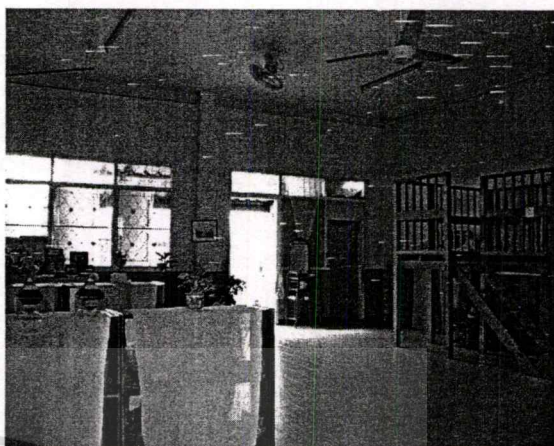

ภาพที่ 4.152 แสดงแบบแปลนห้องเรียนชั้นอนุบาล ขนาด 7.00 x 9.00 ม.

ภาพที่ 4.153 แสดงส่วนทางเดินเข้าไปอาคารเรียนชั้นอนุบาล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

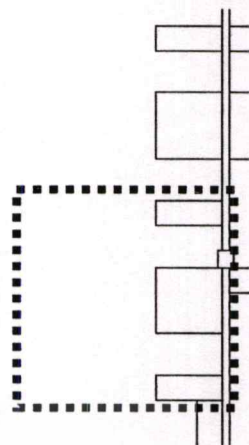

ภาพที่ 4.154 แสดงสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน

ภายในห้องเรียนมีการติดตั้งพัฒนาระบายอากาศด้านบนเพดาน ระบบส่องสว่างใช้หลอดไฟฟลูออเรสเซนต์ ชุดละ 1 หลอด จำนวน 4 ชุด เครื่องเรือนในห้องเรียนจัดวางเป็นกลุ่มชิดผนังห้องเพื่อประโยชน์ในการใช้พื้นที่เรียนกลางห้อง ในห้องเรียนมีชั้นวางรองเท้าของนักเรียน ขนาด $0.80 \times 0.30 \times 0.80$ ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.24 ตร.ม. จำนวน 2 ชั้น กระดานแบบขาตั้ง สามารถวางสื่อการสอนและเคลื่อนย้ายได้สะดวก ขนาด $0.80 \times 0.30 \times 1.20$ ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.24 ตร.ม. ชุดโต๊ะ – เก้าอี้นั่งทำจากหวาย 4 ที่นั่ง จำนวน 1 ชุด คิดเป็นพื้นที่ 2.4 ตร.ม.

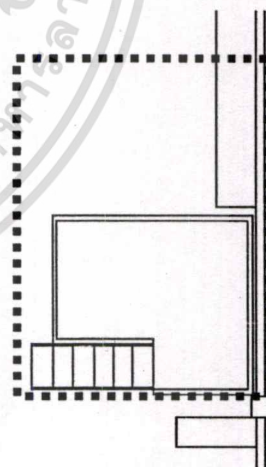
มุมกิจกรรมต่างๆ ภายในห้องเรียนจะจัดแบ่งมุมกิจกรรมอย่างน้อยห้องละ 4 – 6 มุมกิจกรรม นักเรียนจะผลัดกันเข้ามุมกิจกรรมต่างๆ มุมกิจกรรมละไม่เกิน 4 - 6 คน มุมกิจกรรมต่างๆ ในห้องเรียนครูอาจจัดให้มีเกิน 6 มุมกิจกรรม แต่กำหนดให้ใช้จริงๆ ไม่เกิน 6 มุมกิจกรรม โดยเด็กจะทราบว่ามุมไหนที่มีฝามาคลุมไว้ แสดงว่ามุมกิจกรรมนั้นไม่เปิดให้นักเรียนเข้าไปเล่นในมุมกิจกรรมนั้น โดยมุมหลักๆ ที่ทุกห้องเรียนกำหนดให้มี คือ

มุมบล็อก จัดพื้นที่ประมาณ 2.2 ตร.ม. กิจกรรมนักเรียนนั่งที่พื้นห้องเรียน นำบล็อกไม้จากตู้ และจากตะกร้า เพื่อนำมาต่อเรียงกันเป็นรูปร่างรูปทรงต่างๆ ภายในมุมบล็อกจะประกอบไปด้วยตุ้ตย์โครงสร้างไม้ 1 ใบ ขนาด $0.30 \times 1.00 \times 1.00$ ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.3 ตร.ม.

ภาพที่ 4.155 แสดงกิจกรรมมุมบล็อก

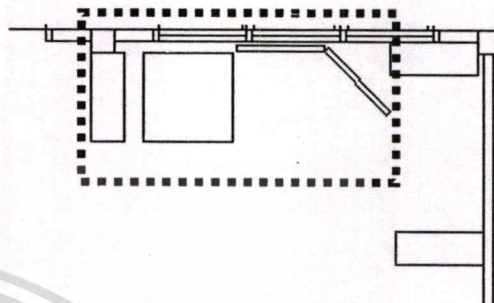
มุมบ้าน จัดพื้นที่ประมาณ 4.8 ตร.ม. นักเรียนได้เรียนรู้กิจกรรม พฤติกรรม เครื่องใช้ต่างๆ ในชีวิตประจำวันที่นักเรียนต้องพบเจอ ในพื้นที่ประกอบด้วยตู้เตี้ยโครงสร้างไม้ 1 ใบ ขนาด $0.30 \times 1.00 \times 1.00$ ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.3 ตร.ม. ตู้ชั้นวางของโครงสร้างไม้ 1 ใบ ขนาด $0.30 \times 0.40 \times 1.20$ ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.12 ตร.ม. โต๊ะแต่งหน้า โครงสร้างเหล็กขนาด $0.30 \times 0.40 \times 0.80$ ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.12 ตร.ม. และโครงสร้างไม้รูปทรงตัวแอล จำลองคล้ายที่ปักอาศัยได้ถุนสูง มีบันไดขึ้นด้านบนบ้าน มีราวลูกกรงไม้ ขนาด $2.00 \times 1.80 \times 2.00$ ม. คิดเป็นพื้นที่ 3.6 ตร.ม.

ภาพที่ 4.156 แสดงกิจกรรมมุมบ้าน

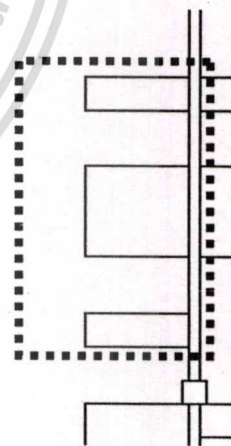
มุมหนังสือ จัดพื้นที่ประมาณ 2.6 ตร.ม. นักเรียนนั่งอ่านหนังสือบนพื้นห้องเรียน หรือบน โต๊ะไม้ มีขนาด $0.80 \times 0.80 \times 0.30$ ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.64 ตร.ม. โดยนักเรียนหยิบหนังสือจากชั้นวาง โครงไม้แบ่งเป็นชั้นวางเรียงหนังสือได้ 4 ชั้น ลักษณะเป็นขาตั้งพับได้ มีขนาด $0.10 \times 1.20 \times 1.40$ ม. เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คิดเป็นพื้นที่ 0.12 ตร.ม. และตู้เดียวโครงสร้างไม้ ใช้เป็นชั้นวางหนังสือ 1 ใบ ขนาด 0.30 x 1.00 x 1.00 ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.3 ตร.ม.

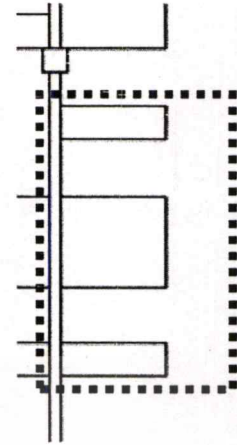
ภาพที่ 4.157 แสดงกิจกรรมมุมหนังสือ

มุมศิลปะ จัดพื้นที่ประมาณ 2 ตร.ม. นักเรียนนั่งทำงานศิลปะ บนโต๊ะ หรือพื้นห้องเรียน โดยนักเรียนหยิบอุปกรณ์ เครื่องใช้จากตู้โครงไม้ ขนาด 0.30 x 1.00 x 1.00 ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.3 ตร.ม. โต๊ะไม้ มีขนาด 0.80 x 0.80 x 0.30 ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.64 ตร.ม.

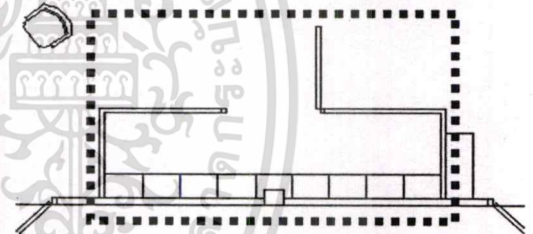
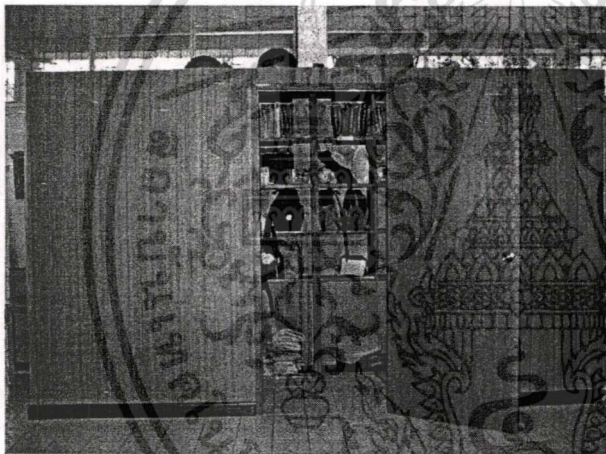

ภาพที่ 4.158 แสดงกิจกรรมมุมศิลปะ

มุมเกมการศึกษา จัดพื้นที่ประมาณ 2 ตร.ม. นักเรียนเล่นเกมการศึกษาในรูปแบบต่างๆ บนโต๊ะ หรือพื้นห้องเรียน โดยนักเรียนหยิบอุปกรณ์ เครื่องใช้จากตู้โครงไม้ ขนาด 0.30 x 1.00 x 1.00 ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.3 ตร.ม. โต๊ะไม้ มีขนาด 0.80 x 0.80 x 0.30 ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.64 ตร.ม. เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

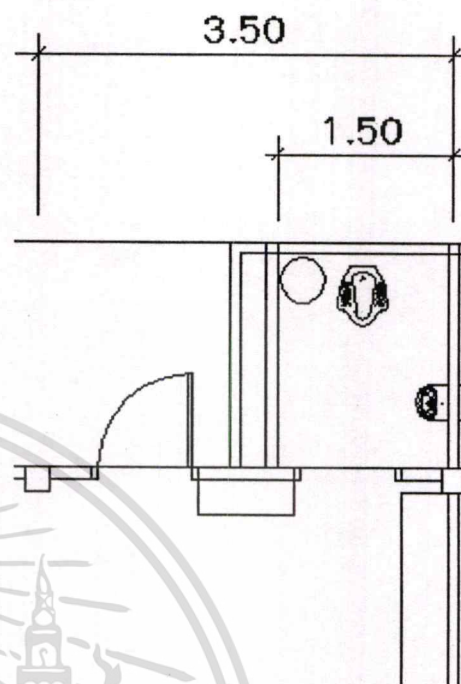
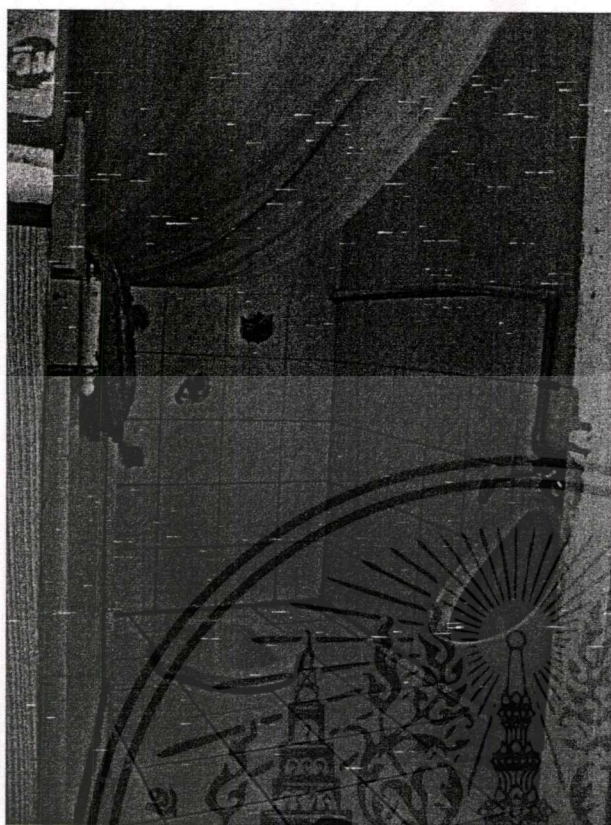
ภาพที่ 4.159 แสดงกิจกรรมมุมเกมการศึกษา

ภาพที่ 4.160 แสดงตู้โครงสร้างไม้ที่อยู่ในห้องเรียน มีขนาด 1.20 x 3.70 x 2.15 ม.

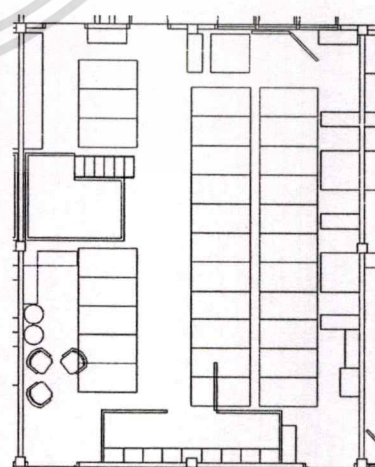
ห้องน้ำ อยู่ด้านหลังห้องเรียนขนาด 1.50 x 1.80 ม. คิดเป็นพื้นที่ 2.7 ตร.ม. มีความสูง 2.00 ม. มีประตูทางเข้า-ออก อยู่ด้านผนังด้านหลังห้องเรียน เป็นผนังทึบ 3 ด้าน ด้านหนึ่งมีส่วนของผนังก่อด้วยอิฐเป็นช่องระบายอากาศ ผนังกรุกระเบื้อง ในระดับ 1.00 ม. ถัดขึ้นไปเป็นผนังทาสี พื้นห้องน้ำปูกระเบื้อง ฝาปิดชั้นบนบอร์ด ภายในห้องน้ำมีสุขภัณฑ์โถส้วม 1 ชุด และโถปัสสาวะชาย 1 ชุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.161 แสดงสภาพแวดล้อมภายในห้องน้ำที่ตั้งอยู่ในห้องเรียน

ส่วนพื้นที่นอน ใช้พื้นที่ภายในห้องเรียนเป็นส่วนนอน ในช่วงเวลาบ่าย นักเรียนนอน โดยใช้เบาะผ้ามาปูนอน ขนาด 1.20 x 0.60 ม. กิตเป็นพื้นที่ 0.72 ตร.ม. ปูนอนกลางห้องเรียนในลักษณะหันปลายเท้าเข้าหากัน เรียงเป็น 2 แถว

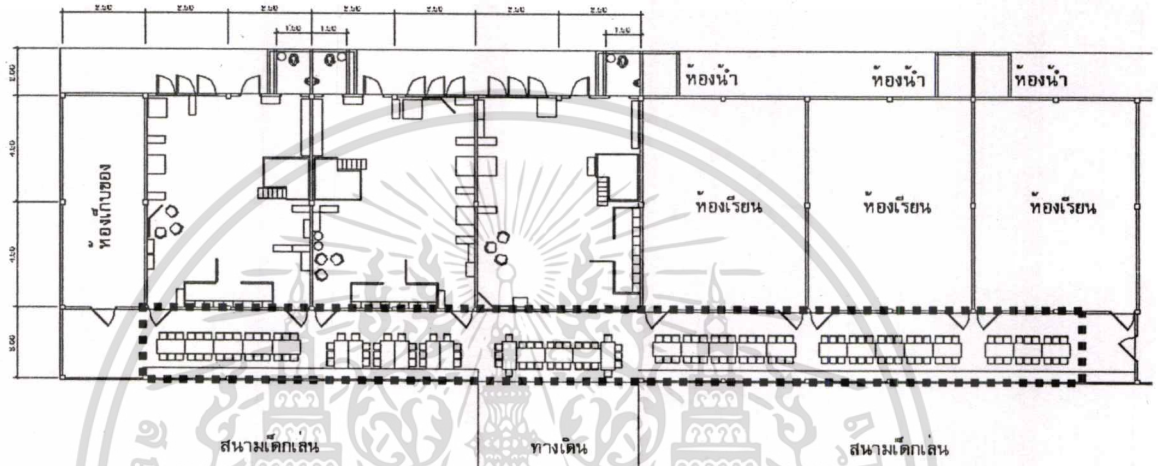
ภาพที่ 4.162 แสดงลักษณะพื้นที่ส่วนนอนในห้องเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

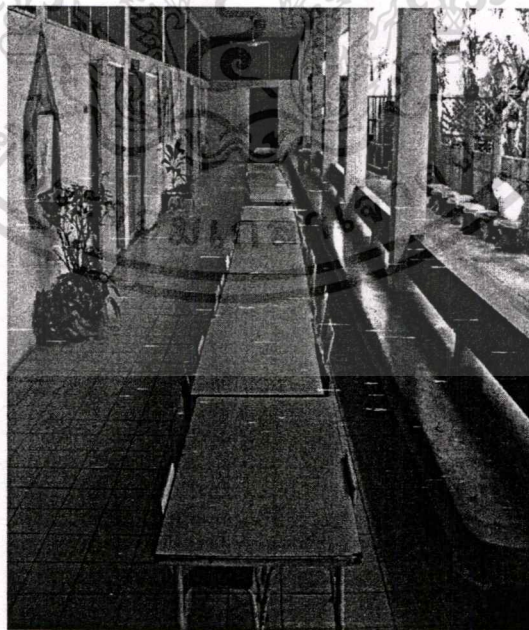
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะส่วนรับประทานอาหาร

ส่วนรับประทานอาหารจัดพื้นที่ไว้ในส่วนของระเบียงทางเดินด้านหน้าห้องเรียนคิดเป็นพื้นที่ 10.5 ตร.ม. ประกอบด้วยโต๊ะ ขนาด 1.20 x 0.60 x 0.55 ม. และเก้าอี้ นั่ง ขนาด 0.30 x 0.30 x 0.30 ม. จำนวน 6 ที่นั่ง คิดเป็นพื้นที่ 1.4 ตร.ม. รวมคิดเป็น 1 ชุด โต๊ะรับประทานอาหารหน้าห้องเรียนในแต่ละห้อง จะมีโต๊ะรับประทานอาหารจัดวางอยู่ประมาณ 5 ชุด รวม 30 ที่นั่ง คิดเป็นพื้นที่ 7 ตร.ม.

ภาพที่ 4.163 แสดงแปลนส่วนรับประทานอาหาร

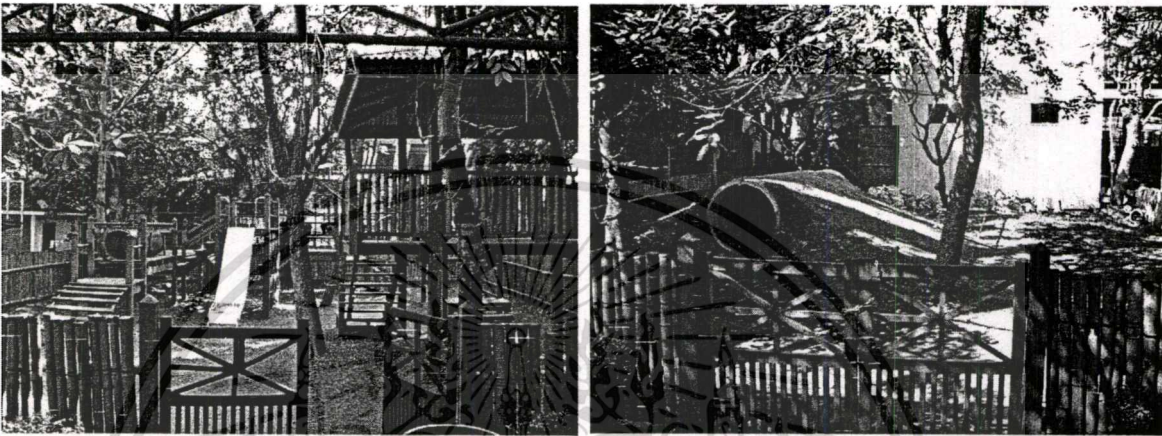

ภาพที่ 4.164 แสดงส่วนพื้นที่รับประทานอาหารของนักเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะสวน สนามเด็กเล่น และบ่อทราย

สวนสนามเด็กเล่น ของนักเรียนชั้นอนุบาล จัดพื้นที่อยู่ในส่วนด้านหน้าอาคารเรียนแบ่งออกเป็นสองฟาก อยู่ระหว่างทางเดินหลักเข้าสู่อาคารเรียน รอบพื้นที่กั้นด้วยแนวรั้วทำด้วยไม้ไผ่ สูง 0.90 ม. มีประตูเข้า – ออก ในส่วนสนามเด็กเล่นเป็นประตูไม้ ในสนามเด็กเล่นมีต้นไม้ใหญ่ บรรายากาศร่มรื่น

ภาพที่ 4.165 แสดงสภาพแวดล้อมสนามเด็กเล่น

ตารางที่ 4.11 แสดงอุปกรณ์ และระบบในโรงเรียนมินประสาธวิทยา

บริเวณ	แสงสว่าง		เครื่องปรับอากาศ	พัดลมระบายอากาศ
	แสงธรรมชาติ	แสงไฟฟ้า		
1. ห้องเรียน	●	●		●
2. ส่วนนอน	●	●		●
3. ห้องน้ำ	●	●		
4. ส่วนรับประทานอาหาร	●			
5. สนามเด็กเล่น	●			

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.12 แสดงการใช้วัสดุในโรงเรียนมีนประสาทวิทยา

บริเวณ	วัสดุ					
	พื้น	ผนัง	เพดาน	หน้าต่าง	ประตู	ช่องแสง
1. ห้องเรียน	กระเบื้องสี ขาว	ก่ออิฐกรุ แนวไม้สี ธรรมชาติ และทาสี พีช	ยิปซัมฉาบ เรียบ	บานเปิด กระจกใส	บานเปิด ไม้อัด	กระจกใส
2. ส่วนนอน	กระเบื้องสี ขาว	ก่ออิฐกรุ แนวไม้สี ธรรมชาติ และทาสี พีช	ยิปซัมฉาบ เรียบ	บานเปิด กระจกใส	บานเปิด ไม้อัด	กระจกใส
3. ห้องน้ำ	กระเบื้องสี ขาว	ก่ออิฐกรุ กระเบื้องสี ขาว คอนกรีต ทาสีขาว	ยิปซัมฉาบ เรียบ	-	บานเปิด ไม้อัด	บล็อกช่อง ลมระบาย อากาศ
4. ส่วนรับประทานอาหาร	กระเบื้องสี ขาว	-	ยิปซัมฉาบ เรียบ	-	-	-
5. สนามเด็กเล่น	-	-	-	-	-	-

จากการสำรวจการศึกษาข้อมูลโดยทั่วไปของโรงเรียนอนุบาลที่นำมาเป็นกลุ่มกรณีศึกษา ทำให้ทราบถึงปัจจัยต่างๆ ในการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนอนุบาลที่ใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวการเรียนรู้ภาษาธรรมชาติแบบองค์รวม ในแต่ละแห่งที่มีความคล้ายคลึงกัน และแตกต่างกัน โดยนำมาแยกวิเคราะห์ได้ตามหัวข้อ ดังนี้

4.2 วิเคราะห์ที่ตั้ง และสภาพแวดล้อมภายนอก

4.3 วิเคราะห์การจัดผังองค์ประกอบของพื้นที่

4.4 วิเคราะห์การใช้พื้นที่ขององค์ประกอบภายในโรงเรียนอนุบาล

4.5 วิเคราะห์การจัดสภาพแวดล้อมภายใน ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น ดังนี้

- วิเคราะห์การจัดพื้นที่ การจัดวางเครื่องเรือน และอุปกรณ์เครื่องใช้

- วิเคราะห์การใช้วัสดุ พื้น ผนัง และเพดาน

- วิเคราะห์งานระบบอุปกรณ์ปรับอากาศ และส่องสว่าง

- วิเคราะห์บรรยากาศภายในสภาพแวดล้อม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

4.6 วิเคราะห์สรุปกิจกรรมการเรียนการสอนของนักเรียนชั้นอนุบาล 1 - 3

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2 วิเคราะห์ที่ตั้ง และสภาพแวดล้อมภายนอก

1. สถานที่ตั้งของโรงเรียนอนุบาลที่เป็นกรณีศึกษาแต่ละแห่ง เป็นโรงเรียนอนุบาลต้นแบบ ที่มีที่ตั้งกระจายอยู่ในเขตกรุงเทพฯ อยู่ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน สถานที่ตั้งของโรงเรียนอนุบาลเป็นพื้นที่ดินส่วนบุคคล ที่นำมาจัดสร้างเป็นโรงเรียนอนุบาล เพื่อรองรับเด็กนักเรียนในเขตพื้นที่ต่างๆ การเดินทาง คมนาคมไปยังโรงเรียนต่างๆ สะดวก

2. การเดินทางเข้าถึงพื้นที่ภายในโรงเรียนอนุบาลทั้ง 6 แห่ง จะมีเจ้าหน้าที่ต้อนรับ และติดต่อสอบถาม ประจำอยู่ในส่วนทางเข้าของโรงเรียน

- โรงเรียนอนุบาลทอสี โรงเรียนวรณสว่างจิต และโรงเรียนมินประสาธวิทยา มีพื้นที่จอดรถอยู่ทางด้านหน้าทางเข้าโรงเรียน มีความสะดวกในการเข้ามาติดต่อ

- โรงเรียนอนุบาลมณียา เป็นโรงเรียนที่มีที่ตั้งอยู่ภายในหมู่บ้าน ซึ่งเป็นถนนหลัก 4 เลน จึงมีพื้นที่จอดรถได้สะดวกไม่ทำให้เกิดขวางเส้นทาง

- โรงเรียนอนุบาลหนูน้อย และโรงเรียนอนุบาลฉัตรเฉลิม มีสถานที่ตั้งอยู่ในซอยซึ่งมีสภาพคับแคบไม่มีสถานที่จอดรถ ในเวลารับ - ส่งนักเรียนช่วงเช้า และเย็น ทำให้มีการจราจรหนาแน่น

3. ด้านเสียงรบกวน ในทุกโรงเรียนมีความเงียบสงบดี เพราะมีที่ตั้งอยู่ห่างจากถนนใหญ่ ไม่มีเสียงรบกวน มีพื้นที่เป็นสัดส่วน อาคารข้างเคียงส่วนใหญ่เป็นอาคารพักอาศัยซึ่งไม่ก่อให้เกิดเสียงรบกวน

4. สภาพอาคารมีทั้งปรับปรุงมาจากอาคารเดิม และก่อสร้างขึ้นมาใหม่

- โรงเรียนอนุบาลหนูน้อย และโรงเรียนอนุบาลฉัตรเฉลิม มีการปรับปรุงอาคารจากอาคารพักอาศัยเดิม มาปรับปรุงเป็นโรงเรียนอนุบาล ซึ่งทำให้สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน หรือ ขนาดห้อง และของใช้ต่างๆ บางส่วนยังคงเป็นไปตามขนาดของอาคารพักอาศัย ของใช้เครื่องเรือนก็นำของใช้ภายในที่พักอาศัยมาปรับใช้งาน

- โรงเรียนอนุบาลทอสี โรงเรียนอนุบาลมณียา โรงเรียนวรณสว่างจิต และโรงเรียนมินประสาธวิทยา อาคารเรียนมีการออกแบบสร้างเพื่อใช้งานเป็นอาคารเรียนโดยเฉพาะจึงมีขนาดองค์ประกอบการใช้งานที่เหมาะสมกับการใช้งาน

5. ทิศทางที่ตั้ง การวางอาคารให้เข้ากับสภาพแวดล้อม ถูกต้องตามทิศทางแดด และลม จะทำให้ภายในอาคารมีระบบระบายอากาศที่ดี มีลมพัดผ่านตลอดทั้งปี ภายในอาคารห้องเรียนเป็นห้องที่ควรจะได้รับประโยชน์จากธรรมชาติมากที่สุด เพราะนักเรียนอยู่ในห้องเรียนนานกว่าห้องอื่น

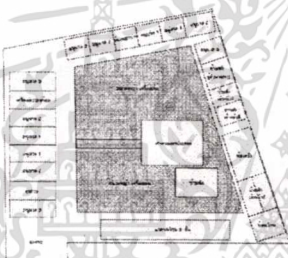
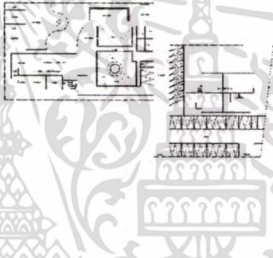
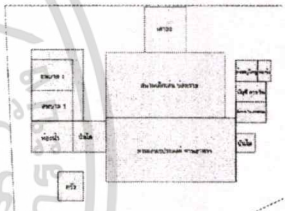
- โรงเรียนอนุบาลทอสี โรงเรียนวรณสว่างจิต และโรงเรียนมินประสาธวิทยา รูปทรงอาคารเรียนเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้า วางอาคารในแนวส่วนด้านแคบของอาคารไปในทิศทางตะวันออก และตะวันตก ได้รับผลกระทบจากแดดไม่มาก ด้านหน้าอาคารเรียนหันไปทางทิศเหนือ ตัวอาคาร รับลม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบให้ทางโรงเรียนเพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้ยืมได้ศึกษาเรียบร้อยแล้ว
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทางโรงเรียนจะไม่รับผิดชอบต่อเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

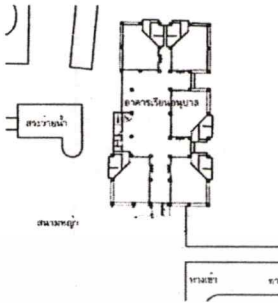
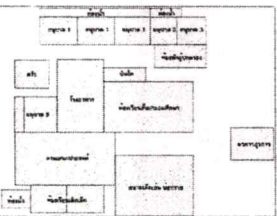
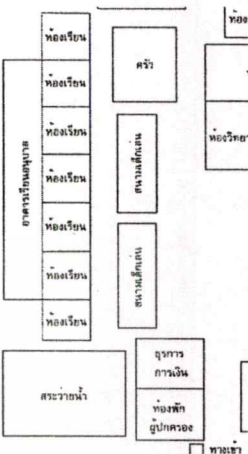
- โรงเรียนอนุบาลฉัตรเฉลิม โรงเรียนอนุบาลมณียา และโรงเรียนอนุบาลหนูน้อย วางอาคารเรียนทั้งหมดเป็นรูปทรงตัวยู ด้านทางเข้าหลักหันไปทางทิศใต้ จึงจะได้รับลมธรรมชาติได้ดี แต่จะมีผลกระทบจากแสงแดดที่ส่องเข้ามาถึงอาคารและห้องเรียนมากพอสมควร จึงต้องมีการแก้ปัญหาต่างๆ เช่น ทำผ้าใบบังแสงแดด ทำหลังคาเป็นชายคายื่นออกมาจากอาคารให้มากกว่าเดิมเพื่อกับแสงแดด ประกอบกับการปลูกต้นไม้ใหญ่จะช่วยกรองแสงแดดที่จะส่องเข้ามายังตัวอาคารเรียน

6. การจัดภูมิทัศน์สภาพแวดล้อม เนื่องด้วยเป็นที่ดินส่วนบุคคลมีเนื้อที่พอเพียง โรงเรียนทุกแห่งมีการจัดสวน ปลูกต้นไม้โดยรอบบริเวณโรงเรียน เพื่อความร่มรื่น เป็นพื้นที่กิจกรรมกลางแจ้งของนักเรียน เป็นแหล่งเสริมสร้างความรู้อีกทางหนึ่งของนักเรียน

ตารางที่ 4.13 แสดงการเปรียบเทียบลักษณะผังบริเวณภายในโรงเรียนอนุบาลทั้ง 6 แห่ง

	โรงเรียนอนุบาลฉัตรเฉลิม	โรงเรียนอนุบาลทอสี	โรงเรียนอนุบาลมณียา
ผังบริเวณ			
ที่จอดรถ	ไม่มีที่จอดรถ	มีที่จอดรถด้านหน้า	ไม่มีที่จอดรถ
เสียงจากภายนอก	ไม่มีเสียงรบกวน	ไม่มีเสียงรบกวน	ไม่มีเสียงรบกวน
รูปแบบอาคาร	ปรับปรุงจากที่พักอาศัย	สร้างขึ้นใหม่	สร้างขึ้นใหม่
ทิศที่ตั้ง	หันไปทางทิศใต้	หันไปทางทิศใต้	หันไปทางทิศใต้
การวางอาคาร	รูปทรงตัวยู	รูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า	รูปทรงตัวยู
การจัดภูมิทัศน์	จัดสวนปลูกต้นไม้	จัดสวนปลูกต้นไม้	จัดสวนปลูกต้นไม้

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

	โรงเรียนอนุบาลตรังเฉลิม	โรงเรียนอนุบาลทอสี	โรงเรียนอนุบาลมณีญา
ผังบริเวณ			
ที่จอดรถ	มีที่จอดรถด้านหน้า	มีที่จอดรถด้านหน้า	มีที่จอดรถด้านหน้า
เสี่ยงจากภายนอก	ไม่มีเสียงรบกวน	ไม่มีเสียงรบกวน	ไม่มีเสียงรบกวน
รูปแบบอาคาร	สร้างขึ้นใหม่	ปรับปรุงจากที่พักอาศัย	สร้างขึ้นใหม่
ทิศที่ตั้ง	หันไปทางทิศเหนือ	หันไปทางทิศใต้	หันไปทางทิศเหนือ
การวางอาคาร	รูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า	รูปทรงตัวยู	รูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า
การจัดภูมิทัศน์	จัดสวนปลูกต้นไม้	จัดสวนปลูกต้นไม้	จัดสวนปลูกต้นไม้

4.3 การวิเคราะห์การจัดผังองค์ประกอบของพื้นที่

โดยการรวมกลุ่มของพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกันในทางประโยชน์ใช้สอยเข้าด้วยกัน ทำให้สามารถแบ่งพื้นที่ภายในอาคารออกได้เป็น 3 กลุ่ม ตามประเภทของผู้ใช้พื้นที่ คือ กลุ่มพื้นที่สำหรับเด็ก กลุ่มพื้นที่สำหรับครูและผู้ปกครอง และกลุ่มพื้นที่สำหรับส่วนบริการ

พื้นที่ในแต่ละกลุ่มย่อมมีความสัมพันธ์กันโดยตรงภายในกลุ่ม และย่อมมีความสัมพันธ์กับพื้นที่กลุ่มอื่นภายในอาคารด้วย ซึ่งถือเป็นความสัมพันธ์อันดับรองหรือทางอ้อม ความสัมพันธ์กันระหว่างพื้นที่ย่อมจะโยงไปถึงการวางตำแหน่งของพื้นที่ใช้สอยเหล่านั้นให้พื้นที่มีความสัมพันธ์กันโดยตรงในทางประโยชน์ใช้สอย ตำแหน่งของห้องหรือพื้นที่กลุ่มนั้นควรจะอยู่ติดกันหรือใกล้กัน และมีทางติดต่อถึงกันโดยตรง แต่ถ้าเป็นความสัมพันธ์อันดับรองหรือทางอ้อม ตำแหน่งของห้องหรือพื้นที่เหล่านั้นไม่จำเป็นต้องอยู่ติดกันหรือใกล้กัน แต่ควรติดต่อถึงกันสะดวก โดยถือหลักเกณฑ์ดังกล่าวเป็นที่ตั้ง การจัดการให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่ใช้สอยภายในแต่ละกลุ่มและความสัมพันธ์ระหว่าง 3 กลุ่มพื้นที่ดังกล่าวอาจจัดได้ดังนี้

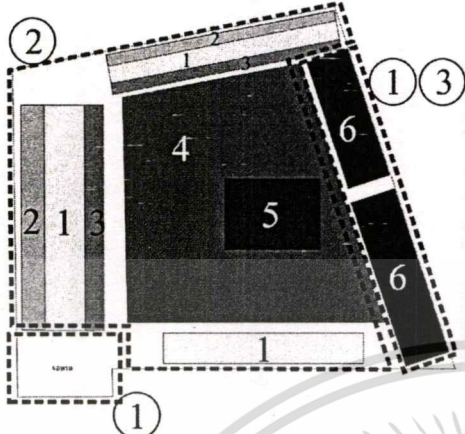
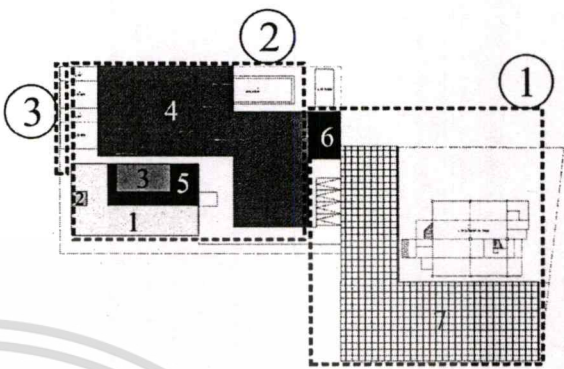
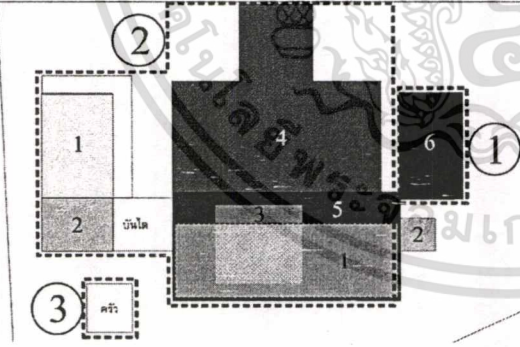
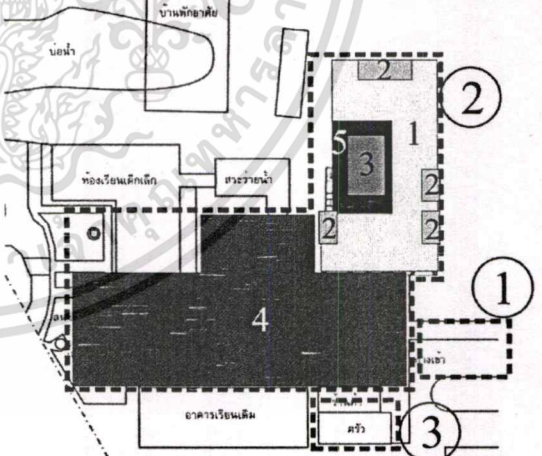
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. กลุ่มพื้นที่สำหรับเด็ก พื้นที่ภายในกลุ่มที่มีความสัมพันธ์กันโดยตรง ที่ควรอยู่ใกล้กัน ติดต่อกันโดยตรง ประกอบด้วย ห้องเรียน ห้องรับประทานอาหาร ห้องนอน ห้องน้ำ ที่เก็บของใช้ส่วนตัวและบริเวณที่แต่งตัว ในสถานศึกษาที่ใช้ห้องเรียนเป็นห้องรับประทานอาหารและห้องนอน พื้นที่กลุ่มนี้ก็มีห้องเรียน ห้องน้ำ ที่เก็บของใช้ส่วนตัว และบริเวณที่แต่งตัวเท่านั้น พื้นที่กลุ่มนี้ที่มีความสัมพันธ์ทางอ้อมกับพื้นที่กลุ่มอื่น คือ ห้องเรียน ห้องรับประทานอาหาร และห้องนอน ซึ่งมีความสัมพันธ์กับ โถงทางเข้า ครุฑ และที่ซักกริด ตามลำดับ ถึงแม้ตำแหน่งห้องดังกล่าวจะอยู่ห่างกันก็ตาม ควรจัดเส้นทางติดต่อระหว่างพื้นที่นั้นให้มีเส้นทางที่สะดวกติดต่อกันได้ง่าย

2. กลุ่มพื้นที่สำหรับครูและผู้ปกครอง พื้นที่ภายในกลุ่มที่มีความสัมพันธ์กันโดยตรง ที่ควรอยู่ใกล้กันติดต่อกันโดยตรง ประกอบด้วย บริเวณที่รับรอง ห้องพักผ่อนของครูและผู้ปกครอง ห้องทำงาน ห้องประชุม ห้องพยาบาล ห้องน้ำ พื้นที่กลุ่มนี้ที่มีความสัมพันธ์ทางอ้อมกับพื้นที่กลุ่มอื่นคือที่รับรอง ห้องพักผ่อน ห้องทำงาน สัมพันธ์กับโถงทางเข้า และห้องเรียนเด็ก ในกรณีที่มีห้องสังเกตการณ์ในห้องรับรอง

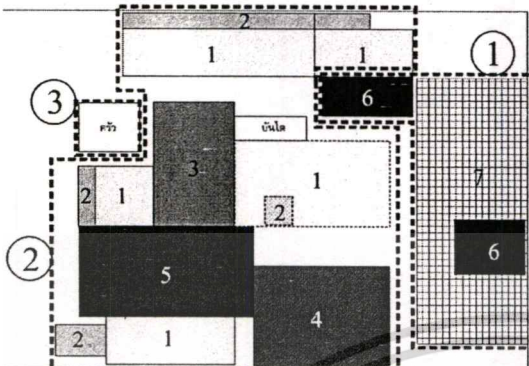
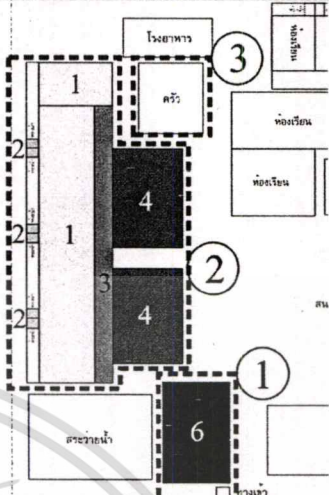
3. กลุ่มพื้นที่ส่วนบริการ พื้นที่ภายในกลุ่มที่มีความสัมพันธ์กันโดยตรง ที่ควรอยู่ใกล้กัน ติดต่อกันโดยตรง ประกอบด้วย ครุฑ ที่ซักกริด ห้องเก็บของ พื้นที่กลุ่มนี้ควรมีทางเข้าแยกต่างหากจากทางเข้าอาคารสถานศึกษา ส่วนพื้นที่ที่มีความสัมพันธ์ทางอ้อมกับพื้นที่ส่วนอื่น คือ ครุฑ และที่ซักกริด จะมีความสัมพันธ์กับพื้นที่สำหรับเด็ก คือ ห้องรับประทานอาหารและห้องนอน และห้องเก็บของก็จะมีสัมพันธ์กับพื้นที่สำหรับครูและผู้ปกครอง

ตารางที่ 4.14 แสดงการเปรียบเทียบการจัดผังองค์ประกอบของพื้นที่ภายในโรงเรียนอนุบาล

โรงเรียนอนุบาลดัดเดลิ้ม	โรงเรียนอนุบาลทอสี
	
1. ห้องเรียน (ส่วนนอนใช้พื้นที่ภายในห้องเรียน) 2. ห้องน้ำ 3. ส่วนรับประทานอาหาร 4. สวน สนามเด็กเล่น บ่อทราย 5. ลานเอนกประสงค์ 6. ชุกรกร เจ้าหน้าที่	1. ห้องเรียน (ส่วนนอนใช้พื้นที่ภายในห้องเรียน) 2. ห้องน้ำ 3. ส่วนรับประทานอาหาร 4. สวน สนามเด็กเล่น บ่อทราย 5. ลานเอนกประสงค์ 6. ชุกรกร เจ้าหน้าที่ 7. พื้นที่จอดรถ
โรงเรียนอนุบาลมณียา	โรงเรียนวรรณสว่างจิต
	
1. ห้องเรียน (ส่วนนอนใช้พื้นที่ภายในห้องเรียน) 2. ห้องน้ำ 3. ส่วนรับประทานอาหาร 4. สวน สนามเด็กเล่น บ่อทราย 5. ลานเอนกประสงค์ 6. ชุกรกร เจ้าหน้าที่	1. ห้องเรียน (ส่วนนอนใช้พื้นที่ภายในห้องเรียน) 2. ห้องน้ำ 3. ส่วนรับประทานอาหาร 4. สวน สนามเด็กเล่น บ่อทราย 5. ลานเอนกประสงค์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

โรงเรียนอนุบาลหนูน้อย	โรงเรียนมินประสาธวิทยา
	
1. ห้องเรียน (ส่วนนอนใช้พื้นที่ภายในห้องเรียน) 2. ห้องน้ำ 3. ส่วนรับประทานอาหาร 4. สวน สนามเด็กเล่น บ่อทราย 5. ลานเอนกประสงค์ 6. อาคาร เจ้าหน้าที่ 7. พื้นที่จอดรถ	1. ห้องเรียน (ส่วนนอนใช้พื้นที่ภายในห้องเรียน) 2. ห้องน้ำ 3. ส่วนรับประทานอาหาร 4. สวน สนามเด็กเล่น บ่อทราย 5. ลานเอนกประสงค์ 6. อาคาร เจ้าหน้าที่

การจัดผังองค์ประกอบของโรงเรียนอนุบาลทั้ง 6 แห่ง มีความคล้ายคลึงกันตามลักษณะ ดังนี้

- พื้นที่สำหรับครูและผู้นักครอง อยู่บริเวณส่วนพื้นที่ด้านหน้า ใกล้ทางเข้า โรงเรียน ได้แก่
 - ลานจอดรถ
 - จุดรับส่งนักเรียน
 - โรงพักคอย ติดต่อสอบถาม ห้องประชาสัมพันธ์ อาคาร การเงิน
- พื้นที่สำหรับเด็กนักเรียน ได้แก่
 - ห้องเรียน
 - ห้องรับประทานอาหาร
 - ห้องนอน
 - ห้องน้ำ
 - ลานเอนกประสงค์ อาจใช้ร่วมกับส่วนรับประทานอาหาร
 - สนามเด็กเล่น บ่อทราย
 - ห้องพยาบาล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

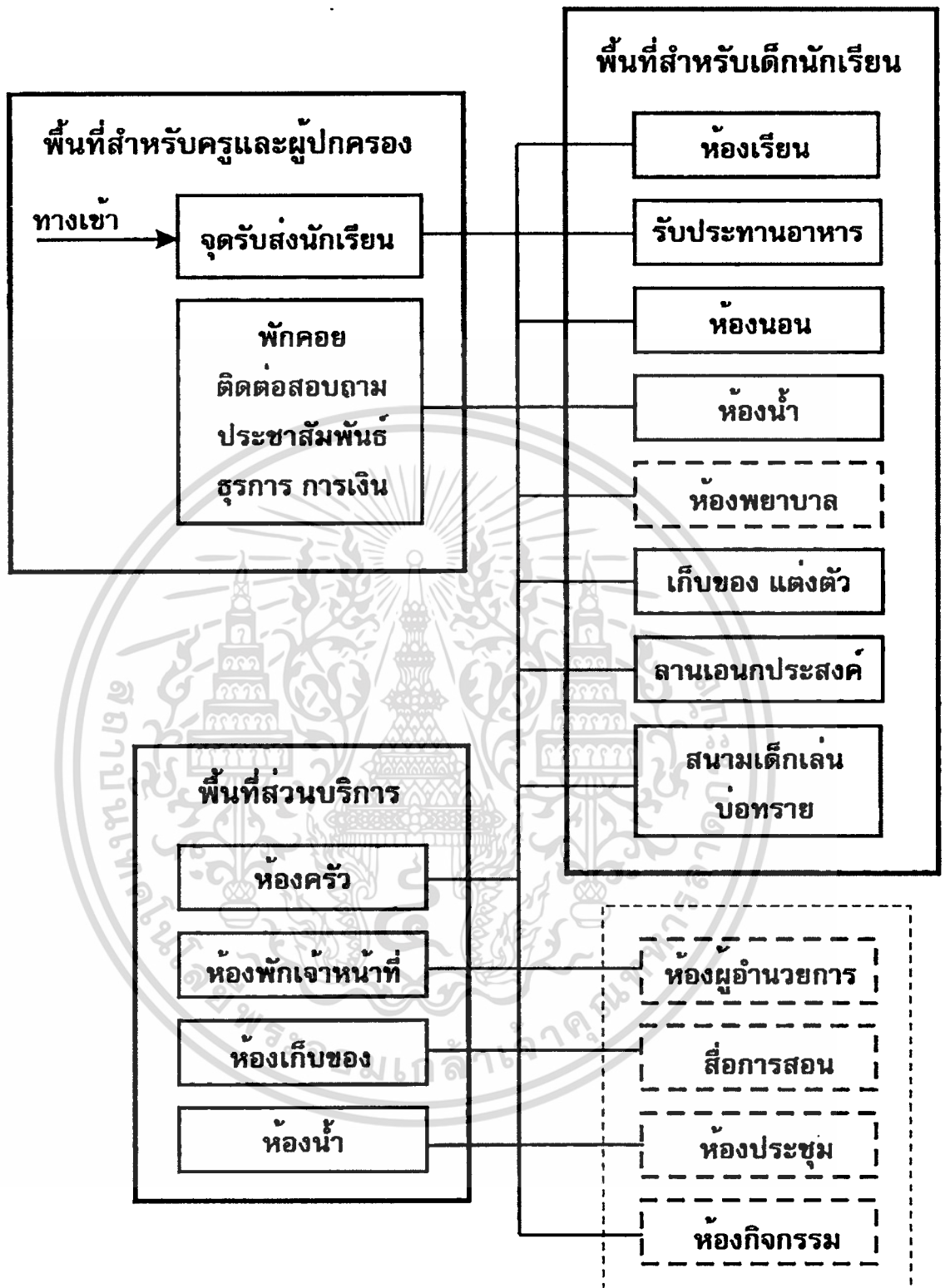
3. พื้นที่ส่วนบริการ เป็นส่วนพื้นที่ด้านในสุดแยกออกจากส่วนพื้นที่อื่นๆ ได้แก่

- ห้องครัว
- ห้องพักเจ้าหน้าที่
- ห้องน้ำ
- ห้องเก็บของ

นอกจากพื้นที่องค์ประกอบต่างๆ ที่กล่าวมาแล้วยังมีพื้นที่ที่เป็นส่วนที่แยกออกเป็นส่วนตัว หรือเพื่อเสริมประโยชน์ในการใช้สอยในพื้นที่อื่นๆ ได้แก่

- ห้องผู้อำนวยการ หรือห้องครูใหญ่
- ห้องสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน
- ห้องประชุม
- ห้องกิจกรรม หรือห้องเรียนเสริมทักษะด้านต่างๆ เช่น ห้องเรียนดนตรี ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องปั้น ห้องสมุด เป็นต้น

ภาพที่ 4.166 แสดงการจัดผังองค์ประกอบของพื้นที่ภายในโรงเรียนอนุบาล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.4 วิเคราะห์การใช้พื้นที่ขององค์ประกอบภายในโรงเรียนอนุบาล

พื้นที่ในแต่ละองค์ประกอบภายในโรงเรียนอนุบาลมีการใช้พื้นที่ที่แตกต่างกันพื้นที่บางส่วนมีการกำหนดสัดส่วนของการใช้พื้นที่ที่มีเกณฑ์มาตรฐานเป็นตัวกำหนด ในพื้นที่บางส่วนก็ไม่มีเกณฑ์มาตรฐานกำหนด ซึ่งการใช้พื้นที่ของโรงเรียนอนุบาลทั้ง 6 แห่ง นำมาแยกวิเคราะห์ได้ ดังนี้

1. พื้นที่ส่วนรับส่งนักเรียน ไม่มีเกณฑ์มาตรฐานมากำหนดขนาดของพื้นที่ การจัดพื้นที่ในส่วนนี้อาจขึ้นอยู่กับความต้องการของโรงเรียนแต่ละแห่ง และเนื้อที่ของขอบเขตที่ดินโรงเรียนในแต่ละแห่งที่มีพื้นที่มากน้อยเพียงใด

- โรงเรียนอนุบาลทอสี โรงเรียนวรณสวางจิต และโรงเรียนอนุบาลหนูน้อย จะเปิดพื้นที่ด้านหน้าภายใน โรงเรียน ให้เป็นส่วนที่ผู้ปกครองสามารถขับรถเข้ามาส่งนักเรียนได้

- โรงเรียนอนุบาลมณียา โรงเรียนอนุบาลฉัตรเฉลิม และโรงเรียนมีนประสาธวิทยา จะไม่มีพื้นที่ให้สามารถขับรถเข้ามาส่งนักเรียนภายในบริเวณโรงเรียนได้ ต้องจอดรถภายนอกบริเวณโรงเรียน แล้วจึงพาเด็กเดินเข้ามาในโรงเรียน แต่ทางโรงเรียนก็จะมีครูที่คอยรับนักเรียนอยู่ที่บริเวณด้านหน้าประตูโรงเรียน

2. พื้นที่ห้องเรียน ขนาดเหมาะสมตามเกณฑ์มาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการ กำหนดขนาดของห้องเรียนแต่ละห้องต้องมีพื้นที่ไม่น้อยกว่า 35 ตารางเมตร หรือสัดส่วนพื้นที่ห้องเรียนต่อนักเรียนไม่น้อยกว่า 1.2 ตร.ม. ต่อนักเรียน 1 คน

พื้นที่ขนาดของห้องเรียนในโรงเรียนทั้ง 6 แห่ง สามารถแยกได้ดังนี้

กลุ่มโรงเรียนที่ปรับปรุงอาคารจากอาคารพักอาศัยเดิม นำมาปรับปรุงเป็น โรงเรียนอนุบาล

- โรงเรียนอนุบาลฉัตรเฉลิม

ห้องเรียนอนุบาล อาคาร 1

ใช้พื้นที่ 42 ตร.ม. นักเรียน 20 คน เฉลี่ย 2.1 ตร.ม. / นักเรียน 1 คน

ใช้พื้นที่ 59.5 ตร.ม. นักเรียน 20 คน เฉลี่ย 2.97 ตร.ม. / นักเรียน 1 คน

ใช้พื้นที่ 89.25 ตร.ม. นักเรียน 20 คน เฉลี่ย 4.46 ตร.ม. / นักเรียน 1 คน

ห้องเรียนอนุบาล อาคาร 2

ใช้พื้นที่ 42 ตร.ม. นักเรียน 20 คน เฉลี่ย 2.1 ตร.ม. / นักเรียน 1 คน

ห้องเรียนอนุบาล อาคาร 3

ใช้พื้นที่ 56 ตร.ม. นักเรียน 20 คน เฉลี่ย 2.8 ตร.ม. / นักเรียน 1 คน

ห้องเรียนอนุบาล อาคาร 2 ชั้น

ใช้พื้นที่ 22.5 ตร.ม. นักเรียน 20 คน เฉลี่ย 1.12 ตร.ม. / นักเรียน 1 คน

- โรงเรียนอนุบาลหนูน้อย

ห้องเรียนอนุบาล 1

ใช้พื้นที่ 48 ตร.ม. นักเรียน 25 คน เฉลี่ย 1.92 ตร.ม. / นักเรียน 1 คน

ห้องเรียนอนุบาล 2

ใช้พื้นที่ 49.2 ตร.ม. นักเรียน 25 คน เฉลี่ย 1.96 ตร.ม. / นักเรียน 1 คน

ใช้พื้นที่ 48 ตร.ม. นักเรียน 25 คน เฉลี่ย 1.92 ตร.ม. / นักเรียน 1 คน

ใช้พื้นที่ 51.75 ตร.ม. นักเรียน 25 คน เฉลี่ย 2.07 ตร.ม. / นักเรียน 1 คน

ห้องเรียนอนุบาล 3

ใช้พื้นที่ 42 ตร.ม. นักเรียน 25 คน เฉลี่ย 1.68 ตร.ม. / นักเรียน 1 คน

ใช้พื้นที่ 71.44 ตร.ม. นักเรียน 25 คน เฉลี่ย 2.85 ตร.ม. / นักเรียน 1 คน

กลุ่มโรงเรียนที่อาคารเรียนมีการออกแบบสร้างเพื่อใช้งานเป็นอาคารเรียน

- โรงเรียนอนุบาลทอสี

ห้องเรียนอนุบาล 1

ใช้พื้นที่ 39 ตร.ม. นักเรียน 25 คน เฉลี่ย 1.56 ตร.ม. / นักเรียน 1 คน

ใช้พื้นที่ 37.2 ตร.ม. นักเรียน 25 คน เฉลี่ย 1.48 ตร.ม. / นักเรียน 1 คน

ใช้พื้นที่ 32.1 ตร.ม. นักเรียน 25 คน เฉลี่ย 1.28 ตร.ม. / นักเรียน 1 คน

ห้องเรียนอนุบาล 2

ใช้พื้นที่ 37.2 ตร.ม. นักเรียน 25 คน เฉลี่ย 1.48 ตร.ม. / นักเรียน 1 คน

ห้องเรียนอนุบาล 2 และอนุบาล 3

ใช้พื้นที่ 31 ตร.ม. นักเรียน 25 คน เฉลี่ย 1.24 ตร.ม. / นักเรียน 1 คน

- โรงเรียนอนุบาลมณีธา

ห้องเรียนอนุบาล 1 อนุบาล 2 และอนุบาล 3

ใช้พื้นที่ 48 ตร.ม. นักเรียน 30 คน เฉลี่ย 1.6 ตร.ม. / นักเรียน 1 คน

- โรงเรียนวรรณสว่างจิต

ห้องเรียนอนุบาล 1 อนุบาล 2 และอนุบาล 3

ใช้พื้นที่ 63 ตร.ม. นักเรียน 25 คน เฉลี่ย 2.52 ตร.ม. / นักเรียน 1 คน

- โรงเรียนมินประชาวิทยา

ห้องเรียนอนุบาล 1 อนุบาล 2 และอนุบาล 3

ใช้พื้นที่ 63 ตร.ม. นักเรียน 30 คน เฉลี่ย 2.1 ตร.ม. / นักเรียน 1 คน

เห็นได้ว่าพื้นที่ห้องเรียนโดยทั่วไปของโรงเรียนทั้ง 6 แห่ง มีขนาดพื้นที่ และสัดส่วนตาม

เอกสารนี้ เป็นเอกสารที่โรงเรียนได้ทำขึ้นเพื่อใช้ในการบริหารจัดการพื้นที่ และข้อมูลนี้เป็นข้อมูลเบื้องต้นเท่านั้น

เกณฑ์มาตรฐาน ยกเว้นห้องเรียนอนุบาล อาคาร 2 ชั้น ของโรงเรียนอนุบาลจักรเฉลิม ที่มีขนาดพื้นที่

ไม่เท่ากันใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด เนื่องด้วยการที่นำพื้นที่เดิมที่เป็นที่พักอาศัยนำมาปรับปรุงเป็นโรงเรียนในพื้นที่มีการสร้างอาคารเพิ่มหลายอาคาร จึงทำให้พื้นที่ในการสร้างอาคารหลังใหม่ที่เป็นอาคารเรียน 2 ชั้น ต้องสร้างในขนาดที่จำกัด และห้องเรียนอนุบาล 2 และอนุบาล 3 ของโรงเรียนอนุบาลทอสี ที่มีขนาดพื้นที่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด แต่ค่าเฉลี่ยสัดส่วนพื้นที่ห้องเรียนต่อนักเรียนก็ยังถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด

3. พื้นที่มุมกิจกรรมภายในห้องเรียน ไม่มีขนาดเกณฑ์กำหนด ขนาดของพื้นที่จะกำหนดขึ้นตามจำนวนนักเรียน ขนาดของเครื่องเรือน เครื่องใช้ มุมกิจกรรมของสถานปฐมวัยศึกษา แบ่งออกตามลักษณะกิจกรรมที่เด็กทำเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. มุมความสนใจเลียนแบบชีวิต
2. มุมความสนใจที่เด็กทำกิจกรรมโดยอิสระ
3. มุมความสนใจที่ส่งเสริมความรู้ที่เหมาะสมกับวัย

โรงเรียนอนุบาลทั้ง 6 แห่ง จะกำหนดจำนวนนักเรียนที่เข้ามุมกิจกรรมจะมีจำนวนครั้งละไม่เกิน 4 – 6 คน โดยที่สามารถสรุปประเภทของมุมกิจกรรมที่เหมือนกันของโรงเรียนอนุบาลทั้ง 6 แห่ง ได้แก่

- มุมประสบการณ์ บทบาทสมมุติ
- มุมบล็อก
- มุมศิลปะ
- มุมหนังสือ
- มุมคณิตศาสตร์
- มุมวิทยาศาสตร์
- มุมเกมการศึกษา
- มุมภาษา

ส่วนมุมกิจกรรมอื่นๆ ที่มีเพิ่มเติมอยู่ในโรงเรียนอนุบาลบางแห่ง ได้แก่

- มุมกล้านเนื้อ กิจกรรมประกอบดนตรี
- มุมแบบฝึกหัด
- มุมคอมพิวเตอร์

เห็นได้ว่ามุมกิจกรรมที่มีเพิ่มเติมขึ้นในองค์ประกอบพื้นที่ต่างๆ ภายในโรงเรียนอนุบาลบางแห่งได้จัดพื้นที่เป็นห้องเรียน ยกตัวอย่างเช่น ห้องเรียนดนตรี ห้องเรียนคอมพิวเตอร์ ห้องกิจกรรมต่างๆ เป็นต้น จึงไม่ได้นำมาจัดให้เป็นมุมกิจกรรมไว้ภายในห้องเรียน

4. พื้นที่ส่วนรับประทานอาหาร ไม่มีขนาดเกณฑ์มาตรฐานกำหนด ขนาดของพื้นที่ขึ้นอยู่กับจำนวนนักเรียนที่จะใช้บริเวณที่รับประทานอาหาร ขนาดพื้นที่นี้กำหนดโดยให้นักเรียนได้เคลื่อนไหวอย่างคล่องตัว การจัดโต๊ะ และเก้าอี้ควรจัดให้มีลักษณะน่าสนใจ จัดให้นักเรียนได้นั่งรับประทานอาหารเป็นกลุ่ม กลุ่มละประมาณ 8-12 คน

- โรงเรียนอนุบาลฉัตรเฉลิม ใช้พื้นที่รับประทานอาหารที่บริเวณทางเดินหน้าห้องเรียน พื้นที่เฉลี่ย 0.48 ตร.ม. / นักเรียน 1 คน

- โรงเรียนอนุบาลทอสี ใช้พื้นที่รับประทานอาหารที่บริเวณลานนอกประสงค์พื้นที่เฉลี่ย 0.7 ตร.ม. / นักเรียน 1 คน

- โรงเรียนอนุบาลมณีธา ใช้พื้นที่รับประทานอาหารที่บริเวณลานนอกประสงค์ พื้นที่เฉลี่ย 0.82 ตร.ม. / นักเรียน 1 คน

- โรงเรียนวรรณสว่างจิต ใช้พื้นที่รับประทานอาหารที่บริเวณลานนอกประสงค์ พื้นที่เฉลี่ย 0.52 ตร.ม. / นักเรียน 1 คน

- โรงเรียนอนุบาลหนูน้อย ใช้พื้นที่รับประทานอาหารที่บริเวณลานนอกประสงค์ พื้นที่เฉลี่ย 0.8 ตร.ม. / นักเรียน 1 คน

- โรงเรียนมินประสาธวิทยา ใช้พื้นที่รับประทานอาหารที่บริเวณทางเดินหน้าห้องเรียน พื้นที่เฉลี่ย 0.35 ตร.ม. / นักเรียน 1 คน

สังเกตได้ว่าพื้นที่ที่จัดไว้ให้นักเรียนรับประทานอาหารของโรงเรียนอนุบาลทั้ง 6 แห่ง นั้นจะมีจำนวนน้อยกว่าจำนวนของนักเรียน ทางโรงเรียนใช้การจัดเวลาให้นักเรียนมารับประทานอาหารไม่พร้อมกัน เพื่อให้เพียงพอกับพื้นที่ที่จัดไว้ให้รับประทานอาหาร และช่วยให้สามารถควบคุมนักเรียนได้ทั่วถึง

5. พื้นที่ส่วนนอน โรงเรียนอนุบาลทั้ง 6 แห่ง จัดให้มีพื้นที่นอนกลางวันของนักเรียนอยู่ภายในพื้นที่ห้องเรียน มีขนาดของพื้นที่นอนเฉลี่ยเท่ากันทุกแห่ง 0.72 ตร.ม. ต่อนักเรียน 1 คน

6. พื้นที่ห้องน้ำ การจัดพื้นที่ห้องน้ำมีการจัดทั้งแบบที่แยกส่วนห้องน้ำออกจากห้องเรียน และแบบที่พื้นที่ห้องน้ำอยู่ภายในห้องเรียน โดยส่วนใหญ่จะใช้เกณฑ์อัตราส่วนของจำนวนเครื่องสุขภัณฑ์ต่อจำนวนนักเรียน ที่อัตราส่วน 1 : 15 ซึ่งถือเป็นเกณฑ์ที่เหมาะสม ในพื้นที่ห้องน้ำจะมีส่วนพื้นที่โถสุขภัณฑ์ อ่างล้างหน้า และพื้นที่อาบน้ำอยู่ด้วยกัน

- โรงเรียนอนุบาลฉัตรเฉลิม มีพื้นที่ส่วนห้องน้ำ เฉลี่ย 1.08 ตร.ม. / นักเรียน 1 คน

- โรงเรียนอนุบาลทอสี มีพื้นที่ส่วนห้องน้ำ เฉลี่ย 0.32 ตร.ม. / นักเรียน 1 คน

- โรงเรียนอนุบาลมณีธา มีพื้นที่ส่วนห้องน้ำ เฉลี่ย 0.31 ตร.ม. / นักเรียน 1 คน

- โรงเรียนวรรณสว่างจิต มีพื้นที่ส่วนห้องน้ำ เฉลี่ย 0.46 ตร.ม. / นักเรียน 1 คน

- โรงเรียนอนุบาลหนูน้อย มีพื้นที่ส่วนห้องน้ำ เฉลี่ย 0.5 ตร.ม. / นักเรียน 1 คน

- โรงเรียนมินประสาธวิทยา มีพื้นที่ส่วนห้องน้ำ เฉลี่ย 0.09 ตร.ม. / นักเรียน 1 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ของโรงเรียนมิให้ทำซ้ำโดยไม่ได้รับอนุญาต

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สังเกตได้ว่าในโรงเรียนที่มีพื้นที่เฉลี่ยในการใช้งานน้อยจะเป็นโรงเรียนอนุบาลที่มีลักษณะห้องน้ำรวม ที่แยกพื้นที่ออกไม่ได้รวมอยู่ในห้องเรียน ได้แก่ โรงเรียนอนุบาลทอสี และโรงเรียนอนุบาลหนูน้อย ส่วนโรงเรียนมีนประสาธวิทยา ลักษณะห้องน้ำจะรวมอยู่ในพื้นที่ห้องเรียน มีส่วนพื้นที่ห้องน้ำเล็กมาก แต่ส่วนอ่างล้างหน้า และอาบน้ำจะแยกออกมาอยู่นอกพื้นที่ส่วนห้องน้ำ

7. พื้นที่ลานอเนกประสงค์ ไม่มีขนาดเกณฑ์มาตรฐานกำหนด ขนาดของพื้นที่ขึ้นอยู่กับจำนวนนักเรียนที่จะใช้ ในโรงเรียนอนุบาลบางแห่ง ใช้พื้นที่ในลานอเนกประสงค์ร่วมกับพื้นที่ส่วนรับประทานอาหาร

8. พื้นที่สวน สนามเด็กเล่น บ่อทราย ไม่มีขนาดเกณฑ์มาตรฐานกำหนด แต่ถือว่าเป็นพื้นที่ส่วนสำคัญภายในโรงเรียนอนุบาลที่ใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวการเรียนรู้ภาษาธรรมชาติ แบบองค์รวม เป็นเหมือนห้องเรียนธรรมชาติ มุมกิจกรรมกลางแจ้ง ควรจัดให้มีขนาดความเหมาะสมตามจำนวนของนักเรียน และพื้นที่ที่มีอยู่ในบริเวณโรงเรียน

9. พื้นที่ห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอน ไม่มีขนาดเกณฑ์มาตรฐานกำหนด โรงเรียนอนุบาลทั้ง 6 แห่ง จัดให้มีส่วนพื้นที่ห้องห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอน อยู่ทุกโรงเรียน โดยจัดเป็นพื้นที่ไว้หนึ่งห้อง ส่วนขนาดพื้นที่นั้นขึ้นอยู่กับจำนวนวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ที่ทางโรงเรียนจัดให้มีจำนวนมากหรือน้อย รูปแบบการใช้งานที่จะให้นักเรียนเข้าไปใช้งานกิจกรรมอะไร เช่น อ่านหนังสือ เข้าไปเล่นอุปกรณ์เพื่อการเรียนการสอน หรือครุณานักเรียนเข้าไปเรียนภายในห้อง เป็นต้น

10. ความสูงของห้องเรียน จากการสำรวจโรงเรียนอนุบาลทั้ง 6 แห่ง มีความสูงของเพดานห้องเรียนอยู่ในระดับตามเกณฑ์มาตรฐานไม่ต่ำกว่า 2.40 ม. โดยมีความสูงในระดับที่ใกล้เคียงกันอยู่ที่ประมาณ 3.00 – 3.45 ม.

4.5 วิเคราะห์การจัดสภาพแวดล้อมภายใน

วิเคราะห์รายละเอียดการออกแบบ องค์ประกอบการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในของพื้นที่ต่างๆ ภายในโรงเรียนอนุบาล โดยแยกการวิเคราะห์ออกได้ ดังต่อไปนี้

วิเคราะห์การจัดพื้นที่ การจัดวางเครื่องเรือน และอุปกรณ์เครื่องใช้

1. พื้นที่ส่วนรับส่งนักเรียน เป็นพื้นที่ส่วนหน้า เป็นบริเวณพื้นที่รับ – ส่ง นักเรียน อุปกรณ์เครื่องเรือน เครื่องใช้ ในโรงเรียนอนุบาลทั้ง 6 แห่ง มีลักษณะคล้ายกันโดยส่วนใหญ่เป็นพื้นที่โล่ง มีครุคอย์ต้อนรับนักเรียน และส่งนักเรียนกลับบ้าน ในโรงเรียนอนุบาลหนูน้อยจะมีกระดานเช็กชื่อการมาโรงเรียนของนักเรียนอยู่ในส่วนพื้นที่นี้ด้วย

2. พื้นที่ห้องเรียน ของโรงเรียนอนุบาลทั้ง 6 แห่ง มีลักษณะพื้นที่การใช้งานที่คล้ายกัน ลักษณะห้องเรียน และทางเข้าออก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- โรงเรียนอนุบาลฉัตรเฉลิม โรงเรียนอนุบาลมณีธา และโรงเรียนมีนประสาทวิทยา มีประตูทางเข้าออกด้านหน้าห้องเรียนสองทาง เปิดไว้ตลอดเวลาสามารถมองเห็นกิจกรรมภายในได้ โดยสะดวก ผนังด้านหลังห้องเป็นพื้นที่ของหน้าต่าง และช่องแสง

- โรงเรียนทอสี และโรงเรียนอนุบาลหนูน้อย มีประตูทางเข้าออกด้านหน้าทางเดียว เปิดไว้ตลอดเวลาสามารถมองเห็นกิจกรรมภายในได้โดยสะดวก ผนังด้านหลังห้องเป็นพื้นที่ของหน้าต่าง และช่องแสง

- โรงเรียนวรรณสว่างจิต เป็นโรงเรียนเดียวที่ห้องเรียนภายในอาคารไม่มีผนังกันห้องเรียน เปิดโล่ง ส่วนด้านที่เป็นผนังอาคารเป็นพื้นที่ของหน้าต่าง และช่องแสง

ลักษณะการจัดวางเครื่องเรือน และอุปกรณ์เครื่องใช้

3. เห็นได้ว่าการใช้พื้นที่ในลักษณะเหมือนกันของโรงเรียนอนุบาลทั้ง 6 แห่ง มีจุดที่แตกต่างกันในบางจุด คือในบางโรงเรียนอาจไม่มีโต๊ะกิจกรรมบริเวณกลางห้องเรียน นักเรียนทำกิจกรรมการเรียนรู้บนพื้นห้องเรียน โรงเรียนอนุบาลทอสี และโรงเรียนวรรณสว่างจิต ออกแบบพื้นที่ภายในห้องเรียนให้สามารถสร้างคู่เก็บของอุปกรณ์เครื่องใช้ยึดติดไปในส่วนผนังของผนังห้องเรียน

4. พื้นที่มุมกิจกรรมภายในห้องเรียน จะจัดพื้นที่ไว้เป็นมุมต่างๆ จัดผนังห้องเรียน เพื่อให้พื้นที่กลางห้องเรียนสามารถใช้ประโยชน์ได้ร่วมกันของนักเรียนในการทำกิจกรรมต่างๆ โดยในการเข้าเล่นในมุมกิจกรรมบางมุมอาจใช้พื้นที่กลางห้องเรียนได้ด้วย ขนาดพื้นที่ อุปกรณ์เครื่องเรือน และเครื่องใช้ ที่มีอยู่ภายในมุมกิจกรรมต่างๆ ภายในห้องเรียน แบ่งแยกประเภทออกได้ ดังนี้

- โรงเรียนอนุบาลฉัตรเฉลิม และโรงเรียนอนุบาลทอสี

1. ตู้เก็บของ ขนาด $0.30 \times 0.80 \times 1.00$ ใช้พื้นที่ 0.24 ตร.ม. / ตู้ 1 ใบ
2. โต๊ะเรียน ขนาด $0.30 \times 0.45 \times 0.50$ ใช้พื้นที่ 0.135 ตร.ม. จำนวน 4 ตัว รวมใช้พื้นที่ 0.54 ตร.ม.
3. เก้าอี้นั่ง ขนาด $0.30 \times 0.30 \times 0.30$ ใช้พื้นที่ 0.09 ตร.ม. จำนวน 4 ตัว รวมใช้พื้นที่ 0.36 ตร.ม.

- โรงเรียนอนุบาลมณีธา

1. ตู้เก็บของ ขนาด $0.30 \times 0.60 \times 0.60$ ใช้พื้นที่ 0.18 ตร.ม. / ตู้ 1 ใบ
2. ตู้เก็บของ ขนาด $0.30 \times 0.80 \times 1.00$ ใช้พื้นที่ 0.24 ตร.ม. / ตู้ 1 ใบ
3. ชั้นวางหนังสือ ขนาด $0.30 \times 0.80 \times 1.00$ ใช้พื้นที่ 0.24 ตร.ม. / ตู้ 1 ใบ
4. โต๊ะเตี้ย ขนาด $0.60 \times 0.60 \times 0.30$ ใช้พื้นที่ 0.36 ตร.ม. / โต๊ะ 1 ตัว
5. โต๊ะเรียน ขนาด $0.25 \times 0.40 \times 0.50$ ใช้พื้นที่ 0.1 ตร.ม. จำนวน 4 ตัว รวมใช้พื้นที่ 0.4 ตร.ม.
6. เก้าอี้นั่ง ขนาด $0.30 \times 0.30 \times 0.30$ ใช้พื้นที่ 0.09 ตร.ม. จำนวน 4 ตัว รวมใช้พื้นที่ 0.36 ตร.ม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- โรงเรียนวรรณสว่างจิต

1. ตู้เก็บของ ขนาด $0.30 \times 0.60 \times 1.00$ ใช้พื้นที่ 0.18 ตร.ม. / ตู้ 1 ใบ
2. ตู้เก็บของ ขนาด $0.30 \times 0.80 \times 1.20$ ใช้พื้นที่ 0.24 ตร.ม. / ตู้ 1 ใบ
3. ชั้นวางหนังสือ ขนาด $0.30 \times 1.40 \times 1.20$ ใช้พื้นที่ 0.42 ตร.ม. / ตู้ 1 ใบ
4. โต๊ะเตี้ย ขนาด $0.60 \times 0.60 \times 0.30$ ใช้พื้นที่ 0.36 ตร.ม. / โต๊ะ 1 ตัว
5. โต๊ะเรียนศิลปะ ขนาด $0.80 \times 1.60 \times 0.60$ ใช้พื้นที่ 1.28 ตร.ม.
6. เก้าอี้นั่ง ขนาด $0.30 \times 0.30 \times 0.30$ ใช้พื้นที่ 0.09 ตร.ม. จำนวน 4 ตัว รวมใช้พื้นที่

0.36 ตร.ม.

- โรงเรียนอนุบาลหนูน้อย

1. ตู้เก็บของ ขนาด $0.30 \times 0.80 \times 1.20$ ใช้พื้นที่ 0.24 ตร.ม. / ตู้ 1 ใบ
2. โต๊ะเตี้ย ขนาด $0.60 \times 0.60 \times 0.30$ ใช้พื้นที่ 0.36 ตร.ม. / โต๊ะ 1 ตัว
3. โต๊ะเรียน ขนาด $0.25 \times 0.40 \times 0.50$ ใช้พื้นที่ 0.1 ตร.ม.
4. เก้าอี้นั่ง ขนาด $0.30 \times 0.30 \times 0.30$ ใช้พื้นที่ 0.09 ตร.ม.

- โรงเรียนมินประสาธวิทยา

1. ตู้เก็บของ ขนาด $0.30 \times 1.00 \times 1.00$ ใช้พื้นที่ 0.3 ตร.ม. / ตู้ 1 ใบ
2. ตู้เก็บของ ขนาด $0.30 \times 0.40 \times 1.20$ ใช้พื้นที่ 0.12 ตร.ม. / ตู้ 1 ใบ
3. โต๊ะเตี้ย ขนาด $0.80 \times 0.80 \times 0.30$ ใช้พื้นที่ 0.64 ตร.ม. / โต๊ะ 1 ตัว

5. พื้นที่ส่วนรับประทานอาหาร การจัดพื้นที่รับประทานอาหารในโรงเรียนอนุบาลทั้ง 6 แห่ง จะมีการจัดพื้นที่รับประทานอาหารแยกออกได้เป็น 2 กลุ่มรูปแบบ คือ โรงเรียนอนุบาลจักรเฉลิม และโรงเรียนมินประสาธวิทยา จัดพื้นที่รับประทานอาหารไว้บริเวณพื้นที่ทางเดินด้านหน้าห้องเรียน ส่วนโรงเรียนอนุบาลทอสี โรงเรียนอนุบาลมณียา โรงเรียนวรรณสว่างจิต และโรงเรียนอนุบาลหนูน้อย ใช้พื้นที่บริเวณลานอเนกประสงค์จัดเป็นพื้นที่รับประทานอาหาร โดยมีขนาดพื้นที่อุปกรณ์เครื่องเรือน และเครื่องใช้ ที่ใช้ในส่วนรับประทานอาหาร แบ่งแยกประเภทออกได้ ดังนี้

- โรงเรียนอนุบาลจักรเฉลิม

1. โต๊ะ ขนาด $0.60 \times 1.20 \times 0.60$ ม. คิดเป็นพื้นที่ 0.72 ตร.ม. นักเรียนใช้รับประทานอาหาร 6 คน
2. เก้าอี้นั่ง ขนาด $0.30 \times 0.30 \times 0.30$ ใช้พื้นที่ 0.09 ตร.ม. จำนวน 4 ตัว รวมใช้พื้นที่ 0.36 ตร.ม.

- โรงเรียนอนุบาลทอสี

1. โต๊ะทรงกลม ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 1.20 ม. สูง 0.50 ม. ใช้พื้นที่ 1.13 ตร.ม. นักเรียนใช้รับประทานอาหาร 8 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. เก้าอี้นั่ง ขนาด $0.30 \times 0.30 \times 0.35$ ใช้พื้นที่ 0.09 ตร.ม. จำนวน 8 ตัว รวมใช้พื้นที่ 0.72 ตร.ม.

- โรงเรียนอนุบาลมณีธา

1. โต๊ะ ขนาด $0.60 \times 2.00 \times 0.50$ ใช้พื้นที่ 1.2 ตร.ม. นักเรียนใช้รับประทานอาหาร 8 คน

2. เก้าอี้นั่ง ขนาด $0.30 \times 2.00 \times 0.30$ ใช้พื้นที่ 0.6 ตร.ม. จำนวน 2 ตัว รวมใช้พื้นที่ 1.2 ตร.ม.

- โรงเรียนวรรณสว่างจิต

1. โต๊ะ ขนาด $0.60 \times 1.20 \times 0.55$ ใช้พื้นที่ 0.72 ตร.ม. นักเรียนใช้รับประทานอาหาร 6 คน

2. เก้าอี้นั่ง ขนาด $0.30 \times 0.30 \times 0.30$ ใช้พื้นที่ 0.09 ตร.ม. จำนวน 6 ตัว รวมใช้พื้นที่ 0.54 ตร.ม.

3. เก้าอี้นั่ง ขนาด $0.30 \times 1.20 \times 0.30$ ใช้พื้นที่ 0.36 ตร.ม. จำนวน 2 ตัว รวมใช้พื้นที่ 0.72 ตร.ม.

- โรงเรียนอนุบาลห้วยน้อย

1. โต๊ะ ขนาด $1.20 \times 1.20 \times 0.50$ ใช้พื้นที่ 1.44 ตร.ม. นักเรียนใช้รับประทานอาหาร 8 คน

2. เก้าอี้นั่ง ขนาด $0.30 \times 1.20 \times 0.30$ ใช้พื้นที่ 0.36 ตร.ม. จำนวน 4 ตัว รวมใช้พื้นที่ 1.44 ตร.ม.

- โรงเรียนมีนประสาธวิทยา

1. โต๊ะ ขนาด $0.60 \times 1.20 \times 0.55$ ใช้พื้นที่ 0.72 ตร.ม. นักเรียนใช้รับประทานอาหาร 6 คน

2. เก้าอี้นั่ง ขนาด $0.30 \times 0.30 \times 0.30$ ใช้พื้นที่ 0.09 ตร.ม. จำนวน 6 ตัว รวมใช้พื้นที่ 0.54 ตร.ม.

6. พื้นที่ส่วนนอน ในโรงเรียนอนุบาลทั้ง 6 แห่ง จัดพื้นที่ส่วนนอนไว้ภายในห้องเรียน นักเรียนนอนบริเวณพื้นห้องเรียนโดยใช้เบาะพองน้ำหุ้มผ้าวางปูรองนอน นำนักเรียนนักเรียนสามารถนำออกมาจากบริเวณที่เก็บภายในห้องเรียนได้เอง และนำไปเก็บด้วยตัวเองได้ด้วย ปูนอนตามตำแหน่งประจำของนักเรียนแต่ละคนที่กำหนดไว้ ปูเป็นแถวเรียงกันมีทั้งหันศีรษะเข้าหากันและหันปลายเท้าเข้าหากัน ขนาดเบาะรองนอนประมาณ $0.60 \times 1.20 \times 0.05$ ม. ใช้พื้นที่ 0.72 ตร.ม.

7. พื้นที่ห้องน้ำ จัดพื้นที่ห้องน้ำมีการจัดทั้งแบบที่แยกส่วนห้องน้ำออกจากห้องเรียน และแบบที่พื้นที่ห้องน้ำอยู่ภายในห้องเรียน การใช้งานโดยรวมถือว่าเพียงพอสำหรับนักเรียน ห้องน้ำหนึ่งห้องอย่างน้อยควรมีเครื่องสุขภัณฑ์ คือ อ่างล้างหน้า 2 ที่ และโถส้วม 2 ที่ ขนาดสุขภัณฑ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่ควรนำเอกสารไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ใช้โดยรวมระดับความสูงอยู่ที่ระดับ 0.30 – 0.35 ม. อ่างล้างหน้ามีระดับความสูงอยู่ที่ระดับ 0.55 – 0.60 ม. สามารถแยกขยะเปียกอุปกรณ์เครื่องเรือน และเครื่องใช้ ภายในห้องน้ำออกได้ดังนี้

- โรงเรียนอนุบาลฉัตรเฉลิม มีพื้นที่ห้องน้ำอยู่ภายในห้องเรียน ทางเข้าเปิดโล่ง มีโถส้วมห้องละ 2 ชุด กันด้วยผนังเตี้ย อ่างล้างหน้าแบบมาตรฐาน 1 ชุด ติดตั้งในตำแหน่งความสูงที่เด็กสามารถใช้งานได้สะดวก และพื้นที่อาบน้ำเป็นที่อาบน้ำโดยใช้ฝักบัวอาบ 2 ชุด เครื่องเรือนอื่นๆ จะมีพื้นที่วางแก้วน้ำ และแปรงสีฟันของนักเรียน และจุดที่แขวนเสื้อผ้าของนักเรียนเป็นแนวตะขอยึดติดอยู่บนผนังห้องน้ำ

- โรงเรียนอนุบาลทอสี เป็นห้องน้ำรวมนักเรียนใช้ร่วมกันลักษณะเป็นห้องโล่ง ภายในมีสุขภัณฑ์โถส้วมสำหรับเด็ก โถปัสสาวะ อ่างล้างหน้าที่ก่อด้วยอิฐความสูงเด็กสามารถใช้งานได้ และพื้นที่อาบน้ำใช้ฝักบัว

- โรงเรียนอนุบาลมณีนี เป็นห้องน้ำรวมนักเรียนใช้ร่วมกันลักษณะเป็นห้องโล่ง แต่กันแยกส่วนการใช้ระหว่างนักเรียนชาย – หญิง ภายในมีสุขภัณฑ์โถส้วมสำหรับเด็ก โถปัสสาวะ อ่างล้างหน้าแบบมาตรฐาน ติดตั้งในตำแหน่งความสูงที่เด็กสามารถใช้งานได้สะดวก อาบน้ำแบบตักอาบ โดยก่ออิฐเป็นอ่างเก็บน้ำสำหรับนักเรียนตักอาบ จุดที่แขวนเสื้อผ้าของนักเรียนเป็นแนวตะขอยึดติดอยู่บนผนังห้องน้ำ

- โรงเรียนวรรณสว่างจิต มีพื้นที่ห้องน้ำอยู่ภายในห้องเรียน ทางเข้าเปิดโล่ง มีโถส้วมห้องละ 3 ชุด กันด้วยผนังเตี้ย อ่างล้างหน้าก่ออิฐเป็นอ่าง อยู่ในระดับสูงเกินที่เด็กใช้ได้สะดวก พื้นที่อาบน้ำใช้ฝักบัว เครื่องเรือนอื่นๆ จะมีพื้นที่วางแก้วน้ำ และแปรงสีฟันของนักเรียน และจุดที่แขวนเสื้อผ้าของนักเรียนเป็นแนวตะขอยึดติดอยู่บนผนังห้องน้ำ

- โรงเรียนอนุบาลหนูน้อย รูปแบบห้องน้ำมีทั้งแบบอยู่ในห้องเรียน และแบบห้องน้ำรวมทางเข้าเปิดโล่ง มีโถส้วมแบบนั่งยอง ห้องละ 2 - 3 ชุด กันด้วยผนังเตี้ย อ่างล้างหน้าก่ออิฐเป็นอ่าง พื้นที่อาบน้ำเป็นที่อาบน้ำโดยใช้ฝักบัวอาบ 2 ชุด เครื่องเรือนอื่นๆ จะมีพื้นที่วางแก้วน้ำ และแปรงสีฟันของนักเรียน และจุดที่แขวนเสื้อผ้าของนักเรียนเป็นแนวตะขอยึดติดอยู่บนผนังห้องน้ำ

- โรงเรียนมีนประชาวิทยา มีพื้นที่ห้องน้ำอยู่ภายในห้องเรียน มีขนาดห้องน้ำเล็กมาก ภายในห้องน้ำมี โถส้วมแบบนั่งยอง 1 ชุด โถปัสสาวะชาย 1 ชุด ถังน้ำ 1 ใบ ส่วนอ่างล้างหน้า และส่วนอาบนักเรียนจะอยู่บริเวณพื้นที่ลานซักล้างด้านนอกอาคารหลังห้องเรียน

8. พื้นที่ลานอเนกประสงค์ ของโรงเรียนอนุบาลทั้ง 6 แห่ง จัดให้เป็นพื้นที่โล่ง ขนาดสัดส่วนตามแต่เนื้อที่บริเวณโรงเรียนจะมีมากน้อยเพียงใด ใช้ในการจัดกิจกรรมต่างๆ นักเรียนใช้ออกกำลังกายเล่นกีฬา เข้าแถวเคารพธงชาติ ในบางโรงเรียนใช้พื้นที่บางส่วนของลานอเนกประสงค์ เป็นพื้นที่ส่วนรับประทานอาหาร โดยรวมจะเป็นพื้นที่เปิดโล่ง

9. พื้นที่สวน สนามเด็กเล่น บ่อทราย ในพื้นที่โรงเรียนอนุบาลทั้ง 6 แห่ง มีการจัดให้มีสวนมีการปลูกต้นไม้ ไว้โดยรอบบริเวณโรงเรียน เพื่อช่วยในการให้ร่มเงา กรองแสงแดด ในบริเวณ

สวนก็จะจัดพื้นที่ให้ใช้ประโยชน์ได้ร่วมกัน โดยจัดเป็นสนามเด็กเล่นมีอุปกรณ์เครื่องเล่นต่างๆ ตามวัย ของนักเรียน ที่จะช่วยเสริมพัฒนาการทางด้านต่างๆ ของร่างกาย รวมไปถึงบ่อทรายอีกด้วย จะเห็น ได้ว่าในบางโรงเรียนจะจัดพื้นที่ที่เครื่องเล่นต่างๆ วางไว้บนพื้นที่เป็นทรายเลย ได้แก่ โรงเรียน อนุบาลทอสี โรงเรียนวรรณสว่างจิต และโรงเรียนอนุบาลหนูน้อย

วิเคราะห์การใช้วัสดุ

การวิเคราะห์การใช้วัสดุของสภาพแวดล้อมต่างๆ ภายในโรงเรียนอนุบาลทั้ง 6 แห่ง สามารถ แยกการวิเคราะห์ ออกได้ตามลักษณะการใช้งาน ได้แก่

วัสดุพื้น

วัสดุผนัง

วัสดุเพดาน

1. วัสดุพื้น ในโรงเรียนอนุบาลทั้ง 6 แห่ง มีการเลือกใช้วัสดุที่แตกต่างกันแยกออกตามพื้นที่ การใช้งาน ดังนี้

พื้นที่ห้องเรียน โรงเรียนอนุบาลส่วนใหญ่ใช้วัสดุกระเบื้องยางปูพื้นห้องเรียนอาจเนื่องด้วย รู้สึกอ่อนนุ่ม ไม่ลื่น ลดเสียง รongมาก็จะเลือกปูพื้นห้องด้วยกระเบื้อง สามารถทำความสะอาดได้ง่าย มีโรงเรียนวรรณสว่างจิตเพียงที่เดียวที่ใช้วัสดุปูพื้นด้วยไม้ปาเก้ ซึ่งทางโรงเรียนเน้นความเป็น ธรรมชาติ

พื้นที่ส่วนรับประทานอาหาร ในหลายโรงเรียนใช้พื้นที่ร่วมกับพื้นที่ลานอเนกประสงค์ เป็น พื้นที่ที่ใช้ในกิจกรรมต่างๆ ด้วยจึงเน้นวัสดุที่แข็งแรง คงทน สามารถทำความสะอาดได้ง่าย ส่วน ใหญ่ใช้กระเบื้องปูพื้น

พื้นที่ห้องน้ำ โรงเรียนอนุบาลทั้ง 6 แห่ง ใช้กระเบื้องปูพื้นห้องน้ำ ทนเปียก กันน้ำ สะดวก ในการรักษาความสะอาดมากที่สุด

พื้นที่สวน สนามเด็กเล่น บ่อทราย เป็นส่วนกลางแจ้งพื้นที่ธรรมชาติ ลานกิจกรรมกลางแจ้ง ของนักเรียนอนุบาล พื้นปลูกหญ้า พื้นดิน และทราย

2. วัสดุผนัง ในโรงเรียนอนุบาลทั้ง 6 แห่ง มีการเลือกใช้วัสดุที่แตกต่างกันแยกออกตาม พื้นที่การใช้งาน ดังนี้

ผนังก่ออิฐฉาบปูนทาสี ซึ่งใช้อยู่ในทุกๆ ห้องภายในโรงเรียนอนุบาล ไม่ว่าจะเป็นโรงเรียน อนุบาลที่ปรับปรุงมาจากบ้านพักอาศัยเดิม หรือเป็นโรงเรียนอนุบาลที่มีการออกแบบเพื่อเป็น โรงเรียนอนุบาลมาโดยเฉพาะ เนื่องจากทำงานง่าย ประหยัดเวลา และค่าใช้จ่าย บำรุงรักษาได้ สะดวก

ผนังกรุกระเบื้อง จะเป็นส่วนของห้องน้ำในโรงเรียนอนุบาลทั้ง 6 แห่ง เป็นพื้นที่ต้องโดนน้ำเป็นพื้นที่เปียกอยู่ตลอดเวลา และต้องคอยดูแลรักษาความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ การเลือกใช้กระเบื้องจึงเหมาะสมกับการใช้งาน

3. วัสดุเพดาน ในโรงเรียนอนุบาลทั้ง 6 แห่ง มีการเลือกใช้วัสดุที่แตกต่างกันแยกออกตามพื้นที่การใช้งาน ดังนี้

โรงเรียนอนุบาลทั้ง 6 แห่ง ส่วนใหญ่ในบริเวณพื้นที่ห้องเรียน พื้นที่ห้องน้ำ พื้นที่ส่วนนอน ซึ่งล้วนเป็นส่วนพื้นที่ที่ใช้งานหลักภายในโรงเรียนอนุบาล จะใช้ฝ้าเพดานแบบยิบซัมฉาบเรียบ ดูแข็งแรง สวยงาม หรืออาจจะเป็นรูปแบบเปิดเห็นแนวคาน ซึ่งดูเรียบง่าย ประหยัด และช่วยให้ห้องเรียนดูสูงโปร่งโล่งมากขึ้น มีเพียงโรงเรียนอนุบาลมณีนยาเท่านั้นที่ใช้ ฝ้าเพดานแบบ T – BAR ยิบซัมบอร์ด

ในบริเวณพื้นที่ส่วนรับประทานอาหาร พื้นที่ลานอเนกประสงค์ ในโรงเรียนอนุบาลทั้ง 6 แห่ง จะมีรูปแบบฝ้าเพดานแบบเปิดเห็นแนวคาน

วิเคราะห์งานระบบอุปกรณ์ปรับอากาศ และส่องสว่าง

โรงเรียนอนุบาลแต่ละแห่งมีตำแหน่งที่ตั้ง สภาพแวดล้อมภายนอก และสภาพแวดล้อมภายใน ที่แตกต่างกัน ผลกระทบต่างๆ ที่ได้รับอาจแตกต่างกัน การใช้งานระบบอุปกรณ์เข้ามาช่วยก็เพื่อให้สามารถใช้งานในพื้นที่ต่างๆ และส่งผลให้การทำงานนั้นมีประสิทธิภาพมากขึ้น ระบบอุปกรณ์ที่ช่วยปรับสภาพแวดล้อมในโรงเรียนอนุบาล แบ่งออกได้ ดังนี้

1. ระบบอุปกรณ์ปรับอากาศ
2. ระบบอุปกรณ์ส่องสว่าง

1. ระบบอุปกรณ์ปรับอากาศ พื้นที่ต่างๆ ภายในโรงเรียนอนุบาลทั้ง 6 แห่ง สามารถแบ่งระบบปรับอากาศออกได้เป็น 2 ชนิด คือ เครื่องปรับอากาศ และพัดลมระบายอากาศ ซึ่งอุปกรณ์ปรับอากาศทั้ง 2 ชนิด มีอยู่ในพื้นที่ต่างๆ ภายในโรงเรียนอนุบาล

จากการสำรวจเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์ปรับอากาศในพื้นที่ต่างๆ ภายในโรงเรียนอนุบาลทั้ง 6 แห่ง เห็นได้ว่ามีทั้งเครื่องปรับอากาศ และพัดลมระบายอากาศ แต่ในการใช้งานจริงทุกโรงเรียนไม่มีการใช้งานเครื่องปรับอากาศ เน้นการใช้งานเพียงแต่พัดลมระบายอากาศ เพราะในหลายโรงเรียนพื้นที่ต่างๆ มีลมพัดผ่าน มีการระบายอากาศได้ดี และในแนวการเรียนการสอนตามแนวการเรียนรู้อาษาธรรมชาติแบบองค์รวม ต้องการให้นักเรียนอยู่กับสภาพแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติให้มากที่สุด

2. ระบบอุปกรณ์ส่องสว่าง ห้องต่างๆ ภายในโรงเรียนอนุบาลทั้ง 6 แห่ง มีการติดตั้งชุดหลอดไฟฟ้าอยู่ในทุกห้องที่มีการใช้งาน จากการสำรวจพื้นที่ใช้งานต่างๆ ภายในโรงเรียนอนุบาล จะเห็นได้ว่า พื้นที่ส่วนใหญ่สามารถใช้แสงสว่างจากธรรมชาติได้ ถึงจะสามารถใช้แสงสว่างจากธรรมชาติในพื้นที่ห้องต่างๆ ได้ แต่ก็ยังต้องเปิดแสงจากหลอดไฟฟ้าช่วยเพิ่มความสว่างอยู่ใน

ทุกพื้นที่ อาจเป็นเพราะการใช้แสงธรรมชาติในแต่ละช่วงเวลาแสงสว่างอาจมีความสว่างที่ไม่แน่นอน ในบางแห่งจะเห็นได้ว่ามีแสงธรรมชาติส่องเข้ามาจ้ามกเกินไปจนต้องใช้มันเป็นตัวช่วยกรองแสง และกันแสง แสงธรรมชาติที่ช่วยเพิ่มความสว่างในพื้นที่ห้องจะส่องเข้ามาทางช่องหน้าต่าง แต่พื้นที่ใช้งานในส่วนที่ห่างจากหน้าต่าง อาจได้รับแสงไม่เพียงพอ ในทุกๆ พื้นที่จึงต้องใช้แสงหลอดไฟฟ้า เพื่อให้ได้แสงที่สม่ำเสมอ ทัวถึง มีความสว่างที่เหมาะสมในการใช้งาน

การรับแสงจากภายนอกนั้น มีเกณฑ์ข้อกำหนดของพื้นที่ช่องรับแสงจากภายนอกอาคาร โดยที่ต้องมีพื้นที่ช่องรับแสงร้อยละ 20 ของพื้นที่ห้อง ดังที่แสดงในตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 แสดงพื้นที่ช่องรับแสงต่อพื้นที่ห้อง

บริเวณ	สถานที่	โรงเรียนอนุบาลตรัง					หมายเหตุ
		โรงเรียนอนุบาลตรังเดิม	โรงเรียนอนุบาลทอสี	โรงเรียนอนุบาลมณียา	โรงเรียนวรณสว่างจิต	โรงเรียนอนุบาลห้วยน้อย	
ห้องเรียน		20.35	33.99	21	29.42	40.20	เกณฑ์พื้นที่ช่องแสงต้องมีร้อยละ 20 ของพื้นที่ห้อง
ห้องน้ำ		16.68	26.83	12.11	26.95	23.94	

ภายในพื้นที่ห้องเรียนของโรงเรียนอนุบาลทั้ง 6 แห่ง มีการติดตั้งหลอดไฟฟ้า (หลอดฟลูออเรสเซนต์) ช่วยเพิ่มความสว่างภายในห้องเรียน โดยมีรูปแบบชนิดของดวงโคมที่แตกต่างกัน จำนวนโคมไฟที่ใช้ต่อพื้นที่ห้องเรียน และค่าเฉลี่ยต่อพื้นที่ใช้งาน ดังที่แสดงในตารางที่ 4.21

ตารางที่ 4.16 แสดงการเปรียบเทียบการใช้ชนิดของโคมไฟ และหลอดไฟฟ้าส่องสว่างต่อพื้นที่ภายในห้องเรียน

สถานที่ บริเวณ	ชนิดของโคม และ จำนวนหลอดไฟ 36 วัตต์ / โคม 1 ชุด	จำนวนโคม (ชุด) / พื้นที่ (ตร.ม.)	จำนวนเฉลี่ย / พื้นที่ (ตร.ม.)
โรงเรียนอนุบาลนครเฉลิม	รางหลอดไฟ 1 หลอด / ชุด	4 ชุด / 51.87 ตร.ม.	1 / 12.96 ตร.ม.
	รางหลอดไฟ 2 หลอด / ชุด		1 / 6.48 ตร.ม.
โรงเรียนอนุบาลทอสี	รางหลอดไฟ 1 หลอด / ชุด	4 ชุด / 35.3 ตร.ม.	1 / 8.82 ตร.ม.
	รางหลอดไฟ 2 หลอด / ชุด		1 / 4.41 ตร.ม.
โรงเรียนอนุบาลมณียา	โคมครอบแบบผ้า 2 หลอด / ชุด	4 ชุด / 48 ตร.ม.	1 / 6 ตร.ม.
โรงเรียนวรรณสว่างจิต	โคมครอบตะแกรงสเตนเลส 2 หลอด / ชุด	4 ชุด / 63 ตร.ม.	1 / 7.87 ตร.ม.
โรงเรียนอนุบาลหนูน้อย	รางหลอดไฟ 1 หลอด / ชุด	4 ชุด / 51.73 ตร.ม.	1 / 12.93 ตร.ม.
	รางหลอดไฟ 2 หลอด / ชุด		1 / 6.46 ตร.ม.
โรงเรียนมินประสาทวิทยา	รางหลอดไฟ 1 หลอด / ชุด	4 ชุด / 63 ตร.ม.	1 / 15.75 ตร.ม.

วิเคราะห์บรรยากาศภายในสภาพแวดล้อม

นอกจากองค์ประกอบพื้นที่ต่างๆ ภายในโรงเรียนอนุบาล และสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมแล้วนั้น บรรยากาศภายในสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนอนุบาลก็มีความจำเป็นต้องคำนึงถึง เพราะการที่มีบรรยากาศภายในสภาพแวดล้อมที่ดีก็มีส่วนช่วยเสริมในด้านสุขภาพจิตที่ดีต่อผู้ใช้พื้นที่ ทำให้การเรียน หรือการทำกิจกรรมต่างๆ ในพื้นที่ที่มีผลลัพธ์ไปในทางที่ดีมากขึ้น จากการสำรวจโรงเรียนอนุบาลทั้ง 6 แห่ง สามารถแยกการวิเคราะห์ออกได้ ดังนี้

1. โรงเรียนอนุบาลนครเฉลิม

- โทนสี โดยรวมอยู่ในโทนสีอ่อน สีขาว สีฟ้า และสีเทา เครื่องเรือน เครื่องใช้ทั่วไปเน้นสีสันสดใส โดดเด่น

- ความเป็นระเบียบ และการจัดวางเครื่องเรือน เครื่องเรือนส่วนใหญ่เป็นตู้เก็บของ และโต๊ะ เก้าอี้ของนักเรียน ทำด้วยวัสดุที่เป็นไม้ นำมาทำสีสันให้สดใส จัดวางเป็นชุดๆ ตามมุมกิจกรรมต่างๆ ดูเป็นระเบียบ ในส่วนห้องเรียนที่มีขนาดเล็กอาจจะทำให้ดูคับแคบไปบ้าง ของเบ็ดเตล็ดต่างๆ เช่นรูปภาพ ป้าย โปสเตอร์จะติดไว้ตามผนังห้องเรียน ตามมุมกิจกรรมต่างๆ ในบางจุดดูไม่เป็นระเบียบ ดูเกะกะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ความสะอาด และกลิ่นอับ มีความสะอาดดี เครื่องเรือนบางชนิดอาจดูเก่าอาจเนื่องด้วยใช้งานมานาน ส่วนเรื่องกลิ่นอับ ในห้องเรียนอาคารหลังที่ 3 อาจได้กลิ่นอับ เพราะห้องที่มีการระบายอากาศไม่ค่อยดี

2. โรงเรียนอนุบาลทอสี

- โทนสี โดยรวมอยู่ในโทนสีอ่อน สีขาว และสีม่วง เครื่องเรือน เครื่องใช้ทั่วไปเน้นทำสีขาวดูสะอาดตา เพิ่มสีสันที่วัสดุพื้นห้องเรียน ที่ปูสลับเป็นลวดลายกราฟิกด้วยแผ่นกระเบื้องยางสีส้มแม่สี

- ความเป็นระเบียบ และการจัดวางเครื่องเรือน มีความเป็นระเบียบดี โดยทางโรงเรียนจัดพื้นที่จัดวางเครื่องเรือนไว้เป็นแบบตู้ยึดติดกับผนังเป็นพื้นที่สำหรับจัดเก็บของใช้ต่างๆ ภายในห้องเรียน พื้นที่อื่นๆ โรงอาหาร สนามเด็กเล่น ห้องกิจกรรม ก็จัดได้เป็นระเบียบเรียบร้อยดี

- ความสะอาด และกลิ่นอับ มีความสะอาดดี มีช่องทางการระบายอากาศที่ดี ไม่มีกลิ่นอับรบกวน

3. โรงเรียนอนุบาลมณีชา

- โทนสี โดยรวมอยู่ในโทนสีอ่อน สีขาว และสีเทา เครื่องเรือน เครื่องใช้ทั่วไปเน้นสีส้มสดใส โดดเด่น ที่ผนังอาคารธุรการยังวาดภาพสีส้มสดใสโทนร้อนไว้ไว้ด้วย

- ความเป็นระเบียบ และการจัดวางเครื่องเรือน จากการสำรวจภายในห้องเรียนมีเครื่องเรือนอยู่เป็นจำนวนมาก ทำให้ห้องดูคับแคบ เมื่อมีการใช้งานอาจจะต้องใช้พื้นที่ ต้องขยับย้ายตำแหน่งไปจากเดิม ทำให้เครื่องเรือนดูไม่เป็นระเบียบเกะกะ ของเบ็ดเตล็ดต่างๆ เช่นรูปภาพ ป้ายโปสเตอร์ ทางโรงเรียนจัดพื้นที่บอร์ดไว้ให้ติดภาพ หรือผลงานต่างๆ ของนักเรียน ทั้งที่ผนังในห้องเรียน และมีบอร์ดที่ด้านผนังด้านนอกหน้าห้องเรียนอีกด้วย ทำให้ดูเป็นระเบียบไม่ดูรก

- ความสะอาด และกลิ่นอับ มีความสะอาดดี มีช่องทางการระบายอากาศที่ดี ไม่มีกลิ่นอับรบกวน

4. โรงเรียนวรรณสว่างจิต

- โทนสี โดยรวมเน้นโทนสีแบบเอิร์ทโทน เน้นธรรมชาติ สีหลักๆ ได้แก่ สีขาว สีครีม และสีน้ำตาล เครื่องเรือน เครื่องใช้ อุปกรณ์เครื่องเล่นสนามเด็กเล่น ทั่วไปเป็นวัสดุทำด้วยไม้ ทำสีธรรมชาติ ส่วนเก้าอี้นั่งรับประทานอาหารของนักเรียน และเครื่องใช้ประกอบการเรียน จะเป็นของที่มีขายอยู่ทั่วไป โดยจะทำให้มีสีส้มแม่สี สีสดใส

- ความเป็นระเบียบ และการจัดวางเครื่องเรือน ห้องเรียน และพื้นที่อื่นๆ มีขนาดกว้างขวาง มีความเป็นระเบียบดี โดยทางโรงเรียนจัดพื้นที่จัดวางเครื่องเรือนไว้เป็นแบบตู้ยึดติดกับผนังเป็นพื้นที่สำหรับจัดเก็บของใช้ต่างๆ ภายในห้องเรียน พื้นที่อื่นๆ ห้องสมุด โรงอาหาร สนามเด็กเล่น ก็จัดได้เป็นระเบียบเรียบร้อยดี

- ความสะอาด และกลิ่นอับ มีความสะอาดดี ภายในอาคารเป็นพื้นที่โล่งห้องเรียน และพื้นที่ส่วนใหญ่ไม่มีผนังกัน หรืออาจเป็นเพียงผนังเตี้ย จึงมีการระบายอากาศได้ดี ไม่มีปัญหาเรื่องกลิ่นอับ

5. โรงเรียนอนุบาลหนูน้อย

- โทนสี โดยรวมเน้นโทนสีแบบเอิร์ทโทน เน้นธรรมชาติ สีหลักๆ ได้แก่ สีขาว สีครีม และสีน้ำตาล เครื่องเรือน เครื่องใช้ อุปกรณ์เครื่องเล่นสนามเด็กเล่น ทั่วไปเป็นวัสดุทำด้วยไม้ ทำสีธรรมชาติ

- ความเป็นระเบียบ และการจัดวางเครื่องเรือนพื้นที่ห้องต่างๆ มีขนาดที่ไม่เท่ากัน เป็นรูปแบบอาคารพักอาศัยนำมาปรับปรุงเป็นโรงเรียนอนุบาล เครื่องเรือน เครื่องใช้ เป็นเครื่องเรือนที่มีรูปแบบที่แตกต่างกันเป็นจำนวนมาก จำนวนมากเกินความจำเป็นในการใช้งาน ทำให้พื้นที่อึดอัดดูไม่เป็นระเบียบ

- ความสะอาด และกลิ่นอับ มีความสะอาดดี ห้องโดยรวมระบายอากาศได้ดี ไม่มีปัญหาเรื่องกลิ่นอับ

6. โรงเรียนมินประสาทวิทยา

- โทนสี โดยรวมเน้นโทนสีแบบเอิร์ทโทน เน้นธรรมชาติ สีหลักๆ ได้แก่ สีฟ้าและสีน้ำตาล เครื่องเรือน เครื่องใช้ อุปกรณ์เครื่องเล่นสนามเด็กเล่น ทั่วไปเป็นวัสดุทำด้วยไม้ ทำสีธรรมชาติ

- ความเป็นระเบียบ และการจัดวางเครื่องเรือน เครื่องเรือนส่วนใหญ่เป็นตู้เก็บของ และโต๊ะ เก้าอี้ของนักเรียน ทำด้วยวัสดุที่เป็นไม้ ทำสีธรรมชาติ จัดวางเป็นชุดๆ ตามมุมกิจกรรมต่างๆ ดูเป็นระเบียบ พื้นที่ลานซักล้างหลังห้องเรียน จัดวางเก็บของเครื่องใช้ต่างๆ ไว้หลายชั้น จัดวางไม่เป็นระเบียบเกะกะ

- ความสะอาด และกลิ่นอับ พื้นที่ทั่วไปมีความสะอาดดี ในส่วนพื้นที่ห้องน้ำภายในห้องเรียนมีขนาดพื้นที่คับแคบ มีช่องระบายอากาศ และรับแสงน้อย อาจอับชื้น

จากการสำรวจสภาพบรรยากาศภายในสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนอนุบาลทั้ง 6 แห่ง สามารถวิเคราะห์สรุปได้ ดังนี้

- โทนสี การใช้สีก็มีผลต่อการเสริมสร้างบรรยากาศภายในพื้นที่ และอารมณ์ของผู้ใช้ในพื้นที่ โดยโรงเรียนอนุบาลทั้ง 6 แห่ง มีการใช้สีไปในโทนเดียวกัน คือเน้นที่สีอ่อน สีขาว โทนสีแบบเอิร์ทโทน เน้นสีจริงของวัสดุตามธรรมชาติ การใช้สีอ่อนก็ช่วยทำให้พื้นที่ที่ใช้อยู่สว่าง ไม่อึดอัด ไม่ทำให้เกิดความเครียดเมื่อใช้งานไปเวลานาน

- ความเป็นระเบียบ และการจัดวางเครื่องเรือน เครื่องเรือนที่ออกแบบทำเพื่อใช้งานในพื้นที่โดยเฉพาะ ก็จะมีสภาพที่กลมกลืนไปกับพื้นที่ใช้งาน ดูเป็นระเบียบเรียบร้อย รวมถึงการจัดเตรียมพื้นที่จัดแบ่งเป็นพื้นที่เพื่อจะทำเป็นตู้ หรือชั้นเก็บของไว้ก่อนล่วงหน้าในการออกแบบก็จะ

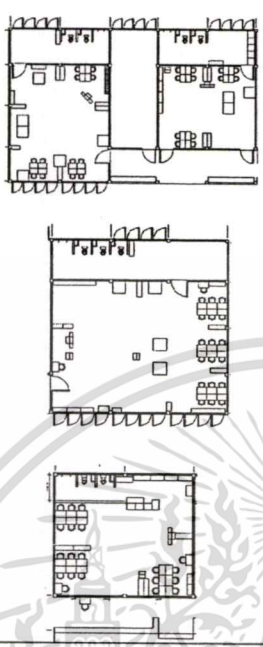
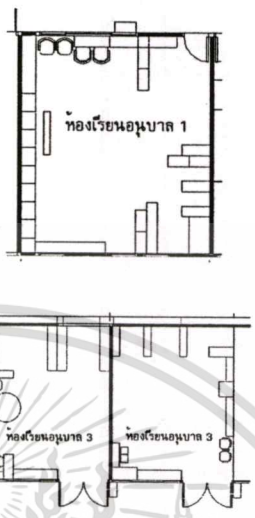
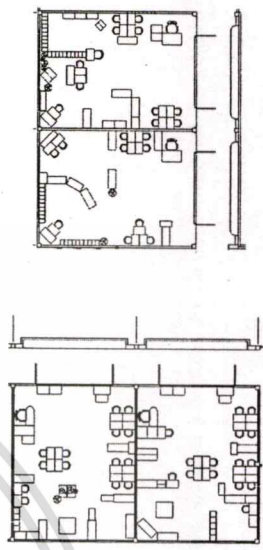
ทำให้ภายในพื้นที่ที่มีความเป็นระเบียบมากยิ่งขึ้นอีกด้วย แต่ก็มีปัจจัยที่ต้องคำนึงเรื่องพื้นที่ที่จะใช้งาน ว่าเพียงพอสำหรับที่จะจัดแบ่งหรือไม่ และงบประมาณ ของเบ็ดเตล็ดต่างๆ เช่นรูปภาพ ป้าย ไปสเตอร์ ควรจัดพื้นที่บอร์ดไว้ให้ติดภาพ หรือผลงานต่างๆ ของนักเรียนให้ดูเป็นระเบียบ

- ความสะอาด และกลิ่นอับ ภายในโรงเรียนอนุบาลทั้ง 6 แห่ง มีการรักษาความสะอาด อย่างดี เพื่อสุขภาพอนามัยที่ดีต่อนักเรียน ด้านกลิ่นอับในทุกโรงเรียนมีการระบายอากาศที่ดี เปิด หน้าต่างรับลมธรรมชาติ ไม่ได้เปิดใช้เครื่องปรับอากาศ จะมีกลิ่นอยู่บ้าง เช่น ห้องน้ำที่อยู่ภายใน ห้องเรียนอาจมีกลิ่นอับขึ้นบริเวณ นักเรียนที่ออกกำลังกายหรือเล่นกิจกรรมมาเหนื่อยๆ กลิ่นเหงื่อ เป็นต้น กลิ่นเหล่านี้ก็จะเกิดในบางช่วงเวลา ถ้ามีการระบายอากาศที่ดี เปิดหน้าต่าง ใช้พัดลมระบาย อากาศ กลิ่นอับก็จะหายไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

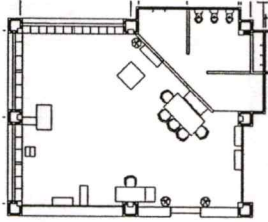
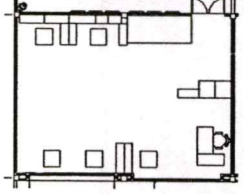
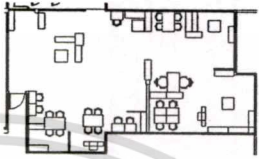
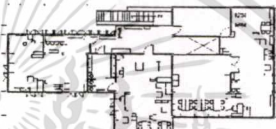
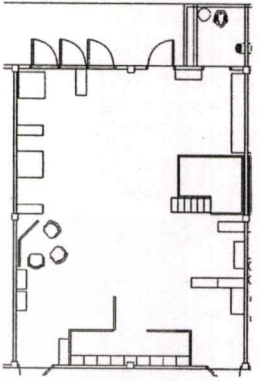
ตารางที่ 4.17 แสดงการเปรียบเทียบลักษณะสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนอนุบาลทั้ง 6 แห่ง

	โรงเรียนอนุบาลนครเฉลิม	โรงเรียนอนุบาลทอสี	โรงเรียนอนุบาลมณีชา
ห้องเรียน			
จำนวนนักเรียน	20 คน	25 คน	30 คน
พื้นที่ (ตร.ม.)	51.87	35.3	48
ความสูงห้อง (ม.)	3.00 ม.	3.00 ม.	3.00 ม.
วัสดุพื้น	กระเบื้องยางสีครีม และ กระเบื้องสีเทา	กระเบื้องสีเทา และ กระเบื้องยางสลับสี	กระเบื้องสีขาว
วัสดุผนัง	กระเบื้องคอนกรีตทาสีขาว	ก่ออิฐทาสีขาว	ก่ออิฐทาสีขาว
วัสดุเพดาน	ยิปซัมฉาบเรียบ	เปิดเห็นแนวคาน	T - BAR ยิปซัมบอร์ด
ระบบปรับอากาศ	เครื่องปรับอากาศ, พัดลม	เครื่องปรับอากาศ, พัดลม	พัดลม
ระบบส่องสว่าง	แสงธรรมชาติ, หลอดไฟ	แสงธรรมชาติ, หลอดไฟ	แสงธรรมชาติ, หลอดไฟ
โทนสี	สีขาว, สีฟ้า, สีเทา	สีขาว, สีม่วง	สีขาว, สีเทา
ม่านกรองแสง	-	มี	-
เฟอร์นิเจอร์			
ชั้นวางรองเท้า	0.36	0.48	-
ชั้นวางกระเป๋า	0.72	0.6	1.38
กระดานสอน แบบขาตั้ง	0.36	0.36	0.36
โต๊ะทำงานครู	-	-	0.6
เก้าอี้ทำงานครู	-	-	0.25
ตู้เก็บเอกสาร	-	-	0.4
โต๊ะกลางห้อง	1.92	-	-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้拿去ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

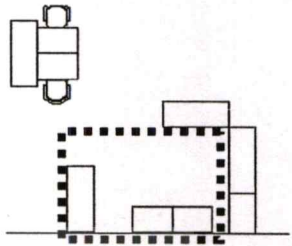
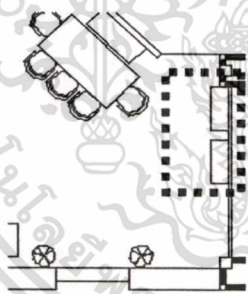
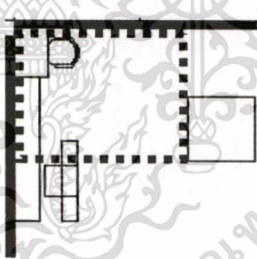
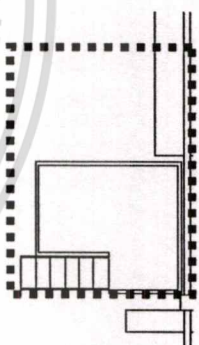
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

	โรงเรียนวรรณสว่างจิต	โรงเรียนอนุบาลหนูน้อย	โรงเรียนมินประสาธวิทยา
ห้องเรียน		 	
จำนวนนักเรียน	25 คน	25 คน	30 คน
พื้นที่ (ตร.ม.)	63	51.73	63
ความสูงห้อง (ม.)	3.00 ม.	3.00 ม.	3.45 ม.
วัสดุพื้น	ไม้ปาเก้	กระเบื้องยางสีครีม, พื้นไม้	กระเบื้องสีขาว
วัสดุผนัง	ก่ออิฐทาสีขาว	ก่ออิฐทาสีขาว	ก่ออิฐกรุแนวไม้สีธรรมชาติ และทาสีพีช
วัสดุเพดาน	เปิดเห็นแนวคาน	ยิบซัมฉาบเรียบ	ยิบซัมฉาบเรียบ
ระบบปรับอากาศ	พัดลม	พัดลม	พัดลม
ระบบส่องสว่าง	แสงธรรมชาติ, หลอดไฟ	แสงธรรมชาติ, หลอดไฟ	แสงธรรมชาติ, หลอดไฟ
โทนสี	เอิร์ทโทน สีขาว, สีครีม, สีนํ้าตาล	เอิร์ทโทน สีขาว, สีครีม, สีนํ้าตาล	เอิร์ทโทน สีพีช, สีนํ้าตาล
ม่านกรองแสง	มี	-	มี
<u>เฟอร์นิเจอร์</u>			
ชั้นวางรองเท้า	0.72	0.72	0.48
ชั้นวางกระเป๋า	2.16*	ไข่แขวน	4.44*
กระดานสอน แบบขาตั้ง	0.36	0.36	0.24
โต๊ะทำงานครู	0.48	0.72	0.64
เก้าอี้ทำงานครู	0.25	0.25	0.25
ตู้เก็บเอกสาร	-	-	-
โต๊ะกลางห้อง	-	-	-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

	โรงเรียนอนุบาลนครเฉลิม	โรงเรียนอนุบาลทอสี	โรงเรียนอนุบาลมณียา
มุมกิจกรรม มุมประสบการณ์ บทบาทสมมติ (4 – 6 คน)	-	-	
พื้นที่ (ตร.ม.)	**	**	3.9
เฟอร์นิเจอร์			
ตู้เก็บของ	-	-	0.18 : 2 ใบ , 0.24 : 1 ใบ
ชั้นวางหนังสือ	-	-	-
โต๊ะเตี้ย	-	-	-
โต๊ะเรียน	-	-	-
เก้าอี้นั่ง	-	-	-
	โรงเรียนวรรณสว่างจิต	โรงเรียนอนุบาลหนูน้อย	โรงเรียนมินประสาธวิทยา
มุมประสบการณ์ บทบาทสมมติ (4 – 6 คน)			
พื้นที่ (ตร.ม.)	2.0	3.7	4.8
เฟอร์นิเจอร์			
ตู้เก็บของ	0.24 : 2 ใบ	0.24 : 2 ใบ	0.3 : 2 ใบ , 0.12 : 1 ใบ
ชั้นวางหนังสือ	-	-	-
โต๊ะเตี้ย	-	-	-
โต๊ะเรียน	-	0.36	-
เก้าอี้นั่ง	-	0.09	-

หมายเหตุ ** เป็นพื้นที่ที่ใช้ร่วมกับมุมกิจกรรมอื่น หรือครูสอนรวมกันหน้าชั้นเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

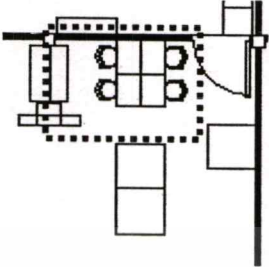
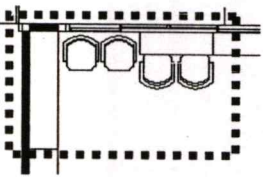
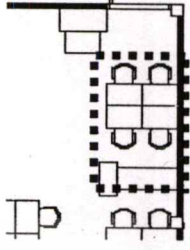
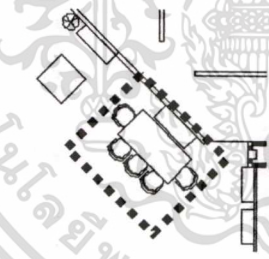
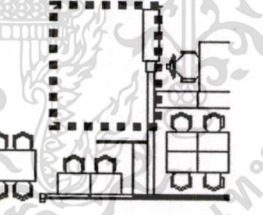
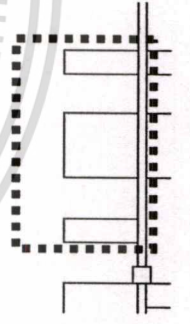
ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

	โรงเรียนอนุบาลจักรเฉลิม	โรงเรียนอนุบาลทอสี	โรงเรียนอนุบาลมณียา
มุมกิจกรรม มุมบล็อก (4 – 6 คน)			
พื้นที่ (ตร.ม.)	3.5	2.4	4.0
เฟอร์นิเจอร์			
คู่เก็บของ	0.24 : 2 ใบ	0.24 : 3 ใบ	0.24
ชั้นวางหนังสือ	-	-	-
โต๊ะเดี่ยว	-	-	-
โต๊ะเรียน	-	-	-
เก้าอี้นั่ง	-	-	-
	โรงเรียนวรรณสว่างจิต	โรงเรียนอนุบาลหน้อย	โรงเรียนมินประสาธวิทยา
มุมบล็อก (4 – 6 คน)			
พื้นที่ (ตร.ม.)	3.8	3.4	2.2
เฟอร์นิเจอร์			
คู่เก็บของ	0.18	0.24 : 2 ใบ	0.30 : 2 ใบ
ชั้นวางหนังสือ	-	-	-
โต๊ะเดี่ยว	0.36	-	0.64
โต๊ะเรียน	-	-	-
เก้าอี้นั่ง	-	-	-

หมายเหตุ ** เป็นพื้นที่ที่ใช้ร่วมกับมุมกิจกรรมอื่น หรือครูสอนรวมกันหน้าชั้นเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

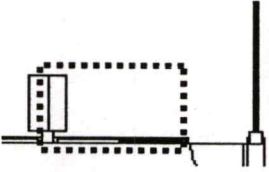
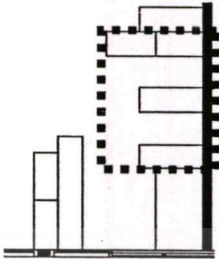
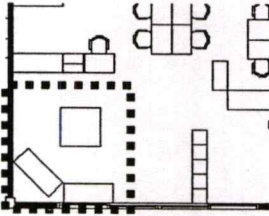
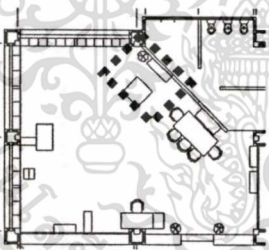
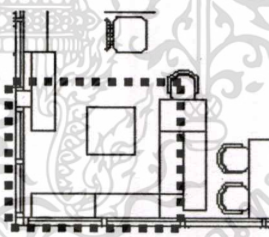
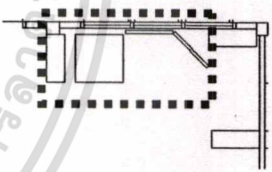
ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

	โรงเรียนอนุบาลจักรเฉลิม	โรงเรียนอนุบาลทอสี	โรงเรียนอนุบาลมณียา
มุมกิจกรรม มุมศิลปะ (4 – 6 คน)			
พื้นที่ (ตร.ม.)	3.6	3.9	2.45
เฟอร์นิเจอร์			
ตู้เก็บของ	0.24	0.24 : 2 ใบ	0.24
ชั้นวางหนังสือ	-	-	-
โต๊ะเดี่ยว	-	-	-
โต๊ะเรียน	0.135 : 4 ตัว	0.135 : 2 ตัว	0.10 : 4 ตัว
เก้าอี้นั่ง	0.09 : 4 ตัว	0.09 : 4 ตัว	0.09 : 4 ตัว
	โรงเรียนวรรณสว่างจิต	โรงเรียนอนุบาลหนูน้อย	โรงเรียนมีนประสาธวิทยา
มุมศิลปะ (4 – 6 คน)			
พื้นที่ (ตร.ม.)	4.5	3.3	2.0
เฟอร์นิเจอร์			
ตู้เก็บของ	0.24	0.24 : 2 ใบ	0.30 : 2 ใบ
ชั้นวางหนังสือ	-	-	-
โต๊ะเดี่ยว	-	-	0.64
โต๊ะเรียน	1.28	-	-
เก้าอี้นั่ง	0.09 : 5 ตัว	-	-

หมายเหตุ ** เป็นพื้นที่ที่ใช้ร่วมกับมุมกิจกรรมอื่น หรือครูสอนรวมกันหน้าชั้นเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

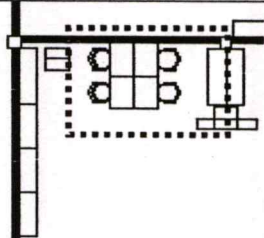
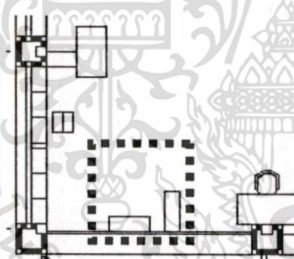
ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

	โรงเรียนอนุบาลจักรเฉลิม	โรงเรียนอนุบาลทอสี	โรงเรียนอนุบาลมณีชา
มุมกิจกรรม มุมหนังสือ (4 – 6 คน)			
พื้นที่ (ตร.ม.)	2.0	2.0	3.9
เฟอร์นิเจอร์ ตู้เก็บของ	-	-	-
ชั้นวางหนังสือ	0.24	0.24 : 3 ใบ	0.24 : 2 ใบ
โต๊ะเดี่ยว	-	0.135 : 2 ตัว	0.36
โต๊ะเรียน	-	-	-
เก้าอี้นั่ง	-	-	-
	โรงเรียนวรรณสว่างจิต	โรงเรียนอนุบาลหนูน้อย	โรงเรียนมีนประสาธวิทยา
มุมหนังสือ (4 – 6 คน)			
พื้นที่ (ตร.ม.)	2.0	4.2	2.6
เฟอร์นิเจอร์ ตู้เก็บของ	-	-	-
ชั้นวางหนังสือ	0.42	0.24 : 3 ใบ	0.30
โต๊ะเดี่ยว	0.36	0.36	0.64
โต๊ะเรียน	-	-	-
เก้าอี้นั่ง	-	-	-

หมายเหตุ ** เป็นพื้นที่ที่ใช้ร่วมกับมุมกิจกรรมอื่น หรือครูสอนรวมกันหน้าชั้นเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

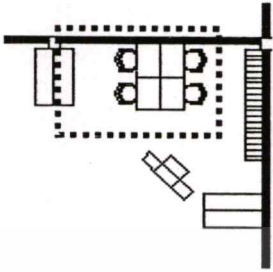
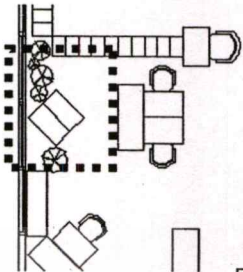
ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

	โรงเรียนอนุบาลจักรเฉลิม	โรงเรียนอนุบาลทอสี	โรงเรียนอนุบาลมณีฯ
มุมกิจกรรม มุมคณิตศาสตร์ (4 – 6 คน)		-	-
พื้นที่ (ตร.ม.)	3.6	**	**
เฟอร์นิเจอร์			
ตู้เก็บของ	0.24	-	-
ชั้นวางหนังสือ	-	-	-
โต๊ะเดี่ยว	-	-	-
โต๊ะเรียน	0.135 : 4 ตัว	-	-
เก้าอี้นั่ง	0.09 : 4 ตัว	-	-
	โรงเรียนวรรณสว่างจิต	โรงเรียนอนุบาลหนูน้อย	โรงเรียนมีนประสาธวิทยา
มุมคณิตศาสตร์ (4 – 6 คน)		-	-
พื้นที่ (ตร.ม.)	2.2	**	**
เฟอร์นิเจอร์			
ตู้เก็บของ	0.24 : 2 ใบ	-	-
ชั้นวางหนังสือ	-	-	-
โต๊ะเดี่ยว	-	-	-
โต๊ะเรียน	-	-	-
เก้าอี้นั่ง	-	-	-

หมายเหตุ ** เป็นพื้นที่ที่ใช้ร่วมกับมุมกิจกรรมอื่น หรือครูสอนรวมกันหน้าชั้นเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

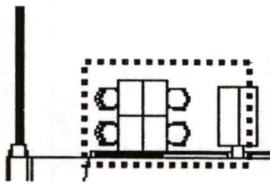
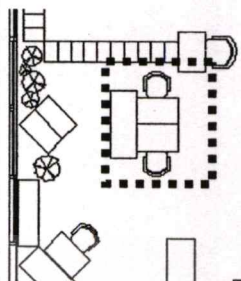
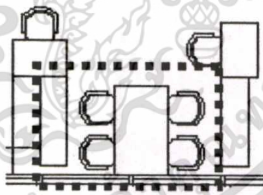
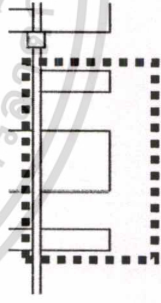
ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

	โรงเรียนอนุบาลจักรเฉลิม	โรงเรียนอนุบาลทอสี	โรงเรียนอนุบาลมณียา
มุมกิจกรรม มุมวิทยาศาสตร์ (4 – 6 คน)		-	
พื้นที่ (ตร.ม.)	4.0	**	2.4
เฟอร์นิเจอร์			
ตู้เก็บของ	0.24	-	0.18
ชั้นวางหนังสือ	-	-	-
โต๊ะเดี่ยว	-	-	0.36
โต๊ะเรียน	0.135 : 4 ตัว	-	-
เก้าอี้นั่ง	0.09 : 4 ตัว	-	-
	โรงเรียนวรรณสว่างจิต	โรงเรียนอนุบาลหน้อย	โรงเรียนมีนประสาธวิทยา
มุมวิทยาศาสตร์ (4 – 6 คน)	-		-
พื้นที่ (ตร.ม.)	**	3.4	**
เฟอร์นิเจอร์			
ตู้เก็บของ	-	0.24	-
ชั้นวางหนังสือ	-	-	-
โต๊ะเดี่ยว	-	0.36	-
โต๊ะเรียน	-	0.10	-
เก้าอี้นั่ง	-	0.09	-

หมายเหตุ ** เป็นพื้นที่ที่ใช้ร่วมกับมุมกิจกรรมอื่น หรือครูสอนรวมกันหน้าชั้นเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

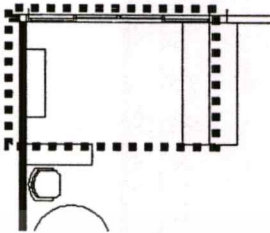
ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

	โรงเรียนอนุบาลจักรเฉลิม	โรงเรียนอนุบาลทอสี	โรงเรียนอนุบาลมณียา
มุมกิจกรรม มุมเกมการศึกษา (4 – 6 คน)		-	
พื้นที่ (ตร.ม.)	3.5	**	1.7
เฟอร์นิเจอร์			
ตู้เก็บของ	0.24	-	0.24
ชั้นวางหนังสือ	-	-	-
โต๊ะเดี่ยว	-	-	-
โต๊ะเรียน	0.135 : 4 ตัว	-	0.10 : 2 ตัว
เก้าอี้นั่ง	0.09 : 4 ตัว	-	0.09 : 2 ตัว
	โรงเรียนวรรณสว่างจิต	โรงเรียนอนุบาลหนูน้อย	โรงเรียนมินประสาธวิทยา
มุมเกมการศึกษา (4 – 6 คน)	-		
พื้นที่ (ตร.ม.)	**	3.0	2.0
เฟอร์นิเจอร์			
ตู้เก็บของ	-	0.24	0.30 : 2 ใบ
ชั้นวางหนังสือ	-	-	-
โต๊ะเดี่ยว	-	-	0.64
โต๊ะเรียน	-	0.60	-
เก้าอี้นั่ง	-	0.09 : 4 ตัว	-

หมายเหตุ ** เป็นพื้นที่ที่ใช้ร่วมกับมุมกิจกรรมอื่น หรือครูสอนรวมกันหน้าชั้นเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

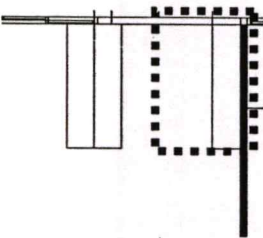
ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

	โรงเรียนอนุบาลฉัตรเฉลิม	โรงเรียนอนุบาลทอสี	โรงเรียนอนุบาลมณีชา
มุมกิจกรรม มุมภาษา (4 – 6 คน)	-		-
พื้นที่ (ตร.ม.)	**	5.7	**
เฟอร์นิเจอร์			
ตู้เก็บของ	-	0.24 : 3 ใบ	-
ชั้นวางหนังสือ	-	-	-
โต๊ะเดี่ยว	-	-	-
โต๊ะเรียน	-	-	-
เก้าอี้นั่ง	-	-	-
	โรงเรียนวรรณสว่างจิต	โรงเรียนอนุบาลหนูน้อย	โรงเรียนมินประสาธวิทยา
มุมภาษา (4 – 6 คน)	-	-	-
พื้นที่ (ตร.ม.)	**	**	**
เฟอร์นิเจอร์			
ตู้เก็บของ	-	-	-
ชั้นวางหนังสือ	-	-	-
โต๊ะเดี่ยว	-	-	-
โต๊ะเรียน	-	-	-
เก้าอี้นั่ง	-	-	-

หมายเหตุ ** เป็นพื้นที่ที่ใช้ร่วมกับมุมกิจกรรมอื่น หรือครูสอนรวมกันหน้าชั้นเรียน

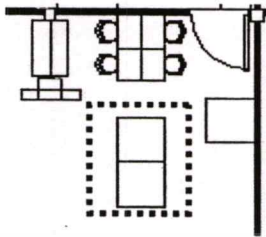
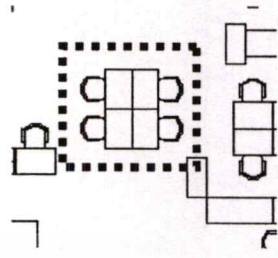
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

	โรงเรียนอนุบาลนครราชสีมา	โรงเรียนอนุบาลทอสี	โรงเรียนอนุบาลมณีนาถ
มุมกิจกรรม มุมกล้านเนื้อ กิจกรรมประกอบ เพลง	-		-
พื้นที่ (ตร.ม.)	-	1.6	-
เฟอร์นิเจอร์			
ตู้เก็บของ	-	0.24	-
ชั้นวางหนังสือ	-	-	-
โต๊ะเดี่ยว	-	-	-
โต๊ะเรียน	-	-	-
เก้าอี้	-	-	-
	โรงเรียนวรรณสว่างจิต	โรงเรียนอนุบาลหนูน้อย	โรงเรียนมีนประสาธวิทยา
มุมกล้านเนื้อ กิจกรรมประกอบ เพลง	-	-	-
พื้นที่ (ตร.ม.)	-	-	-
เฟอร์นิเจอร์			
ตู้เก็บของ	-	-	-
ชั้นวางหนังสือ	-	-	-
โต๊ะเดี่ยว	-	-	-
โต๊ะเรียน	-	-	-
เก้าอี้	-	-	-

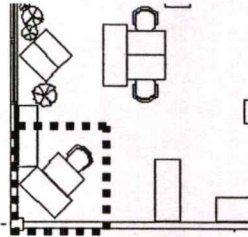
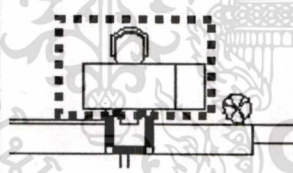
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

	โรงเรียนอนุบาลจักรเฉลิม	โรงเรียนอนุบาลทอสี	โรงเรียนอนุบาลมณีญา
มุมกิจกรรม มุมแบบฝึกหัด (4 – 6 คน)		-	
พื้นที่ (ตร.ม.)	2.8	-	1.8
เฟอร์นิเจอร์			
ตู้เก็บของ	-	-	-
ชั้นวางหนังสือ	-	-	-
โต๊ะเดี่ยว	1.92	-	-
โต๊ะเรียน	-	-	0.10 : 4 ตัว
เก้าอี้นั่ง	-	-	0.09 : 4 ตัว
	โรงเรียนวรรณสว่างจิต	โรงเรียนอนุบาลหนูน้อย	โรงเรียนมินประสาธวิทยา
มุมแบบฝึกหัด (4 – 6 คน)			-
พื้นที่ (ตร.ม.)	-	-	-
เฟอร์นิเจอร์			
ตู้เก็บของ	-	-	-
ชั้นวางหนังสือ	-	-	-
โต๊ะเดี่ยว	-	-	-
โต๊ะเรียน	-	-	-
เก้าอี้นั่ง	-	-	-

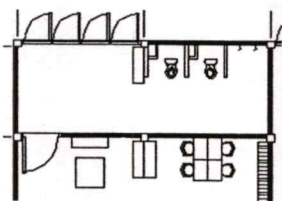
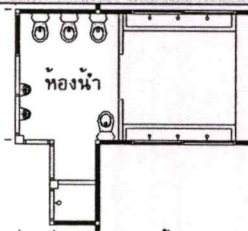
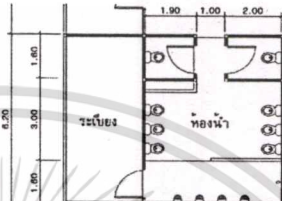
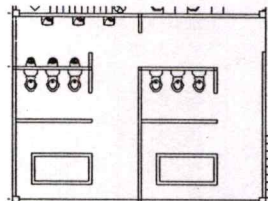
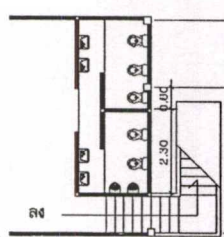
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

	โรงเรียนอนุบาลฉัตรเฉลิม	โรงเรียนอนุบาลทอสี	โรงเรียนอนุบาลมณียา
มุมกิจกรรม มุมคอมพิวเตอร์	-	-	
พื้นที่ (ตร.ม.)	-	-	1.0
เฟอร์นิเจอร์			
ตู้เก็บของ	-	-	-
ชั้นวางหนังสือ	-	-	-
โต๊ะเดี่ยว	-	-	-
โต๊ะเรียน	-	-	0.10 : 2 ตัว
เก้าอี้นั่ง	-	-	0.09
	โรงเรียนวรณสว่างจิต	โรงเรียนอนุบาลหนูน้อย	โรงเรียนมินประสาธวิทยา
มุมคอมพิวเตอร์		-	-
พื้นที่ (ตร.ม.)	1.8	-	-
เฟอร์นิเจอร์			
ตู้เก็บของ	-	-	-
ชั้นวางหนังสือ	-	-	-
โต๊ะเดี่ยว	0.36 : 2 ตัว	-	-
โต๊ะเรียน	-	-	-
เก้าอี้นั่ง	-	-	-

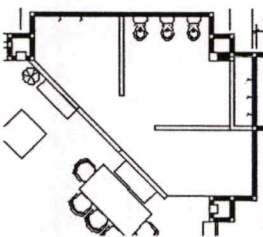
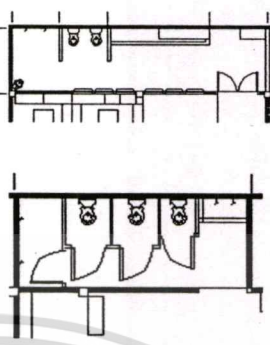
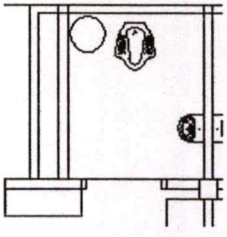
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

	โรงเรียนอนุบาลนครเฉลิม	โรงเรียนอนุบาลทอสี	โรงเรียนอนุบาลมณียา
ห้องน้ำ		 	
พื้นที่ (ตร.ม.)	21.66	49	57.46
ความสูงห้อง (ม.)	3.00 ม.	3.00 ม.	3.00 ม.
ตำแหน่งที่ตั้ง	ด้านหลังห้องเรียน	ห้องน้ำรวม	ห้องน้ำรวม
วัสดุพื้น	กระเบื้องสีฟ้า, ขาว	กระเบื้องสีเทา	กระเบื้องสีเทา ปูยางกันลื่น
วัสดุผนัง	กระเบื้อง สีฟ้า, สีขาว	กระเบื้อง สีขาว	กระเบื้อง สีขาว
วัสดุเพดาน	ยิปซัมฉาบเรียบ	เปิดเห็นแนวคาน	T-BAR ยิปซัมบอร์ด
ระบบปรับอากาศ	ลมธรรมชาติ	ลมธรรมชาติ	ลมธรรมชาติ
ระบบส่องสว่าง	แสงธรรมชาติ, หลอดไฟ	แสงธรรมชาติ, หลอดไฟ	หลอดไฟ
เฟอร์นิเจอร์			
โถส้วม	2 / ห้องเรียน	10	11
โถปัสสาวะ	-	6	5
อ่างล้างหน้า	1 / ห้องเรียน	10	7
บริเวณอาบน้ำ	ฝักบัว 2 / ห้องเรียน	ฝักบัว	อ่างน้ำตักอาบ
ถังเก็บน้ำสำรอง	-	-	อ่างน้ำ

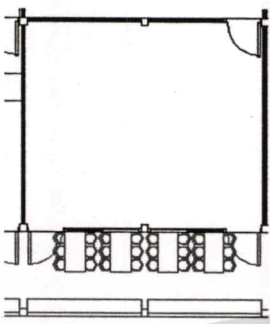
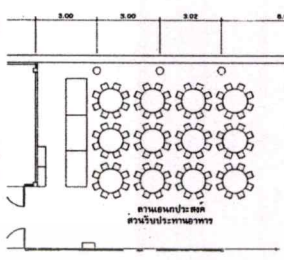
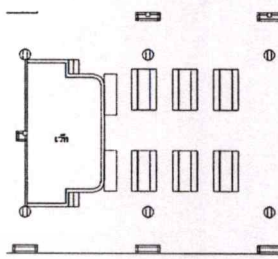
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

	โรงเรียนวรรณสว่างจิต	โรงเรียนอนุบาลหนูน้อย	โรงเรียนมินประสาธวิทยา
ห้องน้ำ			
พื้นที่ (ตร.ม.)	11.5	12.53	2.7
ความสูงห้อง (ม.)	3.00 ม.	3.00 ม.	2.00 ม.
ตำแหน่งที่ตั้ง	ด้านหลังห้องเรียน	ห้องน้ำรวม	ด้านหลังห้องเรียน
วัสดุพื้น	กระเบื้องสีเทา - ฟ้า	กระเบื้องสีเทา และสีขาว	กระเบื้องสีขาว
วัสดุผนัง	ก่ออิฐกรุกระเบื้อง สีขาว, สีเหลือง, สีเขียว	ก่ออิฐกรุกระเบื้อง สีขาว และสีเหลืองตอนบน ทาสีขาว	ก่ออิฐกรุกระเบื้อง สีขาวตอนบนทาสีขาว
วัสดุเพดาน	เปิดเห็นแนวคาน	ยิบซัมฉาบเรียบ	ยิบซัมฉาบเรียบ
ระบบปรับอากาศ	ลมธรรมชาติ	ลมธรรมชาติ	ลมธรรมชาติ
ระบบส่องสว่าง	แสงธรรมชาติ, หลอดไฟ	แสงธรรมชาติ, หลอดไฟ	หลอดไฟ
เฟอร์นิเจอร์			
โถส้วม	3 / ห้องเรียน	12	1 / ห้องเรียน
โถปัสสาวะ	-	-	1 / ห้องเรียน
อ่างล้างหน้า	3 / ห้องเรียน	15	1 / ห้องเรียน
บริเวณอาบน้ำ	ฝักบัว 2 / ห้องเรียน	ฝักบัว , ตักอาบ	ฝักบัว 1 / ห้องเรียน
ถังเก็บน้ำสำรอง	-	อ่างน้ำ	ถังน้ำ

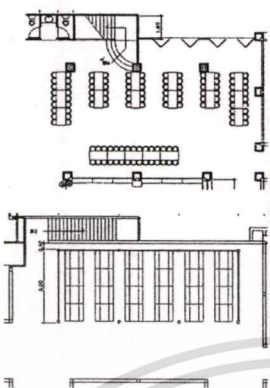
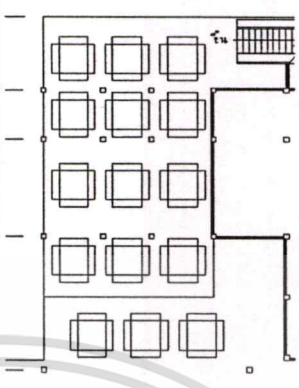
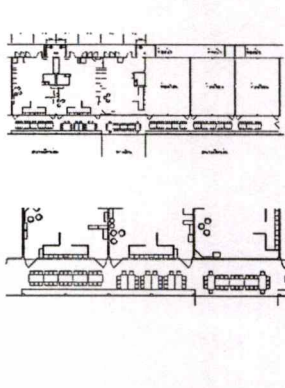
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

	โรงเรียนอนุบาลนครเฉลิม	โรงเรียนอนุบาลทอสี	โรงเรียนอนุบาลมณียา
ส่วนทานอาหาร			
พื้นที่ (ตร.ม.)	47	68	39.6
ความสูงห้อง (ม.)	3.00 ม.	3.00 ม.	3.50 ม.
ตำแหน่งที่ตั้ง	ระเบียบทางเดิน	ลานเอนกประสงค์	ลานเอนกประสงค์
วัสดุพื้น	แกรนิตสีเทาดำและ กระเบื้องสีฟ้า	กระเบื้องสีเทา	หินขัดสีขาว
วัสดุผนัง	-	-	-
วัสดุเพดาน	ยิบซัมฉาบเรียบ	เปิดเห็นแนวคาน	เปิดเห็นแนวคาน
ระบบปรับอากาศ	ลมธรรมชาติ, พัดลม	ลมธรรมชาติ, พัดลม	ลมธรรมชาติ, พัดลม
ระบบส่องสว่าง	แสงธรรมชาติ, หลอดไฟ	แสงธรรมชาติ, หลอดไฟ	แสงธรรมชาติ, หลอดไฟ
เฟอร์นิเจอร์			
โต๊ะทานอาหาร	0.72	1.13	1.2
เก้าอี้นั่ง	0.09	0.09	0.6

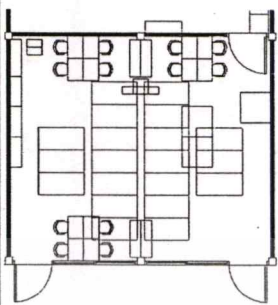
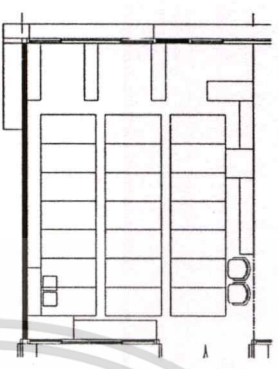
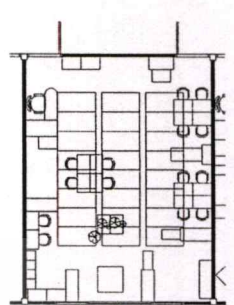
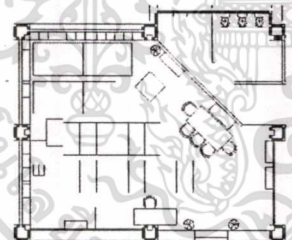
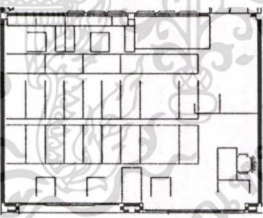
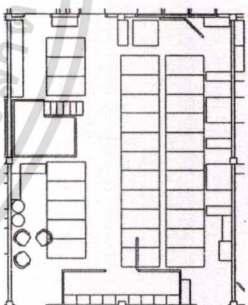
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

	โรงเรียนวรรณสว่างจิต	โรงเรียนอนุบาลหนูน้อย	โรงเรียนมินประสาธวิทยา
ส่วนทานอาหาร			
พื้นที่ (ตร.ม.)	119.1	112	58.95
ความสูงห้อง (ม.)	3.00 ม.	3.00 ม.	3.45 ม.
ตำแหน่งที่ตั้ง	ลานเอนกประสงค์	ลานเอนกประสงค์	ระเบียบทางเดิน
วัสดุพื้น	กระเบื้องสีขาว และ กระเบื้องดินเผาฉลุลายสี	กระเบื้องสีส้ม	กระเบื้องสีขาว
วัสดุผนัง	-	-	-
วัสดุเพดาน	เปิดเห็นแนวคาน	เปิดเห็นแนวคาน	ยิบซัมฉาบเรียบ
ระบบปรับอากาศ	ลมธรรมชาติ, พัดลม	ลมธรรมชาติ, พัดลม	ลมธรรมชาติ, พัดลม
ระบบส่องสว่าง	แสงธรรมชาติ, หลอดไฟ	แสงธรรมชาติ, หลอดไฟ	แสงธรรมชาติ, หลอดไฟ
เฟอร์นิเจอร์			
โต๊ะทานอาหาร	0.72	1.44	0.72
เก้าอี้นั่ง	0.09 , 0.36	0.36	0.09

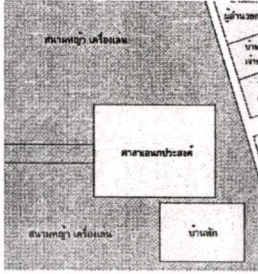
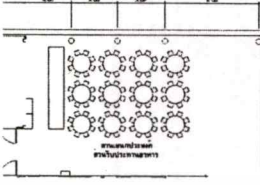
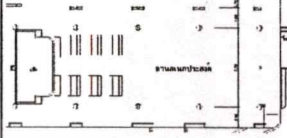
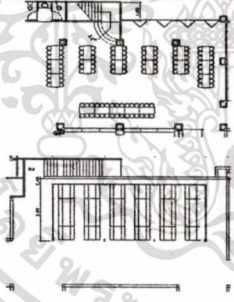
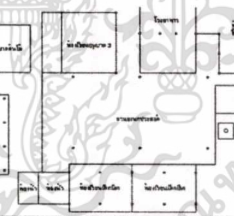
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

	โรงเรียนอนุบาลฉัตรเฉลิม	โรงเรียนอนุบาลทอสี	โรงเรียนอนุบาลมณียา
ส่วนนอน			
พื้นที่ (ตร.ม.)	14.4	18	21.6
ความสูงห้อง (ม.)	ใช้พื้นที่ร่วมกับห้องเรียน		
ตำแหน่งที่ตั้ง			
เฟอร์นิเจอร์			
ฟูกที่นอน	0.72	0.72	0.72
	โรงเรียนวรรณสว่างจิต	โรงเรียนอนุบาลหน้อย	โรงเรียนมินประสาธวิทยา
ส่วนนอน			
พื้นที่ (ตร.ม.)	18	18	21.6
ความสูงห้อง (ม.)	ใช้พื้นที่ร่วมกับห้องเรียน		
ตำแหน่งที่ตั้ง			
เฟอร์นิเจอร์			
ฟูกที่นอน	0.72	0.72	0.72

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

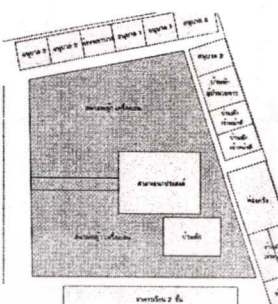
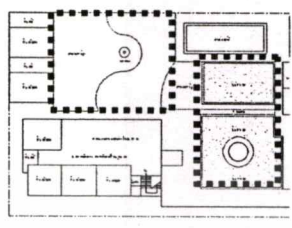
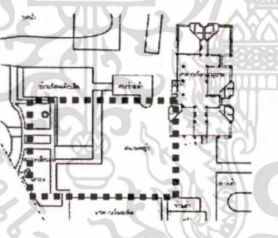
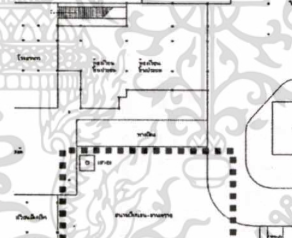
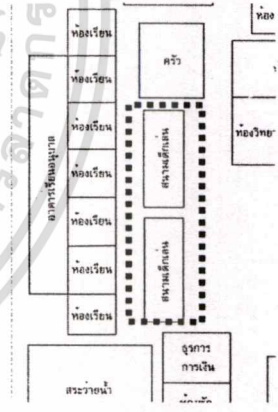
ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

	โรงเรียนอนุบาลตรังเฉลิม	โรงเรียนอนุบาลทอสี	โรงเรียนอนุบาลมณีชา
ลานเอนกประสงค์			
พื้นที่ (ตร.ม.)	324	140.41	308.75
ความสูงห้อง (ม.)	4.00 ม.	3.00 ม.	4.00 ม.
ตำแหน่งที่ตั้ง	บริเวณกลางสนามหญ้า	ชั้นล่างอาคาร	ชั้นล่างอาคาร
วัสดุพื้น	หินขัดสีเทา	กระเบื้องสีเทา	หินขัดสีขาว
วัสดุผนัง	-	-	-
วัสดุเพดาน	ยิปซัมฉาบเรียบ	เปิดเห็นแนวคาน	เปิดเห็นแนวคาน
ระบบปรับอากาศ	ลมธรรมชาติ, พัดลม	ลมธรรมชาติ, พัดลม	ลมธรรมชาติ, พัดลม
ระบบส่องสว่าง	แสงธรรมชาติ, หลอดไฟ	แสงธรรมชาติ, หลอดไฟ	แสงธรรมชาติ, หลอดไฟ
	โรงเรียนวรรณสว่างจิต	โรงเรียนอนุบาลหนูน้อย	โรงเรียนมินประสาธวิทย
ลานเอนกประสงค์			-
พื้นที่ (ตร.ม.)	298.08	253	-
ความสูงห้อง (ม.)	3.00 ม.	-	-
ตำแหน่งที่ตั้ง	ชั้นล่างอาคาร	ลานโล่งหน้าอาคาร	-
วัสดุพื้น	กระเบื้องสีเทา และ กระเบื้องดินเผาเสวกลาย สลัสนิ	บล็อกคิ้วหนอน	-
วัสดุผนัง	-	-	-
วัสดุเพดาน	เปิดเห็นแนวคาน	-	-
ระบบปรับอากาศ	ลมธรรมชาติ, พัดลม	ลมธรรมชาติ	-
ระบบส่องสว่าง	แสงธรรมชาติ, หลอดไฟ	แสงธรรมชาติ, หลอดไฟ	-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

	โรงเรียนอนุบาลจักรเฉลิม	โรงเรียนอนุบาลทอสี	โรงเรียนอนุบาลมณีญา
สวน สนามเด็ก เล่น บ่อทราย			
ตำแหน่งที่ตั้ง	กลางบริเวณโรงเรียน	ก่อน , หน้าอาคารเรียน	กลางบริเวณโรงเรียน
เฟอร์นิเจอร์			
จัดสวน	ปลูกต้นไม้	ปลูกต้นไม้	ปลูกต้นไม้
เครื่องเล่น	วัสดุโลหะ, พลาสติก	วัสดุโลหะ, พลาสติก	วัสดุโลหะ, พลาสติก
บ่อทราย	แยกพื้นที่	รวมกับเครื่องเล่น	แยกพื้นที่
	โรงเรียนวรรณสว่างจิต	โรงเรียนอนุบาลหนูน้อย	โรงเรียนมินประสาธวิทยา
สวน สนามเด็ก เล่น บ่อทราย			
ตำแหน่งที่ตั้ง	กลางบริเวณโรงเรียน	ด้านหน้าก่อนอาคารเรียน	ด้านหน้าก่อนอาคารเรียน
เฟอร์นิเจอร์			
จัดสวน	ปลูกต้นไม้	ปลูกต้นไม้	ปลูกต้นไม้
เครื่องเล่น	วัสดุโลหะ, พลาสติก	วัสดุธรรมชาติ	วัสดุธรรมชาติ
บ่อทราย	แยกพื้นที่	รวมกับเครื่องเล่น	รวมกับเครื่องเล่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.6 วิเคราะห์สรุปกิจกรรมการเรียนการสอนของนักเรียนชั้นอนุบาล 1 - 3

ก่อน 8.30 น. มาถึงโรงเรียน

- นำสิ่งของเครื่องใช้ กระเป๋านักเรียน ไปเก็บที่ตู้ในห้องเรียน
- นักเรียนเล่นที่สนาม เล่นเครื่องเล่น สนามทราย หรือที่ลานอเนกประสงค์

8.30 น. เข้าแถวเคารพธงชาติ

- ร้องเพลง
- ออกกำลังกายเคลื่อนไหวตามจังหวะดนตรี

9.00 น. เข้าห้องเรียน

- แยกสิ่งของที่นักเรียนนำมาเก็บในที่ของตัวเอง ส่งการบ้าน เก็บขวดนม ยา
- กิจกรรมกลุ่มใหญ่ เริ่ม โดยครู และเด็กทั้งหมดรวมกลุ่มกันวางแผนหัวข้อ เรื่องการเรียนประจำวัน
- กิจกรรมกลุ่มย่อย 4 – 6 คน แยกตามมุมการเรียนรู้ ศึกษาเรื่องราวที่ต่อเนื่อง จากหัวข้อที่วางแผนร่วมกัน

10.00 น. ทานอาหารว่าง

10.30 น. เข้ามุมการเรียนรู้ (สลับกลุ่ม)

- กิจกรรมกลุ่มย่อย แยกตามมุมการเรียนรู้ ศึกษาเรื่องราวที่ต่อเนื่องจากหัวข้อ เรื่องที่วางแผนร่วมกัน
- กิจกรรมกลุ่มใหญ่ รวมกลุ่มสนทนา สรุปร่วมกันทุกกลุ่ม
- ทำงานรายบุคคล ชัดเขียน วาดภาพ ถ่ายทอดความรู้สึก จินตนาการจากการ ทำงาน
- กิจกรรมกลางแจ้ง ออกกำลังกายกล้ามเนื้อ เล่นอิสระ เครื่องเล่น ในสนามทราย

11.30 น. รับประทานอาหารกลางวัน

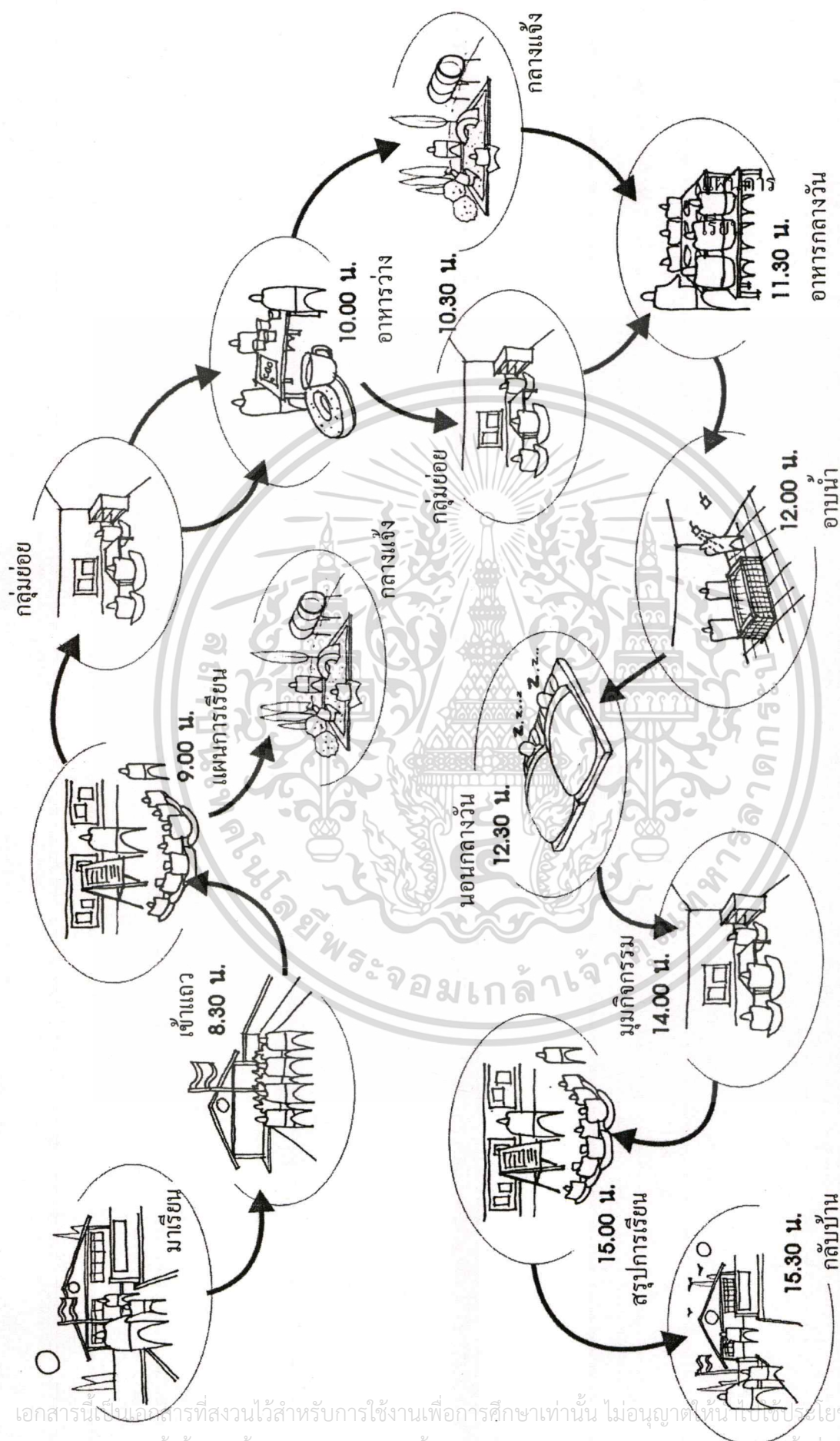
12.00 น. ทำธุระส่วนตัว อาบน้ำ แปรงฟัน

12.30 น. นอนกลางวัน (นักเรียนชั้นอนุบาล 1 และ 2)

14.00 น. ตื่นนอน แต่งตัว เข้ามุมกิจกรรมเสรี

15.00 น. พุฒยทบทวน สรุปการเรียนรู้ วางแผนงานในวันถัดไป

15.30 น. เดินทางกลับบ้าน

ภาพที่ 4.167 แสดงภาพสรุปตารางกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละวันของนักเรียนอนุบาล

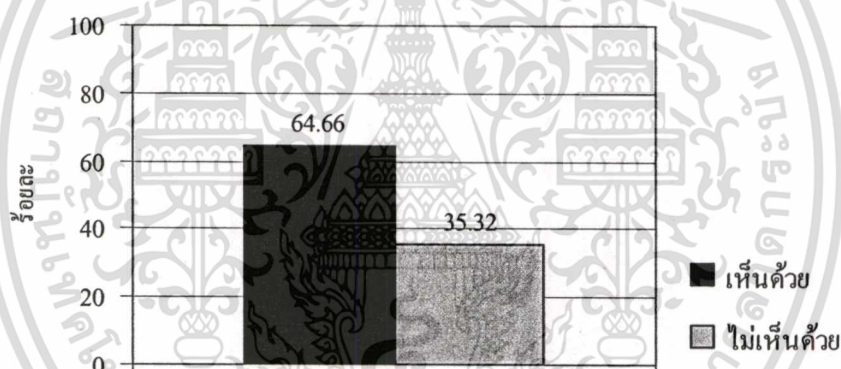
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ทำซ้ำโดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.7 สรุปข้อมูลจากแบบสอบถาม

ใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติ ความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ภายในโรงเรียนอนุบาลในปัจจุบัน ความคิดเห็นที่มีความต้องการ หรือควรให้มีการปรับปรุงอย่างไร ผู้ตอบแบบสอบถามจากโรงเรียนอนุบาลทั้ง 6 แห่ง แบ่งเป็นกลุ่มผู้ใช้พื้นที่ภายในโรงเรียนอนุบาล ได้แก่ กลุ่มนักเรียนอนุบาล และกลุ่มครูผู้สอนในระดับชั้นอนุบาล เน้นสอบถามถึงพื้นที่กิจกรรมที่นักเรียนใช้งาน ห้องเรียน มุมกิจกรรมในห้องเรียน ส่วนนอน ส่วนรับประทานอาหาร ห้องน้ำ สวนสนามเด็กเล่น และบ่อทราย เพื่อเก็บข้อมูลรวบรวมเป็นคำร้อยละนำไปประกอบการสรุปผลต่อไป

ข้อมูลแบบสอบถามจากนักเรียนอนุบาลรวมทั้ง 6 แห่ง

- ทัศนคติของนักเรียนที่คิดว่าการจัดตู้ และชั้นเก็บของต่างๆ ทั้งหมดแนบชิดผนัง และให้พื้นที่ตรงกลางเป็นโต๊ะเรียน เหมาะสมในการใช้งาน

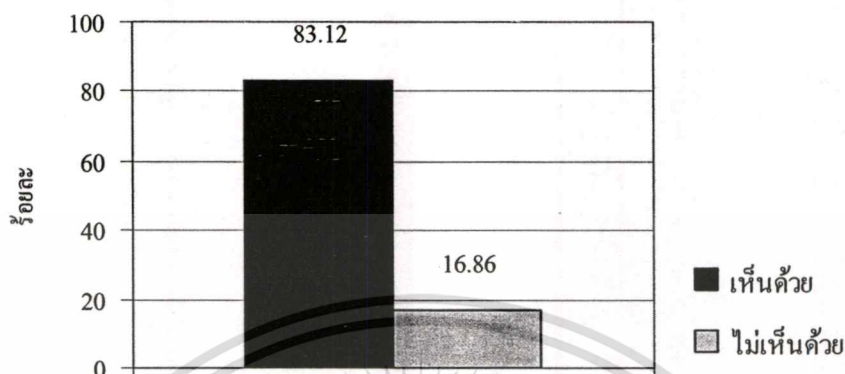

ภาพที่ 4.168 แสดงทัศนคติของนักเรียนที่คิดว่าการจัดตู้ และชั้นเก็บของต่างๆ

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนร้อยละ 64.66 คิดว่าจัดตู้ และชั้นเก็บของต่างๆ ทั้งหมดแนบชิดผนัง และให้พื้นที่ตรงกลางเป็นโต๊ะเรียน เหมาะสมในการใช้งาน

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนร้อยละ 35.32 คิดว่าจัดตู้ และชั้นเก็บของต่างๆ ทั้งหมดแนบชิดผนัง และให้พื้นที่ตรงกลางเป็นโต๊ะเรียน ไม่เหมาะสมในการใช้งาน

- ทักษะคตินักเรียนที่คิดว่าการจัดผู้ ชั้นเก็บของต่างๆ และ โต๊ะเรียน แบ่งเป็นมุมกิจกรรม สามารถเคลื่อนย้ายได้ เหมาะสมในการใช้งาน

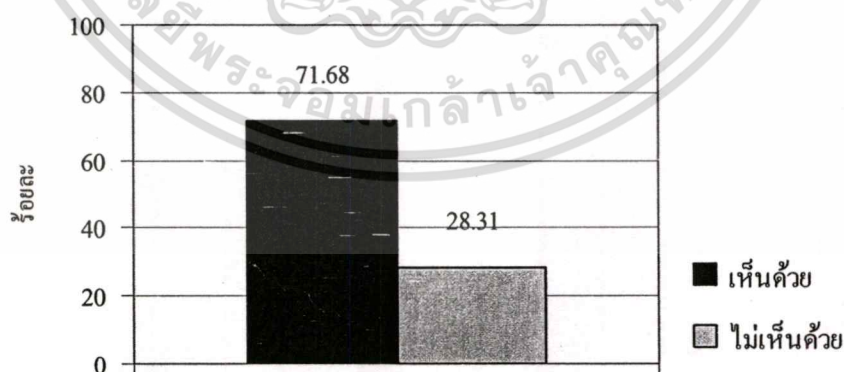

ภาพที่ 4.169 แสดงทัศนคตินักเรียนที่คิดว่าการจัดผู้ ชั้นเก็บของต่างๆ

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนร้อยละ 83.12 คิดว่าการจัดผู้ ชั้นเก็บของต่างๆ และ โต๊ะเรียน แบ่งเป็นมุมกิจกรรม สามารถเคลื่อนย้ายได้ เหมาะสมในการใช้งาน

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนร้อยละ 16.86 คิดว่าการจัดผู้ ชั้นเก็บของต่างๆ และ โต๊ะเรียน แบ่งเป็นมุมกิจกรรม สามารถเคลื่อนย้ายได้ ไม่เหมาะสมในการใช้งาน

- ทักษะคตินักเรียนที่คิดว่าการจัดการเรียนแบบกลุ่มย่อย 4-6 คน เหมาะสมในการใช้งาน

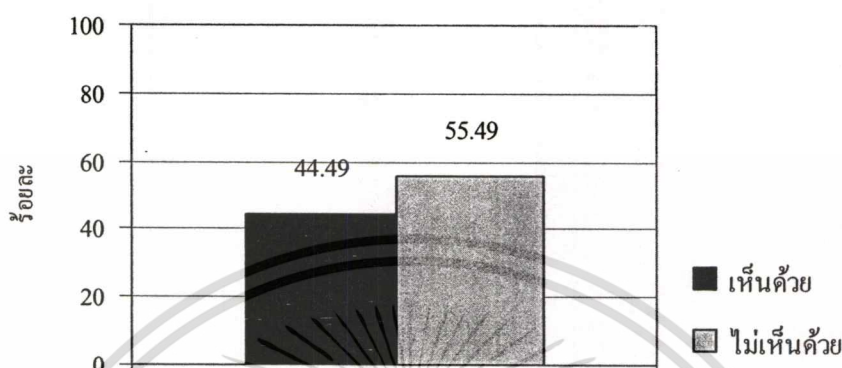
ภาพที่ 4.170 แสดงทัศนคตินักเรียนที่คิดว่าการจัดการเรียนแบบกลุ่มย่อย 4-6 คน

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนร้อยละ 71.68 คิดว่าการจัดการเรียนแบบกลุ่มย่อย 4-6 คน

เหมาะสมในการใช้งานสำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนร้อยละ 28.31 คิดว่าการจัดการเรียนแบบกลุ่มย่อย 4-6 คน ไม่เหมาะสมในการใช้งาน

- ทักษะคตินักเรียนที่คิดว่าการจัดการเรียนแบบกลุ่มใหญ่ 8-10 คน เหมาะสมในการใช้งาน

ภาพที่ 4.171 แสดงทัศนคตินักเรียนที่คิดว่าการจัดการเรียนแบบกลุ่มย่อย 8-10 คน

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนร้อยละ 44.49 คิดว่าการจัดการเรียนแบบกลุ่มย่อย 8-10 คน เหมาะสมในการใช้งาน

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนร้อยละ 55.49 คิดว่าการจัดการเรียนแบบกลุ่มย่อย 8-10 คน ไม่เหมาะสมในการใช้งาน

- ทักษะคตินักเรียนที่คิดว่าการจัดการเรียนแบบนั่งรวมกันแบบเรียงแถวหน้ากระดาน เหมาะสมในการใช้งาน

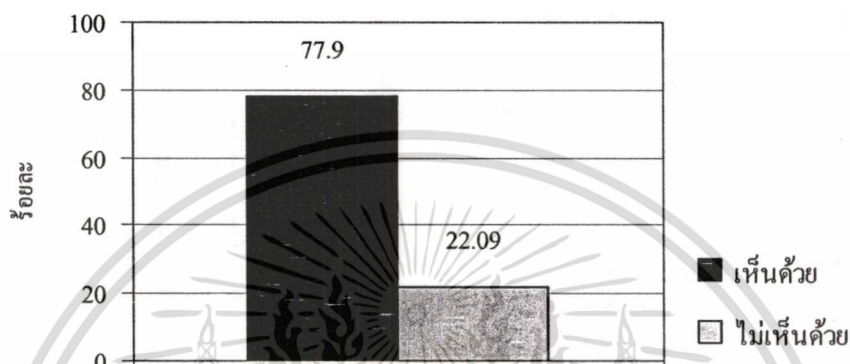
ภาพที่ 4.172 แสดงทัศนคตินักเรียนที่คิดว่าการจัดการเรียนแบบนั่งรวมกันแบบเรียงแถวหน้ากระดาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนร้อยละ 36 คิดว่าการจัดการเรียนแบบนั่งรวมกันแบบเรียงแถวหน้ากระดาน เหมาะสมในการใช้งาน

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนร้อยละ 63.99 คิดว่าการจัดการเรียนแบบนั่งรวมกันแบบเรียงแถวหน้ากระดาน ไม่เหมาะสมในการใช้งาน

- ทักษะคตินักเรียนที่คิดว่าในมุกกิจกรรมคุณครูต้องสามารถดูแลนักเรียนได้ง่ายและทั่วถึง

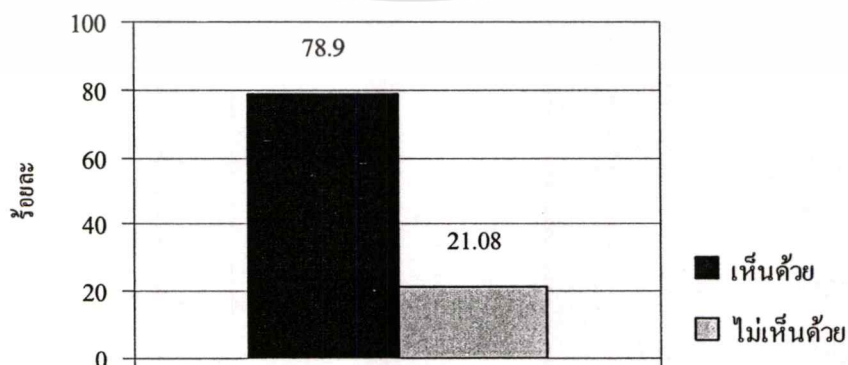

ภาพที่ 4.173 แสดงทัศนคติของนักเรียนที่คิดว่าในมุกกิจกรรมคุณครูต้องสามารถดูแลนักเรียนได้ง่ายและทั่วถึง

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนร้อยละ 77.9 คิดว่าในมุกกิจกรรมคุณครูต้องสามารถดูแลนักเรียนได้ง่ายและทั่วถึง

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนร้อยละ 22.09 คิดว่าในมุกกิจกรรมคุณครูไม่จำเป็นต้องสามารถดูแลนักเรียนได้ง่ายและทั่วถึง

- ทักษะคตินักเรียนที่คิดว่ามุกกิจกรรมต่างๆ ต้องสามารถปรับเปลี่ยนเคลื่อนย้ายได้ง่ายและสะดวก

ภาพที่ 4.174 แสดงทัศนคตินักเรียนที่คิดว่ามุกกิจกรรมต่างๆ ต้องสามารถปรับเปลี่ยนเคลื่อนย้ายได้ง่ายและสะดวก

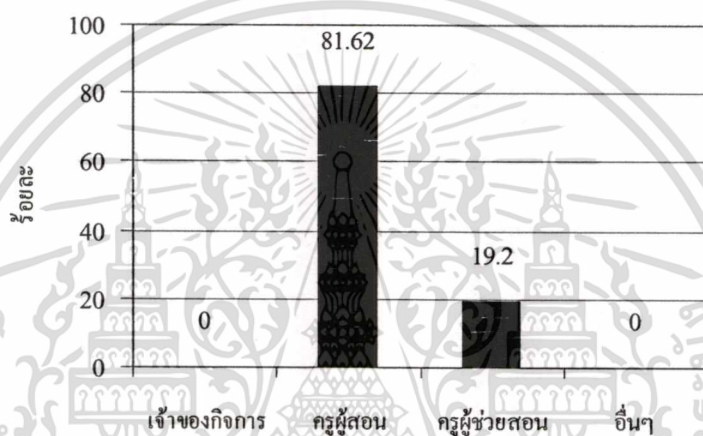
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น และสะดวก มีให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนร้อยละ 78.9 คิดว่ามุกกิจกรรมต่างๆ ต้องสามารถปรับเปลี่ยน
เคลื่อนย้ายได้ง่าย และสะดวก

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนร้อยละ 21.08 คิดว่ามุกกิจกรรมต่างๆ ไม่จำเป็นต้องสามารถ
ปรับเปลี่ยนเคลื่อนย้ายได้ง่าย และสะดวก

ข้อมูลแบบสอบถามจากครูผู้สอนในโรงเรียนอนุบาลรวมทั้ง 6 แห่ง

- ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดเป็นเพศหญิง
- ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดมีตำแหน่งหน้าที่

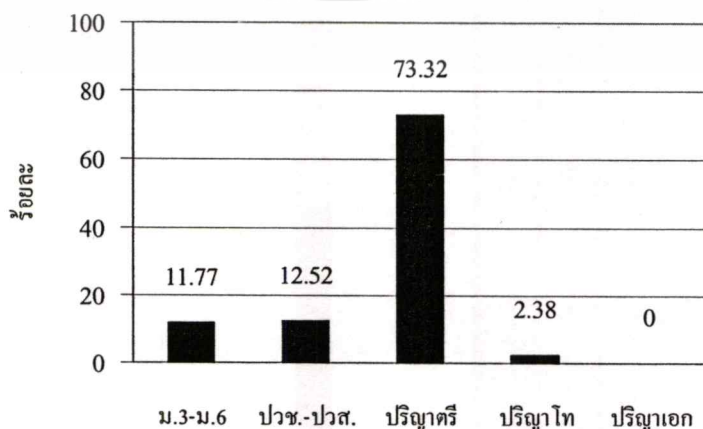

ภาพที่ 4.175 แสดงตำแหน่งหน้าที่

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนร้อยละ 81.62 เป็นครูผู้สอน

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนร้อยละ 19.2 เป็นครูผู้ช่วยสอน

- ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจบระดับการศึกษาสูงสุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ภาพที่ 4.176 แสดงระดับการศึกษาสูงสุด

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

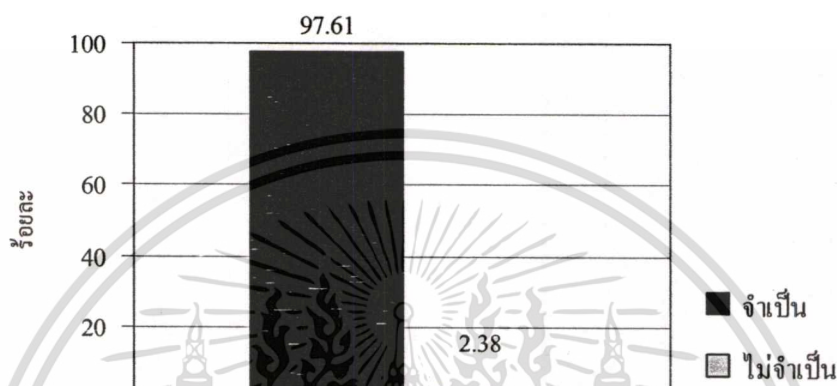
ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนร้อยละ 11.77 จบการศึกษาระดับ ม.3 – ม.6

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนร้อยละ 12.52 จบการศึกษาระดับ ปวช.-ปวส.

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนร้อยละ 73.32 จบการศึกษาระดับ ปริญญาตรี

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนร้อยละ 2.38 จบการศึกษาระดับ ปริญญาโท

- ทักษะคิดของครูผู้สอนที่คิดว่าครุภัณฑ์ เครื่องใช้ที่ทำมาจากวัสดุธรรมชาติมีความจำเป็น

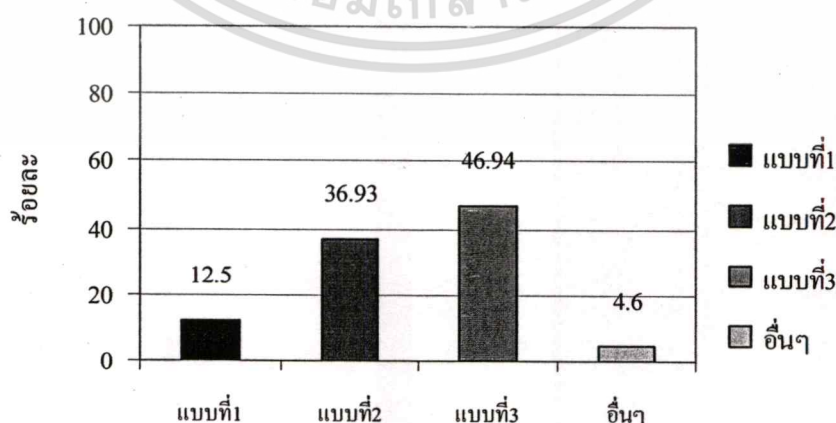

ภาพที่ 4.177 แสดงทัศนคติของครูผู้สอนที่คิดว่าครุภัณฑ์ เครื่องใช้ที่ทำมาจากวัสดุธรรมชาติมีความจำเป็น

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนร้อยละ 97.61 คิดว่าพื้นที่ที่มีความจำเป็น

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนร้อยละ 2.38 คิดว่าพื้นที่ที่ไม่มีความจำเป็น

- ทักษะคิดของครูผู้สอนเกี่ยวกับลักษณะการจัดมุมกิจกรรม และทางสัญจรในห้องเรียน ที่เหมาะสมกับการเรียนการสอนในระดับอนุบาล

ภาพที่ 4.178 แสดงทัศนคติของครูผู้สอนเกี่ยวกับลักษณะการจัดมุมกิจกรรม และทางสัญจร

เอกสารนี้เป็นเอกสารในห้องเรียน ที่เหมาะสมกับการเรียนการสอนในระดับอนุบาลนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

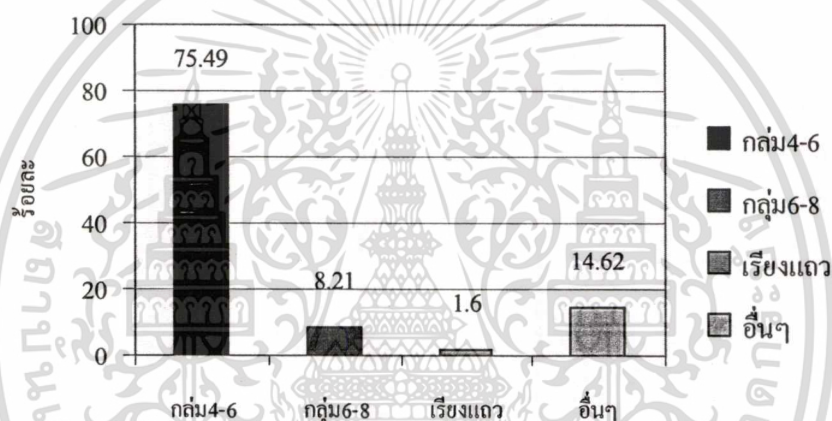
ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนร้อยละ 12.5 คิดว่าควรจัดครุภัณฑ์ชนิดผนัง และเปิดพื้นที่ตรงกลางสำหรับ โต๊ะเรียนซึ่งสามารถปรับได้

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนร้อยละ 36.93 คิดว่าควรใช้ครุภัณฑ์เดี่ยวๆ แบ่งพื้นที่ออกเป็นมุมกิจกรรม และมีพื้นที่ตรงกลางวาง โต๊ะเรียนสามารถปรับเปลี่ยนได้

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนร้อยละ 46.94 คิดว่าควรจัดโดยใช้ครุภัณฑ์เดี่ยวๆ แบ่งพื้นที่กลุ่มกิจกรรมเป็นพื้นที่ย่อยๆ

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนร้อยละ 4.6 คิดว่าควรจัดในรูปแบบอื่นๆ คือ ใช้ครุภัณฑ์เดี่ยวๆ แบ่งพื้นที่ออกเป็นมุมกิจกรรมจัดชนิดผนัง

- ทศนคติของครูผู้สอนเกี่ยวกับลักษณะการจัดพื้นที่กิจกรรมภายในห้องเรียน ที่เหมาะสม

ภาพที่ 4.179 แสดงทัศนคติของครูผู้สอนเกี่ยวกับลักษณะการจัดพื้นที่กิจกรรมภายในห้องเรียนที่เหมาะสม

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนร้อยละ 75.49 คิดว่าควรจัดลักษณะกลุ่มย่อย 4-6 คน

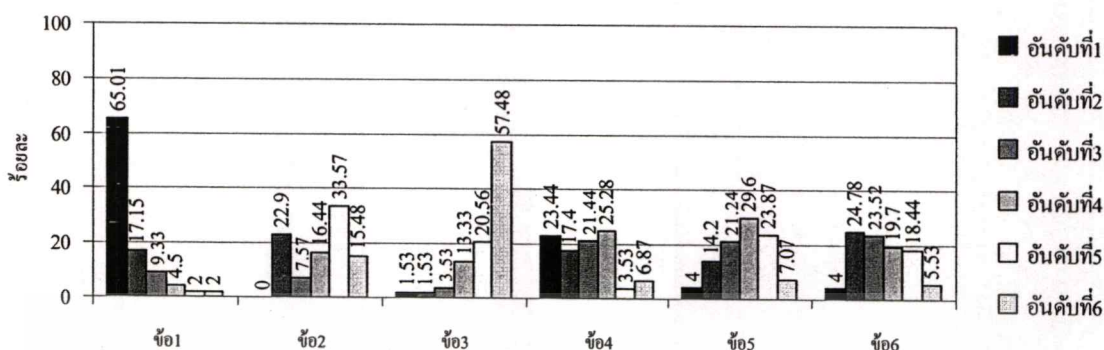
ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนร้อยละ 8.21 คิดว่าควรจัดลักษณะกลุ่มใหญ่ 6-8 คน

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนร้อยละ 1.6 คิดว่าควรจัดลักษณะนั่งรวมกันแบบเรียงแถวหน้า

กระดาน

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนร้อยละ 14.62 คิดว่าควรจัดในรูปแบบอื่นๆ คือ สามารถนั่งรวมเป็นวงกลม หรือนั่งรวมเป็นรูปตัว U

- ทักษะคิดของครูผู้สอนเกี่ยวกับเกณฑ์สำคัญในการจัดพื้นที่กิจกรรมภายในห้องเรียน

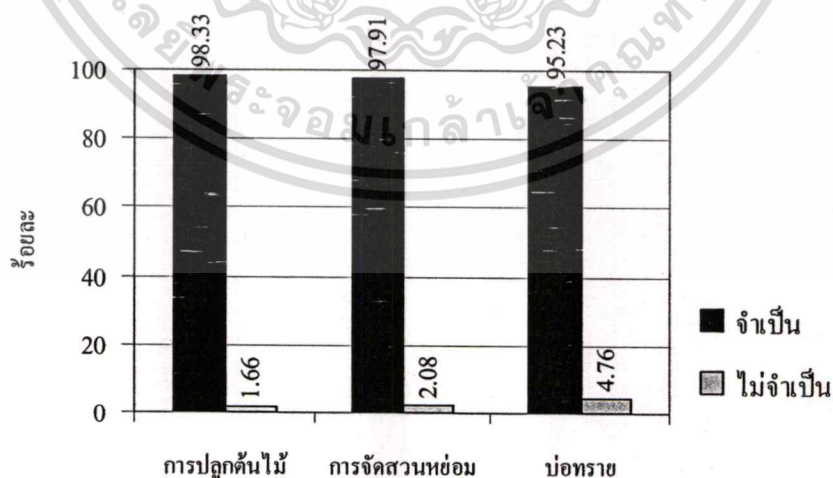
ภาพที่ 4.180 แสดงทัศนคติของครูผู้สอนเกี่ยวกับเกณฑ์สำคัญในการจัดพื้นที่กิจกรรมภายในห้องเรียน

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนร้อยละ 65.01 คิดว่าการจัดพื้นที่กิจกรรมภายในห้องเรียนครูสามารถดูแลเด็กได้ง่ายและทั่วถึง ต่ำสุดเป็นอันดับที่ 1

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนร้อยละ 24.78 คิดว่านักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนนักเรียนและสามารถใช้อุปกรณ์การเรียนร่วมกันได้ ต่ำสุดเป็นอันดับที่ 2

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนร้อยละ 21.44 และ 29.6 คิดว่านักเรียนมีสมาธิในการเรียน และสามารถปรับเปลี่ยนพื้นที่ได้ง่าย และสะดวก มีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกัน ต่ำสุดเป็นอันดับที่ 3

- ทักษะคิดของครูผู้สอนทางด้านสภาพแวดล้อมโดยรอบอาคารเรียน

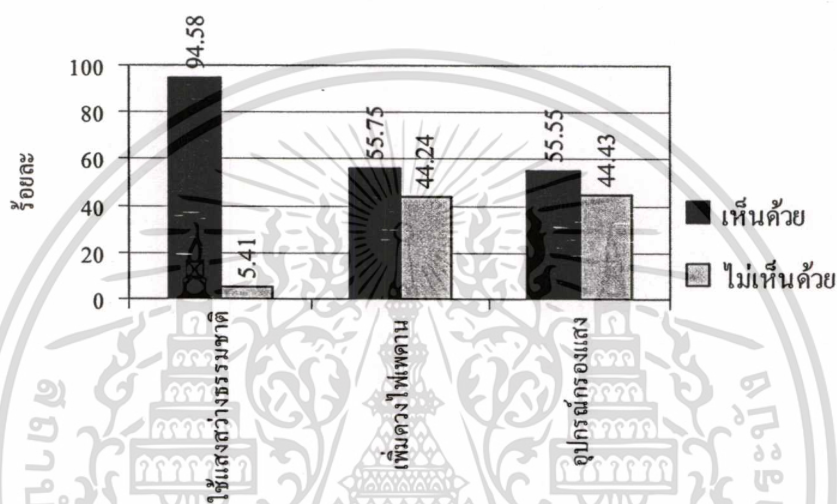

ภาพที่ 4.181 แสดงทัศนคติของครูผู้สอนทางด้านสภาพแวดล้อมโดยรอบอาคารเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนร้อยละ 98.33 คิดว่าการปลูกต้นไม้โดยรอบอาคารมีความจำเป็น
 ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนร้อยละ 1.66 คิดว่าการปลูกต้นไม้โดยรอบอาคารไม่มีความจำเป็น
 ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนร้อยละ 97.91 คิดว่าการจัดสวนหย่อม สนามหญ้ามีความจำเป็น
 ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนร้อยละ 2.08 คิดว่าการจัดสวนหย่อม สนามหญ้าไม่มีความจำเป็น
 ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนร้อยละ 95.23 คิดว่าบ่อทรายมีความจำเป็น
 ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนร้อยละ 4.76 คิดว่าบ่อทรายไม่มีความจำเป็น

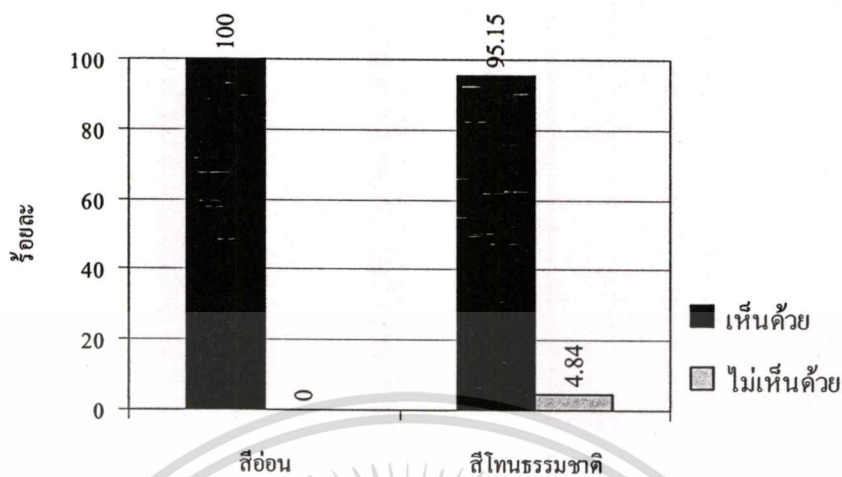
- ทศนคติของครูผู้สอนทางด้านแสงสว่าง

ภาพที่ 4.182 แสดงทัศนคติของครูผู้สอนทางด้านแสงสว่าง

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนร้อยละ 94.58 คิดว่าควรใช้แสงสว่างธรรมชาติในห้องเรียน
 ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนร้อยละ 5.41 คิดว่าไม่ควรใช้แสงสว่างธรรมชาติในห้องเรียน
 ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนร้อยละ 55.75 คิดว่าควรเพิ่มดวงไฟบนเพดานห้องเรียน
 ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนร้อยละ 44.24 คิดว่าไม่ควรเพิ่มดวงไฟบนเพดานห้องเรียน
 ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนร้อยละ 55.55 คิดว่าห้องเรียนควรมีอุปกรณ์กรองแสงกันแดด
 ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนร้อยละ 44.43 คิดว่าห้องเรียนควรมีอุปกรณ์กรองแสงกันแดด

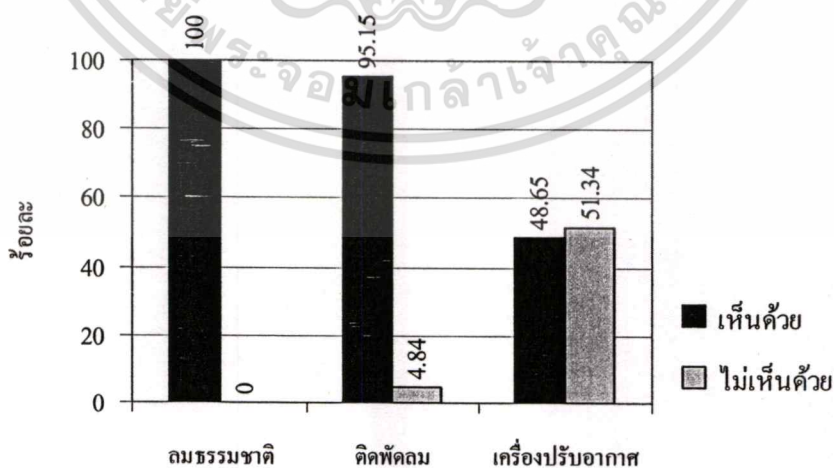
- ทักษะคติของครูผู้สอนทางด้านสีส้น

ภาพที่ 4.183 แสดงทักษะคติของครูผู้สอนทางด้านสีส้น

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนร้อยละ 100 คิดว่าสีในห้องเรียนโดยรวมควรเป็นสีอ่อน
 ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนร้อยละ 95.15 คิดว่าสีโดยรวม ของครุภัณฑ์ เครื่องใช้ภายใน
 ห้องเรียน ต้องมีสีในกลุ่ม โทนสีธรรมชาติ
 ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนร้อยละ 4.84 คิดว่าสีโดยรวม ของครุภัณฑ์ เครื่องใช้ภายใน
 ห้องเรียน ไม่ควรต้องมีสีในกลุ่ม โทนสีธรรมชาติ

- ทักษะคติของครูผู้สอนทางการระบายอากาศ

ภาพที่ 4.184 แสดงทักษะคติของครูผู้สอนทางการระบายอากาศ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนร้อยละ 100 คิดว่าการระบายอากาศควรได้รับลมจากธรรมชาติ
 ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนร้อยละ 95.15 คิดว่าการระบายอากาศควรติดพัดลม
 ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนร้อยละ 4.84 คิดว่าการระบายอากาศไม่ควรติดพัดลม
 ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนร้อยละ 48.65 คิดว่าการระบายอากาศควรติดเครื่องปรับอากาศ
 ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนร้อยละ 51.34 คิดว่าการระบายอากาศไม่ควรติดเครื่องปรับอากาศ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

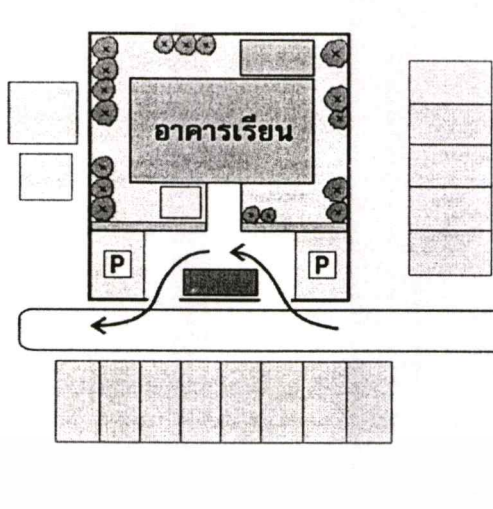
สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

จากการวิเคราะห์ข้อมูล และการศึกษาข้อมูล การจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนอนุบาล พฤติกรรมกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดพื้นที่องค์ประกอบภายในโรงเรียนอนุบาล และการจัดวางครุภัณฑ์ที่เอื้อประโยชน์ต่อกิจกรรมของนักเรียน ทั้งในโรงเรียนอนุบาลที่มีการจัดการเรียนการสอนรูปแบบเดิม และโรงเรียนอนุบาลที่จัดการเรียนการสอนตามแนวการเรียนรู้ภาษาธรรมชาติแบบองค์รวม จากกลุ่มโรงเรียนอนุบาลต้นแบบที่เป็นกรณีศึกษา ซึ่งมีทั้งความเหมือน และแตกต่างกันในการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนอนุบาล พบว่ามีความแตกต่างกันในรูปแบบทฤษฎีการเรียนการสอนที่ไม่เน้นการเรียนการสอนโดยตรงจากครู จากเดิมที่เน้นสาระทางภาษา หลักการพูด – เขียน สอนหนังสือเพียงอย่างเดียว แต่ในรูปแบบการเรียนการสอนในรูปแบบใหม่จะเน้นให้นักเรียนได้เรียนรู้จากชีวิตจริงจากสิ่งแวดล้อมรอบตัว รับรู้ และเข้าใจ ทั้งการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนการสอน และลักษณะที่เป็นธรรมชาติ ดังนั้นพื้นที่การเรียนรู้ของนักเรียนจึงไม่ได้จำกัดอยู่เพียงแต่ในห้องเรียนเพียงอย่างเดียว ผู้วิจัยได้ศึกษาถึงข้อดี และข้อเสียของการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนอนุบาล โดยอ้างอิงข้อมูลจากเกณฑ์ข้อกำหนดมาตรฐานของโรงเรียนอนุบาล จากระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ นำมาเป็นข้อมูลสรุป เสนอแนะรูปแบบการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนอนุบาล ในด้านการจัดวางพื้นที่ ขนาดการใช้พื้นที่ในส่วนต่างๆ ของนักเรียน และรูปแบบการจัดวางครุภัณฑ์ต่างๆ ที่เหมาะสมตามแนวการเรียนรู้ภาษาธรรมชาติแบบองค์รวม

5.1 ที่ตั้ง และสภาพแวดล้อมของโรงเรียนอนุบาล

เกณฑ์ในการจัดตั้งโรงเรียนอนุบาลควรตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีการเดินทาง คมนาคมไปยังโรงเรียนได้สะดวก อยู่ใกล้แหล่งชุมชน ถนนสายหลัก ห่างไกลจากแหล่งมลพิษที่จะส่งผลมาถึงภายในโรงเรียนอนุบาล ก่อให้เกิดผลเสียกับนักเรียน มีความเงียบสงบ ไม่มีเสียงรบกวนจากภายนอก

การเดินทางเข้าถึงพื้นที่ภายในโรงเรียนอนุบาล ควรมีพื้นที่จอดรถด้านหน้าทางเข้าเพื่อผู้ปกครองและผู้มาติดต่อ หรืออย่างน้อยควรมีพื้นที่สำหรับผู้ปกครองสามารถขับรถเข้าไปจอดเพื่อส่ง – รับ นักเรียนได้สะดวกไม่ก่อให้เกิดปัญหาการจราจรติดขัด มีเจ้าหน้าที่ หรือครูคอยทำหน้าที่รับ – ส่ง เด็กเพื่อความปลอดภัย

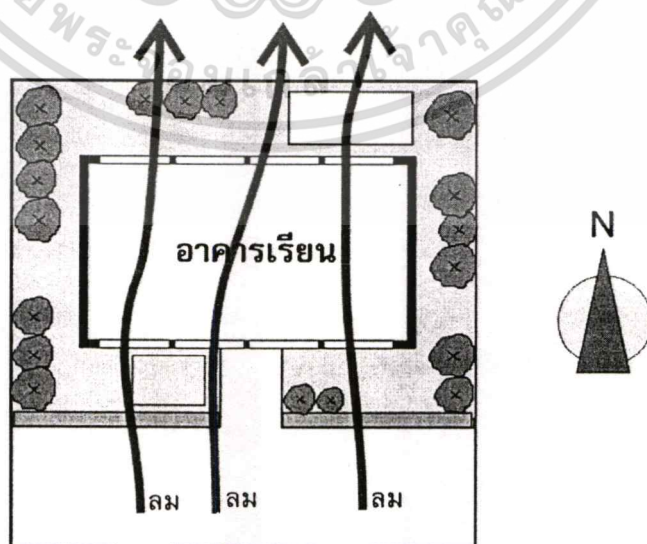

ภาพที่ 5.1 แสดงสรุปทางเข้าถึงพื้นที่ภายในโรงเรียนอนุบาล

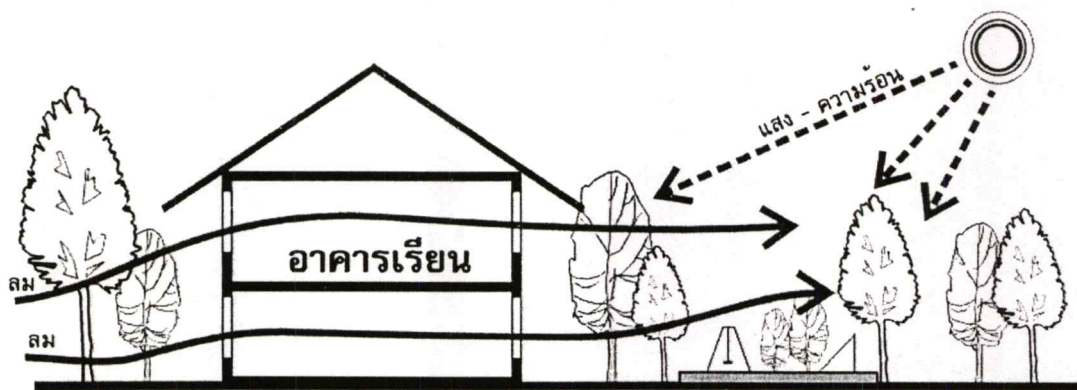
สภาพอาคารควรออกแบบพื้นที่ใช้สอย จัดวางพื้นที่ต่างๆ ภายในโรงเรียนอนุบาลให้ตรงกับความต้องการในการใช้สอยจริงที่เกิดขึ้นภายในสภาพแวดล้อม อาคารควรมีการระบายอากาศที่ดี สามารถรับลม และรับแสงสว่างจากธรรมชาติ

ทิศทางที่ตั้ง ควรวางอาคารในแนวส่วนด้านแคบของอาคารไปในทิศทางตะวันออก และ ตะวันตก จะได้รับผลกระทบจากแดดไม่มาก ด้านกว้างของอาคารเรียนหันไปทางทิศเหนือ และทิศใต้ ตัวอาคารจะสามารถรับลมตามทิศทางลมธรรมชาติได้ดี

การจัดภูมิทัศน์สภาพแวดล้อม ควรการจัดสวน ปลูกต้นไม้โดยรอบบริเวณโรงเรียน เพื่อ ความ ร่มรื่น มีบ่อทราย เป็นพื้นที่กิจกรรมกลางแจ้งของนักเรียน และเป็นแหล่งเสริมสร้างความรู้ อีกทางหนึ่งของนักเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับภาพที่ 5.2 แสดงสรุปการเลือกทิศทางที่ตั้งของอาคารใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.3 แสดงสรุปจัดวางพื้นที่ต่างๆ ภายในโรงเรียนอนุบาล

5.2 การจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนอนุบาล

1. การจัดพื้นที่ การจัดวางเครื่องเรือน และอุปกรณ์เครื่องใช้

- พื้นที่ห้องเรียน จัดพื้นที่ให้ครูสามารถดูแลนักเรียนได้ง่าย นักเรียนสามารถมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนนักเรียน และสามารถใช้อุปกรณ์ต่างๆ ร่วมกันได้ อุปกรณ์เครื่องเรือน เครื่องใช้ ทำจากวัสดุธรรมชาติ สามารถปรับเคลื่อนย้ายได้สะดวก

- พื้นที่มุมกิจกรรมภายในห้องเรียน อุปกรณ์เครื่องเรือน และเครื่องใช้มีความสูงไม่ควรเกิน 1.20 ม. จัดพื้นที่ไว้เป็นมุมต่างๆ จัดผนังห้องเรียน ปรับเคลื่อนย้ายได้สะดวก มีมุมกิจกรรมที่จำเป็นทั้งหมด 8 มุมกิจกรรม ได้แก่ มุมประสบการณ์ และบทบาทสมมุติ, มุมบล็อก, มุมศิลปะ, มุมหนังสือ, มุมคณิตศาสตร์, มุมวิทยาศาสตร์, มุมเกมการศึกษา, และมุมภาษา โดยมีมุมกิจกรรมเสริมเพิ่มเติมอีก 3 มุมกิจกรรม ได้แก่ มุมกล้านเนื้อกิจกรรมประกอบดนตรี, มุมแบบฝึกหัด และมุมคอมพิวเตอร์

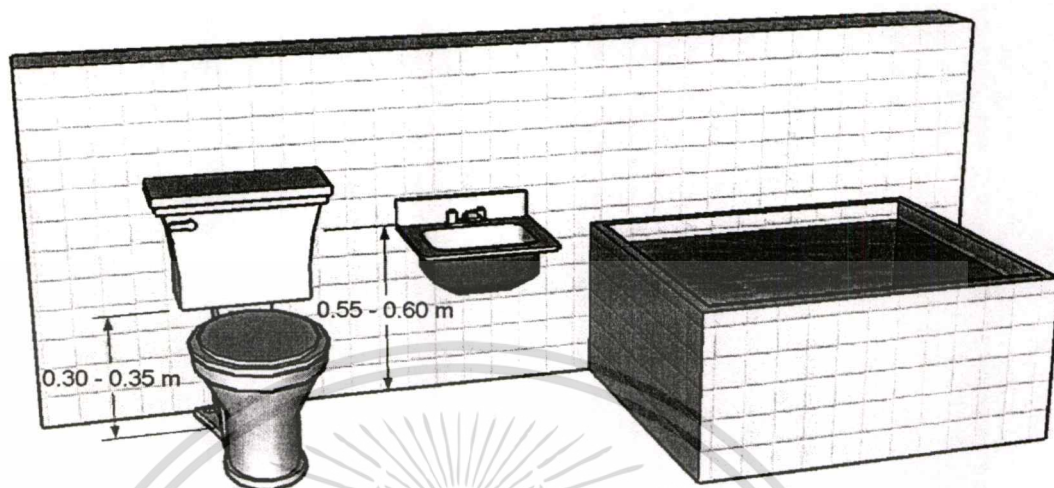
- พื้นที่ส่วนรับประทานอาหาร ควรจัดให้มีพื้นที่สำหรับรับประทานอาหาร หรือใช้พื้นที่ลานนอกประสงค์ที่มีพื้นที่กว้างขวางสามารถจัดแบ่งออกเป็นพื้นที่รับประทานอาหารได้ จัดโต๊ะรับประทานอาหารที่นักเรียนสามารถนั่งร่วมกันได้ 6 – 8 คน โต๊ะรับประทานอาหารมีขนาด 0.60 X 1.20 ม.

- พื้นที่ส่วนนอน สามารถจัดพื้นที่ไว้ในห้องเรียนได้ เบาะที่นอนมีขนาด 0.60 X 1.20 ม. ใช้พื้นที่เฉลี่ย 0.72 ตร.ม. / นักเรียน 1 คน และควรมีที่เก็บที่อุปกรณ์เครื่องนอนสำหรับนักเรียน เพื่อความเป็นระเบียบ

- พื้นที่ห้องน้ำ จัดพื้นที่ห้องน้ำอยู่ด้านหลังห้องเรียน ทางเข้าเปิดโล่งไม่มีประตูปิด เครื่องสุขภัณฑ์ คือ เฉลี่ยโถส้วม 1 ที่ / นักเรียน 15 คน โถปัสสาวะชาย อ่างล้างหน้า พื้นที่อาบน้ำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยใช้ฝักบัวอาบน้ำ หรืออาบน้ำแบบชักอาน แนวตะขอแขวนเสื้อผ้าของนักเรียน ทั้งหมดควรมีขนาด สัดส่วน ระดับความสูงควรเหมาะสมกับนักเรียนเพื่อการใช้งานได้สะดวก

ภาพที่ 5.4 แสดงสรุประดับความสูงของสุขภัณฑ์ในห้องน้ำ

- พื้นที่ลานอเนกประสงค์ จัดให้เป็นพื้นที่โล่ง ขนาดสัดส่วนตามแต่เนื้อที่บริเวณ โรงเรียนจะมีมากน้อยเพียงใด ใช้ในการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น เคารพธงชาติ ออกกำลังกาย เป็นต้น
- พื้นที่สวน สนามเด็กเล่น บ่อทราย เป็นแหล่งเรียนรู้ศึกษาจากธรรมชาติของ นักเรียน ควรจัดให้มีสวนมีการปลูกต้นไม้ ไม้โดยรอบบริเวณโรงเรียน เพื่อช่วยในการให้ร่มเงา กรองแสงแดด สนามเด็กเล่นจัดให้มีบ่อทราย และอุปกรณ์เครื่องเล่นต่างๆ เพื่อฝึกพัฒนาการ ทางด้านร่างกายตามวัยของนักเรียน ควรเป็นเครื่องเล่นที่สร้างมาจากวัสดุจากธรรมชาติ

2. การใช้วัสดุ

วัสดุพื้น

1. พื้นที่ห้องเรียน ใช้กระเบื้องยาง เน้นความปลอดภัย หรือกระเบื้อง ที่ทนทานสามารถ ดูแลรักษาความสะอาดได้ง่าย
2. พื้นที่ส่วนรับประทานอาหาร ใช้กระเบื้องปูพื้น
3. พื้นที่ห้องน้ำ ใช้กระเบื้องที่มีผิวหยาบไม่ทำให้ลื่น เป็นอันตรายต่อนักเรียน
4. พื้นที่สวน สนามเด็กเล่น บ่อทราย พื้นปลูกหญ้า พื้นดิน และทราย

วัสดุผนัง เป็นผนังก่ออิฐฉาบปูนทาสี สามารถจัดเตรียมพื้นที่ที่นักเรียนสามารถนำผลงาน มาติดได้สะดวก ส่วนภายในห้องน้ำจะเป็นผนังกรุกระเบื้อง

วัสดุเพดาน ใช้ฝ้าเพดานแบบยิบซัมฉาบเรียบ หรืออาจจะไม่มีฝ้าเปิดเห็นแนวคาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

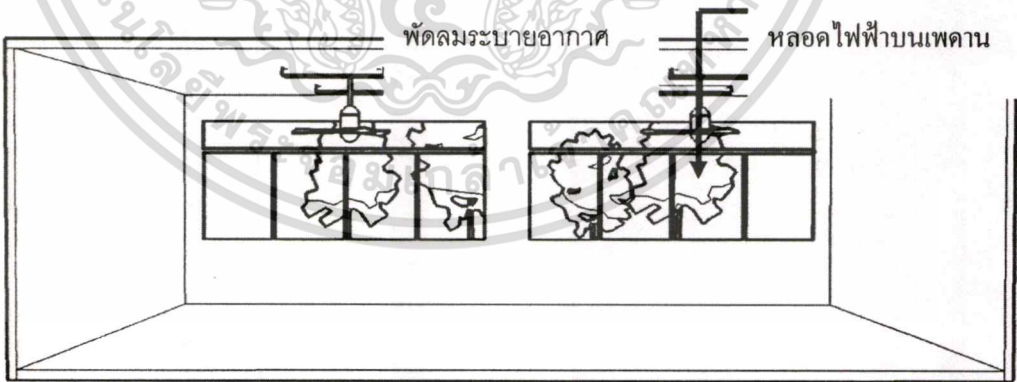
ตารางที่ 5.1 แสดงสรุปการใช้วัสดุของพื้นที่องค์ประกอบภายในโรงเรียนอนุบาล

พื้นที่	วัสดุพื้น	วัสดุผนัง	วัสดุเพดาน	โทนสี
ห้องเรียน	กระเบื้อง หรือ กระเบื้องยาง	ก่ออิฐฉาบปูน ทาสี ห้องน้ำผนังกรุ กระเบื้อง	ฝ้าเพดานยิบฉั่ม ฉาบเรียบ หรือ ไม่มีฝ้า เปิดเห็นแนคาน	สีอ่อน สีขาว โทนสีเอิร์ท โทน เน้นสีจริงของ วัสดุตาม ธรรมชาติ
รับประทานอาหาร	กระเบื้องปูพื้น			
ห้องน้ำ	กระเบื้องปูพื้น			
สวน สนามเด็กเล่น บ่อทราย	ปลูกหญ้า พื้นดิน และทราย			

3. งานระบบอุปกรณ์ปรับอากาศ และส่องสว่าง

ระบบอุปกรณ์ปรับอากาศ เน้นการระบายอากาศด้วยลมธรรมชาติ อุปกรณ์ใช้งานเพียงแต่พัดลมระบายอากาศเป็นหลัก

ระบบอุปกรณ์ส่องสว่าง ควรใช้แสงสว่างจากธรรมชาติให้ได้มากที่สุด ควรมีพื้นที่ช่องแสงที่แสงธรรมชาติสามารถส่องเข้ามาได้อย่างต่ำร้อยละ 20 ของพื้นที่ห้อง แต่ก็ยังต้องเปิดแสงจากหลอดไฟฟ้าช่วยเพิ่มความสว่างอยู่ในทุกพื้นที่ การใช้แสงธรรมชาติในแต่ละช่วงเวลาแสงสว่างอาจมีความสว่างที่ไม่แน่นอนในพื้นที่จึงต้องใช้แสงหลอดไฟฟ้าบนเพดานห้องเรียนจำนวน 4 ชุด ต่อห้องเรียน เพื่อให้ได้แสงที่สม่ำเสมอทั่วถึง มีแสงสว่างที่เหมาะสมในการใช้งาน บางเวลาเมื่อแสงธรรมชาติส่องเข้ามาจ้ามักเกินไปจึงควรมีม่านกรองแสง

ภาพที่ 5.5 แสดงสรุปงานระบบอุปกรณ์ปรับอากาศ และส่องสว่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. บรรยายสภาพในสภาพแวดล้อม

โทนสี เน้นที่สีอ่อน สีขาว โทนสีแบบเอิร์ทโตน เน้นสีจริงของวัสดุตามธรรมชาติ การใช้สีอ่อนก็ช่วยให้พื้นที่ที่ใช้ดูสว่าง ไม่อึดอัด ไม่ทำให้เกิดความเครียดเมื่อใช้งานไปเวลานาน โดยที่ผลงานของนักเรียนต่างๆ หรือสื่ออุปกรณ์ในการเรียนการสอน จะมีสีสะดุดตาเพื่อให้เด็กสนใจ เกิดความสนุกสนาน

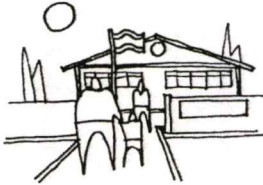
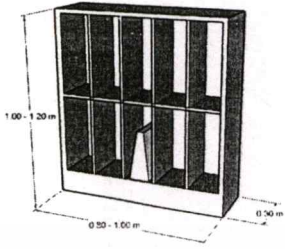
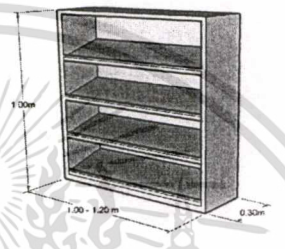
ความเป็นระเบียบ และการจัดวางเครื่องเรือน ออกแบบให้มีสภาพที่กลมกลืนไปกับพื้นที่ใช้งาน ดูเป็นระเบียบเรียบร้อยสร้างแบบยึดติดกับผนัง ทำเป็นตู้ หรือชั้นเก็บของ ส่วนของเบ็ดเตล็ดต่างๆ เช่นรูปภาพ ป้าย โปสเตอร์ ควรจัดพื้นที่บอร์ดไว้ให้ติดภาพ หรือผลงานต่างๆ ของนักเรียน

5.3 การใช้พื้นที่ขององค์ประกอบภายในโรงเรียนอนุบาล

ในการวิจัยเน้นการหาพื้นที่ขององค์ประกอบในส่วนสำหรับนักเรียนเป็นหลัก พื้นที่ที่นักเรียนและครูใช้ประโยชน์ในการทำกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละวัน ได้แก่

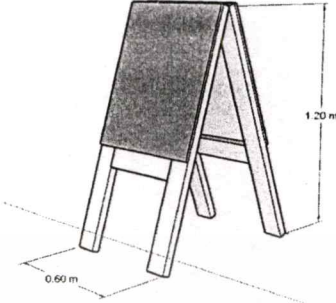
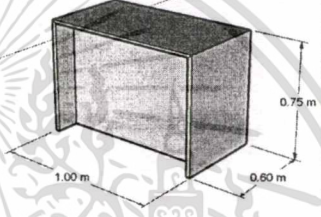
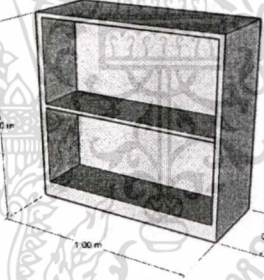
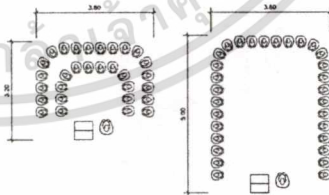
1. พื้นที่ห้องเรียนบริเวณพื้นที่เก็บของ เก็บกระเป๋านักเรียน ชั้นวางรองเท้า และพื้นที่กิจกรรมกลุ่มใหญ่ จำนวนนักเรียนภายในห้องเรียน 25 – 30 คน ใช้พื้นที่เฉลี่ย 2.10 ตร.ม. / นักเรียน 1 คน

ตารางที่ 5.2 แสดงสรุปกิจกรรมการใช้พื้นที่ของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาล

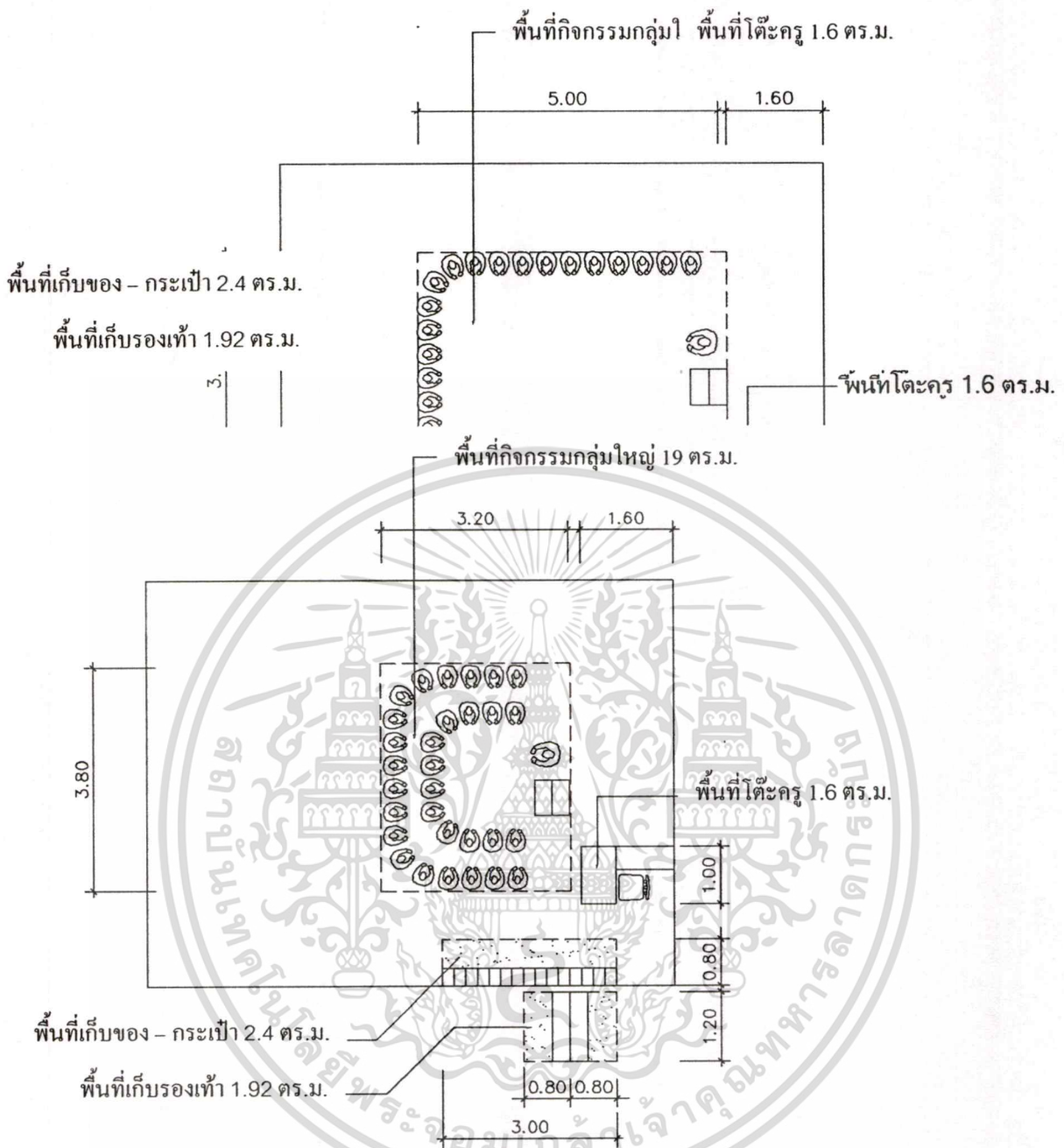
กิจกรรม	บริเวณ	การใช้พื้นที่	อุปกรณ์
มาถึงโรงเรียน - นำสิ่งของเครื่องใช้ กระเป๋านักเรียนไปเก็บที่ ตู้ในห้องเรียน - นักเรียนเล่นที่สนาม เล่นเครื่องเล่น สนาม ทราย หรือที่ลาน อเนกประสงค์ เข้าห้องเรียน - แยกสิ่งของที่นักเรียน นำมาเก็บในที่ของตัวเอง ส่งการบ้าน เก็บขวดนม	- ห้องเรียน - สนาม - ห้องเรียน	 	- ตู้เก็บของ, กระเป๋า 0.90 ตร.ม. - ตู้รองเท้า 0.36 ตร.ม. - เครื่องเล่นสนาม - ตู้เก็บของ, กระเป๋า 0.90 ตร.ม. - ตู้รองเท้า 0.36 ตร.ม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.2 (ต่อ)

กิจกรรม	บริเวณ	การใช้พื้นที่	อุปกรณ์
- กิจกรรมกลุ่มใหญ่ เริ่ม โดยครู และเด็กทั้งหมด รวมกลุ่มกันวางแผน หัวข้อเรื่องการเรียน ประจำวัน - รวมกลุ่มสนทนา สรุป ร่วมกันทุกกลุ่ม	- ห้องเรียน	 	- กระดาน 0.36 ตร.ม. - โต๊ะครู 0.60 ตร.ม. - ตู้เอกสาร 0.40 ตร.ม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.6 แสดงพื้นที่ห้องเรียนบริเวณพื้นที่เก็บของ และพื้นที่กิจกรรมกลุ่มใหญ่

2. พื้นที่มุมกิจกรรมภายในห้องเรียน กิจกรรมกลุ่มย่อย มุมกิจกรรมเสรี จำนวนนักเรียน ภายในมุมกิจกรรม 4 – 6 คน

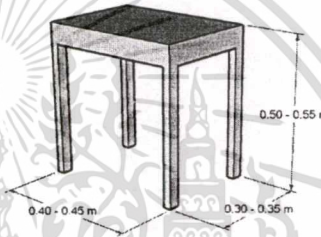
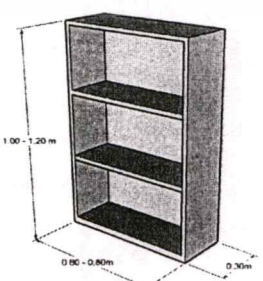
- มุมประสบการณ์ และบทบาทสมมุติ ใช้พื้นที่เฉลี่ย 3.6 ตร.ม.
- มุมบล็อก ใช้พื้นที่เฉลี่ย 3.21 ตร.ม.
- มุมศิลปะ ใช้พื้นที่เฉลี่ย 3.29 ตร.ม.
- มุมหนังสือ ใช้พื้นที่เฉลี่ย 2.78 ตร.ม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้ภายในห้องเรียนเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

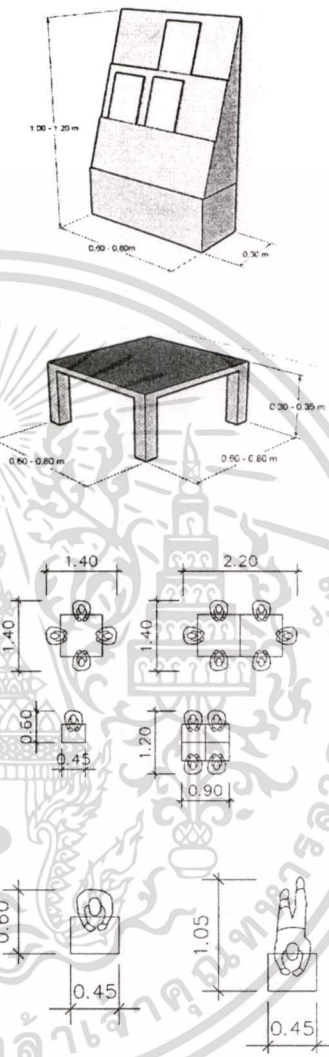
- มุมวิทยาศาสตร์ ใช้พื้นที่เฉลี่ย 3.26 ตร.ม.
- มุมเกมการศึกษา ใช้พื้นที่เฉลี่ย 2.55 ตร.ม.
- มุมภาษา ใช้พื้นที่เฉลี่ย 5.7 ตร.ม.
- มุมกล้านเนื้อ กิจกรรมประกอบดนตรี ใช้พื้นที่เฉลี่ย 1.6 ตร.ม.
- มุมแบบฝึกหัด ใช้พื้นที่เฉลี่ย 2.3 ตร.ม.
- มุมคอมพิวเตอร์ ใช้พื้นที่เฉลี่ย 1.4 ตร.ม.

ตารางที่ 5.3 แสดงสรุปกิจกรรมการใช้พื้นที่ของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาล

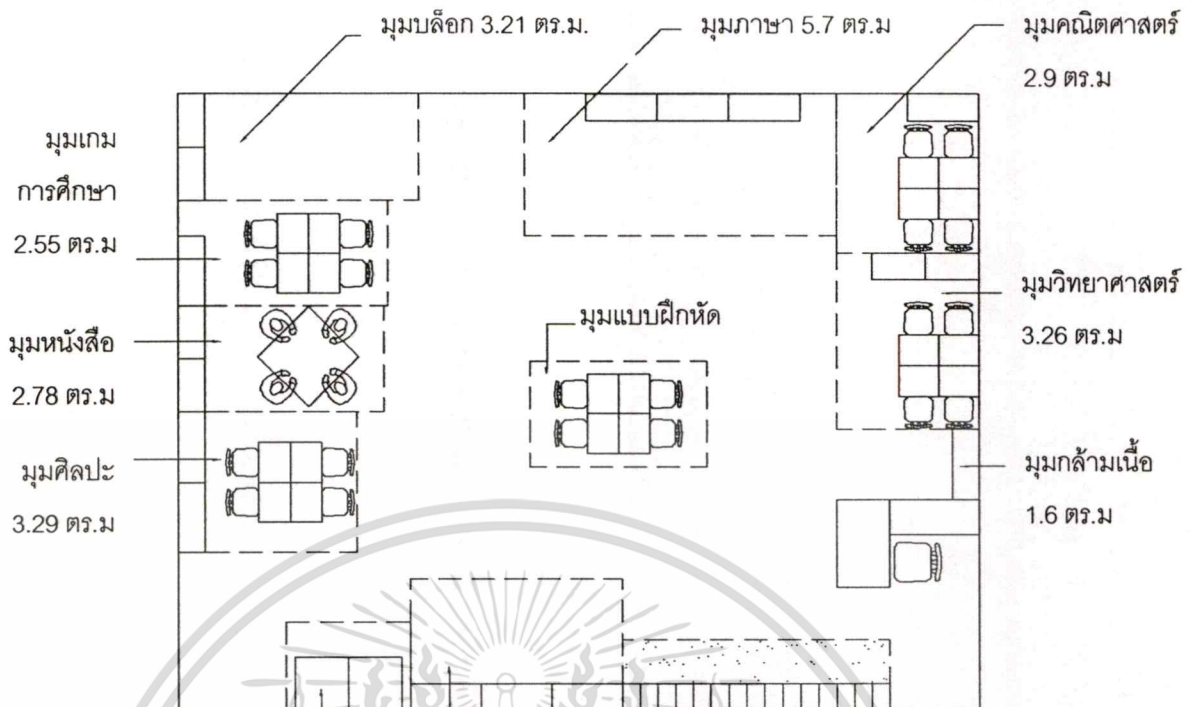
กิจกรรม	บริเวณ	การใช้พื้นที่	อุปกรณ์
- กิจกรรมกลุ่มย่อย 4 – 6 คน แยกตามมุม การเรียนรู้ ศึกษาเรื่องราว ที่ต่อเนื่องจากหัวเรื่องที่ วางแผนร่วมกัน - มุมกิจกรรมเสรี	- ห้องเรียน - ระเบียง - สนาม		- โต๊ะเรียน 0.135 ตร.ม. - เก้าอี้นั่ง 0.09 ตร.ม. - ตู้เก็บของ 0.24 ตร.ม. - ชั้นหนังสือ 0.24 ตร.ม. - โต๊ะเตี้ย 0.64 ตร.ม.
- ทำงานรายบุคคล จัดเขียน วาดภาพ ถ่ายทอดความรู้สึก จินตนาการจากการทำงาน		 	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

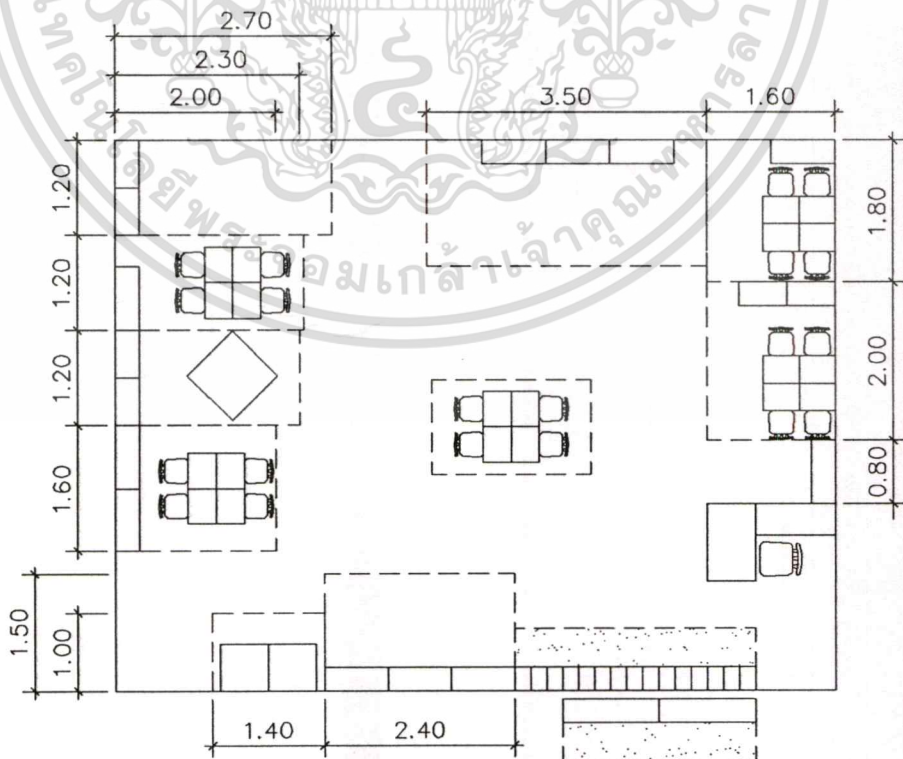
ตารางที่ 5.3 (ต่อ)

กิจกรรม	บริเวณ	การใช้พื้นที่	อุปกรณ์
			

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

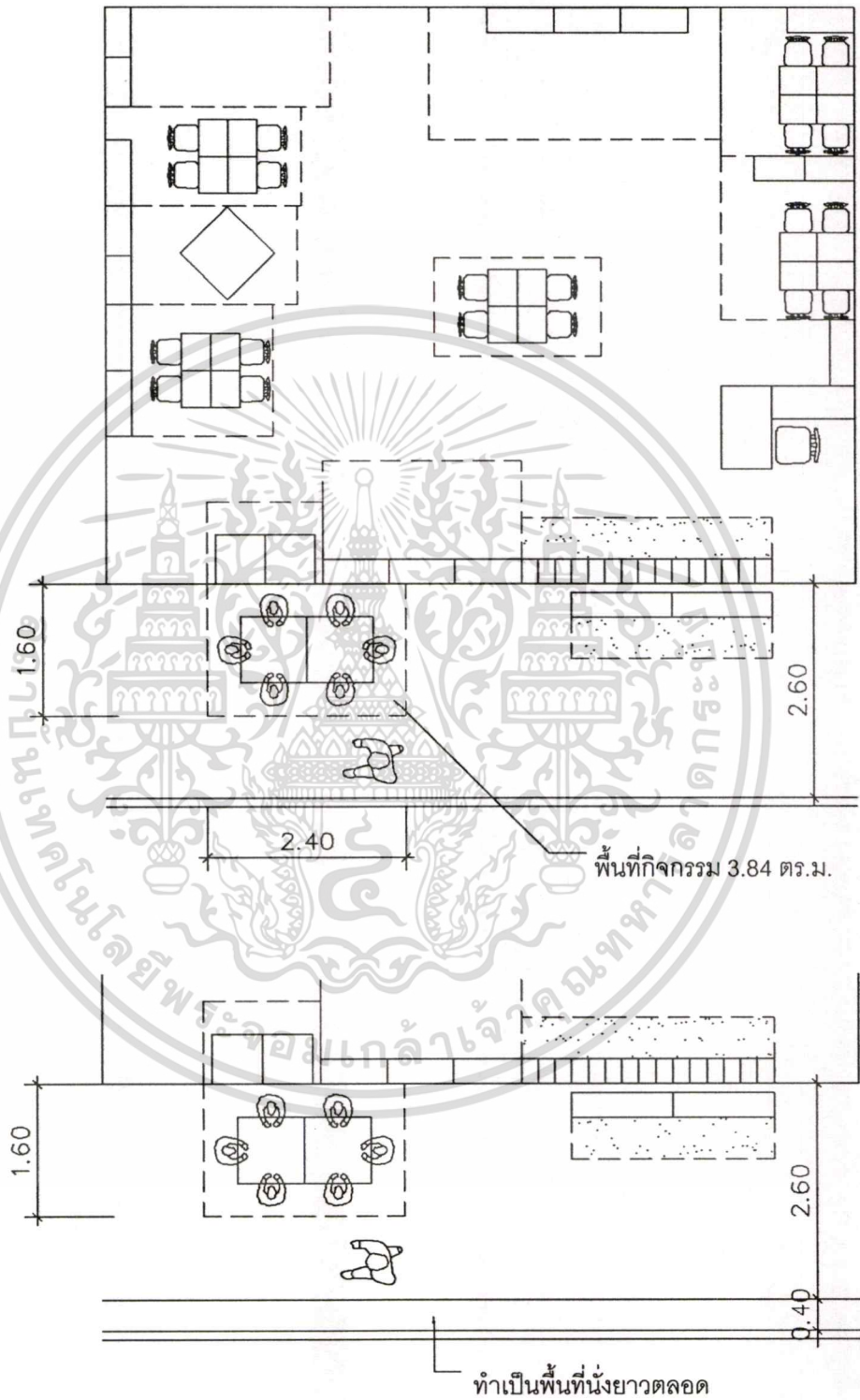
ภาพที่ 5.7 แสดงพื้นที่มุมกิจกรรมภายในห้องเรียน

ภาพที่ 5.8 แสดงขนาดพื้นที่มุมกิจกรรมภายในห้องเรียน

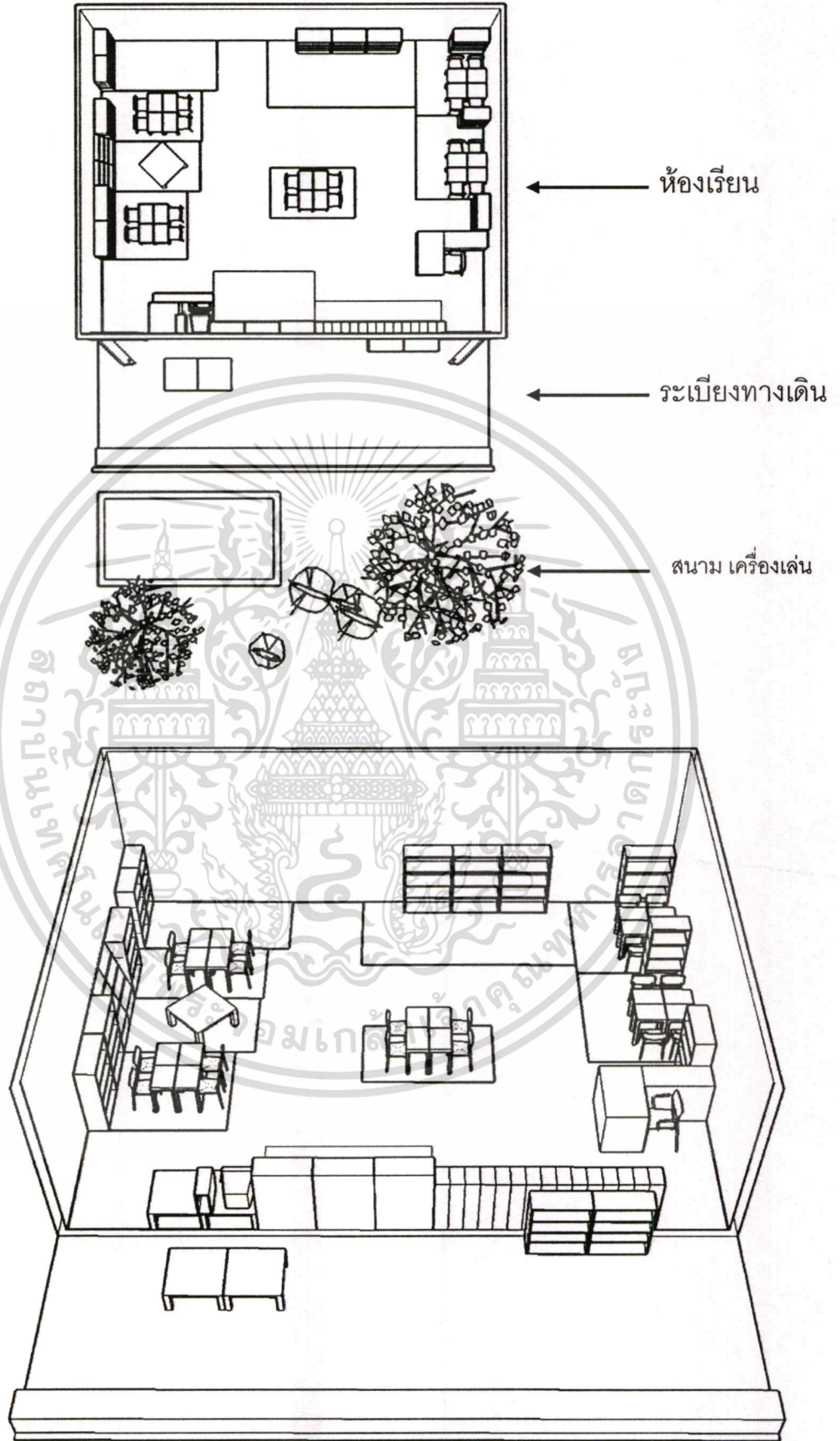
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ในการปฏิบัติงานเท่านั้น ไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. พื้นที่ด้านระเบียบหน้าห้องเรียนสามารถจัดเป็นพื้นที่มุมกิจกรรมการเรียนการสอนได้
จำนวนนักเรียนภายในมุมกิจกรรม 4 – 6 คน

ภาพที่ 5.9 แสดงพื้นที่กิจกรรมบริเวณระเบียบทางเดินหน้าห้องเรียน

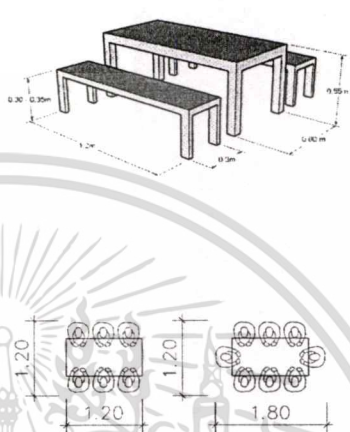
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

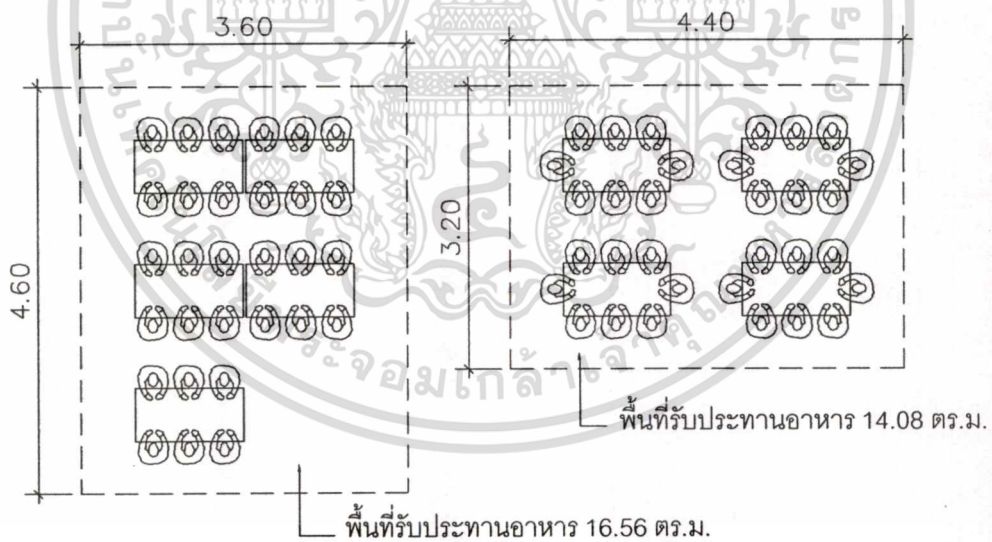

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้เฉพาะในห้องสมุดเท่านั้น ไม่สามารถนำออกนอกห้องสมุดไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ภาพที่ 5.10 แสดงการจัดวางพื้นที่มุมกิจกรรมภายในห้องเรียน
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. พื้นที่ส่วนรับประทานอาหาร ควรจัดให้มีพื้นที่รับประทานอาหาร สามารถใช้พื้นที่ลาน
นอกประสงค์ หรือถ้าพื้นที่ไม่เพียงพอสามารถจัดพื้นที่ไว้บริเวณระเบียงหน้าห้องเรียนได้

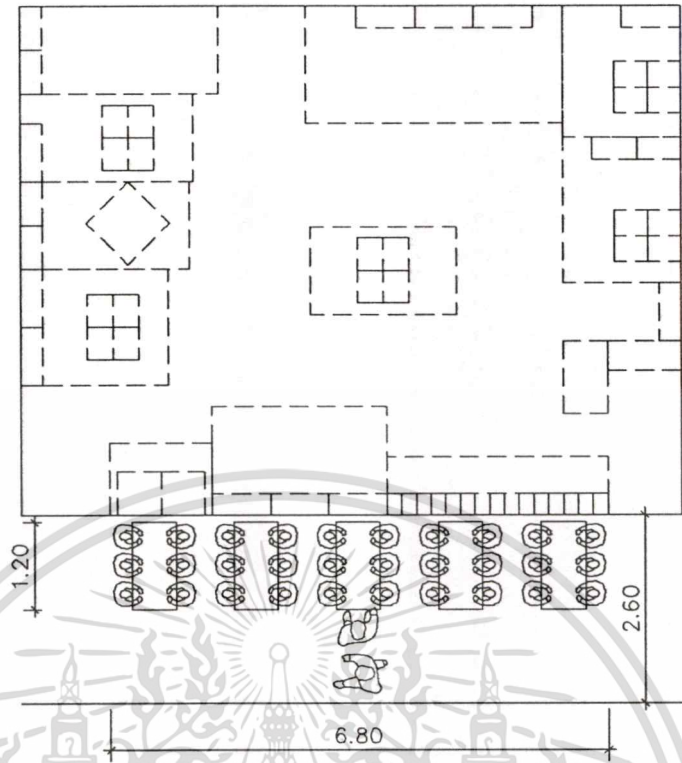
ตารางที่ 5.4 แสดงสรุปกิจกรรมการใช้พื้นที่ของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาล

กิจกรรม	บริเวณ	การใช้พื้นที่	อุปกรณ์
รับประทานอาหาร กลางวัน	- ระเบียง - ลานนอก ประสงค์		- โต๊ะอาหาร 0.72 ตร.ม. - เก้าอี้นั่ง 0.36 ตร.ม.

ภาพที่ 5.11 แสดงพื้นที่ส่วนรับประทานอาหาร

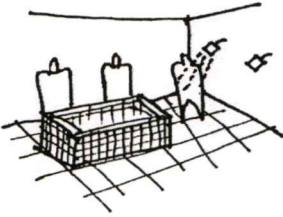
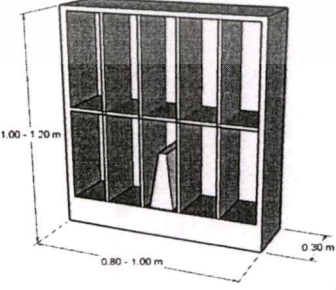
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.12 แสดงพื้นที่การจัดส่วนรับประทานอาหารบริเวณเบียงหน้าห้องเรียน

5. พื้นที่ห้องน้ำ พื้นที่เฉลี่ย 0.50 ตร.ม. / นักเรียน 1 คน โต๊ะส่วน 1 ที่ / นักเรียน 15 คน
โถปัสสาวะชาย อ่างล้างหน้า พื้นที่อาบน้ำโดยใช้ฝักบัวอาบ หรืออาบน้ำแบบตักอาบ แนวตะขอ
แขวนเสื้อผ้าของนักเรียน

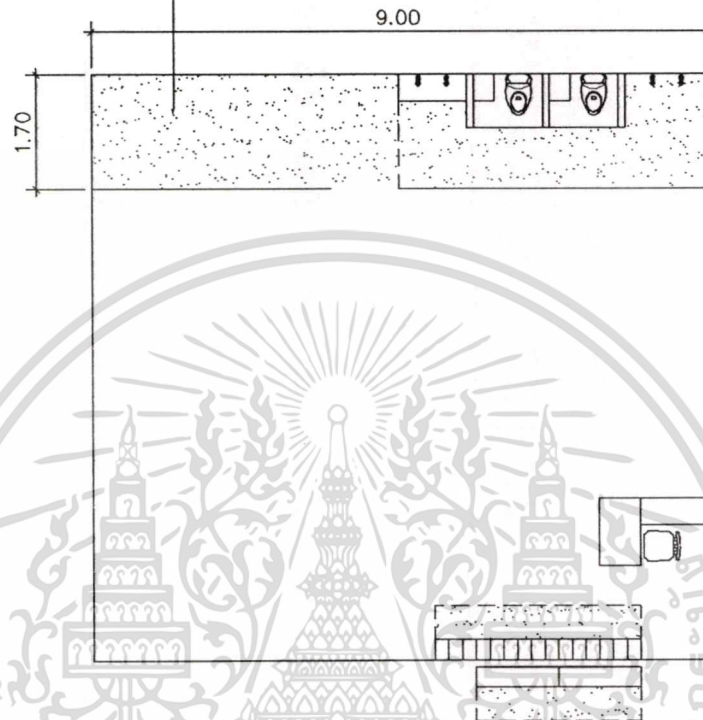
ตารางที่ 5.5 แสดงสรุปกิจกรรมการใช้พื้นที่ของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาล

กิจกรรม	บริเวณ	การใช้พื้นที่	อุปกรณ์
ทำธุระส่วนตัว อาบน้ำ แปรงฟัน 	- ห้องน้ำ		- ตู้เก็บของ, กระจกเงา 0.90 ตร.ม. - สุขภัณฑ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พื้นที่ห้องน้ำ 15.3 ตร.ม.

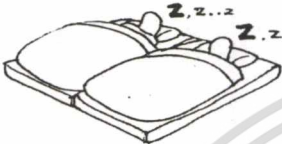
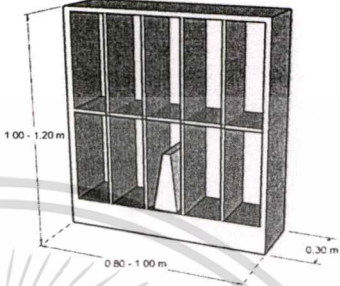
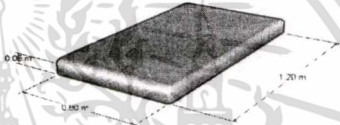
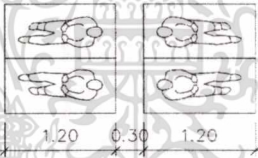
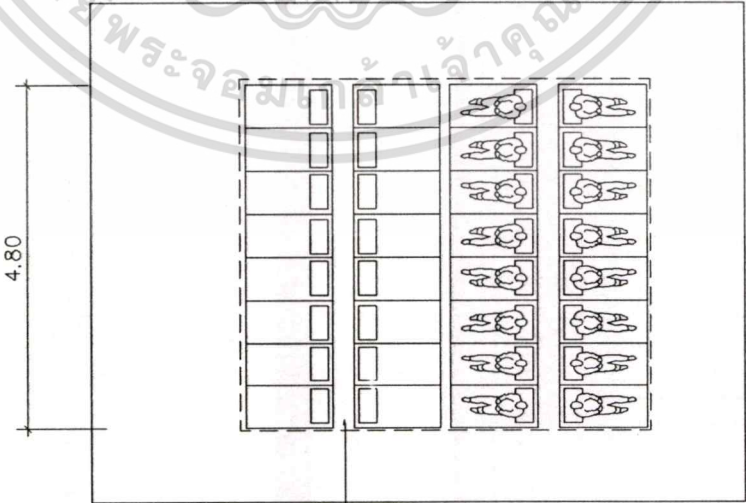
พื้นที่ว่างสามารถใช้เป็นพื้นที่เก็บของเครื่องใช้ต่างๆ ได้
เช่น ตู้เก็บของเครื่องใช้นักเรียน หรือที่เก็บเครื่องนอน

ภาพที่ 5.13 แสดงพื้นที่ห้องน้ำด้านหลังห้องเรียน

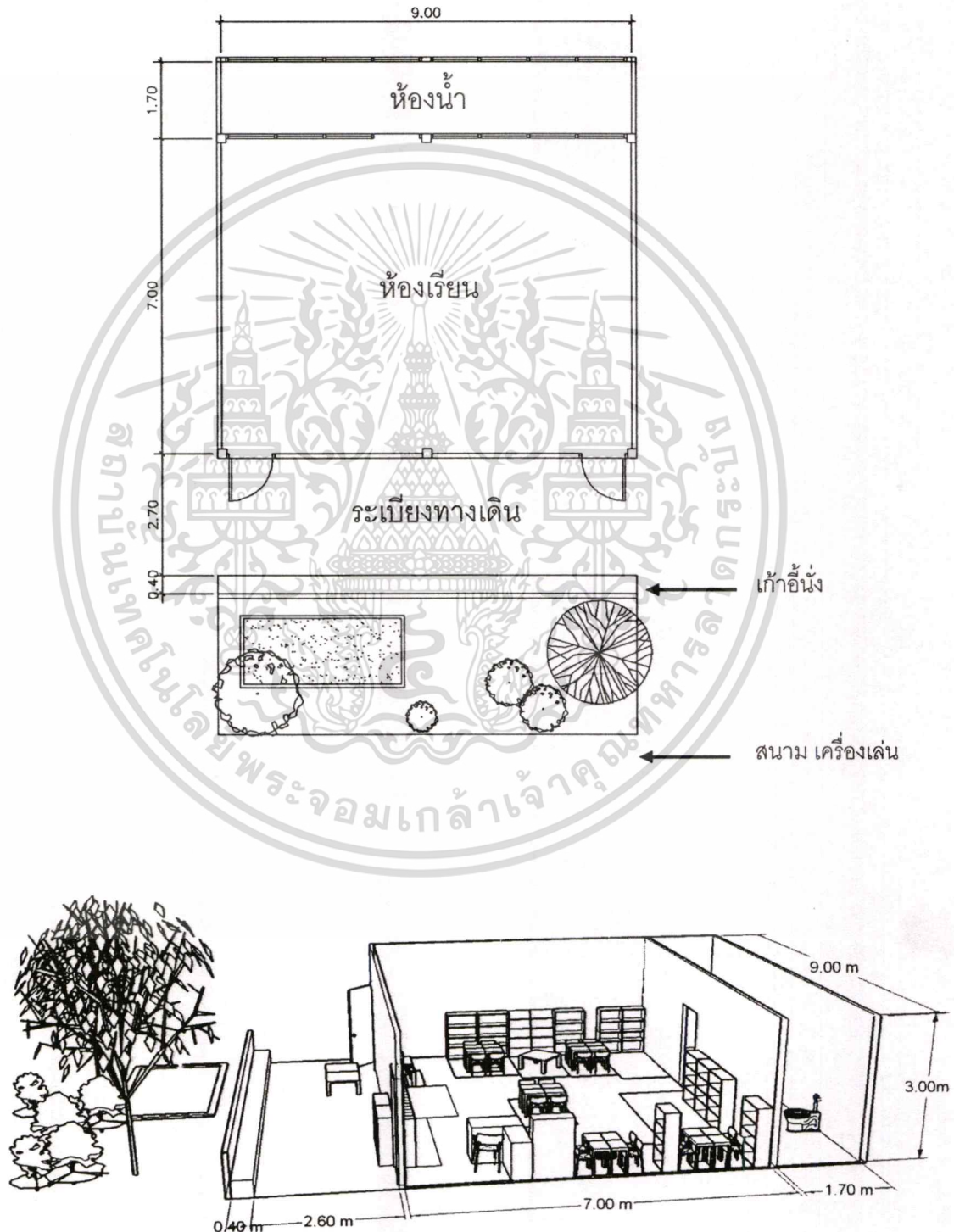
6. พื้นที่ส่วนนอน จัดพื้นที่ไว้ภายในห้องเรียนได้ พื้นที่เฉลี่ย 0.72 ตร.ม. / นักเรียน 1 คน

ตารางที่ 5.6 แสดงสรุปกิจกรรมการใช้พื้นที่ของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาล

กิจกรรม	บริเวณ	การใช้พื้นที่	อุปกรณ์
นอนกลางวัน (นักเรียนชั้นอนุบาล 1 และ 2) 	- ห้องเรียน	 	- ตู้เก็บของ, กระเป๋า 0.90 ตร.ม. - พูกที่นอน 0.72 ตร.ม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ภาพที่ 5.14 แสดงพื้นที่ส่วนนอน
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปพื้นที่ขนาดห้องเรียน จากการใช้พื้นที่องค์ประกอบที่เหมาะสมต่อจำนวนนักเรียน ภายในห้องเรียน 25 – 30 คน ควรมีขนาด 7.00 X 9.00 ม. ความสูงห้องเรียน 3.00 ม. ประตูเข้าออก สองทางควรมีความกว้างไม่น้อยกว่า 0.80 ม. ถ้าเป็นทางเข้าออกทางเดียวควรมีความกว้างไม่น้อยกว่า 1.60 ม. สามารถใช้พื้นที่ทำกิจกรรมการเรียนการสอนได้ทั้งภายในห้องเรียน ระเบียงทางเดิน และในสนาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ในการฝึกอบรมเท่านั้น ไม่ควรนำเอกสารนี้ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.7 แสดงสรุปการใช้พื้นที่ขององค์ประกอบภายในโรงเรียนอนุบาล

พื้นที่	ขนาดพื้นที่ (ตร.ม.)	หมายเหตุ
ห้องเรียน	63	นักเรียนในพื้นที่ 25 - 30 คน
มุมประสบการณ์	3.6	นักเรียนในมุมกิจกรรม 4 - 6 คน
มุมบล็อก	3.21	
มุมศิลปะ	3.29	
มุมหนังสือ	2.78	
มุมคณิตศาสตร์	2.9	
มุมวิทยาศาสตร์	3.26	
มุมเกมการศึกษา	2.55	
มุมภาษา	5.7	
มุมกล้านือ กิจกรรมประกอบดนตรี	1.6	
มุมแบบฝึกหัด	2.3	
มุมคอมพิวเตอร์	1.4	
ส่วนรับประทานอาหาร	16.56	นักเรียนในพื้นที่ 25 - 30 คน
ส่วนนอน	26.64	นักเรียนในพื้นที่ 25 - 30 คน
ห้องน้ำ	15.3	นักเรียนในพื้นที่ 25 - 30 คน

5.4 การจัดผังองค์ประกอบของโรงเรียนอนุบาล

การจัดผังองค์ประกอบของโรงเรียนอนุบาล สามารถสรุปการจัดพื้นที่ได้ตามลักษณะ ดังนี้

1. พื้นที่สำหรับครูและผู้ปกครอง อยู่บริเวณส่วนพื้นที่ด้านหน้า ใกล้ทางเข้า โรงเรียน ได้แก่
 - ลานจอดรถ
 - จุฬารับส่งนักเรียน
 - โถงพักคอย ติดต่อสอบถาม ห้องประชาสัมพันธ์ ธุรกิจ การเงิน
2. พื้นที่สำหรับเด็กนักเรียน ได้แก่
 - ห้องเรียน
 - ห้องรับประทานอาหาร
 - ห้องนอน
 - ห้องน้ำ

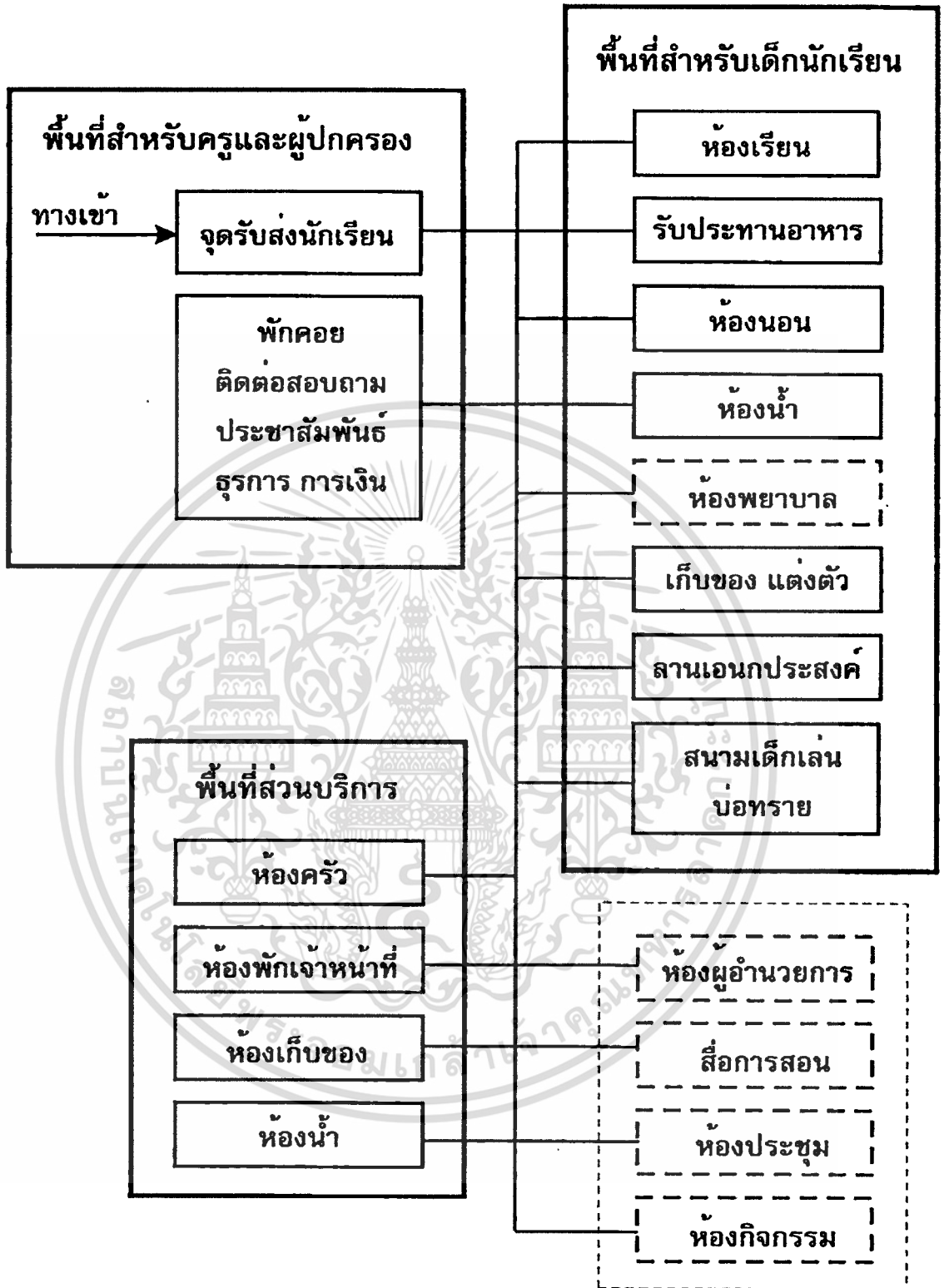
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์และเผยแพร่โดยไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ลานเอนกประสงค์ อาจใช้ร่วมกับส่วนรับประทานอาหาร
 - สนามเด็กเล่น บ่อทราย
 - ห้องพยาบาล
3. พื้นที่ส่วนบริการ เป็นส่วนพื้นที่ด้านในสุดแยกออกจากส่วนพื้นที่อื่นๆ ได้แก่
- ห้องครัว
 - ห้องพักเจ้าหน้าที่
 - ห้องน้ำ
 - ห้องเก็บของ

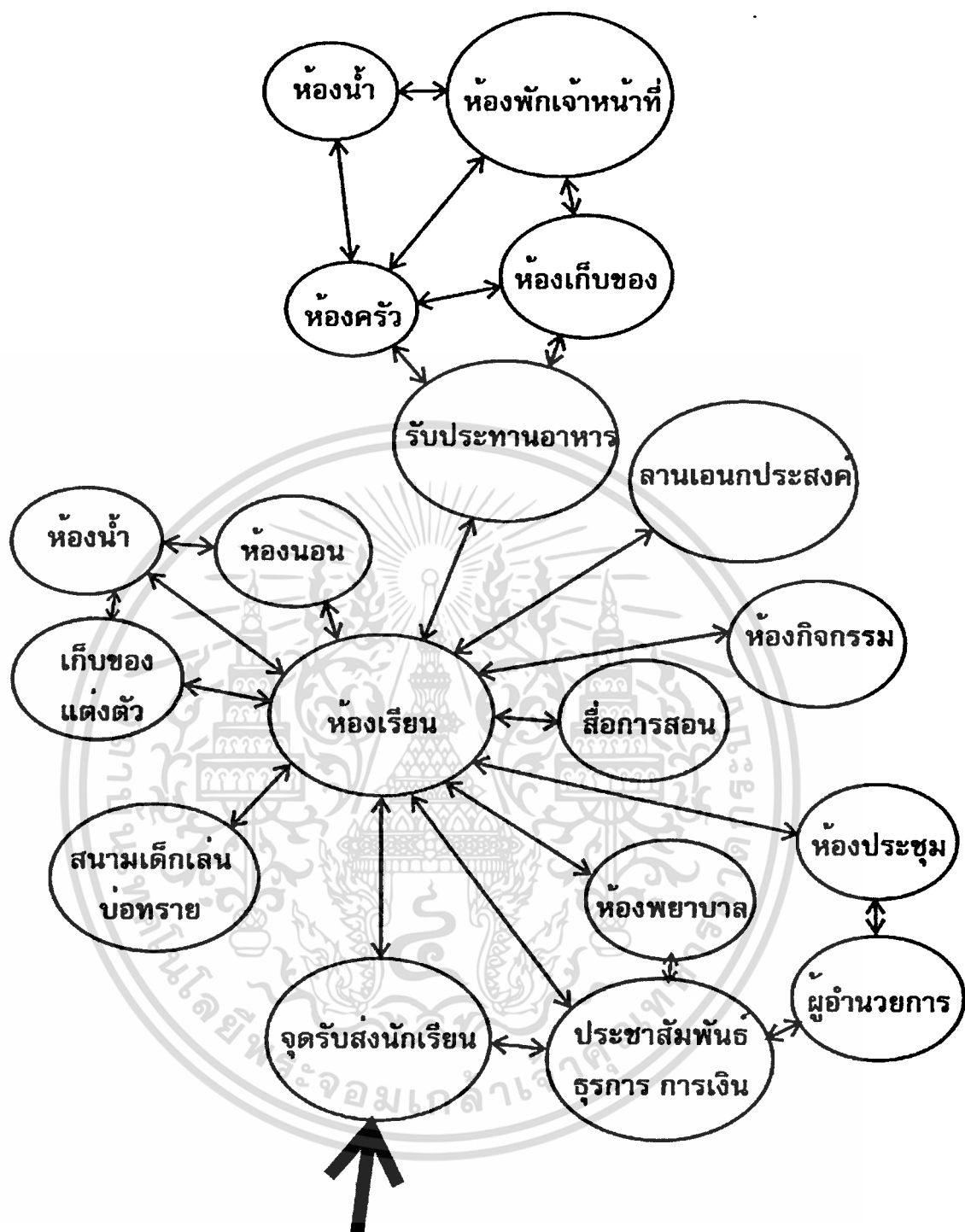
นอกจากพื้นที่องค์ประกอบต่างๆ ที่กล่าวมาแล้วยังมีพื้นที่ที่เป็นส่วนที่แยกออกเป็นส่วนตัว หรือเพื่อเสริมประโยชน์ในการใช้สอยในพื้นที่อื่นๆ ได้แก่

- ห้องผู้อำนวยการ หรือห้องครูใหญ่
- ห้องสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน
- ห้องประชุม
- ห้องกิจกรรม หรือห้องเรียนเสริมทักษะด้านต่างๆ เช่น ห้องเรียนดนตรี
- ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องปั้น ห้องสมุด เป็นต้น

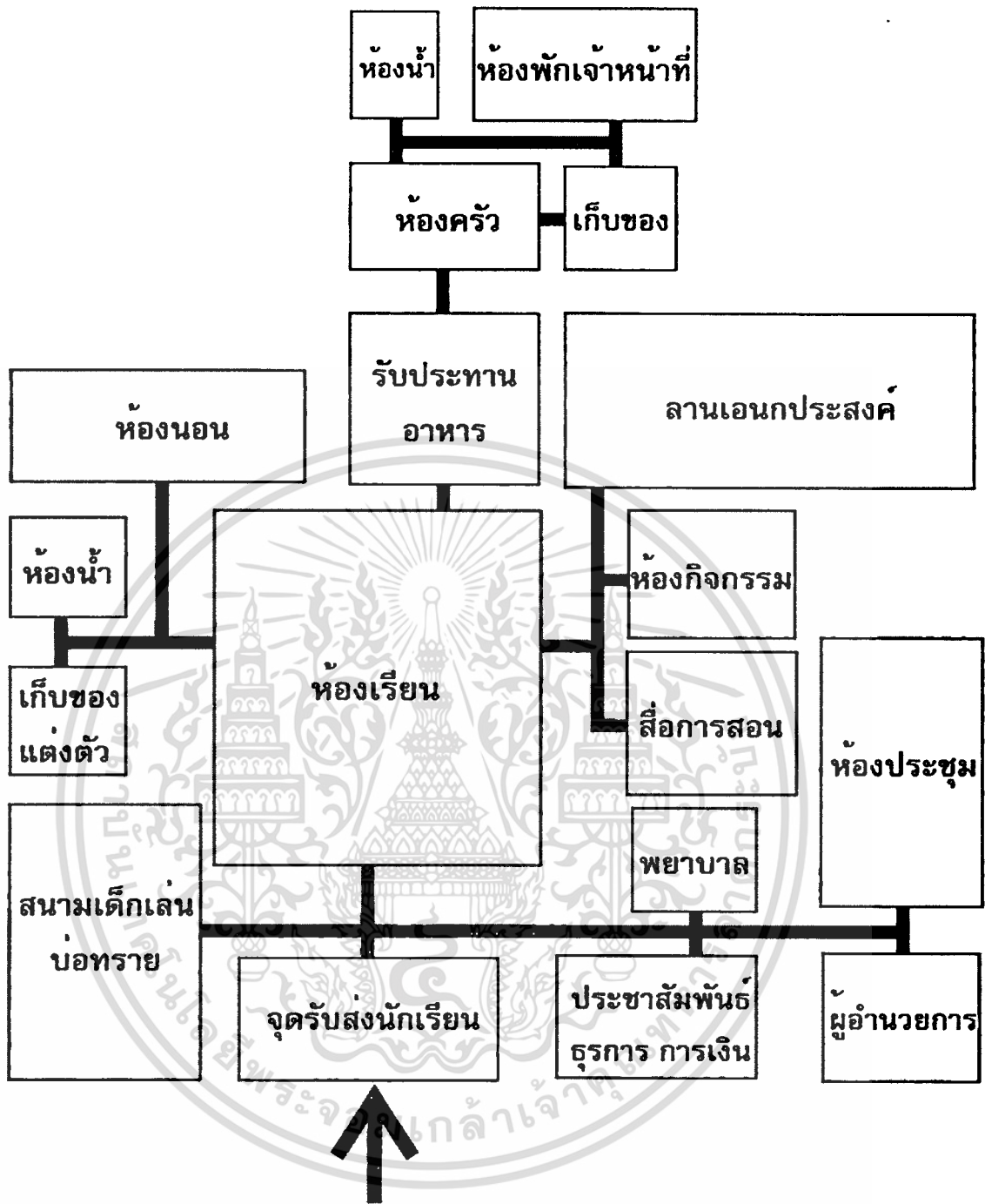

ภาพที่ 5.16 แสดงการจัดผังองค์ประกอบของพื้นที่ภายในโรงเรียนอนุบาล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

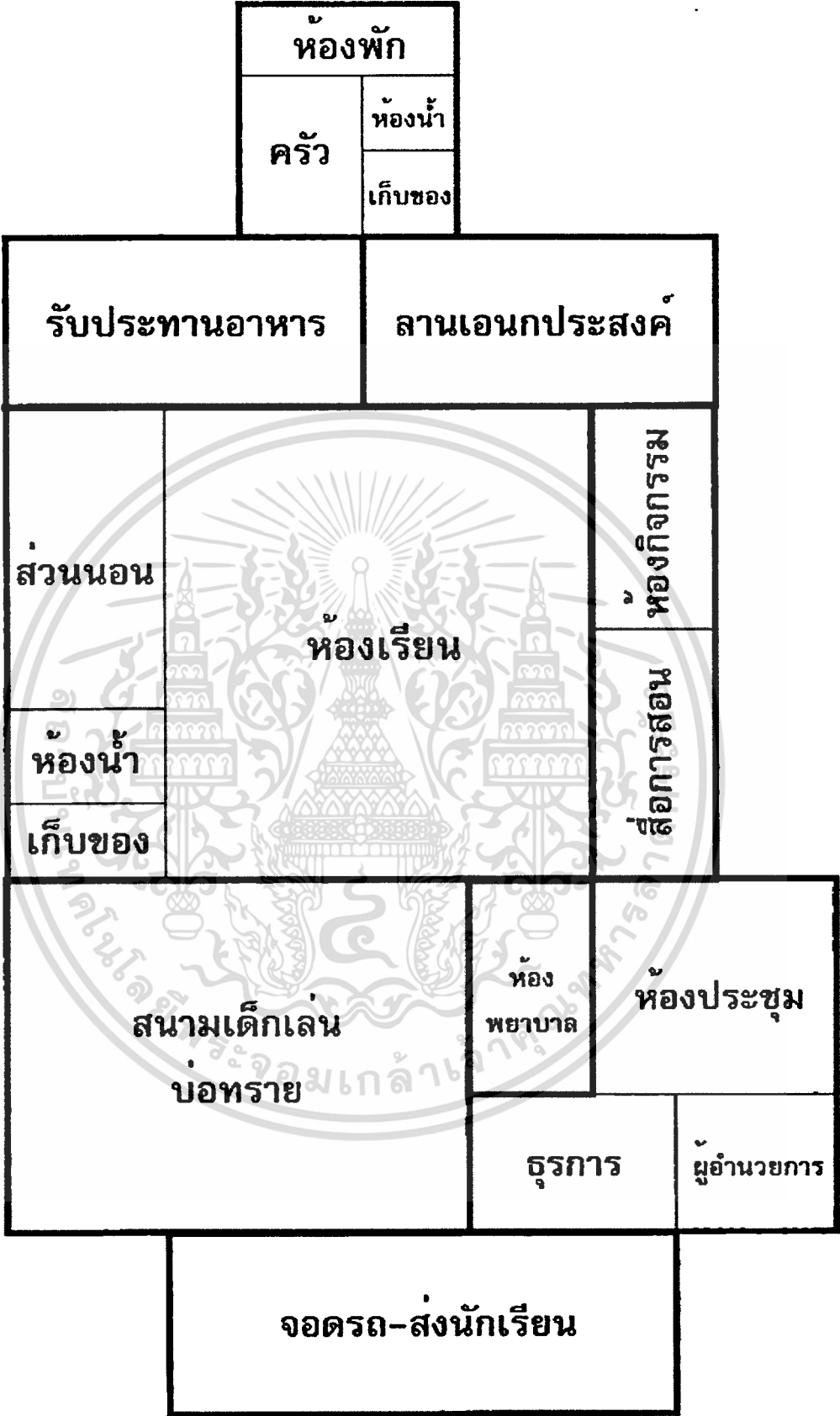

ภาพที่ 5.17 แสดงองค์ประกอบความสัมพันธ์ของพื้นที่ภายในโรงเรียนอนุบาล

ภาพที่ 5.18 แสดงองค์ประกอบของพื้นที่ใช้สอยภายในโรงเรียนอนุบาล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.19 แสดงสรุปการจัดวางพื้นที่ใช้สอยภายในโรงเรียนอนุบาล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.5 ข้อเสนอแนะ

แนวทางในการออกแบบ และการจัดสภาพแวดล้อมที่ได้จากการวิจัยนี้ สามารถใช้เป็น ต้นแบบในการจัดรูปแบบสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในโรงเรียนอนุบาลตามแนว การเรียนรู้ภาษาธรรมชาติแบบองค์รวม และอาจนำไปปรับใช้ในโรงเรียนอนุบาลทั่วไปที่ไม่ได้ยึด หลักแนวการเรียนการสอนรูปแบบเดียวกันนี้

การจัดกิจกรรมกับความสัมพันธ์ของนักเรียนในพื้นที่ใช้สอย สามารถนำไปปรับใช้ได้ แต่ ควรคำนึงถึงพฤติกรรม และกิจกรรมของนักเรียน จำนวนนักเรียนต่อพื้นที่กิจกรรม ที่ควรเหมาะสม ต่อความต้องการ และเกิดประโยชน์ในการใช้งาน

ควรมีการวิจัยเพื่อทราบถึงทัศนคติของผู้ใช้ทุกประเภท ทั้งในส่วนในพื้นที่ภายในห้องเรียน และพื้นที่ภายนอกทั้งหมด

ควรมีการวิจัยถึงพฤติกรรมของเด็กในแต่ละชั้นเรียนอย่างชัดเจนเพื่อให้พบประเด็นอื่นๆ ที่ สอดคล้องกับการพัฒนาการของนักเรียนในแต่ละวัย

ควรมีการวิจัยเพื่อพิสูจน์เปรียบเทียบ โรงเรียนที่ใช้ทฤษฎีแนวการเรียนการสอนที่แท้จริง ของกลุ่มโรงเรียนที่ใช้แนวการเรียนรูภาษาธรรมชาติแบบองค์รวม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

การวิจัยนี้เน้นสรุปผลเฉพาะส่วนพื้นที่ใช้งานของนักเรียน ฉะนั้นเพื่อความสมบูรณ์ ครอบคลุม จึงควรสำรวจ และเก็บข้อมูลเพิ่มเติมให้ครบทุกพื้นที่ของสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน อนุบาล

บรรณานุกรม

- กุสุมา ธรรมธำรง. 2539. แนวความคิดการออกแบบโรงเรียนอนุบาล. คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- เขาวพา เฉชะคุปต์. 2540. รูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยในทศวรรษหน้า. วารสารการศึกษาปฐมวัย.
- วิจิตร วรุตยางกูร. 2524. การวางแผนผังและพัฒนาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ ขนิษฐาการพิมพ์.
- สุชา จันทร์เอม. 2536. จิตวิทยาเด็ก. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิชย์.
- กองโรงเรียนสามัญศึกษา. 2538. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. เอกสารแนะนำ การขออนุญาตจัดตั้งโรงเรียนเอกชน ระดับก่อนประถมศึกษา (อนุบาล).
- กระทรวงศึกษาธิการ. 2540. คู่มือหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 (อายุ 3-6 ปี). กรุงเทพมหานคร.
- การอ่านออกเขียนได้สภาพแวดล้อมของเด็กปฐมวัย. 2537. เอกสารประกอบการสัมมนา 6 – 22 ธ.ค. 37 ณ สถาบันราชภัฏเชียงใหม่.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542. สำนักงาน สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย. มุทิตนิชมรมไทย-อิสราเอล ในพระราชูปถัมภ์ฯ และมูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์. การศึกษาปฐมวัยสร้างคนสร้างชาติ.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542. สำนักงาน สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย. มุทิตนิชมรมไทย-อิสราเอล ในพระราชูปถัมภ์ฯ และมูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์. การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยไทย : ตามแนวการเรียนรู้ภาษาอย่างธรรมชาติแบบองค์รวม.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542. สำนักงาน สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย. มุทิตนิชมรมไทย-อิสราเอล ในพระราชูปถัมภ์ฯ และมูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์. การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยไทย.
- สำนักคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2538. เอกสารแนะนำการขออนุญาตจัดตั้งโรงเรียนเอกชน ระดับก่อนประถมศึกษา (อนุบาล). กรุงเทพมหานคร.
- สุโขทัยธรรมมาธิราช. 2543. มหาวิทยาลัย สาขาศึกษาศาสตร์. เอกสารการสอน ชุดวิชาพฤติกรรมวัยเด็ก (Child Behavior) หน่วยที่ 1-7 . สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สุโขทัยธรรมมาธิราช. 2543. มหาวิทยาลัย สาขาศึกษาศาสตร์. เอกสารการสอน ชุดวิชาพฤติกรรมวัยเด็ก (Child Behavior) หน่วยที่ 8-15 . สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สุโขทัยธรรมมาธิราช. 2529. มหาวิทยาลัย สาขาศึกษาศาสตร์. แบบฝึกปฏิบัติ ชุติวิชาการจัดการศูนย์
และโรงเรียนปฐมวัยศึกษา หน่วยที่ 8-15 . สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

Unesco. 1977. Regional office for Education in Asia, Bangkok. **Design guide for secondary
school in Asia.** Bangkok.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. การเรียนรู้ภาษาอย่างธรรมชาติแบบองค์รวม ณ โรงเรียนแห่งหนึ่งในบริบทไทย

มองผ่านรั้ว “โรงเรียนอนุบาลอนุบาลน้อย” เขตกรุงเทพมหานคร เห็นเด็กๆ วิ่งไปมา บ้างนั่งเล่นทราย บ้างวาดภาพ กระโดด ปีนป่ายเครื่องเล่น เสียงหัวเราะคิกคักดังลั่นออกมา สีสันของ เด็ก ๆ บ่งบอกถึงความสุขที่ได้รับขณะเล่นอยู่ได้ต้นไม้ใหญ่ที่ให้ร่มเงาแก่เด็กๆ ทำให้รู้สึกถึงความเย็นสบาย ทำให้คิดถึง คำกล่าวของท่านอาจารย์หม่อมคุณหญิง บริพัตร ณ อยุธยา ที่กล่าวว่า “ถ้าเด็กร้องไห้เมื่อมาโรงเรียน ถือว่าเป็นเรื่องปกติ แต่ถ้าเด็กอยากมาโรงเรียนแสดงว่าโรงเรียนอบอุ่นเหมือนบ้าน”

ซึ่งเป็นการท้าทายความสามารถของผู้บริหาร ครู และผู้ที่เกี่ยวข้อง ทำให้เป็นที่น่าสนใจว่า ทำอย่างไรจึงเห็นภาพความสุขของเด็กในโรงเรียนเหมือนภาพที่เห็นในโรงเรียนเหมือนภาพที่เห็นในโรงเรียนแห่งนี้ การท้าทายในที่นี้หมายถึงการปรับเปลี่ยนรูปแบบกระบวนการเรียนรู้เดิมที่ทำกันอยู่ในโรงเรียนมาเป็นลักษณะพัฒนาตนเองสู่การจัดการศึกษาที่มีคุณค่า เหมาะกับวัยและธรรมชาติการเรียนรู้ของเด็ก

การเรียนรู้ภาษาแนวธรรมชาติ “โรงเรียนอนุบาลน้อย” ค้นพบความสามารถในการรู้ภาษาของเด็กมาตั้งแต่ปี 2536 เริ่มต้นปรากฏแนวทางนี้ขึ้นในห้องเรียนห้องหนึ่ง แล้วจึงเริ่มสนใจศึกษาปรัชญา ทฤษฎี เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนแบบ Whole Language จนมาถึงปัจจุบันนี้ใส่ใจในการศึกษาหาคำตอบที่จะปรากฏ

ผู้บริหารและคุณครูและโรงเรียนอนุบาลน้อย ได้พัฒนากระบวนการเรียนรู้ภาษาขึ้นมาอย่างธรรมชาติ มีความชำนาญขึ้นมาจากการเรียนรู้ร่วมกันในสถานการณ์จริง ผลจากการปฏิบัติได้นำมาวิเคราะห์ พัฒนาองค์ความรู้ภาษาธรรมชาติจากปรัชญา ทฤษฎีที่เรียนรู้มาจนเกิดความเข้าใจเป็นความรู้ที่แท้ ไม่ใช่ความรู้ที่ปรากฏเพียงตัวหนังสือตามตำราเท่านั้น

การเริ่มต้นของภาษาธรรมชาติในโรงเรียนแห่งนี้

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร โรงเรียนอนุบาลน้อย เกี่ยวกับการก้าวเข้าสู่แนวการเรียนรู้ภาษาแบบธรรมชาติ อาจารย์กรุณาเล่าให้ฟังว่า “แนวการศึกษาในอนุบาลน้อยเราแสวงหาการเรียนรู้ที่ได้เห็นเด็กมีความสุข สนุกในการเรียนรู้ตามวิถีแบบธรรมชาติ เพราะในรูปแบบการเรียนปกติในโรงเรียนทั่วไปที่เด็กต้องเสียเวลาไปมากกับการนั่งคัด เขียน แต่กลับไม่เห็นจะได้ประโยชน์คุ้มค่าต่อชีวิตเด็กเลย การพัฒนาด้านอื่น โดยเฉพาะกระบวนการคิดเสียไปหมด เรารู้ว่าภาษาเป็นเรื่องใหญ่ อ่านบทความจากหนังสือ Young Children ซึ่งเป็นวารสารชั้นนำของการศึกษาของอเมริกา หรือของโลกก็ว่าได้ ซึ่งออกเดือนเว้นเดือน หลายฉบับพบว่า Whole Language กำลังฮิตติดลมในช่วงนั้น ปี 2536 แรก ๆ ไม่ค่อยเข้าใจ ไม่รู้เลยว่าอะไร มันดูง่าย ๆ อ่านเรื่อย ๆ คิดตามให้มีความรู้อยู่กับตัว ให้รู้ทันความเคลื่อนไหวทันสถานการณ์โลก”

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในขณะที่เด็กในหนูน้อยเรียนรู้แบบ Active Learning ผ่านการลงมือปฏิบัติ แบบคิดสนุกด้วยตัวเด็กเองอยู่แล้ว เด็กสนใจเรียนรู้ ไปทุกที่เพราะ Active Learning ที่ดีที่สุดก็ต้องเรียนรู้ในสภาพแวดล้อมจริง

สถานที่เรียนรู้จึงเปลี่ยนไปเป็นตรงไหนก็ได้ในโรงเรียนหรือนอกโรงเรียน จนกระทั่งวันหนึ่งช่วงเทอม 2 มีเด็กอนุบาล 2 ห้องครูอ้อย มาจับจองที่ด้านข้างห้องธุรการ เราทำงานไปก็คิดไปด้วยว่า เด็กกำลังเรียนอะไรกัน ความสนใจของเขาเป็นอย่างไร อยู่ในสายตาเรา

จนกระทั่งถึงการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งที่เห็นกับความจำ เรื่อง Whole Language ที่เคยอ่านมา จึงแนะนำครูอ้อยให้ลองเขียนคำว่า “ต้นไม้” เอาไปติดที่ต้นไม้ในขณะที่พูดถึงต้นไม้ แล้วเขียน “ใบไม้” ติดที่ใบไม้ตรงตามที่ครูสอนให้เด็กรู้จัก ฯลฯ ซึ่งวันนี้เราได้เห็นว่า พอครูคิดแล้วถึงช่วงสรุปบทเรียน เด็ก 4-5 คน จากเด็กประมาณ 15 คน เขียนคำที่ครูคิดไว้ประมาณ 10 คน ได้หมด โดยครูไม่เคยสอนมาก่อน เราไม่ได้คาดการณ์ว่าเด็กจะต้องเขียน เพราะในรูปแบบเดิมเราจะสอนให้เด็กอ่านสะกดทีละตัว เรียงตามตัวอักษร สอนแต่คำง่ายๆ सरง่าย ตัวสะกดง่ายก่อนแล้วจึงเขียนได้

ทำไมเด็กจึงเขียนได้เอง “สัปดาห์ต่อมาเด็กอีกหลายคนเริ่มเขียนในลักษณะที่เด็กกลุ่มแรกเขียนได้อีก เขียนได้โดยครูไม่ต้องสอน สะกด หรือคัดมาก่อน จนมาถึงปลายเทอม 2 เด็กที่เรียนอ่อนชนิดต้องเกี่ยวเชือก ตัวกันทุกเย็น เริ่มจับดินสอเอง เขียนได้ ช่วงนั้นเราปล่อยจริงๆ เราเห็นแล้วเราอยากรู้ เราให้กระดาษ ดินสอ ทำให้รู้ว่าเด็กไม่ต้องบังคับ เด็กทำอะไรเมื่อเขาพร้อม เขาจะทำของเขาเอง เราดูไม่รีบเราก็กเริ่มเข้าใจ มันก็ความเข้าใจของเราไปเรื่อยๆ จนกระทั่งเรามองเห็นรูป อ้ออย่างนี้เรียกว่า “ภาษาธรรมชาติ” อย่างที่เคยได้ความรู้มาจากหนังสือเล่มนั้นเอง ไม่ต้องมีใครสอนว่าอ่านอย่างไร เขียนอย่างไร พัฒนาอย่างไร หลังจากนั้นก็เริ่มศึกษาทฤษฎีหลักการของ Whole Language เพื่อมาวิเคราะห์พัฒนาให้ครูรู้ว่า กระบวนการเป็นอย่างไร ในขณะที่เรารู้ว่าคนที่ไม่พอใจภาษาธรรมชาติ อันดับแรกเป็นเพราะไม่เข้าใจ ไม่เชื่อว่าเด็กจะทำได้ ไม่เชื่อว่าเด็กจะใช้ภาษา จะพัฒนาภาษาได้ ที่สำคัญที่สุด กลัวว่าเด็กจะไม่รู้จัก ก.ไก่ ข.ไข่ เขียนเองไม่ได้ เพราะครูไม่สอนหนังสือ เด็กจะรู้ภาษาได้อย่างไร เป็นไปไม่ได้ ก็เลยไม่กล้าใช้

ปีนั้นในช่วงปิดภาคเรียน ปีการศึกษา 2536 จึงได้เชิญ ดร. จันทนา ภาคบังข มาให้ความรู้กับครูทั้งโรงเรียน ในเรื่องภาษาธรรมชาตินี้ เพื่อให้ครูมีพื้นฐานความรู้ที่ถูกต้องกำกับ”

พัฒนาการทางภาษาเขียนของเด็กเกิดจากความเอาใจใส่ของครู

“การทำงานของครูอ้อยในปีต่อมา ได้ตามเด็กอนุบาล 2 ขึ้นอนุบาล 3 ไป เริ่มให้เด็กพัฒนาขึ้นเรื่อยๆ จากการเขียนสะเปะสะปะ พัฒนาก้าวหน้าขึ้นเรื่อยๆ จนอ่านรู้เรื่องแม้จะเขียนไม่ถูกต้องหมด เด็กก็มีกระดาษแผ่นเล็ก เด็กๆ เขียนไปแล้วนำมาใส่แผ่นใหญ่ ให้เด็กวาดรูปด้วย เด็กเขียนไว้เต็มตามที่เขาอยากเขียน จากเรื่องราวที่เรียนรู้ในวันนั้นๆ แต่คำเหล่านี้ไม่เหมือน “บัตรคำ”

ตามบทเรียนที่ครูเป็นผู้บอก ผู้สั่งผู้กำหนด ในรูปแบบการสอนภาษาเดิมที่เด็กต้องจำคำคู่กับภาพ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่บนสื่อออนไลน์
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หรือของจริง แต่แนวภาษาศาสตร์ชาติใครเขียนได้เท่าใดก็ได้ ใครเขียนไม่ได้ผลงานออกมาเป็นตัว
บีกขี้อหรือวาดเป็นภาพอย่างเดี๋ยวก็นี่เป็นไร พอต่อมาก็เริ่มให้เด็กทำเป็นหนังสือเล่มเล็กๆ แล้วก้าว
ต่อไปจึงให้เด็กทำเป็นนิทานแผ่นใหญ่ วาดแล้วก็ตั้งใจเขียนนะ จะเห็นความตั้งใจในการเรียนของ
เด็ก ได้จากลีลาและน้ำหนักเส้นของเขา แล้วก็นำมาแขวนไว้อ่านกันต่อไป

เราเห็นเด็กที่มีอัจฉริยภาพทางภาษา ชื่อน้องเพชร และน้องถึงถึง แต่งนิทานเรื่อง “ลูกกบ
ลูกฮึด” ได้สนุกมาก มีรูปวาดประกอบด้วย จากการสังเกตขอใช้ศัพท์ครูทางวิชาการว่าพัฒนาการ
ทางสังคมของเด็กจะปรากฏ

ในผลงานของเด็กที่ถ่ายทอดออกมา ทั้งอารมณ์ ความจำ
ประสบการณ์ จินตนาการ การแต่งเรื่อง เด็กถ่ายทอดความรู้สึกข้าง
ในออกมาจนผู้ใหญ่อ่านแล้วรู้ว่าเด็กมีความ รู้สึกอย่างไร ซึ่งผู้ใหญ่ไม่
เคยรู้เลย กล่าวโดยสรุปคือ ภาษาศาสตร์ชาติไม่ได้ทำให้เราเห็นแต่ภาษา
แต่ทำให้เราเห็นทุกอย่างในตัวเด็กทั้งหมด เพราะฉะนั้นหัวใจของการ
สอนเด็กอนุบาลคือการเข้าใจเด็ก ถ้าเราเข้าใจปั๊บ เราก็สอนอะไรก็ได้
ทำอะไรก็ได้ เด็กสร้างงานก็ได้ เด็กสร้างผลงาน 3 มิติได้

ดังนั้นจุดพัฒนาการศึกษาหรือพลิกการศึกษา จึงเห็นชัดว่าหากเริ่มพลิกด้วยการเปลี่ยน
วิธีการเรียนรู้ภาษาให้เป็นธรรมชาติก่อน แล้วทุกอย่างก็จะพลิกไปด้วยโดยอัตโนมัติ นี่เป็นบทสรุป
ง่ายๆ ที่จัดเป็นยุทธศาสตร์ของการปฏิรูปการศึกษาแบบหนึ่งได้เป็นอย่างดี

พัฒนาทางด้านการอ่าน – การเขียน เกิดจากสภาพการณ์ที่ครูจัดให้

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามแนวภาษาศาสตร์ชาติ

การจัดการเรียนการสอนตามองค์ประกอบการเรียนรู้ 3 ส่วน ในโรงเรียนอนุบาลหนูน้อย
องค์ประกอบที่ 1 การจัดสภาพแวดล้อม
องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการเรียนรู้แบบธรรมชาติตามวัยวุฒิของเด็ก
องค์ประกอบที่ 3 การจัดการเรียนการสอนของครู

องค์ประกอบที่ 1 การจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศในโรงเรียน

เด็กกลุ่มหนึ่งนำกระดามาวางบนพื้นถนนในโรงเรียนแล้ววิ่งไปหยิบวัสดุต่างๆ มาวาง
เล็กๆ กำลังจะทำอะไรกัน ทำไมปล่อยให้เด็กทำงานกันกลางแสงแดดจ้า คุณครูหายไปไหนนะ แล้ว
ผู้ใหญ่ที่อยู่ในตึกดูการข้างหน้าทำอะไรกัน ขณะยืนมองสักครู่เห็นเด็กๆ หยิบสีเมจิกมาขีดเงาของ
วัตถุที่ทอดลงบนกระดาม บางคนวิ่งไปหาผู้ใหญ่ที่ยืนอยู่ คงจะเป็นคุณครู ครูยกนาฬิกาข้อมือ
ขึ้นดู เด็กที่คุ้ยริบวิ่งไปแล้วขีดเขียนลงบนกระดาม สลับกันวิ่งไปมาระหว่างงานบนกระดามที่ทำอยู่
กับคุณครูของเขา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ครูหน้า และครูหนูชี้แจงว่าเด็กกลุ่มนี้อยู่ชั้นอนุบาล 3 กำลังเรียนเรื่อง “แสงและเงา” เด็กๆ จะวาดเงาของวัตถุที่ทอดยาวบนกระดาษแล้วจดเวลาตามคำบอกจากนาฬิกาของครู เด็กจะตื่นเต้นเมื่อเห็นด้วยตาว่าเวลาที่เปลี่ยนไป เงาของวัตถุก็เปลี่ยนแปลงเคลื่อนที่ไปได้เรื่อย ๆ ไม่หยุดนิ่งอยู่กับที่

เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง โดยใช้สื่อของจริงรอบตัว
เด็กทำกิจกรรมตามเป้าหมายและแผนการเรียนรู้ที่วางไว้กับครู สนุก
สนานกับงานที่ทำ เด็กได้เขียนภาษาสัญลักษณ์ตามที่ต้องการจากการ
เรียนรู้ นั้น โดยครูไม่ต้องบังคับใดๆ แต่การเรียนรู้ของเด็กเกิดจากการ
จัดกิจกรรม การจัดสภาพแวดล้อม สื่อ อุปกรณ์ของครูที่ทำให้เด็ก
แสวงหาความรู้ ได้ด้วยตนเองตามแผนหลักของครู

ภาพที่เห็นในโรงเรียนแห่งนี้จะแสดงถึงความเป็นไปได้ ที่จะเกิดการศึกษาที่มีคุณภาพ
ขึ้นได้ในโรงเรียนอื่นๆ ได้เช่นกัน มิใช่หรือ

ส่วนสภาพแวดล้อมและบรรยากาศในห้องเรียนแต่ละห้องจัดมุมการเรียนรู้ มองไปตามมุม
ห้อง เห็นอุปกรณ์ที่จัดวางแยกประเภท มีของเล่นอยู่บนชั้นจัดแยกประเภทของของเล่นชั้นหนังสือ
ในมุมหนังสือมีหนังสือนิทานเล่มใหญ่ – เล็กเรียงกัน มองเห็นหน้าปกชัดเจน มีหนังสือภาพ
ประเภทต่างๆ รวมถึงหนังสือความรู้ สารานุกรม ตามเรื่องราวที่เรียนรู้ขณะนั้นๆ สภาพของห้อง
เหมือนห้องหนึ่งในบ้าน ข้างฝาเต็มไปด้วยผลงานของเด็กที่แสดงถึงความแตกต่างทางความคิดและ
ความสามารถของเด็กแต่ละคน บางห้องเรียนแขวนผลงานไว้ที่ราวเดี่ยวๆ เต็มไปด้วยร่องรอยการ
เรียนรู้ที่เกิดขึ้น

องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการเรียนรู้แบบธรรมชาติตามวัยของเด็ก

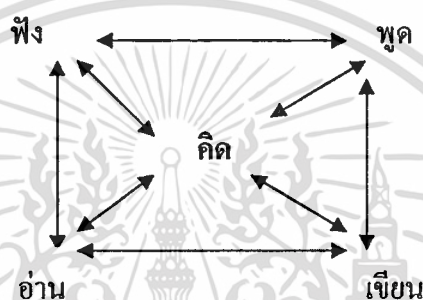
เด็กทุกคนทำงานของตัวเองเสมือนผลงานตัวน้อยที่วนอยู่กับงานที่เด็กสนใจ ในห้องครูแนน
และ ครูไก่ เด็กๆ กำลังสนใจเรียนรู้อยู่ในมุมการเรียนรู้ในมุมการเรียนรู้ใน และหน้าห้องเรียน
เด็ก 2 – 3 คน กำลังนั่งอ่านหนังสืออยู่บนเบาะมีหมอนอิงให้เอกเซนกันอย่างสบาย พับด้วยผ้านุ่มๆ
พร้อมทั้งชี้ให้เพื่อนดูภาพไปด้วย ครูสงบเรียบร้อย ในมุมบล็อกเล็กๆ ช่วยกันนำบล็อกต่างขนาดมา
เรียงต่อกันเป็นรูปร่างเหมือนกำลังจะสร้างอะไรสักอย่าง ขณะที่ทำงานก็คุยกันเบาๆ

โรงเรียนแห่งนี้ เด็ก ๆ มีวิธีการทำงาน ดูเลตนเองเหมือนผู้ใหญ่
หรือที่เรียกว่า เกิดวินัยในตนเองขึ้นอย่างน่าดู

เด็กบางกลุ่มนั่งทำงานด้วยกันอยู่นอกห้อง มีถังดินเหนียววางอยู่ข้างๆ ทุกคนสวมผ้ากัน
เปื้อน ใครที่ปั้นเสร็จแล้วก็ทากาวใส่ทับ เพื่อป้องกันไม่ให้ดินแตก เด็กอีกกลุ่มนั่งคุยกับคุณครู
เอกสารบนเอกสารหลวงวินเวลาหรือการเขียนเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นับว่าดีให้มาใบเขียวเขียนตามการ
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เกี่ยวกับวิธีการทำน้ำผลไม้ ผลักดันนำเสนอ ครูจัดบันทึกสิ่งที่เด็กเสนอบนกระดาน สักครูจึงเปลี่ยนกิจกรรม การทำงานและการเคลื่อนไหวอย่างอิสระของเด็ก ทำให้ดูเหมือนว่าห้องเรียนทั้งห้องเป็นสนามเด็กเล่นที่เต็มไปด้วยการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองของเด็ก

เด็กวางแผนทำกิจกรรมร่วมกันในห้อง โดยผ่านกระบวนการทางภาษาโดยการฟังเพื่อนพูด และอ่านจากสิ่งที่ครูเขียน ที่นี้เด็กกล้าตอบคำถาม นำเสนอแนวความคิดของตนเองได้เองได้อย่างกล้าหาญ มีหน้าที่เป็นผู้นำการเรียนรู้ของเด็ก ขณะเดียวกันก็เหมือนกับครูเป็นเพื่อนร่วมเล่นร่วมเรียนไปกับเด็กเช่นกัน จึงเห็นภาพชัดตามหลักว่า การเรียนรู้ภาษาอย่างธรรมชาติเกิดขึ้นในรูปแบบซึ่งมีการคิดเป็นแกนกลาง ดังภาพ

องค์ประกอบที่ 3 การจัดการเรียนการสอนของครู

ครูคิดอย่างไรจึงทำให้เด็กมีกระบวนการถ่ายทอดความคิดได้อย่างเป็นระบบเช่นนี้

จากการติดตาม สังเกตและสนทนากับคุณครู พบว่า จากบรรยากาศการเรียนรู้ที่มีความสุข เด็กมีอิสระในการคิด การลงมือทำงานต่างๆ ทำให้เด็ก ๆ กล้าที่จะได้ตอบหรือซักถามอย่างกล้าหาญ ไม่กลัวผิด จึงทำให้เกิดลำดับของการคิด เคลื่อนเข้าสู่การทำงานด้วยการลงมือปฏิบัติของเด็กเป็นไปอย่างต่อเนื่อง เลื่อนไหลไปเสมือนการดำรงชีวิตของมนุษย์ตามธรรมชาติ จึงดูแลไม่รู้สีกะเขินหรืออึดอัด ในบรรยากาศการเรียนรู้แบบนี้ จนในที่สุดเมื่อเด็กลงมือทำงาน เด็กก็ได้ความรู้ ได้ประสบการณ์ ได้สร้างงาน เกิดผลงานที่เกิดขึ้นจากผลการคิดการทำงานแล้วถ่ายทอดออกมาอย่างเป็นตัวของตัวเองเป็นผลงานทั้ง 2 มิติ และ 3 มิติ จึงเห็นความหลากหลายในความคิดออกมาในผลงานหลากหลายในรูปแบบ ไม่ซ้ำกันเลย

การเรียนรู้ภาษาแนวธรรมชาติเป็นภาพที่ต่างจากการเรียนภาษาในรูปแบบเดิม

เมื่อมีคำถามว่า เมื่อเปลี่ยนแปลงการศึกษามาแล้ว คุณครูมีความคิดเห็นเช่นไร

คุณครูตอบอย่างมั่นใจว่าเรียนแบบนี้แล้วมีชีวิตชีวา เด็กได้ทำงานด้วยตัวเอง มีการแบ่งความรับผิดชอบในหน้าที่ การจัดสภาพห้องเรียนเต็มไปด้วยการเรียนรู้ในโลกของภาษาที่อยู่รอบตัว ดังนั้น บรรยากาศในห้องเรียนจะเห็นความสำคัญของภาษาว่าสามารถดึงศักยภาพของเด็กแบบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัจเจกบุคคล ทำให้เด็กพัฒนาก้าวหน้าไปได้ยิ่งขึ้น อันเป็นเป้าหมายของการจัดการศึกษาเด็กวัยอนุบาลที่มีคุณภาพ

การสอนภาษาในรูปแบบเดิมครูจะเน้นการอ่าน – เขียน ใช้วิธีการเร่งเด็กให้เขียนได้โดยการนั่งอยู่บนโต๊ะทำแบบฝึกหัดทุกวัน สอนเด็กให้อ่านโดยการชี้ตัว สะกดคำในหนังสือแบบเรียนเด็ก และครูเคร่งเครียด แต่ในแนวภาษาธรรมชาติครูจัดสภาพการณ์ สื่อ หนังสือ อุปกรณ์การ เขียน กระดาษ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล ประสบการณ์ที่ผ่านมาหลายปีครูก็ค้นพบด้วยตนเองว่าจากการเปลี่ยนแปลงห้องเรียนตามแนวการสอนนี้ ทำให้ผู้เรียนเกิดความไว้วางใจ จนสามารถถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดของตนเองผ่านภาษาอย่างเป็นธรรมชาติจนพัฒนาทักษะความสามารถในการอ่าน – ในการเขียนขึ้นเรื่อยๆ ทุกวัน และเหนือไปกว่านั้น การเรียนรู้ภาษาตามแนวธรรมชาติยังผลให้เด็กประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้ทุกๆ วิชาไปด้วยโดยอัตโนมัติ เพราะภาษาเป็นสื่อกลางที่เด็ก และครูใช้ในการเรียนรู้โลก และสื่อความหมายถึงกัน

ในภาพกระบวนการเรียนรู้ภาษาธรรมชาติ ทั้งใน และนอกห้องเรียนอนุบาลหนูน้อยนี้สามารถสรุปลักษณะการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นได้ ดังนี้

- เด็กเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติจริง (Active learning) ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง ตา หู จมูก ลิ้น กาย และใจที่มีความสุข
- การเรียนรู้เกิดขึ้นในห้องเรียน นอกห้องเรียน ในพื้นที่ทุกตารางนิ้ว รวมถึงออกไปสัมผัสโลกจริง สิ่งแวดล้อมจริงนอกโรงเรียน
- การเรียนรู้เนื้อหาใกล้ตัวที่มีประโยชน์ต่อชีวิตจริงของเด็ก
- เกิดขึ้นตลอดเวลา ระหว่างครูกับเด็กกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย รายบุคคล ผสมกลมกลืนเป็นกัลยาณมิตรต่อกัน บางครั้งก็มีผู้ปกครองเข้าร่วมด้วยบ่อยๆ
- จึงเห็นว่าการศึกษารับรู้เป็นการบูรณาการทุกสิ่งในชีวิตของเด็กermannันไปแบบองค์รวม
- พัฒนาก้าวหน้าไปร่วมกันทุกๆ ด้านถือสติปัญญาที่ได้คิดด้วยตนเองอย่างไม่ถูกปิดกั้น ด้านร่างกายที่เคลื่อนไหวกล้านเนื้อใหญ่ และเล็กในการทำงานกิจกรรมรูปแบบต่างๆ ที่หลากหลาย ด้านจิตใจปรากฏความสุขในการเรียนรู้ทั้งครู และเด็ก เป็นด้านสังคม การทำงานด้วยกันเป็นกลุ่ม การอยู่ร่วมกัน เล่นกัน และทำงานด้วยกันชีวิตที่ดีในโรงเรียน

การจัดการเรียนการสอนตามแนวภาษาธรรมชาติใน 1 วัน

แสดงได้ 2 รูปแบบคือ

1. ตารางกิจวัตรประจำวันแนวภาษาธรรมชาติ ตั้งแต่เด็กมาถึงโรงเรียนจนกลับบ้าน
2. การจัดการเรียนการสอนที่เชื่อมโยงต่อเนื่องใน 1 วัน ตามแนวภาษาธรรมชาติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ตารางกิจวัตรประจำวันแนวภาษารรรมชาติ ตั้งแต่เด็กมาถึงโรงเรียนจนกลับบ้าน

เมื่อเด็กๆ มาถึงโรงเรียน สวัสดิ์คุณครู นำของใช้ส่วนตัวไปเก็บที่ห้อง หรือแขวนถุงข้ามไว้ที่ราวข้างสนามมาแล้วเดินมาเล่นที่บริเวณสนามเด็กเล่น มีเครื่องเล่นมากมาย ทั้งเครื่องเล่นสนามในสนามทรายใหญ่กลางแจ้ง หรือเล่นเตะบอล วังไล่จับที่ลานหนู ซึ่งเป็นลานเอนกประสงค์ที่มีหลังคา กันแสงแดด หรือบางคนหยิบหนังสือมานั่งอ่าน

8.15 น. ครูเอ้ประกาศเสียงตามสาย “สวัสดิ์เด็กๆ ตอนนี้ได้เวลาเข้าแถวแล้วละ เด็ก ๆ ช่วยคุณครูเก็บของเล่นในสนามด้วยนะค่ะ พี่โตเป็นตัวอย่างที่ดีให้น้องๆ เก็บของเล่นครละ 2 – 3 ชิ้นนะค่ะ”

...เก็บ เก็บ เก็บ ช่วยกันเก็บของเล่นที่ เร็วคนดีมาเก็บเข้าที่กันเอย ... (ซ้ำ) เก็บของเล่นเข้าที่ เรียบร้อยแล้ว เด็กๆ ล้างมือ เตรียมตัวเข้าแถวละ

เด็กทุกคนจะรีบเก็บของเพราะถูกฝึกเรื่องการฟัง และการปฏิบัติตามคำสั่งมาก่อนหน้าแล้วมา รวมกันที่ลานหนู บางวันคุณครูจะนำสื่อภาษามาแสดงให้เด็กดู วันนี้เช่นกัน คุณครูนำแผนภูมิเนื้อ เพลงชาติมาแขวนไว้ ขณะที่เด็กๆ ร้องเพลงชาติ คุณครูก็จะชี้ตามไป เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ภาษาอย่าง มีความหมายจากประสบการณ์ตรง (เกิดขึ้นช่วงต้นปีการศึกษา เมื่อเด็กคุ้นเคยแล้วก็ไม่ต้องชี้แผนภูมิ ทุกวัน) หลังจากนั้นบางห้องก็จัดกิจกรรมเคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะเครื่องดนตรี ภาษาจะ ปรากฏจากสถานการณ์ ให้เด็กสัมผัสจริงอย่างเป็นธรรมชาติและมีความหมาย

ในห้องครูเอ้และครูยู

9.00 น. ● จากลานหนู เด็กเข้าห้องเรียน เก็บของเข้าที่ แยกสิ่งของต่างๆ ตามตำแหน่ง ชื่อของตัวเอง หรือตามตะกร้าที่ระบุงานไว้ เช่น สมุดการบ้าน ขา นม ฯลฯ

● เด็กเขียนชื่อหรือเซนชื่อในช่องตารางชื่อของตน ตามที่เคยปฏิบัติในทุกๆ วัน และบันทึกว่าระหว่างทางจากบ้านมาโรงเรียนพบอะไรบ้าง โดยการวาดหรือเขียนก็ได้

● เด็กจะเข้ามุมอิสระที่ชอบ เช่น อ่านหนังสือ ฟีกทักษะกลั่นเนื้อใหญ่ และ เล็ก การเคลื่อนไหวตามจังหวะเพลง ฯลฯ

9.20 น. ● เริ่มกิจกรรมโดยครูและเด็กกลุ่มใหญ่ทั้งหมดร่วมกันวางแผนหัวข้อเรื่อง การ เลี้ยงหนอน เด็กๆ เสนอความคิดให้คุณครูเขียนตัวหนังสือตัวใหญ่ลงบนกระดานตามแนวคิดของ ตนเอง บอกความต้องการวัสดุอุปกรณ์ที่จะนำมาทำบ้านหนอน วางแผนจัดหน้าที่ของแต่ละคนที่จะ ทำงานสร้างบ้านให้หนอน และวิธีปฏิบัติตนในการเลี้ยงหนอนที่เอามาจากบ้านอย่างไรดี เมื่อเด็กๆ บางแผนเสร็จจึงชวนกันคืบนมและรับประทานอาหารว่าง

9.40 น. ● เด็กกลุ่มย่อยตระเตรียมงานตามแผนละชั้นตอนที่ปรากฏอยู่ผ่านตัวหนังสือ บนกระดานแผ่นใหญ่ สื่อสารความต้องการระหว่ครู - เด็ก

ภาษาพูด - ฟัง ชักถาม ได้ตอบ พูดคุยให้กลุ่มเพื่อน

ภาษาเขียน - วาดภาพ เขียนตามความคิด จินตนาการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

● กลุ่มเด็กที่มีหน้าที่หาอุปกรณ์มาสร้างบ้านหนอน ออกไปนอกห้องเรียน ค้นหา นำอุปกรณ์กลับเข้ามา มีกล่องทำเป็นบ้าน ขวดน้ำพลาสติก เป็นต้น

● อีกกลุ่มหนึ่งไปหาวัสดุมารองให้หนอนอยู่ เช่น กิ่งไม้ ใบไม้ กระดาษทิชชู

● อีกกลุ่มช่วยกันตัดผ้าขาวบางมาปิดบ้านหนอน

10.00 น. ● เด็กกลุ่มย่อยเริ่มทำงานสร้างบ้านหนอนตามแผนต่อไป โดยเข้าไปในมุมการเรียนรู้ต่าง ๆ

● บางกลุ่มสร้างบ้านหนอน

● บางกลุ่มแต่งนิทาน โดยการวาดภาพหรือเขียนเกี่ยวกับหนอน

● บางกลุ่มเข้ามาทักทายวิชาการคือ คณิตศาสตร์ เซาว์น ภาษาไทย

● บางกลุ่มศึกษาชีวิต ความเป็นอยู่ของหนอนจากหนังสือความรู้

● บางกลุ่มเข้ามาสร้างสรรค์อิสระ เช่น ศิลปะ ฝึกกลิ้งเนื้อเล็ก ฯลฯ

● บางกลุ่มเข้ามาฟังนิทานจากครู หรือหูฟังเกี่ยวกับชีวิตหนอน

10.45 น. ● กลุ่มย่อยช่วยกันเก็บงาน สรุปรงาน วันนี้ทำอะไรกัน และทำอะไร ได้ผลอย่างไร

10.50 น. ● ตัวแทนเด็กออกมาเล่าให้เพื่อนกลุ่มใหญ่ฟัง ร่วมกันทุกกลุ่ม ครูร่วมสนทนา สรุปร ความรู้ แนวปฏิบัติที่ดี ถูกต้อง เป็นการเรียนรู้ร่วมกัน

11.05 น. ● เด็กรายบุคคลมีโอกาสดำยทอด ความรู้สึก จินตนาการ ประสบการณ์จากการทำงาน การเรียนรู้วันนี้ลงในงาน 2 มิติ เป็นรายบุคคล เป็นงานวาดหรือขีดเขียนประจำวัน

11.15 น. ● ลงสนามฝึกกลิ้งเนื้อใหญ่ ตามฐานต่างๆ ฝึกกระโดดข้ามล้อยาง ฝึกโหน บาร์โค้ง ฝึกกระโดดตามช่องตาราง ฝึกเดินหกน้ำ ถอยหลัง ตามทิศทางต่างๆ ฯลฯ เล่นอิสระในสนามทรายก่อนรับประทานอาหาร อาบน้ำ นอนพัก

14.00 น. ● พุดคุย สรุปรงานและวางแผนวันต่อไปต้องการทำอะไร เขียนตัวหนังสือตัวโตขึ้นบนกระดานอีกครั้ง

● ปิดเพลงผ่อนคลายมีความสุขก่อนกลับบ้าน

2. ตัวอย่างการจัดการเรียนการสอนที่เชื่อมโยงต่อเนื่อง 1 วัน ตามแนวภาษารธรรมชาติ ในการจัดการเรียนการสอน ห้องครูจิมและครูหนึ่งต้องตั้งเป้าหมายเพื่อให้เด็กได้รับประโยชน์จาก กิจกรรม เช่น หัวข้อ “แม่” คุณครูตั้งวัตถุประสงค์ว่า เด็กได้ระลึกพระคุณของแม่ที่มีต่อลูก และเป็นโอกาสดี ที่ให้เด็กได้แสดงความรัก ความกตัญญู

● การจัดกิจกรรมของคุณครูเริ่มต้นด้วยการเปิดเพลง “ไครหนอ” ให้เด็กๆ ฟัง ใครที่ร้องตามได้ก็จะร้องประกอบเนื้อเพลงที่คุณครูเขียนติดไว้ที่บอร์ด เมื่อเพลงจบ

● ครูเล่านิทานเรื่อง “ลูกไก่ตามหาแม่”

● โดยให้เด็กมานิพนธ์บทบาทในการแสดงบทบาทสมมติขณะที่ครูเล่านิทาน หลังจากนั้นเด็กๆ ช่วยกันบอกความหมายของคำว่า “แม่” ครูเขียนตัวโตไปตามที่เด็กบอกบนกระดาน

น้องปอม : แม่คือผู้ที่มีความอดทน

น้องกวิน : แม่คือผู้ที่ให้น้ำนมเรากิน

น้องแจ๊ค : แม่จะคอยดูแลเรา

น้องท้อป : แม่จะคอยสั่งสอนเราให้เราเป็นคนดี

น้องทัตติ : ถ้าเราคือแม่ก็จะเหนื่อยมาก เรากำลังทำบาปกับแม่

คุณครูถามต่อว่า “แล้วเราจะทำอะไรเพื่อแม่บ้าง”

น้องน้ำผึ้ง : น้ำผึ้งจะดูแลคุณแม่ตอนคุณแม่ไม่สบาย

น้องไค : ก็ช่วยคุณแม่พับผ้า

น้องเปี่ยม : ก็ช่วยคุณแม่ทำความสะอาดบ้าน

ภาษาเขียนก็เกิดขึ้นได้จากภาษาพูด สนทนาระหว่างครูกับเด็กนั่นเอง

● หลังจากสนทนา คุณครูชักชวนเด็กวางแผนเข้ามามีความเกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่สอนคุณครูเล่าให้ฟังต่อว่าในห้องต้องมีมุมและอุปกรณ์อะไรบ้าง เพื่อสร้างทางเลือกจากการใช้สื่อที่หลากหลาย ซึ่งประเด็นให้เด็กได้คิด – ถาม เพื่อให้ติดต่อแล้วถ่ายทอดออกมาจากประสบการณ์ที่ได้รับในวันนั้น ๆ

การเรียนการสอนตลอดช่วง 1 วัน เริ่มต้นแล้วเคลื่อนไหลไปอย่างต่อเนื่องจนจบวัน จะเห็นภาพครูและเด็กช่วยกันทำงาน สร้างงานตามแนวความคิด บอกเหตุ – ผล สร้างข้อดกลง หาแหล่งข้อมูลไปด้วยกันตลอดทั้งวัน โดยมีใช้การตามความสนใจ หรือตามใจเด็กไปโดยไม่มี ทิศทางแต่อิสระของเด็กคือความเป็นตัวของตัวเอง ที่ดำเนินไปตามแผนที่กำหนดร่วมกันกับครูก่อนแล้วและอิสระในการคิดและทดลองทำงาน โดยมีครูเป็นผู้นำหรือเป็นเงาที่สำคัญของเด็กทุกคนในห้องเรียน

บทสรุปภาษาธรรมชาติในโรงเรียนอนุบาลหนูน้อย

การนำแนวคิดการสอนภาษาธรรมชาติเข้ามาใช้ในโรงเรียนอนุบาลหนูน้อย เกิดจากการค้นพบของผู้บริหาร ครู และเด็กที่ต่างเปิดโอกาส เปิดใจที่สื่อภาษาด้วยความหมายเดียวกัน เริ่มจากการคิดร่วมกันของผู้บริหารและครู นำแนวคิดที่ได้ลงสู่การพัฒนาเด็กเป็นขั้นตอน ด้วยการทำงานอย่างจริงจัง ประเมินจากสภาพที่พบ ปรับแก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นร่วมกัน เห็นว่างานเป็นของเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทุกคนที่จะต้องร่วมกันรับผิดชอบ ศึกษาแสวงหาความรู้ และแบ่งปันแนวคิด เอื้ออาทรต่อผู้ที่สงสัย ให้ความสำคัญกับทุกคน และทุกเรื่องเท่าๆ กัน

เปิดโรงเรียนให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมเสนอแนวความคิด ร่วมกิจกรรม ให้ข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นจริงแก่ผู้ปกครอง คุณครูเข้าใจกระบวนการว่าจะทำอะไร ทำอย่างไร ผลที่เด็กจะได้รับเป็นอย่างไร ตอบคำถามที่ผู้ปกครองถามได้ ชี้ประเด็นให้เห็น นำชมการทำงานและผลงานเด็ก เมื่อผู้ปกครอง ผู้บริหาร รู้และเด็กเข้าใจกัน ทำให้มั่นใจว่า สิ่งที่สามารถพัฒนาเด็กได้ครบทุกด้านจริงๆ

เด็กจะเรียนรู้ภาษาอย่างมีความหมาย มีทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนผ่านกระบวนการคิด การวางแผนการทำงาน ซึ่งเด็กได้เลือกเรียนรู้เองภายใต้ขอบเขตของเนื้อหา และรูปแบบการเรียนรู้ที่ครูวางไว้ให้ ครูทำหน้าที่เป็นกลไกที่จะนำเด็กเลื่อนไหลไปสู่การเรียนรู้จนเด็กเกิดแรง บัลดาลใจที่อยากทำโดยครูไม่ต้องกระตุ้น ผลงานเป็นตัวชี้ว่าคุณค่าชีวิต ที่เราทุกคนเห็นได้ว่า เด็กเรียนรู้ผ่านการลงมือคิดและกระทำด้วยตนเอง จนเกิดองค์ความรู้ เกิดผลงานขึ้นได้เอง ร่วมกับครูเป็นสำคัญ

แบบสังเกตสภาพแวดล้อม
โรงเรียนอนุบาลต้นแบบในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

ชื่อสถานประกอบการ.....
วันที่สำรวจ.....
ข้อมูลประวัติสถานศึกษา.....
.....
.....
สถานที่ตั้ง.....
แผนที่

สภาพแวดล้อมภายนอก 4 ด้าน
.....
แผนผังบริเวณภายใน โรงเรียน

ขนาดพื้นที่.....ตร.ม.

จำนวนห้องเรียน.....ห้อง จำนวนนักศึกษา.....คน จำนวนครู.....คน
ลักษณะอาคาร.....

ลักษณะการจัดกลุ่มอาคาร.....

การจัดสภาพแวดล้อมภายใน.....

ขนาดห้องเรียน.....ตร.ม. จำนวน.....ห้อง จำนวนนักเรียน.....คน

ขนาดห้องเรียน.....ตร.ม. จำนวน.....ห้อง จำนวนนักเรียน.....คน

ขนาดห้องเรียน.....ตร.ม. จำนวน.....ห้อง จำนวนนักเรียน.....คน

ขนาดห้องเรียน.....ตร.ม. จำนวน.....ห้อง จำนวนนักเรียน.....คน

ขนาดห้องเรียน.....ตร.ม. จำนวน.....ห้อง จำนวนนักเรียน.....คน

ขนาดห้องนอน.....ตร.ม. จำนวน.....ห้อง จำนวนนักเรียน.....คน

ขนาดห้องนอน.....ตร.ม. จำนวน.....ห้อง จำนวนนักเรียน.....คน

ขนาดห้องอาหาร.....ตร.ม. จำนวน.....ห้อง จำนวนนักเรียน.....คน

ขนาดห้องน้ำ.....ตร.ม. จำนวน.....ห้อง จำนวนนักเรียน.....คน

ขนาดห้องน้ำ.....ตร.ม. จำนวน.....ห้อง จำนวนนักเรียน.....คน

ขนาดห้องน้ำ.....ตร.ม. จำนวน.....ห้อง จำนวนนักเรียน.....คน

ขนาดห้องพยาบาล.....ตร.ม. จำนวน.....ห้อง จำนวนนักเรียน.....คน

ขนาดห้องติดต่อ.....ตร.ม. จำนวน.....ห้อง จำนวนนักเรียน.....คน

ขนาดห้องพักครู.....ตร.ม. จำนวน.....ห้อง จำนวนนักเรียน.....คน

ขนาดห้องประชุม.....ตร.ม. จำนวน.....ห้อง จำนวนนักเรียน.....คน

ขนาดทางเดิน..... ม.

ขนาดทางเดินระเบียงหน้าห้องเรียน..... ม.

สนามเด็กเล่น.....ตร.ม. จำนวนนักเรียน.....คน

อื่นๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนผังพื้นที่ภายใน

อุปกรณ์เครื่องใช้ภายในพื้นที่					
หมายเลข	รายการ	ลักษณะ	ขนาด	จำนวน	หมายเหตุ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนผังตำแหน่งดวงไฟ และฝ้าเพดาน

ระบบอุปกรณ์

พื้นที่	แสงธรรมชาติ	แสงประดิษฐ์	พัดลม	เครื่องปรับอากาศ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัสดุประกอบภายใน

พื้นที่	วัสดุ					
	พื้น	ผนัง	เพดาน	ประตู	หน้าต่าง	ช่องแสง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามความคิดเห็นกลุ่มนักเรียน (โรงเรียนวรรณสว่างจิต)

โรงเรียนอนุบาลตามแนวการเรียนรู้ภาษาธรรมชาติแบบองค์รวม

ชื่อสถานประกอบการ.....

วันที่สำรวจ.....

สถานที่ตั้ง.....

ระดับชั้น.....จำนวนเด็กในชั้นเรียน.....คน ชาย.....คน หญิง.....คน

แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อช่วยในการทำวิทยานิพนธ์ ของนักศึกษาปริญญาโท ภาควิชา
สถาปัตยกรรมภายใน บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ความคิดเห็นของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งทางด้านวิชาการ และเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จโดยสมบูรณ์ คำตอบและข้อมูลที่ท่านให้จะไม่ก่อให้เกิดผลเสียใดๆแต่อย่างใด ทางนิสิต
ใคร่ขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในโรงเรียนอนุบาล และกิจกรรม

1. สภาพแวดล้อมโดยรอบภายในบริเวณโรงเรียน

1. นักเรียนคิดว่าภายในบริเวณโรงเรียนมีกลิ่นเหม็น หรือไม่
นักเรียนคิดว่ามีกลิ่น คน นักเรียนคิดว่าไม่มีกลิ่น คน
2. นักเรียนคิดว่าพื้นที่สนามเด็กเล่นกว้างขวาง หรือคับแคบ
นักเรียนคิดว่ากว้างขวาง คน นักเรียนคิดว่าคับแคบ คน
3. นักเรียนคิดว่าพื้นที่สนามเด็กเล่นมีแสงแดดร้อนหรือไม่
นักเรียนคิดว่าร้อน คน นักเรียนคิดว่าไม่ร้อน คน
4. นักเรียนคิดว่าพื้นที่บ่อทรายในโรงเรียนกว้างขวาง หรือคับแคบ
นักเรียนคิดว่ากว้างขวาง คน นักเรียนคิดว่าคับแคบ คน
5. นักเรียนคิดว่าในโรงเรียนควรมีต้นไม้หลายๆ หรือไม่
นักเรียนคิดว่าควร คน นักเรียนคิดว่าไม่ควร คน

2. สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน

1. นักเรียนคิดว่าในห้องเรียนมีอากาศร้อน หรือไม่
นักเรียนคิดว่าร้อน คน นักเรียนคิดว่าไม่ร้อน คน
2. นักเรียนคิดว่าในห้องเรียนมีเสียงดังจากนอกห้องดังเข้ามารบกวน หรือไม่
นักเรียนคิดว่าดัง คน นักเรียนคิดว่าไม่ดัง คน
3. นักเรียนคิดว่าภายในห้องเรียนมีแสงสว่าง หรือมืดเกินไป
นักเรียนคิดว่าสว่าง คน นักเรียนคิดว่ามืด คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่โรงเรียนได้ให้การใช้นั้นเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามนักเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามความคิดเห็นนักเรียน
โรงเรียนอนุบาลตามแนวการเรียนรู้ภาษาธรรมชาติแบบองค์รวม

ชื่อสถานประกอบการ..... วันที่สำรวจ.....
สถานที่ตั้ง..... ระดับชั้น..... จำนวนเด็กในชั้นเรียน..... คน ชาย.....คน หญิง.....คน

แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อช่วยในการทำวิทยานิพนธ์ ของนักศึกษาปริญญาโท ภาควิชาสถาปัตยกรรมภายใน บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ความคิดเห็นของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งทางด้านการ และเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จ โดยสมบูรณ์ คำตอบและข้อมูลที่ท่านให้จะไม่ก่อให้เกิดผลเสียหายแต่อย่างใด ทางนิติใดใคร่ขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

โปรดกรอกจำนวนนักเรียนที่แสดงความคิดเห็น (จำนวนนักเรียนที่เห็นด้วย และจำนวนนักเรียนที่ไม่เห็นด้วย)
ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในโรงเรียนอนุบาล

ข้อคำถาม	บริเวณ	สวน สนามเด็กเล่น		ห้องเรียน		นุ้มกิจกรรม		ห้องน้ำ		ส่วนนอน		ส่วนทานอาหาร	
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็น	ไม่เห็น	เห็น	ไม่เห็น	เห็น	ไม่เห็น	เห็น	ไม่เห็น	เห็น	ไม่เห็น
1. นักเรียนคิดว่าพื้นที่ มีขนาดกว้างขวาง หรือไม่													
ข้อเสนอแนะ													
2. นักเรียนคิดว่าพื้นที่ ที่ใช้งานสะดวกในการใช้ หรือไม่													
ข้อเสนอแนะ													

บริเวณ	สวน สนามเด็กเล่น บ่อทราย	ห้องเรียน		มุมกิจกรรม		ห้องน้ำ		ส่วนนอน		ส่วนทาน อาหาร	
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
ข้อคำถาม											
3. นักเรียนคิดว่าพื้นที่ที่มีช่องทางเข้า – ออก ที่สะดวก หรือไม่											
ข้อเสนอแนะ											
4. นักเรียนคิดว่าพื้นที่ที่มีหน้าต่าง หรือช่องแสงมากเกินไป หรือไม่											
ข้อเสนอแนะ											
5. นักเรียนคิดว่าพื้นที่ที่มีการจัดเครื่องเรือน เครื่องใช้ต่างๆ เป็นระเบียบดีแล้ว หรือไม่ (ได้คะแนนของ ชั้นหนังสือ ที่นอน เบาะรองนั่ง เครื่องเล่นสนาม)											
ข้อเสนอแนะ											
6. นักเรียนคิดว่าพื้นที่ที่มีจำนวนเครื่องเรือน เครื่องใช้ต่างๆ เพียงพอแล้ว หรือไม่ (ได้คะแนนของ ชั้นหนังสือ ที่นอน เบาะรองนั่ง เครื่องเล่นสนาม)											
ข้อเสนอแนะ											

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ใช้ประโยชน์ด้านกฎหมาย
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บริเวณ	ส่วน สนามเด็กเล่น บ่อทราย	ห้องเรียน		นุฏกิจกรรม		ห้องน้ำ		ส่วนนอน		ส่วนทาน อาหาร	
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
ข้อคำถาม											
7. นักเรียนคิดว่าพื้นที่ มีขนาดเครื่องเรือน เครื่องใช้ต่างๆ สะดวกต่อการ ใช้งาน หรือไม่ (ได้คะแนนของ ชันหนึ่งสี่ ที่นอน เบาะรองนั่ง เครื่องเล่นสนาม)											
ข้อเสนอแนะ											
8. นักเรียนคิดว่าพื้นที่ มีอากาศร้อน หรือ ไม่											
ข้อเสนอแนะ											
9. นักเรียนคิดว่าพื้นที่ มีเสียงดังเข้ามรบกวน หรือ ไม่											
ข้อเสนอแนะ											
10. นักเรียนคิดว่าพื้นที่ มีแสงสว่างเพียงพอ หรือ ไม่											
ข้อเสนอแนะ											

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่วนไว้สำหรับการใช้เพื่อการศึกษา
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บริเวณ	ส่วน สนามเด็กเล่น บ่อทราย	ห้องเรียน		นุฏกิจกรรม		ห้องน้ำ		ส่วนนอน		ส่วนทาน อาหาร	
		เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วย	เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย	เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย	เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย	เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย
ข้อคำถาม											
11. นักเรียนคิดว่าพื้นที่ มีสีล้นที่ทานชอบ หรือไม่											
ข้อเสนอแนะ											
12. นักเรียนคิดว่าพื้นที่ มีความสูงมากเกินไป หรือไม่											
ข้อเสนอแนะ											

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่โรงเรียนได้จัดทำขึ้นไว้สำหรับครูผู้สอนเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความคิดเห็นกับลักษณะการจัดมุกกิจกรรม และทางสัญจรในห้องเรียน

1. นักเรียนคิดว่าการจัดคู่ และชั้นเก็บของต่างๆ ทั้งหมดแบบชัดเจน และให้พื้นที่ตรงกลางเป็นโต๊ะเรียน นักเรียนคิดว่าดีหรือไม่
 นักเรียนคิดว่าดี คน นักเรียนคิดว่าไม่ดี คน
2. นักเรียนคิดว่าการจัดคู่ ชั้นเก็บของต่างๆ และโต๊ะเรียน แบ่งเป็นมุกกิจกรรม สามารถเคลื่อนย้ายได้ นักเรียนคิดว่าดีหรือไม่
 นักเรียนคิดว่าดี คน นักเรียนคิดว่าไม่ดี คน
3. นักเรียนคิดว่าการจัดการเรียนแบบกลุ่มย่อย 4-6 คน นักเรียน คิดว่าดีหรือไม่
 นักเรียนคิดว่าดี คน นักเรียนคิดว่าไม่ดี คน
4. นักเรียนคิดว่าการจัดการเรียนแบบกลุ่มใหญ่ 8-10 คน นักเรียน คิดว่าดีหรือไม่
 นักเรียนคิดว่าดี คน นักเรียนคิดว่าไม่ดี คน
5. นักเรียนคิดว่าการจัดการเรียนแบบนั่งรวมกันแบบเรียงแถวหน้ากระดาน นักเรียน คิดว่าดีหรือไม่
 นักเรียนคิดว่าดี คน นักเรียนคิดว่าไม่ดี คน
6. นักเรียนคิดว่าในมุกกิจกรรมคุณครูสามารถดูแลนักเรียนได้ง่ายและทั่วถึงดีหรือไม่
 นักเรียนคิดว่าดี คน นักเรียนคิดว่าไม่ดี คน
7. นักเรียนคิดว่ามุกกิจกรรมต่างๆ สามารถปรับเปลี่ยนเคลื่อนย้ายได้ง่าย และสะดวก ดีหรือไม่
 นักเรียนคิดว่าดี คน นักเรียนคิดว่าไม่ดี คน

แบบสอบถามความคิดเห็นผู้สอน
โรงเรียนอนุบาลตามแนวการเรียนรู้ภาษาธรรมชาติแบบองค์รวม

ชื่อสถานประกอบการ.....วันที่สำรวจ.....
สถานที่ตั้ง.....ระดับชั้น.....จำนวนเด็กในชั้นเรียน.....คน ชาย.....คน หญิง.....คน

แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อช่วยในการทำวิทยานิพนธ์ ของนักศึกษาปริญญาโท ภาควิชาสถาปัตยกรรมภายใน บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ความคิดเห็นของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งทางด้านการ และเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จ โดยสมบูรณ์ คำตอบและข้อมูลที่ท่านให้จะไม่ก่อให้เกิดผลเสียหายแต่อย่างใด ทางนิสิตใคร่ขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

โปรดทำเครื่องหมาย (/) หน้าคำตอบที่ท่านต้องการ

แบบตัวอย่างการตอบแบบสอบถาม

ข้อคำถาม	บริเวณ	สวน สนามเด็กเล่น		ห้องเรียน		มุมกิจกรรม		ห้องน้ำ		ส่วนนอน		ส่วนทานอาหาร	
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
ท่านคิดว่าพื้นที่ มีขนาดกว้างขวาง หรือไม่		/		/		/		/		/		/	
ข้อเสนอแนะ													

ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ท่านตอบแบบสอบถามในฐานะที่ท่านเป็น

☐ เจ้าของกิจการ ☐ ครูผู้สอน ☐ ครูผู้ช่วยสอน

☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

2. เพศ

☐ ชาย ☐ หญิง

3. ท่านจบการศึกษาสูงสุดระดับใด

☐ ม. 3 – ม. 6 ☐ ปวช. – ปวส.

☐ปริญญาโท ☐ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ☐ปริญญาโท

ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในโรงเรียนอนุบาล

ข้อคำถาม	บริเวณ	ส่วน สนามเด็กเล่น		ห้องเรียน		มุมกิจกรรม		ห้องน้ำ		ส่วนนอน		ส่วนทานอาหาร	
		เห็น	ไม่เห็น	เห็น	ไม่เห็น	เห็น	ไม่เห็น	เห็น	ไม่เห็น	เห็น	ไม่เห็น	เห็น	ไม่เห็น
1. ท่านคิดว่าพื้นที่ มีขนาดกว้างขวาง หรือไม่		เห็น	ไม่เห็น	เห็น	ไม่เห็น	เห็น	ไม่เห็น	เห็น	ไม่เห็น	เห็น	ไม่เห็น	เห็น	ไม่เห็น
ข้อเสนอแนะ													
2. ท่านคิดว่าพื้นที่ ที่ใช้งานตั้งอยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสม หรือไม่		เห็น	ไม่เห็น	เห็น	ไม่เห็น	เห็น	ไม่เห็น	เห็น	ไม่เห็น	เห็น	ไม่เห็น	เห็น	ไม่เห็น
ข้อเสนอแนะ													

บริเวณ	สวน สนามเด็กเล่น ป้อมทราย	ห้องเรียน		มุมกิจกรรม		ห้องน้ำ		ส่วนนอน		ส่วนทาน อาหาร	
		เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย	เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย	เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย	เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย	เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย
ข้อคำถาม											
3. ท่านคิดว่าพื้นที่ มีหน้าต่าง หรือช่องแสงมากเกินไป หรือไม่											
ข้อเสนอแนะ											
4. ท่านคิดว่าพื้นที่ มีการจัดเครื่องเรือน เครื่องใช้ต่างๆ เป็นระเบียบดีแล้ว หรือไม่ (โต๊ะ ตู้ ชั้นวางของ ชั้นหนังสือ ที่นอน เบาะรองนั่ง เครื่องเล่นสนาม)											
ข้อเสนอแนะ											
5. ท่านคิดว่าพื้นที่ มีจำนวนเครื่องเรือน เครื่องใช้ต่างๆ เพียงพอแล้ว หรือไม่ (โต๊ะ ตู้ ชั้นวางของ ชั้นหนังสือ ที่นอน เบาะรองนั่ง เครื่องเล่นสนาม)											
ข้อเสนอแนะ											
6. ท่านคิดว่าพื้นที่ มีขนาดเครื่องเรือน เครื่องใช้ต่างๆ สะดวกต่อการใช้งาน หรือไม่ (โต๊ะ ตู้ ชั้นวางของ ชั้นหนังสือ ที่นอน เบาะรองนั่ง เครื่องเล่นสนาม)											
ข้อเสนอแนะ											

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สวนไว้สำหรับใช้ในการเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ใช้ประโยชน์ด้านกา

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บริเวณ	สถาน เด็กเล่น บ่อทราย	ห้องเรียน		นุ้มกิจกรรม		ห้องน้ำ		ส่วนนอน		ส่วนทาน อาหาร	
		เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย	เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย	เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย	เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย	เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย
ข้อคำถาม											
7. ท่านคิดว่าพื้นที่ มีโอกาสร้อน หรือไม่											
ข้อเสนอแนะ											
8. ท่านคิดว่าพื้นที่ มีเสียงดังเข้ามารบกวน หรือไม่											
ข้อเสนอแนะ											
9. ท่านคิดว่าพื้นที่ มีแสงสว่างเพียงพอ หรือไม่											
ข้อเสนอแนะ											
10. ท่านคิดว่าพื้นที่ มีกลิ่นที่ทรมานหรือ ไม่											
ข้อเสนอแนะ											
11. ท่านคิดว่าพื้นที่ มีความสูงมากเกินไป หรือไม่											
ข้อเสนอแนะ											

ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนอนุบาล

4. ครูภัณฑ์ในห้องเรียน

1. ท่านคิดว่าครูภัณฑ์ เครื่องใช้ที่ทำจากวัสดุธรรมชาติมีความจำเป็น เหมาะสม หรือไม่

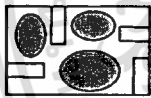
☐ จำเป็น

☐ ไม่จำเป็น เสนอแนะ.....

5. ภายใน โรงเรียน หรือห้องเรียนของท่าน ได้จัดกลุ่มมุมกิจกรรม การเรียนการสอน ไต่บ้าง

- 1) 2)
 3) 4)
 5) 6)
 7) 8)
 9) 10)

6. ลักษณะการจัดมุมกิจกรรม และทางสัญจรในห้องเรียน ที่ท่านคิดว่าเหมาะสมกับการเรียนการสอนในระดับอนุบาลมากที่สุด

- ☐ จัดครูภัณฑ์จัดผนัง และเปิดพื้นที่ตรงกลางสำหรับ โต๊ะเรียนซึ่งสามารถปรับได้
- ☐ ใช้ครูภัณฑ์เดี่ยวๆ แบ่งพื้นที่ออกเป็นมุมกิจกรรม และมีพื้นที่ตรงกลางวางโต๊ะเรียนสามารถปรับเปลี่ยนได้
- ☐ จัดโดยใช้ครูภัณฑ์เดี่ยวๆ แบ่งพื้นที่กลุ่มกิจกรรมเป็นพื้นที่ย่อยๆ
- ☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

7. การจัดพื้นที่กิจกรรมภายในห้องเรียน ที่เหมาะสมควรเป็นลักษณะใด

- ☐ ลักษณะกลุ่มย่อย 4-6 คน
- ☐ ลักษณะกลุ่มใหญ่ 6-8 คน
- ☐ ลักษณะนั่งรวมกันแบบเรียงแถวหน้ากระดาน
- ☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

8. ท่านใช้เกณฑ์อะไรเป็นสำคัญในการจัดพื้นที่กิจกรรมภายในห้องเรียน (เรียงลำดับความสำคัญจาก 1-7)

- ☐ ครูสามารถดูแลเด็กได้ง่ายและทั่วถึง
- ☐ นักเรียนสามารถมองเห็นกระดานดำได้ชัดเจนไม่บดบังกันเอง
- ☐ มีความสะดวกในการเข้า-ออก อยู่ใกล้ทางเข้า-ออก
- ☐ เด็กมีสมาธิในการเรียน
- ☐ สามารถปรับเปลี่ยนพื้นที่ได้ง่าย และสะดวก
- ☐ เด็กนักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนนักเรียน และสามารถใช้อุปกรณ์การเรียนร่วมกันได้
- ☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

9. ทางด้านสภาพแวดล้อมโดยรอบอาคารเรียน

1. ท่านคิดว่าการปลูกต้นไม้โดยรอบอาคารมีความจำเป็น หรือไม่
☐ จำเป็น ☐ ไม่จำเป็น เสนอแนะ.....
2. ท่านคิดว่าการจัดสวนหย่อม สนามหญ้ามีความจำเป็น หรือไม่
☐ จำเป็น ☐ ไม่จำเป็น เสนอแนะ.....
3. ท่านคิดว่าบ่อทรายมีความจำเป็น หรือไม่
☐ จำเป็น ☐ ไม่จำเป็น เสนอแนะ.....

10. ด้านแสงสว่าง

1. ท่านคิดว่าควรใช้แสงสว่างธรรมชาติในห้องเรียนหรือไม่
☐ ควร ☐ ไม่ควร เสนอแนะ.....
2. ท่านคิดว่าควรเพิ่มดวงไฟบนเพดานห้องเรียนหรือไม่
☐ ควร ☐ ไม่ควร เสนอแนะ.....
3. ท่านคิดว่าห้องเรียนควรมีอุปกรณ์กรองแสงกันแดด (ม่านกรองแสง) หรือไม่
☐ ควร ☐ ไม่ควร เสนอแนะ.....

11. ด้านสี

1. ท่านคิดว่าสีในห้องเรียนโดยรวมควรเป็นสีอ่อน หรือไม่
☐ ควร ☐ ไม่ควร เสนอแนะ.....
2. ท่านคิดว่าสีสนัโดยรวม ของครุภัณฑ์ เครื่องใช้ภายในห้องเรียน ต้องมีสีในกลุ่มโทนสีธรรมชาติ หรือไม่
☐ ควร ☐ ไม่ควร เสนอแนะ.....

12. ด้านการระบายอากาศ

1. ท่านคิดว่าการระบายอากาศควร ได้รับลมจากธรรมชาติภายนอกหรือไม่
☐ ควร ☐ ไม่ควร เสนอแนะ.....
2. ท่านคิดว่าการระบายอากาศควรติดพัดลมหรือไม่
☐ ควร ☐ ไม่ควร เสนอแนะ.....
3. ท่านคิดว่าการระบายอากาศควรติดเครื่องปรับอากาศหรือไม่
☐ ควร ☐ ไม่ควร เสนอแนะ.....

13. ความต้องการอื่นๆ เพิ่มเติม และข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้เฉพาะเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้拿去ใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-นามสกุล	นายอภิชาติ ทวีวัฒน์
วัน/เดือน/ปีเกิด	17 ตุลาคม 2517
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
วุฒิการศึกษา	ปริญญาศิลปบัณฑิต (การออกแบบตกแต่งภายใน)
สถานที่สำเร็จการศึกษา	มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
ประสบการณ์ทำงาน	อาจารย์ประจำ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
ที่อยู่ปัจจุบัน	222/211 หมู่บ้านลิลิต ซอยวัชรพล ถนนสุขาภิบาล 5 แขวงออเงิน เขตสายไหม จังหวัดกรุงเทพมหานคร 10220
E-Mail	thavewat17@hotmail.com

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้